

RIT-w8°

SVETA
GOVORENJA

PETDESET

NA

VECHU SLAVU

GOSPODINA BOGA SABAOTH

NA POSHTENJE

BLAXENE DIVICE MARIE
BOGORODICE,

I

OSTALIH SVETIH BOGIH

PRIKO GODINE
SLOXENA,

I

Pritiskana U OSIKU

Gradu prvofolnomu Kraljevstva Slavonie,
Slovima IVANA MARTINA DIVALT, Slobodnoga Cezaro-Kra-
ljevalnoga slovo-sloznika. Godine 1797.

NJIOVOJ EXCELLENCII

PRISVITLOMU I. PRIPOŠTOVANOMU

GOSPODINU GOSPODINU

NIKOLI MILASSINU

PO BOXJOJ, I APOSTOLSKE STOLICE MIL-
LOSTI PUGLAVITE CERKVE STOLNOG BIUGRAĐA

BISKUPU

NJIOVOG CESARSKO-KRALJEVSKOGA VE-
LICSANSTVA SADASHNJIEMU OTAINOMU STANJAH

VICHNIKU,

A PRIE REDA S. FRANCISKA DERXAVE
KAPISTRANSKE SINU, SVOMU PRIMILLOSTIVOMU, I PR-
BLAGODARNOMU

DOBROCSINITELJU

PRIKAZANA

OD PRIPONIZNOGA SLUGE

Fra Alekfandra Tomikovicha Franciskana;
Iste Derxave svetog Ivana Kapistrana.

Nos infra scripti ex commissione Adm. Rdi. Patris Joannis Chryso-
stomi Spath Ordinis Minorum Observantium Provinciae S. Joannis
a Capistrano Ministri Provincialis attente perlegimus Conclones a R.
Patre Alexandro Tomikovich Lectore Theologo, nec non ejusdem
Provinciae Secretario Emerito, sub hoc Titulo: *Sveta Gvoymja pedeset Sr.* elaboratas, in quibus nil reperimus sane doctrinae ac
bonis moribus contrariari, sed veritates Christianas, virtutes et do-
na Sanctorum eleganter, et acute explanari. Unde multum peruti-
les pietatis et veritatis Sectatoribus judicamus, dignisque censuram,
ut in lucem prodant, et presso mandentur. Effekani ad S. Crucem
inventam die 29. Decemb. 1795.

P. Michael Zaimovich Lector Theologus,
Concionator, et Guardianus. m.p.

P. Bernardus Lezkovich Lector Theo-
logus. m.p.

Fr. Joannes Chrysothomus Spath Ordinis Minorum S. P. Franciscus
de Observantia Provinciae S. Joannis a Capistrano Minister Provin-
cialis.

Cum opus inscriptum: *Sveta Gvoymja pedeset Sr.* Studio et
industria R. P. Alexandri Tomikovich ejusdem Ordinis et Provin-
ciae Lectoris Theologi, et Secretarii Emeriti concinnatum et cla-
boratum, duo ejusdem Ordinis Theologi ex Commissione nostra re-
viderint, et examinaverint, atque bonis moribus, Fideique Ortho-
doxae consonari adinvenerint; nos tenore praesentium facultatem
eiden concedimus, ut illud Typis (si vis, ad quos reliquam spe-
ctat, videbitur) mandare possit.

Datum in nostro S. Matris Annae Conventa Foldvarii die
7. Januarii Anno 1796.

Fr. Joannes Chrysothomus Spath
Minister Provincialis m.p.

(L.S.) De mandato A. R. P. Mitri. Provincialis.
Fr. Elias Jelich Provinciae
Secretarius. m.p.

Post

Distquam opus, cui titulus: *Syets Czerwenje podesit Ue. s R. P.*
Alexandro Tomikovich Lectore Theologo compositum, diligenter,
et attente perlegisse, nihilque in eo, quod bonæ morum institu-
tionis, ac rectæ Fidei professioni repugnaret, invenisse, dignum,
quod Typis mandetur, existimavi. *Diazovatsi 20. Aprilis 1796.*

(L.S.) Josephus Andree. m.p.
Cath. Eccl. Diak. Can. Cantor.

Revisum et approbatum. Imprimatur.
(L.S.) Georgius Pleša. m.p.
Præp. et Vicar. Genslis.

IMPRIMATUR. Mathias Kersefelics. m.p.
Reg. Libror. Revisor.

U K A Z I L O
SVETIH PETDESET GOVORENJA.

L.P.

Na Obrizovanje Gosp. N. Isusa pervo.

Erit Dominus Rex super omnes terram: et in illa die erit Dominus unus, et nomen eius unum. Zachar. 2.

Primioje danas Isas baskinstvo novoga Kraljevstva milosti od svoja Oca s-bilježen: Odkupljenja; i primioje nadpis Ispaljenja.

Na Obrizovanje Gosp. N. Isusa drugo.

*Eccc breves anni transierunt, & factus sum, per quem non revertar, ex-
tulo. Job. 14.*

Od vremena, kojefe sada vrlo malo prochnje za spaljenje. . 9

Na Vodokerslje, i dan SS. triu Kraljah.

Eccc Magi ab oriente adorant. Matth. 2.

Bog seje danas ochitovao kao Bog, svetoguck, usad, i dohar. . 16

Na Ochsljene B. Divice Marie.

Tulerunt Jesum in Jerusalem, ut filient eum Dominum. Luc. 2.

Danas je Maria prihatala sira svoza Ocu nebeskomu u Cerkvi, za-
radi koga dilla dobilaje za dar i poklon mloge druge snove. . 23

)(

Na

Na dan S. Jofipa Zaručnika Divoce Marie.

Quis pater est fidelis servus, quem constituit Deus super familiam suam? Matt. 24.

Ukazuješe dostojanstvo Jofipa, na kojeje uzdignut bio od Oca beznamernoga. 39

Na Navishtenje B. D. Marie prvo.

Eccit ancilla Domini, facti mihi servandum verbum tuum. Luc. 1.

Marja danas ponavlja svit, koja kao Divoce privoliva ovomu dila; i koja kao mati daje dovershenje apustjenu Sina Bozjega. 37

Na Navishtenje B. D. Marie drugo.

Kada pada na veliki cietvertak, ili petak.

Sciens, quis a Deo creabit, et ad Deum vadit: cum dilexisset suos, in suam dilexit eos. Jo. 13.

Sladki inat ljubavi Mafove, one iz početka, i one na svrhu zivota njegovu. 45

Na veliki Petak prvo.

Sciens Jesus, quis venit hora eius, ut transferret ex hoc mundo ad Patrem, cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in suam dilexit eos. Jo. 13.

Ljubav Mafova najvisha prema ljudima bila jest na svomu diležu od Judah. 54

Na veliki Petak drugo.

Sciens Jesus... Cum dilexisset suos, in suam dilexit eos. Jo. 13.

Sama Hla ljubioje nas davestito, jerboje ljubio znanjeh; i sami ljudi bila izverficio ljubiti, jerbota bili ljubiti neznanjeh. 63

Na veliki Petak treće.

Sciens Jesus, quis venit hora eius... Cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in suam dilexit eos. Jo. 13.

Ukazajete likovi ljubavi, i ljubav Mafova brez lika. 74

Per-

Pervi dan Uskerša.

Surrexit, non est lit. Marc. 16.

Promisljaja slava, koju imade Ihes uskeršuvahši; i nastin korist, koju po njegovomu uskeršinstvu zadobliho. . . . 84

Drugi dan Uskerša prvo.

Novae operavit Christus pati, et in aere se gloriam suam. Luc. 24.

Kol xeli doći u frichnu domovinu blaxenin, valja, da zageri terpljenja, i patenja na svite ovomu. . . . 92

Drugi dan Uskerša drugo.

Quidem adveseravit. Luc. 24.

Kol xeli zadobiti veselje slave vikovicne, revalja da hodi po putu svite, nego da promislja taktiru svite. . . . 96

Na dan S. Ivana Nepomučna.

Fuit homo solus a Deo, cui nomen erat Joannes, hic venit in testimonium, et testificavit perhibens de tunc. Jo. 1.

Ivan Nepomučna uzna isvidocanstvo kristolih svojih govorenjem, svojim nacasnem, i svojim terpljenjem. . . . 103

Na Uzashastje Gospodinovo.

Acedit Deus in pluvio, et Dominus in voce tubae. Psal. 46.

Uzavulje veselje ona, koja danas stahu zemlja nobefom; i ona druga, koja nebela stahu zemlja. . . . 110

Pervi dan Duhovah.

Paraditit autem Spiritus sanctus, quem mittit Pater in nomine suo, ille vos docebit omnia. Jo. 14.

Kolje to svit, komuće ovolka villost prikazuje, i kolje arrok, da svit ovi dar prinima nemoxe. . . . 118

Drugi dan Duhovah,

Lux venit in mundum, et aliarum lenitas magis tenebras, quam lucem. Jo. 3.

Cd frahovitoga šarja jednoga grištrika, i njegove slipoche. . . . 125

Na dan pršiv. Trojstva prvo.

Baptizantes eos in Nominis Patris, et Filii, et Spiritus sancti.
Matth. 28

Duxnost našta jest, da ljubimo, da razivamo, i da nasliđujemo
pršiveto Trojstvo. 130

Na dan pršiv. Trojstva drugo.

*Deo subjecta esto anima mea, quia ipse Deus meus, Salvator meus,
Auctor meus.* Psal. 61.

Svaki volja svoju pedloziti ima volji bozjoj, jerboje on naš
Stvoritelj, naš Spasitelj, i naš Pomoćnik. 137

Od pršivet. Sakramenta Oltara prvo.

*Unus panis, unum corpus multi sumus, omnes, qui de uno pane
participamus.* 1. Cor. 10.

Za učiniti drugo jšje svoja pršivetoga tila Blagodaritelj naš Isus,
poklonioje svekoliko dobroćinstvo ovo općeno svima, i
opet poslobitoma ljubivjom svekoliko svakomu po nase. 145

Od pršivet. Sakramenta Oltara drugo.

Caro mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus. Jo. 6.

Pršiveto tilo Gospodinovo u pršivetomu Oltara Sakramentu jest
jedan zalog dođdoche slave nebeske. 150

Od pršivet. Sakramenta Oltara treće.

Homo quidem fecit cibum magnam. Luc. 14.

Ukazajic, kolikoje sludnovato i pršajeno činjenje u pršivetomu
Oltara Sakramentu; i kolikafe sladkosti u njemu zaderzaje. 158

Od pršivet. Sakramenta Oltara četverto.

*Probat aquam se ipsum homo, et sic de pane illo edat, & de
calice bibit.* 1. Cor. 11.

Kolikofe iskušuje sitovanje; i kolika čišćoča duše, koja hoče,
da pršupri božanstvenoj ovoj terpezi. 164

Na dan Sv. Apollolah Petra, i Pavla.

*Dixit, ut sedent ad dno filii mei, unus ad dexteram matris, et unus ad
sinistram tuam.* Matth. 22.

Ne imamo, da ucuvajz Kraljevstvo nšim pripravito u nebesih, nego Kra-
ljeva i na zemlji; jedan priviokom oblašljom, a drugi svojimi nebe-
skije nekoma, štofse zadobili s-jednom, i prvijm dilom vire. 171

Na Pohodjenje B. D. Marie prvo.

Invenit in sinu Zacharie, repleta est Spiritu sancto Elisabeth,
causavit infans in utero. Luc. 1.

Danasje Divica postovala kachu Zakarie, zapunila je veseljem E-
lizabetha, i donela je polvechenje Ivanu Kcrstitelja. . . . 184

Na Pohodjenje B. D. Marie drugo.

Exurgens Maria sicut in montana. Luc. 1.

Ustaje Maria danas, da Ivana po sinu svomu u utrobi matere
posveti; i da Ivoje prama grješnikom ukaze boga. . . . 189

Na dan S. Anne matere Divice Marie prvo.

Apparet Domini in sinu ignis de matris rabi. Exod. 3.

Ukazuje izveštiošći Anne, ilite promislilo bilo cvije ojerice
dobrete, ili bodljivo strje njezina terpljenja, ili plamen
bozaničevih milostih. . . . 193

Na dan S. Anne matere Divice Marie drugo.

*Qui confitemur in illo, intelligunt veritatem, et fideles in dilectione acci-
piunt nisi quantum docuit et pax est electis eius. Sap. 3.*

Kolikoje stalno bilo pouzdanje Anne u Boga; i kolikoje temelj
pouzdanje u S. Annu onu, koji nju postuje. . . . 206

Na Uznesenje B. D. Marie prvo.

Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltavit me. Pl. 117.

Desnica Gospodnova učini kripod na Marie prametu okrunitomu
i milostijom; desnica Gospodnova uzviši nju na njezinomu us-
nesenju okrunitomu slavom. . . . 213

Na Uznesenje B. D. Marie drugo.

Mortua est Maria in celum pariter Angel. Can. Eccles.

Veći utrok imamo mi danas veselule, nego žalobiti; buduć da
izazna u nebesih naša mogućna odvratnica, i bratiteljca. . . . 220

Na dan S. Roka Izpovidnika prvo.

*Beati sunt servi illi, quos evas venivit Dominus, invenit vigilantes,
quod si venisset in secunda vigilia, et si venisset in tertia vigilia, et
ita invenit, beati sunt servi illi. Luc. 11.*

Rok sveti bioje četiri putah zadržan: s-rodilnom, s-domorodci-
ma, s-likom, i s-bolestju; ali jerboje po ovina prilican bio fro-
zu Gospodinu, zaradi toga nije bio zadržan, nego četiri pu-
tah frican, i lixan. 207

Na dan S. Roka Izpovidnika drugo.

*Preceat Dominus meus ante fruem suam, et ego sequar vestigia
eius.* Gen. 33.

Rok sveti slikaše one iste sloje, kojeje zadržan bio Odkapitelj naša
Isus za svitu: sloje *putovni*, sloje *ljubavi*, i sloje *ispravni*. 209

Na dan S. Roka Izpovidnika treće.

Quis pater pater esse etis? Etiam mater Dominus erat mater illi. Luc. 1

Rok jest jedan veliki svet: pervo, jerboje rođen s-krizom Isusa;
drugo, jerboje xivio propet prilican Isusa: treće, jerboje
naro propet, ali zadržanin nacinom od Isusa. 247

Na dan S. Stipana Kralja Macxarsk. pervo.

*Pone esse ut figuratus super eos tum, ut figuratus super brachium
tum.* Cant. 8.

Srdce Stipana i dcluca dalahu velika znamenja njegove svetioje. 256

Na dan S. Stipana Kralja Macxarsk. drugo.

*Homo quidam nobilis abijt in regionem longinquam accipere sibi re-
gnum.* Luc. 19.

Stipan je bio velik, i svet, jerboje znao vladati sebe; ali dclle
hoće, da upravlja druge, nekako pile nauči upravljati svoje
nuteruje paxode i razvoja. 262

Na Porodjene B. D. Marie pervo.

De qua natus est Jesus. Matth. 1.

Na porodjenje svitlosti Marie za tri uzroka vechasie veselit imamo,
nego za porodjenja Isusa; jerboje svitlost milostivia, jerboje
opchena, i jerboje berxa za učiniti nam dobroclivno. 270

Na Porodjenje B. D. Marie drugo.

Prophetas quasi ardea... pulchra et lina, et olea ut ole. Cant. 6.

Kodjenje Maria danas xivo rom obchivajeteu svoim porodja-
ciem došćehoga Mesija: rođenjeje kano nulec razstirajuchi
svitlo zrake svoje svetioje: rođenjeje kano sunce livajuchi tver-
hu naš svoje blagodatnosti. 279

Na Porodjenje B. D. Marie treće.

Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora confurgens, pulchra et læta, electa et felix, terribilis ac castissimæ pietatis ordinata. Cant. 6.
Ukazuje Maria na svomu potodjenju istajeha kao zora, lipo kao masec, odabrana kao senca, i strahovita kao sredjana vojvoda. . . 295

Na dan prifvet. Imena Marie prvo.

Et Nomen Virginitatis Mariae. Luc. 1.
Ime Maria jest veliko, jest sladko; jest moćno. 296

Na dan prifvet. Imena Marie drugo.

Confessio regni tui magno, peccatis terribili, et sanctum est. Psal. 98.
Ime Maria jest veliko poradi onoga, što zlatenoje: jest strahovito poradi onoga, što tvorit jest ivero poradi onoga, što uzderxaje. . . 301

Na dan prifvet. Imena Marie treće.

Et Nomen Virginitatis Mariae. Luc. 1.
Maria jest utoclište grakšnikah, jerbo profvodiuje; Maria jest utoclište grakšnikah, jerbo brani. 311

Na dan S. Mihoila Arkangela.

Tu significatus sanctitatis, plena sapientia, Civitas protegee. Psal. 28.
S. Mihoilo Arkangeo jest xiva prilika Boga, puno mudrosti, Angeo braudelj. 318

Na dan S. Franciska Serafinskoga.

Quia obsequij her a sapientibus et prudentibus, et trepidant et parvulis. Matth. 11.
S. Francisko jest xivo Evangelie: prvo iz kripotih, koje uci S. Evangelie: drugo iz jakosti, skojomse pripovida: treće iz prilike, skojomse prikazuje Evangelia. 329

Na dan sviu Svetih.

Beati mundi Ordinis. Matthe. 5.
Ukazuje, kolikoje to velika stvar biti svet; i kolikoje lako, da svi budemo svet. 337

Na

Na dan Uspomenutja mertvih, illi u drugo vrime.

Hortorum non habeo. Jo. 5.

Ukazujele potrebu dusicah u purgatoriu, koja imaju poradi pri-
videlice azake, koju terpe; i koja mi inasim nepoznanstvom
činimo veče. 344

Na dan svete Elifabethe.

Simile est regnum caelorum discipulis discipulis. Matth. 13.

Sveta Elifabetta bila jest u svomu zivotu Cerava Dula svetoga. . 351

Na neoskvernjeno Zacetje B. D. Marie prvo.

De qua natus est Jesus. Matth. 1.

Za ukazati neoskvernjeno Zacetje Divoice Marie neima prilike spo-
dobne, ni prikladne nego biser. 357

Na neoskvernjeno Zacetje B. D. Marie drugo.

Venite, mulier, et cavato, quanta fecit tunc tunc. Psal. 65.

Utazuje precinjenje, milosri, i slava, koja pridoste, združiste,
i slisiste neoskvernjeno Zacetje Marie. 363

Na dan Porodjenja Isusova.

Apparuit benedictus, et hauritus Salvatoris nostri Dei. Ad Tit. 3.

Razlocite od ljubavi Spasitelja, kojije danas oclito ukazala. . 371

Na dan S. Stipana prvog Mucfenika.

*Stephanus autem plenus gratia, et virtutibus faciebat prodigia, et
signa magna. Act. 6.*

Sveti Stipan bio je prid Bogom velik u svemu. 378

NA OBRIZOVANJE G. N. ISUSA PERVO.

*Erit Dominus Rex super omnem terram: et in illa die erit
Dominus veritas, et nomen ejus tantum. Zach. 2.*

Kolikoje veselje, koje donosi ovi prvorođeni dan nove Godine, znamenovan na čelo kao Kralj od dnevah s-pricinjanim biferom priletoga imera lius, tolikoje čudo, koje uzrokuje, kada promišljim prvorođenoga Divoice Marie, gđamo Obrizovanje pomerčuje s-kerv'om prve dneve njegovoga ditinkiva. Odkuda zdruxjem ja svoje začudjenje Isnim blaxenoga Fernanda, i vellim:
a) *Circumciditur puer, et vocatur Jesus: quid sitis vult ipsa egressio?*
Danas dakle pomerćujete s-kervjom pravednost kao griksina? Danas rabulexajete slobodnost kao fuxna? Danas se urixuje zdravje kao bolest? Obrizujete oni, koji ništa nejna favishega: čistite oni, koji nejna od šta čistite: traxi (pašenje oni, kolje imenuje
Spa

e) Geru. 1. de Circumcis.

Spasitelj? kako je to, i kako se moju ova zajedno skladiti? koji ima potrebu od obrizovanja, kako se imenuje Isus? i koje imenuje Spasitelj, kakve potrebe ima od lika, i od spajanja? a) *Quis sibi vult esse conversus? Circumcisus magis salvabitur, quam Salvatoris esse videtur.* Ovako S. Bernardo čudouchu se sam sobom razlozi. Tebi se prije prišci, o Božanstveno čedo! i po naravi kao Gospodinu, i po dillovanju kao sridoslavniku, i po nadpisu kao Spasitelju, da ti nisi obrizovanje prikazesh, a ne daga ti na tvoju put Božanstvena primash.

Ali otajivo, otajivo, odgovara S. Bernardo. b) *Magnus et venerabile sacramentum: circumcisus iure, et vocatur Jesus.* Shtoje bilo drugo združit s urizanjem obrizovanja imenovanje Isusa, negoli ukazati očito s-onim običajem zlamenovanje ovoga imena? S-razlogom doista, kadase obrizuje djeteta, imenuje Spasitelj, buduć daje od ovoga časa dillovati posleo naše spasenje. O! dobrota ljuberniva! o! ljubav dobrostiva našega Bogal nezna početi nazivati Isus, ako zajedno takozv. nepočina dillovati naše spajenje. Otkuda dobroctu reči, ako rekneš, daje Isus danas, kao porođeni živih i mrtvih, primio od svoga Oca baštinstvo gospodarstva, i vladan'a novoga Kraljevstva milosti, i prvi dan godine primioje od istoga posidovanje. Zaradi toga za ovi dan, i za ovi danashaj cerkveni običaj jest pristojno ono pridrečanje Zakonice, kojefan u početku govoreca rekao. *Binche Gospodin Kralj Jurka svekolike zemlje, i u duca svomu kćerke Gospodin jeke, i tui njegovo jeke.*

Primioje dakle danas Isus baštinstvo novoga kraljevstva milosti od svoga Oca s-blijegom odkupljenja, i primioje nadpis od spajanja. Ovo dok ja ukazeri, i poiverdim, imajte pomaje, a ja počimam.

Posli kako je Patriarka Josip po progonstvu svoje brache ukazao bio u Egypt, i posli kako je Kralju Farauu ukazao pravo, i iluisto tovarjenje njegovoga sta, bioje priobidno, i priko običaja od njega nadaren. Učiniotaje, i prošao je svom vlastion Vicoaraja svega Egypta, c) davshimo i plati, i periteu kraljevski, i oestija od zlata. Daonuje nadpis od prveliko slave, i nazvotaje u svoj jezik imenom Spasitelja Ivana. d) *Vertitur coram eis, et vocatur cum lingua Aegyptiaca salvatorem mundi.* Ovako, i za ovi

22

sveta vidite, daje Božanstveni Otac činio svojim sinom davšmu vlasti, i poštovanu novoga Kraljeva milosti na obzirovanju s njegovom oduševljenju, jerbo akoje Josipe rečeno: ovo polovicu tebe Iveru svkolke zemlje Egypta, rekoje takogjer i Prorok u kipi Iusa: a) Ja piko jesam podavit od njega Kralj Iveru Sionu. Akoje Josip vreden bio na slavni kolih Kraljevski, rošerje bio i Ius u kniu, i na raku prišite Dvice svoje matere. Akoje zapovid proglašita bila Egyptu, dase svkolci klanjaja, i kolina svitju prid Josipom; rekoje takogjer i Božanstveni Otac, kako kaže Apostol S. Pavo. b) dase i Iusa klanjaju svkolci Angliji njegovi. Akoje Josipa Faran poštovan davšmu vlasti svoj periti na ruku njegovu, Ius takogjer bioje poštovan od svojga Oca slavim blagom: c) *Hoc enim Pater fecerat Deus.*

Od ove vlasti i poštovanja Iusova Iveru novoga Kraljeva milosti blage prilika, veli S. Ambrosio, oni blago, ov, koga Bog čuo Moysi, klanjaje savio vogju, i osloboditelja puka Iraelitoga. Oni blagov, rečita S. Ambros. oni blagov rečite Bog u ruku svoj blagov Moysi, svkolkega Svjetstva puka Iraelitoga, bio je puka blagov, reče Ius privati čuo od Oca, da dase Svjetstvo. Ovi dakle blagov svkolci u Iusu na dan njegovu obzirovanja, budući daje od oada uzeo vlast, bahrinivo, i poštovanje Kraljeva milosti. Činise, istina ješ, da Ius privativši na sebe obzirovanje, kojeje bilo znamenje šakra, i lik grka, sebeje kanoni postavio, budući to bilo protivu njegovoj svetosti, otkuda i veli jedan medri tomasciteli: d) daseje on višje porizio na obzirovanje, nego na svotu porodjenje; jerbo na porodjenja uzeoje prilika clovika, a na obzirovanje prilika grishnika. Svjetvin došine, akoje dobro promati, obzirovanje biloje u Iusu prvo tvorenje i prvo dilovanje njegove vlasti, i gospodarstva ptinita. Zastobo, razverci kashige, pomeriti zakone, unistiti pripisane zapovidi, pak slaviti nove kashige, nova obšuxenja, nove obšicaje, tko razna, dase ovo čillah od pravoga, i vlastitoga gospodarstva? Sada dakle, škoje drugo činio Ius na obzirovanju, veli Augustin, ako ne, daje unistio u sebi isto obzirovanje, ustanovivši zas od dođetega svojga vladarja svegakolika mira, i svegakolika ljubetiva. e) *Cyrillus suscepit circumcisum, oblatum circumcisionem ipsam, suscepit*

a) Psal. 2. b) Ilev. 1. c) Joan. 6. d) Corin. 2. Iupil. in euang. 1. 2. p. 56. cit. e) Ilev. 9. de sacro.

veritas latens lucet, *sifertje signum implentis veritatem*. I ne samo daje urishno u tebi istomu obrizovanje, veche joah sonim dilom dao jest frichni pomietak svojoj Cerкви, i svekolike obicaje Sinagoge zaostavio.

Pod mojim vladanjem, rekaoje ihis totim dilom, neche biti oshroche, ni rannih, ni prolivanje kervi. Viditiche berzo moji podloxnici, kolikaje razlika medju onim zakonom od kamera, i ovim od ferdca; medju gramovih od Sinaja, i placom od Betlema; medju zakonom Moyse, i evagelium Iais. Nisi neka nemi ali svit, da ja unistajem obrizovanje, jarboe drage volje nepodlaxem neculla riza u kamerna noxa, neklerjamse ja ne, pacle kakofam odredio cianiti smertjom u svoje vrime ubivshiju imojom smertjom, tako aochu svershiti u meni istomu obrizovanje njemuse podloxivshi. Premakoje moje prichisto porodjenje az to me nezaduje, premakoje ovi lik favishar za mene, kol griba neznam, savimim nekate ispa i u meni ova zapovid Moyse, ne samo za potverdit ihisto, i ocfito terpljenje, i porodjenje moje puti; ne samo za ukazati moje seilaxenje od kolina Abramova; ne samo za neodbiti od mese Xudie, kojebi takogjer hocio spafiti; ne samo za priporacit mojim pravovirnim posluh, i posiznost mojim izvledom, veche oposito zato, da mogu sidneti teshti jaram zakona Moyseva imojih podloxnikah, urastiga ja svega svernu mene, da tako recid moxe s-tereljom u jedno vrime moj sud od odabrana S. Pavao, dasi svikolici obrizovani u rjivoj glavi. 2) *Quoties est castus oculis principatus, et pacellatis, se po circumstijis suis*. Odavuda takogjer razerni hocak moji podloxnici, da u monu Kraljevstvu millosti, kada bude vrime od terljenja, ilicha ja terpit sam za svekolike, ilicha terpit pne od svih, ilicha terpit vishe od svih.

Faha budi dakle tebi maleni u kolyki, ali privelici nash Kraju od mira, az tvojoj dobroti bezmurnoj. I jachu, takoje, i jachu sada, kano pravi podloxnik, za spoviditi trike strane moje duxnosti, svuda pripovidati s-Paulom toliko visoka dobrostivost. 3) *Aparat bezigitae, et humanitatis Salvatoris vestri*. Utaralaje dobrostivost, i clovicanstvo nashega Spafitelja. Akoje Cesar Justinian sudio vridne ricli jednoga Principa, kol izpovida, dasi duxan podloxitile zakone, premakoje on isti od zakona gospodar, tkole nobi cladio privifokoj dobrostivosti nashega Oduzajclija, kol nebvishi

po

po rijeđan način podložna obrizovanju, savimtim podložioseje ovomu juru zaradi nas, i da mi možemo od nacine, i reshlo bashine sinovah Abramovi uxivati plod, onje svekoliko brine na sebe uzeo. Shto lilo S. Anselmo od njega razložechi pitaoje ovako: Podložna jest zakonu, ne jerbo on shtogod zakonu mora, vechu samo za mochi nas odkupiti. a) *Sabitus est legi, ut quia tunc legi subditi debent, sed et non redirent.* Traxite vi vari Gospodina boljšega. Slahaoci Bogobitni! ako hochete, ja va mene odrediosim dragoga selmat, i zito velim iz ferda svenim Fernandom: b) *Nolo alium habere regem, nisi Jesus, nequa dragoga da i mam kralja; nego Iesu.*

Ali ono, shtoje osobitim nacinom vidno čudjen'a jest ovo, da Ies danas prikazvši vlast, i gospodarstvo od svoga Oca sverhu Kraljevta milosti, prima s-biljegom teraljeva a na razkosnja, s-biljegom rzanja a ne bisera, s-biljegom kervi a ne kadife; odkud i pitajuza njegovi virni sluge: *Quare ergo raxam qđ vestimentum tui? raxtoje dakle cervena odicha tvoja?* c) Odkudali puti tvoja prichiti i divicanska, o Iuse! o Janarjele neoskverneri! okervavio, i gdišju omachio s-kervjom? Tebise milost pris prisol, nego nemilost, za tebeje bilochi saiga, kao za praveda, a ne rumenilo kervi, kao za krivca. Dali, koje ovoma čudi, oni terzanie rici Iusove, kojeje izrekao po svomu proroku: d) Iesim boritelj, i branitelj za spasenja. Njegoveje Kraljevto od milosti; dakleje pristojno, da i njegov biljez bude od odkupljenja. Kol hochu ovo da histrie razumie, neka dojde blixe rumenoj opravi Iusia, kakoje vidio Ivan, kojaje izprao govorechi: e) I raodivenje lio odichom s-kervjom posakropitom; i najtiche, kakoje i Ivan raziso, upisano na odichi njegovoj: *Rex Regum, et Dominus dominarum,* kralj kraljah, i Gospodin svich gospoda. Ah nezna lošh dobro priznanje Iusa ori, kojga neština a ovoma dneva svega zadovoljna, i svega slavna; jerboše daje viditi u odichi rumenoj, kolaje bio od našega odkupljen'a. Plahese od Alexandra, da nishavshi on i Perse, kojeje bio sebi podložio, za vechna ugodin svojim novim podložnikom, i kao dase čkaxe njima, daje on Kralj od njegovoga naroda, metioje na sebe svekoliko odichu Peršiansko; soje dilo od čovičanstva maloje kosatilo Alexandra; aije kosatilo mnogo našega Odkupitelja ovakvo odredjenje, jerbo-

a) In Paul's ad Galat. 4. b) Anst. Hist. Fallant. c) Hieron. in dñ. scum. d) Iu. 63. e) Apoc. 19.

hogaje istu krv njegovu koštalo. Unishavšibo on u vladanie Kraljevstva milloši, za učiniti sebe naci ljazoziviega, učinivšibo nami prilicno, fectioje pravite zrake svoga bozanstva, pribila o-
 tidila svoje pravdošli, i slave, pakje uzio na sebe priliku cfovi-
 ka uterloga, nadostavšiboj izveracu priliku cfovika grishajka,
 kojaje obojajao s-rurenikom svoje krvi, a) *in finalitatem carnis
 peccati*, kako veli Apofol S. Pavao. Premako re toliko grishajni
 ka, koliko pokornika jest odicla krvava, kojaje on uzio na o-
 brzovsaju; jerbo uzamshi priliku grishajka, i zrodivši sebe s-
 nasho tagom i nevojom, hucioje nas zaciiti svojom pravdošnjom,
 promitivki karoti nam odiclu, da nas naxe faktiri, i otajje
 derxani prid serdesbom bozanstvane pravde.

Prinivši sin bozanstveni vlast, i gospodarsitvo novoga Kra-
 ljevta s-biljegom odkupljenja, otkajenu josh, da primi nadpis, da
 primi ime, karo i Josif. Julije narvat bio u jezik Egypcianski
 Spafitelj svita; ovako, i na ovi nacini, ali mnogo slavni, daje
 bozanstveni Otac svomu sinu ime, po jednome Angielski narvito, a
 po jednome cfoviku Evngeliski proglašito: b) *Vocatum est nomen e-
 jus Iesus*. Zvano jest ime njegovo Ius. Na takvi nacini, daje na
 dan danashni svekoliko slaxe, i vici novoga Kraljevta milloši
 s-biljegom odkupljenja, i nadpis, sliti ime znamenjem ispaferja. c)
Quid enim est Iesus nisi Salvator? veli Augustin, Jerbo ako hocie
 rechi Ius, ako ne Spafitelj?

I on kolikaje uznemoxno, koliko otajljivo, koliko visoko I-
 me ovo! Kolikaje vridno Boga, kojaje iznadno, i koliko prilic-
 no onomu, kojga prima! Ime došlo od kojega niti vlastite, niti
 bolje, nie primiti mogao Ius ni od Boga Boga; jerbo ovo s-ne-
 cluverim cudom izgovara ne samo znamenovanje, veche i kripoti,
 i Spafitelja. I isto i jedino ispaferje naste. Akobisim i nekazala so-
 sha vira, da nie drugi, veche ili Bog pocetnik ovoga imeta, za-
 došibi bilo, dase virdie, imo cudnovato tvortaje njegovo. Veli-
 ka stvar cinilafaje svetomu Cirilla, shroje ovi nadpis Pilat upisati
 cšitio u tri perva jezika svita, odkuda i veli, daje po ovarnu svih
 narodah Kraljevto Iloa dato. d) *Omnium gentium regnum Christo ac-
 cessit*. Ali koliko veche ovo ime utajreja cudesa svima pozna-
 na, sviena opchena, i od svakoga vika potvergjena?

Ima

a) Rom. 8. b) Luc. 2. c) Lit. 9. de consin. cordis. d) Hieronim. Palliv.
 ut erat, Jof. ibi. 12.

Imaš koja strana sveta Kerfjanskoga, ili koja različne pravovr-
nih, koji nebi mogli broiti očista čudesa od bolešni izličnih, od
pozibila zapričnih, od napušivanja pridobitih, od ustrihu zgo-
dah učelintih, od izgubljenih čnochenah zadobitih, od mervah
po Imenu Ihs na xivot ukrdnih? Ako ozdravlja ranoga iz utrobe
matere jedan Petar, ako izkorenjuje plamne fa svoga mla jedan
Gergar, ako zapovida fa svom vlašjom šumskima xivinama jedan
Gerasim, ako razkornaduje kolefa Maximina jedna Katarina, ako
meche na fsovratno bixanje fotose paklene jedan Hilariou, fveko-
liko ovo učinjeno ješ po kripolli imena Ihs. Sovim Imenom u
uših, i u terdca kolike, i kakve muke nifa terpili fvefelim licem
znošenici: kakve prikaze šilovite djavaoske nifu nedvudale fvojna
ustreplenjem divice: kakva napušivanja fvojom favnofijom nifu
priterpili ipovidnici: kakva oblaš, i gospodarfivo u naravi nifu i-
mah čudotvornici: kakve, i kolike stopo čudofah nifu pritiskali po
svuda fveti Apostoli? Malenaje slava, i poshtenje za ovo Ime,
prendafe vidi privelika očima, kolga nazivaju, niki uljen, a niki
fotom: niki likon, a niki gromon: jedni toraom, a drugi plani-
zom: niki fudeacom, a niki manom: niki blagom, a niki sladko-
pivanjem: niki zatvotom, a niki ključem. Ušjeje, s-kujmife zacit-
njaju naše tuge, i serolje: folje, s-kojmife popravljaju naše ne-
sladkošti: likje, s-kojmife ozdravljjaju naše nemochi: gromje, s-ko-
jmife unštivaju naši nepriatelji: toranje, kojom u napafi čaje fi-
gurošti: planinaje, koja izveršitima daje ušanje: fuderacie, iz ko-
gale piju vode xivota: manaje, u kojojš fvekolike sladkošti: bla-
goje, u komufu fvekolika dobrah skupica: zatvorje, jerbo zatvara
pakao: ključje, jerbonam otvara nebeša.

Pacle rečičice, i fvaki od vas neka rekne fa fvetin Ambro-
fion, daje ovo Ime Ihs friča, i utišenje: pokoj, i kruta: xivot
i isto špolenje. a) *Si mortui timor, terra est: si fterribus afflicti, salus
est: si alieno indiget, cibum est: si fter, aqua est: si labore opprimetur,
refectus est: si in certamine versatur, ovium est.* Kripolli ovoga Imena
nejma šile, košabife protiviti mogla: ovomu oruxju nejma nepriate-
lje, košabife opriti mogao: na zartvanja ovoga Imena nejma dobra,
košete nebi zadobiti moglo: buduch da toliko hoče reči Ihs,
koliko fvemoguch, jerbo gdi ni u knjigah izhoda štitjeno: *svetog-
guch ješ Ime vjgoot, xudja štitje -- Jelova, toješ: Ihs ješ Ime
vjeovo.* Zartdi toga brez pomoči ovoga Imena, nišbi mogli biti

nu-

2) Apuš Čertag, kb. 5. dom. 1.

mucenici svoje krunu zadobiti: nitbi bile moze divice lijan svo-
ga divicstva sacluvati: nitbi bili mogli samovici toliko dugo u
lanochi svoj zivot provoditi: nitbi bili mogli upovidnici kripotni
cstati, niti Apostoli tolke Derxave Huse podoxiti; budack da ne-
ra drugoga imera pod nebom kod Judih, po komubi mogli oni
spasenje zadobiti. a) *Nec enim aliud unum est sub caelo datus homini-
bus, ut quo sperent nos servos fieri.* Rechicu napuoli svecim Iva-
rom zlatoflasi, da nikada nie ikakvo cudu bilo ucinito od koga-
god svetoga niti na neba, niti na zemlji brez zarvanja prisvetoga
ovoga imena Huse, kojeje posli Bozjega prvi vzrok, i prvo o-
radje opcheno od svih cudelah. b) *Semper Jesus univertus, cum a
sanctis vris miracula facit.* Oh dakle imena pruzvihena, i nadpis
privlastitoga nashega Gospodira! Najse cudeti, shtoje on njega to-
liko procinjivo, daje dobre volje svekoliko pripustio, i dao svo-
jim as;riateljom u vrme svoje muke, pustiše damuse odicha oda-
dre shajgove puti, pustiše damuse poshtenje vrme, damuse cvit
njegove bpote pograbi, damu svakolika kery iztecle, i damuse ili
xivot vrme; ali nie pripustio, damuse nadpis vrme, veche date sta-
vi sverbu glave njegove kakono jedna sabranica od izverstitoflih, i
slave njegove.

Nijeli dakle priveika nepravda, koju ni ciniimo ovomu Ime-
ru, ako u komu drugomu, ili u cemu drugomu slavimo, a ne
u ovomu, kojeje ime Huse za poshtenje, nami za spasenje, naravi
za cudu, paklu za firah, Cerkvi za pridobitje, nebesom za veselje?
Nijeli to jedna pogerda protivu ovomu Imenu, ako mi podloxnici
Huse vishe traximo poshtenja, i tashine ovoga varovita svita, ne-
goli slava Huse, zaradi koga, po komu, i u komu xivimo? Ah od-
bacite polepnost, odbacite oholost, i tashite slava proizvedla ove
zemlje, pravovirni Kerijani! pakle slavite u ovomu Imenu, kojeje
od tolke korisli, i slave; recite s Davidom, ali vishe serdcem,
nego ustima, c) *In nomine Dei nostri magnificamus, u Imenu Boga na-
shega hochemo se slaviti.* Naucite se procinjivati ime ovo od Apo-
stola Paula, kojeje toliko putah izrekao u svojih knjizah, kojeje
pifao: i od Ivana Evangelife, kojeje sladkostjom spominjao: i od
Ivana Kolumbina, d) kojeje u nekoliko svojih pifanicah hiljada i
pet stocinah putah izustio. Naucite se poshtovati ovo ime i od so-
rafinskoga Franciska, od koga pishe S. Bonaventura, da kolikogod-

a) *Act. 4. 12.* b) *Rom. 5. ix. Luc.* c) *Gal. 19.* d) *Ex. Hieron.*
Pallesic.

bi putah on Ime Ius štio, ili izgovarao, toliko bi putah knoiti s-jezikom u uših kuzno, da ima naslagu posadicu za nekoliko efektivah. Najposli, računite se procinjivati Ime Ius iz medju odalnih svetih, i od pripovidaoca Svetoga Bernardina, kol buduchi potčestnik, i neumorni proglašitelj ovoga Imena, imao ga je uvik na jeziku, u rukoh, i u serdca, slušame je neskladnošću umirno, štrjame je ošvete odvratio, slušame je Iusa proslavio, i slušame je grišnikke potsveto.

Sada na sverhi shtochuvan drugo reči, negoli reči Moyšie s) *Attende, et audi Israel, hec factus est pcpalus Domus Dei tui.* Podložnici Iusa! vas se sada dotiče, da učinite, i ukaxete novomu Principu vaše duxnosti, vas se dotiče, košite pak njegov, vojsci njegov, i narod njegov, danuše poklonite, danuše podložite, i danu haracs prikaxete. Haracs, valin, ili kašvi grišnikke običaj ošlavivši; ili kakvu tashinu i ljubav svita za letav njegovu ošlavivši, ili kakvu kripoš za sličinu zapervivši, ili koju dušu sveršim izjedom na stranu njegovu zadobivši, ili lašvime i u svemu njegovima zapovidima podloživši; dase ovako, i na ovi način, ne samo ukaxete, veche tak doštinu i buduća dobiti, i vimi podložnici poznavši njega za vašega Kralja duhovnoga, za vašega Principa ljubozniva, i za vašega Iusa. Što buduchi drže on vas ušam, nečuvav više zaderxavati, veche vas ošlavivati, danu svaki prikaxe prid njegove noge, i svoje nakloneje, i svoje podložneje, i svoju dušu, i svoje serdce.

NA OBRIZOVANJE G. N. ISUSA DRUGO.

Eccē breves anni transeunt, et semitam, per quam non revertar, ambulo. Job. 16.

Prendaje obrizovanje Gospočina, i Odkupitelja našega Iusa, od kojega sverkućemo danas slavnu uspomenu, jedno otajstvo svekoliko

s) *Druse, 17.*

ko putu sladkosti nebeske, i nauka svetoga, savršenim godina, koje je sveršeno, i početak ove, koje prvi dan ješ danas, mene zasole kanoti laprot mojoj volji, i mečemi u panet različite osli. Buh kao jedacemu, koje sabodi kod briga jedne orishroze ilke, ili potoka tekacha, kol, ondi slojechi, pulise, na takvi ne cfin dase i seoftri, odniti svojima misljenjem za razgledati, i promishljajuga s tolikom, i takvom poranjom, dase nemoxe odvratiti; derxechuga hakovo zantshera, i izvan sebe oca berzi, i tekucha voda. Prilicnoim nacliom, kadale promisi ovo valjanje, ili, da razboritie rekneim, ovo dolazenje, i prolazenje vrimena, kojeje cfini stolikom berzinom, i kojeje istavljeno stolikima godinama, u cfinjenih od toliko danah, i cislovah, kojisu kakovo jedna tekucha voda, od koje jedna strana druge došixe i fassa, i svoje tercfanje stolikom anglošjom cfini; kadale, velim, ovo promisi, mecinoje, dase pamet taku berzo odvrtati od ovoga promishljanja, i josh nacfale praputise moxe, da od drugih stvarih govori.

Zdruge opet strane, zaedem ja dobro, daje obicfaj u svakom mifu, na danasnji dan davati jedan drugome nova znamenja od priateljstva, i ljubavi, cfeštinajuchi svako dobro, i fricnu; mshlofam ja, dachete vi od mene cfeakati koju stvar vecchu, i vridnie, negoli famu i jedinu moju sluxbu; i dachete moxehiti fuanititi od moga dobrohotenja, ako vam nebi dao u isto vrimie, kakvi god dobar nacfin, kolbivas acfinio takve, kakve vas xelim. Odovuda ješ, dafam odredio danas govoriti od vrimena, kojeje la-da verlo malo procinjuje, i da rekneim ovako, badava trošiti, ne bili u napridak, a navlastito od danashnjega prvoga dana godine da sverše, i tako do svoje smerti vecchama procinjivali, i s-bo-ljim nacfinom proveli. Imate famu pomniti, a ja pocfinim.

Iz medu svih sadovah Roxactvenih, ja nifam nikada vidio stvar strahovitia od one pravde njegove, koju veoma berzo cefini protivu lucifera, i odaloma njegovomu druxstvu Stvar došixie cfeđeovata! da premakofe Angieli bili jedro dillo, i svroenje veoma plemenito Stvoritelja svoga Boga. On nishtanenanje uzte toliko malo vrimena za odlucfiti, i na odlucfiti u vikovicno prokletstvo; nriim dace naknanje vrimena, dase mogu pokoriti. Drugacije On cfini s clovikom. Ne famo čaza neche posli fegrihšacna odmah odlucfiti u ona vikovicna vatra; veche josh ciekaga milioferdan dase povrtati u pervashaje stanje, i da poznade svoje pomankraje. Ne famo čazam daje, i prikazuje oprostjenje naših grijah, veche josh

još podnosi za dego vrime pogrdjenja, koja su učinio od njegovih prišvetih milofedih Veliko miloferdje bi on učinio, kada sam posl' griha smertnoga nebi dopustio više vrimena, osim samo onoga, kojebi bilo potrebno, da možemo ustari od ovoga graha; velikoblasam, večni učinio miloferdje, premdablasam učinio ovu milofed samo jedaa jedini put u svomu životu našemu. A štočeho sada mi rechi od tolike dobrote, od tolikoga uzterpljenja primiloferdnoga našega Boga, videchi, danam daje vrime od čitavih godinah za mochi pokornice, i za mochi dosta učiniti pravdi njegovoj? On, da reknem ovako, uzderxaje svoja ošvetu, svoje prevedena ferditost posl' hiljade padnutjah, i povrachenjah na grih; prapusta, daš' kanoti spava na jednoj hepi grihah; prapusta, daš' odvlači po toliko godinah pokora. Ovoje istino jedna čudnovata razlika medja clovikomi, i medja onima selichnima Angielih, koma dašje dopustilo najmanje vrime za pokornice, nijedan tebi bio u onoj vikovicsnoj tavnici.

Ali košaje korist, štoje clovik ovoliko razlucen, i darovan s miloferdem Bozjim? Kada evo sam ide svojom voljom po peti od izgubljenja, sam ide onamo goriti fontna, koma ovo miloferdje nie dopusteno bilo. Košaje korist, što imamo toliko vrimena, tolike godine za pokornice, kada šelivimim našim reprochajemo plesenito ovo vrime, kojehi jedaa put hošli očkapiti, ali neche biti vrima zgodno. Hoču rechi: clovicu, Keršjarine! otvori oči, vrime, koje imash kratkoje; pošao, koga imash činiti u ovomu vrimenu jest največi, i ovo kratko vrime, koje imash, nie avik zgodno i pristno za ovi pošao. Ja vam reču rechi, daš' vi do sada imali malo vrimena za misliti na vaše špaleje; ina veche možebiti mnogo podimsh, kakoste vi šverha ove zemlje, ima možebiti mnogo vrimena kakovas Bog probaguje, i opomina, da trudite za ono krašljivo nebesko, što ako vi bedete učinili, i odgovarali onima milofedima, više veche sada puni kripotih, i dobrih dšlah. Akoli nite odgovarali onomu kucanju Bozjemu, ono vrime jest veche prošlo zaledo, i za vas šelivime izgubljeno. Niti ja vam govorim, da imate još malo vrimena živiti; Bog je sam, i jedini on, koje odredio daš, u koma imate ustari; veche samo velim ovo s Paolom svetim: Brajo, moja brajo! *tempus breve est, vrimene kratko, vrimene veoma kratko, jedva jest, i vecheza nejma.* Išinko težimo morali toliko misliti niti na sinove, niti na blago, niti na drushtvo, niti na igre,

niti na tashinu profazechu ovoga svita; jer neostajenam vishe ofia samoga jednoga kupacstva, i eto nas veche na sverhu xivota; zaradi toga opomnaja nas Evangelista, i veli: da je finisao djavao i majuchi sedeshta velike, zanjuchi, da icade vrinena malo, za skvariti nas. a) *Defraudat diabolus lacrimas nostras sanguinem, sicut, quod melius tempus habet.*

Recliate sada meni koigod od vas, ili od onih, kod nise ovdje: kakogod mi nepravno vishe od xivota nashoga, nego rekavshu jedan koracaj, tako neznamo vishe ciniti nego jednu jedinu stvar. b) *Pere unum est ne-officium.* Ina razlog, kao ovo govori, ovo su rici Isusove; ali misle ovakvi, da kadaje ovo rekao, i maaje odluku nas naceliti, da xivimo badava i zaludo, silna nedilajuclai za nashe ipaterije? ne. Hotioje spomenuti nam, da imamo jedan posao, kod iskruje svekoliko nashe vrime; jedan posao, koje od vikovicnosti, svojim poslom gledaje, da se uklonimo od jednoga zla, koje nema sverhe, dali dobavimo nebo, i ondi pravimo pribavljanje, ne za nekoliko godina, veche za uvike; ovo je jedan posao, s kojim valja da kupimo ono kraljevstvo, kojeje nashega Otkupitelja kohtalo za trideset i tri godine toliki trud, toliko pozerdenje, toliku muku, toliko prolivanje kervi, i najposli ili xivot. Za sve ovo mi nepravno vishe vrimena stanovita, nego ovi clas, u koje ja ovo izgovaram, budich da nismo stanoviti hocemohi vecer doci-kati, ili iz Cerkve izici. c) *Scilicet hoc nocte repetit annuus sum.* Danas, ovu noch do, duha moxebid od tudicelne tvoja fricha, ili nefricha vikovicnaa. Ovu noch moxebiti prie nego sutrasnji dan ofvane morachesh diltise sovoza svita, neznaeh hochelise ipuniti josh dvadeset i ctitiri ure za dobiti jednu frichnu vikovicnost, jedan vikovicni pokoj dashi tvojoj, pak josh na ovoe i zemali, pak josh se vrime neprocinjaje? Ali kadbi ja mogao vas stanovite uciniti od xivota mnogih godina, mislite vi bitohi favishe potrosiviti sve ovo vrime u trudu i poslu zaradi onoga xivota neumerloga? gdi nechemo imati drugu dobra, i druga poshtenja, nego ona kojimo ipravili u xivotu ovomu vrimenitu. Joshoje mo stanoviti, da gad, koicbe dochi sverhu E-gypta, neche durati vishe od sedam godina; i opet sverhu ovoga bioje stanoviti, da prie onih sedam godina neplodnih, bitiche sedam godina plodni. Cklatoje on, mislite vi, od ovina rodaih

60

a) Apr. 12.

b) Luc. 10.

c) Luc. 12.

godinah posidaju za naprati xitnice psenicom, i pripravljie za oni glad, i za one godine neplodne? odmah odmah prve godine rodne izdaje zapovid, dase kupuje xito, i vozi u gradove. A mi, koji ciekamo, ne sedam godina, ne sedam vikova, veche jedno vikovicnost od neplodnosti, i koji nejmamo moxebit vishe vrime na nego sedam urah za providiti, shtoje potribito za ovaku dugacku neplodnost, jer onda nitko veche dillovati nemoze, mi velim, i nemislno jedan put poceti. Hmno ipovidamvan, da ova ovakva slipochi mene strasu, i koliko vishe mislim, manjeja mogu dokuciti.

Govore neki moxebit, ali shto velim moxebit? kada dolfo govore. jerbo znamem. A shtoje? vele oni, toseje govorilo, i pripovidalo i do sada, i par mi xivino, i imamo vremena dosta, a i odica imachemo; sadasno u cvitu nashe mladosti, a mladostje vrime, koje vala dase provede u igranju, u shali, u hodanju, u fistanju, i u raskoshju svira; bideche vrime posli, kadachemo mi poceti misliti o nasernu spafenju. Ali neca slushaj: ovi ovakvi shto govori medri. a) *Omni negavit tempus est, et oportuit.* Svaki polao ima svoje vrime, i svoju zgodu; ako vi putiec, da projde oni clas, i ono vrime srichno, u komu vas Gospodin zove, nebudete vishe imati onu srichu. Oni clas, u komu visi vashe spafenje jest otajan svitan baha kano i clas poslidajj smerti, na takvi nacim, da ako izgubite oni clas, moxebiti dase i vi izgubite vrike. Ono stahlo smokvance, kojeje prokleso tash Odkupitel; Ius, kako govore sveti Oci, nije bilo drugackije neplodno, nitigaje chalo Gospodiu izkorenuti, sčviratim nikada vishe nije plod doroslo, jerboseje nashlo brez ploda onda, kadaje doshio Gospodin Ius traxit. I cfernjeje vishe cšuditi jest ovo, da onda josh nije bilo ono doba, i ono vrime da plodi. b) *Non erat tempus sicut.* I sčviratim jesta prokleso. Kerštanice! mladice! svaki cloviece! koji obechajesh jedno doba, i jedno vrime kadachesh naciti u tvoju spafenju, i koji velish, die ovo misljenje nedosticje tvoje mladosti, Gospodiu ovi, jest Gospodiu od svakoga doba, od tvoja ditinstva, od tvoje mladosti, od tvoje starosti; teshko tebi, i zli clas bideche tebi, ako, kada on dojde traxiti ploda, kada dojde u ono vrime od tvoja spafenja, pak nerasje ploda; neche es tbe odmah izkorenuti, ali bojaniseje verlo, da nepovucesh sobom ono produktivo imo-

smokvenice, i da veče nikada neuzplodish; jerbo nisi primio ono vrijeme zgodno, ono vrijeme, kadasi morao misliti na tvoje spasenje, i ono vrijeme, kadasi mislio, da nije vrijeme od ploda.

Nefricni Jerusolim! a) *nunc estis in tibi locus fuerit locus* rekaoje Hus platiuchi svetu onoga Grada grilshnoga; tvoji gradjani skitaceše po svitu do tverne vikovah; višitiche efudešah od mora linne, kojcheše činiti po svemu svitu; bičiche ividoci od pridobiča mo'e Cerkve; ali ovo vrijeme, kojči ja dajem, ove milosti, koje čini ja tvošina sinovna grade nefricni! sticiche njima za ništo; jerbo neče zvati napridovati sinjima, nitiche zvati vrijeme od moga došastija sinjima, u komšam ja odlučio dati njima miloserdje. b) *Si cogitaverit et in, et quidem in hoc die tui, que ad parum est.* Ah daj ti poznao, i učinio tvoje duxošti, oni dan, ono vrijeme, kojčam ja tebi odredio, tšate mogao ukloniti od tebe, i tolikoga tla, kojčeteje obkolilo sda; ali oni dan, ono vrijeme moga pohodjenja jest jerve prošlo, za nepovratitše nikada više, i tako tvoje spasenje promisliloje u izgubljenic vikovicano. Dusho Kerstjanska! konše prikljagješ grade Jerusolima, nefricna i ti bičichesh svike, ako nepoznadeš ono vrijeme zgodno, ono vrijeme priatno, ono vrijeme pohodjenja tvoga, kadate G. Hus zove, i smilostijom te provištjais, da veče jedanput pocrnesh misliti o tvomu spasenju. Nefricna, veim, bičichesh, jerboče dojtš nepriatelj tvoj, i obalerniche tebe od svake širine, i finuti veoma, a to zato, ako nepoznadeš vrijeme od tvoga pohodjenja. Nije dakle efudirše, što pšimo sveto toliko puta govori od vrimena zgodna, od vrimena priatnoga, od vrimena spalonošna; jerbo Bog svemoguću u svakomu vrimenu nisi zove, ridnuše dopada zvati, i zato valja da svaki bdiše, i pazi za tvoje spasenje.

Ovi dobri, i pametni, slipac, u Evangelju kod S. Luke, ukazaoje, da bolje vidi, nego oni, kolmasti bile otvorene oči. Ovi, kakoje čuo, da onuda Ihes prolazi, kolko nije vikao, kolko nše vapo? c) *Iesu fili David miserere mi.* Moj dobri Huse, sinu Davidov! imaj miloserdje od jednoga sinovna, i smilujše meni, kolte zazivam. Svi okolnošejchi karalšega što vicše, i svitovali da muči; ali svekoliko krasje, i svitovarje nije bilo za drugo, nego dšje još vechna počeo vapiti. d) *Iste vero multo magis dicitur, fili David miserere mi.* Pametni slipce, i što puta pametni! imash

imash uzrok što viešesh, jer ako sada po ovoj prilici, sada u ovo vreme, kadaje Isus pokraj tebe, neotvorile tvoje oči, što zna, moxebiti nikada više nečesh viditi svetlost traca? a) *Time Jesus govori rečeni slupac svetim Augustinom, time Jesus transfusen, et non manent, et illo tunc non possen.* Bočite, veli on, Isusa probodečeha, i neodstajeha, i zato shtiti nemogu. Sada ja govorim onima, kojima kada dojde Isus svojom milostijom kucanjuci u serdca, pak oni odbacuju, i u nemar mehu ono vrime od svoga spal-nja: *Time Jesus, Bočite Isusa prolazeha i neodstajeha, moxebiti nikada više nečete progledati, ako nepočmete vikati, i molitiga onda, kadaje kod vas.*

I zašto ovi ovakvi inaduše veoma bojati one pritaje, kojase shtije u knjigah Kraljah: Udarichete Gospodin s-takvom slupočom, dachesh pipati u poldneva, bash kakono slupac u trinah. Misle ovakvi da Bog nejma svoja iztradvanja! i toliko puta odbacen, i pogerdjen, dache opet terčati za njovih legih svojom milostijom? kao dache njema poručkati dvorani u onomu kraljevstvu njegovomu, i zato da ima potrebu od ovakvih neposlusnih, i nemarljivih dusih? to neka rijeđan i se pomisli; zašto to koje korit Boga, b) ako ti budesh pravedan, veli Job, i ako tvoj put bude čist, i neoskerđen? što je bacio u onu vrtkovicstu vatru toliko millionah Angjelah; ako priposhes, da svaki dan fermoglavce pada u onu vatru toliki narod xudinski, koje bio u jedno vreme puk odabrani? Bočite, opet velim, Isusa probodečeha, a neodstajeha. Shtote čakle ima čistiti na kolli nacfin morale xiviti? slushajte u kratko, i svershichu.

Pripovidaje S. Ivan jednomu mloštivu puca, i vspio: c) *Jan fecit ad radicem arboris posita est.* Pućie moj, govorioje on, dragi pućie moj! smert hoda na blizu, i veče u vidim, gdi kosi, i lice svako stabla, ili bilo u cvitu, ili bilo zrilo, ili zeleno. Netrichu ona stabla, koja nepohite, da plod dočesa, jerčese podičiti, i posli na vatru baciti. Pristrashen put oni, što imamo čistiti, pitaje gjačom velikim, što imamo čistiti pripovidaoće Boxi. d) *Et interrogabat eos uthe dixerat, quid facerent?* Onda Ivan počie sladkim nacfinom svekolike učiti, i rishtim serce dugo, nego da nahoje izpuniti, i obalxiti zapovidi koje inadu. e) *Nihil cupitis, quam quod iustitiam est, faciatis.* Poznajem ja dobro

a) In Evang. b) Job. 22. c) Job. 1. 9. d) Mat. u. 10. e) Mat. v. 12.

bro SS. B. da ja neznam ni najmanje iskre onoga duha Isvara svetog; ali budaci dršam u ovoj sluzbi viceti i ja: Duse Kerfjanske! svit ovi, koga toliko ljubite, veche skoro hocete podicati, shtochevam konfiteri strošlega slushati, shtoflewu virovati? necheteli i vi biti iz medju onih, koje izpisuju u kuhnjah mudrosti, i koju posli smerti xalechi vapili: shtonam je koristilo oboloti, shto blago, shto nasladjenja svita? svakolika eto proshisite, kao sija. Dakle za uklesitise od ovoga, i ovotikoga zla, ushita drugo ne cshite, nego nashtote obshoziti zapovidi Boxje, i Cerkvene, svaki u svoim stazju, a koruje od Boga poslavljen, i na takvi nacshn odkupichete ono vreme, koješte zaludo potrosihili. Pazite, i cshvajte svako vreme, da kada Gospodis dojde, najdevas pripravne; svima govoric, bdite, i cshvajete, jerbo ovo kratke godine proshze, i shze, po kojoj nechetemo vratiti, hodimo. *Eccc breves anni transit, et finitas, per quam non revertar, vobis.*

NA VODOKERSTJE, I DAN SS. TRIU KRALJAH.

Eccc Magi ab Oriente veniunt. Matt. 2.

Nebi hotio, da svetkovina danashnja bude vechma svetkovina Kraljevstva, negoli svetkovina Boxja, i da, kako Kralji uzimaju sebi nadpise od Derxavsh s-nacshn u ruki zadobivenih, tako danashnja svetkovina sebi pripishe, kao svoje vlastito ime i nadpis *Oshkovanija*, koje veche i prie, i zakonite za sebe uzderxala svetkovina porodjenja Isusova. Zshstobo ishinaje prava, daje Bog nash pridobroshlivi ne sasho sebe ocshitovao, veche svetshu toga i prvi put ocshitovashije na svoim porodjenju, i zaradi toga Svetkovina Boxicha bitaje nakitjena svojim imenom, s-kojim hoche dace slavi Svetkovina danashnja. Ja vidim dobro razliku, kojaje medju ovima dvima Svetkovinama, i jest ova, daseje na porodjenju ocshitovao putnikom, a danas Kraljem, onda xudiom, a danas nezrabocun,

cem, onda po proglašenju Anajelais, a danas po ukazanju jedne zvirde. Ali nevidim da ova razlika moxe što nauditi, i opritiše Svetkovini porođenja, da ne ova, većše danashnja slavitiše moxe kao vlastitum imenom *Ocfitovaja*.

SS. B. nedao Bog, daše Svetkovine Boxje u lead favlja'u, i za mochi radobitl koje ime olini, na način svta. Svetkovina danashnje jest u pošidovanju ovoga imena *Masviflaja*, što hoče reči *Ocfitovaje*, jerboje njoj dato od svete Cerkye i s velikim razlogom; zaštobo porođivališe lita, ocfitovaošeje, ilina jest, ali kao človik. a) *Apvratl bngvlatar, et kumvlatar*, gdi na dan danashnj ocfitovaošeje takogjer kao Bog, ili barem ošobitum nači-nom, za skazati u svomu človicanstvu Boxanstvo. Svekoliko ovo rektanje u malo rieči, kao branišelj danashnje Svetkovine S. Pe-tar *Chryolog.* b) *Idcirto ergo solennitas presens Rypkaria veridale imvovvato, et via illarit Dicitur, que viftra vobis dicitur in curie.* Odovuda jest, da Svetkovina danashnja imati moxe za sebe slavoo govorenje od svoja imena; i zaradi toga jašam odlacno danas u-kerati, kakošeje danas Bog ocfitovao kao Bog, tojest, *Strvngat, vudat, i lobar*, kojefa pošobitni, i izvoršitoli, s-koinnie ošicaje ocfitovati Boxanstvo. Imajte dakle pomaja, i tzerpljenje, a ja počimau.

Svemogućnost ocfitajeje danas SS. B. čednovato, i tako čednovato, da ja nebi znao, kadajeje bolje, i većma ocfitovala. Ocfitovaošeje u stvarzja, kada s-jedum nevidjerim, i nikakvom pamat'om čukucenar nači-ton izvašilaje iz našta lvevoliko široje za reba, i na zemlji. Velika mogućnost, neizmerna, i Boxja vje-štra, odhuda i veli S. Thoma od Aquina. c) *Strvati, vrevta tti vlagito dila, vrgo fvnrgo Bogat*; i dokosi na pervo S. Augustina, koji učil, da ili bli žil, ili dođri Angjeļi, ništa stvorid nemoga, mnogo manje dakle mogu oštala stvorinja. Dali velitaje razlika iz-ručni iz našta zvirde, nebela, zemlja, more, duoitje; i opet pri-ručai kieti ferdeca ljadib. Zvirde, nebela, zemlja, more, dubine prenačoš u našta, stvorenja ništa mogla opriti volj Boxanstve-voj, gdi ferdec človicanska ricgafe opriti, i baš opirajufe, i pro-tive, kako znate. Ockuda, hotinči mudri stvar veliku reči od mogućnosti Boxje, kao da rije naštao prilicnoš bolju, daše iz-

kn-

a) *Ac Tit. 3.* b) *Serm. 157.* c) *1. p. q. 43. art. 5.*

kaxe, ovako veli: a) *Kakogod razgledaš, ili kako sedamdeset tomatica kakogod platiš uniah, tako serce Kralja u ruki Gospodina, kakogod bude, priguzi. To jest, kakogod Bog izi u ruki plake, i silovite potoke vodah, i nji upravi kuda hoche, brez svake clovicanske zaprike: tako imade u ruki serdce Kraljah, i prigibaga sladko kuda, i na koje strana hoche. Tako je učinio danas serdcom, ne jednoga samoga, veche trin Kraljah, narodah josh neclovicanskih, razlicita podacnja, iz daleki mistah, i razlicite chedi. Sastavio je u jedno isto vreme, i za jedna istu sverku, pakji vodi, i kfebi vucfe. Ovoche rechi privuciu po Boxjoj moguchnosti, i ovo privucenje jest od toliki cudelah, koliko ima u ovomu dilu okolofarjah.*

I najprije privucenisu iz daleki mistah. Nisi vele, dasu dosli iz Etiopie, nisi iz Persie, a drugi govore, dasu dosli iz Arable. Nishanemaje opcheno znacje jest, dasu bila mista, odkudasu dosli, prema istoku toliko daleko, odkadase moxe dojtj za trinaest danah putujuchi s berzima devama, i kamelih. Velikaje ovo moguchnost k-febi vuchi iz tolike dalecine, i vuchij toliko berzo. Vidivshi ovi Kralji zvezdu, kojaseje porodila na porodjenju Mesie, brez svakoga kascetja slidili su njezinu svitlost; i buduchi oni bili zvezdoznanci, poznali, daje ono jedna zvezda i po mistu na komeje, i po prilici, kojuje prikazivala, i po gibanju, kojje činila, sasvime drugacija od svih ostalih, kojese po svojih obrucfevih nebeskih krecbu: istina jest, dasufe morali natavaim nacivom chuditi, ali chudo negiba, veche uzfavlja clovika: a oni na misto toga, dasu uzitave ida, i ida berzo? kkoje ustanovio, daje ona svitlost takva, dasa sliditi moraje, i daje znamenje od jednoga Kralja rodjena, a da nije moxebiti svitlost naravna? Ista doistime dvoumra ukazanja, varoviti uzroci, nefalka sedjenja, i slaba gonetanja. Kako su dokle mogli tako berzo otrici? Oni su bili Kralji, a naravnoje, dasu prie promisli kakocheje ostaviti Kraljestva, Derxave, vladanje, figureost, i na komu? dobro shto ida u Jensohim, baremcheje nauciti od Hrudu, koliko valja da bude opazan jedan Kralj za cfovanje svoja Kraljestva. . . Ah sveje ovo učinila mogucha ona desnica Boxzilvena, kojaseje danas ocitovala, na shto S. Leo Papa svoje namunjaje rici govorechit: da Ius u beshtki danas postovau od Madracah jest svemoguch na nebesih:

a) Ques

a) *Quoniam Magi infantem venerat sunt in cretulis, nos omnipotentes adoramus in Caelis.*

Sverbu ovoga ovdje promisliti ima i ovo, da su privučeni bili oni fari. Svikolici u ozima Derxavama, i u onima Kraljevih, gdjeje ukazala svjetlost one zvezde, svikolici, velim, vidalifju, cjadilifju, razgovaralifju, gonetalifju, i izpitivalifju zvezdoznance; i falvintim nijedan drugi riđe jenco, niti maknuo, fimo ova tri Kralja s-milofstjom mogućnofi Božje provitliti, i fani ovi iz među tolikih jefa bili privučeni, i fani ovi: prvi, i prvi iz među nezaboxaca. Svevi Oci jedrokupoo govore, daje bila velika mogućnofi Spafitelja, kadaje zvao perve Apofstole, daga slide, i fimo rekavšam: *b) Ite tamen, i agnoscite vos da habet loci Iuda;* odmahije za tobom povukao, da su ostavili i lagje, i mrixe, i more. Velikaje ovo bila mogućnofi ove nefe *habite*; ali velikaje i razlika među privučenjera Apofstolah, i privučerjem danashnih Kraljah. Petar, i Andria bilifju ribari, a ovi mudraci bilifju Principi; onifu ostavili more, a ovi svoje Derxave i Kraljevaj; oni videchi Eufa, kojega lice imaloje shtogod rebeškoga u febi, satoife privuklo, a ovi nevidechi Eufa, veche traxechiga ifom rodjeno ditefće; onihga shtili s obrehanjem, dache biti njegovi Apofstoli, a ovi brez ifvskog obecanaj; oni imajechi flanovitof plina svetoga, a ovi s-nefalnom svitlofšjom jedne zvezde, kojaje nji tako privukla, i dovela fvojom svitlofšjom do shtalice, gdje pall na zemlje, i pociefife klarati naravi Božajšvevoj u naravi ne fimo efovizlaskoj, veche jednoga efda rodjera. Moxelife vechna ocifovati Božajstvo, i moxeli biti vecha mogućnofi od ove?

Josh jedna mogućnofi ofaje za danas, dafje proudali, i jef mogućnofi Božja, kojachefe ocifovati u poslijedja vztrenah, na onome fudnijemu dnevu, i daveu od ofveta. Ondachefe efiniti vidati fu Božja fa fvim veličajšvom, *c) non vntate mala et magna-tes: ondache efiniti. dafje sobori, i pade na zemlje oholof ovoga fvlia: ondache efiniti dertari fvekolike vladaoce, i fvekolike fhtinke ove zemlje, veli Jerolim fveti: d) Petrusque quondam rex in- de terre papirahout.* Ali kakvo efido odovuda imatife moxe? efudobi bilo, da ovoga onda rebi bilo. Cludoje ovo, da derahchu danas, i padaju na zemlju Kralji fimo videchiga, i videchiga ditefće u krihu matere fvoje, ne fimo brez zvezdah, kojebi padale;
brez

a) *Mat. 2. de Epiph.* b) *Mat. 4.* c) *Ibid. 24.* d) *Epiph. 1.*

brez Angielah, kolbiga sprovodali; brez strahotah, kojebi slidile, vechu i brez kadife na febi, i brez krone na glavi, i brez slozoh okolo tebe, na slami medu dvima xivazama, jedva rojden, malen u tnu, i porazi sromastva potlacen. Pek ovi samo viden strahshi kralje? kano kano noshan moguchnost jednoga Boga u shalici pridstaviti moguchnosti njegovej na sudajema dneva. Niti samo ovi kralji danashnji za poklonitoshne padaja na zemlju, i derzhbu prid jednim dusecom Bogom vidochiga u jednoj shpilji, vechu josh sluvsisho samo novina, daje on rojden, a) Inuchajese, i derzhbu takogjer i Hirud iz vena Jerusolimom od straha. Velika moguchnost SS. B. jedao dusece u povoju cini dertati toliko velika silobika, i toliko veliku varosh! Ja necha ovdi razloziti sverhu ricish Augulina, kore rekao: Shtocha biti pristolje sudca, kada ponosite Kralje strahbi bestika duseca? vechu samo velim: velika moguchnost biti hoche, kada Ius cfiniti bude dertati tyt fudechiga, i kadase ukaze kano Bog, i slovik na sveme pristolju: Ali shto fida malcu u kolivki cfini dertati Kralje, Vatoshe, Derxave brez manjah, brez gromovah, toje moguchnost, ako nje vecha, jest barem slu-dnovana.

Ocfinjuchise na ovi nacfin danas moguchnost, ucfitajese takogjer i mudrost: da pacse ita moguchnost jest medrost glede i na svete Kralje, i na Hiruda, i na Jerolim. Mudrost Bozantvena vuce tako berzo s-jednom zvirzdom mudrace, i zato nemoxe biti draga, nego mudrost Bozja. *Vidisho*, vele oni, *zvirda njegova-Njegova i Cfu? pite*, jerbo hoche da znade S. Petar Chryfolog, b) *zvirda njegova, tojest Bozja*. Nemoxe biti ona zvirda negoli od Boga, koja ni s tolikom vodi berzicom, i kojish dovodi s tolikom sigurnoshom. Nemoxe biti, negoli jedan jezik pocetpuka naravi, s kojim govori, i svojom moloshjora cini, da u terdu odrede, i dilluju. Ali nesto u ovomu osobitim nacfinom mudrost, kazachu ja, gdi stoi, veli S. Petar recieni. c) *Quare stellis et ut per Christum ipse materis erroris se ferit silens occasio*. Mudraci danashnji bilise po zabledjenju rajastih krivoshtovnici zvirzdah, i ovo sa zvirzdom Bogish providjajese, sa zvirzdom uxicejh, sa zvirzdom vodih po neta spafenja, i sa zvirzdom dovodih na poshtovarje, i na klanjajje pravoga, i isritoga Boga. *Plinius stellam ejus, et veriusm adorare cum*.

Sito-

a) Matt. 2. b) Sermon. 157. c) *ibid.*

Štoje više? mudrost Božanstvena očituje danas istinu sa
 svidocanstvom istih svojih neprijatelja. Kada neprijatelji moraju
 svidocati, i ispovidi istinu, onda nikakva sumnja nemoxe biti od
 onoga, od koga svidocanstvo daje, veli S. Jerolim. *Quid mirum est
 testantibus, quod testati vocis profertur.* Sada pazite, i vidite, kakoje
 Bog učinio, da isti njegovi neprijatelji ispovide istinu, i na takvi
 način očinuju svitu njegovu mogachost, i mudrost. Neprijatelj
 Božji bioe Hirad, i svi zajedno samirne pisci, misnici, i biskupi
 onoga vremena; i svikolicu ispovidi istinu svidocanstvom njihovih
 pisama, i izkazali očitu, daseje Isus porodio u Betlema Jude, i
 bask u vreme ono, kadaje nebaš shikka Kraljevstva Jude u Hirada,
 kojje bio silitik. Odovuda jeft bilo, daseje Hirad bojao, mudro-
 seje i grzao u sam sebi, naštoje se na svaki način, da pripicli o-
 vo proglašenje od rođjena Isusa, i da moxe poguliti onoga malo-
 ga u besnici Kralja, kogajeje toliko silitik. Govorioje na istari
 s-danashajma Mudracih, ispitivaoje, i ukazate zvirde, sakrivaoje
 svoja nuteraja zloba, i serdca, slojeje naprid da ide traxiti ro-
 đjeno djetce, zadaxioje, da i njemu poruče, kao dache i on
 dojtji, i poklonitise. Ali ove očite očrove, i uteraje bimbe-
 nosti Hirada Isusa saterene, i unisbite od mudrosti Božje. Pate,
 svakolika bimbenost Hirada sluxilaje odliki mudrosti Božanstvene; i
 moxese rechi, da moxebiti nijedan prorok nije bolje očitovao
 Isusa, i njegovu slavu, koliko ova bimbenost Hirada; zishtobo za-
 povidoje, dase napervo donese svekoliko pismo sveto, dase shie,
 dase provicli, dase razumie, i iztomachi u svoim slovnoma zlamie-
 novanja; što učinivši izkazaloje, da ciekari Mesia morase ro-
 diti, gdjeje bask i rodio, u Betlema Jude. Ovi glas iztomaceni
 pisma svederivajše s-ukazanjem zvirde, uzrokovaoje jednu očitu
 bistrinu, kojaje mogla dati svislost razuma svemu Jerolimima, svimz
 xudim, i svokolikoj zemlji; i sada dara ova svislost na takvi na-
 čin, daje zadošna pridobiti, zashidit, i smeli svekolike nevune
 Xudie, svekolike krivobogostvovalce, i svekolike grubniste i
 raspuhteni xivota keršljane. Najposli pisci, i siliti xudinski,
 kol isti nisu hotili vtrovati u Mesia, jerbojeje ošekli s-dragom
 isichom dojtji; istija hotili verova, jerbo nezaxivajši imati jed-
 noga Boga za Kralja, imalife jednoga silitika; ovi, veliki, pisci i
 siliti bili su oni isti, koji s-uzaricnem pisma, i Isusa ispovidi,
 i sebe sje po zakonu odsidili. Moxeli biti, i moxelite najti vecha
 mudrost od ove? Ali biriche vecha, kadje sjeđini s-dobrotom, ko-
 jajaje takogjer danas skazala. U.

Ukazalaje danas dobrota, koja iz zla vodi, i čini dobro, i ovoje jedna dobrota, i jedna mudrost famoga Boga. On pripisato zlo, kako veli Augustin, jerbo iz zla moxe izvadi, i učiniti dobro: shto da nebi mogao, nebi mogao takogjer ni zlo pripisiti. U ono vreme pripisuje obojitim nacijom svakoverfna zla, za moći ukazati svetlu ovih tminah gršah i potibu svoje mudrosti, i svitlost svoje dobrote. U liku, odkudaje danashnji Mudraci pošli, i u Xudii takogjer kadafu došli, kakva sigrishenja! kakve zlociel kakva sveto kvarstva! kakve tmine nisu bile, u kojimae bio puk krivoboxki i xudinski? a) *Populus, qui sedet in tenebris, veli itia, Puk, kojije sidio u tminah, ovoje zlo pripisato: vidit lucem magnum, vidio e svitlost veliku, ovoje dodro izvadi; i u ovoj svitlosti zlamenovanaje ne samo mudrost, veche i dobrota, jerbo mudrost prosvitljeje, a dobrota razshiraje i razliva kuro svitlosti. U ovomu dakle danu dobrotafeje učinila oohena krivoboxcem, i oohena xudiom: krivoboxcem sa zvizdom, a xudiom s-proročanstvom: pacie kakoje zabljesio S. Ivan zlatosli, b) krivoboxci pomaxu Xudie sa zvizdom, a Xudie pomaxu krivoboxco s-proročanstvom, i za ovi naciu vechma podicila njiovu voju, da traxe rodjena itia.*

Najposli ukazalaje danas dobrota Bozarshtvena primajuchi, i dajuchi darove. Neznam, kojeje vecha dobrota, illi ona, koja prima, illi ona, koja daje? činiše, daje ona vecha, koja daje; jerbo dobrota po sebi jest prigurna, dase daje, i razliva u druge. Danas dakle očitejeje ova dobrota; jerbo poklanja svetina Kraljen mnogo više, nego od nji prima. Prima zlato, a daje mudrost; prima tamjan, a daje bogoljubstvo: prima mirhu, a daje neoskverjenost dushe, i itia. Prima dobra zemaljska, a za nji daje dobra nebeska. Prima nji videchi utshenje, ali daje, i poklanja njima mnogo veche, i oh kolikoku ostali utsheni, i od vidjenja fincicba, kojeje ukazao u jednoma licu raja nebeskoga, i od razgovora matere, kojeje u zafedjenje, i u jedno serdca plivajuce veselje stavila. Akoje bilo veoma veliko veselje, kojeju kushali ovi Kralji videchi opet zvizdu irvan Jerusolima sebi sjajuchu, tko moxe dokuciti, kolikoku veselje imali, kadafu vidili ne zvizdu, veche sunce, i force u križu zore svoje matere? kakva rofa od radosti! kakva svitlost od miloših! i kakva sjajnost od slave nisu

uxi-

a) Ije. 9. b) In casten. uer.

ucivali videchste kano dufe veche u raju nebeskomu. Blaje onda dobrota Iusa najlagodarnia, jerboje bila dobrota jednoga Boga, kojeje onda prvi put, ukazao danashnjima trina Kraljem, i po njima svemu ivita, koje imao veliku potrebu, dufe veche od dobrote Roxanffvene na poznanje, i na poštovanje jednoga pravoga, i istinitoga Boga. Oublihu posli sveti Matraci sovom dobrotom nasechju u serdca svomu, nitihse mogli zaboraviti od nje. Pripovidalihu kudgodis prolazili, pripovidalihu svojima narodom, i proglašilihu paku u Indiah, dusa mnoge dushe doveli na put spasenja, i poznanja Boga pravoga.

Evo dakle SS. R. kakoseje ocitovala, i ukazala danas mudrost, mogucknost, i dobrota Roxja. Ono stitobi bilo za nas najbolje, jest ovo, da, kada veche poznajemo Boga, i njegove izvestifosti; kada veche imamo viru, sloximo nasha chisjenjah, i dillovanjah s-nashom viron. Poklonimosse ovoj mogucknosti, gledajmo i poštujmo ovu mudrost, ljubimo ovu dobrotu, kojeje na toliko nashim ukazala nam zaradi ljubavi nashie. I ako veche nemamo shta prikazati ovoj ljubeznivoj rodjenoj dobroti, prikaximo nashie serdce, i nashu dusu ocifitivshija od svakoga barem smertnoga griha, da tako xivachi na ovoj zemlji ucivamo milost Iusa rodjena, a posli ovoga xivota u nebesih n'egovu slavu.

NA OCSISTJENJE B. D. MARIE.

Tulerunt Jesum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino.

LUC. c. 2.

Date prid licem mnogih Principah, i Vojvodah gledajschih razdili s-nacem jedan in, za umiriti otverdnuto prigovaranje, i svadnja dvieh materah, jedne prave i istinite, a druge neprave i taxljive, jest bila jedna veoma mudra odluda, i jedno ljubeznivo kervi prolivanje, zapovidjeno, istina jest, ali ucizvasheno, od onoga mirnoga, i od svih mudriega Vledaoca Jerusolimskoga Salomona, kol za ucst-

učinilaše kahonu Otac, jefti hotio ukazatiše, daje kervnit, i za učiniše miloserdan, jefti hotio viditiše nemilodiv, razabravši s-jednom pravdom mudrom jedne privara zločesta od nenavidosti, i odanivši, s-jednom ljubavjom pravom jedne matere, nepravda ljubavi laxlive matere druge. Ali da prid licem teba, i zemlje dva sina razdijaju terdce jedne i same matere, i kasoti razdiraju njizao krilo, ne za prikovati otajiva, veche za izpaziti profocinava; ovoje jedno prikazanje ne samo milosrdno i gorko, nego takogjer i puno ljubavi, koje ja vidi danas prid oči stavljam inčim krakim govorenjem. Marije ona najdosťojna mati, koje terdce danas dva sina pocelisa razdijavati s-onim nacien, od kojaje veche prorokovao starac Simeon: jerbo danas ona sama, da xivi sin clovik, jefti odredila, i odjedila svoga sina Isusa na smert, prikazavshija Ocu nebesnomu u Cerkvi Jerusolimskoj na ono priveliko posvetilište, kojeje posli moralo izveršiti za derveta krixa. Odsuda odbuchofan ukazivan danas, daje Maria na danasnji dan prikazala jednu stvar, kojaje najmilija jednoj materi, tojeft, sina svoga, zaradi koga privelikaoga dilla dobila jeft za dar, i pokloa mnoge druge sinove. Slehajec samo s-uzterpienjem, a ja pocinam.

Premda pričista Divica nije mogla imati, niti zadobiti stvar slavnu nego ovu, shtoje od Boga odabrana bila za mater Odkupitelja našeg Isusa, nishatnemanje ja mogu slobodno rećti, daće među tvima drugima xerame nebi našla bish ni jedna, kojabi htela primiti ovo isto poshtenje fosim nacienom, skoinje prikazano bilo Marii. Zashoto, kojabi to bila takva mati, ako i od najveche xelje za imati jednoga sina, kojaje nebi od ove xelje na berzo zaboravila, kadbi prividila, da brez svake dvojbe oni njem jedini sin moratiche izveršiti svoje darve framotno na jednomu dervetu krixa? Njete imoa, daće nebi našla ni jedna, koja nebi prie volila, i odabrala xiviti nepledna, nego imati jedan ovaki plod, kojije kosriao ovollae xalost i framota? Salvatim pričista Divica primilaje dragovoljno ovo prikazanje za podloxitiše vufi Boxjoj, i za podpomochi odkupljenju ovoga sveta, i ne samo daje privelila biti mati jednoga sina, koje imao smerti svetlu krixa, veche takogjer privelila jeft i njegovoj smerti, ona ista, da reknetm ovako, odšudivshija, shtofce dogodilo na dan danasnji, kadaje pocelo ovo priveliko, i neprocinjeno posvetilište.

Ova istina, da bolje razumeti možete, imate znati ono, što nas sveti Oci i Bogoslovci uče, tešiti: da kakogodje volja pričisti Dvice uxexeta bila s-jednom ljubavjom, kojeje nadvisila onu od Serafskih; tako i njerin razum ješt bio profvitijem s-jednom oščitljom svitlošći, daje radvisila svekolike Proročke; učkuda, znalaje ora dobro svekolike stvari, kojela Proroci pridrekli od našega Očkupitelja, a tješkoga sina, i sve ono štose je zaderxavalo u ovomu imenu Ius. Viste, ne samo daje znala općenim načinom od svoga sin, dache biti propet, večeje znala svaku po naše tugu i xalošt, kojache ora imati, i svaku muku i pogerđjele svoga sin, kakovo: izdanje, hervavo znojenje, bicievanje, poruganje, terzovo krunjenje, čavle, propinjanje, kojache iva terpiti ovi njerin prislacki sin Ius; i sčvintim predaje Maria sve ovo znala, i predaje mogla sačuvati xivot svoga sin, kogamuje dala, sčvintim velim; onajle danas od svoje dobre volje na ovo priveliko posvećiliste prikazala; i zaradi toga urviđuješe s-iscuom popraviteljice pokolenja sčvicitanskoga, i slavise forjma ljubeznavima ricama, kojeje Pavao sveti izrekno od ljubavi kojeje prana ljudna: *Je Maria dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret.* Tolikoje Maria nas ljubila, daje dala svoga jedinorodjenoga sin za naše spasenje.

Sato akoje ovakvo jedno posvećiliste iziskivalo privolenje Dvice, tkocite Cokecijni kolikojie ervaње u sebi podniti morala prie, negogojie prikazala? koliko puta nje očušile, da isto rjezno serdce čijie kanoti, i dixeše protivu ovomu odlocenja? koliko muku i teskkoča xterrije nje uzrokovala ama sebi? Nevelim ja, daje ona u sebi na dat danahajni svekolike tege, i xalošt terpila; znadem dobro, daje njezino mučenie počelo prie ovoga dana, stitaje svershilo danas; jerbo one svide oči od rzzama svakolika dojdaca jele vidile, i zato dozovihnu xalošt jele uzrokovale; veče velim ovo, slidechi nauk svenih Otacah, daje danas potribito bilo, dase izrekne, i potverci, i da reknem ovako, čaje kanoti podpise na odudjenje svoga sin prikazavshiga Ocu nebeskomu. I kakogod viđenje svoje inertu nikada nje bilo prisčruto u dušu Iusa tako, i toliko, koliko u bashci gešenana, premdaje svakolika vidlo veče od prvoga časa svoga xivota; jerboje ono bilo mišo, gdje bilo potribito da priveli, i dase izkaxe daje pripravan na sve cto, shtomuje bilo od svoga Oca nasedjero, i zatoje rekao: ne moja volja, tege tvoja neka bude. Polisi načim imamo

reću, da Maria nitada nije bila rakneta toliko jako u svoje serdce od xalofli poradi svoga sina, koliko u Ceravi Jerusalimskoj; jerbo u onoj Cerki jeft bilo od potrebe, daga ostavi safvine pravdi Bo-xanftvenoj, i da privoli svomu osomu, shtoje on posl terpio od nsharnofli clovicfanake. Zaradi toga onaje joft od onda potfelz terpti u dufki svojoj jedao ervađe prilicno smertnomu; jerbo fu-frimuvahfe u serdce njezino ona vruca xolja s-kojomje gonila, i nashojala za nasho spofenje, i opet ona privelka materinska ljubav prama svomu sinu, ove reko dvi ljubavi fufrimuvahfe u nje privetomu serdce, uzbudilehfe, i potfelzefahfe borti hoticahu jedna draga pokvariti, i pridobci, poradi koga borenja, tko moxe izkazati, kolikofehje njezino serdce mucilo podnofeclu ova dva fapto-tivna gbanja?

Promislite vi fano dobro, kadafehje moglo prignuti, i komafehje moglo upoditi serdce ono materinsko ili sinu svomu jedinoro-djenomu, ili narodu clovicfanakome? Akofa prigne svomu sinu za uzderxatiga, kudaje i ifta narav zavlačila? ondafehje protivni ona xolja, kojeje imala za fpafenje ljudih, kano karajachi nju, shtoje toli-ko slaba, i shteo peshca, dafehje toliko milofimih ljudih svari u vi-ke; akolihfe prigne na potrebu clovicfanaku, i privoli smerti svoga sina ifta? onda opet ljubav ona materinska ufane protiva, i na fvalki nacfa efini, da omekfta njezno serdce, daga na smert ne-privstavuje, mechejoj prid ocl njegova pravecfnoft, njegova lipotu, njegove teze, njegovu slabof, njegovo prolivanje kervu; i shtoje vechma na miloferdje ganuti moxe jeft ovo, dafehje danas fve one makte jednoga clovika od tridofet i tri godine fjavljaju na jedno ditelce od ceterdefet danah; odkada Divica vidi, i gleda one cizve u onima malanim rucficama; vidi na onomu malanomu tils prafeshko dervo krixu; vidi jednoga fna, koje iftom x.viti pocleo, dafehje vechu na smert noft. Ah uzlavife (viefe ljubav materinska) uzlavife mati brez pokalenja, i nemilofitiva! uzlavife, nitimi dola-zi otienati posl ceterdefet danah jedno dobro xelito za ceterde-fet vikova! nifinau dafehje ti davala mliko za drugo, nego da izna-ti moxesh kerv njegovu? Akoje tako, zashtoga nepufi, da pogi-ne onda, kadafehje ranilo gvordje na obrizovanju? Ona marljivoft, kojufi ti onda imala za uzderxatimo xivot, nije zar bila za drugo, nego za datiga posl na smert gorku? Oh mati raftrichna, ifina jeft, sli zajedno takogier i najnemilija! umeriche dakle ovo ditelce ljubeznivo, a Maria bidiche ona, kojachega na smert odftuditi?

Evo ovoje SS. B. oni protivnik, od kojefje Divica danas brani moral: evo ovoje oza ljubav, kojefje protivila onoj xalji, kojefje ona imala za nasbe ipalenja. Kakefe moxe jedna mati zaboraviti svoga sina, i sina svoje vlastite utrobe? i takole zaboraviti daga za smert dade, i ocufdi? Dakle njezina mraz tolikoje jaka, i toliko otverdnuto serdce premdaje svekoliko u ljubavi svoga sina? Sadite vi sami od ljubavi one, koju imada otkle matere pruz svojim sinovima, premdkoje njiova ljubav nikla pram ljubavi D-vice.

I savitim nista je nemoxe ustavn; jerbo ide brez svakoga kafenja osamo, kudaju Bog zove, i osamo, aci zoade da moxe podpomoci nashera ipalenja; nekadja nista one nateraje u svomu serdce suprotivstine, veche ide s-hitnom velikom onamo k-izidolima, gdje bilo mifo posvetilista, noshci jaganica, kogiche prikazati, u narucija, a nas svekolike u svome serdce; i doslavshi u Cerkvu, gdjeje cehala od Anzjelah, i od ljudih, pak s-jednom nevidjenom silnošjom prifupivshi k-Oltaru zretec onu ocufdu protiva sinu svomu, da terpi i popie onu gorku cehala rukah, i smerti, istoje bilo potribito za nasbe odkasjerje. Otcfe, rekaje ona onda svelikom poniznošjom, Otcfe vikovicnsi! eveti veche prikazujem ovoga pravdnoga jaganca cehanoga od toliko visovah, jafe neprotivim ovomu posvetilistu, pacfe, evo sada u ovoj uri prikazujemga, i dakn moju ljubav. Takoje, nekale pokvari oni, kogalan ja u utrobi mo'j tohla, samo dase popravi ono, istoje porusheno po grihi: jstam pripravza, Otcfe nebeski! i dobrovoljno hoctu, daf prabrati u momu sinu mo'a prilika, samo rekate tvoje od ljudih pogerdjena s njegovom kervjom popravi. Ja sam kochuga odjuditi, ako ti tako zapovidash, i nekofe drugacije izumiti nemoxe dalo od c'ovicnskoga ipalenja. Oh xolja brez xefe drage! Oh ljubav brez izgleda drugog! Oveje jedno pridobitje slavno, dohioje case promishja i od Anzjelah, i od ljudih!

Zaradi ovoga prvelikoga dela biloje vrdno, daf Maria daje sdrugima mlogima sinovima; i besh cehise, daf Bog ucinito ovo zapovid, daf njemu prikazu svkolici prverodjeni, se toliko da matere budu drage, koliko da budu takogjer plodne. Svkolici Bogoslovci seine, daf priveda Mati Hsiova i plod imala s-divicnsivrom, i ne samo plod jednoga sina, kojefje odalzan iz hiljada dru-

drugih, a) *deffus ex mlihus*, veće još od mnogih drugih, koji koje brache Iisove, i kolikoje prilicni njemu, samo da on bude pervorodjeni: 1) *Ut fit ipse primogenitus in vultu fratribus*. Samoše navlja pitaje, kojeje pripisre ovi plod, ili danastnoj svetkovini, ili čemu drugomu? Dvašu protivnika, koji hotili sebi pripisati ovi plod Divice od mnogih sinovah, jedan protivnik jest Bethlem, a drugi Kalvaria. Slushajmo razloge njivoje, i vidichemo čijeje pridobitje?

Razlog, koga daje Bethlem jest ovi: da buduchi ondi Divica porodila Iisua, zaradi toga i nazvačosejse foćin: imenom *pervorodjeni*, kako pishe Evangelišas: e) *i peradi sua foćia pervorodient*. Dakle s-porodjenjem prvoga pošalaje mati i od svih ostalih sinovah. I ovo na dilje potverditije moxe Ionima ricšma, kojeje rekao zaracnik svojoj zaracnici u pšman. d) *Venter tuus sicut acer tas tritici, usitatus liliis*. Utroba tvoja kakono herpa pšenice obkolita s lilišni. Gdi po lilišnih razumiete divičanstvo, a po pšenični plod njerine utrobe, i zatoše veli herpa pšenice, daše razumie, da porodishi Divica sua jednoga, kojeje lilišni poljski, toje Iisus, poradja i mnoge druge prilicre njemu. Blaxenaje dakle utroba Divice, kojeje porodila mnoge sinove (govori Bethlem) jerbo svi imadu svoj početak od ore shtalice, a no od danastnje svetkovine.

Na lili naciu razloxi planina Kalvarie, koja hoće, daše njoj pripisuje plod od mnogih sinovah, koje porodi prihalosna mati velikom mukom pod krixiem; jerbo veli, da Maria u shtalici nije imala nikakvu boleš, i zato da nije porodila onda grišniko, kojeje razaju s bolšijom. Ovoše takogjer potverdić moxe Ionima ricšma, koje reče Iisus, višechi na krixi. Ivanu: e) *Ego inati tuojit*. Hotiuchi rechi, da davaste svima dojduchima usenikom svoju mater njina za mater; i opet tricašma onima, koje reče materi: *Ego fit tuoj, pridaje njoj u Ivanu svekolike ostale sinova*. Ali još pishe ovoše viditi moxe u pšmah na pogl. 7. gdi zaracnik ovako govori: *Ajredam in pšmah, et ajrechadam fructus eius*. f) Uzichicu na dervo pridobitja, ovoje dervo krixi, i azočicu plod njegov, ovošu svi odkopšeri kofiu plod onoga derveta, i sinovi matere; jerbo odmah slidi govorechi: g) *et erant ibera tui frat horti oliveri* i bitiču perlah tvoja kakono grozdovi vinodrada. Hotiuchi ukazati,

a) Cant. 5. b) Rom. 8. c) Luc. c. 2. d) Cant. 7. e) Joan. 19. f) S. Thom. Feda Sc. g) Hug. Card.

enti, da ona kakono mati ima dati mlako, i tako biti mati plodna od toliko sinova, kolikojne plodilo od prihvete kervi njegove, i zaradi toga grlsbnici zove se baskina Gospodnova, shto akoje baskina Iisova, jedu takogjer i sinovi oae utrobe, kojih priporo-
 di pod krukem s-Ma:om: a) *Fili vocat, fratres ventris.*

Ova plemenita razlozenja, koja daje Bethlem i Kalvaria, ne samo da razvezuje danashja Svetkovina, veche josh i za dvoje u-
 zima; zashtobo akoje Maria dostojna bila da bude mati od sve bra-
 che Iisove onda, kadaje rodila Iisu, koliko vecerna nije danas, kadaja daje na Oltar, kadaja prikazuje Ocu nebeskomu na posva-
 tilishte za spasenje svoga svita, i prikazajega na drvo krixa? Daga
 ona danas nebude prikazala, nebi imali dopushtenje, niti oni sudci
 odsudiga, niti oni kervolje frustatiga, niti oni cistiti propetiga. I-
 sti Otac vikovicaal nebi hodio takvo posvetilishte, daga nebude da-
 nas pricista Divica na to dragovoljno prikazala. Od danashnjega
 dake dana visioje ili umred, ili neumerti na planini Kalvarie. Da-
 kle danasje uzela polidovanje sviah nas, i polidovanje kakono svo-
 jih sinovah.

Shto vishe? Onda, kadaje Anna mati Samuela zadobila musk-
 ko detece, tojest recasenoga Samuela, sina od molitve, i od dugog
 uzdrzanja, doshla'e posl i istim sinofchec u Cerkvu, i prikazu-
 juchija kod Oltara ovakto recie velikomu misliku Eli: *Infans ota-
 xena, kojiam ovdi molilafe Boga svemogachenu, i molilafam za o-
 vo detece, koje darxim u zarucija; i buduchi dase'e dopalo Go-
 spodinu danga meni, ja ovo sada dajemza, i prikazuem njemu pri-
 ko sviah danah zivota njegova. Onda Eli veliki mislik blazofovi
 sje maza, i dadeim ovi plemeniti odgovor. b) *Redat tibi Domi-
 nus semo de muliere hac pro senore, quod conculisti Dominus.* Boz no-
 kati vrati za ovoga sina, kojafimu poklonio, nloge sinove. Otide
 Anna kuchi svojim muxom, i do malo vrimera zadobi jedan plud
 mlogih sinova za onoga jednoga, kojaje prikazala Gospodinu. Po-
 hodioje Gospodin, veli pisimo, Anno, i zacie i porodi tri sina, i
 dva kcheri Sada prominimo samo ime ove prilicnosli, i metnimo
 mislo Anne Mariu, i vidichemo, da Maria ide u Cerkvu za oblu-
 xiti zapovid zakona, ide, da prikaxe svoga sina Iisua Ocu nebe-
 skomu, i daga prikaxe za uvik prihvetoj volji Boga svenaj za na-
 she spaxenje; i zaradi toga postaje mati, ne samo od pet sinovah
 veche od neizbrojcnih, tojest od sviah onih, kolie, i koji nashoje
 biti*

biti pravi Keršijani, i prava braća prvorođenoga sina njezina Mefa.

Evo dakle kako Divica danas dragovoljno prikazuje sina svoga na smert, da inati moxe nas prihvatite za svoje sinove, i sinove odkupljene, i očišćene. Keršijani! i duše Keršijanske! koje jeste odkupljene s-kervjom jaganjca danas na posvetilište prikazana, nećijte ni za jedan čis u kakvoj nećijstoci vaše duše, niti očajte u slipečni svita, koja toliko zaslipeje sinove trinah. Ako vam Divica, kao mati milošti, i mati od milošerdja, u ovoj uri daje kakvo dobro, i sveto nadahnutie, neodvlastite, nego u ovoj istoj uri primite, i po onomu nadahnutju dilažite. Akošte čaxni djavla po grihu, učiniteše sinovi matere Koxje s-milošijom po pokori, da bude ova ura ona ista, dase recati moxe od vas: evo od ove ure prihvatila nja za svoju mater, da tako i ona u xivotu vašerau, a zavlafito na onoj posljednoj uri smerti ukaxefc, daje mati vašba, i da vas posla kao svoje sinove prave u slavu primi. . .

NA SVETOGA JOSIPA.

Quis putas est fidelis servus, quem constituit Dominus super familiam suam? Matth. 24.

Da ovdje na zemlji poznaje, i itaz za Oca jednoga čovika, ori sin, koji onamo u nebesih poznaje, i imz Oca jednoga Boga; i dase podlake jedan Gospodin svomu podložniku, i uzariti na sebe čovičanstvo Stvoritel' sticese jednoma stvoritelju: ovoje pridobolka poznanošt Boga, ovoje privičko uzvišenje čovika. Sin oči Bogačstveni po svomu vikovičanomu porođenju posiduje sve one izvršitost, koje i Otač s'jegov nebesai, ali kada ure na sebe ovu našu čovičansku priliku, učiniojeje siromashrii od svakoga čovika. Barem kadašeje toliko poznatio, i uzro jedan xivot toliko potribit i siromashar, barem, velim, daje imzo kakvogod pomoeh od Oca nebeskoga; ali ostaviti, da sin Boga ovdje na zemlji sve-ko.

koliko svoje uzderzanje šta od jednoga čovika, činije daje ovo jedno malo poveliko zločenje Velicinaftva Boxjega. I falvirin vikovicani Otac ukloniofeje kanoti, i odftupio od svekolike brige ofobite svoga fina falvirinija i Jofipa, i njene oftavivšai falvirine odranjenje fina Boxjega. *Confiteor tibi Domine pater Familias fua.* Poftaviojaje Gospodin fvertu obitni fvoje.

Vidite! veče feda Jofipa uzdignata za jedno doftojanftvo, koje fvojom fvihtoljom zafinuje i anše ofi od paneti? Vidite! jednoga čovika, u koga je uzda iilo prišteto Trojftvo, kadama daje, i izrucuje drago fobftvo fina Boxjega, daga on čuva, daga pazi, daga krištano uzdigne, i odradni! Ali da neoftane neproftavljeno danas doftojanftvo Jofipa fvetog, odrediofam iilo ukazati, za kojeje on uzdignut blo od Boxanftvenoga Ota. Što dok ja ukazem, i potvrđim, vi s-uzterplenjama i pomnjom slušajte, a ja poftizam.

Perva duxnoft jednoga Ota prava fvoju finu jeft ljubav, koje tvoreteje nje pravda, veče narav. Iftina jeft, da vikovicani Otac nebeski neprištaje ljubiti fina fvoja u putu čoviclanško, i zato iili on bio u krilu Ota, iili falšao u krilo matere, uvijek bio pridgled ugodaofli fvoju Ota. a) *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui.* Ali, ištinaje talogjer i ovo, da iiliga ljudi od vika, iili u vrimeru, uvijek ljubav njegova jedna ljubav izverhita, jedna ljubav neprominljiva, i jedna ljubav Boxja. Od kada, kadaje iias ureo za febe narav čoviclanška, i učiniofe prilican narvi podloxan fvačoj nevołji ovoja fvara, onda budoč da ljubav Ota nebeskoga nije mogla prominiti, i biti očudjiva kao čoviclanška poradi laverštioftih bivftva, i naravi, štoje učinio dakle Otac vikovicani? Odabraje Jofipa, i poftaviojaje za Ota fvoju finu, da izpuni duxnoft ljubavi Otafeve za fviču ovomu. *Ad manus laborat, pater Deus ferre nos poterat. Jofephum pignorat, velt Ruperto, na fve poslove, koje Bog nije mogao opravljati poradi fvozi bivftva, jeft radadio karoti, i poftavio Jofipa. Kolikom dakle ljubavjom, žaoče dakučiti, ljubioje Jofip iifia? koliko prigoručim ferdoem jeftiga milovao? pofti kakozaje Bog sve-nogučni učinio Ocem fina fvoja na zemlji? budoč danaje on iili u njegovo ferdce udahnio svekoliku ljubeznivost, i njega kučaje, i kakoje hoto sladko prigibao.*

Ali

a) Matth. 3.

Ali nije ovo svakolika slava Josipa, ima više shtochefe re-
 chi na slavu njegovu. Josipe ljubio lica, da reknem ovako, jer-
 boje najkralj ljubav Oca vizovicsnoga. Članak viro jest, da u
 Oca Bozandvenomu ljubav zuternja promislite nemoxe, i nishtane-
 manje posli kakole fin njegov učini čovik, i uze na sebe priliku
 griha. a) *In similitudinem carnis jectici*. Činise, da pomerca kaoti
 ljubav Očeva prema fina; jerbo fin Bozji učinivahile čovik, i
 vsmisli na sebe priliku nashu griha, podloxile svakoj kashtiji, pa-
 sktiae da svako izocfalno na njega navaliva josh u beshiki lexocheg-
 ga, podloxile šromashstvu, togi, golocai, znoj, prognostva, i naj-
 posli da ona černa, i orexasa noch bude sverba xivota njegova.
 Šada molim, tko prima ovoga fina Bozjega ostavljena od šloga
 Oca nebeskoga na tolke tuge, i nevole ovoga svita? Nitko dru-
 gi nejma ove šliche nego Josip, on rasaje, on priču za svoga o-
 stavljenoga šuša prognostvu; njegov nezicaj jest jedno utocfahite
 fina Bozjega ostavljena nakara; njegovo kralo jest jedna pomoć
 jednoga Boga u nevolji. b) *Tibi dirigitur est pater, orphano tu eris
 aliter*.

Onda, kada Feran Kralj naredi, da širovi Hraelski kakole
 porode, plati moraja s-ubofšivom svoje porođenje, oda velim,
 nati Moyše nejnajučli šerbo da gleda svoje dječce prie u grobe
 negoli u beshiki, što činise učini jednu na način škurinje ko-
 šharica od rogoxe, i u nje postavivalu dječce metruca u krilo
 potora tekucha Nila, i tako ostavija nekake šriha s pogibelom bo-
 ri, i crve. Ovako na neki način jest bilo ostavljeno dječce šas
 sverbu mora xivota ovoga crerloga; ali Josip jest bio ona dšaka,
 kojeje oslobodila šuša od pogibili; Josipe bio ona šuka, oni xelj-
 na brig, kod kojaje šacfavano dječce šas od tablah i valovah o-
 voga xivota. Lajo Kralj iz Tšebe razamivši od svojih bogovih,
 dšache fin njegov, koše porodi, biti uboica Očev, odraboga
 činio baciti u najgushcha pušinja medju gladne xivice, da tako
 prie podnese kashtigeno postane uboica. Ali šrihao dječce, kogaraj-
 de u onoj pušini šliki pašir, odraboga u svojoj kechi, i šakriga
 tolško od šerditošli Očeve, koliko od gladi xivinah. Ovako
 činise (ako tamo izvadimo kervolocšništvo) ovako činise ni-
 što malo inarno u oštivtu spuštenja fina Bozjega. Videčimo O-
 tac vizovicsni, dšaje rodio na zemli fin njegov u prilici gritš-
 nika, ostavija, u ovoj pušini svita umerloga da terpi i zimu pro-
 štru,

a) Rom. 8. b) Djal. 10.

šutra, i ledji, vistrovi, i ledena, i smrzavata vremena, da tako postane ona poslićnja, kom mora počrtni zaka, joan od svoga di-
 tinstva i besihke. Ali Josip ushainvshite branitelj od oslavljena di-
 telca, uzimaga za svoga sina, nošiga pod svoji krov u svoji ku-
 che, rahiga, i takoga oslobadja, da rekne ovako, od ošvere
 Otca nebeskoga. *Tajomski tatei papisa, veli Ruperto.* Otac nje-
 gov pripushta, čaga u besihki flexe perillošti sruđenog vrianca; a
 Josip usmahiga u naracaj, grijega u krilu svomu, i braniga od
 oštro i fillovite zime. Otac njegov pripushta, čamu došadjae
 glad, i xedja brez svakog providenja ošim same njegovi šazah; a
 Josip usneče svoj xivot, trudi, i postuje, da dobavi rahnu za nje-
 gov xivot. Otac njegov nemecogaje u jedno najgorje siromashtvo
 brez vsake Otcevišne ošim same tuže, i nevolje; a Josip našto,
 znače, i meči za pokriti golochu dšefca Hefa, i za izvaditi je-
 dnoga Boga iz nevolje. Ah izični Josipe! ti nemoxeš ono govo-
 riti, štoje govorio, i pivro tvoji Did okranjeri prorok David:
a) Bog moj ješ ti, jato xepuak potraha od kharah mojih. Nemoxeš,
 velim, ti ovo reči, buduč da Bog tvoji, ima potriba pribivati u
 kući tvojoj, i buduč da Bog tvoji duslače za toliku potriba,
 da trazi leč rahnu od tvoga trada.

Nishtanemanje nije dođa, da jedan Otac izpiti duxnost ljuba-
 vi pram sinu svomu, valje takog'er da i svojom vlašjom otce-
 vom uregjae xivot njegov; i zato Josip, ne samo da ljubi Hefa
 ljubavjom otcevom, veče i svojom vlašjom uregjae xivot Hef-
 sov. Josip Hefa vodi, kuda on hoče; Josip upravlja korcaje
 Hefove, kudaje njemu drago; Josip Hefa šada ovamo, šada onamo
 šalje; Josip Hefa daje, dale zatavlja ukolo posta onoga, koje
 njemu dopada; sjednora ricajom Josip Hefom uregjae u svemu, u
 čemu jedan Otac uregjavae raxe svojim sinom. Boxe dobri! što-
 je to, da jedan čovik uregjae, i gospodari sverhu jednoga Boga
 čovikom učinjena? I haš tako ješ. Otac vikovicani, koji toliko
 jaso brani, i čuva svoje gospodarstvo za sebe, da nije narlo iz-
 prazniti nebesah za ošvetitiše onomu zlonu Anđelu, koje našlo u-
 činitiše prilicnu njemu, i razdiliti ono Cesarstvo Boxje među so-
 bor, i njime, oni velim, Otac vikovicani razdiloje s-jednim čo-
 vikom gospodarstvo sverhu sinu svoga. Nefričanje bio prvi naš
 Otac Adam, koji nevojno izgubi ono gospodarstvo, koje od Boga
 ima-

imaše svezku svorenja; ali tričan Jofip, kol popravi ono izgubljeno zadobivši gospodstvo na svezku svorenja, vechu svezku svoritelja efektivom učinjena. Bilaje ona veoma efudnovata, i nikada nevidjena oblast Jofee, kada svojom ricijom zapovidi, i urzavi fance dase nemakne, doklegod podpano pridobitje nečinu svezku svojih neprijateljah, rihtaremanje ovoje učinila mogućnošć desnice Boxanftvene, koja na molbu Jofee ovo učinu študo; ali oblast Jofipa bilaje mnogo efudnovata, na kojega zapovid podložnoje bilo i poslušno, ne fance svorenja, vechu fance neštvarno, fance vikaviesno, i fance pravde Iſus. a) *Et erat factus iste.* Iſta jeſt, daje Iſus poslušnan bio i Maril, ali viſhe, hoča da rekne, Jofipa, kojje bio glava, i vladno efete obitli, i kuće. Nekafe fuda slave Poglavitce ove zemlje; što imada jedno mnoſtvo podložnikah, kol primaju i obderavaju njove zapovidi; nekafe urviſuju Kralju i Samovladnoci ſvima, što imada toliko ſbiricu svojih Derſtavah, odkuda toliko blago primaju, ſiſtatu ova, ſva ova ja neprotivſtavljan, vechu promiſhljan, i prociſnjajem gospodarſtvo, i vladaje Jofipz ſvetogi; nejma Jofip, iſtina jeſt, nego ſamo dva podložnika, ali jedanje Bog, a drugi mati Boxja.

Mudarje nam duhovni Bogoslovacah kada govore od ſvetinje, i jeſt ovi: da onda bogoljubne duſhe uzidu na najviſhi veri od ſvetinje, kada oſtavivſhi ſva ſvoja volja, memoju ſvakoliku u ferće, i u volje Boxja. Ova ſvetinja i izveritceſ bilaje u Jofipa jedno efudo, budnah dſeje tako dno, i priloxio volji Boxjoj, da ſhtogodnaje nebo zapovidalo ſveje efino: I premdaje jedna put, kadaje opazio noſechu Divicu, miſkoju oſlaviti, ſſvimitin ovo naje bilo drago, nego jedna priduboka poſirnoſt; zajučubo on, daje ono priviloko otajſtvo uſadjeao u utrobi njezinaj po čestici Boxanſtvenoj, jeſtje ſidio biti zarucnik toliko velike matere, koja ima ſim jednoga Boga; ali kakoje rzucnio, daje ovo odregjeno od Boxanſtvenoga providjenja, odmahje dao, i podložio volji priviſtokoga. Bije dakle Jofip avik najpoſlušnij Boga, i ovdaga ſluſaha, kadna zapovidi; jerboje dobro znao, daje ovu oblast imao od onoga Boga, kolnaje ſia. Odkada ſcinim, daje on vechu ſvetinju imao u tomu, ſhtoje Boga zapovidao, nego ſhtomaje podložan bio; jerbo akofa drugi ſveti ſvoja največu ſvetinja imali, ſhtofaje dali ſſvime volji Boxjoj, koliko vechu neče biti ſvedica Jofipa, budnah da jedan Bog nejma druge volje, nego onu Jofipa? ko-

koliko neče veća biti svetinja Josipa shto zapovida Bogu, komu slušiti jest kraljevati? Neka kaže jedna Elizabeta, koliko poshtenje rije ona imala, i kolikooga nije procinjivala, kadašnje Divica pohodila, famo shto je vidila svoju kucha posvečenu po jedinstvu Boga u utrobi materinej; neka kaže Ivan Keršitelj, koliko je imao radost, i uzigranje u utrobi matere svoje, famo shtofu blizu njega bile zrake sunca Božanstvenu Luđu? Neka kaže jedna S. Anna, koliko je veselje imala, shtofu famo vidila s-ocifera emerlima cikanje narodah, i obećanje puka? Neka kaže oni farac Simon, koje dragovoljno svoj život davao, i radoštan umirao, famo zato, shtof je jedan put imao u svomu narucanju Spasitelja svoga. Neka kažu tača ovi, koliko je svetinja, i koliko je trihu Josipa, koji slavine ima oblišt ivertu ovoga Boga? Ima slobodu zgerlitiga, ima slobodu u kriju derxatiga, ima slobodu svaki čas sldko ljubitiga, s-jednom rječjom ima svakoliku vlast jednoga Oca. Ah nekaš uvifa je Josip oni zakona starog, koji bi postavljen Otac, i gospodar ivertu kuche kraljovske, i Vladaoc svih Derxavah Egypta; dragaje slava darashnjega Josipa, koje na toliko uzvišeca, daje postavljen Otac jednoga Boga, i Vladaoc svete obidli, i svete kuche.

Činise, da više nejma ništa, shtobife reči moglo na slava Josipa, iavintim još nije ivertšena po ovomu slava njegova; još ima drugo, shto njega nlogo više prosvitljuje, i uzviuje, tejest ono providjenje, koje je ispariti morao ivertu sinu svoga. Bole najpri naregjeno od strane Božie, daše sva ona poprave, kojahife mogla izniti protivu poshtenje Divice; i da bude otajno lucifera uputjenje fra Božjega. Sada, tkoče dovoliko veliki poško na sebe primiti? Tkočeše metnuti na ovo priviľoko diľlo? Tkoče biti vimi slušbenik ovoga providjenja Božanstvenu? A zar nije Josip on, koji u jedno illo vreme uze i Mariu za svoju zaracnicu, i divicanstvo zavitom, da tako moxe biti štut, i obramba poshtjenja matere Božie? Nije zar Josip on, koji vrtio čini svojom sluhom i daše Divica neozloglašti, i da otajstvo uputjenja otajno bude djavla paklenomu? Josip jest on, koji onamo u Kraljevstvu nebeskomu kod prišvetoga Trošiva svoju stranu ima, i ulazi u viche trihu Božanstveni kipovah; Josipufe izracuju najotajna od onoga prišolja priviľokoga; nemeta pridaje, i uviruje redo kacsero otajstvo fra Božjega, kaštagaje Angleo slobodio, da Mariu uzme za svoju

zarocanica; (a) skine u njezi, veli Angjele, od Dava forega jest. Njemuše pridaje i aviraje otajljivo nashoga odkupljenja, kadama opet Angjele ovako govori: uokre, tojest Huz, *spasja svjata put svoj na gubish nyviti*. Shtovaniše vidi Sa. B. od ovoga velicanstva, i od ovoga dostojanstva Josipa svetoga? Shto ovako cefeto s-nebetsih stajuse k-njemu kano poklisari Angjele nebeski? Angjele dolaze k-Josipu, kadase uzfrashi videchi Divice noshceba; Angjele k-Josipu, kada vsija dati dostojno ime nebeskora ditefca; Angjele k-Josipu, kadase uzdixe progovstvo Hiruda; Angjele k-Josipu, kadase valje vrachati iz Egypta; Angjele k-Josipu, kada valje opet bixati u Galileu poradi straha vladajučeha Arkelaa. Boxe dobri! kakvije ovo cfovik? Ovoje cfovik nebeski, a ne zemaljski. Ovoje jedan cfovik, kol ima dogovor s-nebom, zaradi kogane toliko ciefco vrata nebetah otvaraja, buduch daje kano prvi sluzbenik u svima otjivih fins Bozjega. Josipje kod jaslech, za otetu faze nebeskomu ciefcu; Josipje kod jaslech, kada dolaze pastiri, i pohode ditefca; Josipje na obrizovanju ditefca, da kupi svojina rukam kapcfice tje-gove kervi pravedna; Josipje ondi, kada krune Kraljevske dolaze, i klanjajuse rodjenom ditefca; Josipje u cervki na prikazanju ditefca, da izpuni s-materom oro privifoko posvetilishta.

Shto vishje? Akoje providjenje Bozje odredilo, da Huz umre ocifto prid jeshama moshstvom putu na planini Kalvarie, da prado-bie frert svojom smertjom na Krizu, da usadi svojom mukom svo-ju Cervku, i daju obogati s-blegom svoje pravedne kervi, da iz-teku iz njegovih ransah sveti Sakramenti nashoga spuljenja; gdje svi ova fada bila, da Josip nebude bio sluzbenik vira? Josipje, kol Huz cifuva, kolga brani, i kol svojom trudom rehnaga, da nspuni silice one privetom kervjom, kojaseje morala proliti u jedno vri-me na dervu kriza za nasho odkupljenje. Nefrichnibi mi bili svikollici, da rebude Josip, kano vira cfsvar factavao ovoga jegan-ca pravednoga, kol jest bilo potrebito, da nas odkupi i izbavi iz rekuh propasti padene.

Shto akoje ovoeliko dostojanstvo, ovoeliko velicanstvo, i o-voelika svetinja Josipa svetoga, da nitko nije bio postli Divice blix-nji vrillo od svake milofsi tojest Hufe; olim njega, s-kolikima milofstna nije on bio nadareu, i koliko moguchi branitelj i odvratnik nije on nash kod svoga sina i Svershichu dakle, i svershicho s-oni-
ma

ma ricama, kojeje nigda govorio Farzen svojjina podloznicom. *a)*
Ite ad Joseph, Idite k Josipu. Svi, svkolici padrimo prid noge Jo-
 sifa svetog s-pozitovanjem, s-bogoljubivom, i s-ustanjenjem. S-po-
 zitovanjem, budaceh dajeje Bog na toliko dostojanstvo uzdigan,
 daje zaslužio, damuse prizana i nasha tlefa i nasha serducah. S-bo-
 goljubivom i ljubavjom, budaceh da moramo slediti izgled Isusa,
 kojgaje ljubio s-ljubavjom istinito sinovskom. S-ustanjenjem, budaceh
 daje nemu Otac nebeski pridao u ruke ono, shoje najsvilijega inao,
 tojest Isusa i Mariu; da tako i nas na svita cduva, brani, i vodi
 po puta pravdaomu, za mochi posli unichi u vikovicnsa slavu.

NA NAVISITENJE B. D. MARIE PERVO.

Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.

LUC. I.

Veche prie ceterodofet vikovah proshastih cfovicfanskoga naroda,
 kodaloje kasoni sverba porahenz, i izgubljena svita Boxanstvno
 milloferdje svejedrako mislechi, za uzdignati opet tenclj, i svako-
 liki prinacfiniti iz nova okrug zemaljski. Ali kakogodje veche bi-
 lo od vika odregjeno, dufe ponoyi, i iz nova ucfini po rukah
 jedne xene *o. 19,* shotoje po rekah jedne xene bilo pokvareno, ta-
 ko za ova privclika korist jedna sama jesse ciekala, da izrije.
 Metnavshise negjito bog, kakogojje vidio Prorok za razgledati, i
 traxiti svakolika pokolenja ucovicnska *b),* *tuam generatiam ab*
exarā, za opaziti kasa; i smotriti, hochelise ukazati ona, koafe
 cseka. I ovo izhodi Sara, ona toliko svitla gospoja poradi velicife-
 ne porodz, ali prolazi: izhodi Rakela, ona toliko xelita poradi li-
 pote svoga lica, ali prolazi: ovo Debora, ona slobodna vitezica
 ucfinjena vojvodica puka svetog, ali nise ova, koafe cseka: ovo
 Jahela gdi izhodi s-dobitkom iz pod slantora Sidare, kojgaje probo-
 la, ali ni ova nije: Ovo Judita, ona slavna pridobitnica noselci u

10-

a) Gen. 41. b) Is. 41.

rukah znamenje od umoritoga Oloferna, ali ni jedan od ovih nije odabrao Gospodina. Koja dakle to mora biti velika, i svita gošpoja s-tolikim pifrom prilikovana, s-tolikih prorocanstvih obećanja, s-tolikim uzdizanjem traxena? O svita ovoga izgubljena jedino ušafje, i cvita svih xenah Maria! Onaje fama i jedina, kojate cfe-ka od toliko vikovah, omje fama, koja derxi uzstavita odregjeja vikovicna, i uzstavita stvarenja; jerbofe ništa učiniti nemoxe, dok Maria nedojde. Ali evo kada izoje Maria, edmah mogućnoš B-xanstvena dignala jest svoja defica. a) *Facit potentiam ut brachio suo*, i sladkafefe učinila nebesah; *velit sui facti sui culti*; i na berzo jedan Bog stvaritelj naroda cfovtcfanskoga vidiofeje u putti cfovtcfanstoj. b) *Et creavit caro factum est, et habitavit in nobis*. Takoje Ss. E. Maria danas ponavlja svit, koja svojom poriznoštom daje temelj za ovi pošao; koja kano Divica privoliva ovama dillo; koja kano mati daje dovršenije uputjenje fina Boxjeja. Šito dok ukaxem, imajte uzterpljenje, a ja počimam.

Za poznati, i kano s ocima viditi Boxje veličanstvo, i mogućstvo, ni obdcajemo svit ovi vidjeni ukazivati, i razglodajući sve na okolo, i nebo, i zemlju, i more, i planine, i sunce, i zvizde, i sva ostala stvarjenja, velimo čudachite: sve ovo učinjeno jest ničim drugim, nego samo s-jednora ricsjom: *Divi, et facti sunt*; iz ništa svakolika stvarjenja, i učinjena jesu, *ex nihilo facta sunt omnia*. Ovo metafizti, kakvo dillo želate vi, daje bilo veche, stvaranje svita, ili uputjenje fina Boxjeja, stvaranje kojega iz ništa izvadi, i učini, ili uputjenje, kojega ponovi? Pitajte svete Orce, i odgovorichavam, da odkudgodfe počme promišljati uputjenje, ili od vidoosti dilta, ili od veličine onoga, kojeje uputio, ili od izversnosti svezhe, odkudgodfe, velim, počme promišljati, vecheje dillo jedan Bog uputjen, nepoli svit stvoren. Šito razumivši, koja rics, mislite vi, daje vecha, ili ona, kojate izusti u početku svita, *facti sunt*, budi svitloft, ili ona, kojate izusti danas od Divice, *sui culti*, budi meri po ricsi tvojoj? Illi ona, koja iz ništa izvuce stvarjenja, ili ona, koja privuce iz neba stvaritelja? Ja zradem, da šeda iznade, ko i derxe uzstaviti tvoj odgovor na ovo, poradi onoga štobi moglo šiditi: jerbo čafe rekao, daje rics Divice *facti sunt* vecha, ondabife moglo rechi, dačdeje Divica vecha od Boga? Ne Ss. E. ja ovo negovorim; veche

čie velim, da kolikošte dotiče naravi i bivstva, uvijek među Bogom, i stvaranjem jedne neznane različenosti; ali u onomu, što se dotiče dajlovanja i tvorajja, koje ili Očovjek ili u Evangelju potvrdio, dache učentici, i oni, koji u njega vjeruju činiti ne samo onah, kojaje on učinio, veče još veča: a) *Majera koran faciat*, zashio reči ja danas rekao, daje Maria mogla po upućenju sina Božjega više, negoje Bog hoće u stvaranju svita? Što dade bitrie razumiti moxe, pazite štocha reči.

Bog svemogućih uvijek esavao, i esava slavu svoju za sebe, kakono izverinost nerazločenu od bivstva njegovoga. b) *Gloriam vram sicut esse debet*, veli po Proroku, slavu svoju drugomu necha dati, gdi nistrahemanje od svoja mogućstva jest bio više puta blagodariti razdilitelj, davaji svojima virnim slugama oblaš, kojaje on imi imao. c) *Ezech*, rekaoje on glasovitomu onomu Vojvodi puka Izraelskoga, *Eccc confitit te Deus Patrum*. Od tada u napriđak, pazi dobro o Moyšiu, bitičash Bog Faraua, u ovoj šibki, kojuti dajem, mojuti delnice dajem, udaraj zemlju i prorashu, kramerje i razpukniga, skupljaj zrak nečisti, čini ponosćst učio, i sve ono tvori štoiti bude drago; jerbo kakofan veče rekao stavljante Boga Faraua. *Confitit se*. Kličo čakle nije veča učinio i dao Miri? Moyšiaje bio samo sverku jednog puta i Kraljevstva; ali Maria, veli S. Bernardo, od svega svita. *Tertus mundus genitrix sua precibus expellat*. Sav svit njezinina koltrava prigout, i proferit čeka. Takaje tako, koji hoče znati sriču Eeypta, reka traxi Moyšiu, i nekaga pita; a koji hoče da razumie sriču svega svita, neka pita Mariu. *Eccc confitit te Deus*. Rečliche škogod, kakofe moxe Bog ukazati u jedao isto virne, da nedade drugomu svoju slavu, a savintim svoje mogućstvo blagodarom razdijuje i drugima? Odgovaram, znade Bog privički dobro, da, kada hoče proslaviti kojagod slugu svojim mogućstvom, neostaje on manje slava od njegove poznosti. A zar niste čali s-kol-kom poznostijom od spoznanstva i slave piva u ove dvi velike dushe Maria i Moyšia? d) *Cantemus Dominus gloriosę eius magnificatus est*. Pivajmo Gospodinu, jerboje slavno uzveličao, piva Moyšia. e) *Magnificat omnia isra Deum*, uzveličaj dushe moja Gospodina, piva Maria. *Deficit roga Gopodine uzveličava jest*, govori Moyšia: *Učinioje mogućstvo u defici svojoj*, odgovara Maria.

Out-

a) Job. 14. b) Iſa. 42. c) Ezech. 7. d) Ezech. 15. e) Luc. 1.

Ovije Bog moj, i sluzila njega, piva osloboditelj puka Izraelskoga. Upravljaj ih moj u Bogu Spasitelja moza, piva osloboditeljca naroda cfovicianskoga. Ovako pivaju, i odzivaju kanoti sjednici serdecem Moyzisa, i Maria nepoznajuch daju veliki, nego zaradi Boga, buduch da on nje nikada dopustio ljudma svari velike, nego samo onima, kot slavu njera daju, i njemu pripisuju. Ucfirioje velikih, koje moguch, pogledaoje na postiznost sluzbenice svoje, ricisu Div.ce.

I bash dobroje ovo vidio oni, koje poslan bio k-Marii Angieo, kolkojeje ona chlanila, za nezeti, i nepriznati seli slavu, koja nije njezina, dobroje velin ovo vidio Angieo oni k-njoj poslani, i zatoje obratio posl svoje govorenje ra slavu privilokoga. *Zdrava milostna pava, Gospodu s-tekem, Negasitstva et medu xenami.* Jedan ovaži ulazak k jednoj u famoci Divici? promislite vi: *matata est, matitasteje, mudeci kakvoje to pozdravljanje. Ja pava milostih? Ah dobri, i Box! Angiele! shto povorish ti? Jestan jedina srota, koja nejnam nikakva dobra. Moji Gospodin, velikih, daje famocni; akoje on Gospodin, dakle imatice mere barem za svoju sluzbenicu, a ne za mater: ja blagoslovljena medu xenama? Akome od drugich razlucesejih, jatan najmanja, dase prid drugima raziditi moram. Ah poklisar tebeski doshaoje k-njoj dobro nacfen; shto dakle cieni? kakoje smotrio, i opazio, daseje imatila, odmahje okrenuo svoje govorenje, i pocleo na nistio matere slaviti sira. *Zacfetickesh, i reditichesh sira. . . Oviche tui velik, i jin prvotiskoga vuzise bude. . . zacfetickesh i redit sira; ali kako? Duh sieni sterku pride u tete, i kuzni prvotiskoga obfautiche tete. Jeli tako? dakle to dallo bitiche njegovoj bitiche dilo Duha svetoga? Oh neka bude, govori Divica, neka bude, kadnje toliko miloserdije njegovo, da fromashka sluzbenica sluxiti moxe na slavu svoga Gospodina. *Eccc ancilla Domini.***

Veche odavnoje Prorok pridrekao zacfetje ovo Divice, kadje rekao. a) *Eccc virgo concipiet, et pariet filium.* Ovo Divica zacietiche, i poroditi sira. Koje ricu dobro promislivshi, chinise dase s-razlogom ovd dvoiti moxe, i pitati: Jeli ovo prorocanstvo itate bilo poznano svenu onomu puku, ili nije? Akoje bilo poznano, zashto nije bilo vishe u svenu Izraelu divicah? Akoli nije bilo poznano svinu, zashto Maria factsuva divicansstvo, i shtoje

vj.

više zavtom potvrđi, i sebe zaduxi? Tkojoj zapovidi, ili tkoju na ovo svitova? Ovoje jedno privatko čudo, da u sveru oromu paku, koje čekao svi privikoh porod od jedne Dvice, sama Maria jeste uvidih ovi prilipi cvit uzetgnuti, i facsavati divicsanstvo. *Sela sine exemplo*, piva S. Ccrliva. Sama brez svakog izgleda, *placuhit fenna Christo*, jeste ucinila Hufe milla. Velika dakle ljubav čistoche moralaje biti u Marii. Veche kadbi Maria bila maeje pozvna, ondaka mogao tkogod rechi, daje ona cšuvala svoje pričisto *trisa* za jedno drugo veche ufanje, tojest, da shtiechi Hsin Proroka, zamulovalajeje, da moxe biti mati obečuzoga Nefc, i zaradi toga sklanjajajeje ljudih, da moxe irati za sinz Boga. Ali daleko daleko, ne samo s ovakim govorenjem, negi i s rishljenjem; jerbo, kako govori sveti Bonaventura, ona ne samo, da nije to mislila, veche josh uvijek uzdizala, da moxe toliko xiviti, da vidi svojima očima onu odregjesu za ovi plemetni porodi; i scitilaje veoma velika inchi, kadbi mogla kakvugod sluxbu uciniti: ovalikoj Gospeji, i ljubiti štope od ovaliko velike matere. Rečičba više, tolikoje to izprazno misliti, daje Maria cšuvala svoje divicsanstvo, jerboje xelala, biti mati Boxja, da pacse bilaje pripravna odrečuse materičstva od velike xelje za biti, i ošati divica.

Čselile i vi sami iz dnasnjega Evangeliu, da jedvaje izušio Angjeo one rieči od zacfetja, i poroda bash Boxanštvena, i edvaje ona cšela ovo izgovoreti od njega, odsakazaje pritergla govorenje, i počelje pitati: *zštoje to biti, jerbo ja sama nezoznaje?* Ovdi sada, da rekrem Hsinu, čselile, da Maria brez razloga pita Angjela, kakoche to biti? Jerbo (*zštoje dobro*) akoje veche Prorok ukazao dache mati ščelje biti divica, i ako Maria to veche znaje, buduch daje shtila Hsinu Proroka: zštoje dakle pita kanoti famjechi hocheli ošati divica? macseoje, da Hsinu rakseni, ovo razmeršiti, veli mudri Barrada; savvinšici akoje nevaran, odgovor za ovo zahodite u istomu evangeliu; jerbo promotrimo dobro ono, što govori Prorok, i opet što govori Pokrštar nebeski. Hsin veli: *Evo divica zacfetube, i roditche sinz*, a poslani Angjeo govori njoj: *Evo zacfetichesk, i roditcheak sinz*. Maria dakle znaluchi, dache divica zacfeti, kakoje Prorok rekao, a od Angjela recšajuchi ovu rics *šrova*, zato brixna pita, kakoche to biti? Onaje divica, i buduchi daje Bog ukazao, daju hoche za mater, pita ponizno, veli S. Bernardo, hocheli ovi njezin porod biti takvi, da ona moxe

iscuovati svoj lijep divičanstva: ako ne? Onda ili njoj Gospodin njezin zapovida siveće, i ona, kojaje do sada iscuvala ovi lijep, n emuga prikazuje; ili njoj ošavlja podpuru i slobodne volju, i onda ona odricieše ovomu pricinjenomu plodu, za neizgubiti svoj prilipi cvit divičanstva. Ovoje pravo tolnacsenje, koje daju SS. Otci od onih ricih: *kabache to bili?* Ona dakle jest pripravna za tvoriti svoje pričisto bris i istomu Bogu, ako on nebi hotio unčlu u utrobu njezinu kao Bog. *Horas conclusus*, bashca zatvorena, nitko nitko neka nekusha otvarati ovi zatvor, bashca zatvorena i meni istomu, veli Bog, ako ja za gledati ovu bashca nečelnim kao brat njezin. a) *Horas conclusus foris* men. Oh fricana Divico! dostojna ilinito, da zaradi nje vratile ovi duh Boxanstveni opet pribivati medju ljudza. *Spiritus sanctus superveniet in te &c.* Duh S. sverhet pride u tebe, i kripost priviokoga ošinatice tebe.

Gdje sada vishe ona strahovita pritoja, kojaje izishla iz usta Boga razlerdjena za kashtiga svega shurokoga svita? b) *Non permanebit spiritus meus in homine in eternum, quia caro est.* Moj duh, govoricje On u ferditosti, nemoxe voche vishe terpiti toliku putt, birxim od svita ovoga, seche ošlati duh moj u človika. Tkobi štada mozgu rechi onda, kadae Bog kao bixtechu od ovoga svita cšinio nebo potavniti, iztocšala i zrak smutiti, i svakoliku izopačšenu putt potopiti, tkobi velim onda rekao, došticie doli dan, dache ovi pričisli duh, košic toliko uklanja, i bixi od človicanske putt, dacheju opet ne fimo uzeti, i ljubiti, nego jesh i obučia s kipom Boxanstvenim svoga jednorođenoga šina. *Spiritus S. superveniet in te.* Čsodelišu ovo, Keršijani! pričishtoga krila Marie. Visheje dakle ona čšifa, negoje nečisto sve kolino Adamovo, ili barem vishejeje čšishio mišis od njezina divičanstva, negogaje moglo avriditi blazo od nashi opacšinah. Razlerdicieše Bog sa človika, jerboje nashao jedan duh u njemu vaskoliki od putt, vaskoliki od tša; ali danas vratiošeje, jerboje nashao jedan putt svakoliku, da rekneš ovako, od duha, zashitobo evo Marie pripravna je za orishtiga. *Eccce ancilla Domini, fiat.* Njoj otvoriti, a njemu uničti jest bilo jedno oka treštie, jedvaje izrekta, i odrah Rics Boxja drugi kip Boxanstveni šušhavšli u njezinu prišvenu utrobu zarucioje s-uzlom neumetlim človicanskju nashu narav. *Et servam*
care

a) Cant. 4.

b) Gen. 1. 6.

čero *salus est*; i Rič put ucinjena ješt. I da Maria buđe, ne sa-
rio mati Boxa, scinjena, kakoje svojim otrovaim jezikom plovao
Nestorio, i zato proklet od svete Cerkve, veče prava mati Boxja,
u sjetnoj pricisnoj utrobi od priciste kervi ješt bilo ucinjeno tlo,
i u njemu stvorena ora dala, koja ne daju bila uzeta od Hla,
veče i skojime sjedinjena bivšvenim nacfinom s-radijenjem nara-
vila, a ne kipovah, gdi tako naterajim nacfinom stoje u nestvore-
nomu tipu Sina Boxjega, zaradi koga čudnovatoga sjedinjenja On
ne fano imenuješe, nego savime ješt pravi i isiriti. Čovik-Bog.
Ovomu dakle privisokomu dila po svemogućstvu Otca činjenomu,
po dobroti Dela svetoga pripisanomu, i po sjedlakerju Sina Boxje-
ga dovershenomu, Maria od tirane svoje kakono ponizna sluxbenič-
ca, dade sverhu i dovershenje.

Negovorim ja ovd, daš uputjenje Boxanštveno pripisuje Ma-
rii kakono uzroka člobitomu, i prvomu, večeše pripisuje njoj,
kao onoj, kojaje bila doštajna po nullosti biti mati Boxja, i po
svome sinu doniti svina rami opčeno spascije, i zaradi toga go-
vorise, daje ona svojim matricištvom dala dovershenje ovomu pri-
visokomu dila od uputjenja sina Boxjega, i po svemu vas koliki
svit ponovila. Niti ja govorim ovd, dašmo mi umerli po Evi,
pak dašmo ušli po Marii; Adarje glava po komufnoše izgušili,
a Ius ješt glava po komufno ušli- Nishtanemanje, ako mi upita-
mo prvoga, kakonasje umorio? Odgovara, *sedler . . . dedit mihi*:
oru vočku od vashe sneri jafamja irao, i uzro iz rukuh Eve;
ovako po Iši nacfin, ako mi danas upitamo boljega Otca, kako-
nasje spasio? Odgovara, i veli, *sedler dedit mihi*, plod, i vočku
vashega života imaošam ja, i uzro u kriu Marie, onasje obukla
fovim tifom, koje za vas nosim; onasje napurila xile sovom pre-
vednom kervjom, kojachu ja za vas prolivati onamo za onoj pla-
nini Kalvarie. Ovako Boxanštveno razloxi Augustin sveti, kada ve-
li. Eva umorivši nas, izgubila nasje, Maria oxivivši nas, kori-
filaje, onasje udarila, ali ovaje ozdravila.

Ako ne, da isinu rekrem, Mariaje to veoma dobro razumi-
ta josh onda, kadaše uzdiguta bila u duhu, i razgledajući netz-
brojne sinove Adamove čtula, da svi narodi nju nazivaju blago-
sovljenu. Odkuda na danasnji dan postavši mati Čovika-Boga, vi-
dilaše dobro, da kakogod brez nje nebile dovershilo uputjenje si-
na Boxjega, tako niti sin Boxi nebi bio dovershio spascije svita.
Nebi ja ovo govorio, da nisam shtio knjige Priricaja poglavje of-

mo, gdišam čudnovata nastao, kojase njoj pripisuje od Cerleve svete. *Ab eterna arteana fca.* Od vikana odregjena. Onase zove prvorođena od svega stvaranja; onaje prie negošto ostala stvaranja bila odabrana za milost, onaja velim veče bila odabrana za slavu; Mariaje pram drugina svetim, kano privileta planina pram dolinama. I čemase imamo više čuditi jest ovo, daje ona bila nerazdijeljena dragarica u svakomu dila nestvorene mudrosti. Čmu *eo erom casla compones*, shjamelam bila sastavljajuck svakolika; kadašće svit stvarao, kadašće okrug zemlje okruživao, i temelj usvergijvao, kadašće stvaralo i sunce, i mječ, i zvirde shjamelam bila. Kakvasu ovo otajlva? Što ima Maria sa stvaranjem svita? Zarle brez nje učiniti nemoxe? Uzlaviteše čuditi veli S. Bernardo *c)*, jerbo zaradi nje sav svit učinjen jest, josh od onda jeste prikavalo u redu od naravi, štočese od nje dovershiti u redu milosti; i zato svakolika imamo po Marii. Rečičas više na slavu njezinu: Ne šmo darati sve milosti dolaze po rekah Marie, veče jest ništa i nedolazi drago nego milost. Ovu xela, i ovo milosterdje onaje na tebe danas uzela pram nami nevoljnim gršhnikom videchi naše vikovicnu izgubljenje: *šar*, neka berzo dojde Bog moj u krilo moje, gdišam veče vskoliki porušeni svit zagerila. *Ene curila Dami, šar.*

Zaradi toga SS. B. što moxe izkazati, kolikaje naša duxrost, kojabi mi štati morali prama ljubetivnoj ovoj Divici? Njoj valja da svit pripishe svoje ponovljenje; onaje od svih narodah zato blagosovljena; onaje kojaje podporogla našemu spasenju; nju nazivaju poznata brez para, čista brez dragog izgleda, blagosovljena među ženama, blaxona među narodih, največa među divicama, nepojednacsena među materama, *beatiss. ut dicit.* Takoje, o Mario! i mi među svima narodih, ako rifino bili prvi za pivati tvoju slavu, istinito nečemo ostati posljednji, nego od prvih uzeciemo, a posljednjima ostavichemo izgled tebe slavechi, i kada veče za sada drugo nejmamo prikazujemoti naša ferdcah, pozdravljajechite iz svega ferdca, zdrava milosti pana &c. . .

NA

a) *Serm. in Salo, Reg.*

NA NAVISHTENJE B. D. MARIE DRUGO,
Kada pada na veliki četvertak, illi petak.

Sciens, quia a Deo exiit, et ad Deum vadit: cum dilexisset suos, in finem dilexit eos. Joan. 13.

Dolazim danas svojim ljubeznivim redkom, od ljubezniva ucenika u ljubezniva evargelju pisaoca, u komu promisljeni dva otajstva od kojih nemogu biti veća, niži mogu biti spasonosnija. Otajstvo od početka, i otajstvo od sverhe života ljubezniva Isusa. Dan od početka ukazuje ove rieči: *ustarši, daje od Boga tritko*, koji dan bio jeft početak od njegove ljubavi prama ljudna, *cum dilexisset suos*, kada ljublashe svoje; a dan od diljenja štoga sina Božanstvenoga ukazuje ove druge: *i da k-Bogu ide*, koji dan bio jeft sverha brez sverhe od iše ljubavi: *in finem dilexit eos*, do sverhe ljubi nji. Mestuveni dakle jedan dan prama drugomu, jedno otajstvo prama otajstvu drugomu, i jednu ljubav prama ljubavi drugoj, mozeše učiniti pitanje, ilije bila veća ljubav Isusa prama sami na početku, illi na sverhi njegovu života? Nikadase nije vidila ljubav na slavudemu prikazalishu nego danas, kada izlezi na inad, i na vojevanje protivu sebi išt. Ove rieči: *kada ljublashe svoje*, znamenaju jednu ljubav; a ove druge: *do sverhe ljubi nji*, ukazuju ljubav drugu; ali niži istavice, riti razlučite dajunam razumiti, kojaje koje pridobila, i koja je od koje višna, i xestbe ljubav. Ovi glavoviti, i sladki inad ljubavi Isusa bitiche danas razlozenje mog govorenja, vi megjato a-uzterpljenjem, i a-promisljenjem slushajte, a ja pecliman.

Kada ljublashe svoje, do sverhe ljubi nji. U ovima riečma oštivioje Evargelista nerazlučeno naše pitanje; jerbo je razlučio samo vrijeme, i svrimeslna ljubav. Doliko govorioje Iva sveti kano božanstveni Bogoslovac, buducni da pazechi na bivstvo ljubavi, kusje zas ljublo toliko na svomu upettjenju, koliki na sverhi xivo-

ta, i od vika, i u svako vrata; jerboje njegova ljubav izverfita. Ljubav ljudih, kako znate, raste, pomañkaje, i tverstaje; ali ljubav Iuſa niſi raste, niſi pomañkaje, niſi tverstaje, jerboje bila, i ſadaje, i biſiſe avik izverfita, i zato nepromiñljiva. Iuſ, kano clovik, ljubi onako, kako ljubi i kano Bog, ſamo u tvorenju i oko- loſtañma cfiniſte, da biva jedna od druge viſta. Sabor Nicenſki, u izpovidanju viſe, promiſliſhajeehi ljubav Iuſa na uputjenju, uazraje dva tvorenja od dvi ſaviſhnoſti: ſhtoje s-neba ſaviſhao, i ſhtojeje clovik reſniſo. *Qui propter nos homines, et propter nostram ſalutem etc.* Ovoje, ſhto govori Duh ſveti po uſli Sabora govorechi od poeſtka xivota Iuſova. A govorechi od tverbe xivota njegova ſhto veli Iſi Duh ſveti po Evganġeliſi? Kaxenam dva druga tvorenja, i dvi ſaviſhnoſti ljubavi Iuſa: ſhtoje prao noge ljudna, i ſhtoje oſno s-ljudna u priſvet. Oltara Sakramenta. *Ecce unus factus, caput lavare pedes discipulorum.* Stavivſhi dakle ova dva para ſaviſhnoſti ne ſamo cfañovate, veehi i ſverhu ſvake viſe, ſhtocherom ni, i ſhto moxemo mi od nji rechi? S dopuſhtenjem jedne i druge ljubavi, velim, daje viſta ljubav bila Iuſa prama tami na ſvetli xivota, negoli na poeſterku, a zaſhto? Jerbo akoje na poeſterku xivota bila viſta ljubavi ſhtoje Bog ſaviſhao s-reba na zemlju, viſtaje bila i xeshcha ljubav na ſverhu, kadaje Iuſ prao noge ljudna: i akoje na poeſterku xivota bila viſta ljubavi ſhtoje Bog uſniſioje clovik, cfiniſte, daje na ſvetli xivota bila viſta i xeshcha ljubav ſhtoje Iuſ oſtaviſo ſvoje priſveto tilo u Sakramentu Oltara za rahnu ljudna. Ovoſo dvi ſrane, kojechu razloxechi ukazati.

Vidjoje Jakob u ſao oſe glaſovite ſkaline, kojeſu dopirale od zenlje do teta, po koimahu urližili, i ſtižili Angeli, a na verba Bog Iſi naſlonjen ſlajao; i uſtraſivihile Jakob od ovoga vidjenje probudiſtoje vapluchl. a) *Terribilis eſt locus iſte.* Strahovitoje ovo miſo. Na viſhe naſtiraſh tomecfite ovo zaſudjenje Jakoba, ja ſamo velim, da aſtije ovo vidjenje, niſi ova novina mogla uzrokovati toliki ſrah u njemu; jerbo ſtrotu Angeli urližili za pri-miti zapoviedi od ſvoga Goſpodina, i ſhtoſu ſtižili da ove zapovidi izverſha za dobro ljudh, ovo vidjenje moraloje prie uzrokovati veeſlje Jakoba i zadovoljñtina negoli ſrah. Ako dakle Jakob nije imao od ſhta tolikoſe cfañiti, koje uzrok dajeje uplaſhen pro-budio, i ſtižikim ſrahom poeſeo vapiti, daje ono miſo ſrahovito?

Pro-

Probudio je Jakob ustrahen, na zaradi onoga što je video, veče zaradi onoga, što mu je od Boga objavito bilo u osomu vidjenja. Objavito je bilo Jakoba, da je po oni skalini prilikovalo privioko otajstvo od upućenja sina Božjega, i da bi mogao ići Jakob, i svi ofali ljudi u nebo, ići Bog morao bi ići s nebom na zemlju. *Qui peperit* i videchi Jakob privioko Velicanstvo Boga, da će ostaviti na nečin koje mogao nebati, i doći na zemlju k ljudima, objavljenje ove čudaovate novine, koje nije moglo učiti u razum človičanski, jestina uzrokovalo u njegovomu sinu toliki strah, da je probudio dertajechi, i voplo: *Strahovito je ovo što je*. Vidio je Jakob dva stvari, kojistemu s razlogom uzrokovala veliki strah, ne očima, veče razuma. Prva je bila ova, da buduchi skalini učiniti, po kojstaju Bog izao iz neba, i silazak bio je veči nego silazak; jerbo skalini dopirali od neba do zemlje, kojje dalečina izmirljiva, a silazak bio je neizmiren, od Boga do ljudi; videchi dakle ova dva kraja, Boga i človičana neizmirena načinom razlucenja, da će se sjediniti, tko se nebi čedio, ako i pri sebi bio, i tko sebi izvan sebe bio, i čertao? Drugi uzrok straha Jakobova ovije bio, da po upućenja sina Božjega Angelo iz najmanjega kora zadobivao je mnogo više, nego je lačier zaktivao. Lucifer je zaktivao, da bude jednak Bogu, a Bog učinivši se človič, koliko je dotic se naravi človičanske, ostajao je manji od Angjela poslišnjega kora. Ovo je bilo ono veliko otajstvo, veli Augustin, što su Angjeli po oni skalini niki uzlazili, a drugi silazili. Kadaje Bog stajao na vrhu skalina, a Jakob kod nogah ići na zemlju lexao, Angjeli koji bili blizu Boga silazili su, a koji bili blizu Jakoba uzlazili su, i ovo njovo silazanje i uzlazanje nije bilo gibanje volje Angjeoske, veče uredba njove vlastite naravi. Oni, koji bili od strane gore, gdje Bog bio, silazili su; jerbo svi Angjeli mnogo manji od Boga; a oni, koji bili od strane dolje, gdje bio Jakob, uzlazili su; jerbo svi Angjeli viši od ljudi. Pak buduchi Angjeli viši od ljudi, Bog nije uzao narav Angjeosku, veče človičansku, ovo je bilo ono, što je strah izazvalo Jakobu voplačenju, da je ono mislo strahovito, videchi, da Bog imade silu, i toliko se pozivati za ljubav ljudi, da ostane, koliko je dotic se naravi človičanske, manji od svakoga Angjela, i da se sjedini naravjom človičanskom, kojje s Jakobom lexala kod nogah skalina.

Ovoje isto i Sveti Pavao pishuchi Xudion izkazao, kada ovako vell. a) *Nunquam Angelus apprehensus, sed juncus Abraxas apprehensus.* Imaje Bog dovet nashih, devet korah Angjeoski, i izvinum odavioje svakolika nashih, i proshao sve devet korah neznanhi narav Angjeosku, vecheje isishao do defetoga skulina, do najakhega, gdje Jakob lexao, i ondije uzeo nashu narav, ko'jeje bila pala, za azdignutia, i ko'jeje bila nemochna, za odravitiu, shro'jeje bila sverna, varaci ko'jeje isishao, i tolikofo pozivio. *Qui propter nos homines &c. Et incarnatus est.*

Ovoje ono, shro'jeje dogodilo u Nazareti na 25 Marca. Da prigijemo sada s-promishljanjem nashim u onu gostionicu Jerusolimsku, i vidichemo koliko vechim razlogom recnie moxe ono mislo strahovito. Svlačih Ihus sinoch sa sebe svoja halinu gomju, pripasujese sjednim rucnikom, liva vodu svojima vizitima rukama u mednik, i klekavshi potcefoje prati noze svojim ucenikom, i rucnikom terti. Kakvi nije morao biti na prvo vodjenje ovoga dilla strah, kakvo zacudjenje, i shakivanje! Cini'olije, daju morali zidovi detal one gostionice. Nije bio ondi Jakob, alkeje nahodio Petar, kol izvan sebe vishe nego na planini Tabor zavapioje pogorechi. *Domine in villa tuca pedes?* Gospodine! ti meni, ti Petru noze prati? Ah nechu privoliti tomo nikada priko svia vikovah. Veche iz ovoga prvoga okolostanja vidise, kol kaje razlika medju danom, i danom, medju otajstvom, i otajstvom. Isporedite sada svetoga Petra s Jakobom. Jakob poslil kako'je vidio skatine, po kolnaje Bog imao isichi, vcomaje xelio, da snigje, i odvlacietje njegova dostastija cini'olomujeje, daje jedna vikovicsaci. b) *Domine tertia desuperatus callemi avertarum.* Petar suprotivnim racinom, vidchi, dase Ihus pripravija pratimu noze, repudiosi, niti privoliva, pacfo izkazujese, da nikada tomu privoliti neche. *Non tenetis nisi pedes in aeternum.* Ako'je ovo bilo u Petra od ljubavi, i postovanja prema Ihusu, i Jakobaje mlogo ljubio, i postovao. Ako dakle Jakob xelio, da Bog snigje, i dase snizi ucienivshise clovik, zashro Petar neche privoliti, dase Ihus snizi, i dase pere noze? Zato bosh zaradi razlihe, ko'jeje medju jednim, i drugim scienjenjem. Dase Bog uputil, jest, dase ucini clovik; da noze pere ljudna, jest, dase ucini sluga; ucini'ite clovik, jest, uzeti na sebe neche clovicsanstvo, ucini'ite sluga ljudih, jest na nizi ucini svuchise od istoga Bozanstva.

Nebi

a) Hebr. 2.

b) Gen. 49.

Nebi ja smio toliko reći, da nebuđe sveti Pavao ovo isto rekao, i još više. Slušajte njegove riječi, više puta čuvene, ali moxebiti nerazumivene. a) *Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se equalis Deo: sed semetipsum exinanivit formam servit accipiens, et habitum servitus ac bono.* Hoće reći, da budući Sin Božanstveni u svemu jednak Otcu, ne samo dajeće učinio manji, veće još unisatiošeje. Učiniošeje manji, jerbo budući bog, učiniošeje čovik; unisatiošeje, jerbo budući bog i čovik, učiniošeje sluga, i učinivšiše sluga, staviošeje u jedno ništo: *exinanivit semetipsum*. Sada pitam: a kadaje bilo, dajete Bog učinio čovik, i kadaje bilo, dajete učinio sluga? Učiniošeje čovik na početku života, a sluga na pravo nogu; dakle na upućenju učiniošeje manji, a na sverhi života peruču noge ljudu unisatiošeje. Tolikoje viško, i toliko xetoko ljubio Ius ljude na sverhi života svoga.

Mlogi tomčasfelj razumie ovo pismo Pavla od upućjenja, i vele, učinivšiše Bog čovikom, učiniošeje onda takogjer i sluga. Ali ovo tomčasenje jest reskladno, da nereketni nepravedno naravi čoviciarskoj. Eiti čovik, dososi tobom nijednostranu, tojest, čovik moxe biti Gospodin, ili sluga, a Ius kao čovik, ne samo daje bio Gospodin, veće i priveliš Gospodin. Takoje potverdio Angieo pozdravljajući Divicu, da on kao Bog bio jest sin Privokoga, a kao čovik bio jest bastinik Kraljevta Davidova. Na ovi način govorioje više puta i isti Ius, a osobito kadje rekao: b) *Nus sluga veći od svega Gospodera.* Dakle riječi Pavla svruga zeprotivšeje, veće potvergjuu, daje Ius prie učinioše čovik, pak potli, kadaje prao noge ljudu učiniošeje sluga. Ovo isto potvergjuje čudnovatim načinom Diocysio Alexandrinski, kada ovaoko govori: *Ius Kerš, Bog, i Gospodin Apostolski, kadaje azo prišik sluge učaje od učere, i veće fajtne svoje, i a-racultomse pripajute: onaje prišik sluge.* Priprošto, i nizko starje sluge, nije dilo, ili nepravda naravi, nego sriche. Narav čini svekolike ljude jednake, ali sriclaje ona, kojim reslucuje, niko podixe na gospodstvo, a druge sricuje, i čini sluge. I ovole lila ona višnu ljubavi Iusa na sverhi života; jerbo na početku, kadajeje učinio čovik uzoeje narav čoviciarsku, ali na sverhi života učinivšiše sluga peruču noge ljudu uzoeje vizru sriche. Ondajeje učinio manji, jerbo

a) Philip. 2. b) Joan. 15.

budachi Bog, učinioseje čovik; ali sinoch učinioseje staga, jer-
bo unistioseje. Tolikoje xeloko ljubio Jude. *Quamvis fratris
feram feris accipere.*

Pax ako seje tolko ponizio Ius peruchi noge Petra, i odali-
ma usetnikom, shtocha rechi, i shto ni moxeno misiti, kadaga
gledamo profesta, i klecsecha kod nogah Jude? Ah ovdi odsje
izvar sebe isti Serafini, i moraju zamaknati od strahote jezici An-
gelski! Ako je Petar strashen rekao: *Ti mes?* koliko vechim ra-
zlogom ni moxeno rechi: *Ti Judi?* Ti Gospodine Judi peresh no-
ge, onomu odjavolitonu izdaci, od kogaje (vedi Ivan rekao: *Ka-
da stasov jurv pažnje biste u serce, da izide njega Juda.* Ti Judi,
onomu vechemu pacijentju od Ivie odvajjadh, od kogafi: *Ti isti
rekan, ljubivju bio, dase nebude rodio čovik ost. . . .* a) Salomon
ukazuje tri vrste ljudih, živih, mrtvih, i onih, koje nisu roditi,
i samo glede na zla vremenita ovoga života pridmeche mrtve xi-
vina, a one, koje nisu roditi, jednira i dragina. Shtobi bio re-
kao glede na zla vikovicsna, kojase vitila nad glavom Jude, i gle-
de na grih, u kojeje nveridnut ošao, kojeje zlo vechi od Ivie
zalah? Dakle po svakomu razlogu boljeje bilo za Judu, da nebude
bio, nego shtoje bio, dase tako prošire Ius prid noge jednoga
čovika, kojega bivstvo jest gorje od nebivstva. Mirite sada nizi-
nu, u kojoj bio jest sin Bozanski za ljubav ljudih. Pod Bogom
sacizmirnom dalecinom jesu svakolika stvorenja: pod (svakolikim
stvorenjem takogje sacizmirnom dalecinom jest nebivstvo, pod uc-
blivstvom jest Juda, a kod nogah Jude Ius. Tolikoje velika razlika
medju dazom pocetka, kadaseje ucirio čovik, i medju dazom,
kadaje Ius prošert klecšao kod nogah ljudih. Od onoga dana ve-
lice: *kada ljubjaste svoje*, ali od ovoga, *is fura dicit eos*, do sver-
he ljebi ni.

Doshaošem sada za potvrđiti stranu drugu moga govorenja,
i velim, premakoje za pocetku života Iusova, ljubav njegova
prama nami bila visoka, shtoje uzao na sebe narav čovicsansku,
sivivnim poradi tvorenja iste ljubavi, i okološtaja, vishaje bila i
xvščha ljubav njegova na sverid života, kadaje hotio na svomu
dženju ostati strani u privetomu Oltaru Sakramenta.

Glasovitoje pitanje kod Bogoslovca, da nebude Adam se-
grishio, bilise sin Bozji bio uputio, i čovik pošao, (vedi Thoma

sa svojima učiti, da nebi; a Ivan Sot sa svojima veli, da bi. Običuje nishanemanje ova dva mncija sjediniti sa ovi učija: buduću daje Adam sagrisalo uputiošeje sin Box'i i putti terpechoj, da bude skladnozdna griba, i prikladna zadovoljstini po terpljenju i smerti. Shto da Adam nebude sagrisalo. Invizitni biobife uputio u putti neterpechoj, jerbo gdi nejna grila za učiti zadofi, nije potrebna ni kasitiga, i u ovomu dogagija biobife učinio čovik, ne da učini zadofi za naše gribe, veče da zadofi učini svojoj ljubavi. Ovo utaruja bistro riel Sabora Niceaskoga: *Nel za me ljude, i za naše spajenje razlihaje zardofat, i uputioše jeft.* U koima očistofe vide dva uzroka razliha od uputjenja sinu Boxjege, i za ljubav Budih, i za ljubav našega spajenja; jedan uzrok od same i čiste ljubavi, a drugi uzrok od lika. Dakle, da nebude lik bio potrebit, samo zarad ljubavi naše biobife sin Boxji uputio, budučih daje ovo bio prvi, i učitelj uzrok: *Qui propter nos homines.* Idete vi, na priliku, pohoditi jednoga vašega dobrog prijatelja, razumiete za putu, da on lexli bolestan, vi onda shidite vaše putovanje daga pohodite i kao prijatelja, i kao boleina; ali fakvom odlukom, da ako i nebi bio bolestan, vbišfega pohoditi kao prijatelja, buduč ovi bio uzrok prvi.

Ovo što dogodilošeje u otajstvu uputjenja, kojeje od Zakarie zove pohodjenje Boxe. a) *Vysavit nos utroa ex alto.* Prvo odrejenje Boxje za učinitie čovik prie prividita griba, jeft bilo samo ljubav pram ljudma, skomaje hotio večati, pridvati, i učiat shajma, kako on sin veli. b) *Delicie mea iste cum filis hominum.* Dogodilošeje posli, daje Adam sagrisalo, i svekoliko pokolenje čovičansko ošalo na smert rannio, onda k-uzroku ljubavi priokiošeje uzrok lika, i hotinchi Bog nas prie pohoditi kao prijatelje, pohodilosaje takogjer kao boleina, i rannite. *Propter nos homines, et propter nostram salutem.* Odluka dakle i sverba uputjenja, kakozim rekao, nije bila samo da nas Bog odkupi i spasi, veče zajedno, da učini zadofi svojoj ljubavi, i da moxe odati smrti, koje bio uzrok prvi. Zaradi ovoga Isia, koji nazje toliko bistro objavio otajstvo uputjenja, mogaoje rechi, da sin, koje ima roditi od Dvice zvanchele Ius, shto hoche rechi Spasitelj, ali nije rekao, veče veli, dacheje zvati *Humanus*, shto hoche rechi *Bog Jani*; jerbo prvi uzrok, shtofeje Bog učinio čovik, nije bio

a) Luc. 1. b) Evng. 2.

bio toliko lič za spasiti ljude, koliko ljubav, i xelju, da oštane snami. *Notiscna Dava.*

Ovije bio uzrok vrchoxeljni, ova vrchoxeljnoš ljubezni-va, i ova ljubav vifoka, skojomje ljubav Boxanšivca u pocetku xivota ukazala sverhu, koja je privela Boga s nebesah na zemlja. Ali sitochu reči, i sito mogu reči, o ljubezniyi Gospodine! od dna ljubezniva sverhe xivota tvoga? Premakojc ljubav njegova veoma vifoka bila na uputjenju, salvirnim siti ja mogu oštaviti, siti on moxe zatajati, da nije bila na sverhi xivota ljubav njegova mnogo vifoka, i mnogo xeshcha, i vecha od sebe iste. A zashto? Jerbo akoleje u onomu dnevu uputio, da oštane snami; fnoch nije mogao drugacije uciniti od ljubavi, vechcije oštavio sebe pod pribikom kruha u priletomu Oltaru Sakramenta, ne famo, da oštane snami, ne famo ča oštane kod nas, koje toliko ljudi, vechje josh da odane i u nami. Svati na Oltaru, gđarufe pravi ljubitelji klanjaje, i u razni ulazechi u nasha perih adiga primamo. Ljubav (fida vidite jeli ova vecha) ljubav bivšivenim nacsinom donosi sjedinjenje, i koliko vechma sjedinjenje one, koje ljube, tolikojc vecha ljubeznivoš, i xelju ljubavi. Oštati snami, jeli biti kod nas zdvo-ra, ali oštati u nami, jeli u nami biti iz nutra. Oštati snami, jeli biti bliža nas, ali oštati u nami, jeli sjedinjenje, i jedno liti snami. Milogo visha dakle ljubav bilaje na sverhu xivota lufa, kadaje ne famo oštati snami u priver. Sakramentu Oltara, vechje takogier i u rami.

Čudnovatim nacsinom sjedinjenje ove dvi ljubavi liti ljubezni-vi ucenak Ivan sveti. Posli kakoje vrihao, i do nebesah kao Boxanšiveni orao uzvifioše, i zavapio: u pofetih bibe *Ris*, skupioje svoja krita, i spušlivšije na zemlja rekao: *Ris*, tojest sin Boxi, pati ucfejasa jeli, odmahje načodao: i pškoslaje u nami. Ljubeznivi moj Evangelista! kol toliko u vifini, koliko u nizini otajan jeli, zashto negovorish daci razamiamo? Ako govorish od sjedinjenje lica Boxjega scfovicanšivom, zashto nevelish, daseje ucinio čovik, vechje velish, daseje ucinio put? Akoli govorish od vri-nara, u komeje sin Boxi čovik ucinjen stajao, i pribivao snami, zashto govorish, daje pribivao u nami? a) *Habitavit in nobis.* SS. E. rebi bio svati Ivan ljubeznivi ucenak, nitibi bio vechma ljubhen od lufa nego drugi, da bude oštavio njegovu ljubav ukazati na sverhu

rih života. Tako razumie ovo Augustin svetii, drugi Božanstveni orao. Nije rekao Ivan Sveti, dadeje sin Božja učinio čovik, veče dadeje učinio put, tojest tlo, jerbo u tlu hopoje Ihus odaviti privedi Sakrament Oltara, od svoga vlastitoga tla nami rabno. a) *Cars mea vere est car.* Put moja u istu jest istje; i nije rekao, daje pribivao nam, veče u nam; jerbo akoje ljubav od uputtjeva zadovoljna bila, da ošane nam, ljubav u privedenom Sakramentu Oltara nije bila zadovoljna, da samo ošane nam, veče da ošane, i da pribiva u nam, da ošane, i dase nam ujedini. Sjednom riečjori, posli kakoseje Bog učinio čovik, ona ista put, oro isto tlo, biloje zaprika, da sto i pribiva u nam; jerbo dva tla nemoga biti na jednome i istome mštu. Štoje dekle učinila ljubav Ihusova za dignuti ovu zapriku, i za moćni zadovoliti svojoj želji? Učinila je to svojom mogućnošjom, da ona ista put, oro isto tlo, kojeje oreo kadaćeje učinio čovik, bude naša rabna u prived. Oltara Sakramenta; i na ovi način jedakleše obačvi sverhe zajedno od jedne i druge ljubavi, ona na početku života da bude nam, a ova na sverhi života, da bude nam, i da bude u nam, i to do sverhe vikovah. *In fine dilecti est.*

Jachu sveršiti, ali prie hotlobi od jedne, i druge ljubavi jedan nauk imati, i nauk veoma kratak. A koje to nauk? Ovi, da naša ljubav bude takva u života, i da slidi takva biti do naše smerti. Štoje ljubio Ihus od prvoga časa svoja života? ljude: *omni dilexisti fens*, kada ljubiashe svoje. A na sverhi života, i do posljednjega časa dok nije radahnoo, i sada, kogaje ljubio, i koga ljubio? ras ljude, kojeje i prie ljubio. *In fine dilecti.* Oh kolikoje razlucen život, i kolikoje razlucena smert, i kolikoje razlucena ljubav njegova od ljubavi naše! Keršjarine nepoznati, i nefrichna desho gršisina! koja toliko vrime živish ljubeci inrad, guplost, i tahtiru ove xlofne zemlje, kakvaje tvoja misao u ovomu danu, i danu od ljubavi? Jeli moguće, da sin Božanstveni zaloxivši svoja ljubav, dajeti i život tla, i život duše, a ti toliko malo našlosh za tvoje vikovicno špšanje? Ah frichna ona duša, kogaje neraztavi od ljubavi Ihusa; jerboče u ljubavi njegovoj i na posljednoj mi zapeti, i tako ljubitga svike; a nefrich a ona duša, kogaje od njegove ljubavi raztavi; jerboče od njeja raztavljenja ošati svike. . . Ali ošavimo u zli čas ove ovakva zlo-

zlocajane, i zlorodjene ljude. Oni, kojima dopusti od m'loster-
 čja božjega pri tebi, i u pameti umerti, ovo shto obicaju na tvoj
 svoje smerti činiti jest, da xale, i dase kajz od svega, shtofu xi-
 vechi neuredao ljubii. Moxeli dade biri vecha hudešastine, i
 vechu sljocha od ove, da ljubimo ono što, zaradi csega zramo
 stanovito, dachemoše kajati, i plakati. Ah Gospodine ljubeznivi;
 akoje tko, košie moxe kajati, shtoje ljubio Tif, jerbofi ljubio
 svetozna respoznana, i nezafikira, kakvišie ljudi. Ah jerbo tvoje
 ljubav jest toliko višoka, i toliko talna, dali nas ljubio do sverne,
 neka bude ovi dan, i ova ura sverna od svake ljubavi, koja nije
 tvoja. Oni, košie sledili sine rasapanga i one, kojefu sledile Mar-
 dalina ljubechi ono, shto nisu morale, kakogodfu sledili nju bludno
 i sljpo, tako danas odregiu slediti prava svitlosti, i prava istinu
 pokore. Tebe samu milii Gospodine! Tebe samu ljubichemo, jer-
 bofi Ti neizmerno, i neprocijano dobro. Tako oberbajemo ljubii
 Tebe u xivota, tako obečalemo ljubii Tebe i na smerti, da tvo-
 ja miloš, i tvoja ljubav učiesi nas vridne, dade ljubimo uvike.

NA VELIKI PETAK PERVO.

*Sciens Jesus, quis venit hora ejus, ut transeat ex hoc mun-
 do ad Patrem, cum dilexisset suos, qui erant in
 mundo, in finem dilexit eos. Joan. 13.*

Ovoje onaj ljubeznivi, i najslagji redak, koga sinoch izuši nash
 ljubeznivi, i medeni Odkupitelj Iis; ovoje ono privučko otajfivo
 ljubavi, toliko puta u ovoj uri receno, toliko puta tolmeceno,
 ali nikada začošie razumiveno. Govori Evangelista Iveti Ivan i ve-
 li, dase Iis od nas dili, i da nas ljubi. Dille, jerbo veli: *da o-
 tide s ovoj shtu s-Onu. Ljubi nas, jerbo veli: da sverne ljubii nš.*
 Ali, ako nas ljubi, kakofe od nas dili? Ako nas ljubi, zashto nas
 ostavlja? I shtoje vuste, ne samo da nas ljubi Iis, i dase od nas
 dili;

dili; ne srio da nas ljubi, i da nas ošavlja, veče još u ovoj uri, u kojojse dili od nas, i u kojoj nas ošavlja, u ovoj uri od raslika ljubionasje savisbu, ljubionasje sverhu raslika, ljubionasje na vishe, i najkeshche. *Sciez que veit hors rjar.* Znajoch daje doshla era njegova. . . Kada ljubiashe svoje, do sverhe ljubi nji.

Da ovo bude rekao kor drugi Evangelista nešice cudio; ali da Ivan, oni orao rudrofti, i nauka; Ivan, oni pišar od najotajeni svarih perih Ilafovi; Ivan, oni ucenik, koje iz medju svih zoso bolje ljubiti, i zaslužio, da iz medju svih bude vechna ljubjen, da velm Ivan govori ovo, i nam kaže, dase Ihs dili, da nas ošavlja, i da nas ljubi? Da nas ljubi, i da suda navlasito, kadate od nas dili, vechna nego ikada nas ljubi? Ja nemoga razumiti. Da bude Ivan svedi rekao, dase Ihs od nas dili zato, jerbomuje veče xao bilo shronasje ljubio; da bude rekao, dase znani razlavlja zato, jerbo vrime, koje sve sversahu'e, ondaseje bilo sversbilo i od njegove ljubavi; da bude rekao, da nas ošavlja zato, jerbo veče nemoxe terpit naše nepoznanstvo, i našu neviroost, i zaradi toga da nas vishe neljubi, veče da nas ošavlja, i vrachafe k svomu Ocu; da ovo bude rekao Ivan svedi, istina jest, dabismofe morali razloziti, alibi barem znali zashto, zashti uzrok zashtofe od nas dili, i ivibismo morali izpoviditi, daje Ihs znani dillovao tako, kakvifeno mi bili; ljubavgaje privukla i neba na zemlju knami, a neljubav razlavilagaje od nas, i zaradi toga, dase dili, i da nas ošavlja. Ali Evangelista svedi govori, da to njegovo odilaznaje nije neljubav, veče ljubav, i da ondr, kadateje Ihs od nas oddilio, ljubionasje najvechna, i doshao na najvisi vrb ljubavi odnudzaf nemoxe dalje, niti vishe tkopod ljubiti. *Čas dilazije Sr.* Kada ljubiashe svoje, do sverhe ljubi nji.

Ovofa one sladke ricfi, koječin ja vam danas iztolmacfiti; ali imam dva protivnika, prvi jest ista ljubav, koja veli, da to nije ljubav, kadte ljubjen ošavlja; drugi protivnik jest smert, koja veli, da ljubav, od koje veča biti nemoxe, jest ova, shtofe Ihs za nas svoj xivot dao, i utro na dervu krxa. Nishanemanje vidichete vi svashin zacsudjenjem iz moga razlozenja, da ljubav Ihs-ova najvaha prama ljudma bit jest na svomu dilenje od ljadh. I mate fano pomaji, a ja počimam.

Ljubav bitvenim načimom jest sjedinjenje, koje ista ljubav zaravnim načimom traxi, kovomate prigiba, kovommu upitjuje, i u samomu sjedinjenju stoi, i počiva. Ovofa ricfi Platona, i Augu-
81

šliza. Sada dakle, akoje narav ljubavi sjedinije, kako moze biti tvorenje ljubavi razlavitije? Tako jest, i tako mora biti, kadaje ljubav najviša. Kadaje utroci savishnji, onda poradjaju tvorenja protivna. Xalost čini človiaka vikari i jaskati, ali akoje savishnja, člniga zamisnati: sviclost člni človiaka vicitati, ali akoje savishnja, člniga zasipiti: veselje člni človiaka okivati i razvedriti, ali akoje savishnja, člniga umoriti. Ovako i ljubav, naravnim načlnom sjedinjuje, ali akoje savishnja, ubija. *a) Fortis est ut mors dilectio*, rekao je on najmedrši Kralj Salomon, jskaje kano smert ljubav. Nije on govorio od kakvegod ljubavi, vache od ljubavi jake, a ljubav jaka, ljubav vřlaka, ljubav savishnja člni tvorenja protivna. Jest sjedinjenje, i člni razlavljanje. Ljubavte znade svezati, i znade se takogjer razterzati, kano ona Samsona, dokje mlajzava puznate svezati, a kad postane jaka, onda i svezu razterzaje. Ljubavje uvijek ljubezniva, ali kadkadje ljubezniva, i sjedinjiva; a kadkad ljubezniva i jaka. Kano ljubezniva i sjedinjiva sjedinjuje stvari, koje su reizvirno medju sobom razlucene; kano ljubezniva i jaka razterzaje i razlavlja najjacu sjedinjenje. Kojelo stvari na svitu veoma medje sobom razlucene, i savitim veoma sjedinjene? Naste tlo, i nasta duša, jerbo jedroje zemlja, a drugoje dah, i tolikoje jako ovo dvoje sjedlojeso, dase zajedno ragnu, zajedno rađu, zajedno xivo, zajedno hodaju, zajedno posleju, zajedno počivaju, illi ob dan, illi ob noć, illi hdeci, illi spavajući, u svako vrijeme, u svako doba, uvijek prijatelji, uvijek dragovi, uvijek zagerljeni, uvijek sjedinjeni. Ovo dakle ovajvo jako sjedinjenje duse i tla tko razlavlja? Smert. Takvaje i ljubav. *Fortis est ut mors, dilectio*. Ljubav promislita kano sjedinjenje, jest kano xivot: promislita kano jaka, jest kano smert, koja razlavlja.

Sada molim, prie uputtjenja Sina Bojzega, shtoje bilo medju sobom veoma razluceno? Bog, i človiak. Shtoje dakle ućlnila ljubav sjedinjućha? Privuklaje Boga s nebesah na zemlje, i sjedinjuje Boga s človiakom. Posli uputtjenja, kojasu bila medju sobom veoma sjedinjena? Isus i ljudi. Pak shtoje ućlnila ljubav jaka? Uzela je, i razlavlila Isusa od ljudih. *Ut transeat ex hoc mundo ad Patrem*, da otide sovog svita k Otcu. *Ischaossem od Otca, i deschaossem na svit*, ecovam ljubav perva. *Opet sada oćlavljam svit, i idem k Otcu*, ecovam ljubav jaka. Ovoje ono, shtoje rekao, i shtoje govo-

vori sveti Ivan, kada ljubav se zove. . . do svetke, i na svetki, i u svetku ljudi nji. Ihs sjedinjen s ljudna ljubav; ihu razstavljajuće se s ljudna ljubav, i ljubav od koje veća nemogu biti. *Is fuer dicitur tot.*

Koi ostavlja sve zaradi onoga, koga ljudi, ostavlja svekolikog; ali koi zaradi onoga, koga ljudi, ostavlja istoga, koga ljudi, onaj ostavlja više, jerbo ostavlja i onoga, zaradi kojega ostavio svako-lika. Kadaje ihu došao s neba na zemlju, ostavio je zaradi ljubavi naše nebo, ali kada se je od ljudi razstavljao, ostavio je iste ljude, zaradi kojega ostavio bio nebo. Kadaje došao na zemlju, ostavio je zaradi ljubavi ljudi Anđele, a danas ostavlja iste ljude, zaradi kojega ostavio bio Anđele. Kadaje došao na svit, ostavio je zaradi ljubavi ljudi slavu; a danas ostavlja one iste ljude, zaradi kojega ostavio bio slavu. Najposli, kadaje došao na svit ovi, ostavio je zaradi ljubavi ljudi svoga Oca, a danas ostavlja ljude, zaradi kojega ostavio bio svoga Oca. A na sviti ovome što je ostavio Ihs i Porodivši se kao čovjek, zaradi ljubavi ljudi ostavio je bogatstvo: izgubivši se, zaradi ljubavi ljudi ostavio je svoju domovinu: poslušal, zaradi ljubavi ljudi ostavio je pokoj: podložnik, zaradi ljubavi ljudi ostavio je sloboštini: podložnik, zaradi ljubavi ljudi ostavio je poslušanje: umirajući, zaradi ljubavi ljudi ostavio je život: davajući, i zrtvorivši se u pravećenom Sakramentu Očeta, zaradi ljubavi ljudi ostavio je sebe istoga; ali dajući, i razstavljajući se od ljudi, najvažnije je došao na svit, da živi s vov svita, ali ostavio je više nego bogatstvo, više nego domovinu, više nego pokoj, više nego poslušanje, više nego život, više nego sebe istoga: jerbo je ostavljao ljude, zaradi kojega svako-lika bio ostavio, na takvi način, da budući ihu zaradi ljubavi ljudi ostavio svekoliko što je imao na nebu, i istoga svoga Oca; i svekoliko što je imao, i mogao imati na zemlji, i sebe istoga; najvažnije je što je ostavio riti na nebu, niti na zemlji, niti u sebi, niti izvan sebe, zaradi ljubavi ljudi da moze doći na najviši step od ljubavi, odakle se serože dalje, došao je na to, da zaradi ljubavi ljudi ostide, i razstavio s istima. Njegova želja, i naša korica, ovako bila dva korvika, koju u onoj uri od razstavka razdirati njegovo lanče. Xela njegova hotjela, da ostane, a korica ljudi silišaga je da ostide; jerbo a) *capit vult ut ego vadam,*

dem, od potrebe je za vashe dobro, da ja idem; i kakogod xelja bilaje njegova, a korist bilaje ljudi, vasheje mogla uciniti korist ljudih, nego isti njegova xelja. Neka pridoble korist ljudih moju xelja, i neka svi vide, dasimj ljubio do sverbe, i da zarad ljubavi njiove odilazim. *Chm duxisset. . . in finem dicitur eor.*

Sada dolazi smert drugi protivnik, i veli: nejma ljubavi veche nego ova, shtoje Ius dao svoj xivot, i umro za dervu krixa; ali da smert vidi ocito zajedno svani, kolikoje vecha ljubav Iusa bila na razstavljanje, nego na smert, da metnemo bashcu pram Kalvari, i prikazemo njegovoga dilcaja, s prikazanjem njegove smerti.

Prikazalishte od poslednjega dilcaja, i razstavljanja Iusova bilaje ona bashcu od getemana, pokrivena s-tinama nocinima, gdje svekoliko bilo ljubav, svekoliko mucasje, svekoliko xalost i gorkost od dojduchega razstavljanja. Ondi s onoj bashcu odilicoseje ljubozivi Gospodin od svojih ucenikah, s: ne od svia na jedan pat, veche od njih razstavioje pre, a od drugih opet postli, da tako razdili, a neterpi na jedan pat onu bashcu svoje dshce materne poradi ovoga razdilenja, i odilaznja. Na ovioje nacin od nji razstavio Ius; pacife, *scelus est ab eis*, veli S. Luka, njese razstavio, negojeje odkinuo od nji; s-ovolikomjeje sillon razstavljao Ius od ljudih, daje njegovo razstavljanje bilo jedno odkidajec; i tolikoje u njira bio, i u njima pribivao, dase nje razstavljao od njiovi ocisu, nitijeje razstavljao od njiovih rukah, vechejeje odkidao od njiovog serdca, i njemu istomu odkidalojeje njegovo serdce: *scelus est ab eis*.

Neka sada kaxe smert, ako moxe, ono, shtoje bilo natexje Iusa terpi na sverbi xivota svoga; i jelimie onda, kadaje umirao odkidala dusha njegova? Ne znash. Evangelista, koje najvisho rekao, jest S. Matthea, a shtoje on rekao? *Evangelista sicutus*, da svoj, veli, postio jest; a kadajeje razstavljao jeste odkidao od ljudih. Tolikomaje bilo luto umert, a tolikomaje bilo tesko razstavio. Ona svezra, skojorjeje dusha Iusova bila svezana s-tinom jeste razvezala; a ona svezra, s-kojorjeje Ius bio svezan s-ljudma, njesejeje razvezala, vechejeje razterpla, i odkinila, *scelus est ab eis*. Kolikoje bilo ljudu na svitu, tolikoje bilo korenja, kojasa odkinila serdce Iusa. Bilasu korenje od trideset i tri godine, bilasu korenja od jedne cistave vfkovicnosni skorenita s-tolikom ljubavjom, razterpljena s-tolikom

kim jezama, izverđita s-tolikim tugama; i ova dva korenja, koliko jaka, jesuše morala svakolika raztergauti u ovoj istoj uri od njegovoga razflavljanja. Ah koliko xalost, koliko filr, koliko muka podnio je Ius u ovoj uri! Jeli moguće, govorio je on, da ljudi mo-
 zaju odati na svita, a ja nečih? Jeli moguće, da moraju odati na svita moj, kojelani ja toliko ljubio? *Jeux, qui enest le mens.* Jeli moguće, dafe ja imara oddimti za svik od ovog svita, kredafan ja dostao uji traxiti, i traxiti s-tolikom ljubavjom? Oa strahovita razflavljanja! i strahovite ure!

Ovako razflavljen, illi da bolje reknes, odkajen Ius od svoji volentih, počeo je moliti svoga Oca. Očese moj vikovicsni, skoje ikako moguće, nekane prođe kalax ovi, i ova gorka cšaha, daju nepieri. Ovo je ono, štoje Ius molio, i govorio u bashci. Sada da vidimo, štoje govorio na Kalvarii. Prišien na đervu krixa, i veche bliza smerti, videchi, dafa svakčhika sveršens, rekao je, i zavaplo, xedjem. Kako je to? Sada imash xedju milli Gospodine! Jesli ti oni ifi, koji prie u bashci bio, illi drugi? Spomeniše, dafe to govorenje Kalvarie nefedara soim od bashce; u bashci bifeš toliko protivan, i molioš date prođe cšaha, a sada na Kalvarii, postl kakof pio sve gorkofli iz nje, včičash i govorish, da xedash josh više? Tekoje SS. B. jerbo cšaha od Kalvarie jest bila jedna, a cšaha od bashce jest bila druga. *Calix iste, cšaha ova, a ne druga.* Sveti Ivan zlatousti, Sveti Cirillo, Letimio, i ostali Oci razumju od cšahie muke i smerti Iusove oni glasoviti redak u pismu 74. *Calix in manu Domini, et hostia ex hoc in hoc.* Bifeš cšaha u rukah Gospodinovi, veli David, i nagruoje, i izlio iz jedne u drugu. Ako je bila cšaha u rukah Gospodina, bilan jedna, a ako je izlio iz 'edne u drugu, bile fu dva. Kakveš dakle ovo cšahie na muki, i smerti Iusovoj ova-ko i ednite, dafe bile jedna, i opeč razlučije, dafe bile dva? Jeli bila ista smert, ali dvostrakim načinom premisla, kako je promishlao isti Ius, u bashci petšehana, i na planici Kalvarie. Smert promishla kano smert, jest bila cšaha od Kalvarie, gdje svoj xivot dao; a smert promishla kano razlučije, jest bila cšaha od bashce, gdje je primili Ius od svoji razflavljanja, i ovo je bila cšaha ona od njegove ljubavi, kojoljeje prodivio, i molio, daju prođe. Ovo za potvrđiti uzimam ife rici plina svetoga. *Calix iste, cšaha ova.* Ove rici, cšaha ova, jesu, koje razlučuju jednu cšaha od druge; ove rici, cšaha ova, jesu, koje ukazuju cšahu fa-

dasha i na dojudahu; ove rici, *čista ona*, jesu, koje se sjedinjuju i prikazuju ono, štoje bilo prije, negoje tako, daga ova čista prošje. A što govore sveti Evangeliste daje bilo prije, negoje malo daga prošje ova gorka čista? Svikiolici ukazuju onu veliku gorakoš, onu xaloš, onu teshku muku i tafa, kojeje imao dilechise od svoji učenikah. S. Luka veli: *Oskudnjese od vje, i izbrutit volio: Očje, abo kockah, jeliš ova čista od mere.* Sveti Matthea govori ovako: *Skriptese vati, i bida jamao, i postarohi male nplate na lice svoje volchit, i govorch: Očje mor, akoje moguch, nekone nvojde čista ona.* Na takvi način, da čemefaje protivio Ius, jest bila ona gorakoš, ona xaloš, ona tesakochi, i ona muka, kojeje imao razstavljachise od svoji dragi učenikah. I ono, štoje vishe, tri puta u istomu vitrenu, i u istoj uri, jesse od nji razstavljao, i ne volitvu ishao, i opet tri puta kajirucheje vrahao, tolikomaje teshko bilo shizirale razstavit. Dajte ovo njegovo razstavljaje, ovo dšenje od svoji učenikah, bilaje ova gorka čista, zarad kojeje malo svoga Oca daga prošje.

Pak što mislite, da'c slidilo posl u bashci? Štoje slidilo posl ove njegove molitve i *Et facta in agonia*, veli pšmu, počeoje Ius onda chutiti i terpiti skončanje, smertnu tugu i ervanje. Smertno ervanje iacriso skončanje i muka jest samo u onima, i onije sam: podnoše, koisu za smert, a Ius na svojoj smerti, na dervu krika, nije terpio, niti podnošio ovu smertnu muku, i skončanje; jerbo samo priznavah svoju glavu dš jest pušio. Ako dakle Ius nije terpio smertnu muku i ervanje na krika, ako nije podnošio smertno skončanje na Kalvari, zašto terpi ova smertna muku u bashci? Zato, jerbo na Kalvari jest umirao, a u bashci jeste razstavljao; na Kalvari jeste razdijivao od sam sebe, a u bashci jeste razdijivao od nas, i ovo dšenje, ovo razstavljaje jest bilo ova smertna tuga, i ono smertno skončanje. Umroje Ius kao čovik, i razstavioje od svoji kao čovik, ali ritije umro, kako umiraju ljudi, nšiseje razstavio od svoji, kakofe ljudi razstavljaju, jerbo nije nas ljubo oako, kako ljudi ljube. Umroje kao daje otishao brez muke smertne, a razstavioje od ljudi snukom smertnom. Toche rechi ljubci, i toje ljubav, od koje vecha i xashcha biti nemoxe. *Et facta dixit.*

Sodachete razumiti ono, štoje Ius izišo iz jedne čiste u čistu drugu, kadaje naznao, i izišo iz jednoga kalixa u drugi. *Incitavit ex hoc in hoc.* Jedna čista jest bila čista njegovc smerti,

a druga cfsiha bila je ona od njegovoga razstavljanja; i kakogodje cfsiha od njegova razstavljanja bila mnogo gorca za njegovo serdce, i mnogo strahovitija nego ona od njegove smerti, da ovo takogjer vide, i poznadi ljudi, sta toje nefermo? Svekolike one muke, svekolike one smertne bolobila, koje je morao terpeti na svojoj smerti, jest izlio iz cfsiha svoje smerti u cfsiha od svoga razstavljanja, to jest, da reknom bistrie, svekolike one tuge i xalosti, svekolike muke i gorkosti, koje je imao podnuti na smerti, nije onda terpio, kadaje umirao, vecne onde, kadaje se od ljudih razstavljal. Tako govore Ewangelije, kada govore o osobitim neferom od ovoga poslednjega njegovoga dilenja, i razstavljanja. Sta to obicnija terpeti ljudi na cfsi od svoje smerti? terpe i podnose strah, tugo, xalost, smertne muke i skoncsanje; ovoje svekoliko terpio Ihs u bashci na svomu dilenju od svoji ucenikah. Niti naka tkogod nefamija, da ona cfsiha njegova smerti izlivena u cfsiha njegovoga dilenja nije smahala i njegova kerv, koju je prolio na Kstvari, kerv ova bile su one kapi kervi, kojofa poradi znaja vise nego mertvoga shnje-ga carile, i pod njim zemlje natapale od one pivetke file, i muke smertne u bashci getsemans. Dakle tekjeje bilo Ihsu oddeliste od nas, nego umerti za nas; i zaradi toga ljubav od koje nemoxe biti vecna jest bila ona, kadaje se od ljudih razstavljal. *Chc ditezifet Sc.* Zatoje ovo dobro oni njegov poljubljani ucenik, koje bio i napolju, i u nutri u njegovomu serdca, i zato kadje pifao nije rekao, kada dojde ura od njegove smerti, vecne veli, kada dojde ura od njegovoga dilenja, da onde, kada *Iskustvo svoje Sc.* Cfsi od njegove smerti jest veoma velika, jerbo velja toliko, koliko njegov xivot; ali cfsi od Ihsova razstavljanja jest bila mnogo vecna, jerboje vriditi toliko, kolikofa vriditi oni, za kojeje svoj xivot davao; i zaradi toga rekao je, da kadaje došla ura od njegovoga dilenja, ondaje vecna ljubio, nego ikada; jerboje mnogo texja bila za serdce Ihsovo ura od dilenja, nego ura od njegove smerti. Ura od njegove smerti jest bila sverna stojornje sverslavao njegov xivot; ali ura od njegovoga dilenja, jest bila sverna s-kojom-seje skoncsavala ista ljubav. *Chc ditezifet Sc.*

Sada mislim SS. B. dalam zadofsi ukazao, i potverdio ono, sta tojam obechao. Akustene spovrjoni slusali, i moja ukazanja od priglasene ljubavi Ihsove promishljati, moraliste takogjer promishljati, i poznati duxnohti vase prama Ihsu. Ali, jeli moguće, da se Ihs toliko xalofsi razstaviti od nas, a ljudi na svitu nimalo ne-xala

xale razstavite od Isusa? Pacfe proclaiuje i derxe za jedno razkostije, za jedan xivot, i za jednu trichu ono, satoi razstavlja od Isusa. Kerstjarsine tespoznani, i nesrichni! kol za toliko grubnah veche xivish razstavljen od tvoga Isusa, kakvaje tvoja pamet, kakvaje tvoja misao sada u ovomu dnevu, kadafe promishlja ljubav Isusa? Isusa boli toliko jako serdce razstavise od tebe, i oticli u nebo kivomu Otcu, a tebe toliko scalo boli serdce razstavise od Isusa, i oticli onamo u pakao? Votish, i odahitresh prie passao brez Isusa, nego nebo, i blaxenstvo vikovicimo s-Isusom? Ako ti kano Kerstjarsin nechesh dase spomenesh od Isusa, bareri kato clovik spomenise od tebe istoga. Kaximi, kaximi sada, mislishli ti jedan put razstavise od svega onoga, shtote razstavlja od tvoga vikovicimoga Isusarja? Kaximi mislishli ti jedan put razstavise od svega onoga, shtote razstavlja od tvoga Isusa? Ako nemishli, shtotu morao misliti, onda nisi govorim slobom, nitichati govoriti; jerbo ako neschish, nisi kerstjarsin, nisi clovik, nisi imash vira, ni zakon, niti koja misao. Akoli mislish, kakofe uffan da mislish, ato trish obecharje jedamput obratise k-Isusu, i razstavise od svega, shtote razstavlja od Isusa, kadatne biti to vrhne, kadache dojtj ta ura? Ah ovoje ura, moj Kerstjarsine! ovoje ura, *Schne, qui erit kwa rjas*. Ovoje ura, da svershish veche ta fritoma; ovoje ura, da razterpesh ono negbe tvojih grubah, i one slichice tvojih zlochah, kojate derxe tako jako, i nemallo svezana. Ovoje ura, da otvoriš jedamput ocki, i da vidish tvoje sljochu, kojate vara. Ovoje ura, da obavish svaku ljubav nechise, i ochistivshi tvoje serdce metneshu u perah, i u rasne tvoga Isusa. Sluxitefe dushe grubshne sovom uram, jerbo tko zna hocheteli trati drugu uru; sluxitefe, vclir, sovom uram, jerbo nitko nezna hochetelna dojtj ura druga. Ah Gospodine! kakochefe obratni u drugoj uri oni, kol friti u ovoj uri veche dase krebi obrati? Kakocheto ljubiti, moj Gospodine, u drugoj uri oni, kol sada u ovoj tvojoj uri nechesh date ljubij? Nemoj pripustit, milli Gospodine, da izide iz ove Cerkve kojepod serdca, kolc nebi bilo tvoje. O dushe nesrichna, dushe nevoljna, dushe xalofna, bo ljubiti bilo da nebudesh rodjena, koja u ovoj uri od ljubavi nechesh dase pridadesh ljubavi tvoga Isusa. . .

Sladki Isuse, svi mi u ovoj uri, tvojojfe ljubavi pridajemo, svi mi u ovoj uri iz svega serdca ljubichemote. Sama tebe ljubichemo, za razstavise nikada od tebe. Sama tebe ljubichemo,

za moćile uvijek razilazi od svega, što nas od tebe razilazi, i od tvoje ljubavi. Neka bude ova ura sverha od svake ljubavi, koja nije tvoja; i neka bude pocetak date ljubimo brez sverha, kakoli ti nas brez sverha ljubio. *Cum dilexisset suos... in facie dilexit eos.*

NA VELIKI PETAK DRUGO.

Sciens Jesu. . . Cum dilexisset suos, in suum dilexit eos. Joan. 13.

Promišljajachi ja o sobitom ponajom ljubernive reči ovoga Evangela, i promatrajući spamejom vaskoliki njegov razgovor, toliko puta, i na toliko načinih raznacit, nashošam, da perva i glavna sverha ovoga Evangela jest bila za ukazati znanje Iliu's, i da perva i glavna sverha Iliu'sa jest bila za ukazati znanje ljudih. Znao je Ius, veli Evangelista, daje došla ura njegova, da otide sovoga Iliu'sa k-Otca. *Sciens, quia venit hora eius, ut traheret.* Znao je, da a njegovi rukoh postavim jest svakolika hazna svemogachstva, i daje od Boga došao, i daje k-Bogu vracha. Znao je, da iz medju dvanaest, kojeje imao sobom za terpezora, jedan jest bio, kojeje iznevino, i kojeje njega nepriateljori u ruke daš. *Sciens enim, natus est, qui traheret eum.* Dovie ukazuje Evangelista znanje Iliu'sa. Odovuda pak se daje ukazati Iliu's znanje ljudih. Prie negoje Iliu's razilavio od svuji, i onda bash, kada Petar nije hatio, dani Gospodin opere noje, ukazanoje Bozantveni Meshar njegovo znanje povurechi. *Quod ego facio, tu nescis.* Ti nezash Petre ono, što ja činim. Posli toga, kojeje veche svershio ovi cjudnovati izgled od poznashoi, metniojeje oper za terpeza, i u-ktenavshie k-svojima učenikom rekaoje. *Sciens, qui fecerit vobis?* Znašai vi ovo, štočinim ja sada učenio vami? Ovo pitanje ovakvo hoche rechi t-liko, koliko da nita znai; jerba mkoje i bilo doklegodjim nije ovo pitanje izobnacšio. Na takvi način, da u pec:

pervoj strani Evangela Ivan sveti vaskolikije u tomu, da ukaze znanje Isusa, a u drugoj strani Isus vaskolikije u tomu, da ukaze neznanje ljudi.

Ako dakle odluka, i sverha obadvoice jest bila jedna, ako odluka, i sverha Isusa, i Evangeliste jest bila, dase ukaze svitu izverfikat njegove ljubavi, za koji uzrok Evangelista vaskolikije u prosvjetljanju znanja Isusova, a Isus u zabiljevanju neznanja ljudi? Uzrokje ovi, koga derzani za prava, i dobro utemeljena; jerbo dva okolostanja, u kojimaje veoma bitno na razliku Isusa ukazala ljubav Isusa, jest bila ova, od strane Isusa njegovo znanje, a od strane ljudi njegovo neznanje. Da svit dakle, i ljudi sa svitu malo vishe dignu svoja mislenja od mislenjah opchenih, i da pocmu chutiti u sebi privitoku ljubav Isusa, parite, veli Evangelista, dase Isus nas ljubio znauch; i parite, veli Isus, dase ljudi bili ljubavi znauch. Ovoje ono, shtofem ja danas odredio ukazati. *Perce*, dase sam Isus nas izverfiko ljubio, jerboje ljubio znauch; a *drugo*, dase sami ljudi bili izverfiko ljubivi, jerboje bili ljubivi znauch. Imajte samo utrcpljenje, i pamajte, a ja pozdravim.

Najtele velim, samje Isus ljubio pravo, i izverfiko; jerboje ljubio znauch. Za razumiti bolje ovu ljubeznivu Isinu, draga vauja dase razumie prie, i jest ova: da na svitu, i medje ljudim ozo, shtofe opchenim racinom zove ljubav, nije ljubav, veche neznanje. Stazisa majjali ljubav maleno dicece slipo, jerbofome svezali s-kerpom ocni, slisu majjali, bedach da heliti svezalnina ocima nije ljubav, veche slipocha. Odkada Evangelista za ukazati, da svkolike ljubeznive xelje materaje Isus jestu bile od prava ljubavi, a ne od neznanja, staida kerpu shtoj ljubavi govorechi: dase Isus ljubio otvorenima ocima svoga razuma. *Sineu dilent vos*; jerbo ovaje razlika medju ljubavjom Isusa, i ljubavjom ljudi, da ljubav ljudi ima ocni svezane, a ljubav Isusa ima otvorene ocni. Zatvoriti ocni, pak pokloniti komu svoje serdce, toje slipocha, a ne ljubav; ali pokloniti svoje serdce s-otvorenima ocima, to chini samo Isus s-ivim svojim razumom. Ovoche rechi znati ljubiti, i ovoje ona vruchu xelja ljubav, koju izpise ljubeznivi ucenik Isusa Ivan sveti. *Sineu, pua recit kiva epoc, et sineu dilent vos.*

U jednomu ljubitelju mogu biti tri neznanja, koji skrachu'u, i manje cijenje ljubavi uzrokaju; ili jerbo cni, kod ljudi, nepoznaje sebe istoga; ili nepoznaje onoga, koga ljudi; ili nepoznaje sverhu, gdjeje i kakoche njegova ljubav svershiti. Zastitob ako
urpo-

nepoznaje sebe istoga kkoje on, dogodichese, dache metnuti sva svoja misljenja, i svoje serdce ondi, gdi nebi bio metnuo, da bude sebe poznavao: ako nepoznaje onoga, koga ljubi, dogodichese dache ljubiti takvoga, na kogabi bio morao merziti, daga bude znao: ako poznade sverhu, kadache i kakoche njegovu ljubav svershiti, moxase dogoditi, dache kadgod morati terpati mloge tuge, i nevolje, koje nebi bio terpio, daji bude prividio. Sva tri ova neznanja, kojast nahode u ljudma, u Isusu bilase znarja, i u svakomu jest bila vecha i vecha, xeshcha i xeshcha ljubav prama samu. Poznavaoje sebe istoga, poznavaoje one, kojeje ljubio, i znaoje sverhu kadache, i kakoche morati svershiti njegovu ljubav. Poznavaoje sebe, jerboje znao, daje od Boga izshao, i daje sin jedinorodjeni svoga Bozastvenoga Oca. Poznavaoje one, kojeje ljubio, jerboje znao kolikofu, i kolikoche bili nezafatini, i nepoznani ljudi na svitu. Poznavaoje nemilla sverhu skojomche svershiti njegovu ljubav, jerboje znao, da druga neche biti, nego prigovorka smert i muka njegovu. Pak da Isus znajuchi sebe, znajuchi one, kojeje ljubio, i znajuchi svoju nemilla sverhu, savinim da nas ljubio? Imali, i moxelise najti takva ljubav? Istinu da ne.

Nishtaumanaje, da jedno malo bolje promislimo okolostanah od ova tri znanja Isusova. I najprije bilaje privisoka i prixešoka ljubav Isusa, da on znajuchi sebe shtuje, i kkoje on, savinim toliko nasje viloko ljubio. Doklegod Paris nije znao sebe istoga (*Parisje Mo sin Kralja Prama, kato jaha usfanci savinim*) Doklegod, velim, Paris nije znao sebe istoga, niti svoju srichu, cufvaoje ovce svoga brda na polju planie Ida, i poklonioje sva svoja misljenja, i svoju ljubav Enoni lipoti jedne seljanke iz crdishnij dolinah; ali kadaje poznao kkoje on, kadaje razumio, daje on sin Kralja Prama, kakogodje ostavio palicicu i torbicu pasirsku, takoje po isti nacina promislao i ljubav, komec nosio prama svojoj Enoni. Ljubioje poznano, i priproslo, jest u priprositima jest pomazkanje razloga, da uzdigau svoja misljenja, kakogod u Velikima balobi pomazkanje razloga, dase mislaju, i xivu priproslo. O Viktoricni Boze, Kralju slave poljubljeni Isuse! chine daseje tako sobom dogoditi moralo, ali nje tako bilo. Tkobi cto goveriti Evargelistu, da Isus nas ljubi solikom xeljem, morabi dvoiti, poznavel on sebe, i znadeli on, shtuje on, i kkoje on? Dakle da istina nashe vire negvci, i dase svit nevara, neka znate, veli Evargelista, daje Isus nas ljubio, i da nasje ljubio znajuch kkoje on, i shtuje on,

i sverhu svoga ovoga, da nasje ljubio višhe negofe ikada izto Lu-
biti moxe *in frum Alexit eos*.

Da Ihu nije poznavao tebe, nebi bila sivar velika shtoje nas
ljubi, ali sivar ne samo velika, veche i zasudjenja vridna jest o-
va, da on znajuchi tebe shtoje, i shtoje, sifvimin ljubio nasje ta-
ko, kao da nije znao shtoje on, i tkoje on. Rekdio je jedan put
zarucnica u pisamah svomu zarucniku, daga veoma ljubi. a) *Quon-
iam diligit uxor tua, a zarucnikle odgovorio: si ignoras te a palcherrimus
tunc uxor tua?* Najljuba iz medju sviu xenah poznajesh ti tebe?
Cfudnovati odgovor! kada zarucnica potvergloje i veli zarucniku,
daga ljubi, on nju pita, poznajeli ona tebe, *si ignoras te?* Zarucni-
cie ljubleri, i milli, shtoje to, i kakvi je to odgovor? Kadate ve-
che zarucnica stanovita cfini od svoje ljubavi, ti dvoish od zna-
nja sje iste? Kadati zarucnica potvergloje, da te ljubi, ti nju pi-
tash znali ona tebe shtoje? Takoje, jerbo poradi visokoga shtima-
nja, kojeje zarucnik imao od defojanstva zarucnice, potvergloje
juchi ora, daga ljubi, imatoje on razlog, da dvoi, poznajeli ona
tebe, ili ne? Kao daje hoto rechi: ti velish, da me ljubish, da-
kle ja velim, i odgovaram, da ti nepoznajesh tebe shtof? Jerbo
ako ti tebe poznajesh, i zradesh shtof ti, kakoje moguche, da ti
mene ljubish, i da ja toliko srichu imam od tvoje ljubavi, koliku
nedofojan; cfinife dakle, da ti tebe neznash, kadate poznajesh me-
ne toliko ljubiti.

Ovo isto mogu rechi danas a vechina razlogom mlogo dushe
pravomu zarucniku Ihu vicechi toliko veliku, i toliko savishnju
negoju ljubav: *si ignoras te?* Boze moj, i Gospodine moj! Jeli to
ljubav, ili moxebit neznanje? Ti nas ljubesh? Ti jedno sver-
guchstv, jedno Velicijanstvo, jedna Dobrota naznash, jedan Krali
slave; a mi cervi od trule, i gnilo zemlje, pak Ti nas ljubish?
Cfinife Gospodine, dafise zaboravio od tebe, i dafi izvadio tebe
istoga iz tvoga serdca, za metnuti ondi nas nepoznane, koje lje-
bish. Oh koliko visoko, i oh koliko duboko promishloje ovo
Petar sveti, kadaje zasudjenjem nebeskih vidio sinoch prostetife
priid svoje noge svoga Ihu. Ti meni? Ti Petra? i cfinife Gospodine,
da ti neznash tebe tko si, i da takogjer nepoznajesh ni mene.
Viditeli one rake, u kolmasu svakolika postavite od Oca, viditeli
gdj perc, i taru na zemlji noge tvoji ucfenikah? Viditeli cfovika

Boja nočas u bashci getsemani, gdje prolire i zagerlja zemlja svojima Boxanšvevina rukama, pak proliva se suze naravno, veche hervave, ne fatio iz ocfu, vecne iz svega svoja Boxanšve-noga tila, i natpa zemlja sverha kojeje skoncfavajuche padno za ljubav nashu. Poznavaoje sebe shtoe on, i tkoje on, ali jerboje od ljubavi gorio, zaradi toga znajuchi sebe, pak od ljubavi toliko kseloko goriti, shtoe, i tko moxe ikazati visru njegove ljubavi? *iz fira dilexi eoi.*

Drugo neznanje, koje skrachuje, i marje ljubav cfini, jest, kadate nezna oni, kojeje ljubi. Koliko stvarih imade na svitu, koje dase poznaju nebise ljubilo, i toje privara, a ne ljubav. Stixioje Jakob prvi sedam godinah Labanu, a) pak na sverhu ovih godinah mislo Rakela daznaje bila Lia. Promislino Jakoba u ono vreme, i vidino privara njegovu ljubavi, i bluzenje njegovu mislenja. Jakob, kol nije sumajlo od svoje ljubavi, misloje da sluxi za Rakela, a Laban, kojeje bio stanovit od onoga shtoeche biti, zraoje, da Jakob sluxi za Lia, na nacfu takvi, da vaskolizi trud i sluxba Jakoba sveche strane bilaje privara, nego ljubav; jerbo da on bude znao, da sluxi za Lia, nebi bio za nju sedam godinah sluxio; dakle sluxioje, jerbojeje privario, a ne jerboje ljubio. Oh koliko patah ovo isto prikazuje na svitu ovomu u serdcih c'oviefanski! sluxie onomu komufe sluxi, a ne onomu, komufe misli, dase sluxi, sluxife sverhu, kojeje u ruke prisu, a ne sluxife onomu od kojete trebro prizaj sluxife historu, a ne sluxife pravdu: sluxife rashini, koja prolazi, a ne sluxife istini, kojeje falsu. Nje tako bilo u rashemu Odkupitelji Isu. Oje ljubio svoje, i ljubi onako, kako istino jest. Ljuboje, i ljubi nepriatelje znajuchi, dase nepriatelje ljubioje, i ljubi nezafalno znajuchi, dase nezafalno, ljubioje, i ljubi izdace znajuchi, dase izdace. *Iste cum serbat, gauram esse, qd maderet eoi.*

Odgovoda fada s'idi jedne istina toliko stanovita, koliko nepoznata svitu, i jest ova: da ljudi na svitu ne lube ono, shto misle da lube; a to biva zato, jerbo illi ono, shto lube nije ono, shto misle; illi jerbo lube ono, shto istino nije u lebi. Koi ljubi fakla mislechi, da ljubi drago karcenje, onaj ljubi drago karcenje a ne fakla. Koi ljubi pomaukanja mislechi; dase kripofni, onaj ljubi

ljubi kripoši a ne pomaškjenja. I zaradi toga, jerbo ljudi ljube stvar ovoga svita onako, kako misle, a ne kako u tebi jest, sudi, da ne ljube ono, što misle da ljube. Misle, da ljube drago kamenje od falapoli, a oni ljube sukta od stabošiti: misle, da ljube kripoši boxanšvene, a oni ljube pomaškjenja clovicaška: misle, da ljube lipoti nebesku, a oni ljube farad i gajiloš zemaljsku; ljube ono što misle da jest, a istinito nije ono, što misle da ljube.

Nije na ovi način ljubav ista: *Non dilexisset facti, qui erant in mundo*, kada ljubljasho svoje, koji bias na svitu. Pazite na ove rieči: *adulteri ljubio svoje, qui bias in factu*. Vidite, da su zavishnje ove rieči: *qui bias in factu*. Jerbo gdje morali biti, ako ne na svitu? Ili zarie bili irvan svita? Istinito da ne. Dakle dostabi bilo rieči: *adulteri ljubio svoje*. Zasho dakle nadodaje Evangelista, *facti, qui bias in factu*? Zato, da mi vidimo razliku, kako je ista nas ljubio; jerbo ljudi mloge stvar ljube, koje nisu na svitu, ljube stvari onako kako misle, a stvari, koje oni smadu u svojom misljenju, mogu biti a naovomu misljenju, ali nisu istinito na svitu. Sama Gospodin naš ista ljubio je svoje istinito kakofa bili na svitu, a ne kakoš mogu biti varovito u misljenju.

Vi ljubite vashe na svitu onako, kakofa u vašemu misljenju a ne onako, kakofa istinito na svitu. Na svitahu nezafalni, a u vašemu misljenju zafalni; na svitahu neviri, a u vašemu misljenju virni; na svitahu nepriatelji, a u vašemu misljenju priatelji; na svitahu lopovi, i lupexi, a u vašemu misljenju čistiti; pak ljubiti nevira, mislechi daje vira; ljubiti nepriatelja, mislechi daje priatelji; ljubiti lopova, mislechi daje čistiti, to nije ljubav, vecho neznanje i slupoča. Iste ljubio svoje bruz svake privare, jerbo je ljubio zna'uch. Ljubio je nepriatelja zna'uch, daje nepriatelji; ljubio je nezafalna, zna'uch daje nezafalna; ljubio je nevira, zna'uch daje nevira. *Iste enim frater, quoniam esset, qui traierat eum*. Koi ljubiti jerbo je ljubljen, takvije zafalna; koi ljubiti, da bude ljubljen, takvije tash i traxi vlastitu koris; ali koi ljubiti, ne zato što je ljubljen, niti zato da bude ljubljen, on je pravi, i istinit ljubitelj. Takvije ljubitelj ist. Ljubiti, zna'uch razlog za ljubiti, to je čist od svakoga; ali ljubiti, zna'uch razlog meriti, to je čist samo od ista, i to je ljubav, od koje niti moze biti vecha, ni xeshcha. *Et factum dilexisti cor*.

Treće neznanje, koje skrtašije, i od manje cine čini ljubav, je, kad se nezna kadane, i kakoche ljubav sveršiti, koje neznanje u Ifsu biloje znanje. *Scier, gals vras hors ejas.* Od mnogih, kazuje pisanci, da su umetli Jerbofu ljubiti, i Jerbofu ljubiti, dobili su posli smerti ime ljubitelja; ali nije bila ljubav u njima utrok njegove smerti, veče njegovo neznanje. Glasovitije od ove verbi bio izgled onoga Principa imenom Sichern. Ljubioje on Diru keber Jakoba, i takoje ljubio, dajoj je svekolike materije veče svoga serdca bio poklonio; ali do mala danah, od kakojeje zaručio, uzeli su život Sime i Levi bracha Dine. Ljubioje Sichern, i unroje; ali smert njegova nije bila slavnij biljeg njegove ljubavi, večeje bila kaznija njegovoga neznanja, jerbo nije ljubio, da umre, premdaje od ljubavi unirao. Da bude Sichern znan, dache morati umreti, ako usljubi Dine, istinto, daja nebi bio ljubio.

Ovo isto tada gledajte bifric u Abramu, i Ifaku. Za ora tri dana, kadje Abram potovio prema planini od posvetišta svojim sinom Ifakom, obadva putovali s pogibeljom; jerbo jedanje ishao, da umre, a drugije ishao, da umre; negjuto Ifakje ishao mirnie, budach daje sam Abram znan gorke sverha njegovoga putovanja. Obadva su isti na posvetište, ali Abram s vechim zaslezenjem, a Ifak smajim; jerboje Abram ishao zasluca shtoche biti, a Ifakje ishao neznanjuchi. Odovuda vidite vi razlika, koja je medja ljubavjom Ifasa, i ljubavjom ljudih. Ljudi, kada dođu sa to, da umru od ljubavi, nezamiraju od svoje volje, veče uniraju smertjom od koje nisu znali, fan ltu unroje od ljubavi, i unroje od svoje volje, unroje toliko gorkom smertjom znajuchi kakvache biti sverha njegove ljubavi. *Scier, gals vras hors ejas.* Toje ljubav.

Mlogoje koshitilo Ifsa sitonanje ljubio, i mlogoje on terplo nas ljubechi; ali maku mlogo reza, i mlogo gorcia, na kojeje njegova odudila njegova ljubav, jeft ova, shtoje ljubio onc, koji neche poznati njegovu ljubav. Ovoje ono, shto vechma much, ovoje ono, shto vechma skoncaje, i ovoje ono, shto vechma nestrizna čini onoga, koji ljubio. Dva skoncajavanja, i dva inebivanja terplaje zaručnica u pčmah, obadva uzrokovana od jakosti, i filu njezini mislcajaj. Jednoje bilo odmah iz početka njezine ljubavi, i izpifaje na pogl drugova. Drugoje bilo posli kakoje vechma ljubila za mlogo vremena, i izpifaje na pogl petoma. Ali u obadvima ovima skoncajavanjih vladaleje zaručnica različita nači.

činom, što je vredno, da se promisli. U prvomu dogadjaju veli: Hodite brzo, i tercite knosi s pokripljenjem, donesite mi ruxice, i cvitje, pakre obafrite, jerbo evose skonclavani i ginem od ljubavi. A u drugomu dogadjaju veli: Zaklijanj vas koberi Jerulinske, da traxite moga miloga, i kadga najdete, kaxiteme, da od ljubavi ginem, i venem. Očadavata razlicnost! Akoje zarucnica jednako u obadvima dogadjajih skonclavala od ljubavi, i ginela, zašto u prvomu dogadjaju ishte lik, i pokripljenje, a ne u drugomu? I ako u drugomu dogadjaju nije imala ni milo da ishte lik, i pokripljenje, zašto priporoca, i zaklijae svoje prijateljice, da samo kaxu njenim zarucnika, da od ljubavi gine, i da se skonclava? Nemoxe bolje izpistiti, rizi ikaxati istina, od koje govore. U prvomu dogadjaju, u komuje zarucnica istom posela ljubiti, izalaje samo lik, i pokripljenje za svoja bolesta, jerbo vraga xelja, kojeje clauda u svome serdca, jest bila ona, kojeje svojoj uzrokovala tolika bolesta. Ali u drugomu dogadjaju, u komuje njezin ljubav veche bila inverzita, a se izkala lik i pokripljenje, vecheje molila, i zaklijajala, da samo kaxu, da zrade njezin zarucnik, da se ona od ljubavi skonclava, i da gine. Jerbo budtchi veche daje bila bolesta od ljubavi, nije svojoj toliku bolesta davalo ono zlo, koje podosta, koliko, što nije zarucnik zaxo, da se ona od ljubavi pram njemu skonclava, i gine.

Vidite sadz ovo isto u ljubitelju nashemu Iuse. U psalmu 134. sin Bozji veli ovako po proroku svomu Davidu: a) *Congregata sunt super me flagella, et ignominia*. Palice sverhu mene toliki udarci, i nise poznali. Za razumiti ova istina, valja znati, da iz među svih makah, kojeje Ius terpio, od nijedneje nie toliko tuxio, koliko od udaracah. Od svih drugih makah, i od iste smerti govorioje tako jedan put, ali od muke udaracah dva puta. b) *Flagellabitur, et propterea flagellabitur*. Jerbo naravnim nacinom ono, što visae mucni serdca, vishe puta takogjer dojde i u sfa. Veli dakle Gospodin: skuplisaše, i palice sverhu mene udarci, i nise znali. Boze moj; kakvein ovo ricti, i kakvo goverenje? Akoje udarci bili mucsenje, kojejeje veoma mucnilo, clauda, caxi valjalo rechi, palice sverhu mene udarci, i mucniliseme, i savinim neveli tako, veche veli, i sfa znati: Takoje, jerbo u savishnosti ljubavi biti, i od ljubavi goriti, ono istoje vechma mucnilo ljubazljivo serdca Iusa.

sa, nije bilo ono, što je terpio, veče što ljudi nisu znali hoće li njegove ljubavi. Netuđio ih od udaraca, večeše tuži od neznanja ljudi; jerbo udarcu izvrgivatiš njega, a neznanje izvrgivatiše njegovu ljubav. Tako je bilo Keršijani moji, tako je bilo, da ono, što je terpio ih, njega toliko mučilo, kolikogaje mučilo naše neznanje; i ovo je bilo, zaradi čega se je skončavao, i ginuo, jerbo je ljubio one, koji nisu znali, i ljubio je do smrti. *In fiam dilexisti eos.*

Sada Sa. B. da naše neznanje ne učini nas sebi sama nepoznane, trazi ih od danas od naše oči ono, što nije mogao imati od promišljanje našega razuma. Kada veče poznat' našega razuma nije moglo poznati njegovu ljubav, barem nekako vidi njegovu prisveta prilika mrtva, i nekako vidi nešto svatima očima, i onda moxebiti, dachenam onekšati i naše serdce, i naše oči. Uvik naše čovječanstvo priče, i višće ganuti moxe po očima, nego po promišljanja. Znao je ih, daje Lazar umro, i nije plakao, ali posl' kako je došao daga vidi u grobu, nije mogao uzderkati da faze neproliva a): *lacrymans est Jesus*, i bash posl', kako je promislilo ljubav Lazara b), *Lazarus solus vivit*. Dojti, pak viditi jedraga prijatelja, prema kom je toliko ljubav nosio, zavijena u povojih mrtvacaških, nije mogao učiniti, dagnu serdce nepate, i da neplacit (*). Ovo je, o Keršijani! povoji mrtvacaški našega ljubavna prijatelja, i ovo je prilika našega ljubitelja, koje serdce biti moxe, daga neljubi? Koje oči biti mogu, da nezaplacu? Na svake strana ovo private prilike okrenite vasha serdca, koja ako okrenete, neče moxete biti, da barem kojegod fazu oči nepušu. Viditeli ovoga pravednoga Abela, od svoje brache ubiena i mrtva. Gladaje ova Degu nebeske zamotena u ceinu, blide, i modru boju, koja gladajuchi Otac nebeski sponizaje od ugovora očista, i tishi svoje uxexenu serdca protivu grijehnika. Ovo je oni pravedni, i renavidjeni Josip, prodan po nezavidosti svoje rođene brache. Ovo je oni mlagani David, koji samo sdervetom krixa onixao, i s-čet raznih kervav' ide protivu neprateja. Ovo je oni pravedni Isak, koji, da učini posvetilistie od sebe itoga, sam je nosio dervo krixa, na kom je znajuch uneri hotio za našu ljubav. Znao je tako je, daje od Boga izlaha: znao je tako je, koje

ljo

a) Joan. 11. b) Mt. 22.

(*) *Ovdje stine i propala za'hor.*

ljubi, da su nepoznani, i nezafahni: i znaoje kakvyche nemillo sverhu imati njegova ljubav, i savimara ljuboraje, i ljubije do sverae. Sveje ucilino, i sveje dao, i veche mertav, otvorivahim jedan sulicom perisah, do najposlidnje kapi neprocunene krvi daoje, jerboje ljubio; i fada, kako stoi ovdj na križu. Ruke razktilite, da nas zagerli; a glavu prignatu, da nas poljubi . . . Pak josh ima zar koje serdce, kojeje nebi na ljubav gaulo? Josh imadu zar koje nesti, koje nebi barem jednu fazu prolite za tolike faze, i za toliku ljubav svoga stafa? . . .

Ah pridobri, i priljubeznivi Huse! Ivi mi fada u ovoj uri tvoje ljubavi odbacujemo nashe nepoznanstvo, odbacujemo nashu nezafahnost, odbacujemo nashe neznanje. Ucfiri milostivi Gospodine, i potverdi ovo nashe odregjenje za onu ljubav skojomli nas do sverhe ljubio. I veche kadstfupi nemillo inemilim gvozdem otvorili perisah, udilinam milost, da moxemo nashu pamet, nash razum, nashu volju, i nashe serdce metnuti u tvoja perisah, date tako ljubimo do sverhe xivota nashega na sviku, a posli brez sverhe u slavvi tvojoj . . .

NA VELIKI PETAK TREČE.

Sciens Jesus quia venit hora ejus. . . cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos. Joan. 13.

Koigod ulazi ovi danah u ove tvoje kachu, o svemoguchi, i ljubeznivi Gospodine! koigod ulazi ovih danah u ova tvoja kachu, kojaje poslidnje utocishte grihshrikah, i opcheri lik bolestit nashi dushah; koigod, velim, ulazi, date pohodi, kako cfiri bogoljubivo Keriljarah, vora s-razlogom sumasti, illist ovdj kao raskp-
nik, ili kao nemochac? Daosi, i poklonosi nebo, daosi i poklonosi zemlju, daosi, i poklonosi tebe istoga; pak koi stolkim rasipanjem daje sve shtoje imao, i sve shtoje bio, nije cludo, sbrofe misli, daje raspanik. Sdruge opet strane, stiaucti ja one riefi, ko-
jeft

Jeſti ti liſti prije malo vrimera izuſtio, kadſi rekno a): *Rechetez ve-
si, Ljara! iziſti tebe iſpogaj u prvi ana zankofem, daſi ti ovci
kano likar, kakviſi i bio, buducaj tolſike od ſvakoverſnih bole-
ſtik izlicſtio; ali kadafem dobro promiſlio ova poſkidnje rieci: *izſtiſi
sae iſpoga*, ordaſam ſtanovito ſcimo, daſi ti boleſtan. Daſi boleſtan,
i potribit ſam izpovidatiſh po Proroku, i toliko boleſtan (tlaſi ov-
ci ſveti Ivan) da ſvekoliko tvoje znanje likarſtva, koje imah ka-
no prvi likar, obechajeti joſh nikoja ura tvoga xivota, i date
ſvali etas cieka ura poſkidnja. *Sets Jeſus St. Zvezdi Ihu, daſe
dovila ura njegova*. Kakvaje tvoja boleſt, o ljubezrivi Goſpodine!
ukazuje ono otajſtvo pod bilinom kruka ſakriveno u priſvetoru Ol-
tara Sakramenta. Onoje jedao otajſtvo ljubavi, kako nas uci Evan-
gelista ſveti Ivan: *tada ljubavke ſeſe, kai hie na ſeſe, do ſerke
lubi nſi*. Ali kako, na koji naſtin? Uſtinuſhi et na ſvetih xivo-
ta ſvoga toliko ljubezrivi Sakrament za nash xivot, i za nash
zahnu. Jeſt takogjer otajſtvo njegove trieti b): *Ovoje tſe moje,
beſtebe za tas pſtati*. Na takvi naſtin, da buduchi on doſhao na
to, da daſe ſvoj xivot za ljubav nashu, koja druga boleſt moxe
biti njegova, ako ne od ljubavi, i od ljubavi ſkojom nas ljudi, i
od ljubavi, koje izlicſti nemoxe? Boleſt ljubavi, jerbo veli, *ka-
da ljubavke boleſt ljubavi, ſkojom nas ljudi, jerbo veli, ſoje,
kai hie na ſeſe*; i boleſt ljubavi, koje izlicſti nemoxe, jerbo ve-
li, *da ſerke lubi nſi*. Ovoje, boleſni Goſpodine, i Spafenje duſnah
zashih! ovoje ono zlo, ili dobro, yaradi kogafi ti boleſtan, i ſho-
che tebi najpoſli xivot uzeti. I kerobi hoſin ukazati nojnu ſi-
ſtaoceni, da buduchi na ſivime zaduxeni tebi poradi tvoje ſmeri,
jeſtro takogjer mlogo viſhe zaduxeni poradi tvoje boleſti, od ko-
jechu ſame danas govoriti. Govoricha dakle od tri ſivati, i opt
od jedne ſame: od likovah ljubavi, i od ljubavi licſa brez lika.
Ovoche biti, Roxoſivani ljubite!ja! ſdopuſtajenjem tvoga ſerda,
i tvoje ljubavi, razlozenje moga govorenja. Vi meguto imajte uz-
terpienje, i pomogu, a ja poſtimam.*

Likovi ljubavi, i ljubav brez lika jeſu tri ſivati, i jedna ſa-
ma, od koſam obechao govoriti: zaſhtobo buduchi boleſt ljubavi
ona, kojeje uzela xivot onomu, koſi xivot daſe, nemoxeſe ukazati,
daje ljubav njegovu biti brez lika, ſkole prie nekaxe, kakviſi i
kol-

a) Luc. v. 4. b) 1. Cor. 11.

koju likovi ljubavi. Svrhu ovoga veoma mudro pisao je Galen od ljubavi cfovicanske u knjizi izmnozavnoj: a) *Od lika ljubavi*, i veli, da likovi ljubavi, koje e do sada naziv odkrila, kusanje putverdko, i nauk naučio, da ova tri: *vrine, dalečina, i nepoznanstvo*. Sva tri ova imamo u ricama Ivana Ivetop. *Kada ljubavnik, ovoje vrine; stoji, ko bio za svu ovoje nepoznanstvo; da otla svoj stila k-Ota, ovoje dalečina*. Salvinim premdale Iva tri ova lika privista bila bolešti ljubavi ista, ritie vrine njegovu ljubav moglo pomanjhati, niti nepoznanstvo olatiti, niti dalečina olatiti; jerbo *in forma dicitur*, do sverbe ljeba niti.

I najprije rekao sam, daje prvi lik za bolešti ljubavi *vrine*. Vrime svekoliko ozdravlja, svekoliko čini zabraviti, svekoliko skoncava, svekoliko probavlja, i svekoliko sverboje. Vrime kvart i lupove od mramora, koliko vrime teče ferde od voska? Zaradi toga pametnošti stari majali ljubav u prilici diletca, jerbo nikada neostati. I gvordješe svrimenom skoncava, z kamoli neche ljubav? Ista ljubav vrime psta jest uzrok, daje neljubi, i ista ljubav biva uzrok, da koje ljubio mnogo, posli toga ljubi malo. Neke bude došta za Iva izgled ljubavi Davida.

Ljubioje David Berabea forom savishnoštom, i xelinom, kojali svaki pomisliti moxe, i budnešti ferdece ovoga cfovika učinjeno bilo na neki način ferdeca Bozjega, jest stvar vrime promisljanja, daje Bog njega oštavo xiviti u ovoj ljubavi, zatimje dobavio lika nego na sverid godine, kadaje poslao Nathana Proroka, daz opouene. Sada dakle, akoje Bog toliko xello, i botio, daje David oslobodi od ljubavi Berabea, zasatoma nije dobavio lik prie, negoli na sverid godine? Kesh zato, jerbo ova ista godina, i ovo isto vrime biloje prvi lik, skoinjaje liceti poceta. Vidioje oči, ko ian viditi moxe ferdeca cfovicanska, da, doklegod uzdara ono prvo uzavrkeje paxade Davida, teshkocheše izkoreniti iz ferdeca njegovu onu ljubav, u kojoj je pšao toliko zakopan, nekase dakle posli lik svrimene, i onche malo po malo prignuše, i takoje bilo. Iz pocetka nije pazio David na ono, shtojje morao prama svojim podložnikom, niti na ono, shtojje morao prama sebi, niti na ono, shtojje morao prama Bogu; ubijaoje ljude, porazivao vojske, nije precinjvao ni svoje dobro ime, ni svoju dušu; tolikaje bila ista xelina ljubavi iz pocetka. Ali probavši jedan dan, pak drugi, pro-

a) Galen. *De re med. acuta*.

proshavši jedna nedilja, pak druga, proshavši jedna mjesec, pak drugi, kada dojde sverba godine shto mislite, u kakvomje stanju bila ljubav Davida? Bilaje rana tako dobro popravita, jerdce tako razborito, i xestina toliko popustita, daje dosta bila jedna fara rics Natbana Proroka za ozdravitega od svega. Ono, shtoje bilo xelja, obranloseje odnati u xalofi: ono, shtoje bilo slipocha, u svidoit: ono, shtoje bilo nasladjenje, u fuzi: i ono, shtoje bilo ljubav, u pozoru. Pak ako toliko moxe jedna samo godina, koliko neche mochi godine mloge?

Ovoje ora veika mochi, koja ima vreme sverbu ljubavi. Ali sverbu kakve ljubavi? Sverbu ljubavi clovichanske, koja je slaba: sverbu ljubavi clovichanske, koja je nestala: sverbu ljubavi clovichanske, koja je nevlada frazlogoni, veche s pozaxdom: sverbu ljubavi clovichanske, koja skole i vici, daje najvisha, avik je nezverfita i vitena. Ljubav, koja moxe imiciti, i upasti vreme, moxete rechi, daje bolsti, ali nije ljubav. Ljubav prava, i koja sama vriduje ovoga imena, xivi neumerla, niti nje moxe pokvariti vreme, niti godine pomarjhati, niti vikovi oslabiti, niti vikovicsnost unotiti a). *Omni tempore diligit, quod amans est*, veli Salo. mus u prircisjah. Ljubav, koja nije u svako vreme, i u svima vrimeah, nije ljubav, ritije bila; jerbo ako ima sverbu, nije imala pocetak. Tolikoe proda od vrimeza ljubav prava. Dakle gdje chce najti ovakva ljubav? Samo u rebi, Fenice Roxarstven! samo u tebi. Ovoche recat: *Cum dilexisset*, kada ljublaste. A kada, i odkada? Veche od pocetka brez pocetka vikovicsnosti, budu- chi josh od onda fin Roxarstveni pocelo ljubiti ljude, i veche od onda ljubioje nas brez pocetka, kako on isti govori b): *fit delicia nec esse nec fuit hominum*. Pak jedna ljubav, koja je imala svoje korenje u vikovicsnosti, kako moxe nje vreme pokvariti? Vrimeje pocelo od svorerja svita, jerbo pris svita nije bilo vrimeza. I ovo vreme u Hida razciljuje se na dva vrime: jedno vrime, u kojeje on nas ljubio od pocetka svita s volom Roxarstvenom; a drugo vrime, u kojeje ljubio od pocetka svoga xivota s voljom Roxarstvenom, i clovichanskom. Od pocetka negova xivota proshloje trideset i ceteri godine, a od pocetka svita proshloje vishe od ceteri hiljade godinah, pak u tolikima godinama, u tolikima vikovin nje imalo vreme nikakvu mochi sverbu ljubavi Hida. O ljubav

a) Prov. 17.

b) Prov. 8.

bav sama ljubav! i ljubav sama stalna ljubav! Što nije izvećilo, i sveršilo fillovitro slidjenje vrmena od tolikih godinah, kojeja prošle od početka svita do sverhe xivota Isusova? Kakvi grad jest bio toliko tverd, kojeje nije razorio? Kakvi marmor, kojeje nije razbio? Kakvi tvoj, kojeje nije skončao? Svekolike stvari cfovičanske u toliko dugomu slidjenju vrmeje sveršilo, i shtoje višbe, takoje sveršilo, da od njih višbe ni uspomena nejma; sama ljubav Isusova na krajotu tolikih godinah uvik čitava, uvik stalna, uvik jedna ista, jerbo kakoje ljubio iz početka, takoje ljubio sonom istom xestinom do sverhe. *Isusova shtov.*

Tolikoje daleko bilo vrme, da pomanjša ljubav Isusa, da pacije ljubav Isusa pomanjšalaje vrme. Imamo ovo u istomu Evangeliu Ivana svetog. *Znajuti Isus, daje došla ura njegovu, da otide sone svita s-Otca.* Ovoje rekao Evangelista govoreći od otajstva posidaje večere, kadaje Isus sprivelikim začadjenjem svoje poznanosti, i sprivelikim čudom svoga svermoguchstva ukazao ljudna, kolikoje višoko, i xestoko ljubio. Ali ura, u kojoj je Gospodin otishao s ovoga svita k Otca, nije bila onda, veče za Spasovo, četerdeset i dva dana posli. Akoje čakle Isus morao spasti na svitu još četerdeset i dva dana prije negoje uzishao na nebesah, kako vidi Evangelista, daje došla ura njegovu, da otide? Toliko danah, a sama jedna ura? Takoje, jerbo svi ovi dnevi, u kojima je Gospodin zadržavao na svitu, bili su dnevi u kojima je zadržavao sone, kojeje ljubio. I premda su bili mnogi dnevi na miri vrmena, sstvimim na miri njegove ljubavi bilaje jedna sama ura. Zeparajte sada esap od ovih danah, i pazite na ono, shtom moxebit još nije opazil. Od ure posidaje večere do onoga dana, kadaje Isus uzishao na nebesah, prošlo je hiljada urah, i svi ovi dnevi, koji izireni sa kosa vrmena činili su hiljada urah, izmireni na shtoma ljubavi, kojeje Isus imao u svomu serdca, bilaje jedna sama ura, i zato se zove ura njegovu, *hora xur*; jerbo za svit, i za vrme biloje hiljada, a za Isusa, i njegovu ljubav jedna sama ura. Viditeli sada ono, shtomam rekao, da na ništo shtobi vrme pomanjšalo njegovu ljubav, njegovu ljubav pomanjšalaje vrme. *Čas shtov.*

Drugi lik za bolešt ljubavi jest dalečina, daleko stanje. Mloge bolešti izicsele prominjajem zraka, ali bolešt ljubavi prominjajem mista. Ljubavje kao masec, koji kada imade u fridini zemlju onda pomereti. Odkuda nadroje David nazvao zemlju pokopanja,

zemljom od zaboravljenja. 4) *Terra obliuata*. Akoš mrtvi zaboravljeni od živih među kojima toliko malo zemlje, kakofe nečemo zaboraviti od onih, koji na daleka stoje? Ako čviri pedlja zemlje pod tim kamenjen čline, daš zaboravno od onih, koješmo ljubli, kakofe nečemo zaboraviti od onih, koji prijavaju na 50 na 100 miljah zemlje daleko prenačkoma pri ljubli? Dalečina čline, i tvori ono isto, što čline, i tvori smert. Umre jedak človik, oddiše duša od tla, akoga malo posli taknete, najtichete još moxebij malo štoogod vrachine, ali vratiteš opet posli malo vrinosa, i najtichete hladno, i oledenito tlo. Ovo isto čline, i tvori dalečina. Pozdravljajše na razlanku svečkim ukazanjem ferda dvoica, koješ veoma ljubli, najposli oddišeš, ako vi malo posli jednoga taknete, najtichete damu još trepti ferda, da iz očnu još suze cure, i da na nju izlaze još nika uzdavanja, koješ posliđaje oddiljanje ljubavi, ali akofe vratite posli nekoliko vrinosa, štočete najti? Oči teš, jezik nim, ferda umirito, svakoško zaboravito, i svakoško oladito.

Slušajte sverlu ove iline ono, štošofe dogodilo s-Mandalinom. Išliše ona na grob Isusa vetlo rano u jednu sobotu gledalaje, pazilaje, traxilaje, i nenashavši ondi privedo clo, dilife, ali opteš vracha, traxi, motri, obitaja, i plakah. Pak što prošite, koš bio uzrak od ovolike njezine brichnosti, nastrojanja, i ponaje? Mudro, i čudnovato na ovo odgovara Origenes. Sve ovo, nije bilo toliko zaradi ljubavi, kojuš nosila prava Isusa, koliko zato, štošofe bojala ze sebe. 5) *Mentem, ne esse Magistri sui in peccare frigiditatem, si corpus eius non vidisset, quo viso recalesceret*. Znalaje Mandalina, koješ veče ovakva bolest kusa'a, da razlavljanje, i daleko stanje uzrokuju tvorenja smerti, razlavljanje i oladjanje; i buduču videla, daje veče razlavitu od svoga ljubitelja bojatalaje, da neoladi, i neostuden njezine ljubav u ferda, i zaradi togaje gledala, i motrila, da viditi moxe svoga Gospodina, daš opet uxexu u ljubavi, i da neoladi.

Ova običlaju biti tvorenja, koja uzrokuie daleko stanje, i u ferda onih, koješ mnogo ljubli, kakvoje bilo ferda Mandaline, koje salvinna biloje ferda človičansko. Ali ferda Isusa, človičansko zajedno i boxanštveno, prenačo kano človičansko oddiljaješ, kano boxanštveno neoladuje. Vatra moxefe razlavitu, ali

4) Pfol. 37. 5) Origen. Hom. de M. Magd.

nikada nemoxe oladiti, ili bližu, ili daleko, ili ovdje, ili gdje drugo, ovie gori jednako, jerboje vatra. Takvaje ljubav Hlta, veli S. Bernardo. *Quis unquam, et nunquam ponit non carum, qui non est.* Kakogod ljubav Hlta u svijetno vreme nije mogla ošaviti da neljubi, jerboje vizovicnost; tako nemoxe ofaviti, da neljubi ni u ikomu mislu, koliko su drago daleko bilo, jerboje ljubav. Mislo i pribivanje Hlta, od kojega nemoxe biti dalje, jest, kako veli Evangelista, *da stitit fotuz futu k Otm*. Svakolika druga misla i daleku stanja Hlta, i ofinefe sa ovomu okrugu svita, od jedne strane zemlje do druge, od kraja do kraja svita; a mislo i daleko stanje Hlta jest toliko daleko, kolikoje daleko nebo od zemlje, i svivintin premakaje toliko daleko stanje njegovo, mogloje, istina jest, razstaviti tlo, ali nije moglo razstaviti od nas njegovo serdce, ni si oslabiti, i oladiti njegovu ljubav. Pacle sa mislo toga shtobi razstavilo, i oslabilo, ješga vechma sjedinilo, i uzeglo njegovu ljubav prema dvojina.

Onda, kadaje sveti Pavao, a prie Savao, islan i serdit ishao u Damashk, ricli skoinageje Hlta skorsja na zemlju bacilo, i obratio, jest bile ove: a) *Senie, Sude, rachtanz pragonih?* Dogodilofoje ovo u Pavlom godine dvadesete Cesarstva Tiberia, a dvi godine posli, kakoje Hlta utisbao na nebesah. Sada, akoje Hlta bio u nebu, pita sveti Avgustin, akoje vechu u nebu pribivao, kada nije mogla doperti porama Savla, niu oštat Stragoge, kojeje on inao, kakoje tuxi Hlta, i veli daga Savao pragoni? Da bude rekao, zashto pragoni njegove ucenike, dobrobi rekao, jerboje tako pisane na i. pogl. ofinjenah Apostolskih; ali rechi, da Savao, kolje na zemlji, pragoni njega, koje na nebesah? Takoje, odgovara Avgustin iverti; jerbo preakoje Gopndiu bio toliko daleko od svojih ucenikah, kolikoje daleko nebo od zemlje, svivintim jest bio shtinim sjedinjen nko, dalt nije razlucivao od sebe. Dalt bude razlucio od sebe, bi bio rekao: zashto pragonih moje ucenike? ai jerboih nije razlucivao od svoga ifoga kipa, zatoje rekao: *Zashto pragonih mene, kad ne parsequis?* Pak ako toliko daleko stanje, na mislo toga, da razstavlja i razdijelje, vechma sjedinjuje; takogjer na mislo toga, da oladuje, vechma uzixe ljubav Hlta prema dvojina.

Po-

Posli većere onoga dana, kada se je boxanšveni Meshtar ljubazivo svojima ocenivih razstavljao, videchi ni oxalofere poradi svoga dilenja, ovako je, i sovina ricama takito: nemojte se xalofin poradi mog dilenja, odstavim ja, istina jest od vas, ali znajte, daje vami porabito, ca ja idem; jerbo ako ja neotidem atistateli Duh svet necue doji, akoli oudem, kako bash i idem, odonuda odrgora poslaclraga vami. Svi Bogoslovci jednokapno kine, dabi Duh svet mogao bin doji toliko onda, kadabi Ista bio ofiao na zemli, koliko kadabise oddilio, i pribivao u sebefih. Zashto dakle veli, dache doji, ako oudem u nebo k-Otca, a da necue doji, ako neotidem i Svirnaje poznano, daje Duh svet bivšvenim oceninom ljubav, ali od koje ljubavi moxete to rechi? Da ljubav otide, kada otide ljubitelj, tose cini kod nas u ljubavi ciovicfanskoi; ali ako otide ljubitelj, dache doji ljubav, akoli neotide, da necue doji, tose samo nahodi u ljubavi Ista. Tako je Gospodin obediao, i takote je izpaulo. Otishao je on, i uzishao za nebesih, pek posli malo danah ofavali osanno gori ljubitelj u kipu, došljaje u kipa ljubav Duh svet. A kako je došhao? Ne manje vruci, ne manje xestok, ne manje goruci, negoli u priliki vatre, kako vrste. Dobrosam dakle rekao, da na mislo toga, shtohi njegovo daleko dalje oladilo njegovu ljubav, jestja većama uxeglo prama svojima, koje je ljubio. *In fine &c.*

Trechi lik za bolešt ljubavi jest nepoznanstvo, to jest, nepoznanstvo jest ono, koje oslabjuje, oladjuje, i ugafuje ljubav. To hocue, i iskuste ili razlog naravni; jerbo da ljubav pomanjšha svremenom, da ljubav oladi poradi dalekog stanja, toje jedna nerazloxnost, na kojuse svicolici tuximo; ali, da nepoznanstvo priobradi ljubav, i dale priobradi u merzenje, to sam potvrđuje, i kao rekavšhi zapovida, ili razlog naravni. Koja oditda moxe biti pravda od ove: dase neljubi oni, koje nepoznan, i nezafalan? Priatelj, kogafam ljubio, ako je i davnašnji, ili, ako je i daleko od mene, negohi razlozenje, daga ljubim; akoliga oflavim ljubiti, nije o: kriv, većefam ja nepravedan. Pervi nepoznan posli Adama bioe kin, nepoznan prama Boga, nepoznan prama roditeljom, nepoznan prama rođenomu bratu, i nepoznan prama svojkolikoi naravi. Ubio je Abela, i posli kako svi mertav ofiao, cšudofeje, dache sigurno otati njegovo nepoznanstvo od ofvete, ali sito? a) *Vex sanguinis fratris tui clamat ad te de terra. Re-*
kao

kao je Bog istomu Kairu: Glas kervi brata tvoga sa zemlje, sverhu kojega prolio, vicie kometri, i isite olvetu. Pak ako nepoznanstvo uzrokuje merzenje, i isite olvetu u mertvima, kako moze rajti ljubav kod zivih?

Budocni dakle, daje nepoznanstvo toliko protivno ljubavi, tkobi rekao, da neche ugafiti, illi barem oslabiti ljubav Isusa prema svojima? Ali nije tako bilo. Visheje uvridjen bio Isus, nego Abel: vecnije bila nepoznanstva ljudih, nego Kaira, ali ni jedno, ni sva zajedno salavina, nisu mogla, nevelim ugafiti, vecnie ni oslabiti za najmanji čas ljubav njegovu, ni xovomu, ni mertvomu. *Cum dixerit.* Kada ljubljaste svoje, kol bitu na svitu, do sverhe ljudi nji. Ove ricli: *scite, kol nar sa svitu, cinitie, casu savishnje, i da kanoti stranji, a ne xesbeche efue ljubav njegovu.* Gospodin, i Odkupitelj nasu Isus, kaoo Gospodin, i Odkupitelj sviu ljudih, nije samo ljubio one, koife onda bili ra svitu, vecie i one, kol rije bili. Nije samo ljubio ondashnje, vecie i prostasie, i doshasie; jerboje za svekolike dao, i platio cinu svoje neprocinjene kervi. Nishanemarje ne brez razloga Kvangelija ovci imeruje one, koife onda bili ra svitu; jerboju oni bili najnepoznaniji. Doshasi josh nisu bili ra svitu, prostasii sveche strane nisu poznavali Isusa; ali ondashnji Isusa poznavali, njegov nauk slushali, njegova cfudefa vidili, njegova dobrocfutstva primali, pak kakoofumu platili? Ofavivshiga, zatafvishiga, prodavshiga, i propjevshiga. Moxeli ikada bitii, i moxelite ikada neiti vecie nepoznanstvo od ovoga? Iffinito, da ne. Salvimim toliko velika nepoznanstva imalac toliko meleno vlast protivu ljubavi Isusa, da na pafu stobiu oslabila, vecnie suje vxepla. *In fovea dilavit.*

Onda, kadafie sinovi Ibraelski putovali u zemlju od obecharija, zdruvioje jedan kamen clednovatim nachinom, iz kogaje izvraza voda, i tekla za njima, da pak moze ugafiti xedju. Govori od ovoga cfada sveri Pavao, i veli ovako: *a) Iffija od kamen ovj sliedehoga, a ovi kamen hteje Isus.* Dabi ovo bilo u nasleru dogafjanu, od koga govorimo, nebi bila stvar velika, dafie Isus obrati u kamen, buduch da nejma svasi, koja vecnie fushi, i otvoryuje negoli nepoznanstvo. Ali staoje nashao Pavao u ovomu kamenu govorechi, daje ovi kamen Isus? Ukupijetam isto pifno u knjigi broja ovako. Ovi kamen bio jest jedan xivac kamen, kogaje Moy-

Is dva puta sličkom udario, i ono štoje kamen udaren od sebe dno, jest bilo jedno obilno vrillo vode: a) *figurali* jest ama *lar-gissima*. Xivac kamen kadale udari, po ravni svojoj baca od sebe iskre vatrene; i Iveti Pavao veli, da kamen dva puta udaren na mislo da prospe vatra, daje vodu, i da ovi kamen nije bio ka-men, veče kus. *Petra autem erat Christus*. Sada, da uzgijemo snashim mishljenjem u postionica Jerusolimsku, i da vidimo ovo ču-do potvergjeno. Dva udarca primioje danas ovi kamen boxastveni, a dvana udarčih ranilife danas serdce Husa dva čovika, od koljeje morao drugu člast člati. Jedan udarac daomje Jeda pro-davshiga; drugi udarac daomje Petar zotjavshiga. Pak štoje bi-lo? Oh čludo boxastvena labavi! na mislo da vatra izipje, iz-sh'aje voda, na mislo da izipje vatra kashtiga vlastita za nevire, dali *fixaxe*, *izsh'aje voda*, skojomje vlastitama rukama njima noge njiove oprao. *Blisi apam in jeluvi, et coep lavare pedes discipulo-rum*.

Przite sada, i s-pomajom, da perechi Gospodis siooch noge sviu ucferikah, tamo od Jude, i od Petra čladi usposenu Evange-lisa. Od Jude ovako: *Kada djanio jurve posladio lise u serdce, da izdale njega Juda . . . vlati od vesere, i methe futte svoje*. A od Petra ovako: *Uti van u nidojak, i poche trati noge očerkih . . . dojde katile Svamo Petru*. Moji Gospodine! Ti, koji svaka zudeh, i svaka vidish, Ti kod rogeh Jude? Ti kod nogeh Petra? Nifali roge Petra one noge hrasthve, kolectere sladi iz daleka? Nifali roge Petra one noge nevime, kolectere odniti u dvor Kalle, gdi-čete tri puta zatajati? A noge Jude, nifali one noge hude i re-frichne, kojeche iz toga s'oga naša očiki date prodadu? Nifali noge Jude one noge izdajnickah kojechemu slaxitira vogle tvo'ih nepriate-ljah, date vlati u bashci? Pak prid takvimz neviditima nogara ti klecsh profert na zemji? Te roge ti peresh svoijma vlastitim rukama, i lonom vodora, koje pada u vodu i erri iz tvoji iveti očliu? Takoje, jerbo on nebi bio oni koje, nifali ljubav njegova bila nepova, daju mogu obratiti nepoznanstva; buduch da u ovl-ma dvoicih nepoznanstvo biloje največe, zato i ljubav njegova prama njima biloje največa. Daje ljubav Husa kaoo naša, ondabi nepoznanstvo obradio ljubav u merzenje, ali buduch daje ljubav
nje-

njegova bila njegova, zato nepoznanstvo jedne vechma uzelo za ljubav prema svojima.

Ovolino vidili u Isusu xivomu, sada da vidimo u mrtvomu. Bivshi vechte mrtav Odkupitelj nash kles na dervu krixa, otvorilisu perna s jednona tukom, i izishlaje kerv, i voda. Ali kakvaje ovo kerv bila u jednomu tlu, kojeje vechte svukollna kerv prošlo, i kakvaje ovo voda bila u jednomu mrtvomu, kojeje od kojega umro? S. Cirillo Jerofalimitanski veli, deje kerv bila ona, kojisu na sebo uteli oni, kojega na smert iskali vapiazhi: kerv njegova *svetlu zas*, i *svetlu das nash*. A voda bilaje ona, skojomje Pilat ruke oprao, kadgaje na suett odludio. *Evan har au de la terre, judicant aqua, claudubus vero fregit*. I kakogod ova nepraveda jest bila toliko nemilla, i nepoznanstvo toliko nečovicano, najeje efedit, da'e golpodin ochutio, i damaje ista voda, i ista kerv dozhla do serdca, i uderxalaje ondi do posli smerti. Ovoje ono, staofu bila kerv, i voda, kadafu unishla u serdce Isusa. A staofu bila posli kadafu izishla? Terullinu, Chrysofomu, Augustin, i ostali Oci govore: da ova kerv, kojaje izishla, bilaje priv. Sakrament Olcra, a ona voda S. Sakrament Kershtexa, od kojijeje posli uclinda Cerkuva, izishavshi iz boka Isusova, kao kiva iz boka Adamova. Akoje dakle kerv ova, i ova voda, kadafu unishla, bila utrok njegove smerti, zashto onda, kadafu izishla iz njegova serdca, bilafu dva iztochala nashoga xivota? Zato, jerbo tolkoje vifoka ljubav Isusa, da nepoznanstva ljudih priobracha; pogerde obracha u dobrocinstva, nepravde u milloferdje, svetogerdje u svete Sakramente, i ova najveche nepoznanstvo odutca s lice u jednu hatau svoji millofili; i kakogodje od strane ljudih bilo nepoznanstvo, od koga nemoxe biti vechte, tako od strane Isusa bilaje ljubav njegovoga serdca, od koje vecha biti nemoxe. *Qui deliquit*.

Evo S. B. evo, kako rijedaj lik, njedna protivnos ljubavi nje moza, neveliri egafiti, vechte ni oslabiti za nican, i clis prigorechu ljubav Isusa skojomnaje ljubio. Pridobilaje ljubav njegovu vaine, pridobilaje dalecino, pridobilaje nepoznanstvo ljudih. Neka ljudi sada svaki od vas, jeli pravo, da kada on ovako umire za nashu ljubav, damate redadu serdcau svoji priateljsh; da u ovoj uri, u kojoj umire od ljubavi isti ljubitelj, jeli pravo, damate protivie serdcau nashu, za koje umire? Spomeniote svake ure Kerljan, spomeniote od oroga, kojnanje dao sebo iloga svega, i kojje dao svoj xivot, i umro na dervu krixa za nashu ljubav.

Da

Da mene vira što drugo nečisti, jabi mislio, da on umire za ne-
bo, jerbo na smrti njegovoj sunceje pomercalo: misliobi, da u-
mire za zemlja, jerboleje na smrti njegovoj tresla: misliobi, da
umire za kamenje, jerboleje na smrti njegovoj raspalo, i grobovi
otvorili; ali nisu ovo ona stvarca, za koja umire, premda svako-
lika izpovicaju, da umire naov Sveritelj; i prenakofu neochudli-
va, hotiča i ona shajime sveršiti, kadafu vidila, da on sveršha-
je, i umire. Koje dake oni, za koje umire? Jašam, i svaki od
vas, i svikolicifno. Zaradi nas umire, i samo zaradi nas od lju-
bavi umire. Zaradi ras, koje posli kakoje stvorio, neposhujemo-
ga; zaradi ras, koje posli kakoje odkupio, nesleximomni; zaradi
ras, kol, posli kakoje on umro za nas od ljubavi, neljubimoga. Oh
nepoznanstva necosviesna! oh nehamosti veche, nego xivrah! ne-
ljubi onoga, kojeje stvorio, kojeje odkupio, kojeje toliko lju-
bio, i koje sve dao, i od ljubavi skojom te ljubi dao. I onu
kerv, kojansušeje ekulo serdca sinula poradi naše nehamosti, po-
sli kakoje veche mertav bio, i posli kakomeje sulicom kano kju-
csem otvoreno bilo, i onu kerv velim do posliđaje kapi za naše
dobro, sveje dao, i va. . .

Pak josh ima zar koje serdce, kojeje nebi na ljubav ganulo?
Josh imada koje oči, koje nebi jedru barem fuzu pustile za ljubav
onoga, kol od ljubavi, skojomte lubi, umire?

Ah Gospodine, samo tvoja ljubav, kojaje bila brez lika mo-
xe slaxiti, za lik našoj bedstashtni, i našoj slipochi. Izlaci to-
like slipochi, izlaci tolike nehamosti, izlaci tolike izgubljaja. I
za ljubav skojomti nas ljubio do sverhe, neka uzme sverhu svača
ljubav, koja nije tvoja. Ovoje, ljubcazivi Gospodine, milosti, ko-
ju ishtemo. Spomenife, boganstveni ljubitelju, dafi veche na sver-
hi tvoga xivota, nemojfe zaboraviti od nas u tvomu testamentu.
Ono, što ciekamo od tvoje blagodarnosti, kano sluge, i što mo-
limo od tvoga miloserdja, kano sirote, jef ovo, da nam ostavish,
kada veche nas ostavljash, dazem ostavish kakvu takvu stranu od
tvoje ljubavi. Na smrti tvojoj hochem razstaviti, i razdiliti tvoje
serdce, razdiliti nazmi, date ljubimo do sverhe iz svega serdca,
kakof ti nas ljubio. *Et facta sunt.*

PERVI DAN USKERSA.

Surrexit, non est hic. Marc. 16.

Strahiteše nevirni čisti, bojteše pakleni duhovi, veseliteše pravovirni keršjani! Pogostjenaje vasha nevirnost nemilice sinagoga, izgubljenasu vashi pridobitja sotoar vikovicne propasti, iveranuseu vasha lize sinovi propetoga Iusa. Oni gospodis, koje umro prie dva dana, prikovaš na drva križa, astovares stolikom framotom i pogardom, meta vashi danas pod tvoje noge smert isu, izilazi iz svoga groba pridobitit, i puzni sveljejen svakoliku zemlje, koja je prikjučer svolom kervjom autopio. Neke čuvaju straxani oni kamen, koje pečlat njegovoga groba, lasnočeše on odvalci lonima ramedia, kojafu bila oslabila, i izranita pod dervestom križa. Sverhu drugi grobova sidi ponosita smert uszujach oniza, kol prolize, svoj dobitak lonim nadpisom: *hic jacet*, ovdí lexi oni moj plicn, oni moj dobitak. Oni, koja bio na svitu vzdignut za doštoarstvo, za gospoditvo, ne po svomu zasluženju, vechu po svojoj srichi; ovdí lexi oni drugi, pouzau pod mojima nogama, koje plivao u tasirini, u raskoshju, i slavi prolzechoj dokje na svitu bio; ovdí lexi u ovomu prahu i pepelu oni trechi, koje sve svoje ushaje, i svoja mahljeja lio meruo u zlato, u blazo, i bogatstvo, ovdí lexi. Ali sverhu groba Iusova nejma smerti, nejma njoj ovdí mista; jerko pridobivna lexi proflerta pod njegovim nogama, uzetjoj je kofa, i iztergnuta iz rukuh po Anđeli, kol za framotu njezinu vechu, i za vechu pogardu, navishtraja, i govore. *Surrexit, non est hic*, ushaje, nije ovdí.

Se. B. Ovo slavno pridobitje nasheza Cdkupitelja Iusa, koje je veselje ovoga dana, i radost nasheza ferdca, neka bude takogjer danas nash razgovor, i razloženje. Promislimo slavu, koju imade Ius uskernovstvi, i korist nashu, koje po njegovu uskernovstju zadobikimo. Imajte fano uzterplenje, i pomnju, a ja počinjam.

Dvaje posverlišta učinio Ius na križu; *gestenite*, i *xlous* bilafu ona, koješće ondi na posvatlište prikazala, poshtenje po po.

pogledi i neposhtenja, a život po gorkoj smrti. Ali danas, kada je slavan ušao iz groba, jest popravio sve ono, što je prikupio na planini Kalvarije izgubio. Postrojenje, koje je izgubio, dobio je po svomu slavnomu pridobitju i slavi; a život, kojeg je izgubio, dobio je istovrsni, i smert zadavši istoj smrti. Onda ulaze danas vaskoliki obiluz svitlima zrakama, obrativšite sve ore kapi kervi u sjajne zvijade. Njegova smert jest bila ono keravno borenje i crvanje, ali njegovo uskeršute jest oni slavni od pridobitja barjak; Kalvaria jest bilo mltio od njegovoga vojevanja, a grob njegov jest mltio od pridobitja, skoinje fraxane na zemlju profito, Sinagogu satro, paxao optio. Bilaje, istin jest, veli Origenes, i njegova muka njegova slava; ali ova slava bila je brez spni zrakoh, koje kite i bogate slavnoga pridobitja, bash kao fence, kad se pokrie scernim oblakom, i kad se sakrie sguftom naglasitnom, nemoxe da da skaxe svoje lipu svitloš. Ali, kada je ušao, kada je uskeršao, onda je slavno uzvelican bio, jerbo je ukazao spodpnanostjom svitloš svoja slava, i ocšito očkrio izgubljenje svoji nepriateljaj. Onda, kada je bio, i kada je višo na dervu krixa, tako je, i tolko je bio pogerdjen i naruxen, da se nije vidila ni poznavala njegova prilveta prilika; ali kada je na dan danaknji uskeršao, i ušao iz svoja groba, tolko je bio sjajnostjom obačert, i bogat svitlostjom svoja Boxanšva, da premako prie nije poznavao daje clovik, danas ništa neiziskuje, daje poznade kao Bog. a) *Nunc per omnia Deus.* Zdruxuje se, i gutoje svojima učenicah, blagule shajima, i sladkole razgovara, sidi u oštovomu družtvu, i kod njove terpeze, tra od nji svaki strah, i mir svoj njima navistuje, i ostavlja. *Pax vobis. Ego sum, nolite timere.*

Bilifose pripali nepriateljaj njegovi onda, kada su vidili izdijati Mufa na krixa među tolkima čudalnih od iste naravi. Bilifose pripali, kada su vidili priko obicaja fence pomercaši, kada su vidili groboveše otvarati, i mltoga tleša mertyh uskeršuti, kada su vidili od velike treshnje isto kamenje pucati, i razpadatse, svoja ovo vidili, i svojima ocšima gledali, i velikim strahom promišljali; i savintim, da ne izgube svoje poshtenje, daje vide, i ukaxu pridpekem dafa oni pridobitnici, i da mogu barem zakopati kerušriem sve ono, što se je onda dogodilo, što su izmislili, i što su činili? Metnalisi na grob straxu, da čuvaja kerušriem zavoreno ono pod

pe-

peccatorum i kamenom tilo; da cfavrju i hrane, jerbofufe boiali, da neuarerice kakoje rekao, illi daga neukradu njegovi rafenici, psit da rerekou puka: evo uskerituo e, i tako dade neoframote. Ma elipa kod otvoreni ocfir Sinagogo! Nevidish zar, da kolikoje straxana kod groba, tolikoje svidoctanftviah njegovoga uskeritutja? Nevidish zar, da kolikoje bilo oruxani vojnah, tolikoje bilo svidoctah pridobitja slavno Hifova? Ali shto? Mohtilo josh vechna zalipiti straxane, davshilo u reke febro, dam zatvore ulia, da nekaxu ifinu, vechte da rekou, daje bio filloa grob otvoren, i zgrabljeno tilo bilo onda, kadafu oni fpavali. Neifichna, i xalofina Sinagogo! tvoja majftoria, i tvoja izmishljanja naxaxe za drago, vechte daje vechna proglafi pridobitje Hifovo. Akofu tvoji vojnicki, i straxani, ca mifto toga slatobi morali bditi i cfavati grob, akofu na mifto toga fpavali, zashtofe neofvetah od ove rjiove nepomne? zashto nepekarash ovo njovo pomanjkanje, i nevirtof? Akolifu tvoji straxani bili u crufhtvu onu, koifu tilo utrali, zashtoi dakle mitish, zashtoin novce dajesh za ovo izdajftvo? Imali na svitu tskogod, imali kol fud, koibi virovao, i primio za svidoctke one, kol fpavale? Evo zashtofe doshla alipecha ciftifka, da svidoctanftvo donofi od Iudih zafonni. a) *Dormientes testes adhibes?* Ali zashtofe ovoi krambenof Sinagoge, jerbo po zasfani svidoctah nefakriva, negoli josh vechna odkriva, i ocfituje slavu, i pridobitje Hifa.

Njesh dakle slavno Hifis popravio i zadobio svoje poshtenje, kojeje na krixu prie pogerdjeno bilo? Ali re favo poshtenje, vechte i fvoj xivot, kogaje izgabio jefiga dobavio emorivshii fvojom fmertjom fmert iftu. Onda, kadaje vifto pribien na krixu, kadaje vechte prikazivno febe na polvenifkfte fvoime Otca, i kadafte curie poshidnje kapl kervi iz njegovi prilvetih rannah onda velm, hotilif nevirni xedie, da kus fide i krixu, shtu ako ucfini, obechivalifu zashtevom, dache u njega virovati. b) *Defecit sanguis de cruce, et credimus.* Ali no, nije hotio fuchti Hif, nije hotio osloboditife, jerboje hotio ordi na krixu boj biti, i tonitife fmertjom. Mogaoje Hif onda fuchti, mogaoje fvekolikte fvoje nepriatelje cka mentu, mogaoje ucfiniti, da ofanu fvikolici mertva i cledenita tilofa na zemlji, ali shto? Ordabi famo bio pridobio fvoje nake, a nebi bio pridobio fmert. Hotioje dakle unerti, da tako slavna bude

a) S. Aug. in Epist. 63.

b) Marc. 15.

bude smert njegova, da podloxi smert svojoj obliski, i da verno njezine ključce nju sačuvine umorivši. Smertu bila ostala na pole mrtva oada, kadaje cula, i vidla, daje Lazar uskeršao; njezina nemanje učirilaje da Lazar ruge iz groba s-odichom mrtvacskom, i blodom prilikom svoga lica, daje zede, daje on još pod njezinom vlatljom, i da, akoje uskeršao, toje bila samo jedna milost sveršunaravna. Ali danas, kada Lus ušaje iz svoga groba, izlazi brez svakoga i najrurjega znamenja mrtvacskoga, brez svake i najmanje prilike smertne; jerboje ušao, i uskeršao vaskoliki obaficrt svitlostjom, dabi svaki činio zrake njegove zamocrene u svitlošuce, da tako svaki vidi, daje stvar: sačuvine umorena. Lazar je ušao, istina jest, ališima bile svezane i roke, i noge, jerboje ušao, kao jedas saxon; ali Lus ušaje razvezan, i slobodan, jerbo ušaje, kao slavni pridobitak. Uskeršuje Lazara biloje dopušito od smerti za nikoliko samo vremena, za nikoliko današ; ali uskeršuje ista jest podpano, jest vikovicšao, jerbo nikada više nemira.

Dobroje rekao Seneka, kadje rekao, daje sunce ovo naše stvoreno zadosta lipo, daje od ljudih procišaje, premda nebi njegove zrake, i njegova svitlost činila zemlji tolixa dobrocišiva, koja čini. Po isti načlu ja velim danas od slave uskeršutja našega Gospodina, dostabi bila ova sama slava, ovo danšanje njegovo pridobitje, danuje klanjano, i daga procišnjemo premda nebi bilo ni za kakva našu korist; ali oh privedika dobrota našega Isusa! a) *Tristis est propter soluta nodis*, pridatje bio na smert za naše grihe, i opet uskeršuje zaradi našega posvečenja, *et resurrexit propter justificationem nostram*. Njegovo pridobitje biloje ista njegova slava, a sami naše utišanje. Počervguje svojih uskeršutjem naprie našu vnu, dajući nam svidocanstvo svoga Božanstva. Daonanje, istina jest svidocanstvo svoga Božanstva i oada, kadiseje rodio od Divice, ališe oao bilo kao relativni na pole Rodiošeje, i posli podloxan bio svakoj tugi, i nevolji, kao svaki čovik; dakle ališe drugo bio argo čovik; ali opet zvrda sjajna, i nova jestga navikla, i proglašila sveru svitu, dakleje bio Bog. Placše, i sže proliva medja dvima živinama lexeči na slami; dakleje čovik; ali opet pivaju Angeli, i navishteju njegovo porođeje, dakleje Bog. Spava u jaslica zavien u šromashke povoje,

da

a) Rom. 4. v. 25.

dakleje csovik; ali opet dolaze Kraljevske Krune, i klanjajese darove prikazujuć njegovoj bestiki, dakleje bio Bog. Na takvi način, kažeje moglo dvoiti, kao rekavši, i samjiti onda od njegova Bexandva. Ali danas na porodjenja drugomu, kadajeje porodilo u grobu i nřzo, nemoxe dvoiti, niti samjiti sktegod naša vira; jerbo nemoxe nisko dragi merivana dati xivot, ošim samo Boga, niti moxe clovik, koje samo clovik, sam sobi posli kako umre povratiti xivot. Kakogod dakle Ius nije mogao umreti, da nije bio clovik, tako na isti način nije mogao uskerfauti da nije bio Bog.

Ali re samo Ius uskerfaut potvrđuje naša vira, veće i naše ušanje, budući njegovo uskerfautje zalog uskerfautja našega. Biloje tužno, i xalofno stanje učenikah njegovih u vrme njegove smrti, koj ošim xalofni računje, kojim imali poradi njegove smrti, ošim smutereja štošto bili plashjavi u vrme njegove muke, bliše kanoti od boljši skoncalife, štošto izgubili svoja bozaršivenoga Meshtra, i izgubili veće bili skoro sve svoje ušanje. Pocašife dvoiti, i samjiti od onoga, štoštojanje obećao, dache se na skoro k-njira vratiti, i počelju misliti, daje moxebit privatio, ili daše privatio šće istoga. Ali Ius neuzterpkv za moći razvelokti bezu svoje oxaloshčene učenike, jedvaje dočekao, dale perva švitloš zore u šiloku zabih, ošimšje ušao, i išao za napuniti šerdcah njiova švellem, dale na ovi način šćpune šva proročanstva, i šva ora, koješe prišrecena od njega u Evangelje, vedući šćkom mloge mertve uskršite, ne šoliko za učiniti većau slavu njegovoga pridobitja, koliko za učiniti šćovito ušanje našega uskerfautja.

Ovo najpošli, što mora danas napuniti švellem našu šerdca, i što mora biti kao kruna naše radoš, ješ ovo, daje ušao pridobiti naš Odkupitelj, i uskeršeo zaradi našega polvećenja, a) *reflexivni projekt justitiamena našemu*; jerbo kokogodje njegova šmert bila polvećajca za naše griše, tako njegovo uskeršnje ješ privišćoko dillo za naše špaćenja. Šćirilofaje, dache Ius ošiči iz groba najšone svojoj materj za utiširja u croj šćmochi, gdješ bila, i xalofšom njegova muku, i šmert promišljala. Ili zašto barem nije u ovomu razlucio onoga svojga učerika Ivana, kojaje u ljubavi oš švin drugih razlucšivao? Ja nahodim, da posli

v.

uskeršnja petvo njegovo ukazanje jest bilo veselito Mandalini, kojanje toliko svojima grijah, i slim izgledom na svitu pogrdala. Oselitim takogjer uacitoma navishteje i govori, dase njegovo uskeršnjeje kaxe, i ocituje Petru. *Dicite discipulis eius, et Petro,* tako sveti Marko, a sveti Luka ukazuje, dakeje *his* sam pobosiro ukazao Petru. *Et apponit Simon.* Sjedamci ricijom, višuckeje Hus Iponitjao na svomu uskeršnju od onih, kojise bili od njega zahoravili na svitu, i u vrme njegove make, nego od ostalih. Što hoche sve ovo rechi, ako ne, da kakogodje usro za grihe ljudla, takoje i uskeršnuo za njlovo posvecheneje? Ako usraje pridobitak za sverstid spasenje grijahaljak, a razlogomje slavan ukazuje prie grijahnikom, negoli pravednem.

Sada što ofaje vaxi, ako ne, da i mi, akochemo biti djnici njegova pridobita, uskeršemo iz groba nasih grijah. a) *Se neclatit nite amblymas.* Da hoditro u napridak u xivota novomu, veli Ap. sveti Pavao. Nusje uskeršnuo istinito, a mi, jestvoti mi uskeršnuli od nasih slochah, i opacihah? Obecjalismo, da veche nechemo ime Boxje pogergivati, jeli istina? Obecjalismo, dachemo obicaje, i grijahne prigode eslaviti, jeli istina? Obecjalismo, dachemo tegle uzsto povratiti, jeli istina? Vrtimo, i dobro vidimo jeli istina, ili nije? Jerbo ako ovo nije istina, nije istina takogjer dajmo s-lisom uskeršnuli.

Ona u plicah zarucnica, kojise svaka dusha sveta prilikve, zavisiłaje ovako, i povonik. b) *Svaklasim, odmetojasim, i odbacila licene haljine moje,* pak kakochemo opet obuciti? Opraljasim nose moje, pak kakochemo opet blatu? Zvatch kakvaje ovo haljinz, kojaje zarucnica odbacila? Jest fari csovik, sa svima svojira djalil, c) veli Ap. sveti Pavao. Ova haljina zarucnice jest poxoda, i poxeljenje tlesno, jest haljina preslufih grijah. Kako daje licila rechi, odbacilasim veche onu lexu haljiru grijah, kakoju dakele opet obuciti mogu? Stoodrasim veche sada, i nakiclena s milofjum Boxjom, kako mogu opet iciti u seksualivo grijah? Izbacilasim oci cšener, koje oširo duxarimot, i zdravasim postala, kako dakele mogu opet piti otrovu? Vidim pojibili u kolnačam bilo, prozibljam jaram prileški, i onu pricu dashe moje, vidim dajmo sada na putu spascnja, kako dakele mogu iciti po putu, kol vo-
di

a) *Ro. 6. 4.* b) *Cast. 9.* c) *Colo. 3.*

di na izgubljenje? Kako mogu viru zadatu prikeršiti, i moga zarucnika Isusa pogerditi? Skakvim licem, skakvim srcem? Ah nikad to neka nebude. *Dilectus meus mihi, et ego illi*, drani moj Isus meni, a ja njemu uvike. Ovo uzdicanje, i ovo odredjenje, zarucnica, tojest svete, i pravodne dushe tko ima, onije istito s-Isusom uskeršuo, i ustao istinito iz groba svoji zlochah, i opaci-mah, shto svima xelim . . .

DRUGI DAN USKERSA PERVO.

Nonne oportuit Christum pati, et ita intrare in gloriam suam. Luc. 24.

Prorok oni evangeoski Isia, kometa bila ocitovana otajiva bo-xanštvena, vidioje Boga na jednomu veličanstva pristolju obšterta imaglom, i svitlošjom, stavahu i ljubavnim licem, koje svojora slavom punio i zemlju, i nebela. Zacsadioseje na ovo viljenje, ali ja mislim, daje i kao irvan febe ošao, kadaje opazio Serafine, koje stajali, i letili, a) *stabant, et volabant*. Stojechi tvrdo ledi-lin, brez gibanja tercišlifu, brez ostavljanja prvoga mišta, ništao prominjivali. Ja nebi ovdj istina rekao, da ovi Serafini stojechi, i letechi nebi znamenovali nas ljude putujuče u domovinu nebesku: zashtobo vidim u danashnjemu evangelju dva ucenika putujuča, i vidim putnika uskeršnuta Mesitra Isia, cujem razgovor njov, i pazim na njiove koracaje. *Erant duo ex discipulis in castro. b) Je-fas autem apprehensus esset cum illis.* I u ovomu njiovomu putova-nje promišljan putovanje naše sa zemlje u nebo, od xivota k-šnersti, iz ove doline od smah, onamo u domovinu blaxenih. Shto svekoliko promišlivši, velim i meni, i vami, da moramo bitl pa-tnici na zemlji, ali kao Serafini Isiae, moramo šalno stojechi leti-ti, moramo brez hodanja putovati. Pamćimo, koi u domovinu
ne-

a) *Ist. 6.* b) *Luc. 24.*

nebesku dođi želimo; savimtim za moći dođi u onu vikovicnu slavu, nemoramo hoditi po strah ovoga svita, veče moramo promišljati, i zageriti terpljenja Isusova. *Nemo sperare sc.* Niješ od *perire Ho, da Krstj ova terpl, i zato misle u svoja slava?* govori isti Gospodin darashu: In putnikom svojim uscenikom. Dakle i putovanje naše valja da bude za ovi nacis, i zaradi toga, koigod xeli dođi u onu srichau, i blaxenu domovinu, nemora hoditi, nemora tvoje tlo, i noge moriti, veče valja da promišlja, i zageriti terpljenja, i paterja na svitu ovoma. Ovo dok ja čanas ukaxem, i potverdim, vi pomnja imajte, a ja počinam.

Sjedne srazc SS. B. uzrokuje veliko čfado, što uskerfauti Odkupitelj u dane od tolikoga veselja sponija vrime xalofo svoja terpljenja; ali sdruge opet srazc neka prilaze ovo čfadjenje, jerbu kadale on ukazuje u priliki petrika, i razgovara s-ucsenicib, hoče da nauči nacfin, kakoše moxe dođi do sverhe našega putovanja. Tashate mislo svoj onih, koji misle, čafe moxe uniču u onu slavu po drugomu putu, a ne po terpljenja. Približilafe je jedan put Isuf mati Jakoba, i Ivana, i pocelaje iskati za nji sicalšta u slavi njegovoj; pak shtojoj recas? a) Pitichete prie moju csashu, terpichete prie skocsarja, podrichete prie naše, kolikoše pak dotiče za čativam slavu, za avešti vas u nebesab, i ondi čfiniti vas za prilolju sidri, nije to moje, to nespada na mene. A kakoje to Odkupitelja svita, i proslavitlju odabrana? Zar nspada na tebe, da nas proslaviš, i da nas uvedeš u onu vikovicnu slavu? Nisi ti zar put, istim, i xivot? Mudro na ovo odgovara Euphemo tomacechi rici Isusove. Nije vlastito našega Odkupitelja uvešti u nebo po putu onomu, po kotruš botili ona dva ucenika, ucifa hotili hoditi po putu srichnomu, dairse dače badiava, i od ljubavi, i zato nije to moje, veli Isus. *Nax est meum dare vobis, quis gratis vobis dari pmetam petite.* Akovande dopada mislo u onomu Kraljevstvu, hodite po putu tuzc, revolje, i terpljenja. Ako vaše serčće xeli ono shtu naslaguje u nebo, kušajte prie ono, shtu mučfi na zemlji. b) *Si meus vestra appetit, quis donalceat, prius habite quod doret.*

Odkuda ja nadodajem, da za moći dođi u nebo, odpotribeje, da mi ljudi i putnici na ovoj zemlji hodimo obuceni odichom

a) Math. 26. b) Gregor. Lom. 17.

čhom terpljenja. Kralj, na koga se voziti moramo, jest terpljenje; kralj skromno moramo put naših berke činiti, jest terpljenje; zlamonja, po komecma nas gradjori nebeski poznati za svoje, jest terpljenje. Vidio je jedan put sveti Ivan u Ocfitovađu, jednu razredjert clettu svetih dušah, kojelu unilzale u slavu. a) Zabliextio je njovo hodanje, promislaljoja njovu odichu, i pronatrljoje njivo nakitjenje, pak onda ovako veli. *Data est eis fides alca, et bnf-fra.* Bile su svekolike one duše zaudivene pritankim, i pricljenim bilim bezom. Jaki bio mislio, da sveti, oni unilzale u slavu nebesku, moralibi imati odichu dragin kamenjen nakitjenu, i zlatom izverenu; i sivilanli Ivan sveti veli, daje odichu njova bila od pritankoga biloga platan. Sveti Bernardo razvezuje ovo dvojjenje, kada ovako govori: b) da lan, dokle iz njoga utfali izverititi, i pritanki bez, mnogo mora prije terpiti; tarefe, grebenafe, predele, motale, tžafe, perafe, udarafe, laxife, fufife, na žrak i vitar izo-fife, i tako ofale druge nacine maoxae počmni mura, dokle dojde na svoju bilnu, i izveritotit. Ovako duše svete za mochi unichi u ova domovinu blaxenu, valja da ufo zlamenje patenja, i čafe zaodi odichom pritankoga biloga beza, tojest terpljenja. Odichu, po kojojja sveti u nebu poznati bili za gradjane Jerufolima nebeskoga, jeli tare, nevoje, progofniva fuzterpljenjem primita na sviti ovomu. Nebi Cerkva mala toľko maoxakab, da nebuđu bile na sviti muke i progofniva. Neulzife dazle u nebo, nego po maki, i terpljenju.

Ja ovdí fada promisljam, štoofam štio u danahjenu E-vangella, da dva ova ucsecika fufavšife s-lufom, i putujachi za jedno do Emaufa, vidiljuga slavna, i uskerfrita; ali posli kakofe se trudili, i od putovanja umorili, jerbo Bog našu pridobroľlivi, i slava njegova nezadobivajufe, nego posli truda, i umora. Xelitaje jedan put sveti zarucnica, da boxandveni zarucnik dojde pribivati u sobi njezinoj; vikaljaje, zvaljaje i molila, najposli daga mo-xe prinarati zavapilaje, i rekla: c) *lethaz vofter floridu.* Hoči zarucnice boxandveni, jerbolamti pripravila jednu poštelju cvitenu skripoćma brez svakoga teraja grifaha; i kadaje ovako mislila zarucnice, duše bití vridni froknoiti Boga, evo čuje dajofe odgovara: *ego sum rufni.* Menče nedopada poštelja cvitjem nakitjena, jerbo jakim cvit polski, kano dabi rekao: nechu ja pocfivati na po-

a) Apoc. 6. et 19.

b) S. Bernard. de confid.

c) Cant. 1.

poželji, prenakoje od cvitja, veche hoche hodati po polju; ne-
dolazi Bog počivati na poželji, to jest u dusu, kojeje u mira i
pocinku brez terpljenja, veche hoche, da ona za najiga trige u
polje, to jest na trudjenje, i patenje, hoche da krajema dojde oni,
koi trude i posija. Svekolike radi ova jeft sv. Bernarda. a)
*Sponsa monstrat iocundam, spernit uocet et carum, ad exercitium proce-
dit. Illa appetit quietem, ille iocundus ad laborem, demutatus per hoc et,*
quod per uocem uibulationes speris laborare in regnum celorum. Na po-
želju nakitjena cvitjem od razkisanja, i zadovoljshatine Nas nedola-
zi, veche hoche, da, za najiga, ni izgijemo na polje bojno od
terpljenja.

Nas jednaki zakoni, i zapovidi ovoga svita, i Boxji. Na
svitu ima zakon, kol brez trada cini, i stavlja posidruke blaga, i
bogastva; a Bog ima zakon, da nitko nedobiva bogatstvo slave ne-
beske brez trada. Napomenuje, pacse bistroje iztomacilo ova i-
stina: Apostol S. Pavao, kasje rukao: b) *heredes sumus Dei, coheredes
autem Christi.* Mi smo sinovi Boxji, i bashinici njegova kraje-
stva: bratjalno Isusa, i zajedao shajne bashinici. I hotiuchi nas
nacud nacin, kacochemo primiti posidovanje ove bashine i kano
sinovi Boxji, i kaco bratja Isusa, nadodaje isti Apostol, i veli. *Si
ereditaver, et conjugaverimur.* Ako utterpimo zajedao s Isusom,
biticemo kano bashinici od nashega Oca Boga proslaviti zajedao
s Isusom. Velikeje razlik medju bashinstvom ljudih na svitu ovo-
mu, i medju bashinstvom dobarah nebeskih. Ljudi, na priliku si-
novi kogagod Principa, brez muke, i trada, istom rekavali rodje-
ni postaju bashinici otcseva bogatstva, i mogu po pravici svoj
dio traxiti. Nemogu ovako biti, nitje s bashinstvom dobarah ne-
beskih. Svasno bashinici nashega Oca Boga, i visimo zajedao ba-
shinici nashim bratom Isusom, ali za primiti posidovanje ovoga
bashinstva onie dobarah, koja uxavaji blaxeni, odpotribeje terpti,
kakoje terpio Isus, odpotribeje podnositi tuge, nevolje, i progos-
tva, kakoe podnosio Isus, i na ovi nacin biticemo pravi bashi-
nici slave Boxje, i zajedao bashinici proslaviti s Isusom. Ovoje
izvodjenje, slidjenje, i prikaranje zakonito pr.d prilozem sudca
Boxanstvena rechi ovako: sudce pravedni, ova dusha jest terpta
na svitu, jest podnosila tuge i nevolje, progosotva, siromastva,
dakle mora biti bashinica vikovicne slave, i veselja.

Slito

Sito hočete višje, SS. B. Y Jabi scinio bezumna svakoga onoga, ko bi hotio a nebo doji po drugomu putu, a ne po putu Iusofovu. Koi hoče, da posidaje vikovicnu slavu drugim načinom, ofim Iusofu, ja tudim, da takvi nikada nebude uxtivo onu slavu; jerbo svaki viditi, i poznati moxe naravnim razlogom, daje jedna budalastina hotiti imati veche iziskivanje od Iusa za onu slavu. Slesajte ono, sito on govori a). *Ego dixero vobis regnum, sine discessit vobis Pater.* Ja vami ošlavjam bashtinstvo moja kraljestva sonim ugovorom, i pogodnom, skoinsam ja primio od moze Otca. Ali, o pridobri Gospodine! Kazi nam, koje to ugovor, skoinsje tebi bashtinstvo slave ošlavio tvoj Otac? *Operuit patet, & in igne et gloria suam;* i ugovorom terpljenja, i patenja uciniotereje moj Otac bashtnika, veli Ius: a sada ja vas šlavjam u ovo bashtinstvo, ali sonim istim ugovorom, da terpite i podnosite tuge, i nevolje, progonšva, ako hočete kraljevati ovie. Odovuda jest, da S. Ivan zlatousti veli: da nije Ius ošlavio nam bashtinstvo neba esisto, i šavine, veche s-ugovorom, da uzmemo nash krix, pak daga šhidimo, ako hočemo, da unidemo u njegovo Kraljevstvo b). *Nec enim reliquit vobis hereditatem patet, sed per conditionem, ut tolleret crucem nostram, & cum sequamur.* I da ova istina bude potverđita šricana štoga Iusa, ovo štoje rekao prie, nepoje obečao Kraljevstvo nebesko. *Vos estis, qui pertransistis vocem in tentationibus meis.* Više oni, koiste obilajali patechi šamom moje tuge, i nevolje, i zaradi toga, *ego dixero vobis regnum,* ja vas činim bashtinike moja kraljevstva, da na takvi način svit moxe znati, dache oni biti posidnici kraljevstva Božjega, koiste podnosili tuge, i nevolje zajedno s-šicom, ricšva Bernarda švetoga c). *Eodem cum Christo dominus regno, qui cum Christo tentatione uteretur.* On dakle šricni, koi terpe i podnose na švite, jerbošni ovi bashtinici kraljevstva nebeskoga: šricne one čuše, koje terpe s-šicom, jerbočeše ovik vesehti s-šicom Zashoto nikada šicš nepripušta, da oni, koinsje bio drug u terpljenja, nebude takogjer drag i u slavi; kakoje ucinio sonim razbošnikom dobrim na krixu, koi jerboinsje bio drug na krixu dragovošno terpechi, hotioje danu bude drag takogjer u vikovicnoj blaxenosti, veli S. Bernardo d). *Niraxum Christus sciam tribulationis a commulore gloria patitur averi, sine latroem, quem habuit crucis sciam, habere vchit latrocinis conjertem.* Ali on kolikoi malo

ina-

a) Luc. 22. b) Ie P'sal. 5. c) Serm. 1. de verb. Ius. d) Iid.

linade, koji hoće za tobom, dobri usfel svi xele kraljevati s tobom, ali neče da terpe s tobom. Nemate traxiti ono; što xele najti: xele tebe uxivati, ali nejadu volju tebe sličiti. Na ovi način vapije sveti Bernardo. Dakle koji hoče, da bude uvik sričan, valja da na svitu zageriti progonsiva, i protivshtine. Akoje Lis umišao u slavu hodoci po putu terpljenja, i podnosjenja, od potribeje, da svaki pravovirni Keršijanin takozjer bodi po istomu putu.

Priglavimose dakle, Keršijani moji! zageriti s-uzterpljenjem tuge, i nevolje na svitu ovomu, skoima nas Bog kasha, i podtice, da po njima uziči mokemo sa planinu nebeskoga Grada Sion. Mišlimo, i višhe puta mišlimo ono, štoje govorio Bernardo svetit *mens me sentio percussam, quam miser.* Čistim tugu, i nevolju, kojare mači, ali manjaje od one, kojufam zasluxio za grihe moje. Zasluxiofam za moje grihe ne jedan pakao, veče hiljada, i sšvintim Bog mi promijaje tolike kashitge sjudsom bolešjom, xednim izgubljenjem, sjudsom izagnanjem. Recimo svetim Gergurom. *Nos tunc sumus supplicia, quanta extiterunt peccata.* Nisu tolike protivshtice i progonsiva, kolikefu bile moje zloche, i opacšine. Našojmo dakle u vrijeme terpljenja nash xivot popraviti; našojmo zageriti sprotivshtine s-uzterpljenjem; našojmo udahiti serdcašu Boxju s-ocšišenjem dušh naše od grihah; jerbo veli S. Gergur, da Kashitga sđanja, i sđanje protivshtine, skoima Bog nas pohodio, ako mi nje primimo za pobolšati nash xivot, i za obratitše k Bogu. ondache protivshtine, tuge, i nevolje biti sverha grihah, bitičhe sverha svake kashitge, i binčhe sverha svake neshitice: akoli pak mi, terpechi i podnočehi tuge, i nevolje, oššnemo u grihu otverdnuti, ako siromashitvo, ako bolešti, ako izgubljanje dobarah, ili siovah nas neobrate k Bogu, onda naše tuge, i nevolje ovoga svita bitičhe početak tuge, i nevolje vikovicšne s). *Pena profeta si afflicti animi convertit, insim est pena sequentis: at si ad timorem Domini non convertit, insim est pena sequentis.* Ah Keršijanine, i sčovicše, kolgod terpiš, i podnosiš, nemoj otverdnut oššati, digni grihe sivoje duše, i Bogche dignuti nevolje, koje terpiš. Što ako ti meni veliš, dastie ispoditio, dastie pokoro činio, i sšvintim morash terpić, i podnositi: ja ti odgovaram, daje Bog poslil mlogih tvojih grihah tebe sšugama, i nevoljama pohodio, i tako poslil mloge

tvo-

tvoje pokore, i uzterpljena hoćete utišiti. Terpije Bog tebe mnogo godina, niš dakle vešiš svjar, da ti terpiš njega nekoliko mješeci. Budi zadovoljan sonim, što Bog hoće, i čini s tobom, koš dobro znaš, kačakete utišiti. Derži kao svjar Raznovitu, da koje zadovoljan, i utišen na svim, nije vridan utišenja Fox'ega: a koje tuxan, nevoljan, i progonjen na svitu, biće utišen od Boga na zemlji, i na nebilih . . .

DRUGI DAN USKERSA DRUGO.

Quoniam advesperavit. Luc. 24.

Prid večer istoga dana, u kojuje Odkupitelj nesh Ius uskeršno, kogafno jucer svetkovali, sveškim razlogom xalošni poradi mertvi svoga Meshtra; i brez razloga famjechi, poradi kafuša vrtovata uskerštenja njegovu, ishlisu čva usenska prama kastello Emaus; i kadafu ovako putujuči promišljali, i u svojoj pameti činili Iusa mertva, i dalko od sebe, evoti u isto vrimo, i po istomu putu idjale i bli Ius stajim hoćechi. *a) Et ipse Jesus erat cum illis.* Putujuči dalko na ovi nacfa nepoznan Ius sa svojima usencich zapita nj, kakvije bio razgovor, kogifu imali, i za koju uzrok toliko xalošni? Svar vrida promišljanja ješ ova, da u jednomu danu toliko vešetonu, kakvije bio dan uskerštenja, i u jednoj prigodi od tolike mješeci, kakvije bila odkupjenje svita, svikolicim bili tuxni, i xalošni. Apostoli xalošni, i u zatvoru: dva userika xalošna, i putujuča u Emaus: Mandalina takogjer xalošna, i placuša na vran grobu, sjednom ricšjom svikolici tuxni, i xalošni. Tega ova, i ova xaloš bilic jedna ista u svim, ali vrtocife bili različiti, jerboš tvorenje takogjer različita bila. Apostolice sa-krivili, jerbošće bošli Xudisti: usencicu darušan bili u Emaus, jerbošć promišljajech somjali hoćechi viditi svoje odkupjenje: Mandalinice plakati, jerbošće mnogo ljubila svoga Meshtra. koš
boi,

boi, faktivaše: koje brez ušanja, ide, i putajet koi ljubi, placie. Od ove poslednje verste i jabi rad biti.

SS. R! Ono, što ja danas za moje govorenje uzimam, ješa danashja dva ucenika putujecha u Emaus, koj jerboš na svomu putovanje promishljali sva ona, kojaše probaških danah dogodila, bilisa posl dionici veselja od skerknuta lusa, kogaše primorali, da shajma ofšane, jerboše veče približala večer; ovako mi ljudi putnici za zadobiti večeje slave vikoviczne, nevalja da idemo po putu svita, veče valja da promishljamo tashinu svita. Sverlu ovoga dok ja uzgovorim, vi pomaju imajte, i uzterpljenje, a ja počimam.

Hodiliše danashnji putnici ucenici brižni, i željni viditi uskerknuta svoga Meštra, i putajechi ovako ništa hotili dalje ići, jerbošu promislili, daše noch približaje, *quaten desperavit*. Pametuše bili ovi ljudi: hodiliše više s-promishljanjem, nego s-noga. I došlo, koi hodi s-pametjora, oni dolari k-sverhji vikoviczne sriche. Nešta bude od ovoga svidok okrunjeni Prorok David. a) *Vidi impium super exultatum, et rivotum sicut cedros libani*. Vidiošam, veli on, opakoga uzdignuta, i uzvisita na najviše veličanštvu, *transit, et ecce non erat*, i posl probašam, i evo nišanga više vidio. Traxiošam spomajom njegovo bogatštvu, njegovu slavu, i nišam nashao niči ništo, ništa uspomeru od njegove slave. Jaše ovdí čudim, i pitam, kakvije ovo prohod bio Davida, da nije posl nashao toliko veličanštvu? Jedan koracšaj učenioje, i veče nije vidio onu slavu, koješe prie čudio? Odgovaram, nje bio koracšaj nogu Davida, veče koracšaj pameti. I-shaoše Prorok šogama, i vidioje slavu svitovau, i začudiošeje; probaše posl s-pametjora promishljajechi štoše ova dobra zemaljška, i vidioje, daše ništa, i poznao, daše samo moraju proćinivati dobra nebeska. b) *Quis animatus est in seculo rebus, bene transiens, idest mente calidum cogitacionem excutens, pro nihil habuit*. Akochemo mi šogama hoditi po svemu svitu, nechemo najši, daše dobra ovoga svita ništa; ali ako hodimo s-pametjora, promishljajechi njevu kratkoš, nešalnoš, i kerkšljivoš, najšichemo, daše ništa, i vidichemo, daše samo ora prava dobra u nebu, kuda mi na šiliti meramo, da dojdemo za uzivati.

Upi-

a) Psal. 36. b) S. Zenn in Psal. 119.

Upitajte, molim jednoga, koje nitoliko godinaš ishao, i putovao po različitim Dersavama, i Kraljevih, i pripovidachevam stvaru čudnovate. Kazachevam, daje vidio priviske zidine, najobilnija bogatstva, najvidlia veličanstva. Prikazache, daje gledao razkosne bashce, nasladna prikazalstva, i obilnost blaga, srebra, zlata, biseru, i dragog kamenja. Fabličice i slavni dvorove Rimске, Kraljevske, Cefarsku, i najposli zavershice i rechi, daje svit jedna raj na zemli. Upitajte drugoga, koje ishao po svitu ne srogama, veche spametjosa, i rechi, da za svitu drago se neoshodi, nego taga, nevolja, siromashtvo, progonstvo, i daje svit jedna srahovita pustinja. Bioje Patriarka Isak na posleji lexechi, i hotiuchi blagoslov dati svoju sinu Jakobu, varivamu, i cselita dobra ovoga svita govorechi: a) *ador fili mei fecit ador ego plod.* Skolma vesna cselitama stichu vrimente, polje punno cvija, i obilno svakoga ploda. Sastje sada pisne Salomana, i najchete, gdi zarucnica traxi svoza zarucnika, i ovi njoj zavodi: b) *Que est ista, que ajcesit de deserto?* Ti zarucnice moja ostavljash svit, kao daje svit pustinja? Kakoje to? Pogergjejesh dobra svitovna, kao daje tu ternje? Ostavljash svit, kao daje svit za pribivaocje jedna shuma? Sada, kazvaje ovo radica od ova dva zovornija i Isak feci svit, daje jedna polje punno ploda, i bashca obilno rodna; a zarucnica shtina svit kao jednu shumu terastu, i neplodnu pustinja. Jabi mislio, daje zarucnica xivila uklosite u zatvoru, neohdajuchi po svitu, niti videchi njegovo razkoshtje, i zatoje scinda svit kao jednu pustinja; a Isak, koje hodao po svitu, i pramo-trio njegovu lipote, sadioje, daje svit jedna bashca razkoshtja. Tkobi ovako dersao, i virovao, bile privario, jerbo suprotivnum nacifom istinale tomacci. Isak je bio slp, vell plimo: c) *caligaverunt oculi ejus, et vidit non poterat.* Bioje onda scelima zavorenima; a zarucnica imalaje ochi biltre. d) *Oculi tui fecit curabes.* Ochi tvoje kao golobice. Isak slp vlah u pameti, nego u ochima, gledaoje svit, i scindojaje jednu mirshavo i plodna bashca; a zarucnica prosvitila u ochima i razetnu hoditaje spromishljanjem po svitu, i ostavljaga; jerboga shtina za jednu pustinja, buduchi istina, da koj hoche poznati shrofu dobra zemaljska, valja dati promishlja spanatjom, tako tomacci Gliberto Opat. e) *Infraclusa est*

a) Gen. 27. b) Cant. 8. c) Job. d) Cant. 4. e) Gen. 27.
in Cant.

*est illa, quam Isaac parat, plebsque sponsa desertum repulsa . . . nescit
viam quia ille clausus, haec vero oculos habet aperios.* Otvori oči,
Kerštanine! otvori oči od pameti, i vidichesh, daše dan negnuo,
i noohio približae; vidichesh, dašu svekolike svari svita, i njegov
va dobra jedro nihto, i jedna taština; vidichesh, da svekoliko
prolazi kao vitar, kao rak kakvi, i kao šija, i zaradi toga
potaj, ali tako, da niškesh dejt u vikovicanu slavu.

Onaj mladich fakšie, i uzvišje svojom plemeshinom. Ona
m'ada svojim izbranim, i rumenim licem. Oni naučen, svojim zna-
njem, Svekoliki pogeryajeko drage, jerbo nepromishljamo sebe i-
še. Da mi promblino, kakvaje plemeshina, kakva lipota, kakvo
znanje, i kakvušu dobra ozano u nebu, rebifroše fakšili, i uzvi-
šiali lovima stvarna varovitima inestainima mashe zenlje. Uzvišiva-
laeje, ja mislim, jedan put zarocnica, toješ duša sveta, kadeje
ciela, daše njezina lipota fakš od svoga zarocnika, i širilaeje
poradi ove izveršitofli seli pohlorite; kada evo jedan dan uzrani
u kakvo čisto ogledalo sebe motreči, i promishljajechi, okrenuše
svojima dvorklajama govoreči. a) *Nolite ea considerare quod sicut
sem. quis deceleravit me sem.* Jufam ozanla i smotrla, dašam cerna,
mishl'alam, dašam bila kao alabaštar, ali šeda pozrajem, dašam po-
cerula, koje pocernjenje šincemaje izrokovalo. Kicli ove vridre-
šu promishljanje. Hotilaje reči: jufam mishla, dašam lipa, ali fa-
vivšute ja jedan dan prara šuncu, toješ ogledajechuše ja u šuce
boxanšveno, i promishljajechi njegovu lipotu, njegovo bogatšvo,
i njegovu slavu, poznaham ja, dašam cerna, i ruxra. Tolikostem
ja šhtirala moju lipotu, kadalamie pričladivala stvarna ove zenlje,
ali kadalam profvilila od šence promishla lipotu šebcaku, ondalam
pornala, daše moja lipota jedno nihto, i jedna pogerda. b) *Dixi
sermo sui mentis consideratione se ceteris spualia, quibus dicitur polerit
dixi se ceterat, sicutem sise, omninoque uolclitititit experiem agufit.*
Zašto hođi onoliko ponušt svoim evitom mladofli oni mladich?
Znateli zašto? Jerbo nepromishlja, dache pošli malo danah uve-
nati, i olušitše. Zaštošole ukazuje ona drage šebititit, i mirišta-
vim licem? Jerbo nepromishlja, dache do malo danah biti ruxra
cervih. Zašto dixi onoliko oberve oni madohšati svoim došča-
janšvom? Jerbo nepromishlja, dache do malo vrimena pašli, i bidi
ono,

c) Cant. 1. d) S. Bernard, in Cant.

ono, sbto sada seogama gazi . . . Mislino, Keršiani! od neba, promislino slava blazeni, i ondakemo poznati, daje svit ništa, dajti bogatstva sirovaštvo, i daje lipota ove zemlje gordoba.

Sada, da okrenemo govorenje, i recimo ovako: ako oni, koji promislja, dobiva tolika dobra; suprotnim načinom oni, koji nepromislja, zapliće u svakoversta zla. Nepromisljanje ljudih, zaradi kojaje porušenje svita uzrokovano, plakaoje Jeremja govorechi: a) *desolatione desolata est terra*, opuštosihče zemlja s porušenjem, *quia non est, qui cogitet corde*, jerboje nezabudi clovik, kubi promislilo zla, za ukloniti se od njih. Placite slobodno, kao mrtva, onoga clovka, koji nepromislja. Placite, i scinite frusenu onu kucu, ono pleme, ono kolono, gdje nepromislja svoje stanja. Gorkoje plakao dojaduče porušenje Jerusolima Odkupitelja naša Isus. b) *Videtur Civitatem fieri super titum* I bioje uzrok placsa, viditi jestan poglavit Varosa jednoga bogatoga Kraljevca, gdje mora posli malo godina frusiti se, i izkoreniti iz temelja. Ista jest, daje porušenje Kraljevca Xudinskoga učinjeno poradi umorena na kriku sina Bozjeg; ali skochete prvi, i temeljni uzrok znati, jest bilo nepromisljanje onoga naroda. Zashito placšaci Isus sverbu onoga sefrichnoga grada ovako veli. *Si cogitasset et ita*. Dasi ti o Jerusolime bio promislilo zlo, kojese učinio, i zlo, koje učinih, nebi bio u malo vremena porušen. *Non cogitasti tempus visitationis tuae*. Nisi promislilo vrine dobro, kushati budesh vrine zlo, Nisi promisljao kod tebe Odkupitelja, kushachesh, i terpiti jednoga porushitelja. *Si cogitasset, si cogitasset, non cecidisset*, veli Dionysio Kartelina. A je velim vami, placite onoga clovka, koji tolika grihe na dusu terpa, jerbo da dobro promislj svoju dusu, i svoje vikovicno izgubljenje, nebi otverdnut ofao. Placite onoga drugoga, koji dan, i noć tope po kercamah, po svakoverstih igrah, i tako rasipa kucu svoje, jerbo da promislj svoj dohodak, i svoje davnost prama xeni, i decama, nebi bio pas u sirovaštvo. Placite onu xenu, koja, kao na plavici keru, tako ona znoj, trud, i maku svoga muka izplja, samo da moze sve druga i druga imajach oprava zadovoljiti svojoj nezaljublivoj oholosti, jerbo da ona dobro promislj, daje dohodak za sve, i daje dosta poshtenose po svomu stanju zaoditi, nebi bila njezina kucha pala. *Si cogitasset, non cecidisset*.

Mo-

Meñke čini, dafe i djavao sluxi za svoja shala, i nasladje-
nje stakvin clovikom bezoparcin, i čelniga kao i drugo xivincfe
nerazlozito. Mienitte vam prid oči onoga fina razpnoza nepo-
slisha svomu vlastitomu Otcu. Ovi je iskao od svoga šarca Oca,
damu dafe njegov zakoniti dio baštine. a) *Da mala portuum me-
on.* Shto zadobivši, napastovan od djavla, otisloje, potratioje,
i razlucio svekoliko, shto'e inao xivachi u zlochab, u opacilnah,
u razpustitaju bludnomu, daje ostao sitonah, i da bolje rekum,
prosjak. *Confusati sunt oculi sui virum luxuriose.* Gdi S. Tito
biskup shtet: *confangit lacrimas.* Ovi mladich potratioje svitlosti
svojih očiuh. Ja nenahodim, daje ovi razfapni sin bio slip, kako-
fe dakle moze rechi, daje potratio svoja svitlosti? Ovi mladich
razlucioje sve svoje dobro, i ostaoje prosjak, znateli zashto? *Confan-
git lacrimas.* Djavaomaje svezao oči od promishljanja, pripri-
čionaje da promisi zlah svoga neposlaha, nijemu dao viditi, i
promisliti ono zlo, u kojeche pafli po svomu zlomu drashvu, i
po svomu razpusthenomu xivota. Pak posli, kadavuje pripriečio
vidjenje, ondajaje vodio kao xivinu nerazlozitu, kudaje hogo-
l zafio, da nebude ovi mladich izgubio bio vidjenje, tojest pro-
mishljanje od onoga, shtoje činjo, nebi bio xivio po volji djavla
u tolikoj bludnosti. b) *Confangit lacrimas luxuriose virum.* Si
suis non sufficit lucem, unde luxuriose non vixisset.

Kakvini dakle, i kojbi to lik mogao biti protiv ovomu zlu
od nepromishljanja? Neznash promisliti izlazak tvoga dilna, i čit-
njejalak, i zaradi toga terčish prema sverhi tvoga poroshenja. Ako
nemoxesh, ili rezana sluxitife s-očima da vidish, da prividish,
i da promishljash? A tife sluxi s-ustima, da čujesh: priblixife ko-
ljudma razbornima, vechaj, i opchi sljudma dobrina, i bogoljubna-
ma, pak slushaj njova svitovanja, i polak nji dilnoj, i hodi po pu-
tu tvoga spastaja; jerbo ako počmest slushati tepce, skitaocce,
lopove, piance, razfpaocce, slobodna, i razpustitena xivota ljude,
ondachest odigiti, i pafli Lovilifa rihu Apostoli na moru Tibe-
riidskomu, kada evo skazaimo na brigu uskerinuti Gospodiu. Gle-
da Ivan, gleda Petur, Ivanga poznaje, a Peter nepoznaje, i biloje
od potrebe, da Ivan rekne, *Domine fili,* Gospodijaje. Sada, shto-
che to rechi, da Ivan liula poznaje, a Peter nepoznaje? Zar shto-
je Peter bio štar, i vecher pomanjkao u očiu; ali nje ovi uzrok,
pa-

a) Luc. 15. b) S. III, in etang.

pače naravnim načinom stari ljudi vide bolje iz daleka, nego iz bliza, i zaradi toga slušate samozvalna kada shtio, a ne kada daleko gledaju; pak opet, nije bio Petar toliko star, nitko shtio, danaje vid bio pošalio. Slušajte dakle odgovor S. Petra Chryzologa a). Petarje prie dva tri dana zloše slušio sashina slusajuči rici slusbešice, kojagaje zavela, da zatai svoga meshera. Ti-š Petre zloše slušio svojima sashina slusajuču rici jedne zle vich- nice, zaradi toga pomračujutife oči, da nevidih tvoga Boga, i tvoga Gospodina. Po tli način ako mi počnemo slusati vicha- tashia, i svitovnja zla, nečemo viditi, niti poznati kripošti, ne- černo poznati ono, shtoje za nas korisno, i isplodno.

Rečliche kojgod ovdi: ako počnem vechad s-ljudna dohri- ma, i bogoljubnina, ako počnem slusati svitovnja dobra, ili slusajuči knjige kripošne, ili slusajuči rici Bozje, ljudičeme protrefati, i zavrnuu govoriti, niticheme ostaviti u ruce živih. Ostavi, ja velim, u rci čas, neka govore, jerbo ako ti savishše za slusanje sven ljudih, i rici Bozje, kopcete braniti od poger- dah ljudih. Triputje Mandalina slušala Isusa, i sve tri puta bilaje protrefana. Pervi put u kuchi farisea, kadaše svojima vlasna terla polivene finama noge Isusa, mermaljaje zariseo, jerbo govorečni: b) *Oci, da zvede, kojeje i bekaje ovo zeno, toja tise nega, narva- jaje grishnicom.* Drugi put u Betanil, gdje bila pomast pridva- na glavu Isusa, i evoti pogerdjenje, i mermaljenje ucenikah, kadela rekli: *čjena ovo svigraje? unglafite predst, i dati ibogin.* Treći put u svojoj vlastitoj kuchi, kadaše ličila kod noga svoga Gospodina, i evoti Marta mermalje, i taxile: c) *Gospodine! nije tei brige, sine sestra voga ošavla zeno sava sicuti Nromashna Mandalina, od fari- sea, od Apostolih, i od vlastite sestre nromorata, i protrefata! A- li slushajte, kakoje bila od Isusa branita. Braniojaje prvi put od farisea, kada rekao: *ova zeno libelate vloga.* Braniojaje drugi put od Apostolih govorečni: *nitife desaka ovoj vidi? Braniojaje trećid put od njezne sestre, kada recfe: *Martie nšivnja srama odavata, kojeje teč? zesti od vje nuke.* Srichna Mandalino! kojafi začobila takvoga branitelja protiva svojima nromoracema. Ali zaštoje Isus toliko veličko ureo branjenje ove grishnice? Ostavlum druge od- govore, imo na prvo donosim od svetoga Bernarda. d) Branio- je Isus Mandalru, jerboje Mandalina rada slushala rici, i svitova- nja**

a) Sern. 78. b) Matt. 26. c) Luc. 10. d) Sern. 3. de offiis.

nja Isusova. Koi rad sluša riječi, i svitovanja kripofica, neka ne-
mari, što drugi mormoraju, i štojane podcizavaju, jerbo Isus
hoćeoga braniti, pomoćni, i utišiti. Nepazi na riječi ljudih raz-
pustrenih, Kerštanine! veče našoj, da slušateh dobra svitovanja,
i hođi po putu kripofih, i na ovi način šafatičeshle s-Isusom
putnikom, koichete zdraxiti, i voditi, kakoje danas učiano advi-
ma učeničkom, ne u kašter Emmaus, veče u onu šričnu domovi-
nu nebesku . . .

NA DAN SVETOGA IVANA NEPOMUCENA.

*Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes, hic
venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lu-
mine. Joan. c. i.*

Budachi dade kripof naziva od svetih Otacah, za bolje izrechi
njezina izveršitost, imenom *svitofci*, kakoje veče bila nazvana i u
evangelju, u komale zapovida, da sviti priš očinar svu ljudih za
proslaviti Oca nebeskoga; dobro moga ja rechi od Ivana Kerštie-
lje, odabrana, kako znate, od Boga, da putove upravi, doline,
i bardiće izjednaci dojadchemu i xeljnomu Messii, dobro, velim,
mogla ja rechi od njeza, daje poslan od Boga ne samo, da ukaze
svitoclanstvo od Rieči sinu Bozjeza uputjena, soje pravi svitofci,
koja providnje svakoga clovika, dolazechega na svit ovi, veče
takoger vidlošete, daje bio poslan od Boga, za dati svitoclanstvo
od kripoflia, budachke u njemu našla obilnin načlonu ova lipa
svitofci, daseje mogao samo zaradi ovoga nazvati, i rechi, među
svima rodjerima od Xenah vechi. Zashčtobo tolkito u dvoru Hira-
da Antipe nemiloga vladaoča Gallilee, kolikito i izvan dvora, Iva-
kovaršine kripofci jšufe u njema svitole, dafa slogimistili, daje on
išta boxanšvena svitofci; zaradi šta potribiteje bilo fretoma pša-
ca ukazati, da Ivan nije bio svitofci onaj za tolkito vikovah xelino
cie-

ćiekana, veče daje on samo davao svidočanstvo od one svidoši. *Nec erat tunc lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine.*

Od ovoga svidočanstva kripoših, kojeje nam dano u jedno, nu viku davnesinemu, prilazim ja danas na svidočanstvo kripoših, kojeje svemu svitu dano u viku bliznjemu; i od onoga Ivana, koje bio glas vapućeha u puštini, uzimam ja početak moga govorenja, da razlozim danas od Ivana drugoga, koje slava mišakih, kruna izpovidakih, prvi mesenik poradi mesenja svega onoga shtoje celo u S. Sakramentu izpovidi, i kojega danas slavni dan svetkujemo. Zadovoljni dakle budite, ako ukaxem, da kako god Ivan keršitelj ukaza svidočanstvo kripoših i u dvoru, i izvan dvora Ilirada Antipe; tako na neki način i danashnji Ivan Nepomčen ukaza svidočanstvo kripoših i u dvoru, i izvan dvora Ven. cslava kralja Bernake. Ukaza svidočanstvo svojim govorenjem, svojim mesanjem, i svojim terpljenjem. Ovo dok ja ukaxem, i potverdim, vi uzterpljenje imajte, a ja počimam.

Za mochi ukazati svidočanstvo kripoših, zaradi kojaje bio poslan Ivan Keršitelj, honoje sveti Marko dati početak svomu evanđelju s-fahom, i slavom onoga glasa, kojaje veče Ilija Prorok izpao, i koje kakono glasovita trblja ilice cfinioše cfti onamo u puštini, da ovako uzdignuta cftela, i otverdate volje ljude moxe prignuti jedna put, da počmu misliti o svemu spaseju, zaradi kojaje Ivan Keršitelj tolkokoš trudio kod potoka Jordana, daje prignuo veliku strahu xudih, da zagerle pokoru, i da xivu pod lagakim brimenom, i sladom naredbom nabega pridobrošivoga Odkupitelja Ihu. Ovako bash i ja, da moze potverdi svidočanstvo kripoših, koje učini svojim govorenjem Ivana Nepomčen, mogu iz početka moga govorenja prid celi varci memati njegovo Apofolsko pripovidanje, koje on cfnjasko svojim blaxerim jezikom oboruxanir, i virom, i xeljom, da ovako poririti moxe obole, i pridobije učiniti od clovicanstki zlechih, i opacnih, zaradi košaje on toliko trudio, i s-tollikom korifjom, daje mnogo hiljadah u onomu Kraljevstvu ljudih svojim glasom od pripovidanja na pokoru prignuo, i doveo. Vladaoše on u ovomu i svojom medrošjom, i svojim xeljom njihovoga spasenja tako, da moxe dobiti od svih onih, košfuga slushali, oni plod, košfaje od sinesa evangeoskoga od svih cfehati mogao; kakonom ukazuje knjiga Rimaka njegovoga posvećenja. *a) Vultum Dei promulgandi erat in mundum*

tanta ipse prudentia, et seruire iugiter, ut suavissem femina indicatum
cordibus imperio populi expellere non equaverit. I oh kolikoga nije Ivan
 oboruxao, da vojaje protiv svakoveršnima grčkih? Karaoje o-
 sbtro jedne, a druge sladko opominjao, navikito ozoja vrimeta
 luče, kadaje veche i svetost, i bogoljubivo bilo porušilo pora-
 di polaviracah i odmetnicah, i poradi sloboshaine xivota paka
 Keršianskoga. Pripovidaje rics Bozja ukxen ljubavjom Bozjom,
 i prid oči metao njlova isgrahšenja, njovo zloche, njlove opacfi-
 ne; i zajedno takogier serditoš s kaštigom boxanšvece dršnice,
 koja šui pripravna za poradi svakolike, akofe na pokoru neobra-
 te. Pripovidaje ili bilo u gradovih, ili u varoših; ili po selih,
 ili po škacih; ili u nizki ksczah, ili u palacih plementih; ili
 u skupšhdnah malanih, ili velikih; svinaje govorio, svinaje svito-
 vanje i nauk davao, sveje hotio zadoiti mlikom svete vire, i za-
 kona Katolicanskoga. Pripovidaje ne samo priproftama ljudna,
 veche takogier i oštra velikima, košu bili u dvoru na sluxbu
 Kralja, kadaje vidio xalošjom svoga krdca, da u dvoru onomu
 više nego igdi, Bogse uvriguje, sloboshina i razposhtanje xivota
 vlada, i elaganje gospodri; pripovidaje tako, da ili Kralj Ven-
 ceslav, prie negoje savine u zloche se metuo, ješga rad slutao,
 i moga po svicvanju Ivana činio, kakonam svidocni knjiga nje-
 gova polvečenja. a) *Combarbus cura paritiam contra fclera, An-
 tie licentiam, corrumpitque mores firmus ecclesiastes praedicavit, Venecian,
 fana eius eloquentia vobis, redam ex uterorum fides, lapsu, multa vobis
 Dei fuisse faciente.*

Ali drupata, i mnogo vecha, skoinaše potverđiti moxe, da-
 je Ncpomucen dao svidocništvo svoji kripoših svojim govorenjem.
 Orše oboruxao xeljom velikom isštenja človicsanskoga, i uputio
 u ili dvor Kraljevski, gdje najposli sveršio i govoriti, i xiviti;
 bash kano i Ivan Keršitelj, kojese uputio u dvor Hiruda, gdje
 najposli sveršio i govoriti, i xiviti. Bioje veche Kralj Venccslav
 daufe na svakoveršne gribe, svakomaje davao opaki izgled, biose-
 je veche utropio kasuti u scstifochu, u nezlušt, i kervolocsan-
 štu tako, daje bilo prilicnan najglovičiemu nezallici, i filniku o-
 voga svita Neroru Cefara. Dogodife, da jedan čau dojde u dvor
 Ncpomucen. Ali oh Boxe! Kolikoga je zašao serdita u licu, razj-
 de-

a) Bulla cœnena.

deca u ocfu, plovajućega u govorenju, i od velike serdcaše svo-
ja usna i jezik prizacega. A protiva kom? Svakibi mislio, daše
je razjedio ili protiv onima, kol u boju vojevaste pak franctno
od nepriatelja pobigoše: ili protiva onima, kol brezobrazno uvri-
diše njegovo veličanstvo Kraljevsko: ili protiva onima, kol,
dama usna i krasu, i xivot, uzdiglifaše i uzburili; ali ne. Ve-
čefese razjedio protiva jednemu slugi, kol poradi malane nepom-
nje, njemu začinio po volji njegovu jednu jrbinu, za kojeje vco-
na likom bio ovi nezaborri vladaoc; pak što čini? Odmah
brez svakoga promišljanja odspajuje na svet slugu, daše ima me-
tnuti na jednu gvozden taxan, i peći kod priučestke vatre dok
dasha izpaši. Gdiu čoda bili plemeniti sluhbenici? Čdu bili per-
vi Vichnici, daga svitaju, daga opomenu, dama prid oči metnu i
zapovidi Boxje, i nezaborno njegovo vladanje, i nemilloš kery-
ničku, koje čiri svojim podložnikom? Nikoga njma, kolbi u-
šlo, nikoga njra, kolbi rici rekao protiva ovoliko nemilloš, i
nepravdnoj odšedi. a) *Nemo Regis atrocissimum facinus tu cogito
veritas transire, atque igne sciri iusto, aliterque per horrore, et flagore
lacrimar.*

All nije ovako učinio Ivan, veče kakoje čuo ovu nemilla
odšedu, prikupješe prid istoga Kralja, za ustavitiga, i uzderxati
od ove nepravde odšede. Pak kakvim načinom mislite, daše
u ovomu Ivan vladao? Mislite dašale tiklo sladim opominanjem,
kako nas uči sveti Pavlo? ili dašale hodo opomenuti skakvom
prilikom, kakoje učinio Nathan Prorok, kadaje opomenuo Davida
kralja od njegove zloče? ili moxebit, dašale hodo opomenuti,
i uzderxati od ove nepravde odšede po priatelji istoga Vencesla-
va? Ništa ovakvoga nije učinio Ivan, veče on isti sam po sebi
dohodi prid Kralja, pak nepitan govori. Govorimu ne u prilika,
veče bistro; govorimu sjedinim glasom daga cerkvenoga, i rani-
snika Boxjega; govorimu čistom, i poshtenjem, kojeje Kralja do-
šol, alimu govori isties katolicansku; govorimu, i mechemu prid
oči ivekolike njegove zloče, opacine, sagrišćenja, skoimje
pogrdio, i omachio ne samo dvor, veče i svekoliko Kraljevstvo;
govorimu one rici, kojeje govorio Ivan Keršitelj Hirudu: *non est
est tibi, non habet, tibi slobodno nije, to učiniti, o Kralja! čisti
slobodno takvu nepravde odšedu dati; govorimu brez svakoga tra-*

a) Bule cesaria.

fraha, predaje znoo, da reče u njemu nikakve koristi najti, buduć dječega na smrt i najposli dati.

Ali još nije zadosta dao Ivan svidocanstvo kriptosti svojim govorenjem, jerbo budućti Venceslav došao na toliku opacninu, bio mu se sav zarum povračio na takvi način, daje počeo zlo račitati od svoje zarutnice Ivsnice Kraljice kćeri Alberta Kojvode Ilavarske; zaradi šta počeo je brez uzroka ženjati, zraziti, i paziti uz zjezine korekcije, činjenja, razgovore, i svakoličaje na stranu zloćelnih misli, i tomacije. Plakala je, i bila ješt, i porkoje plakala poshtena, i pravedna Kraljica videcti šakvine ozloglašena svoga zarutnika porodi neriloga i kervničkoga njezova vladan'a; i uzdržaje molechi koga za njega, ali je Ive zakdo bilo, jerbo koliko je Kraljica Ive vechma rasla u dobru dilih, to je kralj Ive gorji bivao, u svoji zločan. Kada evo jedan put na toje bio došao, daje hotio znati i ono, što je Kraljica u svojoj duši imala, i što ona Ivanu na svetoj izpovidi kazaje kao svomu od mnogo vršenja izpovidrku. I najprije kralj ovo pita, Ivana, posli toga iziskuje, a najposli hoče šilom, dazuje svakolika očituju, i kaxu. Na ovako svetogardno pitanje uzfrashio je Ivan, istina ješt, ali nijese sreo ni malo, pače ondaje je vechma uzalobodio, i počeo brauiti zapovidi, i naredbe evanđeoske, naravne, i Crkvene, njeza s perših mišićki odbio, i svekolike pr.rije i kashtije prid oči mchao, kejše došle sverhu Kraljah u šaromu vršenju, i odbacenje šaula, i šaxanšvo Sedecie, i ravnicu Manasse, i porušenje Akaba Kralja a). *Rex criminis criminibus addens eo prolatum est, ut nec Regina in sacramentali confessione Elemosinario, cepa sui Deo sperita, et eo sui patefieri curaret.*

Međuto, buduć da Venceslav ništa bolji nije bio za pripovidanje, i govorenje Ivana, od potrebe je bilo, da Ivan dade svidocanstvo kriptosti svojim mučesejem. Otkada na mučaje Ivana shkripao je zubih, i recao od ferdsbe Venceslav, ali je švekoličko faktirao u svomu serdca, i do moxe lipim načinom od Ivana imati ona, kojaje na svetoj izpovidi od Kraljice imao, počemo je obečivati svaka ona, koja, i kolika moxe dati ruka kraljevstva b). *Mignis hoc pollicitantibus a Janne extorpare fecit, atque literis laboravit. Zarzavivijiga na kraljevsku večtera, ondi mečja sladkin,*

a) *Falsa canonica.*

b) *Bulla canonica.*

i ugodnici kraljev, i pišem na svaki način nepoštedje, izpitiva, i obećiva sed posrteja, sed čislina dostojanstva, sed velika bogatstva; ali Ivan na Iva ova pitanja, i obećanja ravnora Ivoja misticke ufa, pak Ivojom mučanjem kara zemaloga kralja, odbacuje njegove molbi, za nisito derxi dostojanstva, i bogatstva. Mogače Ivan onda kralju odgovoriti, i reči: nije poriba, dame od toga pitah o kralja! jerbo meni nitise dostoi, nitise pristoi, dase prigled na takvo pitanje, nitise tebi pripushta znati ono, shtose u svatoru mislu, i u svetoj ispovidi čini: ljutise kolikoti drago, čini shto hocesh, jerbo od mene ni jednoga slova znati nebudesh, budesh dajem pripravu za ovo i istu smert podati. Mogače, veli, Ivan na ovi način kralju odgovoriti, ali nije hotio, samim Bogom jestise razurio, nije hotio na sjeđnom ricsjom kralja postgovati za datinu odgovor. Oh frichna ufa! o blaxena ufa! kojisu ovako mučanjem kara kralja Venceslava, kano i ona zlatna ufa Ivara Kersitelja vacne odlicena, jesti kara i strasila nescichnoga Mirada.

Videchi Kralj Venceslav, da sovim načinom nisra opravit nemoxe, odrediga mučnati u tavnicu, i doklegod neprogovori odoneda neposin. Zaradi shta po zapovidi kralja utesae Ivara, stalnoga u Ivoru mučanja, i vekuga u jednu mrcasnu tavnicu, da ondi izvucen od smrada, glada, i xede jedan pet otvori ufa, i odgovori na kraljevsko pitanje. Bijaga ondi semilli udarcih, priiskaji, i gaze na ruzli, paknu govore: otvori ufa, i progovori; ali Ivan muči, i terpi dragovoljno. Uzimaju dvi goruche sviche i xeguru njegove bokove, i videchiga veoma mučtise, i cverkat od xefine vatrene maso, velema: otvori ufa, i progovori; ali Ivan muči, i terpi dragovoljno. Krijatiti oni nemilli sluge porad mučanja Ivanova, mečuga sverhu jedre herpe dervah porachih, i videchiga veoma mučtise, velema: otvori ufa, i odgovori kralju; ali Ivan štud, i terpi dragovoljno; nisije shtogod čulo, daje izustio pod tolikim mukama, nego sladke imena Iusa, i Marie. Nitije shto drugo u serdca imao, nego da moxe podati smert nemilli, za moču posl priatiti plachu, i krunu na nebesih.

Ali utishivshise maso serdcba Venceslava, ono shtose odredio učlaniti onda, jesti oštavio, da moxe učlaniti, i izpeniti u drugo vrime; i zato čimioje otvori tavnicu, i pustiti Ivana, izlicivshi njegove rane, i na pervashnje dostojanstvo Apostolsko Ivana ufa.

stavljaju, koje Ivan očet dragovoljno primi bez ikakve takve ili na Kralja, ili na sluge poradi nepravde sebi učinjene, pacie Iva, koje teraju jest veoma štrivao, i očajna derxao. a) *Carcere hier dicitur, caratipe talcovas, ut Dei scias nonaber nra pntes ca lavit.* Tkoje tada kto nevidi, daje Ivan osloboden iz tavnice mogao učiniti ono, što evangelie govori: kto vsi progone u jednoj nu mislu, gradu, i varosiu, bitite u drugi. Tkoje tzo nevidi, daje Iva: onda oticli mogao iz onoga Kraljevta za nepovratne nikada vjste u Benu? Mogaoje iđiako ovo učiniti, kakolu mislaj drugi učiniti, i David, i Proroci, i Apostoli, i sveti Atanasio onda, kadalu bili progoniti, i moriti od nemilih Vladanaca. Ali Ivan nije hotio s bixanjem sebe učiniti, da ovako dati moxe sve vechi i vechi svidočanstvo svoji kripotih s terpljenjem.

I ovo posljednji put, kada pripovidaše svojna ovcicama, govorećim one ricli Iisove, malo vrijeme vidichete mene, i vechi nechavam moga govoriti, kadalu ovo recie, ondašnje prorokovao, ne samo, dache on smert podati za naredbe svetoga Sakramenta izpovidi, vechimje takog'er navistio izre prolivajuci, dache sverbu onoga Kraljevta nesrichnoga dođi veoma strahovita kashtiga, i pokaranje Bozje. Plakaoje Ivan sverbu nesrichne Benske, kao i Iis rigda sverbu nesrichnoga Jerusalima, što nije poznao vreme pohodjenja svoga, ali posl je poznao, kadalu pada's sverbu njega kao kisha pokaranja bozja. Ovačo i Ivan plakaoje sverbu nesrichne Benske, jerbo nisu poznali vreme pobodjenja svoga, ali sa poznali posl smerti Ivana, kadaje oco Kraljevto pokarano bilo i s-hugom, i s-gladom, i s-vojskom. b) *Uerritis Isrymis Regni infertalis, et eveturas herit celanhuat memozat, inas mago iudu ocos religioas, a. miram obfekt.*

Najposli vradivšihle od ove posljednje pričke, opazilogaje Kralj Vencislav, i spervashnjom serdcobom uxegavšihle, čieiga prid sebe dovcsti, svezati, pitechihle posljednji put, da, ili otvori usta, i kaxe ona, koja zra od njegova zaracnice iz s. izpovidi, ili dache otvorid usta onda, kada bude bacen sternoglavce u potok moldave. Ali Ivan nechi, i svejednako smuti, štoomu drago od njega čirio ili u vatra, ili u voda. I ovo, nih tako berzi lavovi za razderiti koggod, kolikole berzi bili sluge nemiloga Kralja za zgrabiti Ivana, svezashega, turashega, vukoshega do moša,

i

a) Bala monie. b) Bala casenie.

i odonad stermoglavce bacishega i potok moldavu. a) *In fidebus
sanctis precipitatus.* Tholi znao sada, sateje Ivan onda u svoem
srdca govorio Bogu svomu, i Otkupitelju Isusu, kojaje i u persih,
i u svih svoji derzao svako vreme? Ilije dosta svoja priporucio,
kojaje veche isha, da primi krstu veselja? Ilije moko za ono
Krajevstvo, daga ne potaru pokaranje bozja? Ilije vapio molechi
za svoje nepriatelje? Ja neznam. Ovo samo znam, da otcvori-
shie ona voca tolako, kolikoe primi moze jedno tlo, bilaje
svakolika protivljena od sedam zvezdah, da ovako ocito bude o-
no, sateje Verceslav hotio, da bude crjeto.

Evo dakle SS B kakoje svidocanstvo dao S. Ivan Nepomu-
cen od kripotih svojim govorenjem, svojim mucenjem, i svojom
trpljenjem. Shto sada cfaje za nasz nauk a svega ovoga, ako
ne, da oni, koje fide na ispovidi svetoj kazati bistro n'love grihe,
iz ovoga izgleda naucese bistro, i chto ispovidati, buduci da
svaki mislik, nie mora svoj xivot dati, negoli najmanje stvar iz
svete ispovidi ocitovati . . . a drugo, da buduci Ivan Nepomu-
cen odvitanik svim onih, koje nepravedno ozloglasaju, i oni, kol
drugoga ozloglasaju, svoj crk cfavaju, i oni, koje nepravedno
ozloglaseni svomise odvitaniku spsobovanjem, i molcivama oticu,
da tako dobro i pravedno xivuci na svitu, plus dobar i pravedan
kod Boga imati moze, i posli ovoga xivota kratkoga xivot v-
kovicati . . .

NA UZASHASTJE GOSPODINOVO.

Ascendit Dominus in jubilo, et Dominus in voce tubae.

Psal. 46.

Evo jedan put veche xelao opchenje zemlje s nebesima. Pri-
e nije bilo drugo opchenje medu zemljom, i nebom, nego dnje zem-
lja slah k nebesom naglasatine, i svoja izdahuje, kojafaje gori
obra-

a) *Balis canonic.*

obručnala u gromove i dardove, i opet za kashtigu grihah na zemlju padala, doklegodle nsa grihah po opchenomu potopu zakopali, i onda cfinilošeje, daje pokolešeje grihahno odahnelo, i dafaje nebo utihilo. Nishtanemaje, premakoe nebo dalo znamenje nra po daji u oblaci ukazanoj, nije bio mir cfinjen izverhiti, vecke tamo uzitava nika od nepriateljstva. Zashitoba nedignavahše opet la zemlje sagrihahenja, kakogod tihše uzitava cfiniti nepriateljstva protiva nebu, teko nebo njese uzilavilo bacati kashtige i pokaranja uzrokovana od zloche zemlje, da cfini pravda nebesah. Ali posli shchitacst vikovah gaato od ljubavi milloferdije, poslaloje mir na ova nasa zemlja, i mir po svemu svitu na porodjenju lebezivoga Iefa. Sashitom josh nije bila opchila zemlja s nebesih, jerbo josh nsa bila sverhaha uvridjenja, nije zadošt cfinjeno bilo za tolika sagrihahenja. Uchini zadošti najposli sin Bozji, utishi ferdesba svoga Otca, sjedici zemlja s nebesih, i svojom kervjoni zadošt milloferdije. Uskernu sjednom slavom raja nebeskoga, i Iifi raj nosi sobom na dao pakla: ali josh nije bilo otvara, kroz kojdi zemlja opchila s nebesom; joshu zatvorena bila vrata, zabraniti koracnaji, pripriचितi putovi. Evo najposli orvonie seljao opche nje od radošti, i veselja danas, kojeje Svezkovina sverha sva svezkovimh, jerboje sverha putovanaja Iifova, i zato podpenosht sve radošti, i veselja. Samo danas veseljaja zriha, danas tu veselja izverhita i podbana, kada zemlja shaje nebesom svoja, a nebesih zemli svoja. Kakvaha ovo veselja, shochi znati, i tko nam kazadi moxe? Iefa, to moze rechi, nezmirna, Iefa nezpishana, Iefa nezroctena. Ali buduchi da pilno veli: *shitacje Bog u svobocanju, i Guffaha u glaha trahje*, jachu samo koliko budem nanga danas ova veselja vami prid ochi slaviti. Ukazaticu dakle ona veselja, koja danas zemlja shaje nebesom, i opet ona, koja nebesu shaju zemlji. Vi megjeto imajte parrje promishljati, a ja poslman.

Danas zemlja shaje svoja veselja, i svoje radošti u nebesah, veselja zemlje, kojeje poragaju samo na zemlji, veselja od puti, i tla, veselja od mukah, veselja od grinah polvecheonih, veselja raznah ozdraviti svidiošjom. Ovose veselja, koja shaju danas zemlja nebesom, a Iias, kojeje sva tzeo na sebe nositi sobom u nebo, ne samo za uciniti blaxena ova veselja s nebesih, vecke i da shajina uchiti blaxena ista nebesih, i da doneše jedan novi raj u raj nebeski. Ali jeli moguče, dafje po ovima shtarua zemlje blaxena ucini ne nebesah? Takoje, i ovoje prvo prikazashite, i prvo zashudje.

djanje Angjeleh, kadaje Hus urilazio, i kajinise priblixivao. c) *Quis est iste, qui venit de Edom, tuffis vestitus de Bosra? Iste formidit in fide sua, gradens in multitudine fortitudinis sue.* Vaxu, velim Angjele zacsudjeni: negledaj njegovu svitlost, nepromislajaj njegovu slavu, nezablajaj od njegova Boxanstva. Svekoliko njijovo zacsudjenje poraci kervi, skojomje poslutropjena lila njegova odicha, tojeff csovicanstvo. Boxanstvofa vech vidili, i imalifaja avja pridobom: videcaci dakle samo csovicanstvo, i csovicanstvo propeto, ochutifaju se febi vech zacsudjenje, i vech takojer vefelje; jerbo zemlja slajje nebesom istoga Boga vechega negogije prinifa, i shajega nebesom vechega, jerbo uputjena, jerbo rodjena, jerbo manjena, jerbo kao grihahita za pokolenje csovicarsko propeto. Pazite zajedoo fannori na ona vrata nebeska, i slushajte shto govore Angjele kroz nji ulazeci i izlazeci: b) *Attolite portas principes vestras, et elevabit porte aeternales, et introit Rex gloriae.* Dignite vrata dignite, i vi vrata dignitefe, i uzvisitefe. Ali ktoje on, ko mora umci? Nju zar vrata dosta visoka za prinatija? Nlic. Zarje on vechi sada, nego kadaje izihao? Takoje, vechije sada. c) Ovoje torvacenje torvacitefja, i maucitefja svete Cerkve Jerolimna, kakofam gori rekao; i ovo isto potvergjuje i Nazianzen Maftrar S. Jerolimna, kada ovako veli. Vratna, dafce dignu, i visha ucine, zapovidi, da tioga Husa posl make vechega priniti. Shajje dakle zemlja svoja vefelje nebesom, jerbo shajje jednoga Boga ucfinita vechega, i ucfinita vecheg po grihu pridobita, po putu uzetoj, po mukah terpicih, po ranah prinitih; ovdj primidh, a uzderxatih u nebesih.

Znadem dobro, da zemlja nemoxe nadodati reizmittomu vefeljanstvu Boxjecna ista: ali znam takojer, da nadodaje nebesom vefelje pravo, ošobito Angjelom, ko brez Husa u sobesih nifa bili izverfite blaxeni. A shtolu mogli vishe xeliti, kadafu imali bivfvenim nacfnom blaxenstvo videchi Boga? Xelife njijovu Glavu; bilifa brez glave od kacis bili sfvoreci. Virovalifa u Husa, i po njegovomu zasuxeeju bilife vrdignuti na pokutenje prve milofli, a posl na zasuxenje slave d), kako fcini mlogozna bogoslovcih sved Bernardo. Xelife ova svoja glava mlogo xebiche od sveti Otacah na zemli, i u Limba. I ovo najposli videchiza unilaziti u nebesih, kto moxe izkazati radoft, i vefelje, kojefa kushaj? Jedna ob-

a) Ijn. 61. b) Ijn. 23. c) Epsl. 27. rom. 9. oraf. 42. d) Sern' 1. de slav.

opčina, jedno kraljevstvo, jedna vojska, brez svoje glave klonili su, ali kako vide, i čuju daje došao, i daje kod nji njiova glava, njihov vojvoda odmah svkolici okivu, priznao ferđćfanoš, i febe blaxene feise od radoš, i veselja. Koliko vechma ora prvelika opčina Angjelah, ono kraljevstvo od svicloših, i oca vojvaka od rdloših, koliko vechma nifate oal veselili videchi, i uxi va učli svoja glava pridobitiska lita? Oviije oni, moralik rechi, koimamje dao millof, dasmo Angjeli, a ne pakčni čjavli; oviije, kod nazje factevao od frarotnoga i pogrdnoga iznevirenja, poraci koga toliki prilicosti nami duhovi gore lada u dubini padlenoj; oviije, koje bio, i fadaie, i bitičhe uvike svekoliko naše dobro. Hodimo svkolici dakle za primidiga poznan, za sprovođniga zadaxeni. I evonivam raj izvan raja, za prizidi jedan novi raj u zebefah, ali poslan od zemlje.

Vidife, da'e onda nebo priobratilo svoje lice, jerboje primilo jedno novo nebo u febe poslano od zemlje. Zemljaje dosta, i mloga zasluxenja ucifirila zebefom, gdjeje josh mnogo marjalo, buduch da josh ondi nije Odkupitelj proslavljer. Estefe ondi zvirde, ali nije bila zvirda perva. Bilidu planete, ali nije bilo josh ondi pravo funce. Iliale svitloš, ali nije bio josh sviclnjak, koje jaganjar, vidjen od Ivana zajedno s nebom novim a). Vidi orhan novan . . . *Et hinc est et agrus* i koje zapamio zebefah svelikom sviclošiom, i veseljem. Zla ove zemlje, gledajte, kakofefe obrzala u dobrah! Muka properuga lita i njegove raze, gledajte kakofefe okretala u radoš, i veselje zebefah! Klanjajufe oni duhovi, i proširufe, veli ihli S. Ivan, i oni četiri prvi Evangelife od velikoga reda, i cri dvadeset i četiri šareshine onoga dvora, posli kakofefe poklonili, i pali na svoja lica, činiliku toliko i takvo sladko pivane od veselja, daje zvechao, i jektio vaskoliki oni zebefski grad Zion. Ako ja promishlam, koje uzrek od teli koga veselja u zebefah, nabodim, daje muka, i terpljenje Odkupitelja našeg lita b). *Et vidi . . . in medio firmavit agrum factum terram arifam*, veli S. Ivan. Vidiofom u Frid šareshinah jaganjca šolecha kimo ubijena. Veli kate abijena, jerbo, budochife ovo dogodilo u zebefah posli zrazhafia litafova, nije mogao rechi abijena c), veche kimo abijem, jerboje bio ubijen na zemlji, sranama proslavitima usker-

a) Apoc. 22.

b) Apoc. 5.

c) *Vigias in cap. tit.*

uskerfano, i mislao stavlja na nebesih, i zaradi toga zajedno s ranama slavnima poštovan, i klanjao na nebesih. Ovoje uzrok, štoje tolika radoš, i štoje toliko veselje, daš sladko piva od svih blaxerih, i srećuje u nebesih. Kaj nebeski primat u drugi raj nebeski, i jedna nebesih primata u druga nebesih, koje ovake stvari ikada čino, ili vidio?

Ali ina vishe, štoočefe reči, i jest ovo, da naša zemlja danas šalje svoja veselja ne samo u nebesih, veče i u nebesih od nebesih, tosih prišvetomu, i nerazdijelnomu Trojstvu. Veselja prišv. Trojstvo svaki put, kadaš obrati jedna duša i fraš: *garden eris in celo figer suo pectore paventium agone*. Ali ovo veselje maleroje prava onomu, koje danas zemlja šalje nebesom; zaštobo akofe Boganstveno Trojstvo veselje onda, kadaš jedna duša obrati, i fraš, štočeš činiš danas, kada vidi po jednomu sinomu obratite, i prošavite ivekoliške duše? Akofe veči videči jedan duša izvađitu iz pakla, koliko vechma neče danas videči oslobođitelja svih dušah? Akofe veselje videči jedan grih umorit, koliko vechma neče videči ivekoliške grihe pridobite i umorit? Ali izvje ovo u Isu, štoje ovo učinio na zemli propet, i zaradi toga ukazuje Otca svoje ranne, i odkrivši ukazje i ranu svoza boka - a) *Christus in dno lateri, Pater cuius est dicit*, veli jedan meštri Bogoslovac. I na ovi način svojima ranama veselje prišv. Trojstvo, jerbo lovinaje radobio jedno kraljevstvo iznevineno, i izručeno. Otishaoje sin u daleke strane, veli evangelista, a što da činiš? da radobie sebi kraljevstvo, pak daš vrati. Zdobioje sin Božji svojom kervjom, svojom mukom, svojom krxem; pak danas vrachafe, i prikazuje vikovčanomu Otca sukrešenomu radodijom, i veseljem. Evo SS. B ovofa radosti, i ovofa veselja, koja danas šalje zemlja nebesom.

Saca, da si dno s reba na zemlja, pak da vidimo, kojša to veselja, koja šalje nebesih našo! ovoj zemli. Zemlja šalje danas nebesom svoja veselja, jerbo šalje puti cloviciansku kranjenju, i propeta, ali veče slavnju, šalje štoje Boga vechega, negogaje primata, kakošno rekli. Ali kojša, i kakvaš veselja, koja nebo šalje danas zemli? Oh i kakvaš veselja! Keršjal moji! Ne fano što činjero, veče i vidimo, dašefe otvorila, razširila, i urešila vrata raja nebeskoga, i zato da mogu odonuda izlaziti mi!

milosti na zemlju; i zato da mogu sa zemlje dušbe uzlaziti u ne-
 bežah. Svrhu ovoga put, koji vodi k odma blaxenina vrtava
 jest ucinjena veći, izravnani, i figurati, radi prije bioje uzak, strem,
 i pogubljen. Odovuda jest, dase Kraljevski Prorok izdaleka vje-
 li ovoj novini: a) *notas mult fecisti visus mas.* Vechefno blaxeni,
 veli on, samo govori novinosa, koja nam dolazi s nebežah, pak
 onda nadodaje, *adspicitur ut leritis mas vabu no,* napronichesane
 s radofijom s licem tvojim. Vidim veche put otvoren, vidim raz-
 širana vrata rajstva, vidim pripravito na desnoj bokanikvenoj moje
 nasladjerje. *Delatator te sextus nec usque in finem.* Jachu jost
 viske reči od ovoga veselja: danas samo put jest put, istina jest
 istina, i xivot jest xivot: *ego factus vis, vrtit, et vis.* Danas sa-
 mo moxe reči lita u tvorenja inverzitivni načinom; danas je put,
 danas je istina, danas je xivot: put, jerbo nam put ukazuje: istina,
 jerbofe inverzije sve ono, štoje rekao: xivot, jerbofe sada ve-
 che a tridisi xivota. Putje, jerbo nam daje izgled onamo uzichi,
 veli S. Bernardo, b) istina jest, jerbo nam daje posidovanje obe-
 chanja: xivot jest, jerbo uzima za lebe, i pripravlja za nas pla-
 cha, i nisto na nebežih. *Via in exemplis, veritas in promissa, vita in
 premio.* Što akole vami činil ovi put tekak i macian, jest lisan,
 veli S. Bernardo, i S. Pavao. Vi mislite, da put u nebežah jest
 ichi gori? Nije, jest ichi dole. Danas lita uzlazit na nebežih; ali
 kako uzlazit? s-uzdizanjem? Ne, veche s-nilazanjem. *Quid scitis
 ascendit, qui est, nisi quis et descendit.* Uzidzajte, jerboje i sinito.
 Takoje, Kerlijani, tako, put u nebežah jest silaziti, pozivati: a
 put u patno jest uzlaziti, i uzidzati. Mislim da me razumete,
 samo velim svetin Bernardom: c) O zlocha, i opacitza sinova A-
 dairovi, buduch da uzlaziti jest veoma teskoje a silaziti jest ve-
 ma lano, oni i lano uzlazit, i mlogo tesje silazit. Kakva stvar
 jest lanoje, negoli silaziti? A kakva stvar jest tesje, negoli uzla-
 ziti? Promislite sada, jest lano ichi u nebo? Oramose ide silaze-
 njem, sponziosijom. Ovoje par veselja, koja dolaze s-reha, put
 od pozivofli. Okoleš, i tashina urdixefe od zemlje gori, a po-
 nizroš dolazi s-neba na zemlje, i jest jedna kripoš rebeska, koja-
 je donila veselje na porodjenju, obitajala pod znakom, i terolje-
 njem, i danas inverzitivno ucinila veselje na uzahafju liofova na
 nebežah.

Ro-

a) Pšl. 15. b) Serm. 2. de Alcor. c) Serm. 2. cit.

Rekao sam, da zemlja šalje danas svoja veselja u nebo, jerbo-
fu Anđeli počeli izati iz svoje glavu. Ovo isto veselje vrata-
fu danas na zemlju, jerbo mi imamo našu glavu u nebesih. I na-
mi jest uzrok radošći, i veselja *ono*, štoje bilo u Anđeli uzrok
kalošći. Oni nisu mogli biti podpunno blaženi, jerbo su imali svoju
glavu daleko, budući da za moći biti izveršito blaženi, moraju
imati svoju glavu sobom s'jedniti. Ali mi imamo veseliti baha
zaradi ovoga, što imamo našu glavu Isusa toliko daleko; jerbo-
je posluženje, i slava njegova bit sverbu svu stvaranja nebeskih,
svetih svih Anđelah, i Arkangelah uzvisit, i primit na desnu Oca
vikovicsanoga, a) i jerboje posluženje naše, budući daje toliko
uzvisito danas prvi put u nebesih naše človičnostvo. I pre-
koje dalje od nas s'človičnostvom, s'človičtinom, nezrećenim nacif-
nost bližeje nas svojima Bogaštvom: b) *Infantili modo venit esse di-
nitate profectus, qui factus est humilitate longiorum*. Veli S. Leo Pa-
pa. Ili Anđeli, videći svoja glavu u nebesih, malog človičte
šalaze sada na zemlja knati, i čine našu nebo, i zemljom je-
dno vikovicsno općenaje veselje. *Aut duo volis, videtis celum
apertum, et angelos Dei ascendentes, et descendentes*. Nebesahlo promi-
nila svoje lice, jerbo su primila u sebe druga nebesah sa zemle; ali
i zemljaje prominila svoje lice, jerboje primila jedno nebo An-
đelah.

Ali drugaje još veselje, kojaje šalje danas s'nebesah na
zemlju, od prisvetoga Trojstva. I najprje šaljeje veselje zemlji od
Oca nebeskoga: c) *Affecto ad Patrem meum, et Patrem vestrum*. U-
rilećin k-Ocu meom, i k-Ocu vašem, veli Isus. Od danasie
dekle Otac sinu Bogaštvom na neki način i još Otc, ali mil-
lošćiv polko. Kako veselje moze biti veće od ovoga? Za-
štobo umišavali pervorodjeri u nebesah, unilaze šaljanje takogjet
i svi ostala brata njegova. Priznaje Ocu svomu oslobodite iz
tunah ravnice paklene niko duše, kojela bilo pervine njegova
pridobitja, i kojela za sve takogjet ostale zablode zasluxite pla-
ću, i primila posidovanje basbtina Kraljevstva nebeskoga. Sveje o-
vo učinjeno po zasluxitoj sinu Bogaštvom. I oh koliko vese-
lje mora imati naša vira, kada svojima očima danas vidi, i s'o-
ćima vishe od pet stotinah, svidokah uzlazi na nebesah našega
Gošpodina, i kadaja veće viraje, da sidi vaskoliki ljubezniv, i
oru-

a) S. Leo P. Serm. 1. de Africa. b) Serm. 2. de Africa. c) Jam. 20.

orukam čamo svojima slavnima ranama na prstolju u svojoj slavi? A štoču reči od našega usanja? Danas naše usanje moxese inepovati s Augustinom jedao otajstvo uzigranja, i radošti, jerbo potvergjuje, i krtipi naše mlohavo i slabo csekanje. Danas učenjensino posidnici slave, i prošlino s luhom višinu nebeseh, i postalino dionici miloštih, kojensamte rardilju po Duhu svetomu a) *Moše nos solam paradisi possessores formati sumus, sed ceterum Ceterorum in Christo superna penetravimus, amplius obsequi per ineffabilem Christi gratiam.* Što nam oštaje višne usafise, kadašmo veče slaviti posidnici naše sverhe, i kada imamo pet, i načini za mochi dojtii istoj sverhi? Ali nevoljne nas, ako nedođemo, ako neuzgladamo prilipi pridgled našega usanja, ako nebudemo sjedilšti našom glavom luhom; veče budemo razhaviri kano kuxna udiš čvike, nevoljne, velim, i netrične nas. Zasiťobo, kakogod viditi sira Boxanševnog u petti proslaviti, hieče našipše prikazalšte slave i rji nebaski, od razi nebaskoga, tako po štii načini, neviditiga nikada, veče zlobit biti, i nepoznan od njega, biti hoče pazao od pakla, veli S. Ivan zlatousti: b) *Locet quis numerus ponit zelatus, tale nisi dicit, quale ab illa felici eridere gloria, a Christi obit haberi, et miris, velle nos.* Što ako nas strashi ova rics vobitje, i što činjemo da sidi gori kano sudac grihah, i što znamo, dašmo grihahnici, opet nas tšiti ovo, što znamo, da on sidi onamo gori takogier kano naš branitelj. Imati jednoga branitel'a rajnoguchriega, i najnudriega na onomu prstolju, toje jedno neizmurno stršenje nas krvacah. Grihahnicšmo, ština ješt, (višino grihahnici, ali imamo u onomu dvoru, i sverhu ištoga prstolja Box'oga jednoga velikoga branitelja ištoga Sider ština pravdnoga, piše, i veli jedno ljubeznivo serdce Ivan svetii: c) *Est et si quis peccaverit, Adversus habemus quod Patrem Jesum Christum habemus.* Blaxeni dan! blagosovljeni dan! sričai dan danashoji! Veseleće nebo, veseleće zemlja. Ali akoče zemlja veseleće dobro, neka skine sa sebe zloba i nnavidost, pak neka metie u serdce svoje ljubav, neka uzide u nebo xeljom, gdje pravo veseleće. I kadaje veče zemlja, štošmo mi svkoloci, kadašmo veče primati tolika veseleća od Orca, zaduxira po sinu njegovomu, i po ofobitoj milošti Duha svetoga, slavašmo ovu miloš, da moxemo i mi uzitii k našoj glavi, i utver-

a) S. Leo Strm. I. de Aqvas.

b) Rom. 47. ad Pop. Ant.

c) 1,

svjerditi korenje ne na ovoj zemlji, koja pomajkuje, veče u nebu, koja nevrstaje, i gdje samo blazito vjelje, jerboje vikovicno . . .

PERVI DAN DUHOVAH.

Paracletus autem Spiritus sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia. JOAN. 14.

Presidaje sveto evanġelje panno pritoje, i prokletiva protivu svitu ovomu, sâvvinim ja-nebi znao moxelle sâti sivar strahovitâ od onu riefin Sira Foxjega, skoinaje potverdio, da svit ovi nemoxe uzeti, nisi prâniti Duhâ svetoga. Ovi Duh, koga on veli da svit nemoxe primiti, jest edna svidošt, koja restirati moxe najmračnie trnine; jest jedna xefina, koja u jedno okâ trenuje ochfiti moxe dashe najerdobnie; koja probuguje one, košu zalpali, i grihe ono, košu oladili. Ovoje jedan Duh medrošti, i svitovnja, moguch svaka ponoviti, i va neutrečna crediti; ovoje jedan Duh jakosti, koga nikakva sivar nije teska, i skoin svakolika jefu lafna; koj efiri omekšati lerica najverġia, i osladiti sviri najporcie. Ovoje jedan Duh mira, koj u dashe ulazi brez svake boke, koj neutrokuje nisi došadu, ali smetnja, pacie najrotivni ca-clinom donosi, i uzderkaje u šerdch jedva sladku tihost; nadahnje jedva vefelo utisherje, tira svaki strah, i svaku sumnju, ali da bolje reknom, koj efiri sigurne, i vefeli sâstom štrâjom, i štrâhom boxjim, koga daje aX. *Tunc Dominus delicta cor.* Strah Gospodinov nasladniche sedce, veli Cerkveni. Blazene, i šcline dâšhe one, kojefu ovi Duh prinâle, i kojefu ovim Duhom nadahnute. One same mogu dokceliti, i razumati izvršitelci ovoga vefelkoga dara; one same mogu vadofli oplakati nešriche izkvarica svita, koj josh rije imao štrâni od njega, nišche imati. Ali kakvi je
ovo

ovo dar, koja reči daje svitu, prevrtaše svit uzna shajme no-
moći? Zastite šal'e folikom svitlošjom, kada nemoxe biti pri-
rjet od ovoga svita? Koje to svit, komufe ovolika milost pri-
kazuje, i koje to stvar, koja uzrokuje da svit ovi dar primiti
nemoxe? Otajšvala ovo Sv. B. koja nita takva, dufe dokucidi, i
razučiti nemoga. Ovajm ja danas odredjo vami s-mojm govore-
njen, eli s-milostjom Duha svetoga kazati, i iztolačiti. Višamo
knaje pomnju mene slusati, a ja potčinam.

Ja rebi zaao vami starati, da razumiete, zašto svit nemo-
xe primiti Duha svetoga, skovam prie aculaxem u kratko, shto-
che to rechi, primiti Duha hoxanšveroga: shtoje svit. koiga pri-
mili nemoxe, i a čemo sioj ova nemogućnost? Ilija jest, dafu
Apostoli bili veče primili Duha svetoga prie uzahofa Gopodina
va na nebesih, budich dafu primili i milost, i viro, i buduchi
nija nadahnoviški Has rekao e.): *accipite spiritum sanctum*. Umite
Duha svetoga. Nishćenanje svaki dan jest njina obćičavo, i go-
vorio, dachem ne skoro, posl kakoje od nji odšli, poslali Du-
ha utišitelja, i ukazao, da ako on neozije na nebesih, oadim
ovoga Duha utišitelja poslati nemoxe. Odkuda, miliche moxebit
koigod, dafu za dan danstajl Apostoli primili jednoga Duha dre-
goga, razlucena od onoga, kogafu primili prie? Ne. Hoje oni
Duh isti, ali fano shtolnje dat bio danas na jedni drugi način
prie obćičaja. Primilifuga prie, ali nita bili napanjeni izvršito.
Danasje snikao sa svina svolima darovna priobitno, i izlio i de-
sue i serdech osertikah stupljenih, s'jedintvshi s-njovom virom
jedni razni takvi, jedni slobodi, i jedni ljubav toliko xeloke,
dač sva otajšiva razumili, svaku linochu u svojoj službi, kojifi
imali činiti, zadodni, pače svekolikomje bilo sladko, dafu bili
pripravni i terpid, i smerti za ljubav vraga Gopodina.

Vichete moxebit isda mene pitati, dajefie ovi Duh svet i u
fidelat'ina viancah, fonom podpunošjom, i obilnošjom skojora
oods? A ja vam odgovaram, dafu od toga ni najmanje samofiti nemo-
xe; ali jedni ovakva milost nečinite, ninte daje svitu, toješt,
kako razlozi S. Avgustin, nedajete onima, kol utivaje nasladjenja
svitovna, kol knadu svoje serdce prilipio za A-rina zemaljkima,
kođe pridaje, i postaje sukni ovoga svita, kolje kerijasi, istina
jest, ali utogjeja, i provode svoj život šivine protivno naredbi,

x-

xivote, i muka Gospodina Isusa. Ovakvi neprimaju Duh svetoga, niti gore tonim plamenom boxanšvenim, i štroje vishe, nje ni mozuču, da gore, to jest, jeft vrlo tesko, i veoma mucno; i zaradi toga svet nemoze primiti Duh svetoga, jerboje on prichiti Dah, jerboje istina, a svet jeft vas od putti, vaskoliki nlejni, rahale & kervjom, i izpraznosijom, i fioi u laxi, koja istiu kvazi, i odbacuje.

I da ovu istiu bitrie viditi moxete, jeft od potrebe zvasi ono, shto sveti Augustin za vishe mislah pira u svoji knjigah. On pira, koje uzrok, da budachi Bog od naravi svoje jedao bivstvo i vaskoliki duhovno, i od duha, i budachi dase ovo ime daha svima trima kipovima prichoi, savimtim trechi kip ofobitim kanoti racionalnom iteozuje Duh sveti? Za odgovoriti na ovo, neiztraxujem tankomne razloge svetih naučitelah, i drasih bogoslovasah, veche velim, dase on iteozuje Duh sveti, za znamenovati, i dati za znanje, da svetost njegovi dillah jeft posobita protivnost, koja je vidi, da on ima prama putti, i prama tlu. I last tako je, jerbo Otac vikovicsni jeft bio oni, koje ovu putt stvorio, i koja uzderzaje; Sin Boxji jeft oni, koje ovu putt sfovicansku uzvisio csak do boxanšiva sjedinivših svojih boxanšvenim kipovi; ali Duh sveti nishta nečae da ima strojome, on se nedejo, niti udlaš, negoli u fama i jedinu dahu, u kojoj cftni svoja diltovanja duhovna. I ne fimo, da on nishta nedilaje u putti, u tlu, i za tlu, veche josh pravo njegovo misljenje, koje udalaje u dahu, u kojoj pribiva, jeft ovo, da savime nenavidi putt, da nenavidi ovu stranu tla, i dani progoni, kamo svoju smetru nepristeljicu, doklegotja sebi, i svomu razlogu neoskvrnenomu nepodloxi.

Ovo narazuvših dobro, ako je tolika protivnost, koju ima Duh sveti prama tlu, i putti, ako je ovoliko progoni, i hoče, da dahu svetdilj ovakvo borenje s-tlom cftni, kako moxe biti, da Duh sveti dojde, i pribiva u jednomu sfoviku, kojega dahu jeft svakolika od putti, i svakolika od tla? Ja ovdj nazivam, i imenujem svetim Bernardom dahu od putti, i od tla onu, koja po svoji chechenjih behillazi na dvor za drugo, nego dase prilipi za stvarna ovoga svita, i koja je nevracha u sama sebe, nego natvarena sfolikama prilikama opakih prikazanjah, koja po ofcina vidi, i kojaju derže zanesenu. Jedna dahu od putti, i tla jeft ona, koja svakoliku svoju brigu, i pošto stavja u ovomu, da nakiti svoje tlo i učvita, daga uzderxi zdravo, i kripko, daga cftva od svako-

koja posla, i truda ufolbito duhovnoga, daru dobavi svaku ugodnost, i svako nasladjenje ove nevoljne i blatne zemlje. Jedna duša od putti, i tla jest ona, koja za ništo drago nemari, niti šta cini, nego ono, štojoj prid oči neche pokuda, štojoj prikazuje, i na štojoj navlači tlo, koja za drugo nečaitoi, nego da uxtva dobret i raskoshja prolazecha ove doline od suzah, kojima nemoxe odkinaci, i uzdignuti sverhu ovih stvarih zemaljskih niti xeljom, niti misljenjem. Otkuda Duh svetl, koje neomirna načinnoci cini, kakoche dojt, i usicu u takvu dušu, kojaje veche karoti odhacila od sebe i ono, štade njoj naravno, i kojajeje vaskolika učinila tlečna; jetbo cini ono, što tlo heche, i nashtojt tlo, i pokuda vuce. Ovakva duša gubi svaki dan štogod od svojih izvrlitostih, od lipote, od čištoche, od hitroche, i ofale nejosli zakopana u blatu, i gjabreta ove zemlje; niti moxe razumniti, i primiti što znaje naravno. Pak misite, dache ovakvi keritani, kolku ovako sivrime zemaljski, daju mogacbi, i da moju primiti onu mudroš sverhunaravnu one boxanštvene svitlosti, koju Duh svetl propisa, i uliva u duše čiste, u duše neoskverajene? Ne, zašto. a) *Adhucis homo non percipit ea, que sunt Spiritus Dei*, govori sveti Pavo, Človik, koje vaskoliki od putti, vaskoliki tlečni, nemoxe razumjeti, ni primiti ona, kojaju Duh Boxanštvenoga.

Elubi xelisi, da svagdashnj dopeljai nebi nas ovo ilinu bli naučili. Mlogaše, i mloga, koja na imamo svaki dan prid očima. Mi vidimo, da oni, kolku svitovni, i tlečni, nejosada silakvo znaje od Duha svetoga, sukakvim govorenjem anagufe da prigna na jednu ilinu duhovnu, i Katoliciansku. Imade knjigah duhovnih, kojeje čine čdu pisare po nadahnutju Duha svetoga, koje kada štču duše čiste, rikadaih nektaš, da odmah nečute u sebi sladkosti, i cri plamen boxanštveni, kol mixe; ali jedan človik vaskoliki tlečni štitiče ove ovakve knjige od početa do sverhe na takvi načlu, da neche izati ni jedno spakrošno misljenje, da neche čutiti ni jednu iskricu u svomu srcicu od prave xelje. Jedan človik tlečni, kojeje dao na svako razpushtanje xivota, ne fimo da pšje prilveto ime Boxje, i viru, koja vala daga spasi, pogergaje, veche joan svojom čerain jezikom govori rici nečistice,

še, franosie, ozloglašenja, koja sva, svaki znade, dašu naudljiva Iskerajena; nepravedna Bogu, i svojkolikoj općani škodljiva. Shtoje više? Ovi ovakvi u tli ešas rodjeni ljudi dojde na toliku budalastinu, daše uzduđuži zamazati išoga Boga, premda svako živorenie svojim jezikom izpovida, i ukazaje ova išinu. Ovi ovakvi Kerljani vide u evangelju izgled, kogaje ostavio Ius; ošija daše ova shtila, i pripovidaju više putah; znade, daš duxen ovakvo svoj xivot uređen; i salvinstin, ne samo da provode jedan xivot salvine protivu naredbi, i zakona, kogajamle ostavio Spafitelj Iviš, veče jošu ošadaje, kada vide druge ošderkavati, nji kada, shtajmaje rugaju, i kašaju govorecht: zashtaje kajina nepriroke, i zashto nexivu orako, kako svit sada xivi. A zashto sve ovo biva? Zato, jerbo ovakvi tlesni nerazumeni ona, kojaju Duh božanstvenoga, nejna u serdcih njihovih Duh svetoga, riji moxe pribivati u njima: *Amalite homo non percipit ea, que sunt Spiritus Dei.* Ovakva duša ima oči, da moxe viditi riči priče po Duhu svetome; ima uši, da moxe čieti omu Iliu, kojaje pripovida, ali nefrichia, nejna oko oko nevidjere, kako govori Avgustin sveti, nejna omoga Duh, kol vidi u dno serdca, kol probis najkroviviu mislah, i razume najdublje stvari, i nastjvah; jerbo neclari Duh sveti u ono tlo, kojaje veče od soli, ugljerja, i sumpora iztrudilo, kojaje veče ugijililoše, i ušmerdilo na sokaci babilonje, toješ bludjofu. Tilo, i kery nebuda pofidovati na Kraljevstvo Duh božanstvenoga, večeše od poribe, kol xeli primati ovi plamen u svoje serdce, da izprzini iz njega ivekoliko, shtoje protivno Duhu svetome.

Drugj uzrok zashto svit nemoxe primati Duh svetoga jest, jerbo svit, kolje lexitiv, odbacuje išinu; i svi oni, kolje ljubitelji svita, ješ priatelj išine. Gospodin Iles svaki put, kadgoduam od Duh svetoga u evangelju govori, kaxenam oširo, dache Duh sveti nami svakolika retomachiti, koja nasje Ius acšio, dache nam biširo ukazati sva otajstva svete Vire; i dache nas nastofiti svako išinu. *Docetis vos omnes veritatem.* Ali ljudi, kol ra mislo shtobi moral xeliti Duh svetoga, da nauče ova išinu, oči budach tashu, nišise zahne strugin nego slaxjom, zashto boje primiti svidof božanstvena. Iliha jest, voli Avgustin sveti, da ljudi od naravi ljube išinu, ali nekogod zajedno savom išinom ljube i mlogo druge stvari, radibi naji išinu u svemu ošoma, shto oni ljube; ali ima stvari, kojabi nji vechma mučila, koliko ova, kada poznaje, da sve

sve ono, što oni ljube, nije drugo nego lax, neistinit, i izpraznost.

Jedna vikovicihna istina jest ona, koju je mudri odavna izrekao u svoji knjigah a), *Ispraznost od ispraznosti, i svekolika ispraznost*. Sveti Ivan Zlatousti svituje svekolike, navlastito Velike ove zemlje, da uruku ovi redak sverhu svoji vratih, i davarova svoja dvora, i dase cleso spominjaja shtući ovi rici kadah kod terpeze, ili u kakvom razgovora, ili u kakvoj skupštini. I zaista, ja neznam, bilike moglo dati svitovanje bože i spasonosne od ovoga? *Ispraznost ispraznosti, i svekolika ispraznost*. Tako je, nejma stvaru na svitu, koja nebi bila izprazan toliko u poshtenju, koliko dostojanstvu, toliko u zaslađenju, koliko u veselju zemaljskomu. Nejma čovika od posiet i razuma zcrava, kol nebi poznao, i ispovidio ovu istinu. Svekoliko stoi samo u jednoma prikazanju, od koga se varaju oni, kol hoće, da privarcati bude; jerbo akočemo dobro pročiniti, i promisliti, shtuje ono, shto svit naziva veliko, shto svit naziva slavno, shto svit trenuje sladko, mi nečemo naji ništa drugo, nego jednu neistinit, jednu tashinu, i jednu izpraznost. I pak šavinsim oni, koje pripiti za svitom odbacuju ovu istinu, i vole se rahiti sjednom laxjom, i tercati za jedinim di-mom, koja nešaje, negoli istinu zagerliti, i shiditi.

Negato Duh sveti u dushama dobrima, i bogoljubivca mnogo drugacije tvori, i diluje. Jedna dusha dobra jedva otvori svoje oči, da vidi, svoje serdce i dushu, da primi ovu hoxanstvenu sv.dost, i evo odmah poznade, i vidi bistro, da svekoliko, shtoje na svitu, jest jedno varovito prikazanje, jest svekoliko tashno. Vidi, koliko je kratko zaslađenje, i veselje svita. Vidi neistinit u dostojanstvu, i poshtenju; vidi ulaganie, humbernost, i nevirnost u ljudma; i vidi zlu sverhu svia stvarih, skojomče jedan dan, i to do malo vrijeme svershiti. Ova hoxanstvena svitost dushi dobroj, i bogoboječoj čini otkriti bistro, da poznade shtoje i gdje prava kpost, shtoje i gdje prava znanje, shtoje i gdje pravo dostojanstvo, shtoje i gdje pravo i slabo veselje, ne na ovoj rashoj blatnoj zemli, veče onamo gori u nebesih. Ova ovakva misao u dushi pravdenoj toliko primita, i toliko sladka, oh kolitaje gorka u jednoj dushi, koje je svu svoju želju pustila za svitom, i za zaslađenjem zemaljskim.

1

I zaradi toga ovi ovakvi čovik, na mislo shotebi morao xeliti onu svetlost Duh svetoga, kojibinu prosvitdila razum, da pozade svoje zabludjenje, i da vidi svoja budalastina, na mislo shotebi morao iskati, i moliti, iju brezobrazno otkacuje. Nemazi za kajige dasovne, veche stije one svetovne: bixi od ricfi Bo-xje, od pridikah, pasfe nastiguje u pripovilkim satcheoj: uklanjale od razgovora i svetovanja ljudila dabovnih, pak se prilase ljudna, kofu tepci, topovi, i plovacfi. Vira u ovakvomu čoviku nije vira prava, jerbo valja da sloxi svizom svoja dillovanja. Ufante u njemu nije pravo, jerbo terpa grife na grife, i veche časti u svojoj duhi svoje izgubljenje. Ljubav u njemu nije ljubav, jerbo mislo ljubavi dabovne, ima u ferdecu svomu ljubav svukoliku tifece. Sjednom ricjom ovakvi ljudi bixe od svega onoga, shotebi moglo prigasti na dobro, i na nauk kpar od Duh svetoga, govorechi: a) *Recede a vobis, fluctibus vobis maris motus*. Daleko od nas, nechemo vi zasje vashih putovah; oflavite nas da xivimo u tminah, kojnam nedade viditi naša zla, i naše opacifne. Ovako otverdnuti najposli umiraju kada najmanje od smerti misle, i fernoglavujuće u vikovicno izgubljenje.

Shotef dade ima čifniti, da zadobiti nemoxemo ovu svitlost bo-xanstvna, da prosvitli naš razum, i da uxete naše ferdec na bogoljubstvo, i na zagerjenje kripofnih? Traximo, isatino, i molimo Duh svetoga, da ima misloferdje prema nam, i da nam uxete naše ferdec tonom ljubavjom dabovnom, negledajech na naše zloche, i na naše otverdnuc. Molinoga, premakofno grifskrici, da nam dade novo ferdec, jerbo namje potribito, buduch da fovu ferdecem, koje imamo, nemoxemo imati xelje, nego tifeču, niti misljenja, nego zemaljska. b) *Cir mundus creas te ut, Deus, et firmas vellea tuas in misericordias vras*. Molinoga, i pocsnimo dillovati za naše vikovicno ipafenje, affajmose uvik, ali s-uterp-ljenjen, niti dvoimo da nas neche doverfi svojom ljubavjom k ljubavi dabovnoj, da tako gorimo u ovoj ljubavi blaxenoj na svisu do smerti, a posli u nebifih ite ljubav uxivajuchi evike . . .

 DRU-

DRUGI DAN DUHOVAH.

Lux venit in mundum, et dilexerunt homines magis tenebras, quam lucem. Joan. 3.

Ja većim, da nitko neznae štiti u pišma stroga zakona izrečena prokletstva protivu onomu otverdnutome puku, da nečuti jedan ledeni strah po svemu tilu svome razlivaše. Uzilazili mlinici, i sluhbenici Aarona na kologod sunu berdashu u odichi cernafnoj i porušenoj, i odonoda ferđim licem, i zamuklim glasom puku navishtivali najnečistije tuge, nevolje, i pokarazja, koja za kashtigu zločinacah pripravna derxi Bog svemoguću u svojoj desnici. Čud nikada nevidjen, ranne panne čuazera, vojske nemile, pomor u narvi, otrovu u šadimaz, kaga u ljudna, otmarzje silovito zaručnikah, porazanje šestno sinovah, i kčobi znao izkazati rodovi ofala svakolika? Nishtanemaje prokletstvo od svie ostalih strahovitie, kojefa navishtivali protivu onima, kol prišape upišane ra dvima daskama zapoviedin Boozje jest bilo ovo, *brzomaj, i slipocha a).* *Percciat te Dominus urenia, & caecitate.* Na strahoviti glas ovoga prokletstva, kojeje palo, na sverhu tifeah, nego sverhu dišah, vasterlošjeje nebo cernom magluštinom, i na strahovito oglašje, kojeje udaralo u prazne, i šuplje špilje, svekolike na okolo šreshtife šume, i od šraha ječale dolina. Šs. B. ovo prokletstvo pada i u zakonu novomu sverhu otverdnut grilshnikah, i to ne sverhu tila, veče sverhu njovoga razuzaz, i daska. Odkuda i veli ilus po svomu Evangeliji : *derikaje ječijš na fot, i poljštike bi-di večna mibe, nego fečijš.* Ovakvi grilshnici dvostrakim sacčinoci ješ slij, i sješdom slipochom, koja gril zdruxoje, i sješdom dragom, koja gril slij. Pervaše poradža od nuterajih poudah, koje razum pomracstuje, a druga dolazi od Boga, kol nji kashtiguje. Nekami vikovicnal Bog bude za ividoka, ako ja nilam odre-

dio

a) Deuter. 28.

dio-danas govoriti od ovoga srshovita stanja jednoga grishnika, i njegove slipoche, nećli šo'ćehi u trinaš proviđen od Duha svetoga progledao. Imajte samo pomisla, a ja počinam.

Najma stvar općenite u pismu svetomu, i skomunife cselo Proroci sluxili, negoli nazivajaca grishnika sizenom slipacah. Viditel, veli iz negja ostalih lina, a) viditel ono veliko raloštvo ljudih, kolikse svojima zlochama ođdelećili od Boga, lexci u svoma jeziku, i oskverneli u rukah skervjom? Takoi promishljajte, kaso da vidite toliko slipoce, kol put traxe, čovar pivoja, i u palovici najsvitlioga dana zapleteni šoje u tainah. Ali odkuda dolzi ova slipoča u ljude, kolika proviđeni i s razlogom, i s virom? Dolzi od gnatjah, i pokudah materašah, koja njima pripriče šestlost na takvi način, da ostaju u tainah kod tolke švitlosti.

Napomenoje ovo Prorok Kraljevski u jednoj svojoj pismi, gdje ovako veli: *h) Spiritus tuus, et non visus filium.* Sverhu palaje vatra, i nisa vidil šance. A kakvaje ovo vatra, pita Augustin, koje dim čerai pomračuje re ovo šurco, koje vidimo, veče šance jevde, i šance ranma? To je, odgovara on, vatra oholosti, vatra pokude, vatra šerdobe, šenavidosti, ofvece. *c) Spiritus superbia, ignis transgressionis, ignis iracundie.* Oh kolikaje jakost ove vatre! *manser est ignis!* Uzdignese berzo jedna gusa i mrcosa maglošćita, i došavši prema razumu zastrega, šakriega, i lipa njegovu švitlost ugasi: *super quem cecideris, non videbis filium.*

A zarie redogija ovo na švite? Bogbi dao, da ne i verlo nlogo. Xeli oni jedan, ili bio Cerkveni, ili švitovni, dale moxe popeti na došćojstvo višoko; polchpnost šama za mochi gošpodariti ješ njegovu zvanje, kolega na to podbada: *spiritus tuus, palaje vatra, on veče nevidi velike duxnosti, kojeje na šebe primio, niti ima pomisla, čiti zađoši nauka za doveršćivati svoja sluxbu. Metrese oni mladich na vechaje, i na pošuxerje jedne peršone, koamafe dopađi; pokeljenje njegovu šalje škrice šubavi u njegovu peršah, i odovoda plavi lagahno plamen u njegovu šerdce: *spiritus tuus, palaje vatra, veče on nevidi duha nećifita uretrata u njega po nećifitnomu mišljenju, po opakoj xeli, i po našćejcu grishnomu. Prima oni drupi kakvegod nepravde, ili šamo mišli, daje repravda, i ovo odmah uzdignese od onz pokude**

a) C. 47. v. 59. b) Pšal. 57. c) Is. izm. Pšal. v. 19.

maternje, za zbrunčiga, ferdšeha, kano vinar iz dubine mota, *fu perocidit ignis*, palje vatra, vechu on nevidi vode uzdihatile do nebesah plujach, nevidi život Kerfjanski, nevidi dignost, da pokloni Bogu, i da podnese za Boga ovu nepravdu, kako je on za nas tolike podalo, *est videtur filius*.

Ovoje ona slipoča, kojim ja rekao, da grih zdruxaje, slipoča poxudna, i ivovolja, koja neizgovara čovjeka, vechega odgajuje. Ovu slipoču princip stadkegovora Laneszoga a) nazi-va *basalashitias dazie*, a Ptorok Oles, *slaratie basalashitias*. I zalilo, koja moxe biti budalashitna od ove vechu, odbaciti svitlost Bozju, za mochi živiti po svome nagnutju dilefornu, i boditi po petu zlozredni svoji esochenjah? Kojaje vechu budalashitna od ove oštivine vladati jednoj silovitaj i nenilloj poxudni, koja nam odvah zlogodnu kerju na oči meche? Gledajte Samfona, gdje pošao fixaj svoje nevirne ljubovnice: Nije zar on razlog izgabio onda, kadste je puštin pridobiti od njezina ulaganja, i millovanja? Prie neofornu Filifei izvadhli oči protivu svojoj volji, vechegnje bila zalipila Duhla snegovom voljom, nitifaru shto drugo nepriatelji učinili, nego samo doveršihili ona, shtuje ona pocsela. Bog vas oslobodio, virni kerfjani, od sile i nenillošti poxudah: iz neeju svie robovah za svitu, nejna nefrichniega roba, i fixaja, nego koje podloxan, i kome ganuđa materaja i poxude gospodare: Drogifu svi slobodni u najplemenitaj sitni, jerbo prenakohn na silu natovareni s-gvozdjem, duha nije okovana, niti svezana. All fixaj svoji poxudah, i svoji materaji grifskih ganuđah, onisu okovani čak u dru svoje duše, i tako framotno gube obo, shto drugi, okovani za tle, uderxaju, toješt duhu, koja nikakva silla uzeci nemoxe.

Druza slipoča ješt mnogo gorja, i strahovitia, koja za grihom sledi, i koja dolazi od Boga, koji ovake orisaruke kashnigaja. Bog, kako mudro ovdj promishlja Uzon od svetog Viktora, b) Bog ješt istina, daje početak svitlosti, ali ne smizah, i prenakoje u stvaranje svita razarilo tmine od svitlosti, sšvimcim nestitese, daje učinio tmine, kakoše shtie, daje učinio svitlost. Rekaoje on, *fat lux*, neka bude svitlost, ali nije rekao, neka bude tmine. Zashitoba, shtofa drugo tmine, ako ne opacim iznevirenih Angelah, a shtoje drugo svitlosti, ako ne praveditost dobrin? Razstavioje tme-
ne

a) *Geor. ven. de russ. cristj.* b) *Erud. čovj. de sac. fid. t. 1. p. 1. u 123.*

ne od svetlosti, razlucivši dobre Angjele od zlih, i potvrđivši one u milosti, a ove odšudivši na pedepu: ali nikakvu stranu nie imao u timama izacviterih, kako je imao svoja stranu u svetlosti Angjelah dobrih. Nistazemanje a) shipocha otverdnuta grihshnika, ako neima Boga pocetnika gleda na grih, iznaga pocetnika gleda na pedepu. Otkuda veli S. Bernardo. b) *Dajete pomozite jsi kuznu sedcu njovu, jeru kadasi njemu pozvali i pogrdili, pravdomu primu sa plegju, daga i nepoznanu.*

Otkuda biva, da ori razbludni, i tlesni cfovik, premakuje u godinah i veche padajoch, aldi svejednako valjatile u gajlochij svoji nechtih naslednjah, nitile kadgod Bogu okrene, i obrati? Znateli odkuda? Udariogaje Bog shipochom, on nevidi smert, kojara dol za legji svojim macem; niti vidi pakao, koji postu smertu aldi, daje razjario svoje cseljaci za proxdteriga. Otkuda biva, da ori lakomac nikada nemoxe zadofi uciniti nezastljivomu grabljenje svoga proxdteroga ferdca, kolikomu drago proxdterao pak Bozu silom, i plobenjem? Znateli odkuda? Udariogaje Bog shipochom, pak nevidi, da spravlja blago ferdca za onu poslednji dan feda, i ofveta. Obadvah zamotani u cercoj nochi, vide famo svoje naslednjaje, i svoju korist, kao Egyptiani ona tri dana, kadasi bili u najgusochoj moglestici, rihu vidili drugo nego trine.

Boxe vikovicni! kolikodi pravedan, c) i kolikodi pravedi sedovi tvoji! Dajechi sebe, i podlaxuchite svojima grihshnicu poxedama grihshnik, odabire i voli tmine, nego svetlosti; a tige otavijash zamotana u ovira tmimama, uztechki tvoje svetlosti. I oh kolikodu guste ove tmine! ja nebi znao bolje izkazati njovu strahotu, nego pridstavivahli onima tmimama, u kojima zamotani leze u paklu prokleti. Paktoje vaskoliki tmine, istina jest, ali one tmine, veli evangelije, jesu tmine izvanske: d) nitte cam se tembras exteriore; gdi tmine jednoga grihshnika jesu tudce zatvorene u njegovoj dusi, i tako msterneje sjedinite, kakoje on sam sobom sjedinit. Pripravaju odšudjeni u onima paklerima tmimama, istina jest, ali orihu i protivljeni, jerbo nikada nisu prije poznali, niti shtoje Bog, koji ni sada kashduje, niti shtofu oni, i za koju sverbu stvorci bili; i tako zdvorale olasteri s tmimama, ali iznetra imado svetlost. A grihshnik? A grihshnik suprotivnici ractinom iz netraje vaskoliki u celinah, a zdvorala ima svetlost; zahtobo izvan sebe vidi izgleda,

kol-

a) D. Tr. 2. 2. q. 49. a. 3.

b) Ept. 3.

c) F. d. 128. 237

d) Matt. 23. 12.

kojega na dobro podbadaju, čuje svitovanjeh, kojega od zla odvračaju, vidi svoje prijatelje i druge mertve u grob nošiti, kojega opominju, dace i on do malo vremena umrti, čuje prijete od vruchozeljni pripovidaoca, kojim vikovicima savjetuju paklenu vatru, ako u grihah otverdnat ofane; ali sveje zaledo, jerbo ovaki grihstnik iz nutra još vasčeliki u tminah, kojemu skrivaju ono, što vidi, i čine, da nezaznue ono, što čuje. Odovcda ješt, da kod kamo slipac u gustima tminama, nisi ina voje. Kolikomu kazao, gdje bardo, gdje dole, gdjele ferna: najposi ide od dubine do dubine, od propasti do propasti, doklegodje slipoci vrtmetitoj sjedini slipoca vikovicima, i tminama grihah tmine paklene.

Grihstnici, braćo moja! ako još pravdati Bog nije protiv vami ova kashiga, od koje nema strahovide iz meglu svu kashigah pravde njegove, poznajte očlanost neprocinjenu njegove dobrote, i miloserdja. Onje irao svami ono miloslivost, koje nije imao s-mlagima drugima, kojega manje avridli, i manje pogerdli. Otvorite oči, i pazite, da ova ista njegova dobrotu najposi neumorite, i boješe istu uterpljivost jednog Boga, koji toliko oshtrie kaza, koliko za daxe vrime propusta, i pudaof. Terpioje Abner i to tri puta brezobraznost Afela, kojega pozivao za boronje vojnicko; ali videcchi, da njegova bishof nomiruje, i cšćecchi, čaga imova poziva, a) okrenuvši prioshtri berk svoga kopja, proširigaje na zemlju mertva s-jednom strahovitom jannom. Ah što znaš, da mozebit ovako zecchi Bog s-takvim grihstnikom. Tko zna, da mozebit prvi grih imrti, kojšće po neštrichi učialo, da zemetne sverbu i uterplenja Boga, i bishofi grihstnika! Tko zna, da nije postidni, postit koga Bog niticne dani više svoje pomoči, nisi milost! Ovoje vedro otajstvo i za vas, i za mene šakrivenci; ali bash zato jerboje skrivceno, i nepozzano svima, mrtolobi strah umetnati u naše serdce, da jedan put otvorimo oči, i da dilajemo za naše spakeje . . .

NA DAN PRISVETOGA TROJSTVA PERVO.

Baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus S.

Matt. 28.

Bilo je u niko vrime od mudrih metnito, i izustito pitanje ovo: Moze li biti, da se ne ljubi oni, kol ljubi; i moze li biti, da se ljubav ne vrati s ljubavjom? Nije tko mogao za ovo odgovoriti drugi, nego oni nepridobiveni Kralj Aragonse Alfonso, kadaje ovako rekao: akoje pita od ljubavi bozje, ah istinaje prava, da Bog nas ljubi, a ome od nas ne ljubi: akolise govorenje i pitanje ovo savlja od ljubavi svitovne, cistise, da nije moguće najti etovika na svitu, kol neki vratio ljubav za ljubav. Takoje, nitko bolje, nitko mudrie, nitko svetie nije rekao, niti odgovorio na prvu stranu teclanoga pitanja; zashtobo akoje ovo istina u konogod otajstvu glede na ctoviciansko nepoznavstvo, jest istina prava u prisvetoma Trojstvu. Ovoje otajstvo ono, koje poradi Velicanstva Ivoja, i uzvisenja, moralobise vishe od svu drugih poshtovati. Ovoje otajstvo ono, koje poradi neizbrojenih dobroctivnih svima nami ucinjelih, moralobise od svakoga veoma jako prisustiti, i rofin u svomu serdca. Ovoje, velim, otajstvo jedno, koje nije bilo objavljeno, i ocfito ukazano niti krivobogostovcezi, niti kodicna, veche samna Kerstjanom, i zaradi toga moralobi probuditi, i uxeclati na ljubav prema sebi ne samo nashe kelje, veche i nashe dushu, i nashe serdce.

Za uciniti dakle slavno govorenje, i za uxeclati nashe bogoljublivo, metelchavim prid ocu nashe duxnosci prema toliko vifkonse, i nedobacteroma otajstvu. Duxnosije nasza da ljubimo, da zavijamo, i da naslidajemo prisveto Trojstvo. Da ljubimo kakono ostnu sliku i priliku: da zavijamo kakono nashe najpoguchde brajenje, i zashtenje: da naslidajemo prisveto Trojstvo kakono nash pridgled i ogledalo. Ovoje ono, shtofam ja danas pripravan vam ukazati. Inajze samo poznanje, a ja pocinjam.

Per.

Perva dušnost naša jest, ljubiti ofolitim načinom prifveto Trojstvo, i uzrokuje ovi, jerboje naša slika i prilika. *Faciamus hominem a),* *uzvismo čovjeka* rekaoje Bog onda, kadaje stvarao. Ali ruka boxanštvena kadaje učini i stvori, odkuda mislite da uze izgled, odkuda uze prvo, da rekrac ovako, izričnije i sklopjenje za učiniti čovjeka? Znateli odkuda? uze od onoga prifvotokoga otajstva Trojstva prifvetoga, od dva tri ona boxanštvena kipa, od one nedokučera Troice, u kojojse zadržaje jedinstvo, i Trojstvo. *Uzvisimo čovjeka,* rekaoje Bog onda, i učinitimoga na sliku i priliku našu; i veli *uzvisi,* za znamenovati, kako tolmaci Augustin izveti, Jedinstvo naravi; i Trojstvo kipovah, da tako čovjek bude prilika Trojstva: *ut esset homo imago Trinitatis.* Zashčtobo u Trojstvu jest jedna narav sama, koja razdijena u tri kipa, čini Boga jednoga, i trostraka u kipovi: u čovjeku takogjer jest jedna sama duša, koja razdijena u tri moći, tojest upomena, razum, i volja, čini po isti način čovjeka jednoga u blivstvu i naravi, a trostraka u moćima. U Trojstvu jest jedna čudaovata opchenost boxanštvena izveršitostih, dobrote, mudrosti, i mogućstva, koja su svima trima kipovna opchena kano jednomu samomu: u čovjeku takogjer jest jedna opchenost izveršitostih, tojest razlog, duhovnost, i nesmerlost, koja su svima trima moćima jednaka. U Trojstvu jest troica, ali ni jedan od ni jednog nije prviji, niti posljednji, niti razdijeln: u namu takogjer jest troica, upomena, razum, i volja, koja nitko prvija, ni posljednja, niti među sobom razdijeln: i koje koja moć od ovih prvija, jest samo u dišovanju, a ne u mogućstvu.

Sada dakle, koj može biti veći uzrok, da mi izpovidimo, i ukaxemo ofolitu ljubav prava toliko visokomu Otajstvu od onoga, buduć mi učinjeni na sliku, i priliku njegovu? Može bit dache ako reči: nemoxemo mi ljubiti toliko prifveto Trojstvo, jerbo od njega ništa neznamo, ništa nevidimo, od nas je sakriveno, a nitko nejlubi ono, što nevidi. Ali, ali, učinitiču, rekaoje Bog, učinitiču od koga mene u vami priliku, prifvotiču u vami moja slika, i nečete moći učiniti da me nejlubite, nečete moći učiniti dake od mene zaboravite, veche samo onda, ako se zaboravite od vas istih. O približeno Trojstvo! O jedinstvo boxanštveno!

no! O Trojstvo nerazdijeno! „govorio je sveti Bernardo, k-tebi
 „terce, i k-tebi uzdasi moje moći, nija spomena njena po-
 „koja, akole od tebe nepominja, moj svatan nije zadovoljan, a-
 „ko o tebi nevisi, moja volja mene mači, ako tebi neprkaxe
 „svetoliku tvoja ljubav.“

A navlastito zato smo doxni o obitrim nrešnoma ljubiti priveto
 Trojstvo jerbaha sva tri kipa sjednulaše, i sloxila za učnini nani
 dobro. Neima ni jednoga foštvu, komu nimo veoma zaduxeni
 daga ljubimo, ako nehečno biti brezobrazni, i nepoznani. Ono
 priveleko dilo, kojole bilo, dase mi ipalimo, sva tri kipa jetu po-
 ceta, jeti odredila, i jeti izpala. Grih nashega prvoga oca, i
 nas sviu, Otac boxanštveni zakono privioxi Gospodin, jeti maro
 kshbitigati, i pokarati. Grih nashega prvoga Oca, i nashe nego-
 vi sinova, Sti boxanštveni jeti morao na sebe uzeti, nositi, i či-
 ni svoje privete kervi dati. Grih nashega prvoga Oca i nashe
 svekolike Duh sveti, kakono neiznirna doxrota i ljubav jeti nan
 očupsto. Maxelise dakle jedno ptavo serdce spomenuti od tolikih
 dobročinstvih, a neljubi očobom nrešnoma priveto Trojstvo?
Am nrešerhe est. utelligam te. Migen te o iesta Trinitas! govori-
 rioje vas uzvan od ljubavi Augustin. Baren spomenichuse od tebe,
 nblitihu od tebe, i ljubihu tebe priblixeno Trojstvo! Boxanštveni
 Ocfu akofinam grishnikom pomersheri grishih, toje bila ljubav
 tvoja. Boxanštveni sinu, akofi ti radoxi učnino za nashe zloche,
 toje doxrota tvoja, koji dse cinu tvoje neprocijene kervi. I
 akofino radoxi posli bahitnu one slavo nebeske, i postli sinovi
 boxji, toje ljubav Daha svetoga, koje podpomogao nashe mu od-
 kupjenja. Iznito St. B. drugole serdce iziskeje, a ne ovo nashe,
 da moxemo radoxi valahiti biti, i ljubiti priveto, i nerazdijeno
 Trojstvo potadi tolikih dobročinstvih, i nrešitih.

Sato akole doxnost nasha ovoitko ljubiti priveto Trojstvo,
 jeti takogjer doxnost, daga zazivamo, kakono nashe najnoguchnie
 branjeje, pomoch, i zastitene. Oni Kraljevski Prorok David
 svelitkon opazom nas opominja svakoga, kada veli, da u nitkoga
 drugoga vechmaše nrešfamo, nego u Boga jakoga, nidi da drugomu
 prikazujemo nashe tuge, i nevolje, oim lacnomu njema. *Speres in
 Dominus Deus facti.* Uffajete, veli on, uffajete, ali u onoga Boga
 uffajete, kol val moxe skerihiti, i fateriti, i opet uzdignuti; u onoga
 Boga, kol moxe vashe tuge, i nevolje vechma ogorcšiti, i o-
 pet moxe osladiti. Ali kojole to Bog, kol ima toliku jakost, i u

koga ni valja da metemo naše ušanje? Jeli privedo i prizvishe-
no Trojstvo. Privedo Trojstvo jest oni Bog jaki; jerbo buduch
dale pripise moguchstvo Otcu, mudrost sinu, dobrotu Duhu sve-
toma, zaradi toga nemoxete dvoiti, da koji zove Oca, nezaziva
onoga, koji zove Sina, da on, koji zove Sina, nezaziva onoga, koji
svaka znade: da koji zove Duhu svetoga, nezaziva onoga, koji
svaka hoche. Privedo Trojstvo jest on: Bog jaki, jerbo kriposti
jedinite jacela i mogucane, kazive u privedom Trojstva, bu-
duch daki troica jedini u bivstvu i saravi, i zaradi toga koji moli
Oca, moli i Sina, i Duhu svetoga; koji moli Sina, moli i Oca,
i Duhu svetoga; koji moli, i prosi shtogod od Duhu svetoga, moli
takogjer zajedno i Oca, i Sina. Nagra dakle moguchnoga brani-
telja od privedoga Trojstva, njena vechega pomochnika od privedo-
toga Trojstva, njena odvritnika, i zastititelja jaceloga od privedo-
ga Trojstva. Ovoje ista Katolicanska od vika, i bitiche u vike
vikovah.

Takoje SS. R. a ne drugacsje. Odkada Sveta Mati Cerkva zna-
ljuchi dobro od kolikeje kriposti zazivati privedo Trojstvo, odr-
djuje svako svoje dillo priporecivati ovome priviskomu Otajstvu.
Ako moli po svoji sluxbenicah, nezna svrabiti svoje molitve, a
koih neprikaxa Otcu po zasluzenju Sina, ili po kriposti Duhu sve-
toga. Ako shto po svoji sluxbenicah blagosiva, neblagosiva nikada,
niti daje blagosov komugod, ako nije zasluzen po moguchstvu
Oca, po mudrosti Sina, ili po dobroti Duhu svetoga. Ako kerfil
moli dva tri boxastvena kipa, da daju kripost vodi za oprati du-
shu od grisa, i za usfruditi basatibice Kraljestva nebeskoga. Ako
koga po svoji sluxbenicah odrishuje, neodrishuje nikoga, niti komu
razveteje negbe i sinxire grihah, nego u lasc Oca, i Sina, i Du-
ha svetoga. Ako po vechuje na Otara, shalje i prikazuje onoga
neostverjenoga jagajca prid prifole privedoga Trojstva za zaslu-
biti ono, shto ishte, i shto moli. Oh dakle boxastveno, i nedo-
kuceno Otajstvo! Kolikobi bolje bilo, da mnogi i mnogi kerstjani
drugacsje mole i prose, kolikobi vase zadobili i sebi zasluxili, da-
le priporecju i mole privedomu Trojstvu. I druge svete zazivati
valja, ilijuz jest, kakono naše odvritnike, i prijatelje boxje; ali
ustabit nacinom ona tri kipa boxastvena, njena prikazivati svoje
lage i nevolje, svoje molitve i potrebe, i iskati pomoeh i blago-
sov od onoga fratovitoga i nikad nedokucenoga Otajstva Trojstva
pri-

prilivetoga, koje srina peršina svekoliko uderuje, i prid kojimse lavija nebo, trefe zemlja, i isti pakao čeršće, i širepi. Otkuda sveti Ivan zlatousti govorioje: *a) Je svekoliko isto razumien brez I-
Jesu, i brez Otca, i brez Duka svetoga, neča da razumien.* Lipe, i
velike šable došojne rieči. Karo irična, da budućni kršćani o-
vako misle, i ovako razloze, ili barem da reknu: Ako nezaziva-
mo Otca, akofe nepriporećimo Sina, i akofe neuzivamo u Duhu
svetoga, niti znamo, niti hoćemo moliti, niti u koga meriti upra-
nje nashi molitava, nego u ona tri privišoka Kipa boxanšivena naj-
mogućnija. Što ako ovako negovorimo, kada molimo, idinaje
prava, da niti znamo moliti, niti znamo upra.

Znađe dobro djavio pakleni, kolikoje moguće, i kolikoje
jako branjenje Trojstva prilivetoga, i zaradi toga našci, da po-
mracni rasbe trojstvo u nashoj duši: našci, da naša upomena
nepomiruje od Otca, veče od stvaria našci, i viroviti ovoza
svita. Našci, da naš razum nepromišlja sätogod od Sina boxan-
šivenoga, veče da naši i razmišlja stvari nečite, i blane ove
zemlje. Nišci djavio, da naša volja neljubi Duhu svetoga, ve-
če daše zaderuje, i zabavlja oko ljubavi pogane i gjele tlešne.
Ali da dademo mi slavu Otca, i Sina, i Duhu svetomu ni zaziva-
juchi u početku, i na sverhi svakoga našega posla, i dillovanja,
da zazivamo u jutro, u podne, u večer, i u svakomu napastova-
nju, i vidichemo, kakoče berro pobihci djavio svojim prikaziva-
njem varovitca, vidichemo, kolikoje moguće branjenje, i pomoć
prilivet. Trojstva.

Kovima dvica duxošnima našima, prilaxefe treća, koja
jest, da mi šlidimo prilivet Trojstvo, kano naš pridgled, i ogle-
dalo. Vlkovicsni bog stvorioje svekolike na priliku svoju, jer-
bo u jednoj nashoj duši jest priušalo trojstvo, toješt tri moći,
upomena, razum, i volja; ali nje nas šlivine i izvršite onda
stvorio na svoju sliku, buduč daše ova iziskuje od našega dillo-
vanja: otkuda valja da šlidimo Otca smišljeniem, Sina s-odlikom,
Duhu svetoga ljubevjom, i dobrotom. *b) Opifex tuus ostendit tibi
conuilit, quidam reliquit proficiendum,* govorioje sveti Basilio. Tvoj
oni boxanšiveni, i najveći zanac: dašnje shtogod, a shtogod
opet od tebe iziskuje da činish, i sverishish. Zaradi toga, kako-
god on uvik i švejčnako šebe vidi, šebe gleda, uvik i švejčnako
šebe

š) Rom. 10. in Marc.

š) Apud Basil. pag. 252.

sebe promišlja, i poradja priliku sobom sjednjenu Sina svoga, ta-ko i mi valja da uvis, i svejedrako mislimo, daje Bog kod nas, daje faust i pridrami u svakomu mislu, u svakomu vremenu, dase bojmo od njegovi očlu, i od njegova pogleda, kakono nashega na sudjemu datu prfoshtroga (udca: a) *Sive exemplum de fawno assinis Paris*, veli Bernardo. Uznu moj Keršćanine izjed od onoga naj-vechega svie, i boxaršivenoga Ota. On nitada neodvrachu svoje ochi od svoga, bivšiva, promišlja evik i gleda svoju narav, ko-jeje vikovicson: svoje bivšivo, kojeje neumerio: svoje izveršitost, kojeja neizmire. Ovako i mi mislimo, i promišljajmo, da u sva-koju našemu dillu, u svakomu vremenu, i u svakomu mislu Boga kod nas imro. Mislimo, i promišlmo, da ako shto mislimo Bog nas vidi, ako shto činimo Bog nas vidi, ako proklejajmo i pluje-mo Bog nas vidi i čse . . . On kolikobi bol i svit bio, dase o- vako misli od sadakaj na svita ljudih, kolikobi manje bilo na svi- tu zlocbe, i fagritšerija. Naren, ako ništa drugo, nebdimo čli- zili uau, shtose stidimo čliniti prid ljudma.

U Sihu boxaršivenomu, drugomu kipu prifvetoga Trojštva, valja da sledimo odluku. Kakogud on ne lano na nebu, vecne i na zemli, gdje uzeo patt človicfanske, drago nije hotio, nego dati slavu svomu nebeskomu Ocu, i uzazati svitu njegovo veli- činstvo; po ihl nacfa mi snashim dillovanjari, poslom, i činje- zjena, drugo nevalja da mislimo, niti da imamo drugu odluku, ne- go poshtenje i slava boxju, uzvišeneje njegovoga prifvetog imena, uznloxanje svetih milloštih, stanovitost i figurnost našhega spafenja: b) *Si gloria me ipsius, gloria mea nihil est*, rekaoje Ius Xudom o- nima, koji nisu bili ljubitelji od čfaga drugoga, veche od hatora človicfanskoga, i svoje tashine. Svojim životom, govorioje Ius, shto ja hoću? s progafenjem moji zapovidila shto iziskujem? skup- ljanjem moji Apostolaa, s utverzjenjem moje Cerkve, s uregjenjem svetih Sakramentaa, s mojom teškoom, i prigorkom mukom, i kri- xem, shto hoću drugo, nego slava, i poshtenje moji nebeskoga Ota? Ako kakvu drugu odluku imam od ove, moja slava jest ni- šta, i ništafu svakolika moja čila, i činjenja. Ovako mi, ako hočeimo slediti Sina boxjega, valja da u svakomu našemu dillo- vanju, u poslu, u terpijenju, u zapovidanju, u uregivanju, valja velim, da nejnamo drugu odluku, nego da sva činimo na slavu

26-

a) Lk. 2. de cap. 1. b) Jean. 8.

nebeskoga Očca, jerbo drugacije, ako što učinimo poradi hatora, poradi tashet slave, poradi naših poželjetjeh, i naših zli nagretjeh naravi, onda (vako)lika ješu jedno ništo; nečeno na smerti naših drugo, nego naše grine još živu: najčhemo našu dušu siromashru, i nas ilie brez tvake milosti, brez dobrih djela, i brez svakoga usluga za ipanife. Dakleje potribito, da slidimo Sina boxanšveroga frashem odlukom, (vako)lika učineti, i dillojuchi na slavu Očca nebeskoga, i onda moxemo reči dašna slika i prilika prava drugoga Kipa u pršvetomu Trojstvu.

Naposlj Duh svetoga duxnimu sliditi u ljubavi, i dobroti; hoču da rekneti, da ono, što mi ljubimo i uxivamo, da reuxivamo našu, veče da i drugomu damo, da i druge od onoga učinimo dionike, teješ naše bližeje, koju u potribi i siromashstvu, kakoje ovo iše Bog zapovido i priborucio, glodati ni i pomoči izno našu brachu, i kano nas iše. Duh sveti ješt ljubav Očca, i ljubav Sina, tako dakle moxe Keršjanin sliditiga u ljubavi i dobroti, ako učini ono, što izišaje ljubav, i što izišaje dobrotu? ako nečini ovo, što izišaje pravda? ilinito jedan takvi neslidi Duh svetoga u ljubavi i dobroti, kai inajuchi sešme drugoga pomoči, pakga nepomaxe; kai inajuchi obišo da moxe živiti, i druge u siromashstvu pomoči, pak ruku svoju utexu; kai inajuchi razum otvoren, i nauč, pak druge niti učiti, niti svetije; ovakvi ina jedno ferče, koje samo za sebe derxi, a drugomu niti ukazuje kakvu ljubav, ni dobrotu.

Evo dakle šaća, ako xelite našu pravu sliku i priliku pršvetoga Trojstva, najpri valja da budete ovomu pršvetokomu Trojstvu razšlani na takkima dobročinnih primicima. Drugo, da razivate pršveto Trojstvo kakomu rajnogachnie vaše branjenje, i vašu pomoč. Treče, da slidite boxanšveroga Očca frashenjem frajčchi evik njera prid učima; da slidite Sina boxanšveroga tvashom odlukom, svaka učineti na slavu i poštenje boxe; da slidite Duh svetoga u ljubavi, i dobroti učineti dobro i brachu vašoj, vašemu bližjemu, i orda šaroviđi hočete biti, dašte prava slika i prilika pršvetoga Trojstva, koje naša vas blagošovi blagošovom nebeskim i zemalškim U ime Očca, i Sina, i Duh sv. Amen.

NA DAN PRISVETOGA TROJSTVA DRUGO.

Deo subjecta esto anima mea, quia ipse Deus meus, Salvator meus, Adjutor meus. Psal. 61.

Oni Bog, jedan jedini u bivstvu i naravi, a trostruk u Kipovih, kojije veče odavna skazao Patriarki Abram, i zapovidio, da ide slobodan u zemlju vidjenja, i ondi na verbu jedne sterne, i visoke planine priobrativši sluzbu Oca u sluzbu mifilite, danu prikaze na posvetilishite jednorodena sina (voza Isaka; oni, veliki Bog, jedan jedini u naravi, a trostruk u Kipovih, tojest prifveto, i nerazdijeno Trojstvo hoče, i iziskaje od vas danas ovakvo posvetilishite, Slišaoci bogoljubni. Hoče, da svaki od vas savladavši, i uztegnuvši ona gibanja naravi, kojaše urbanu i uzdigre u vatu po pokudi, i cfochenjih, da velim, uztegnuvši s-uzlogom, prikazete na posvetilishite vašega prvorođenoga serdce toliko litram, kolikoje njemu ista posvetnica milia i draxa. Ali nebojete, niste plašite; jerbo oni Bog, jedan jedini u naravi, a trostruk u Kipovih prifveto i nerazdijeno Trojstvo, kakogod nije moglo njegovo serdce podniti, danuše sin jedan pravedni Isak po rukah svoza Oca ubien na posvetilishite prikaze, tako po isti način nemoze serdce njegovo podati ni to, da vi njemu vašu sčeda prikazujete; prvorođeni, koga od vas prifv. Trojstvo isčite, veli S. Bernardo, jest vašu volju, ova hoče, danu prikazete sonom litrinom, skojnje Abram pripravan bio prikazatiu sina svoza Isaka. Zaradi toga recimo svikolici s-Davidom: podloxera nekš bude volja moja volji božjoj, jerboje on Bog moj, kojimeje stvorio svojim udiknutjem; jerboje on Spšitelj moj, kojimeje odkupio svojom prifv. kervijom; jerboje on Pomocnik moj, kojimeje uzderxaje svojom nštkšjom. Evo SS. B. tri jaka uzroka, zaradi kojih svaki svoju volju božjoj podloxiti mora. Prvi, jerboje on naš stvoritelj, *quia ipse Deus noster*. Drugi, jerboje on naš Spšitelj, *Salvator noster*. Treći, jerboje on Pomocnik naš,

Altar nas. Ovoje ono, što od nas svit dnas iziskuje privedo, i nerazdijeno Trojstvo, i ovoje ono, štoocho ja dnas ukazati, dafno ml duxni chini. Imajte sada usterepljenje i pomnja, a ja počinam.

Za uzderhati red u draznajuemu moru govorenja, kojefam ja sedio, daje prišiojao za ovo sveto misto, i podobno za bogoljubne slisaoce, prije nego vas ponukovati biden za prikazati Gospodinu posvetuisca, kojaje vasha volja, valja da najdemo Cerkvu, i misnika za ovo veliko posvetiliste. Ali jedno, i drugo lafote najti moxe; jerbo svaki od vas chita, i bogoljubna serdca jest Cerkva, a dah vash, kojje u vam, jest misnik, i sluxbenik. Sada, za razumiti, kolikaje nasha duxnost prikazati ovo posvetiliste Bogu Ocu Stvoritelja, prorislite, štoobi od nas bilo, da Bog bude nas ostavio u otomno velikomu zamećenju stvarih, i stvoritlah, kojstu famo mogecha da bude, i koja nigda nebude imati svoje starije, i biđe? Mi sada nebi bili na ovomu svitu, nitibi bdi ono, štoo sada jetmoj; mi nebi mogli pu pravdi nikada nuchiti u onu vikovicnu slava nebesku, nitibi ikada mogle nasho ocki gledati, i uzivati lice bozanstveno. Štoo akoleje Bogu milodavno, i ljubezivo dopalo, daje on prije hotio nas, da budemo na svitu, nego tolika druga reitbrojena stvorenja, akonaje izvadio svojima milostivima rukama iz jednoga rishca, i stvorivshi nas, uclinionasje vridne, da moxemo zadobiti slavu onu, i stichnu domovinu blaženih, kakvo i koliko neclovicstvo bilobi nasho, čamu neprikaxemo nas iste metovvshi u njegove milostive ruke nashu volju, kojje on ostavio a) u ruzak našega vjeka?

Štoobiše vi rekli od jednoga zemljanoga sada, se svom vištinom zanata od majstora uclinjena, kada ovi sud nebi hotio biti na mistu onomu, gdjejaje postavio oni, kojaje uclinio? Ti jedna malocinjena zemlja, rekli biste, kakofe smajesh protiviti volji onoga, koji, date uclini toliko lips, svukoliku briga jest imao? Date on nebude ljubezno pogledao, i svojom rukom uclineso, tibi sada bio prah i blato gaxeno od ljudih, i xivinah. Štoofi sada vridan, date mechu za terpera plemenita Gospoda, toje dar onoga, kojteje uclinio, iznaljao, i izkatio; a ti nepoznana i malovridna zemlja smajesh se još uzidati protiva njemu? Ovako SS. K. vi dobro vidite, moxabi nas Stvoritelj nash korist, kadabi se mi protiviti nje-

govoru primadromu zategniju. Shtoje to, i kakoje to? Vi imate sve, shto imate, od mesa, pak nechete, dase ponlozite onomu, koivasje stvorio? Ja hochu, dase pomizite, a vi hochete sve vishe i vishe dase uzdixete? Ja hochu, da budete bolesni, a vi bi hodili uvik da budete zdravi? Ja hochu, da vi vami dobavljate rahnou e) znajem vashoga cefla, a vi bi hodili plandovati, u linosti vennuti, i brez svakoga trada i posla xiviti? Nezahvalni, i nepoznani? malo manjkaje, da kakofam jedne put na neki nacis xalio, i kajanje, shtofam stvorio one bludinke, kojefam u opchenomu potopu utopio, da tako vas sada nepovratna u ovo nishito, odkofam vas izvadio. Ovakohi nas mogao koriti Gospodiu, kada mi nebi hotili slaviti nashe terdce u njegove moguće, i milofstive ruke, daga on upravlja otako, kakoje njegovu sveta volja.

Obicijae Bog kadkad gradove, varoshe i ofala misli karati s-opchenina tuznama, nestrichama, shalle sverbu nji, da govornik jezikom svezim, b) shalje glad, shalje kugu, shalje vojku, i sverbu ovih opcheni nestrichah nadodaje kadkad, za ukazati srahovitu svojju uzmoznost, i velicanstvo, sholim dase od neposlusna svira boi, obicijae strelci, i cfini dertati vaskoliki okrag zemlje, cfini pucati i razfvljati zechine, i iste utrobu zemlje sazajzivati. I ove godine prie misec danah, za ukazati svoju srahovitu uzmoznost, poslaoje sverbu nas vjitr, oleju, munje, gromove, i gradd, koje na nikih nishiti ishom u pervalj snagi raduche veche, ustou, i razfeda futro, i skerciso. Psk u ovima, i ovakvima dogadjah, za shtofe tozimo na Boga, dase zloferdan, i nemilofstiv prava nami, pacfe na nishito shtobimo morali u nas dojti, i porozati, dase nasha sagrihsheja uzrok tomu, knivino i pogeryujemo Boga govorchiti, dase veova oshtar, i xelok protivu svomu stvorenja? Nije on zar oni, koinsraje dao sve ovo, shtofeo? Koi nasje do ovoga cefsa sfolikiti provigljenjem uzderxao, koi sladkofstjom saami upravlja, i koi shtima perfstima vaskoliki svit uzderxaje? Mislimo mi zar, da, poslaj kakoje on veche toliko vlikovah svit vladao, nezna sada shtroje potribito za vladanje, i upravljanje? ovo samo i poruzilici bilabi jedin verite od privclike nashe budalashube, i plovka protivu nasheju privclikoma Gospodinu.

Mlegju-

a) Gen. 3. b) Ezech. 5. 2. Reg. 24.

Mogliato žrtve znati, zavelim ja, da vi morate biti neochudilivi na znanjima i gibanje naravi, koja sgoračijosa čisti, i kuša one stvari, kojese njoj suprotivae, i koje njoj nisu po čudil. Dopushtate, veli Augustin, a) cfovieranskoj slabosti, dopushtate cfovieranskoj bolelnoj naravi, da kada vidi goruku cistise od suprotivshinah, pristrashke, i pocsme moliti, daju ona cislata projde. Otkada i ja, i vi isti, pexalimo i ore placse matere, i one terovne Otce, kol izgubivshi kcher, ili sim, izgubilka kasoti i svoje serdce, i svoje veselie, i ostalifu za mnogo vremena kano zakopan u prideholoj xsloti. Ono, shlo ja velim jest ovo, dase nedate tako lasno od vashi cshuchanjah, od vashi materaji nagnutjah zaniti, i pridobiti, veche dase zatashite i svladate svashim duchom i ruzlogom, dase podloxe pokorni volji boxjoj, i onda nechte izgubiti zastavenje podlaganja vasho volje vash boxjoj. Zacetelivi, kol gube znalaxeoje od podloxnosti? Oni, koise silom podloxno volji boxjoj, kada veche druzacaje biti nemoxe, onda govore: *lasi volja touz . . .* Ne tako mi SS. K. ne, veche pomiznate volji boxjoj sledrom svavelnom podloxnostjom, a ne usilovanom: recimo i Protokora Gospodina, *Ecce ego, h)* evo mene ovdi posvetitca svovakna prid tvoim Oltarom, a ne silom donebena. A čeoje tko netuz, veli S. Bernardo, c) da svako stvoreaje ili hoxhe, ili necha, jest podloxno svomu Srvo-itelju? Ali od stvorenja razloxita iziskujese vishe, iziskuje jedna svovoljat podloxnost, i dase svovoljno prikaxe na posvetilshite Gospodinu izpovidajuchi njegov sveto Ime, ne zato, jerboje strhovito, i moguče, veche zato, jerboje sveto, i dobro. Ovaka, i ovolikoimo mi duxni priiv. Trojstva, jerbonsaje prvi Kip stvorio iz nishia svojim udahnutjem

Ali oni isti Bog, kol nasje stvorio, jest nas i odkupio, a toje drugi Kip priiv. Trojstva. Nje potrebe ovdi, da ja vam na perva donosim, kolikoje koshlato, i od koliko velikeje ciste nasie odkupionje. Zadoliti znate vi fami; jerbo i ovi cshvli, i oveteraje, i ovo darvo krixa jesu toliki glafovi, kol svejednako govore, i to ukazuja. Zar, pita ovdi S. Bonaventura, d) zar nisu toliki glafovi, i glava od ternja do mozga problema, i svakolika udah izrajenja, i svekoliko nlo od pete do veta glave razderito, i kervavo? Ah jesu glafovi, i glafovi prilicani onoma, kolje na ver-

a) *In Psal. 33.* b) *Iza. 6.* c) *Serm. 114. vol. 237. Div. trip. public.*
d) *Serm. de pas. Dñi.*

verbu jedne planine razvećao, i te samo človeka, veche i vidjen blo od nezbrojenoga puka pod planinom pribivajućehoga: a) Glasu popular vidjet urez.

Vidite dakle, kolikoje velika duxnost naša u svakoj stvari prilixite volji bozjoj, budich da oni Bog, kojimje dao bitje, jest nas takozjet odkupio, ne zlatom, i srebrnom prolazechim, veche svojom neprocijenjom kervjom. Mogroje on ostaviti gršiholke u našavomu odguganju: mogroje ostaviti oviz fuxnje d'avia paklenoga; savimtim hoćioje odkupiti podloxivšihie tolikim makama, i istoj prigorkoj smerti kriza. Koljeje najštor ikada vidio, kolje svojom kervjom oper popravio jedaz priliku, kojaje on učinio, i kojaje po krivici drugoga naraxena bila? i nishtamenanje bozavševni najštor, videchi, b) daxeje promislila ona najšpaha boja u priliki človika, kojaje on učinio, jestu opet učinio, ukrasio, i u pervashju liotu svojom kervjom postavio. Čak dovle, i čak ovo-liko jest nas ljubo naš Gospodin.

Aposto. sveti Pavao obrativši na viru spasonosnu Filemona, mislioje, da moxe slobodno rechi, daje Filemon njema duxaz svegakolikoga tebe; odguda pishuchimu, i pripravuchujući Ončina fuxnim bićechoga, nije dvoje ovakomu govornu: c) Akoćije na kakvu nepravdu učinio, meni pripishi, i zarad ljubavi moje oproštimu spomenavšihie, dafi ti meni duxaz tebe istoga. Sada, akoje istina, dafimo mi duxati nas iste Sluxbenikom bozjim, d) kojlu nas porodati po Evangelju, koliko višie nšimo duxati svikolici Spasitelju, kolje umro za nas, i svojom kervjom nas odkupio? Nije bio niđi Apollo, niđi Cefe propet za nas, niđimo u ime njivoje keršćenij bili; i savimtim sedioje Pavao sveti, da oni svukoliku vlast sverbi nas imada; koliko dakle vechu vlast neche imati oni, kolje za nas prigorku smert terpio, i nas od fuxanilva djavaoskoga o-slobodio.

Ističito, što ako privreto Trojstvo toliko veliku vlast sverhu nas ima, štofimo stvoreni, utogo vechu nasda, štofimo odkupljeni. Slušajte sverhu ovoga jedno se naše bogoljubno, koliko kratko razluchenje Anselma svetoga: e) Koliko poradit toga, veli on, štočasje Bog stvario, i dao mene meni istomu. Jašam duxaz njegovoj ljubavi svegakolikung mene istoga; ali kolikoje poradit to-

a) Ezech. 20. b) Thees. 4. c) Pštam. 2. 13. 5 13. d) 1. Cor. 4. e) Mešic. 1. 7.

*toga, što me je odkupio, i što je ne samo mene povratio meni i
 momu, već se febe štoga dao meni, ja ne čim dafim duxan njego-
 voj ljubavi mene štoga, većefam duxam: više od mene štoga, i
 toliko više duxaniamu od mene štoga, koliko je on više vri-
 dan od mene, buduć daje dao meni febe štoga. Ovu ifitu pro-
 mislivši, ja neznam kakofe štoga bhjavati tolike plovke protiv
 providjenju božjemu: neznam, kakofe mogu neravnodušna okom gle-
 dati oni drugi, koji veću frichu, i zapridovanje u svomu dobru
 imaju, i kakofe moxe od nikih zlofodjeah Keršjanah govoriti,
 da Bog neza za mene, daje nepravedan, što jednina daje, a
 drugina ne daje? . . . Ah infinite, plašite karjenite, i pechite nebi
 bile ovoliko nepoznane i nezafahite prama svomu Spafitelju, da ih
 bude postkropio svojom prifvetom karvjom.

Ništo nemarje nifu svi od ovaah recfovicsteh, i nezardane
 ehedi ljudi: inedel, koji blagofivaju luxanlfvenu drafacu, koji uz-
 veličanah eafinom fahlamu daje, koliku dohovno pišne pivaju;
 negjato, nič sve ono zlato, štofe sviti, nitje svakolika podlox-
 noš volje svoje volji božjoj on, kojafu vidi očima cloviofanki-
 ma. Dokle bog uređuje sve stvari po njihovj chadi, dokle i u to-
 gi, i nefrichi vrdike, dokle u firmahruva podpomaxé i provigje,
 dotle oni frašaju i glavu, i kolina, i pomzu klanjajomafe; ali ka-
 kofe malo što god pripusti njima protivna ili u doviru neravi, ili
 u dobrih friche, odmahé pacina toxti, i pacina nermojari proti-
 va božjemu provigjerju, i uređenju. Inate dakle znati, dafé na
 podloxiti moramo volji našeha sladkoga Odkupitelja, ne samo oč-
 da, kadaje nebo sverhu nas vedro, i mirno, većé i onda, kada-
 je oblačno, i metro: a) *Et quando non bene lat, et mundo nihil,*
vell Augustin. Pače u ovomj stoji prava, i izvršita kričov Ker-
 šjanska, dafé priklonivo u protivstianima, poeverpjućih Duh
 sveti, b) da kakogod zlato kušafe: probe u vatru, takofe kušaju
 dešhe velike na paru poriznosti. A zarje to velika stvar, i zarje
 kakvu zastuxenje priklonivo volji božjoj onda, kadafam ošobitim
 načinom od Boga nadaren? Svaki onda zađe poznano celivati o-
 nu ruku, kojaga miluje, i gledati milina očima one zvirde, koje
 livaju sverhu njega dobročinfivah nebeska. Ali prava podloxnost
 u onomu je, koji i kada dobre, i kada saprotivca sverhu njega pa-
 čaje, porizan prima govorechi one richi milnika Evrejskoga. Ho-
 gje

a) In Psal. 33. b) Eccl. 2. v. 7.

gje Gospodar, a) neka čini ono, što je dobro prid očina njegovir.

Najposli, ne samo damo dazni podložiti volje našu volji prišvetoga Trojstva, jerboje naš Stvoritelj, i naš Odspitelj, veče i zato, jerboje naš Pomocnik. Svakolika stvarjenja jesu tolike zrake, koje ne samo da dolaze od Boga kakono od svoga Sunca, veče još nebu ni bilo, tj za jedan najmanji čas bez svoga svoga vrila, i višovicnoga Bitja. Da samo za jedan najmanji čas prišane Bog (*ševanje*) vladati, i uzderkati, svakolikabi poginula s-onom lakocnom, skojom nestaje naše prilike u ogledalu, kadaše od njega okrenemo: b) *Acertate enim te facim mem, turbatur.* Jeste li opazili kako brzo nestane naše slike u ogledalu, kadamu okrenemo leđa? tako berzo, veli David, nestalobi stvarjenja, daše Severitelj od njega za najmanji čas odluci, i odaleci. Ovakvoje isto bilo ranije Augustina, kadaje poznao ovo promišljajući ravapio: c) Da ti u meni nisi bio nepristarec mene stvarjajeh Gospodine, i uvijek uzderkajuch ono biče, kojefimi dao, jabiše veče bio brez svake dvojbe u tvoje ništo povratio.

Kolikoje dalje pravedna stvar, daše mi ostavimo svrime u milostive Gospodina našega ruke, na priliku jednoga dječca pravednoga, koje foi figurno u krilu svoje matere, i predale mati kadkad ukaxe, dachega hititi iz svoji rukuh, ono se nesnuti, nisi placše, jerbo zna, da akoše mati ukaxije, dachega sjednom rukom hititi, sdrapomachega opet uzderkati. Ovako ni, primimo brez razlike iz boxtaniveni rukuh shtogod nam šalje, da znađemo jednako i obilnoš hnuti, i pomunjanje terpit. Zaštošo u ovome foi irverfutoš Kerljaska, toliko dobro znati podnošiti potrebu, koliko obilnoš: posidovati dobruh, a nezgubiti razbornoš, terpit zlah a nezgubiti stalnoš.

Oh kolikibi, i kakvibi ni knali mir, i uxivaliga, da ovako nredimo našu volje, i priloximo volji boxtjoj! Nebi nas nit nefriche ovoga xivota, nisi zašide nepristeljnih, nisi progonskih varovite brache, nebi nas mogla, velim, ozlovoljiti, i oxalofiti. Jerbo, kojaje to stvar, shto mislite, koja nas toliko muči i xalofiti sverhu ove zemlje? Nikiche nisli, i reči: tesiki dogajaj ovoga xivota, firomashivo, došadjenje zle xene, karanje sveketive, nesloga brache, pitje savisanje, i razlapanje muxa, dašna adrugima, i u dru-

a) 1. Reg. 3. b) Psal, 103. c) Lit. conf.

drugoj kuchi mirnibi xlvlo. Ovi, kol ovako govore, varajufe, ovi ovakvi prilicnife onomu, kol lexu u ogryjstini, i kol misli, da ako promini podclit, dache najti mir, i polashnice svojoj bole-
sti, a navidi neopazan, da nije postelja kriva, veche neurednost i
nesloxnost tla, i zeludca, kojama toliku vatrashinu uzrokuje. Ta-
ko po listi nacfin, nije kriva kucha, niti xera, niti flara, kol ka-
raje i opominjaje, niti svekerva, koja po vazdan mermija, nifa o-
vi krivi, shto tko terpi, tapije, i u lebitz masci, veche neured-
nost, i nesloxnost volje s voljom boxjom; doklegod ovakvi obito-
je a svojoj neurednosti, dotle veche poznati, niti inadi put nara,
i pokoja, veche odadiche vzhvriteni kamo vsharao, i velovito
more. Ali neka ovakvi d gnu svoje scfi k-Boje, nekase pozitivno
poklone njegovomu urezjenju, i odadiche budni, veli Prorok, u
svitlosti lica boxanifvena, ^{a)} i uzradovache se u njegovomu svetomu
Imenu.

Jachu sada na sveci moga govorenja vari za onak jednu
sivar rechi, od koje stinalo nedvoim, da nije slauvita. Da mi
priloximo nasha volja volji Gospodina, za nacfin ovi, kojafim o-
kazao, odadil mi izpozivali volja nash; jerbo nije drugo volja
vlastita, nego dase izpoziva volja Gospodinova. Ovo, da bistrie ra-
zeniete, vzhnam prilicnosti od priv. Trojstva. Svaki, od tria bo-
xanifvenih Kipovah, cfini ono, shto hoche drugi, i tafe temelji
svezhu ujednosti volje opchese sve tri Kipa, po cfinu buduchi je-
dro isto njovo hotenje, svaki od nji cfinchi ono, shto hoche
drugi, cfini ono, shto svaki po nase hoche. Ovakose sivar ima
medju voljom boxjom, i voljom jedre dushe kerfjanske podloxc-
re volji boxjoj, ne po ujednosti naravi, veche po priobruchenju
svoga hotenja. Odadca slidi, da xelechi ja, dase cfini volja bo-
xia, cfinite cakogier volja moja, buduch da volja tvoja drugo ne-
xeli, nego dase izpoziva volja boxja.

Viditeli dakle vi SS. B. ono, shto mi setbemo, da vidimo,
i viditeli cto, shtobi mi morili viditi, i cfiniti? Cfinimo, kerfjani
moji, cfinimo, i izpovicimo svaki dan, dasmo prikloxnite podloxnii
volji box'oj; recimo s-Davidom: Neka bude volja moja podloxnii
volji box'joj, jerboje on Stvoritelj moj, kolmeje svorio svojim
udshvritjem; jerboje on Spasitelj moj, kolmeje okupio svojom ne-
prognjenom kervom; jerboje on Pomochnik moj, kolmeje uzder-
xaje

L. ^{a)} Psal. 82. 13.

xaje svojom milostjora. Tri jaka uzroka, koji nas zadržuju u svakomu činu, u svakomu dilovanju i postu, da uzaxemo poniki volju našu podložnu volji našega Gospodina . . .

OD PRISVETOGA SAKRAMENTA OLTARA PERVO.

Unus panis, unum corpus multi sumus, omnes, qui de uno pane participamus. 1. Cor. 10.

Dobročinstvuh, veli Seneka, i svaki dan potvergjuje kuskanje, dobročinstvuh koliko bivaše opčenja, toliko takogjer bivaju manje draga, i manje scinjena. Naklonjenjah, kojase čaju na svako suštritanje, pozdravi, koje čine na svako viđenje, pohodjenjah, koja u čisto bivaju, odvitovanjah, kojase svezbu svake glave hvaju, niti uzrokuju kakvo čudo, niti osobitu želju, i zadržavanje. Ili biser od rikošti sebi činu zadobiva, i zlato takogjer izgabilobi svoje zhtimanje, koje ima svezbu drugoga gvozđja, dote na svakomu berdaicu poragja. Tkoje bolje znao, i tkoje više zadrživao učinechi dobročinstvuh od Hula? i lavimim doleče, i kadaje jednoma famomu dobročinstvo učinio, imaoje ljubazivo spoznanjevo, ali kadaje razširio svoju bozanstvenu dešnicu, i oro čestit gubavacah očistio, i ozdravio, jedvaje jedan naslašt bio, koibife vratio, zafablio, i slayu dao Boga. Tkoje, iža ova ljubav, i blagodarje, kojase čini komegod, štadi mlogo putah i dobročinstvuh, i dobročinstelja. Oro veliko zasluženje, kojabi uzrokovati moralo dobročinstvo prema dobročinstelju, vrachase, i daci ne samo dobročinstvo, veče i oni, kolga razdičuje, i toliko ranje prima zafabnoši, koliko više kol razšipa milostih. Ova iža zadržča, i nezafabnoši bife brez svake dvojbe dopodila i orome dobročinstvuh opčenome seima pravovirnimah, toist prisetome Sakramentu Tila Kifova, da neizmarna mudroš Elagodaritelja sonom

Ljubavjom, skojom nas ljubi, nebude za vrime providila učinivši ovo dobročinitvo opheno svima, i opet polobito svakomu po nase pravovirnosu. *Jedat kruh, jedne ale silegi jesne, fit, kol od jednoga kruha študi bratov.* Za učiniti dakle xeljno, i drage ljubivnu svoga prilvetoga Tila Blagodaritelj nash Ihs, daje i poklonio-je svekoliko dobročinitvo ovo opheno svima, i opet pobobitum ljubavjom svekoliko svakomu po nase. Ove dvi strane mogu govorenja kadafan ja pripravan vami ukazati, molim za uzterpljenje, i pomaju, a ja pochinam.

Kolikole doticje perve strane govorenja, cfinke, daje imala niko privitjenje ora xena Kanaucjska, kojoj bjoje zanikat od Gospodina oni kruh, kojje vhsat bio svoji sinovah a.) *Nos si totum fovera pater filiorum, & nutere carum.* Nije dobro uzimati kruh sinovah, i pfomera bacati. Takoje, odgovorilaje ona, takoje moj Gospodine, ja jesam kakvome nazivash; ali ja i kano shtene neodbacujem, ni mervice one, koje padaju svoje terpeze: *Nos & cetera edere de micis, nos edunt de mensa dommarum fovera;* i kadibi ja mogla knati jednu mervicu od tvoje terpeze, trichna bitichu avilke, avilicu knati shta nenavidim tvojima sinovma, jerbo u onoj mervici najti hoctu izverstia krpošt, i obilnost tvoje gostbe, i cfasti. Siromashtvo nashi Bogovah, kojefam do sada shtovali, ni shta mi nije moglo dati, da neazme od drugog; ali tvoje svemoguchitvo jesti u najmanjoj mervici blago nezimno. Pravedno dakle ona sadaje cfasti smervicarna kruha ciloga, ulazi ovdi S. Petar Krifolog. *Ipse toto mare epularum micus ex pane.* A zashtole, za kolli uzrok fahli ona xena Kanaucjska, ako ne, jerboje veche onda govorila od ove terpeze prilvetoga Tila Lefova, u komu farvumu vaskoliki kruh jest u svakoj mervici; svakolika cfast u svakom zalogaju; svekoliko gostjenje u svakom komidichu? Ovamo sada neka dojde lakomost oniu, koibi hotli sami svekoliko, shtofe nahodi, procderit; ovamo nekafse priblixe pocosnost, i rzakoshnost onlu drugih, kni, jerbohnta jzrbine nedopadaju svake, traxe za rgrabitit ono, shtofe najbolje; ovamo neka dojda, dafse razitc, jerbo i u najmanjoj mervici najti hoche svaki, samo akofse okusa, svakoliku dobrom, i svakoliku sladkost ove jzrbine. *Etiam in modis parvitas, si volueris, totum me recipes,* govori Odkupitelj po usli Jerolimaz, i u najmanjoj mervici, ako hochesh, uxoxesh me svega primiti.

I oh kolikaje sladkoš, i kolikaje cina ovoga boxanšvenoga kruha! U svakoj mervici ješt studenac xivora, i svitloš; veličanšva, i ljubavi; lipote i sladkoš; veselja, i blaxenošti : u svakoj mervici zaderzajese jedna mogućnoš, koja sama zadovoljiti moxe našoj potrebi; jedna mudroš, koja sama popravi moxe naša za- bludjenja; jedna dobrota, koja sama poxaliti moxe naše nevolje: u svakoj mervici boxanšvenoga ovoga kruha ješt jedan razum, koji svaka zrade; jedna upomena, koja našta nerabotavlja; jedna vo- lja, koja nikoga nezlobi. A što traxite, pite S. Bernardo, što u njema nečete najrit! ješiti boleštan, ovo likar za ozdraviti te; ješiti magran? ovo put za voditi te; ješiti od koga našetnut? ovo maš za braniti te. Akoš xedaa, ovo razlađenje; akoš gol, ovo ti odieš; akoš xalošan, ovo ti veselje. Koje u tmaš, ovona svitloš; koje oštudenio, ovona vstra; koje širon, ovona Otac. Kruh ovi boxanšveni ješt jedno dobročinstvo opčeno za svekoli- ke, razdielja nezomanjšaje, blagovni nevershaje; naša naše broj gošiti, rekase pak uzloxa, naša dojde gladan vaskoliki švit, ne- che zašadi toga nikomu nešati, ili človišiti i sladkoš jishče, ili obilnoš pokrpljenja a): *Totum se dicit fugalis, & totum mixeris.*

Razdielja, istina ješt, pridobrošivi naš Otac nebeski bo- gatšva zemaljška, ali na mnogo načinaš, našima uzko, drugima širje; a našina opet čini teči kao potokom. Razdielja dobro- činstva nebeska, i švetišva naš čini samo kapati, a švetišva dru- gih kao rodnu kishu švati naš čini obilnoš. Razdielja pošte- šja, i dušobanšva švitovna, i našina u zoru, našima u večer, a drugina opet u pol đecva čini naš švitloš profine. Ali kada naš šva na svojoj terperi, nerazdielja među naš jishče, veče zav čilo paklanja; pače naš nebede švnoje od prigoutiša pošobita prava komu, ili od nezarnošti glede naš slaxitešja, naš šva i jishče u svakomu, i poštočak, naš takvi našin, naš zatvorivšise vaskoliki u svakoj mervici, dajeje uxivari svakomu gošu. naš naš dje naš dile, veče vaskoliki zajedro. *Deus meus sumi detulit.* Ka- no glas, koji buduču jedan šim opčen švina, naša naš, našvim- tim tolkoje vlašiti svakomu po naš človiku, naš hiljada ljudih vi- šac našuju zajedro od svakoga po šebi človika b). *Omnis quod so- nat, & omnia totum est, & fugalis totum.* Kao švitloš, koja pre- ako-

a) *Salmus, ad Eccles.*

b) *Aug. Epist. 3.*

akoše svokolika razlisa i razširaje za korist zemlje, šavien jest za dobroćinstvo takojer svakoga po sebi: i toliko, samo akojose otvori uzlazak, pribiva u palaca, koliko u siroviški kolibah, pozlašuje dolke kao i berdine, kiti ne manje lukro, negoli i svilu. Takoje, tako, sliči govori Augustin, ova švitlost vidise od svia, rabni oči svia, i cila obšaje, bogat vidi, siroma vidi, jednakeje svima. Oh neizmerno dobroćinstvo našega Boga! koješe razlicu načinom neizmernim, i tako rabni nas sinove, i zšitjuje šajmanjom nericom svekolike.

Odoveda ja sada izvodim onu ljubav pošohu prema svakomu po nase, od koješam odredio govoriti u štrani drugoj. Zaštoho, akoše od poklona procinjaje ljubav, kol toliko pokušaja jednomu šavornu, koliko svima, onoga šamoga ljubi toliko, koliko sve zajednoj pacše zebicu, da ja ljubi više, jerho gledi na onoga šamoga, skupija ljubav razdišenu svima u njega šamoga, kao kadaše skupljaju zrake šunciane u jedno okruglo štklo škrifalla; otkuda akoje svima, mnogo više ukrojose prignet jednomu šavornu, i svakomu po nase. Ovoje bilo ono, zarači cšegaje Prorok šamo u štrani šividivši zavapio: *a) Leubo inter innocentes natus meo, et circumcisus abare matris Domine.* Govorioje on onda, kako promišlja Tertullian, u štipi onu pravovirnih, košuse prije oprati u kupalištu Š. Šakramenta pokore očšivivši švoja duša od grizah, pak onda približavališće švetomu Oltaru za primiti oni dar i poklon božanišveni. Jedan šam od ovakvih u takvom okološaju obkoliga švega kod Oltara, jedan šam cšinimu pricinjeni vinac i kranu, jerho šubernivomu šifa, kol sebe pod prilikom krahš ondi svakomu daje tako, kako svima, švaši pravovirni ještro jedan pak od pravovirnih, švaki cšinik ještro jedan cštavi švit ljudih. Oh nedokucšene ljubavi našega šifa u šprivetomu Oltaru Šakramentu! kol naciše moxe biti lipšti i šubernivih, daše cšini drag, i šladak svakomu, negoli što svakoga gledi, svakoga prima, švakoza zagerija, švakoza cšiti, kao da švaši po šedi ješa zalogi? U šperva šrinenah, da moxe razlečšti švoje švine od drugih, cšiniošje imenovati Bog šAbrama, Bog šIšaka, Bog šJakoba. *Deus Abraham, Deus Isaac, et Deus Jacob;* a sada, da moxe bolje razlečšti, i zabrati švakoza košše pričšššuje, cšini sebe vlašitoga, i pošobitoga Boga od švagoga. Čšjemo svi, ššina ješ, da šas zove švekolike

liče za pokripići nas. *Venite ad me omnes, et ego reficiam*; ali kako-
le približno komoj boxanšvanoj terpeti, kao da ustane svega-
kolikog rješutva gošta, svaki očasi, daje pobobito goštjen, (svaki
pozna je, daje lius zabavljen o njemu, daje čisti svojom tijom,
svojom kervom, svojom dušom, i svojim slavnim boxanšvom.
Pak nije ovo zar bitl prigaut svakomu pobobitim nacšinom? Nije
ovo zar čisti dar, i poklon svakomu po nase, kao svomu naj-
prijetnem, i najmilijem pravovršnomu? Oh ti dobri svetoguchi
Bože, vapi ovdi Auguštin, koše tako brinesh za svakoga nas, ka-
no za samoga jednoga, i tako za sve, kao za svakog po nase.

I došto on sam od sebe hotiošeje prilikovati onomu paštru;
a) komu izgubivšiše od Rotine, kojeje pašto, jedna zančšena, i
bladecha ovca, nije dravčaje mišlja, nego kao daje ona sama
bila svekoliko študo, ostavlja u paštju devetdešet i devet, pak
ide po dšleki mišlja otriza, i pomoju ržrečšiu, nišife uzlavio
dšlja nje rashao, i metavššiu ljubezivo na svoja plechah, do-
nioju na trag u svoju ovčarnicu. Promislite ljubav, veli ovdi
S. Ivan Zlatoušti, promislite odluku! A tko od nas na svetomu pri-
čšštjenju nemoxe liššito reči, daje za svakoga pobobitim nacš-
inom s-neba došhao nash dobri pašir? Tkoje, kol, očutivšhi u
svomu serdca sladko dillovanje njegove milošti, daše odvradmo
od zloga puta, i da hodimo po stazi špašenja, kojeje velim, kol
nebi rekao, za čšene ima svakoliku brigu, i svakoliku pomnju moj
dobri pašir? *Nec dicitur, qui venit ovem ruitur perire, sed unus
ves amper est: qui se omnia quasi sui hereditate conferunt.* Takoje,
jednaje ovčica, koju traxi, jednaje gošt, koga ršmi; jerbo kako-
god ostavivšhi, i kakovog na posvetiššite Otca svomu prikazav-
šhiše svoja dobročššivah ješt razdššio svima, kao jednomu samo-
mu, tako i u šveni Sakrament Oltara razvorivšhiše razdššuje, i
poklanja svima, i opet svakomu ošobitim nacšinom po nase. Neka
govori dakle Apoštol, a i mi svaki po sebi rečšao: *ej Dilxit me,
et tradidit semetipsum pro me.* Jahan vooma pošjedljen od šira boxan-
švenoga, zaradi mene je došhao, i zadržavšhe pod prilikom kruha
u prišv. Sakramentu Oltara, manje dao, i poklonio sebe ššoga.
Dilxit me &c.

Ali ovo govorečhi, kakva mišljenjah od zafahnošti nemora-
juše u naml probuditi, i kakva prišššoka ljubav prama njemu? El-
ti-

tiche zar mnogo, dafe pridamo brez sverhe onomu, kol sebe svega namu poklanja? Hitiche zar mnogo, skoinu prikaxemo naša ljubav, kol nas toliko ljubi? Sveti Bernardo svaki pet, kadabife vracico od pricfeshtenja, skonclavsobife faze nestishljive prikavajuchi, i vapiuchi *Quid Deo retribuam pro se?* Skto mogu ja vratiti Bogu za svega Boga? za razum, kojemuje dao, za zdravje, za poshtenje, za frichu, i ostala dobrab, mogu za niki moj nacfin nadoplatiti, sluxechife si svima ovima na poshtenje, i slava njegovu; ali za jednoga Boga, sluxechimu vratiti? Ja neznam, nego mere istoga, ali shtofam ja prama Bogu? Od potrebeje dakle, da, poslji kako ja svega mere prikaxem njemu, pomogao moje xelje, i da nadopunni svojim nacfinom siromastvo moza dela. Ovakoje govorio svet Bernardo, i ovakobi mnogo vishe morali govoriti mi, kol istifro xivom, ni svedoje Bernarda. Poznati s pametnom dobrocinitelvo, zashtiti sjaxkom, i usagatfe dobrocinitelvo, to nije ipoznarstvo, i zashtitnoš. Od potrebeje, dafe serdce prikaxe kao xiva pisme njegove slave, i kao svediljai harats njegovoj blagodarnosti. Od potrebeje, dafe prikaxe i tulo, i dusha, i sve mochi cilovito njegovoj privetelj volji. A kakoje to, kakolibi bilo? Mi ukazimo u poshtovanje Boga, kadaza prizamo, a Bog zar nejna upravljati namu? Mi idemo k Oltaru, i primatoga, i rebusnose spajegovim privetim tilora kada nochemo, a Bog zar nejnoje po svojoj volji sad nas obogatit, sad osiromastit; sad nas proshvit, sad opet zashtiti, sad nas izranit; sad opet ozdravit?

Ja znam, da ima mnogo, kol kadafe pricfeshtuju govore Spafitelju, *Tuam fac ego*, tvojsan ja Gospodine vaskoliki; ali malo! ima, veli S. Ambrosio, knibi cvo spinto govorili. Tifi Boxi? ah nije ista nije veli bludnost. moji ti, jerbo i tvoja misljenje, i tvoja govorenja, i tvoja chtjenja jesu bludna i necifsa. Tifi Boxi? nejna toga, odgovara lakomost, moji ti, ja tebi zapovidam u tvoji poslovi, u tvojeu prodcvanju, u tvoji dobrab, i u tvojeu chtvanju blaga za druge. Tifi Boxi? nimalo, nimalo, veli obolost, i zashta slava, nashosi ti; jerbo to ukazuje ocito, i tvoje izribano lice, i tvoje rasadite kole, i tvoje savishnje haline, i tvoje pisme, i tvoje igre, koje na zapovid našu bivaju . . .

Sada, roxelife i izashtiti protivnost gerdobna, i nepoznarstvo gorše od ovoga? Da'e kaxe ocima pod sama, i pod drugim polunebjem ljudma, da jedan Otac za ucistiti sebe draga svolova sirovna, za toje doshao, dai rahni svojim silom, i poji svojom

kerv-

kervijem, srični takvi sinovi, vapilibi oni odrdol clededchife, srični takvi sinovi! moralibi okolo njega skupljati'e, i letiti kano ljubeznive lepirice, njekuse klasjati, njemu sluxiti, i skonclavati'e za ljubav njegovu. Ali svefe protivno clini, jeroo i ljudnife dobroclivstva vrache, a famozu Bogu ne. Odkuda i ruzife Odicopitelj Ihs po usli Eadre a): *Comediant, & fatranit fuit, provocaverunt eum ut ad iracundiam.* Evo plod, evo shto imam za gostjenje mogi tila i kervi, zlobu za ljubav, uvridjenjeh za dobroclivstvih; ruzafe Kerstjani famozom, i kada ja clekam, dache oni xiviti na nacfin moj, ondani legja okrechu, i vrachajufe nepoznani u foxanstvo pervashnij prihah, i zlochah. Ovo hoche rechi, veli S. Ciprian, dace clini silla i iljoj privetoj kervi Gospodina, *vis inferna & sanguis Domini.*

Ne tako mi, vitni Kerstjani! ne tako. Akofno krivci postalli posl kerstjenja po nashi grihah od boxanstveni dobroclivstvih, pazimofe dobro, da nebudemo krivci posl pricestjenja po nashema povrachanju za zloche. Pridajmofe clivito onomu Gospodinu, kol sebe cila nami poklanja. Ljubimoga ofobitom ljubavjom, pacfe ljubimoga kano jednu famu i neizcirnu ljubav, buduch da i on ljubi nas svakoga, kano sve, i svekolike, kano svakoga po nase. Sluximo onomu, kol nami sluxi na svojoj terpezi, i dajmofe saktivne u njegovu privetu volja. Neke budu za sluxbu njenu svakolika nasha cluchenja, i svekolike mochi, buduch dafa na sluxbu nashu njegovu tilo, njegova dasha, i njegovo pristavno Boxanstvo. I ako svaki od nas moxe isijnito rechi, Ti jesi Bog moj, ucfinimo, i xivimo tako, da i on odgovoriti moxe svakomu od nas, ti jesi pravi, ofobiti, i moj odobrani sluga. . .

OD PRISVETOGA SAKRAMENTA OLTARA DRUGO.

Caro mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus.

Joan. 6.

Oh kolikoja sladko, i kolikoje ljubezljivo prikazanje ovoga redka, s-koim nas ljubeznivi Odkupitelj Isus kšebi zove na gošćenje! pett moja, veli on, istinito jest jilje, i kerv moja istinito jest pišje. Ali ako nam prikazuje, i obećaje jilje, i pišje, zašto nam nekaže shtoje, i kakvoje ovo jilje, i pišje, i za kakvo konšt nasha moxe biti? A zar mislite, dake koje naši moxe sladje, i razkošnije od ovoga? Prikazojenam, i daje sebe iloga u prisvetomu Sakramentu Oltara, kano zalog sebe iloga proslaviti. Prikazojenam svoje tilo za rahnu, i svoju kerv za pišje, kano za sigurnost, i stanovitost slave nebeske. Ali tužne, i nevoljne nas vukolice na ovoj zemlji, jerbo nasha sagrišbenja i zloche pripričaju nam put u onu domovinu blaženou, budući da ništa ovažita ne uvlazi u oni lipi, i cvatuci Grad Ston a): *Nihil est iniquius iniquis*. Megjato razveselilete dushe dobre, dushe bogoljubne, jerbo bash ovoje prvi, i temeljni zalog dojdache slave, koga nam daje Isus u prisvetomu Sakramentu Oltara, i no komate od svakoga graha čistino. Odkuda i veli po usti Davida b), *sicut aqua fluit fons*, jasne razlio, kano voda. Znademo svi, dakeje Gospodin znatio, zrademo svi, dake iz izvora prisvetoga boka tekli čistio kerv, i voda, ali neznamo, dakeje u voda priobratio, jerbo u evagellu neshtieno. Salvimtin na ovi način Arnobio tolmači ovi redak pima svetoga: obratiloše Isus u vodu, kadaje sebe stavio u prisveti Sakrament Oltara, jerbo nam, shto voda tvori, u rami tvori Sakrament tila Isusova. Voda pere i čisti nache nashega tila, prisveto tilo Isusovo pere, i čisti nasha častu od grijah. Ali još bitrie Avgustin, kada

a) Apoc. 21.

b) Psal 21.

kada ovako govori e): Voda razlivena i pere, i natapa, Ihsa u privedenom Sakramentu Oltara i pere, i potocfiki razliva, po komu rasha dusha uzdixefe, i hodi, doklegod nedojde u slavu. Hodite dakle pravovirni Kerfiani, i s pomejnom slushajte, dok je ukaxem, daje privedeto tilo, i kerv Gospodinova u privedenom Oltara Sakramentu jedan zalog od dojducne slave nebeske. Uvazpitefe megjato, a ja pocinam.

Na svakl put, veche onda, kadafe clovik opere, kadafe ucifiti od macke, od gribah i zlocinah, onda velim pocfima poznavati, daf tilo i kerv Gospodinova u privedenom Oltara Sakramentu zalog svakoga veselja dojducne slave nebeske. Posli kakoje zaracnije hodala, i skitalafe po putu svita, hotilaje fiti, i ne na drugomu miflu, nego li u lad pod sinju onoga, kojeje xella, i ondi pocfivajuchi jilaje od jednoga ploda, kojeje rjeji ucifiofe, i bafje bio naslaziti. b) *Sed untra silis, quem desideraveram felle, et fructus eius dedit carum meo.* Nejmase dvoiti, da ovdi negovori od ploda priv. Sakramenta Oltara, samofe dvoji, i pita, zarucnikaje, tojest dusha, vifhe putah veche jila od ovoga ploda, i fahvim nikada nije ochutila sladkofi, veche posli kakojeje umorila, i oxednula, i posli kakoje fita da opocfiva, onda ovi plod blagujuchi kushalaje, daje veoma sladki? Ali evo bitar odgovor na ovo pitanje Rikarda od fverng Lovrinca. Kada dusha hoda skitajuchi se po putu izopocfiva svita, blagujuchi ovi plod, neoficha, daje sladki, ali kadafe vrfavi hodati po fjarah gribah, pak fidnavahu na fidalibtah kripofih, onda kusha, da jzbina prikaranu nam od Ihsa u priv. Oltara Sakramentu, jest jzbina od nebeske sladkofi, i zalog ruzkoshja vikovicne blaxenofli: c) *Sed untra silis felle in hac sessione natum regales, ut poffet pervenire ager: ut fit sentiam delecto fructus hujus corporis, et fanguis eius, quo reficimur, et felle amar.* Nekuda sladkof priv. Sakramenta oni, koji nije daleko od gribah. Kojeje gladan, i xedar, neka ostavi pfti baruskine, i fmercljive vode ove zemlje, pak nekaf priblixi vrtili, i fudencu vode xive Ihsa.

I da doidem na bifrie ukaxenje onoga, shtofam ukazati obcetan, shtofam kod S. Matthea Evangelife, da Spafitelj svita pripovidajuchi jednomu mlaskavu paka, posli razlicofa nauka, ucifioim-

a) In Dfol. b) Cant. 2. c) Lib. 3. de Inud. vir. 4. 7.

služnje ovo obećanje: a) *Ubi fuerit corpus, tū congregantur et Ag-*
gulle. Ja van ilinito kaxem, i obećajem, da gūgod bude tilo,
 ondichefo skupiti takozaj i orlovi. Jabi rad znati, kakvoje ovo
 tilo, : shtole razamle po ovima orlovih? Ali ovo Ambrosio ſvedi,
 koj odgovara na ovo zaktivaje. Po nū razumiele priſveti Sakra-
 menat Oltara, a po orlovi ſvikolici pravovirni. Nemojtefe cjuditi,
 veli on, shtole inenom tolko plemenite ptice naziva, jerbo pri-
 katojehi nam Iſus ſvoje tilo u priſv. Sakramentu Oltara, obećaje
 nam dati kripoſt za priobratitiſe u kraljevſku pticu, da tako oſta-
 vivſhi zemlja, brez ſvake zaprike moxemu leſti u nebeſah. b) *U-*
bi caritas Chryſti, ſi apelle valere coſeſcorant, ut terram fugiant, cele-
ſtia petant. Akoſe približite, da blagujete od ovoga tila, i da pi-
 jete od one vode žive, obećaje vamſe, dahteteſe priobratiti u or-
 love, i gdi bude tilo Iuſa, ozamočete i vi dojd̄ po miloſti. I-
 ſuje u nebeſih, a ovdianje kao zalog daje, kadaam veli: tilo
 moje ilinito jeſt jūſje, i keru moja ilinito jeſt piſje.

Bilexi ordi, i napominja Franisko Opat, daſe u kalex po-
 ſli vina, i malo vode uliva, prie negole na Oltaru poſved. Iſina
 Bogoslovacah, i ojaſtvo naſhe vire jeſt, da ona voda neſtini, ni-
 tiſje za bivſtvo priſv. Sakramenta Tila, i keru Iuſove, zashtole
 dakle uliva, i miſha? I promiſl̄ajuſchi on, shtole ona voda zleme-
 nuje, veli, da znamenuje lude, kako govori piſmo: c) *Apic velle*
populi nuti, i opet u knjizah kraljah. d) *Omne ſunt ſua ſtaltura*
 ulivafe dakle voda u vino, i miſha, za znamenovati, kakole ni
 po ovomu otaſtvu ſjedinjemo s-Bogom, shtole i Iſi Iuſ rekao:
 e) *Kū Nagine jūt meja, i piſe keru meja, priſve u ſerd, a ja u ſy-*
mu. Sve ovo dobroje, ſamoſe piſa, zashtole ſin boxanſtverci koſio
 toliku miloſt nam dati, daſe u ovomu Sakramentu ſjedinjemo
 ſhajive? I odgovara Iſi ſvedi Opat, f) zato, da ſedi vide, i po-
 znati, daje ovi priſv. Sakramenat jedan obećani zalog dojd̄oche
 ſlave. ſjedinjaje pravovirni s-Iuſom u priſv. Sakramentu Oltara,
 i bivaje kerſtiani jedan iſta ſtvar s-Iuſom blagujuchi njegovu piſt,
 za pozrad, da akoje u ovoj oſtiti tilo Iſefovo ſlavno, ſlavniče
 po ovoj oſtiti i oni bitii i akoje u ovoj oſtiti raj nebeſki, raj
 nebeſki po ovoj oſtiti obećaje pravovirnima. Veſeo dakle budi
 o Kerſtjanine! ſtanovit budi o oſovicfe! jerbo ako doſtojao priſti
 ba-

a) Matt. 22. b) Lib. 2. Sacrom. c) Apoc. 17. d) 2. Reg. 14.

e) Jeru. 6. f) Iſa. 11. de gen. Di.

bedesh tilo jednoga Boga, imaš brez svake sumnje jedan zalog za uxivati Boga u vikovicsnoj slavi.

Ovamo dakle govori terpezi nekakše približe, koju gladni, i krovomu studentu oni, koju xedni, ako hoče da primu jakost za močiše uputiti prema onoj slavi blažennoj. Ovi Sakrament upravljaju našu korakciju po putu, koji vodi u nebo, objasnie naše nože, da hoditi moxemo, i uzici na planinu, koja nas uzdixe k nebesom. Poznaje dobro ovu kripoštinu, i zatože zavajati: a) *Deus iste venit, et salvabit nos.* Dojzicbe isti Bog, i spastitice nas. *Tunc salvet flet terra cineris.* Ondacbe rotni tercijati, i uzleziti kano berri jelini verbove planinah. Ja znadem dobro, dake po robnima terzari grizibnici, koji nebode po putu pravemu kripoštin. Zudem, daje dos do jas pravi Bog na svit za spasti grizibnike. I on koliko rotni onda bilo, koju zidebiti zdravje, i jakost! Onda onda vidilicise na šorine, na hiljade, i brez broja, koju ofravili lazni zlocna, i uputilicise krlusu po putu kripoštin, i izverfincili Evgagelia. Ali evo opet posli ofravivahli oni put pravi, pošalihu rotni iz nova svikolici ljudi. Oni Ceriveni nemoxe hoditi po putu naredbah svetl Saborah. Oni Sađac nemoxe hoditi po putu pravde. Oni tergovac nemoxe hoditi po putu dopušite tergovise. Ona xena nemoxe hoditi po putu poštetija . . . Staza, koja vodi u Cerivu, o kolikoje mecsna? Staza, koja skreče od zla dreshiva, od zla obćesala, o kolikoje sciri ternaha? Staza, koja upravlja e nebo, o kolikoje sudi Berna? Baxe dobri! svitno rotni, svi nemoxemo, ili nečemo hoditi po putu za moči dođi na onu lverhu od vikovicsnoga poelivajja. Put kripoštin svetoga postz nije za prozderice; put od povraćanja tugjesa dobra, nije za likonce; put cilifioche, nije za zapvshrene slobodnjake; put krcbu, nije za lude grizibnike. Xalome nas i nefricahel rotnimo svi na dobro, pašicimo u dubinu vikovicsnoga zla, vikovicsne tuče, i nevolle. Ali imajmo ušanje, jerbo ras liazia tishi, kada ovako govori: b) *Deus iste venit, et salvabit nos.* Dojzicbe isti Bog, kojije veče jedan put došlo uputilivahli, ovi isti Bog dojzicbe opet, i zarvoritice u privviti Sakrament Oltara, i onda po ovomu Bogu ozdravitiche pokolenje clovacfanskoe; jerboče onda ljudi rotni po grihu tolike milicisti primiti, čacbe lizno uzici na pla-

a) lje. 35. v. 4. b) lje.

plamne kripošila, pogaziče put grāhā, pritiče na svetinju, i dojtiche kazu jelin na viliu vikovicne friche. a) *Deus tūc veniet in Sacramento Altaris, et sicutis mor: quia tūc factis sicut cervus claudis, sicutis peccator saliet se vtrite ad vtritem, de vado ad gloriam.* Nastoј čakle o clovice! nastoj doјri k-onomu Oltaru za blagovati oni kruh boxanštvenī, i piti od one vode xive, kojati lies prikazuje, jerbouchate pokripiti tako, dacheshāse uzdignati do nebelah.

Ovoje isti Odkupitelj skazao tvorenjem, da koi od ove xive vode pije, i koise sovni boxanštvenim kruhom pokrīpljuje, odmah se običaje, da moxe lično ići prama gorri nullosti, i lasno doјti na planinu slave. Posli ote večere Gospodinove, i posli kako se svi pričestili, izishao je Gospodin svojima ucserici iz gollonice, i spoticaje prama gorri, kojate se poradi slabih masline imchovala gorra maslinska: b) *Et expressit sūc in montem olivorum.* Ja, da istu rekner, moranše čedati ovomu dila. Posli svetoga pričestjenja nenoranše odmah izlazi iz Cerkve, a josh masle na katev drugi mistah izuchenā ichi. Nizjato ovi izlaziak lufov ješ dilo je čno otajivo, koje prie nego ja iznomachim usilovanam plakati tog i nevuļa sadashri vrimenah. O Eoxe! Jedvaje u Cerkvi primio tilo lufovo on Kerštjanin, i evoga večhe odmah skitise po plicih, i iokach raspustitena. Jedvaje probavio oni zalovaj prisvetoga, i boxanštvenoga kruha oni clovik, i eva brez svake zasahlosti izlazi iz Cerkve, i traxi kercseve. Jedvaje pričestila ona xena, i eva izshavši iz Cerkve opet na novo protreša, zlobi, i ogovara . . . Nje ovo tvorenje ne, kojate mora zadobiti po svetomu pričestjenju. Ješise pričestio? dakle morash izići, ne iz Cerkve, večhe iz stanja grāhā; morash zasahiliti za niko vrimē Boga na tolikoj millosti, pak onda upraviti tvoje koracaje, ne prema bushchāna svita, ne prema mistama od vragoliah, večhe prema mistama od molitve, kojate bushche nebeske. Slidi lufā, idi slujitne na planinu maslinsku. Akoise došo'no pričestio, čostine ichichesh bezu. Što znamenuje planira, ako ne viliu slave? Što znamenuje maskira, ako ne punnost, i obilnost slave? Kol došo'rim pripravljeren primi lufā u prisv. Sakramenta Oltara, koise došo'no pričestio, posli pričestjenja ichi bude po putu pravomu s lufom na planira maslinsku, točt, po kripošti onoga Sakramenta uzichche sa podpānost: millostih, i najposti na vrh slave nebeske

a) Re-

a) *Refle post communionem ascendit in montem olivæ, ut sic videret, quod virtute Dominici Sacramenti ascendit ad celos gratis, que per montem ascenditur, et inde ad celos glorie, que per oleam figuratur.*

Nevoljan oni clovit, otrichna ona dazha, koja nije berza na tercfanju, koja berzo nebedi na zvaaje Hlovovo. Iusti prikazuje rahn, i pitje boxanstvno, a ti netercfish? Iusti prikazuje po priiv. Sakramentu Oltara vikovicano veselo, a tise linish? Iust ti daje zalog raja neobakoga, a ti nechesh da idesh primiloga? Pazi dobro, da svekoliko bezgabis. Zapovidioje Bog, dase jaganjac vrazmeni berzo blaguje, i sveikom hitajom. *Considerate festinavit. Ali* zashto berzo? Od kogasu bili tirasi Xodle, dase morali blagovati s-hitajom? Oni jaganjac bio jest prilika razhega jaganca Hifa, kofe prikazuje, i blaguje na Oltaru: za blagovati ovoga jaganca mora'c Kerstjarin s hitajom priblixavati. Ovi jaganjac blagovan pri nesh cfovika u zmolu od obechajja slave za ucfinitiga ondi blaxena. Ako koj zakafal primilga, zatafniche takoger i u nebo do'it.

b) *Festivare Pascha revolvit, nemu in hujus vite labore vivat, ut se parvis locum perdat.* Ah kerstjarine! akofe uzlinish blagovati ovoga jaganca, i piti ova xivu vodu priiv. Sakramenta, dojtiche drugi brixiti, i berxi od tebe, pakchesh izgubiti nish u doctoviel tebsko! Hodi dak'e berzo, i priblixie k terpezi boxanstvno', abto cfeakash? Zar cfeakash Hakerfa? Ali chutije obechao, dacesh xiviti u tvomu odvlatcfenja? c) *Cum festinavere, que cum aliter hodie licet bene agere ferunt, vram erat licet ignoramus,* veli Reperto, s hitajom valja dase blaguje jaganjac ovi, jerbo da josh dnas dobro cfiniti moxemo, to znamo, ali moxemoli futra, to neznamo.

Evo dazle gorim veche od xedje Boxe moj dobri! veche kao jelin zannit k telu, tercfim studescu vode xive. d) *Quandadum cernis desiderat ad fontes apertum, ita desiderat anima mea ad te Deus.* Nexelin drugoga ploda, nego tebe ploda boxanstvni: nechu drugu vodu, nego tebe vodu blaxenu: naciekam drugo vrime, veche tvo fadi tercfim si from xeljom, da moze blagovati tebe jirbino nebeska. Ti rmeni obechajesh neizmimnu slavu, a ja obechajem tebe ljubiti svekoliko vrime xivota moza. A shto vi velite SS. B. shto vi cfebate? Svit vas zove na nashten, tilo na putemo mladjenje, davao na zloche i opacfine: a Ius zove vas na vikovicano veselje, na neizmimnu slavu, na pofidovaje ifoga bo-

a) *Ista a S. C. in Luc. 22. b) Glor. 16. c) Lib. 2, in Exod. 12.*

d) *Pf. 4. 41.*

xanftva. Čie prikazanje odabirete djevla, tla, i svita, ili oni poklon, i zalog u prišvetomu Oltaru Sakramenta, gdje nabodi tlo, kerv, i boxarstvo fina boxanftvenoga? Ah zlarocje dajmo, Keshijani, da primamo iz sve duše, iz svega serdca prikazanje Iufo. Recimo, i svaki neka rekne, ako ne glafom, barem serdcom, Tebe hochu, tebe xelim, tebife pridajem dobri, i milloferdni moj Boze. Nexelim drugu jzbinu, nego tebe krch Angjeoski, nexelim drugu vodu, veche tebe studenca vode xive prito svega xivota mogu, i ofobito na čas moje inerti, da po svomu milloferdu onda pokripljen, xivati mogu posli tebe avik u nebesih . . .

OD PRISVETUGA SAKRAMENTA OLTARA TRECHF.

Homo quidam fecit cenam magnam. LUC. 14.

Glasovita, obilaz, i blagodaraz brez svake sumnje bila jest ona člast, koju, kakoše shde u sveti kajgch, učinio biazhe oni veliki, i moguchi Kralj Afvero, kojega vladanje razstirivaloše od Indie do Etiopie sverhu sto, čvadejet i sedam Derzavah. Zashoto i poradi razlicnosti, i obilnosti jzbinah; i poradi razkoshnosti jecxehah; poradi mnogoz tanja vlatna, i freberna; poradi nakicjena shatorah, i lipote mista; poradi nashava, i razlike gostih; i zajposi poradi dugoga vrimena, svikolici ošalifu u privelkomu zachudjenju, i zashetanju. Shto svekoliko prfnio jest za ukazati bogatstvo slave svoza Kraljevta, i veličanstvo svoje moguchnosti a): *Et ostendit divitias glorie regni sui, ac vagantibus, atque jactantibus percutit illos.* Ali ovo druga člast prikazuje nami danas, učinjena ne od kralja jedne firne svita, veche od kralja svekolike zemlje, i ne samo zemlje, nego i nebesah vriedno. U ovoj člasti nitu jzbinu zemaljske, veche nebeske, i toliko slagie, shoje on isti i dar, i blagodaritelj; on isti i jifje, i razdilitelj; on isti i gost, i gostjenje.

Na

a) Ejlter. 1.

Na ovu čašt za blagovati, bezazivale puk samo od nekoliko Derxavaa, većie svi puci, i narodi ove zemlje, i to ne za što i čamdefet danah, nego do sverhe sviu vikovah a): *Uspite ad confensationem salutis.*

Sa. B. Veče razumete, od koje, i kakve čašti je ovdj govoriti, tojest od one boxanševne terpere, gdi nami ljubeznivi Odkupitelj lius daje za jilje svoiu prlvetu puti, i svoju neprocijenu kerv za piće. Otkuda odredisam danah razluxiti, i ukazati, kolikoje čudnovato i pričinjeno ovo čaštjenje u prlvetornu Sakramentu Oltara, i kolikase sladkosti u njemu zadržaje. Imajte vi megjutu uterpļjeat, i poznaite mene slaxasti, a ja potšmam.

Daje prlveti Sakrament Oltara jedna čašt, i jedno obilno goštjenje, pripravito od onoga velikoga Kralja, i Oca svia nas siuovah njegovi, tko noxe od ovoga dvoiti? bednuch daje on ovo nami obećano prie mlogo vrimeax po Proroku b): *Et faciet Dominus exortationem omnibus peccatis in unum hic constitutum pinguedinem.* Učislitiche prlvetoki Bog, i Gospodin od Velicanstva jedno priobilno goštjenje na platiu narodom ivekoliike zemlje: koja niest mlogi Oci razumie od prlvetoga Sakramenta Oltara, kao sveti Cirillo Alexandrijski, Eusebio, Prokopio, i ostali, razumienu ošobito po platiu onu goštjenicu Slonsku, gdjeje ovi prlveti Sakrament svoj početak imao. A Prorok kraljevski narvazoga u imenom terpere, kadaje ovako rekao c): *Parasti in conspectu meo unctorem.* Pripraviofi Gospodine prid očama mojima terpera. Otkuda S. Avgustin svethu evangelia Ivana svetoga, tolnastlechu niest one Madroga: što najikih kod terpere megachega, ovako veli: d) *Quae mensa est ceteris, nisi unde sumitur corpus, et sanguis eius, qui unctorem facit potum et bibi?* Kojaje to terpera, i ta obilna čašt toga mozuchega, ako ne onoga, kol nam poklaxja za jilje svoje tlo, i svoju neprocijenu kerv za piće, tojest rashoga ljubezniva Isusa?

Ali sbto ja ovdj donosim svete za potvrđjenje ovoga, kada evo isti sveti sverhu sviu svetih od sebe govori kod Ivana evangelile. *Cum uno uno est cibum, et sanguis meus unus est potum.* Putt moja ishrano jest jilje, i kerv moja ishrano jest piće, kojelo u ovom goštjenju blagodarno razdijuje. Zaradi toga liša, da ukaxe obilnosti goštjenja u prlvt. Sakramentu Oltara isverojega, e) *Quia unum sanguinem unctorem, cibum et fructum, od sokt, i od jergrah*

122.

a) Matt. 28. b) Iza. 25. c) Pjal. 22. d) Ie Jo. e) Iza. 25.

razkoshja boxanšivenoga; komase pridrukuje David kada veli: a) *Priglasenje e Boze u skladnji tvojoj* siromanom nam, imenjujuchi ono polobito, shtoje pripravio, kao daš foliza dobrih onci za-
 tvorena, daš nemoga ricana izkarati. Odovda jest, da gdješće u pismu svetomu nahodi prilika ovoga Sakramenta, svagdiše naziva imenom *velike cšasti*. Kao u knjigi poradi: b) *upisanje Abram ešast* veli. U trehoj knjigi Kraljah od Salomura stoi upisano: c) *cšaste je svasti Salomur velike gajšije*. U knjigi Esther od Kralja Alcera pisanoje ovako: d) *Učlanje velikih cšasti jeina Principa*. Najposli u Evangelju svetog Luke veliše: e) *Može gajim feli cšasti negrom, cšovik niki cšisti večeru velikaj; koje svakolika daju nam razumiti, da u prifv Sakramentu Oltara imati noxemo sve ono, shtoje ferdee cšovičastnako xelisi moxa. Ja mislim ovda, daš koignd meni re-
 chi: nemoxete imenovati ova cšast obilca, gdješć samo jedna jizbina blaguje; ali na ovo lašno odgovaram: premaktoje jizbina ova jedna sama, silvinim zaderxaje u sebi okušanje, i sladkoš svju, koješće xeliti, i izxaliti moge. Spomenitešć vi samo, daje jedna bila jiz-
 bina ona, kojaje Bog cšisto padati s neba finovna Israelskima u pri-
 stinji, i kojaje bila prilika prišvetoga Sakramenta Oltara, i silvinim veli Kraljevski Prorok: f) *Citatis mihi eis se abudentia, dšolm-
 je jizbine priobilne, i to ne brez uzroka; zashtobo sama ona jizbi-
 na zaderxavajuchi u sebi okušanje i sladkoš svju ošali jizbinah svja, bilaje radošna rasitišć, i zadovoljni udovci xelji, ako nje
 bila zaprika svasta od firane onlu, kolku blagovali; i ovoje ušobiti
 uzrok, zaradi kojaje ona jizbina imenovana russes bila prilika pri-
 švetoga Sakramenta Tila Hšova. g) *Ricšia svekolike S. Cypriana.***

Odovda jest, da kakogod na padanje oae cšastnovate ma-
 ze, smeseri Xudie i zacsušeni. uznašuchi ono, shtoje, pocušću
 vapiti: *Maš? qid eš hoc? Net, shtoje ovo? tako po šli nacšia,*
 jedvaje bio prikazan u prišvetomu Sakramentu onu kruh xivota, i
 ovo vaskelini svit zacsušiošće, i ne brez uzroka na pervo vidje-
 nje; zashtobo, ako e Spušitelj nash od evangeoškoga Proroka liate
 imenovan pričsudnovat: h) *creditar nonne ipse dšmštršitšis; budachi
 daš u sva otušiva njegovoga prišvetoga xivota bila vridna zacsušje-
 nja, mlogo cšastnovatu uzarskošće oš u ovomu boxanšivenomu Sa-
 kramentu; i zaradi toga svaki švelškim razlogom, ako dobro promi-*

a) Pšal. 67. b) Gen. 21. c) 3. Reg. 3. d) Kšher. 1. e) Luc. 14.

f) Pšal. 71. g) Sern. de con. Dšl. 2. l. 6. 9.

milati, esuditi, i pitati csesto svoje serdce, shtoje ovo? shtoje ovo? da jedno neizmerno velicsanstvo, koga nemoxe vaskoliti okruz neba i zemlje obuzeti, hoche, da bude zarvoren u jednomu okruzg malene osltie, pacse u svakoj nervici? Shtoje ovo? da oni isti, kojega pribivanje jest u nebesih medju tolikima Korih Angjeoskima, hoche da pribiva sa zemlji sa sinovna csovicanskima? Shtoje ovo? da Gospodin privokli drugi put hoche, i bash dolazi s-nebesah za svit, i biva rahra nas usarli ljudih? Shtoje ovo? da oni, koje jedno isto bivstvo s Otcem nebeskim, i s-Dihom svetim, hoche, dase sjedini, i da bude jedna ista stvar s-clovikom? Kakvoje ovo listje, koje toliko kripi serdce, koje tolko provitkuje razum, koje toliko uxixe volju, koje u toliko zacsudjenje meche deshu? Kakvoje ovo csaft? Ti nas rahnish? Ti nas pitash, nas cerve ove zemlje? O sladko nashe dobro! o dobri, i ljubezivi Gospodine! Ovakoli morao svaki pravovirni Kerstjanin, ili o pricsesljenju, ili u drugo vreme, kada promishlja ovo privoklo otajstvo, vspiti, ili barem u serdca svoma urdishuchi govoriti. Nije crudo dakle, shto sveti Augustin svetih Ofen Proroka ovako veli: a) *Aspirans super domo, quo respiciunt fideles in novissimo diebus.* Kano dabi hotio rechi: puti, i tilo Mese bitiche listje csovika; csudichese, jerbo davshi nam on svoje tilo za listje, i svoju kery za pitje, b) dao namje toliko csudnovati daar, da sevim svojim moguchivom, nije nam mogao dati vise, i sa svom svojom mudrosijom nije nam znao dati vise, i sa svim svojim bogatvom nije nam imao shta dati vise.

Ovo isto, hotioje namj dati, da razumjeno Sofonia Prorok sonira mucsanstvom, kojeje nastojao udahnuti ljudma, kadaje govorio: c) *Stete a facie Domini Dei, qui preparavit Dominus hyssum.* Kano daje hotio rechi: prlo negoje cvovik primio ovi prisladki Sakramentat, mogaoje svaki dan iskati nove i nove millostih, jerboje bilo, shtoje morao traxiti, i moliti. Akoje primio millost, daje svoren, i ucinjen tolko Izversitli od xivinah, imaoje moliti od Boga millost od uputjenja; kadaje ova dobio, joshje imao na dilje shta iskati, tojest millost odkupljenja; ali sada, kadaje veche primio ovi krah nebeski, u komaje svakolike podpnost, i obilnost boganstva, i u komaje sve ono, shto Bog dati moxe, sada, velim, neka

a) Lib. 18. de Trin.

b) S. Aug. ser. 24. in Hipp.

c) Sap. 1.

neka meci, jerbofa zaštititi svakolika njegova zaktivanjah, i xelje. *Sicite o facie Domini Dei, p̄is preparat Dominus lesus.*

Ali ne imo, daje pričinjeno, i cudoovato ovo gošćenje prifvetoga Tila Hufova, veche josi u njemasie zadržaje sladkost neziznasa za svakoga onoga, koga dohojao blaguje. Hrotoje ovu sladkost rkazati Kraljevski Prorok, ali nije mogao ni rajnasti dio nami prid oči metnuti, veche samo ovako veli: *a) Gaudete, et exultate, quoniam factus est Dominus.* Kushajte, i vidite, jerboje sladak Gospodin. Ovo isto i sveti Bernardo od ove boxanštvene sladkosti govorioje: *b) okushanje, i sladkost, veli on, ovoga Sakramenta nemoxete izkazati, ni od onoga, kol dohojno prima; veche samo rechte moxe: kushajte, i vidite, jerboje Gospodin sladak.*

Ova sladkost napomenulaf veche u staroma zakonu ora ondashnja posvetilishta. Zapoviditoje bilo, da posvetilishta, kojafu se onda Bogu pr.kazivala, zacfnajufu foljom: *quidquid offerentis sacrificii, sate scaliet, za okazati, da sve ono, shtoloje orda cštilo, biloje oštrucha, i dšefje za druge uzdržao med boxanštvene sladkosti. I ovo u tadashnjenu vrijeme, srichne nam prikazujefe med, a ne sol; jerbo ne samo, da imamo sami narboga Boga, veche i blagujemo pristadki med u prifv. Sakramentu Oltara. Shto čaje med bio priika Tila Hufova, ošitofe vidi iz p̄ime Kraljevskoga Proroka: *c) de petra, velie faturavit eis.* Koje riefi nerazumufe ovdi slavno, veche otajšveno, niti slameveju drugo, nego med boxanštvene sladkosti u prifvetome Sakramentu Oltara, koga pravovirni kano fufnuchi ispijat iz prave, i xive pečine štita: *d) Petra dntes erat Christus.**

Nitaje sama sladkost u ovoj boxanštvenoj jzbnai, veche i prifvelika rasha kor.š, buduch da isti Gospodin veli, kol uzblaguje ovi kruš, xivitiche ovike, *e) qui manducat hunc panem vivit in eternum.* Lakrantio Firmian razioxechi od one jedine, i olobite p̄tice imenom Venice, pita, *f) kolje uzrok, da'e ona samo nabodi u i. flozu, i opet zashitofe narav njoj dala ovu kripof, dafje ona od sebe lše ponavlja, i xivi na niki zacfn neumeria? s jednim na obadva p̄taseje odgovorom on isti odgovara: *Ambrosius libit celestis neflare vorem.* Nemojtefe couditi, shto fenice pridobiva vrime, i xivi neumeria, jerbo njezina rahna, i njezino p̄tje nije drugo, nego sama i jedina rosa nebeska. Ovakvi xivot neumerli obečaje nam*

1253

a) Psal. 33. b) S. Bern. in cont. c) Psal. 50. d) 1. Cor. 10.

e) Jo. 6. f) L. 3. cap. 1.

zab Gospodin, ako mi izblagujemo njegovo privedo tlo, i uzpijemo neprocinjert kerv njegovu: a) *gd' nasćovat' nuz' pavet, t'vot' is' uteravat.* Odkud' veli Augustin: b) buduch da s'ijljem, i pijem ljudi xele, da negladeja, i negegja'u, ovo ilinito nezrokuje niti tvori, nego ovo piše, i piše, koje one, od koje prima neumerie c'fri. O dade chudovato, i neprocinjeno gostuje: o nezakazana sladkoš' d'ustab, koje došojno primaju!

Sade a pitam, buduch d'aje ovo piše, i pije toliko chudovato, i od tolike c'ne, buduch d'aje u oemu tolika sladkoš', koje uzrok, da'e toliko malo ljudi na svita nabodi, koji ovo piše xelili? Odgovara na ovo jermia Prorok: c) *Onis' kono, gd' č' m'el'it' avat' ar'it'at, s'č'ap'aj'ent' č'evet' ejat.* Koi okusa, i jide grozdje nezrilo, i kiselu, nemoxe imati okusanje i sladkoš' ove jirbine. Što biš'ie izrazajuchi sveti Jerolim ovako govori: grozdje nezrilo r'ije drugo, nego grih: zastobo kakogod grozdje nezrilo jest ona verša grozdja, kojeje bare p'ie z'itofa; tako grih jest jedat nastadnoš', kojeje p'ina verš' berzo na ovomu xivotu, nitde uterpienje ima za čekati ona dobrab' nebeska, i sladkoš' v'kovicinu. Oemu, koi jide grozdje nezrilo, uteratu zobi za takvi nacin, da nemoxe okusanje imati od druge jirbine; ovako i onomu, kojeje utopi u raslač'ena ilifeta, i tvitovna, nuternja oč'uchonja d'ashe uteratu, da nemoxe leš'it' sladkoš' jirbine boxanš'evet. Akoje dakle tako, što č'it'ish s'ada, teknu drugo bio ti, Kerš'at'ineč' koi zabavljač'it' d'ashe tvoa sovem v'xanš'ijem, i d'inom zemaliski nast'ed'eniš', *neuxexet' u teč' pravi glad, i xed'u p'ina ovomu p'islač'koma j'it'u?* Dokleč'esh veče teraxati za t'ashtom, i k'ileti gostbom t'ila, i tvita? Dokleč'esh piti iz č'ishe zdvora pozleč'ene, a iz r'utn' p'asne otrove i j'ida? Dokleč'esh č'init' to raslač'enje, što foish među svinjama, i xelish xapuš'it' terbuh tvoj foris' x'it'om, koi pada iz v'it' neč'is'i? Ah ufari, jedu put, ufani, i spomenuse, koliko slug' ima u k'uchi ovoga p'ridobroga Otca, i Gospodina, koje p'asne krabom ang'roskim, p'kie ras'it'i, što foish u gribe umirajuchi od glada. Ufani, velim ti rajpodi, i proš'it'ie p'rid' noge tvoga sladkoga Otca, i Gospodina, kano oni su raris'epi govorechi: Otcie, ing'it'is'ioš'am p'rot'iva neba, i p'rid' tobom, n'is'am doš'ojat' viš'ie, d'ale sin' tvoj' izrazajen; i z'it'ilo ue-
che

a) 7o. 6. b) Trist. 26. in 7o. c) Cap. 31.

che biti moguće, dade on od prijestolke ljubavi nerageriti, i dati nečade blagovati od ove časti, kojeje on po svomu neizmirenom miloserdju pripravio.

O dakle prilveta časti! o pricsudnovato Otešlvo! skakvima ricama, i shto mogu ja rechi danas na slavu tvoju? buduchi časti ti život dushah nashi, lik nashi bofetah, utisbenje nashi tegah, spomera, i svidocanstvo ljubavi Isusa; Tisi drap nashepa putovanja, veselje nashega izaganja, vrillo selu miloslih, zalog vikovicane blaxenošći. Po tebi je sjedinita duša svojim zarocnikom, po tebi je razum prošviljen, uspomena protučjena, volja uxexena. Po tebi je kusta materaje s'lačkost, raste bogoljubnost, otvarajufe sudenci suzah, tishete poxude, probugujufe nashi xelje; pokripljufefe nasha slabost, da moxe slobodno, i uzdano hoditi, za mochi najposli doji na nebesku planinu slave, koju svima namu pričobrošlivi, i primiloserdni Bog dopušio . . .

OD PRISVETOGA SAKRAMENTA OLTARA CŠETVERTO.

*Probet autem se ipsum homo, et sic se pane illo edat,
et de calice bibat. I. Cor. 11.*

Priřivoko poštente, priduboko klanjarje, i boxadstveno shtovanje nošioje pak Izraeliski prama onima a) kruhom od postavljene, posli kakoće bili na zlatnu terpera staviti po rukah mlitnikah b); prilika ozřita, veli Origeres, i S. Ambrosio, od bogoshtovja, i klanjanja, kojeje otajšivenomu kruhu u prilvet. Sakramenta Oltara od paka Kerřtjanskoga činiti znora. Sve ovo pridrekuje David veche ndavno, kadje začed'en pivao c): *Manducaverunt, & adoraverunt panem pinguis terrae. In conspectu ejus cadent cautes. Totaq; d),* blagovaticho, i klanjachefe svi mogući, i veliki ove zemlje: profser-

a) Exod. 25. b) In Luc. 6. c) Třel, 21. d) S. Hier. ex Hier.

stertile buđa prid njima na zemlje, i saviješe koljena svoja. Velikaje stvar ovo Sa. i cšadnovital u ivemu plinu, toliko svetomu, koliko svetovnomu, nahodiše ilina ješt, dašu bile spravite velike, i obilne cšasti, ali ne, daseje tkozod klanjao, i štovao ore jrbine, kojebi blagovao. I pač Xudinski u pšlinji blagovaoje onu manna arjeosku, i ilia onđ krah pečen u pepela, i njemu od angjela donesen, i savintim ritije ilia, štufuše Xudie klanjali onoj jrbini, buduč dašu bile jrbine tlešne, i zemal'ske, nitje u njima bilo štogod boxanšvenoga; ali ovdj, veli Prorok, dacheše blagovati, i zajedno štovati svakolikih jrbina, jerbo u ovomu pršvetomu Sakramentu Oltara buduču zatvorno, i sjednjeno s-cšovicsaršivom boxanšivo kšuf, svski razlog hoče, da kol blažuje ovo pišje, valja daga puštaje zajedno, i danuše klanja svaki brez svake razlike, i isto kruna Kraljevske. *In casjela eius cadent omnes.*

Zaradi ovoga uzroka SS. B. jstara danas odredio govoriti od štovanja, i cšitochu dšše, koja rioraja biti u jednomu Keršjarsinu prema ovomu pršvetomu Sakramentu Oltara. I najprje ukazati hoču, kolikotoe izskuje štovanje, a posli kolika dšše cšitochu, ko'a hoče da prilapi boxanšvenoj ovoj terpezi. Vi megjuto imajte pomoć, a ja počimam.

Ovdj bush iz početka za potvrđenije strane prve moga govorenja, prikazajemše oni Serafin od Boga poslan ilini Proroku. Hotioje Gospodiu videti učiniti usm ovoga velikoga sluge svoga, da moxe kakoie došli rics boxja pripovidati narodoni, i zaradi ovoga uzroka služjenu jednoga Serafina, kol u priiki Angjela prikazavštie delotioje na Oltar posvetišasta, i onđ uzamši lodan vatreni xivi ugljen, za metnuti u usta svetoga ovoga sluge boxjega, i to ne frukom, vechu skljšitana, kojefuše onđ pripravite nahodile. Ostavljaj ja fade ovdj ono, što sveti Ivan zlatouši govori: a) da kol prilapa svetomu Oltaru za prikazati posvetnicu Oltaru nebeskotnu mora biti jedan Serafin, i xivota nebeskoga, a ne zemal'skoga. Ono, što ja ovdj uzimam, ješt proušbljanje Euthimia, kol hoče, b) da štoje Serafin s'kljšitna uzeo usđ ugljen, nije bilo zato, jerboseje bojao danu ruku neoxete, bivši on dah arjeoski, vechu poradi priklona, i štovanja, kojeye imao prema Oltaru posvetišasta. Ovo isto prie Euthimia rekaoje sveti Basilio šovima prikazajma ricsnu: c) Sato Serafin onđ nije imio vlastitom

ra-

a) Lib. 3. de sac. b) In cane loc. c) In c. 6. 1/a.

rukom dotaknute Oltara, vechefaje slušio s'člškama, to rami e-
kazuje, da je imao pram onomu svetomu Oltaru veliko poštovanje,
i shtovanje. Sada mislite vi, kakvim bogoljubivom, kakvim
klananjem, i kakvim shtovanjem nemora jedan čovik pristupiti
k-onomu Oltaru za primiti príveto tlo Hefovo, kada jedan Sera-
fin nijeje srio čoteknuti samo frukom srgjeoskom onoga Oltara?
Odozuda ješt, da sveri Augullin svakomu od nas ovako govori:
e) Angjeosko shtovanje, i poštovanje potribito ješt, kada prifu-
pash onomu Oltaru, jerbo ondise lics prikazuje, i blaguje. I ako
iti angjeli, kadizaje na porodjenju Hefovu recieno bilo od Oca
nebeskoga, i nekomeje klanjaju s'čl angulit virgati, očudihafe počeli
njemu pridoboko klanjati, i s'čla fidechene na pristola u slavi nje-
govoj klanjajahu sa svima blaxenima u onomu nebeskomu gradu
Sion; koliko veclna nemoranose mi klanjati, i prošterjshife na
ceran zemlje poštovati njega u priv. Sakramentu Oltara, gdje on
nahodi sa svima zverilshofna, i veličanstvom bozanstvenim?

Bilaje čudnovata stvar ona, i vridat vikovicne upomene
Alexandra Velikoga, kako izpiseje Valerio. b) Prikazivajuchi on je-
dan put posvetilshite Boga Jupitera, i iz meje oflali jedan njegov
dvoranin prid Oltarom posvetilshita derzechi jedan duplit oxexen
u ruki, buduchire zgodom pala jedna iskra na ruku, lictiojaje u-
ternuti, shto vidivshi Alexander ještga pokazao, i zajedno uzalo-
bodilo, govorechi, daje stvar neprichita, daše gijaju oni, koji po-
svenilshite Bogovom prikazuju, i zaradi toga zapovidomuje, daše
ustavi nemakrevajshite do sveris posvetilshita, i akobise dogodilo,
dabise on morao lixechi, neka biše zadovoljan, i nekaje veseli,
jerbobi onda bila dvostraka posvetnica na posvetilshita Ovcje po-
shtenje, i ovome shtovajaje jednoga krivobogoshovca, veli Am-
brošio, c) koliko učiti on sovim svakoga keršijanina, koji pristupa
k-Oltaru za blagovnu tlo, ne laxjivi bogovah, vechi tlo pravoga,
i xivoga Boga, Stvoritelja, i Spasitelja svim? Koliko, i kakvi
izgled nije ovi onira keršijanom, koji slusajuchi sveta Miša vitre
sočfima po svoj Cerkvi, i oret onima drugima, koji, kako vide,
daje kojgod, ili kojgod vrisla u Cerkve, plecha okrechi Oltaru,
a njoj lice za pozdravitih? Pozdravljaj koza bochesh samo na so-
kacih, u kucha, i na drugi način živan Cerkve, a u Cerkvi Boga

po-

a) Serw. 53. de temp. b) Valer. Max. l. de cult. Deorum. c) Išk. p.
de virg.

pozdravlja, njega poštuje, nieme kljanja, koje na Oltaru od mi-
luka, i svega paka prikazuje na posvetilište Ocu nebeskoma . . .

Spremoste se sada, za potvrđenje ove lišice, od onoga kl-
janja, i kljanja onih dvedeset i četiri farača skruvana zlatab-
na, od kojih sveti Ivan u očitovanj ovako píše: dale vidio na
uzdignutome i visokomu nišu jednoga jaganjca na prilobu svega
kacoti u kery umocena, jedna otvorena knjiga, i kadenje od mi-
miliega mirisa; na ovakvo otajstvo, šalci oni bacajući prid
prilobu jaganjca svoje krone, svkolici prosterliše po cerasj zemlji
njenule kljanjaci: a) *Et vidit quatuor seniores vestitus in factis
suis, et adorantes thronum in secula seculorum.* Ovo je jedna xiva
prilica kljanja, i posatovanja, koje se činiti mora od nas pri-
votoma Sakramentu Oltara. Prilobu je isti oni Oltar, mirisi kad je
oni tanjan, koga mirisi šalci na Oltaru, jaganjac je isti otaj-
stveni jaganjac vaxneri u kery zamocni po svojoj mukli, a šalci,
koje kljanja, je isti pravovirni Keršijan; i zaradi toga prosterd svi-
kolici s pridubokim poštenivom na cerasj zemlji postojmo, i
kljanjaciše privotomu ovom Sakramentu boxalivenoga Velicjan-
rva, kako nas i ista sveta mati Cerkva učli, kada piva. *Teu-
m ergo Sacramentum accipere tenet.*

Positovanja, i kljanja pridruziše čištoča, skojom sva-
ki Keršijan pristupati mora svetomu Oltaru. I zasto pripravljene
angeoski, i sveto biti mora svetoga, koji hoče, da blaguje oni
krub angeoski. Očitveno bilo je diko onoga velika priobu bo-
xjega Jakoba, komje zapovido bio Gospođu, *M. da se zaškolni-
štoje ostobodje bio od rukah Elava, prikaxeraj jedno posvetli-
šte.* Ali Jakob prie nego je ovu zapovid izvršio, otisao je ku-
ča, i tri stvari zapovido svojima domaćina. Pervo, da odbace
krive bogove, koimafe niki kljanji; drugo, da se opere svkolici;
a treće, da se priobuku. *Čuđavate uni, i odluze jakoba!* Nije se
zar moglo posvetilište učiniti brez oni dšlah? Škito da je; jer-
bo nije on krivni bogovon kljanjo, veče niki domaći. A za-
što je hotin, da se opere? On dobro, koje prikaxeraj posvetilište,
nekaf učli, nekaf opere, i priobuce, a zašto zapovida drugi-
ma svima, da se opere, i priobuku? Nemojete čuđiti, ješoje on
hotio nam dati jedan opčeni sacra, kakofe priobu mora oni pri-
voti Sakrament Oltara, gdje sin Boxji prikaxeraj na posvetilište
Ocu

Otcu vikovicsnomu, i svaka duša Keršijanska, kojaga prima, prikazuje sebe svozu Stvoritelju.

I najprije, koji hoče da dostojno primi prifveto t'io Ihufovo, valja da odbaci krive bogove, tojest grube, i nasladjerja svitovna, kojinajeje klanjao, i kojaje prie ljubio. Ovdi sada za ovu ihinu ulazi dobro oni redak, kojaga David Prorok izrekao, kadaje od Boga govorio a): *Qui dat jumentis escam ipsorum, & pascit asinos fenumentibus eum.* Koi da'e xivinama rahou n'iovu, i pichima gavranaah raziva'occhima njega. Kakvoje ocjivo ishriveno u ovima zicima raderkaje, veli Kalliodor? Znamo svikolici, dase providjenje Boxje raziskuje sverhu svita, kako dakle veli David, dase lato pichi gavrancvah od Boga rahne? Velicaje razlika medje gavranaah, i n'iovinima pichah: gavrana, koji hrada jurve perje veliko, i krikih, lato po zraku, i za svakoverstah poljih rahneše po sebi smerciarah. I zato n'isa od Boga posobitim nascinom providjeni: sli n'iovi pichi hudechi brez perja, i josh goli, brez svake ciovinarske pomocih ni Bog providja, i rahni s'rošom nebeskom, a na sverhi ovako svoje govorenje zaverkaje: *Oni, kolse rahne smerciarah namah tlesnima, i nasladjenjem svita, n'isa dostojni da blaguju, i dase rahne sovim boxarivenim kruhom b): Qui terram usquequaque pascunt, indigent feno, qui pascunt Eucheristia usentur.*

Sverhu ovoga, koji hoče da primi, i blaguje prifveto t'io Ihufovo, jest potrebito, dase ocifiti, i opere. Ali skakvom vodom morafe ovo cfiniti? Sazrusenjem serdca, svodom srzah, i xalostjom duše. Onda, kadaje morala padati manna u pušnji za jibinu Israelichanom, prije s'itazila nebeska rosa sverhu oce zemlje, gdje padati morala manna c): *Quippe descendere solet super castra eos, descendebat pariter & manna.* A za koju sverhu, pita ovdi jedan modri Bogoslovac, za kojeje sverhu, i zashtoje prie manna padala rosa? Znateli zashto? dase manna neunacih, i nekolja padajuchi za samu zemlju: za dati razumiti nami, da, koji hoče dostojno blagovati nebesku mazu, prifvetoga onoga i boxanilvezoga kruha, jest potrebito dase ocifiti, i opere svoju dušu s'rošom svoji srzah d). *Necessa est in manna, qui Christus est, ut, antequam descendat in pedes hominis, si alique serdes circumbarat, seras exstiter, ut per virtutibus, & lacrymis expurgentur.* Odovuda sada trati moxeno i oni uzrok, zashtoje Gospodina, odlucivshi i cfiniti ovi prifv. Sakramentat

Ol-

a) Psal. 146. b) Cifod. in l'ere 264. c) Esod. 16. d) *Abularr.*

Oltara, hotio, dafe u onu gostionicu prije jedan sud vode uzefe; i dohavski onamo, prie negdje sebe dao Apostolom za jifje, kottio-je svima noge oprati; za dati razumiti nami, veli poštovanu Beča: a) da prie, nego Kerstjanc primi prifveto tilo Hlufovo, valja, da ocifiti svoju deshu od svake macne grifa, ako i najmanjega, i to xalofstom svoje dusbe, i vodom svoj fuzah.

Najposli vspovidioje Jakob svojima domachima, dafe priobuku. *Abate vestimenta vestra.* Ali kakvoje ovo odicha, koje mi prominiti moramo za mochte dofojno pricestiti? Jest fari cfovik ta svojima grifih, zlochama, i zlima obicajah, veli S. Pavao: b) *Deposite vitarem carnisem, et solvite vitam, qui fecistis Deum creatas est in justitia, et sustinere veritatis.* Kralj ovi u Evangelia, od ko-ga piše Iveti Marthia, kadaje veche veliku cfišt, i gostenje bio pripravio, i kadafe veche gosti sili za terpezu, rekaoje ledarima mladichu, kojeje uzledio unichi brez odiche pirne: prijatelju, kako si ti ovamo vrtikao najmanjch odiche pirne? Kao carrie hotio rechi: odicha, koju ti na tebi imash nije podobna, niti prišla za ovu terpezu, kojoj si ti prilapio, dafe gostish: odkuda okrenuvshife svojima slugama zapovidioje, daju svexu i ruke, i noge, pak daga bacu u tmane izvanske. Po ovomu, veli Augustin Iveti, c) dajeje razumiti nami, da, ako mi s odichom pravedrosti neprifstipimo prifvetomu Sakramentu Oltara, ako neprifstipimo cfišti od svakoza grifa, litichemo iztirani i baceni u vikovicnu tavnicu.

Ovdimi sada za pamet pada Josip cni pravedci, koga kadafu voditi hoditi prid Farana, daju san njegov iztomciti, veli pifno, dafaga prie ostrigli, i priobukli u odiche drepu, i za ovi nacfin njemuga prikazali. Sveti Augustin ovo mislo pifma, kao stoi slovo razumicchi veli: d) dafamu premisli odicha, jerbo nije bilo li-po, da dojde prid Kralja u onoj odichi, kojeje imao prie u tavnici, buduchi ona bila izderana, ruhana, i omacheta, i dafamu kofe ostrigli, da bude lipshi, i nishli. Josip moxefe svaki Kerstjanc nazvati, koje za xalogo vrimera bio u tavnici svezan svojima grifih, i izlahao iz ove tavnice po pricinjenoj kervi jagarjca, pak slaviti u slobostitnu milofiti; sadaje potrebno, da dojde prid Kralja prifivokupa Hlufa, ali *veste vestra*, sjednoru odichom cfištoche, i Iveti xivota, *et veste vestra*, ne ofvetom, ne zlobom, ne zavidofstom,

a) In 1. ad. Jac. Gra. ad He.

b) Ephes. 4.

c) Seru. I. de sed. Ev.

d) De

ne ferditošijem, veče čistom pametijem, izbacivši savine svako zlo, i opako mišljenje. Otkuda sveti Ivan zlostuži opominja nas (vekolike ovako govoreći: a) Nijedan Juda nekaf neprilika kovomu priv. Sakramenta, nijedan lakomac, nijedan nečovician, nijedan nezilica, nijedan necisti ova govornim onima, koje pričestuju, jerbo takve ova boxanstvena terpeza neprima.

Sada, kakim jedno malo, dobri Keršijanine! kako pristupash kovoju boxanstvenoj terpezi? Ako pristupash očistiti od grijah, o tebe blaxena! jerbochesh imati xivot, i xivot vicsni: ali ako pristupash s-grihima o tebe revoljna, i nestična! jerbo bitichesh krivac vikovicsne smerti. Nevoj misli, daje grijh malen priziti nedostojno pristvo Tilo Kufovo; zaštobo ješt jedan grijh od najvechi, kojuse učiniti od početka sveta, koza Bog za kracho vrime podnosi, i koza oshtie kashtigaje. Terpioje Gospodin krapju Jude, terpioje njegova mormoranja, potirioje s-uzterpljenjem njegovo izdajstvo, ali kadafaje nedostojno prisestio, ofaviozaje tako, daje odmah postao luxanij d'avl'a paklenoga: b) *Et post hoccausant intravit in eam sacra.* Satoje bilo zablexito od Opata Paskafie sovima ricima: c) Juda, prie negoleje pričestio, predaje bio grijshnik, savintim zadkafaje od šobrote Gospodina ljubeznivo, i medju drugina, i po nače bio opomenut; ali posli kakofaje uzjudio nedostojno primiti boxanstveni Sakrament, odmahje d'avao u njega unšao, i kojje prie d'vajšo, onda'e odmah na dvor izišao. Shtofe dakle ima čistiti, kada kojgod hoče, da primi ovi kruh zagjeoski? Od potrebeje, da prie huče jedno veliko, i marljivo pripravjenje; ali kakvo mora biti, i shto moxe jedan čovik učiniti, za primiti dostojno jednoga Boga? Sveti Pavlo u malo ricija, ali otajstveno nas svekolike učii govoreći: d) *Probat autem se ipsum homo, et sic de pane illo edat, et de calice bibit.* Neka izkusha samoga sebe čovik: i tako od kruha opoga blaguje, i od čstabe pije. Nitko nitko nekafie neurjudijae nedostojno pristupiti ovoj terpezi boxanstvenoj prie negofe dobro pripravi. Poniznost, pridačoko shtovajnje, čistioča duše, i svetinja xivota, ovafa potrebita. Ovakvo pripravlanje kol čist, imatiče zilloš na xivota ovomu, a slava na dragomu . . .

NA

a) *Mat. 23. in Marc.* b) *Joan. 13.* c) *De corp. et sang. Cor. 2. 25.*

d) *1. Cor. 11.*

NA DAN SS. APOSTOLAH PETRA, I
PAULA.

*Dic, ut sedent bi duo filii mei, unus ad dexteram tuam,
et unus ad sinistram in regno tuo. Matt. 22.*

V alda daje bila, i bash morafe rechi, daje bila veoma efadnova-
ta, i gorka ona cisha, kojaje bila prikazana od Gospodina frichni-
ma uzma sinovna Zebedeja, u ono isto vrime, kadae bixna med
njiova iskala za uzdigneti od ribariva na zapovidanje, i postaviti
jednoga na desnu, a drugoga na liva, kakono sidrelje u Xudli,
gdje mislija, dache Nazarina do malo vrimena utverditi svoje
kraljevstvo od velicanstva. Dostaje spomencite, daje ono bila cisha
ota ista, ko'uje nepoznani Jerusolim slajao misbruchi s-kerv-
jom, i gorkosjom, za dati smert onomu dobromu likaru, kojje
dosthao da izlicji njegove rane. Cisha svakolika punna kervavoga
uzoja, neharosti, poraganja, i sjubreta, kojubi morali popiti za
njiovu kashigu svi grihbnici ove zemlje. Sjednom ricajom cisha
odkupljenja, kojaje jednorodjeni sin Bozji bio pripravan okusiti,
i u vrime odredjeno za ljubav sfovicansku popiti s velikom gor-
kosjom, i mukom. I nishnemanje pitajuchi ni kosa mogali piti
ovu cishu? odgovorishe slobodni, nishnabechise niti od podna-
shanja, i terpljenja, niti od gorkosi, i kervoliah, samo da mogu
biti prilicni glavi od odabranih, odgovorishe moxeno, *Amat ei,*
pejssant. I posli kakoje okrunjen bio na Kalvarii, kakono Kralj
mucenikah, sash Odicapitelj, dakda slavno svidocanstvo i svojim
mucenjem, i svojem kervjom one vire, i zakona, zarad kogasu
ostavili i matice, i svoza Otca.

Ali oh koliko vechna iva ova isparjeno jesu u darashnima
svetima Apostolom Petru, i Paulu! zaradi kojih ne samo ona po-
glavita Rimaka, veche i ova Cerkva kitise, i cvi dan veselo sve-
tkujeje, i ovi puk bogoljubni sakupise, da moxe cisti od jednoga
slaboga jezika, kakvo takvo na slavu njiovu govorenje. Iznato

SS. B. jedvašanje zadaxio, i pristio ovu crkvu, ali maleno Alex-
ba, i ovo odmah učinimise, da vidim Cerkvu boxju, te kao za-
ručnicu ovu nakljosu, i izgachu na put, niti kao mater lami li-
novah Zebuda, veče kakono mater mlogi sinovah, učinimise
velim, da vidim Cerkvu boxju, gdi svelikom veseljem odabira dva,
ne lina, veče temelja, veče stupa svoja: i posli kakoje vidila
njova dillah, i mudrosti nebesku, i trud u pripovidanju, i svetinja
xivota, i molitve, i faza, i terpljenjah, i čisdeh, i brigu pastir-
sku, i prokvanje karvi, učinimise, da vidim, gdi ide prid svoja
zaručnika, i njega moli govorechi: *Recl, da sitem ove dva sin-
ja, jedan na desu tvoju, a jedan na lnu u Kraljevstvu tvom: jerbo i
pravuje, da oni, kolku najviše trudili, najviše takogier i slaveša.*
Niti samo sude u onomu Kraljevstvu, kojeinje pripravljeno od Oca
nebeskoga, koga gledaju, i vide onakva, kakav jest, veče Kra-
ljuje i na zemji, i Kraljevache do sverbe vikovah, jedan privi-
skom oblačjom u svoji nasliednicis, a drugi svojim nebeskim na-
kom u svecoj Cerkvi. Koja dvostruko Kraljevanje, dase oni zaslu-
xili ofobito sjednim dilom, sjednom kripošjom, i to prvom, ja-
chu ukazati dadas bitro. Vi samo imajte pomnju mene slusati, a
ja poslimam.

Ja zovem, i imenujem ovdj prvu kripoš, i prvo dillo
ovie dvju Apostolah viru, ne zato, jerbo drugi nije do ovoga vri-
mena učinio ovakvo dillo, veče jerbo do ovoga vremena nitko
nije učinio ovo dillo tako izvršilo, i toliko, koliko danas, niti
Petar, niti Pavao, niti ikogod na svita. Virovaoje Petar sdrugi-
ma Apostolma, kadaje sličio lina, ali nije nikada virovao ovaka,
kakoje virovao danas, kadie rekao a): *Tu et Christus filius Dei*
veri. Tisi Kerst sin Boga xivoga. Svako dillo prave vire jest jedno
dillo veoma čisadnovato, jest jedno dillo, koje meče u zasledje-
nje karoti i istoga Boga, koje uccedi od nijedno stvari; odkada
videchi lina viru onoga Stotriksa rekaoje čsudechise b): u llinu
govorim vam, da nisam našao u svema Israelu ovobke, i ova-
kvu viru. Ako dakle dillo jedno vire jest toliko čisadnovato u
jednoga človiku Stotriku, štoče biti u svetomu Petru? Onaj
prvi, koje virovao, da jedan čovik pokriven opehenom halj-
nom umetlom, ne samo daje xeljni Messa, veče i pravi, i istiniti
Bog, i pravi, i istiniti sin Boxji. Niko nije još učinio ovakvo
dil-

a) Matt. 16.

b) Mat. 16.

dillo, i biloje takko tesko uciniti, dase i sada ova teskoča vidi u svemu narodu cistitokomu. Da nebi xudja bila zaduxen virovati, dase Ihas bio sin Bozji, mozebiti zagezobit križ, jerbo otajstvo prilivoga Trojstva jest jedno otajstvo savine mracno oains overduzina, i slupna dusmana. Sveti Petar dakle bioje prvi, kojze ucina'o ovo dillo, i izpovidio ocito. Mlogiu mucenici bili, koji svoja kerv prolili prije negoje svoja probio sverhu križa nash Odkazitelj, pacfe prije, negoje na svit dospao; ali koji uciniu ovakvo dillo izvršito vice, nitko nije bio do Petra.

Pridobivši ova teskoču izvanu, ostaju dva naternje mlogo jacfe, i texje: jerbo utemelje u iloj naravi clovika. Sveti Toma Naucitelj Angeoski mislioje, da koren pervoga, i tako svakoga griha jest bilo misljenje oholosti. Ivan Skot Naucitelj takomni ucioje, da prvi pocetak, i koren griha Adamova jest bila, ne oholost, vecfe ljubav samofvoja, tojest ljubav, kojim svaki sebi ljub. Katvije bio prvi, i kralj bio, obavljaj nezafte prizovanja. Ono stioje stanovito jest ovo, dase bilo teschano cjadvoje, i da Adam sagrišivši imaoje za rapanice ce manje oholosti, koliko ljubav samofvoja. Sada dakle, ove dva glave od svie grihah, skoinafu sklopleni, i ucenjeni kakono od puti, i kervi svi ljudi na svie, jesu bila pridobivene izvršitici nacfinom svahn dilom vire od Petra svetoga, korna recfe Ihas: *Quo & fengda non venisist nisi*: u ovomu dillu vire nije bila putt, nje bila kerv, niti oholost, niti ljubav samofvoja. Gasloš jest protivna viri, jerbo vira hoche, dase rztvore oči, pak dase viraie, a oholost hoche dase vidi, i akaxe. Ljubav samofvoja jest protivna viri, jerbo vira odnaeche, i odbacuje volju, a ljubav jest svakolika od svoje volje. Ova dakle dva korena od svie grihah pridobiti, i pridobiti sjedam dilom, tko nevidi saizmirne kriposti u jednoj?

Glinimfe, dase Bog hotio u ovoj viri, i u ovoj izpovili Petra metnuti jedno dillo, i dati svira, kojehi bilo kao pridjed, i ogledalo od svie dilah, i izpovidih. Ja ovo vadim iz pisma svetoga, u komufe viditi moxe, daseje dopalo Bogu svenoguchemu od svakoveritih kripostih metnuti u komugod slozi svomu ovakvo dillo, kojehi bilo pridjed, i ogledalo za sliditi drugina. U Noju metnioje dillo od prave, i izvršite podloxnosti, i posaha. U Abramu metnioje dillo i od poslaha, i od vira. U Jobu postavioje dillo pravoga uzterpljenja. U Josipu dillo, cistochi; od poko-

re u Davidu; od jakosti u Judi Makabeu; od molitve u Dariju, i tako od ostali kripotih govorechi. Jest bilo josh potribito, da metne jedno dillo, kojebi moralo biti ogledalo od svu, tojest virovati u Isusa Krsta fina Bozjega. Ovoje moralo biti najveche dillo, jerbo i otajstvo jest veche od svu otajstvih, i moraloje biti dillo vire, i ljubavi. Clinilojeje, da za uciniti ovo dillo, moraloje odabrati ili Divica Maria, ili sveti Ivan, od koga nije ostao vechi, ali sveti Ivan nije mogao biti ogledalo onu dillah, kojefu rovoga zakona, sverstivshie u njemu shari. Divica Maria, istra jest, ucinitelaje dillah, i od vire, i od ostali kripotih, kojefu nju urvilila sverhu svakoga stvorjenja, ali njezina dillah jest cvitje jedne zarvorene bashke. Uciniloje dakle Isus pridgled i ogledalo ovoga dillo svoga Namiznika Petra, u kojega rukoh moraloje pocinuti vira sveta. U ovoj viri Petra jest svakolika vira nlogo bozja od Sinagoge, kojse virovala u Boga dojdachega, i kojeje ovako virovao, virovaoje dojdachega Mehu ne samo cfovika, nego i pravoga Boga; ali Petar bioje prvi, kojej ocitio izpovidio onoga, kojefu oni virovali samo iz daleka, kadje rekao. *Tu es Christus*. Tifi oni Isus obechani nashoj viri, cfelan od nashoga affana, ukazan od Prorokah, klanan od Patriarkah, poshtovan od takli posvetilistah. Tifi Isakrist, tifi oci Isi, dobrote poznajem. U ovoj viri Petra jest svakolika vira svete Cerkve, jerbo vira svete Cerkve jest, ne samo virovati u Boga uputjena, veche i u fina bozjega uputjena, i tako zdruzi Trojstvo Sjedinivom. Sova dilkom vire Petra rusete ladjivi bogovi, i kvare sva neviriva, sva odmetniciva, koja protivu vira, i protivu vira Petra; jerbo ili neviruje, daje Isak prvi cfovik, ili neviruje daje pravi Bog, ili neviruje, daje bivshvecm nacinom sjedajega s-Otcem, ili govore, da nije pravi sin Marie. Sva ova zablugenih pridubiva Peter, kada veli *Ti si Krst sin Boga stoga*; jerbo ne kerv, veche Otac moj, kojse na nebela, govori Isus, sva ova tebi jest ocitovao.

Ja mislim, dachefe kolgod od vas cfaditi, ne toliko ovomu dillo vira Petra, koliko zeni, kaiga ovoitko uvivisejers, ali jase veselna, shro je nizam, jest isti Isus, koji ovo dillo nlogo vechea priporacni, i ne samo sibli, i uviviseje, veche josh dariva, i dariva na takvi nacim, dabi veche posl biljada, i takli stotinah godina vira pod nogama cvilila, da nabude vira bozarstvena. Dujtemi pomnju jedno malu da promastimo nesh Isrove; ali prie imate zanti, daje jedan Bog nemoxe privariti niti u poznanje, niti u da
riva.

zivanja, poznaje zasluženje, i plaća polak zasluženja. On nećini onako, kako čini Hirud, koji zahli uogu jedne divjičice, pak drživa glava Ivana, pripravan dati i pol Kraljevstva. Bog pridobitlivi daje veći dar, ali hoće uvijek, da plaća bude s pravdom, da bude izpojedinačica, i skladnoredna s dilom i zasluženjem. Ovo razumivši, što govori Iisus? *Et ego dico tibi, tu es Petrus.* Tolmaci svodi Jerolim, kano daje hotio reči: Petre, jerboš ti učinio ovo dillo, zato ja sada tebe darivam; jerboš ti izpovidio, i meni rekao: Ti ješ Krištin sin Boga živoga, zato ja sada tebi govorim: tiš Petar, toješt oni kamen, sverhu kojeghu ja uzidati Cerkuva moja; jerboš ti učinio ovo dillo samo, zaradi toga ja sada tebe činim ono, što hoćeh ti posli biti. Za jedro samo dillo gledajte vi, kolikije ovo dar, i kolika plaća? Ali ješ bistrie.

Đaoje Bog veće Abrama za ovakvo dillo više jedno samo slovo od svoga imena, i lovin učiniojaje Orca mnogih narodih. Ali Petru đaoje sve svoje ime, čistavo, i lovin učiniojaje Orca svega puka, i svega naroda svete Cerkuve. *Tu es Petrus* (sive Petrus) *Petrus autem erat Christus.* Tiš Petar, toješt kamen (tako baš sloi u slovu Xodinskome) Tiš kamen, a kamen ješ lias. Ovo ime učinioja Orca svega naroda svete Cerkuve, jerboma dade u ruke Kraljevstvo duhovno desah, i prvu oblast u svetoj Cerkuvi. Neke sada razbiraju drugi, akoše mogu razširiti većama ova tri Cesarstva zemlje, pakla, i nebesah, pak neke reknu: ono Cesarstvo, kojeje od Rimljanah bilo ušidito, i akorenito s kervjom, odranjeno s hitrinom vladanja, razšireno majstorom, branjeno svitovanjem, uzdržano za sedam stotinah godinah s vichem, trudom, i uzterpljenjem od uzorid, i maćsul Vladacah, ovo Cesarstvo velim, sadaje temelj Cesarstva Petrova. Neke reknu, kano i moraju reči, dade ovo Cesarstvo namože, kano ono njivo frashiti, ne samo od mogućstva zemaljskoga, veće ni od onoga paklenoga; pacfe, koliko većama budu navaljavali ovi vitrovi, i oćja paklena, toliko većama i dulje hoće durati vid ovi Cerkuve utemeljit u ovomu kamenu. *Et postea terti non presaliant a terra etc.* Neke reknu, daje Petar razširio svoje mogućstvo, i oblast do neba otvarajući, i zatvarajući isto na svoju volju. Neke reknu sva ova velim, a ja govorim, da sve ovo dobioje, i zaslužio Petar sjedinim dilom vite, i to govorim s Augustinom: a) *Petrus je došlejan bio, da uzelo-*

razjehani u kralji beznoj paku kamos Inde za utrovanje, *šep za utrovanje, šep za utrovanje*. I to se samo daje dobio za sebe, veče i za sve svoje nasljednike. Tada, ako kralje sada u Kinu slojechi nasljednici Petrovi, ako postaju, ako mogu ali, i inkorentni, uzdati, i pozvariti, ako nemože biti intervenciji niti od kervolih, niti od krivobogoštovnikah, niti od nevinikah: ako imo prve krone klanja, ako glave okrujene ishta i mole, da ono štoje svezano razveva, ako se svit svit herfijski po njima vieda, ako dars, i akocne durati ojliva obitli do iverhe svita u polovici odmetnicstva, progonaiva, i ovrana, štoje dobio, i štoje zaslužio? Petar ishitio sovim dilom vire, i ispovidi. Takoje, govori jedan od prvi nasljednika njegovi sveti Leo veliki: a) *Štoje što od nas dove ošni, akoje što od milohrdja bezija pri- mli vieditocna, cugija silab, ovie nasleio, keiga na svoji solici ali mogešev, i utrovanje silab.* Znadem dobro, daje Ius bio prvi utrok, i vtilio u zasluženja, alije učinio dionika i Petra, i tako temelj svoje vire; i zaradi toga i jedan, i drugi zoveše kama: b) *da kamos Peter zna drakito s-Istam, veli Ives Leo, po o- tustviti ishitocna prouiti mox.* Ako dakle nepomakaje u nasljednih vira, i u svima pravoviruma, ako ovate bash i (prohiva- nija kervi i u ovima fidanjima od progonaiva vrimocima, ishta Iusa, i ishta Petra.

Vireje sada, da štogod rekrem od prvoga dila Pavla svetoga. Ali prije nego on učini dilo vire, jest potribita milost bokanštvena. Za Petraje molio Ius, a štoje za Pavla? takogjer Ius. Učinise, da kakopudie dogodi posl stvaranja svita, tako bash i posl odkupljenja siloga svita. Posl stvaranja, kako govore općenim nasliocem sveti Oci, jest bilo učinjeno viche kod pri- svetoga Trojstva za učiniti čovika. *Factus hominem.* Svešto učini, i svakolika, sica oštjenam, da učinimo čovika, kaiche biti kakono krna, i sverha nasbrega dila. Ovakio i posl odkuplje- nja, učinise, dajeje svakoliki Bog zabavio za učiniti Pavla. Učinise svakolika, oštjenam učiniti jednoga čovika, oštjenam, da učinimo Pavla. Ali kakva? Da vidimo mi SS. E. ishitam nasliocem izstamom, kakav mora biti ovo čovik, da znati moxemo, kakva- gaje Bog učinio? Morase učiniti jedn čovik, ko valja da bede meshtar, ne samo ljudin, veče i angelah. Morase učiniti jedan

clo-

čovik, koicbe mochi vzderxati s-Petrom svu Cerkvu, i interfi svu Sinagogu, i pridobitja istim oraxjem sjezina zakona. Morate učiniti jedan čovik, koj valja da bude zrodiven, i obučen zrakama božanstvenima, i vzdignut s-dushom u treće nebo. Kakva je ovo duša! Morate učiniti jedan čovik, koj valja da nauči u malo danu svekoliko evngelie, i dapa čerxi u pameti nepomankajuci. Kolikaje i kakva je ovo pamet! Morate učiniti jedan čovik, koicbe odgovoriti svit svojim razloženjem, koicbe pridobiti naravzrance brez njiova nauka, koicbe zfiditi Geresku brez znanja, i Latinsku brez mogućstva: a) *ut in profusibilibus lingue speculis verba*. Kakvije ovo razum! Morate učiniti jedan čovik, koicbe zusti sav zakon sviti, i njega dobro razbrati od novoga otkrivši sva zabljednaja čistiška, i prividivši sva odmetačstva dojednaka; koicbe razfuditi, i razlučiti mudrosti svetova od onu božanstvene, i koicbe svit, i njegovo sudjenje za riško pročijevati: b) *Bibi enim pro misero est, ut a velis salvari: qui strax judicet se, Deusque est*. Kakvaje ovo takoumest pameti! Najposli, valja dase učini jedan čovik, c) kojega celo nečese siliti nošiti evngelie, kojega usta sijatiče zies božju po svomu svitu, kojega jezik nasl.dovache svitloš, i noge terčfaje tunca. Kakvije ovo čovik! kakva duša! koicbe dokuciti!

Ali, dase ovi čovik učini, kojega prvo čilo, i prva kripost da bude vira, jest potrebita milloš božanstvena. Veče znate, i čulite više putab, dase sin božji isušao sneba jedan put, i spaten učinio svit svojom naukom i smerjem, pitife znate, dase kadrod više isušao u svomu kipu. Značese nishanovanje, dase isušao drugi put za mochi dobiti sbašava, hotio je obratiti, i učiniti svopu ucenika, i sud od odbranja prid svima narodom. Tko nevidi ovdj od vas, i u ovomu priveliču milloš božanstvenu! I priedaje lin Pavau protivat ovoj milloš, nitje bilo vrime zgodno za obratita, jerbo u ovo islo vrime punn nenavidosti, i serdesbe isušao je s hitnom u Grad Domashk za mochi ondj oprati ruke s ker-vjom ucenikih Gospodinevi; nitje bilo koje vlamenje, dati on koji imati mir s Bogom, i datife pridobiti od neba. Saviđim, d) *circumspecte enim lux de caelo*, oblitrega svitloš iz neba, jedna svitloš,

- a) 1. Cor. 9. b) 1. Cor. 5. c) Chry, hom. 3. de Inad. Pauli.
d) All. t. 9.

tloti, kojaga tako obuze, i smete, danu nadeđe vishe bitati, ve-
che bacivshaga i-konj na zemlju, kadema čisti samo ove rieči a) :
Saul Saul čime pragnuše? Jafan Ihu. Ovoje bio jedan glas sve-
moguchega : svaka rics jest jedna mrcja, jest jedan grom, jedna stri-
la, koja probija. Glas, koji čini svetomu Gerguru, daje pri-
član onomu, s-komčhe Ihu govoriti na sudajemu dneva za pridobiti svit, i zafiditga od njegove zloche, i sagrihšenja. Ego sim
Jesus, jafan Ihes, evo vidish i krix, i moje rane, i čoviclanstvo
za tebe ureto, koje ti sečesh da poznaesh, i da ljubish. Jafan
Ihu, hoču da budesh moj Saul, pridaje, hoču da budesh moj.
Što mislite, da učini onda Pavao, kasvolije bilo pervo njego-
vo dilo? Viri. Dž Pavao nebađe virovao, daje ono Ihu, kol-
mu govori, da nebađe virovao onima riečma, kojeje čsuo od Ihu-
sa, nebi bio rekao : Gospodje! što sečesh, da učiniš? Ali jerboje
virovao, zato i roče odmah. Domine, quid me vis facere? Kao
daje hoto rieči : virujem moj Gospodine, dafi ti Ihu, virujem,
dafi ti čreo na sebe naše čoviclanstvo, i za naše spasenje na kri-
xu pribien umro, virujem, i zato Gospodine evo popravanam,
što sečeha, da činim? I za ovi začin, od ove perve kripo-
sti kao od vrla iztekohše ofale neizbrojene, kakofe očito vidi-
ti moxe, kolikaje posl viru imao, i kolikaje za Ihu viru trudio,
daje tolika čuđehaf učinio, toliče duše obratio, vojevao pro-
tiva Čistom, i krivobocem, protiv Kraljem i Cesarom : istao-
je čak do vrata Arcopaga za zafiditi one mudrace, i pravznah-
ce, a najposi u pol Rima za pripovidati ovu viru, premdaje ondi
bio Cesar jedan Nero

Ako dakle jedno dilo ovie dvie Aposolah jest toliko višo-
ko, i od tolikoga zasluchenja, dale izdriti nemoxe, tkoče ipi-
fati ofale njove kriposti skolnafa raskijeni bij? Zaradi toga ofa-
vljan govoriti od njove pomiznosti, skolom Petar izpovida sebe
gruhstnika glafom velikim govoreči b) : Odšugi od mene Gospodine,
toho gubihet sefati : a Pavao sebe naziva najposam iz medju svla
Aposolah, i izpovida svoje grihe svemu dojducheran svitu očito,
kada veli c) : proglašam Cerku bozju. Ofavljani govoriti od njove
pubavi prava Bogu, i iskernjemu, s-kojom prvi zadovoljioje
onoma trojema zašjanju, kadaje na tri pitanja Ihu odgovorio : Go-
spodine ti smah, daf ljubis : a dragi xelioje sveudilj razstati se ti-
lan,

a) Mat. 2. 9. b) Luc. 5. c) 1. Cor. 15.

lom, i biti s tlučom, kojega ime u svojim knjigama dvi flotine, i ceteročet putah lucnovaoje, i toliko u svomu serdca pritisuto imao; a ljubav prava iskrenjemu bilaje tolika, da e svira licio slo- xiti, i svekolike ipatene uciniti a); *omnes erant facti, et omnes facerent salus.* Oslavljam govoriti od njegovu borjenja, i terpljenja, gdi Petar tolikoseje borio Simenom carovnikom, tolika pridobitja ucirio prie u Antiokii, a posli u Rimu. podnio tolke negbe, i sucture najprie od Hrudu slavija u favrica, a posli od Cesara Nerora u Rimu. A Pavao, moga rechi, daje bio pogibio od po- gibili. Strah od straha, moga rechi, da nije bilo zlo s-koicse on nije borio, kervelie, progonitelji, djavli, varovita bratja, nena- vidni prijatelji, rike, more, razbojnici, zmle, i ostala svakoverfna zlah jesu na njega udarala, i strjmeno borila. Oslavljam, velim, tva ova, i ostala nezrofoena slavna njiova dilah, samo velim na sverci moga govorenja, dahu obsdva najposli upol Rima svojom kervjom potverdili one vire, kojuse ucili, i proglasil po svire, a olobito u Rimu, gdjeje bilo gajzdo od krivobogoshtovja. I to Petar dav- chije pribiti na krix, ali tako, damu glava bude na krixu ondi, gdi su bile noge njegovu ljubezniva Meshtra; a Pavao prignuvshi pod maci glava, koja odlicjena ucioitaje tri skoka, i svaki put zarvla, i izgovorile lue ihu. *Vritojte dable, da jedan jst na dejm etc.*

Srichan dakle jest ti glavai Gradu Rirski, koji posidicsh to- liko blago, i krasnije slavish kano glava svia pravovirnih; ali i vi trichni cesfni varoshani, koji odabralste za vash shtit, za vashie branitelje, i odvratike ova dva Principa, dva temelja, i dva stupa svete Cerkve, i koji svaku godinu na postherenje njiovo ukazujete vashie bogoljubstvo prikazujuoh koga privikokosu po rukuh njiovi vashie molitve. Mejta to ono, shtobi za vas svekolike najbolje bilo, jest ovo, da, kada veche do sada ucirili nismo izverfite dilo vire, ucinimo barem u napridak; jerbo ovo dilo vucse za sobora mloge druge kriposti. Koi ucini jedno dilo prave vire, i rekne s-Petrom ihu: Tih Kerst sin Boga xivoga, jeli moguche, daga viruje sinu box'ega, a damu neslaxi, i daga neljubi? Ucinimo ucinaimo, Kerstjani! derximo nashu viru, cshvajmo nashu viru, i po nashoj viri upravimo nasha dilovanja; jerbo vira brez dobri dilah mer-

meritvaje. Ovo da mi zidobiti moxeno po miloferdja Boxjemu, utecinaofe darazahnijma SS. Apostolom Petru, i Paula, da oni za nas mole za mochi nas objacelati, i pokripti u nashoj viri protivu svakomu progouftvu, da tako xivachi u pravuj, i tvrdoj viri do nasho finetri, ista nasha vira ipafi nas, i otvori nam vrata Kraljevstva nebeskoga . . .

Kakvaje neznanada ovo refefno kratko zatvorenje priike, neka vama ovo drago, koje sidi, i kojefe u drago vrtne uzni moze, kada tlo nas govori tako od vira.

Sada SS. R. hotiobi ja upitati svckolike Kerfjane Katolike, fili, da svaki xpta febe ifoga, kakvaje nasha vira? Kakvaje vira nasha, kojefma izpovidali na fvatomu Kerfjenju, i izpovidano dobivafi razum toliko veehe godina? Virujemo li Bogu, virujemo li Evangelju, virujemo li Cerkvij? Ako virujemo, zashtofe onako nevirujemo, zashtofe nekivimo? Shtofe ako nevirujemo Bogu, nevirujemo Evangelju, nevirujemo Cerkvij, jerbo tako nekivimo, komacemo mi vitovati drugomu, ako ne jednomu kerivolij, kol nas filij, jednomu izdaci, kojnas ubija, jednomu isxci, kol nas vara? a) *Ne credas fiasio te te xivamo, veli Duh sveti, nemoj vitovati nepristelja tvomu svike. A koife to nashi nepriatelji ako ne svit, tlo, i davor? O tlo, o naravi porahana, o poxudo, o siatofli, o tugo, i nevoljo cloviclanska, kojase tako luno prida jest izpraznosti, i prolazechoj nasladnosti, a zasliplujesh febe, i odbacujesh ono, shtofje korisno, i ipalanofo!* Nevirujesh onomu, koji otvara nebo, a virujesh onomu, koji zatvara. Nevirujesh onomu, kojiife od ljubavi priji s-poklom, a virujesh onomu, kojiife filli, i vocse u njega. Virujesh cloviku s-konradicnom papiru, koji daje pet na flo, a nevirujesh Bogu, koji plicna lotinu na pet. Virujesh cloviku, koji praxa u rizu malo srebra, pikte porobi od tvoga poshtaja, i tvojuji ubija dufu, a nevirujesh onomu, koji daje neizmerno blago, i hoche dati acini dufu uvik frichau u Kraljevstvu nebeskomu. Virujesh onomu, kojiife klavnja, i ulaxe, fimo da moxe doblti ono, kojimbi zashtofe poruscenu svoju narav, i xelje, a nevirujesh onomu, kojiife dao febe ifoza za tebe, i umro na drevetu krika . . .

Takvaje nasha siipochta, takvaje nasha budalafhtina, takvaje nasha zlocha, i opachina: b) *Credidit Abrabam Deo, et repulatus est*

III

ili al' infliant. Virovanje Abram Boga, i onda to prvo poslanje pravedna. Nije dosta virovati u Boga, virovati u evangelije, virovati u Cerkvu, veehe valja takogjer virovati Bogu, shto je rekao, virovati evangelije, shto pripovida, virovati Cerkvi, shte uci; jerbo kol ovako neviraje, jest u pogibli, da necke najposli virovad ti Boga, ni Evangelije, ni Cerkvu. Eno vam tolika Kraljevah, Derzave, i narodi na sveti polunocnoj u Europi, illi saskim izgubiti, illi sveche strane omachiti s-nevirkvom; i onisu bili Katolici, kano i mi, i onisu cvali u svetoj viri, kano i mi, i onisu dali Cerkvi mlaje, i velike svetce: pak zashto midite, dasa odpali od Cerkve, i od prave vire, koja sama istina uci? Neka kaku njiovi vogie i njiovi meshtri Luter, Kalvin, i ostali drugi, koiisu povatili za lohom po putu vikovicznoga izgubljenja. I onisu virovali u Boga, virovali u evangelije, virovali u Cerkvu, ali jerbo nisu virovali Bogu, nisu virovali evangeliju, nisu virovali Cerkvi, lasa neviraju ni evangelije, ni Cerkvu. Dabiate brez uzda na zloche, na svakoverilne grihe, i jerbo nisu hotili izpovadati, odbacilisvi sveti Sakrament izpovidi. Postililisve kano xivine nerazlxite sa snad, na gudnost, na bludnost, i jerbo nisu hotili uzderxati, i biti cisti, odbacilisvi cistochu. Dabifate na nasladjenja tlelna, i na prozderlost, i jerbo nisu hotili biti trizni, odbacilisvi sveti post i pokora. Slidilisvi u svemu sloboshinu, i razpushtenje xivota, i jerbo nisu hotili ciniti dobro, odbacilisvi dobra diljah. Najposli, otlavivshi zapovidi Bozje kano pravovirni, i zapovidi naravne kano ljadi, ucivilisvi sebi jedan zakon, kom oni zovu zakon, u komse viruje ono, shto tko hoche, i ciritse ono, shto hoche porushens narav, i xelja. Kola, i kakva vira moglaseje uzderxati mezu ovakvima xivinaru? Nevarajmote dakle SS. R. nevarajmote, virujmo Bogu, virujmo evangelije, virujmo Cerkvi; jerboje pogladio, da zacojdemo na tu, da nevirujemo ni Boga, ni evangelije, ni Cerkvu. Nisam ja, kol ovo govorim, jest sveti Pavao. I govorioje Pavao s-Timotheom, koje bio mnogo bolji Kerstjanin nego mi, i kojega vira bioje mnogo veeha nego zasha. Bioje Timotheo ucenik Apostola, i tolikoje napridovao u svetoj viri, dasa sveti Pavao na pocetku knjige imenuje, poljubljenim lihom u svetoj viri. Bioje toliko sveta xivota, daje imao objavljena nobeska, i saskimim oci veliki Mesatar Pavao, ovakopa u knjigi svojoj nagovara, i ponukuje: a) *Concedo tibi fili Timothee Sr. Ti-*

120-

motheo sisko moj, jaz priporočujem, daš se obrédeš u tvoja ob-
javljenja, pek da ohraviš dobro živiti, neči uvik u tvomu serdca
sredino dobro dušno spoznanje s-virom, i viru dobrin dušnim
spoznanjem; jerbo blagi josh suda u početku svete Cerkve za o-
vo nerazreči, jesale firmoghlvili, i odpali od svete vire. Ovo,
shto Pavao Timotheu, ja vami govorim, da ne izgiete iz Cerkve
brez nauka. Čuvajte viru Kerstjani, človeške vire, virajte Bogu,
virajte Evargelju, virajte Cerkvi, i polak vire vash xivot upravi-
te; da tako kano pravi snovi svete Cerkve Katolicanske do smer-
ti moxete živiti, a poslaj zajedno SS. Apofolom Petrom, i Pau-
lom u nebesih lice božanstveno uvik živiti . . .

NA POHODJENJE B. DIVICE MARIE PERVO.

*Introivit in domum Zachariae, repleta est Spiritu sancto Eli-
sabeth, exultavit infans in utero. Luc. 1.*

Blagoslovljena budi uvik, i sbljena neizmerna ljubav Spasitelja na-
sheg Isusa, koš kano od jedne strane taknot s-milloferdijem pranu bo-
lelnomu pokoleuje efovicfanskomu, sblsaoje iz visine nebeske, da-
ga pohodi, za doriti njegovomu zlo, i bolešti zgodni lik, i odra-
vjenje. Uvik, kadgod nam u parnet dojde oni toliko srični čas,
moralibično od ljubavi, i veselja ferz rošiti, spomenuvšihle s-kol-
kima dobrin vremenitina, i vikovicnina jesh sas u ovomu svomu
pohodjenju nadario. Doshaoje, veli sveti Bernardo, a) likar k-bo-
lelnima, i jeshi ozdravio: put k-blodechnima, i jeshi na dobri pra-
vac doveo: Odkupitelj sasnjima, i jeshi od sircirah oslobodio:
doshaoje xivot k-mertvima, i jeshi uzkršio. Ali shto? ako ja na
danashnje otajstvo moja misljenja okrenem, prilicnu ljubav vidim
u privelikoj Divici nashoj Marii, koje ona učini Zakarii, Ivanu,
i Elisabeti. Vidim, gdi na priliku svoga sina jde s-velikom hitnošom
po*

a) Serm de nativitat.

pohoditi poslušane roditelje Izra, noseći njima svojim pohodjenjem prilicu dobroćinstva onima, kojima ihu donio pokoljenja človičanstomu. Onda, kadaje sin božanstveni inishao s-ueba, i došhao knami, tri namje dobroćinstva elobira donio: poshtovaoje, i shtimao nashu človičansku narav, budach daje na sebe uzao ihu putt i tilo od nashu naravi: napanioje s veseljem nashu dusbu, budachise kpunile nashu xelje: i pomario nashu s Otcem nebeskhu zadofa učelnivshi za nashu grihu. A Divica? a Divica takogjer otišbavahi đants iz Nazareta u Ebron poshtovalaje kachu Zakarie: napanilaje s veseljem Elisabethu: i donilaje poshtovanje Ivani Kerlitelju u utrobi matere svoje. Svezkoliko ovo vadim iz danashajoga evangeliu.

Sa E. akoje ovo pohodjenje Divice toliko prilicno pohodjenju sias njezina, ifinito dobroje, i pravedno, daste i vi došli pohoditi nju u ovomu kipu, i darashnja svetkovinu na slavu Boga, i ove Divice poshtiti. Megjuto, dok ja ukaxem dobroćinstva njezinoga pohodjenja, imajte uzterpljenje, i pomaju mene slushati, a ja pocinam.

Prvo dobroćinstvo, i korist, kojaje sin boži svojim pohodjenjem tami donio jest, shtoje uzao na sebe ihu putt, i tilo naravi nashu. Nije uzao, da govoriu svetim Paulom a), nije uzao na sebe narav angjosku, premako rlogo plemenitu, i rlogo izveshlidu, vecheje uzao narav človičansku (silazechu od Abrama, i njegova kolina, da pravedno recat moxemo s-ihinoti b): daje oa s otim dignuo s nasz framoti nashu, uzdignuvshi nashu plenu na toliko veličanstvo i slavu; jerbo kolikoje prie bila nashu narav ravnia i raxnis, tolikoje posli postala svitla, i plemenita. kadafise dostojao ihu Bog shtrojome sjudiniri. Ne drugacaje od siata matz njegovu, budach daje ovakvo ihu dobroćinstvo svojim pohodjenjem donia kuchi šarca Zakarie; poshtovalajeje, profvitila, i uplemenitila vishe, nego od kogomu drago Kralja, i Cefara kojagod kucha, gdjebi za niko vrime pribivali.

Ifina jest, daje ovo poshtenje bilo opcheno i drugima krovina, pod kojimaje ova Divica svoje dneve provodila sad xelofae, sad opet vesle. Nishanemaje valikaje razlicnost među jednima, i drugima. Pribivalaje Maria u Cerkvi Jerusolimskoj, gdjeje uderxavala do svoga zaracienja s lošpom: pribivalaje u shtipju Bet-

lem-

a) Hebr. 2. b) Lk. 4.

lenskoj, gdje porodila Sospitelja: pribivalaje u kuchi Egypta, kadaje morala birati, za mještiti ukloniti svoje drago djevo od progovora Hrodova; ali što? Kadaje pribivala u Cerkvi Jerusolimskoj, još onda nije bila proglašta, čaje mati božja: kadaje pribivala u špilji Betlemskoj, ondaje samo bila mati božja: a kadaje pribivala u kuchi Egypta, onda je veče bila porodila čovika Boga. Ali mnogo višu izverljivost imalaje ona onda, kadaje stavila svoje divičarske rege u kучbu šarca Zakarie; jerko budučki ne feča s božanstvenim Sinom, ofim što je prikazivala mater, ješt bila jedan isti kip svojim sinom, kogaje u svomu krilu nosila, i budučki Bog snajome na drugi svijet bio za tri načina, to ješt po bivstvu, po mogućstvu, i po sadanjanju, ovdje bio i na četvrti člobiti način po ujednosti, budučki, čaje bio ono što, što ona, veli S. Petar Daurini *et. Quia idem est, quod ego*. Dobroje poznala ovoliko vilčko poshtenje učinito svojoj kuchi Elisabeta, i zaradi toga kano izvan sebe ustavali od čluda zavapilaje: kako je to, i što je to, što mi sada vidimo? mat Gospodina u našu firmansku kучbu dolazi? Oh odkuda ovolika tricha rasti, da mati Sira božanstvenoga, koga u svomu krilu nosi, puzaj milošti, puzaj Boga, da rat u našoj priproštoj kuchi pchodi? Kako ćemo zafahiti, i kadachemo mi trichu imati, da možemo njoj ovakvo poshtenje učiniti? Ibiatio nisada.

Premakofe ovdje, i govim nije sveršilo svekoliko poshtenje, koje je Divica svojom pchodjenjem donila u kучbu Zakarie. Orda, kada šarce uside u oni obruci nebeski, jak sada u jednoj, sada u drugoj kuchi od otca dvanajstzlamezjub nebeskih uzderxife, svekol. pozlaču je svojom svistotijom, razšipa svuda oslivajuće zrake svoje kripošti, i posti topa liva sverta zemlje svoja detročasiva. Ovako Divica Marie, rezadovoljna kano pribivati u kuchi Zakarie, veče svojim izverljivostima i kripoštima ješt svekolike kучbu, i svekolike ukuchane na bogoljubstvo, na shtovanje, na svetošt, i na ljubav božju uzegla. East kano, da rekao, i rjerin Sin Hes, b) hotio je hodati iz jedne Drrxave u drugu, veli Bazianzen, iz jednoga Grada, i Kastella u drugi, sada nabodečise u Palestini, sada opet prolazechi, i pribivajechi u Xudii, da niko promijajechi više mistah, više mistah posveti. Ovako Maria, kako je naredilo providjenje božanstveno, otishavši iz Nazareta u Ebron priko pla-

a) Sermon, de nativ. b) Comment, in Mat.

nisah po putu došadljivo, i nepodobnu da moze ond svojim ve-
chanjem, i svojim svetim izgledom svu kachu, i svekolike akucia-
ne svoja rođakah posvetiti.

I oh koliko trichnom zgodom izvershilaje ona ovo naredje-
nje privokogal odmahije priobratila ona kacha u jedno priobvali-
shite Duhu svetoga, u jedin gostionice nebeskoga Grada Bion, i svi
blahu usadreni duhom Gospodinovin. Moxeno mi lasto ovo ra-
zumiti iz one pisme, kojeja izpivala privelika ova Divica, kadje
zapivala: *Uzaviskaj dano moja Gospodina: i uselacose sak moj u Bo-
ga Spasitelja mojeg: Jerje pogledao na poniznost stricbenice svoje, i
evo zaradi toga blaxenuche mene rechi svi narodi. Nijese ovakva
pisna ctala od vikova, veli sveti Toma od Villanova; a) jerbo
premakose shite, dafa akte ktipofine Gospoje pivale ihla boxan-
stvana, i Debora na pridobitju Sifare, i Judita na savladanja Hofo-
ferasa, i Iskra Moyzir, kadaje Farau u more utopljen bio, i Ana,
kadaje prikazala Gospodinu sina svoja Samuela; salvinum, i
poradi dostojnastva rechia, i poradi plomenitosti izgovaranja, i po-
radi velicosnstva, kojeje u pisni zaderxaje, pisna Divice Marie od
svih drug. pisniah jest mnogo vishe uzdiglase, i svekolike nadvisila.
O trichna obitih, i trichna kacha starca Zakarije! Ova samo moxese
staviti, i rechi: dachete svi narodi njoj radovati, i sju blaxenu na-
zvati poradi tolike velike triche, kojeje imala; ali ofobitim nacfi-
nom bilaje trichna Elisabeta, kojeja napenjona bila Dohom svetim.
*Replete est Spiritu sancto Elisabeth.**

Ne zato SS. B. izano da Elisabeta nije imala Duhu svetoga pu-
milosti posvechujachoj prie ovoga pohodjenja Divice, bilaje ona i
prie, i u milosti, i u ljubavi: b) bilaje i prie Cerkva xiva, kako
veli Apostol; i kakoje vidi oclito iz evangelia, hodilaje po putu
pravednosti zajedno svojem moxora. Dva brera u jednoj istoj shkolj-
ki zalivara od jedne iste rose nebeske: dva ljljana od jednake bli-
ne, i iz jednoga istoga bufa: dva Kerubica jednako imajuchi okre-
rta lica k-pristolju od milostih: c) *Erant duo jasti est Deus.* I
kakogod, veli sveti Ivan Zlatousti, d) po zavezanja vincanja nisu
imali nego jedno silo, tako po celu ljubavi nisu imali nego jedan
dah k-ljugu okrazat. Nisbramenanje, akoje darovi nebeski sverhu
Elisabete prie pohodjenja Marie kapali, posli kakojeje Maria poho-
dila

a) Con. de vija. terz. b) 2. Cor. 9. c) Luc. 1. d) Comment. in Matt.

dila jesne izili kao njezina kisha u dušu njezinu. Ondaje za-
dobila mnogo vechu vira, i mnogo blisne po poznaju svoga Spa-
sitelja, i zaradi toga jesga mnogo vechma, i usganje ljubila.

Tkoje sada, koizini kazao frichu zgodu starca ovoga Obe-
dedona, kadaje vidio pod svoj krov enlaziti onu boxansvenu ko-
rablja i obilnostjom darovah, i blagosovah? Jedvasteje ukazala u nje-
govoj kochi, i ovo ocmahje posela kao rodka kisha svata daro-
ve nebeske sverhu svu, i Gospodar, i sluge, i mladi, i stari, i
domachi, i izvanski, svisu biti blagosoviti. Ovu frichu Obodedona
ja ovdi samo spominjam kakeno jedan pridjed, za mochi razloziti
sverhu one friche, kojeje mala Elizabeta od pohodjenja Device Ma-
rie. Korabja prava, i viva, rozechi u krilu svornu, da porodi
svite popravitelja, i Spasitelja svita, tko nevidi kolike osulte, i
kolike obilne milostih nije dorila, i izila u Elizabetu? Njezin ra-
zum, njezino serdce, i desna, i svakolika cucherjah tla, tolkoku
uzdiguta bila u ovoj zgodu, i tako, da vechu ne kao na zemlji,
neoli kao u nebesih xivilaje. Svakolika zapeshna u Bogu; sva-
kolika u promishljanju privisokog nasilja upertjenja Sina boxjega;
i svakolika promishljajechi nezretfene ljubav Foga svoga, i svoga
Spasitelja, nije mogla uciniti, da nezvapje: Oh Gospodine, nash
prvi ohi gospodaru, kolikoje efadnovato ime tvoje po svoj shiro-
koj zemlji! Prezakoje Velicnostvo tvoje uzdigloje sverhu nebesah,
salvinim ponizobise toliko, dasi kranu na zemlju dostao. Shtoje
čovik, koga toliko shamesa? i shtoje sin čovika, daga ti poho-
diah? Nije zar doha, shtofiga ucinio malo manjeje od anjelah,
shtofiga okrunio poshterjem, i slavom, shtofiga ucinio gospoda-
rom sverhu dilah rukah tvoih, i podloxionu, i sadah na poljih,
i ptice u zraku, i ribe u vodah, vechu jash uzinash na feze na-
rav čovika, i shtofome shtidajesh? Ah Gospodine! nemogu sver-
shid, da svejednako negovorim: kolikoje efadnovato ime tvoje po
svemu okrugu zemlje!

Onda, kadaje oni sveti starac Simeon imao frichu, da zager-
ti, i primi za svoje ruke svoga Spasitelja Isca, tolkoje uzdipila u
njemu radost, i veselje, damaje serdce njegovo kanoti plivalo od
dragosti, odkuda i rekaoje Gospodinu, da vechu remari xiviti, da-
ga pash zatvoriti oči svoje, i svoje dneva u miru; jerboje vidio
spazenje Izraela. Takoje, zavapioje on, uzmiteri svakolika zema-
lska iz prid ocnu, budalashine od velicnostva, i tashinu ovoga
svita, jerbo budachi vechu dasam vidio Odkupitelja moga, nechu
vishe

više da vidim ishta cfovicfanstoga, nisi uterloga, nisi zemaljskoga. Ovako činišite, dakle dogodio Elisabeti, kadaje trichu dobila, da ina rivojoj vlastitoj kuchi onu, kojaje blagovoljena iz mogju svu xosah, i onu blagovoljeni plod sjezare utrobe. Xelajaje, dake moxe razfati lovira svitor, i u miru pofiniri, jahle dajuci providjenja boxjeme, i blagolivajuci oni dan, kadaje rodila, i opet ovi drugi, kadaje dočekala, da moxe viditi okom od vire svoga Spafitelja.

Kvo Sa. B. kakoje bila poštovana kucha Zakarie, i kakoje bila npranjena Dabom svetim Elisabeti. Osta emi još kazati treće dobročinstvo, koje Maria svojom pohudjerjem učini Ivanu. Ovo treće dobročinstvo Dvice Marie jest zakon sverha, i krana njezina postovanja, i pchodjenja. *Emliatir isfas in atera.* Uzrok ofobiti, zaradi kojaje Sin boxanšivenoga Oca s-acha isušio, i za svu uzro naste cfovicfanstvo jest ovi, da puidri Boxanšivo, kojeje po fagranšenoje naslidnik Adamovi pogerdjeno bilo, i da očisti sinove Adama od one mace, s-kojomia po prikeršenju zapovidu boxje oštatiti bili. Rečnica kazodi, da Sin boxji nije imao mira, doklegodje gledao cfovika neptitelja boxjega, i kano da nije mogao zadosti slavaa bit, ako cfovika nepomiri s-Bogom, i skoro nračnu diomika ose onamo gori slave oboaste. Ovakva slada i milostivaa narav, za učiniti dobročinstvo cfoviku, itajaje i Maria; otkada jedvaie razarila od poslanoja angela, daje Elisabeti sjeđnim finčičom pofecha, odmahje ušla, i na put se dila hitajam, da moxe pofvidi Ivana u utrobi matere svoje.

Bioje Ivan onda zamotan, i zavijen u opchenoj ovoj herpi od opaćnosti, i porušena, odkadaje svi ljudi izvadjeni. Njeda Rvar nijega razlučivala od ošali sinova Adamovi, i mogaoje reči, kano i ošali ljudi, daje misao imer: u ovoj istoj utrobi, kojanoje davala xivoc. Ali kakoje Dvice Maria došla, i pozdravila Elisabeti, odmah u onomu istomu cfaš uhradovzofoje u utrobi, u onomu istomu cfaš očistije bio od griha izročnoga, i ulivenaje bila u dake njegovu milost pofvečujucha. Ono pozdravljenje, radoxi jedu glaviti Bogoslovac a), ono pozdravljenje imaloje kripost keršena za poveriti grih izročni, i za dati milost pofvečujucha onomu ditelcu, za takvi način, da kakogodje Bog

a) Ceril. Telet. in c. 2. Luc. scet 117.

Evo u dragim Sakramentih slozi s-ricima, koje izgovataju ljudi, koja slobodnici, i uzdize rjlove rici sa tolikom kripošt, da varo-kuju, i tvore milost u onomu, koji lije Sakramente prima; tako rici, koje izrekla Dívica pozdravljajući svoje rodicu, jesu bile čudnovatin načinom uzdignute, da skupnodijelja posvećenje Iva- na u onomu istom času, kadaš od matere njegove čuvene bile.

I ovdi sada, i u ovome ni viditi možemo, daje Ivan primio od Marie dobročinitvo i ljubav prilicsu onoj, koju je primio od keberi Faraza istom rođeno čedo Moysia. Lexaoje Moysia u jednoj kosharici od ropoxe učirjenoj na način kolivke, i ondi zatvoran puštije bio u potok Nil, i ostavie da plivi sa tricu, i zgodu lakvamu drago bila ono vođe; kada ovo vidivši onu ko-šaricu plivati kebi Kraljeva, zapoviedi jednoj od svoji divojakah daju uhvatiti, i otvorivštu vidi lexete plemenito dítice, u ko-jeje toliko zeljubi, da prenaoje Otac rjezin nemilla zapovied iz-dao, daje utopi u on potok sva dica muska rođena od Xud-kinjah, salivštin onaje njega urela za svoga šicšicha. Ne dru-gacije dopodiloje s-izvor Keršiteljom. Bioje Ivan, i šajaoje puzbejino, kano plivajući na onomu opčenomu potopu griha iz-točnoga, u komutu utopljeni porad griha prvoga Oca (sv narodi; kada ovo Misa gnuša na pozalovanje izvadlagaje svojom ljubavnom rekom, i očistivšiga od hitocne mače prinaga za svoga šicšicha.

Mogjeto, nevelim ja, daje posvečenje Ivana bilo salivno, i ofobidn načinom dilo Marie, buduč, da svi znano, da ovo nitko drugi učiniti nemoxe ošim sama Roga, koje Gospodar od miloših: veče valni, Maria je podponoga i skupnodilovala, glas rjezin sladki, i prilpa lice bitaše kano orudie, da rekne o- vako, od čudnovatora posvećenja Ivanova. Mogučitvo ista, veli sveti Gergar čudotvorni, a) mogućitvo istu jest bilo prvi, i ofobiti uzrok, a glas Dívica Marie jest bio jedan pozlacheni xli- bich po komuje Ilos čislo taci enu vodu xivota vikovicnoga u dšbu Ivana. Recino daje svetim Bonaventuram, b) da kada'e Dívica pozdravila Elizabetu, nije bilo od xelje neplođae ovo nje- zino pozdravljenje, kadaj je prošla mir, i blagofov od Gospodi- na. večeje bilo od jedne vrijdnosti moćne, i kripodne davšti milost, i špaenje šicšichu, kojaje u utrobi svojoj nosila.

Evo

a) Sern. 2. de Sern.

b) Sern. de tšit.

Evo vidite li sada, koliko je dobroćinliva učinila Dívica Marija svojim pohodjenjem. Poštovanje bilo kuće Zakarije: napunjenoje Elišabeta Duhom svetim: i posvećenje bio Ivan u utrobi matere svoje. Ali reusite vi, daje sada kuća Gospodinova uregnuta, ili, daje sada Iisus, i njegov praveda mati: manje blagodariti, i dobroćinlivi, nego što bili onda; jerbo daje Ivo kuća Keršjanske tako dobro i sveto uredite, kakvaje bila kuća Elišabete i Zakarije, oh kolikobi putah bila pohodjena od Iisusa, i Marie! Ali gdje sada takvi Oci, i gdje takve matere, koji provodili život priličan xivotu roditeljah Ivanovi? Gdje sada takva dica priprosta, i čista, kakvije bio Ivan? i gdje sada ukuchani, koji sveto, i bogoljubno xivili, kako su xivili ukuchani Zakarije? . . . Nije dakle sada manje dobroćinliv Gospodin, nitje manje dobroćinliva Dívica Marija za učiniti nam dobro, veče ako nam nepohode svojom milošćom, i svojim blagovom, mišmo uzrok; jerbo ne xivimo onako, kakobismo xiviti morali. Xivimo dakle, Keršjani moji, xivimo Keršjanski, i da xivimo Keršjanski moxemo, molimo priveliči naša Dívicu, kojaje tridostavnica medju Sinom svojim, i nami, da nam izmoli milošć, da xiviti moxemo mirno, sveto, i bogoljubno u naših kucha, i da nam blagoviti naše kuće, da tako xivučih posli ovoga kratkoga, i unerloga xivota dođi moxemo u kuću vikovićana slave, i domovine blaženih . . .

NA POHODJENJE B. DIVICE MARIE DRUGO.

Exurgens Maria abiit in montana. Luc. 1.

Dogadjaj nikada nečuvan: stvar nikad nevidjena vidilese na dan danashaj planine ore viške Xudinske; stvar velim, od kojese došla: i mnogo misliti, suditi, i govoriti moxe: gdje jedna mladjana dívica, u nalijskemu, i naplemenidemu cvita svoje mladosti, prikraina, i pribila lica, čista, i uzorita sruka, lipa kao mišec, odabrana kao sunce: remena kao jedaz od Jerika, i brez teraja ruzica: u dnevh svoji najposhćenja, i od svie keherih Sionski najkro-

kroćila: na dvoru i fokacij malo, ili nikada vidjena: višje običajna govornici s-Anđjeli nebeskih; negoli s'jedna umerilna na zemlji; ova divica velim, toliko lica, toliko plemena, toliko uzorita uvidlaseje za danashnji dan, fako s'jednom sluhbenicom svojom, oštviti vladati svoju kucha, i pribivaše, pak odilitise na put priko višoki, i dofadljivi planinah Kraljevta Xudinskoga, za mochi dojti u Ebron, ništo tako zvano, i pozdraviti Elišabeta svoju rodica. Satobi svit fada mislio, štoholi ludio od ovoza dopagaja? Kada lit Anđjeli čudese zapitivajuchi jedaz drugoga: *Que est ista, que sperat de deserto? Kojaje ova, koja uzohdi iz pušnje? Znadem ja dobro, a i svikolici znati moxeno, dafu ljudi na svitu ofobito ladašjema verlu berzi za sadjerje, a posli toga na ogovaranje; ali zedem takogjer, i uslanje, da niško ovdi nije kodu shtogod zlocesla od ove pričiste Divice saditi mogao; jerboje to va kohl Oca nebeskoga, zarucnica Bena svetoga, i mati Sira boxanštenoga, koje danashnje putovanje ješt svokoliko sveto, svekoliko blaxeno, svekoliko upravljeno po Duhu svetomu.*

Uzrok dakle, i svrhe danashnjega putovanje Divice, za danashnje moje govorenje ja uzinam od moćroga Origena, i velim: c) *Festinet Maria, in Jovius per filios suos, pueri in utero gestibus, in utero matris sanctificaverit.* Hitilaje Maria, da izvra po sinu svomu, kojaje u utrobi nosila, u utrobi matere poiveti, ovoche biti prva strana. *Et sum pro peccatoribus factus curam.* I da svoju prama grihshnikom učini, i ukaxe brige, ovoche biti strana druga moga govorenja. Vi riegiuto imajte pomaju &c.

Posli kakoje pričista Divica po Duhu svetomu veche bila zacela, onako noscha Slačom Boxanštenim, oddiklaseje se pat priko oni mnogo dofadri planinah Xudinski, da moxe pohoditi, i pozdraviti Elišabeta, kojaje posli dege neplodnosti onda veche s'jednim sinčichom noscha bila; ali putovaje, se kaseoebi, veche litechi. Hitilaje Divica, ali ne fonom bodalašom naglošjom, i berzinom, skojom alko sadashnjega vrimena idu su igru, i tashinu svita, veche s'jednom kripošnom tihošjom, krotkošjom, pameti i csuchen'ah svie skupljenošjom. Hitilaje Divica, jerboje i sin njezin hitio, kojaje u utrobi nosila, da veche onda ukaxe xelju za spašenje ljudi. Hitilaje Divica poradi velikoga veselja, skomiseje serdce njezino u Boga svomu uzradovalo. Hitilaje najposli poradi Du-

a) Origen. Rom. 7. in Lac.

Duša svetoga miloši, skojomje napunjena bila, daše Ivan po sinu svomu, kogaje u utrobi nošila, u utrobi matere svoje posveti. I oh kkoje, koibi mogao procitati, i izmiriti sričkom zgodu, i zgodnu, sriča svekolike obinli starca Zakarie onda, kadaje ova Divica stavila svoje divičanske noge na prag njegove kuche? Čiše, daše svikolici u zanesenju ofali od ovakve ocađane radoši, i dainje, kano rekavši plvalo serdce od veselja.

Oni staroga zakora slavni Patrarko, i Proroci videci sebe u četni tminah priča iztočnoga i smerti vikovičane, ckekalisa, xellicin, i uzdišali, jedabunše veche kadgod ukorakl ona bila zora, da raziviti ono tavno njivo faxanstvo, u komu od tolko godinah zarvovali bili; i da mogu ova njivu materuju xela, i uzdišaje, i na dvora ukazati, plačun glasom vapiliš k-rebefom govorechi: O Ilioku, i jasnoš svitloši vikovičane, i sunce pravdo! dojdi veche jedan put, i prosviti ras fideche u tminah. Savgimtim prendaše ovako uzdišali, i vapili k-rebefom, imališ istina jest, ali nše imali tako berzo ova sriča, koju na dan danšniji imade Zakarie, Elisabeta, i Ivan. Zashitobo ukazaje danas zlamu, i bila zora i za gore, ukazaje sunce od poldneva, ukazaje Divica Maria, i dojde Elisabeti, a Ius u utrobi matere svoje noshan dojde k-lvama: Maria Elisabetu zdvora sladko, i ljubazivo pozdravlja, a Ius, i Ivan u utrobah materini viduse, gledajaje, pozdravljajaje, i jedan drugoga, hoche da reknen: Ius Ivana od graha iztočnoga čisti, i polvečuaje. Ah! ondaše bilo onda, kadafuse svi napunili Dušom svetim: i postl kadaje starac Zakarie uxga u ljubavi boxarčivenoj zapivao: *Blagosloven Gospodin Bog Ispoliki, ledoše pokotio, i ašvno odražjenje paka fuzga.* Ondaše bilo, kadaje Elisabeta svakolika oštvali izvan sebe, i svakolika zanesena u Boga zavapila: odkada to meni, da mati moga Gospodira dolazi k-meni, da mati velikoga Mesie, koga u svojoj divičanskoj utrobi noši, dolazi u moju šro-nashku kucha? Ondaše najposti bilo, kadaje Ivan videci tvoga Iusa, i čuvchi pozdravljenje Divice Marie, uzgrao od veselja u utrobi matere svoje: josh nije rodjen, a veche uzigranjem govori: joshše ukazao ilje, a veche prišše: josh vikati nemoxe, a veche po dillovanju čušeše: josh nije na svitloš izišao, a veche ukazaje sunce: josh nije vrime-poroda, a veche hoche, da priterchi: došhaoje, vali, evo k-meni oni, kol odršhaoje, a shro ja štoim sveran u utrobi? izičičku, priterčičku, i pripovidičku kano trablja: Evo Jaganac Boži, evo kol odršhaoje,

i odnima grihe svira. Cudofusa ovo Sv. B. i ostajvahu ovo danasnjega pohodjenja, i putovanja Davice.

Od ove svete Davice za posvetiti Ivana imamo mi jednu priktu u pisnah, a u Evgpeltu shodno potvrđjenje. Vapioje, i zvaoje zarucnik zarucnicu tri pcta glatom velikim. a) *Veni de Libano, sponsa vera, una de Libano, viri.* Hodi od Libana, zarucnico moja, hodi od Libana, hodi. Zoveja, i zoveje da bitro dojde, dase okruni, ne faze splanimaa, vecar i sloznicatau layovah, i rifovah, tojest sgrubhnicia. *Cornubris de capite Arana, de ostia Sicut, et Hermon, de vallibus lebanon, de montibus parvorum Liban, hoche rechi b) dššroje, veli Sveti Gerget, i znamenuje keršutenje skoin Cerkva obiluje, i čisti duše od grijah po Duhu svetomu, i viri Isia. Na ovi nacfin Davica, jedvaje bio zaclet Odkupitelj Ivta u utrobi njezinaj, i ovo vechuju zove, i podčicie, da ide s-hinjom od Libana za keršiti, da rekne ovako, Ivana; tojest za posvetitga Duhom svetim, i virom Spasitelja Jurve zaclet Ide Davica, i ide s-hinjom, pozdravlja mater, i vrima plien od djavla, nepustivši Ivana Isiom, i Duhom svetim, kakoje vechu angelo pridreka: c) *Et Spiritu sancto respicitur calor ex altero contris fac.* Oh kolikoje bixna Davica Maria posvetiti ovo čiščo, i okruniti sebc lovna malenim grijahnikom! Oh kolikoje hita pomochi, posvetiti, i izčistiti grijahniko svega svta! Ona za sve xela, za sve dobiva spaenje, pacse, uzaje isto spaenje: d) *Omnia salutem desiderantis, quaerit, obtinet . . . unde et mundi salus dicta est.* Al ovoje bash ono, shtofam obečao ukazati u firni drugoj moza govorēja.*

I najpre velim, kakogođ od sine njezina Isia, tako i od ove Davice rechiue mora, daje njezino najudlie ruzkoshje vechati s-ludna; njezina ljubav prama nam jest mloga vecha od ljubavi one, koja ima prama njoj kolnudrago njezin ljubitelj: njezina perfab, i divicsanako krilo jest mloga miloštivja, negoli svia zajedno matera za svetza sarkokoma Ivta: Svzkolika ljubav sviu svetih, i Serninah, izporedita s ljubavjom njezinom, jest kao jedna izkrica prama privelikoj vatri. Jedvaje mala sloboshitna (svoga serdca, dase poznade s-njezinina nuternjna pričidama xeljama, i odnaje pozno svit ono praveliko njezino naravno priznaje prama ljudna. Biljedu urdifaaja, biljedu vrachoceljni molitvicah slalaje vikovicse-nomu.

a) Gen. 4. b) Is. loc. cit. c) Luc. 1. d) Rich. a S. Pict. in Cant. 2.

nomu. Otac, di berze na zemlju dojde Odkupitelj sveta, za spasenje ljudah. Odabrera posli toga, i navilista mati fina boxanflivnoga, kogaje za devet mjesca u svojoj divicanskoj utrobi nosila, i posli porodivlaga za toliko godinah sladko drushvo imala, (koche kuzari, kolikaje ljubav, i brige prama ljudma nosila? i na dan danasnja; kadaje lutka polveriti Ivana, i onda, kadaje u Mari Galilee vina na jiru nefalo, podjannogljaj, i zadobila, date ono poranjkanje nadoknadi; i onda, kadaje sluzeci pod krikem zadobila spatenje razbojniku na kriku propetomu; i salvatim joah onda nije bila proglijata, i ucifnata nasla mati, kakoje posli ucifnata, kadajuje cmurajaca na kriku Mes ucifnato mater Ivanovu, i naslu. Shto akoje posli izicani ovi ucifnati rekro, dajuje od one ure uzro za svojo, i Divicaje od ondi za uvike uzela i njega, i raz za svoje, ne kao sinove posirovljeno, vecke kao dastrojaj sinovi po naravi.

Boxe dotri! kolikaje ljubezniva, i kolikaje brizljiva ova Divica za nas? Imali skogod od proshajstoga vrijeme, i od sadashajstoga, kol kao pravi sin nebi imao musto u krilu njezinu? Ilicitno nejna, ili bio pogazni, ili krivoshtovnik, ili odmetnik ili grubshnik, ili uprost ili raucfan, ili bogat ili siromah, svi, i svikolici imadu musto u njezinu krilu. Niti Debora ispitana po prvi shenju: *Mati u Ilyaca*. Niti Rebeka slavita od anjela, mati od dva velika puka: *Luc grutes fuit in utero tuo*. Niti Eva recifena u knjigi porodaj: *Mati fuit rivotok*. Niti oni studenac u raji zemaljskomu, lpo nazvan od Ruperta, imenom persah dojnicksi svekolike zemle, nifu zadefni ispitati broj mlositiva sinovah, i kcherih, koje ona u svomu krilu nosi. Imali koja ljubeznivost, i dobroshnost, koju ova Divica nije ucifnata svojimaj. a; Daje iz svoja persah svoje divicanske mljke sada svetomu Fulbertu Biskupu, i ozdravljaja od vatreznajne; b) sada svetomu Bernardu, i od ondi cshviljanu za uvike ista shodka; sada svetomu Dominiku u shumu Tološanskoj na pole mertvoru, komu davshi svoje mljko, dalamuje i novi rivot, i novo posirovljenje, buduch daje poslala i mati, i doika njegovaj. Sama sebe kao rekavshi oplajuje od svoga najmiliega cieca Hafa, c) i dajega u narucfaj sada svetomu Anthonu od Padue, sada opet svetomu Stanislavu svojera cillima sinovaj.

Za-

a) Petr. Dom. 1. G. sp. 20.

b) Guill. Mabron. in f. sc. temp.

c) In vita.

Zaključuje svetomu Hldefonsu, a) shtoje jednu knjigu pišo brancehi njezino divico-milivo, i poklanjaju jednu bogato nakitjenu planetu našnu odieha. Povrača ruku odiehsenu svetomu Ivanu Danafcenu, b) a drugomu misliku jezik odiehsen od nevirnikah, shtofu oni ova Divicu branili. Ozdravlje od jedne odurac, i daga groznice Jakoba Lañez, kadaje pripovidaio, i branio njezino neoskvernjeno zacetie. Ukaruješe dragoljubra jednu noch, i prigau jednoga Turčina luxra u Portugalii, da bude Kerljanin, samo zato, c) shtoje on po zapovidi svoga Go'podara Iakito cvršen jedan njezin domachi Otar. Placše u jednoj prilki prid jednom xenom iz Kanarie, shtoje ova jedan grla od rloche zastala u svetoj izpovidi. d) Sidi kod uzglavja jedne udovice umirajuče kripeču nju, i sjeđnim vitricna lideci &c.

Sada, imali tko, kol nebi izpovidio, i rekao, daje ona neizmerna u dobroti, i milini ferca? Kakojuje vaebe nazvao Eufimio: *Incomparabilis in bonitate, et benignitate*. A sveu Bernarđo one rici Salomuna: *facile est quasi arbor testuris*, ujoj praxe, buduch ona, kao jedna trgovacka legja na moru ovoga svita, avik tergajuchi, cvikle gibajuchi, avik teresechi sada ovamo, sada oramo za naše dobro. e) *Aut, videtur et Deus, ad vultum*. Imali kakvo dillo, imali kakva sluxba za svita, da rekneš ovako, koje ova Divica nije učielia za ljubav svoj sinovah, i kcherih? Hochestelu Mestricu u svakoj verzii? učilaje shtiti, i pafati blaxenu Ofannu iz Mantue josh divicicu; f) a blaxenog Elzeata nacfin, iz koje valja Bogu moliti. g) Tomachi, i izpifaje make paklene Dofiteu, i učilaje xivota sveta. Daje lekcio, i vesi u izverkitolna duhovnina svetoga Ignatia u Manresi. h) Poklanja mudrost, i znanje svetomu Gergoru ctudovnomu, Ruperto Opatu, Herranuu, Alberta Velikomu &c. i) Sjednim samo miliclivim pogledom jedne tvoje prilike razveruje teskhocu u dvojenju vire jednoma Redovniku umirajučemu, i kripiz. Hochestelu opomeniteljicu? k) Kara oštro poradi nje anglovalje Katarinu Sedniku: l) poradi našoga malenega pomanjanja blaxenu Matildu: poradi drmanja u molitvi jednoga redovnika Ciferciu: m) i poradi mlotavosti u nje-

a) Seron. an. 547. b) Jo. Petr. Hierat. in vit. S. Dancas. Cesar. l. 7. c. 4. Trifl. Chr. 10. 3. c) Primt. Enc. in anal. d) Cesar. lib. 7. c. 2. e) Seron. 2. in fact. f) Chron. Ord. g) In vit. S. Dof. h) Trifon. l. 2. de vir. illust. c. 139. i) F. Dider. in hist. Arag. k) In vit. Chr. l) Cesar. l. 4. c. 42. m) Hist. ord. nini.

zinoj sluzbi Tomu od Kempia. Hochetelju likarica? meče u usta blaxenomu Hermanu tri zoba, a) košunju od jakoga odlicanja bili izpali: b) naxe sama svojina rukama Reauda umirajučega, i ozdravljaga: c) tili, i uzderkaje svojim dotaknutim dofsedljivo tećenje pogancine svetomu Bernardu: d) Ucsi, i kazuje lik protivu bolesti ognjashine: e) upravlja, i bišar čini tepav jezik Gasparu Sankcu, da moxe naložit biš. i pripovidati: f) tri pillule daje svetomu Teodoru, da ga oslobodi od otrove, kojšunju neprijetelj popiti dali &c. Hocheteljo sloxbenicu na vishe zacfirah? g) Sada vodi za ruka, i put karuje u Loret jednoj xeni iz Maricie: h) sada daje, i meče na glavu Mandelini od Parris blu maramu: i) sada tare znoj bolešnoma redovniku Rajmundu: k) sada otvara tavnicu jednoma čifiraju na viru Kerštaniku obyaxenomu: l) sada u kora piva, i sveršuje luternu svetla Felixom Reda Trinitarskoga: m) sada opet pomaxe svetu Katarinu Senesku, i čini od lakvarena brastina krah naplementii &c.

Tolikoje ilina, da ova Divica u svacemu, i od svacoga ima ljubav, i brigu od nas. Od njezini dobroćuštvih moxeje kazati rechi ono, štoje pisao sveti Ivan od čudelah Isiovi, da sav svit tebi bio zadosan, da uzderxi tolke krjige, kolikobi bilo potrebno za mochi sva upisati. Njezinoj blagodarnosti nijedno glavno, nijedan Kapital nije doša, ošim samo oni boxanšveni, i to dobro za nas, jerbo, budući oso bogatstvo, i ona hazra boxanšvena neizmra, niktadale izgrabiti nemoxe, drugacije onabi veče do sada ivekoliko izgrabila za naše dobro. Toliko daje, i toliko poklanja. Svidocanstva od ovoga jesu tolke Cerkve po svemu širokomu svitu Bogu na poshtene ove Divice uzidane: toliki Otari za njezino poshtovanje uzdignuti: tolke prilike za njojše klanjati izmaljaje: tolke svicbe, i lampade na slavu Bogu, i njezino shtovanje uxexeno: i ve ova za zafalnost od primatih miloštih, i dobroćuštvih. Svagdi, svagdi, i u svakomu mišlu Divica Maria pruxa svoja blagardna ruka svojim ljubiteljom. I u Ofiko, i u Bištri, i u Judu, i u Lucfu, i u Apatiau, i u Varadiuu, ali i ovd

u

- a) Sar. iz vit. b) S. Act. 3. p. 18. 23. c) Fusc. G. L. 1. c. 12.
 d) Hist. B. F. de Chart. e) Et comp. vit. f) Greg. Præst.
 in vit. g) Paggi. præd. h) Vincent. Parris. in vita. i)
 Paggi. vit. k) Hist. l) In vita. m) Sar. in vita.

u Aimaslu, jerboše tako Bogu, i njoj dopada. Jabi istina rekao, kadbi rekao, da od vas, koiste ovdj, imade vas više, koiste po tebi poznati, ili u knjigi ove Cerkve štiti, ili od vashi šarii kazivati čini, kakofse oti ovdj zavitovali, i u ovomu tipu utekli Divici Marii, u mnogoveršnina boleština, i kakofse milosti, i zdrave zadobili. Ja isti, ja isti, izpovidam ocito, jerbo i pamtim, i satiofam u knjigi Cerkve, i čloofam više putih mani ovo kniva-od moji šarii. Ja isti biofam zemochan, i biofam dte od čfetri godine tako nemoczan, da nitifam šta jo, niti po za nikoliko dana, oim kakkad nekoliko kapi vode probavio; kada evo učinavši zaviti moji roditelji, i dostavši Otac moj, da zaviti izpuniti pishice, prikazaoje kakvi takvi šronashiki dar, i svoje moljevice ovdj u ovoj istoj Cerkvi prid ovim istim kipom Divice, pak vratevishite na dan danšanj, i dostavishi pishice kuchi, nije me kod kucbe nashao, večeje čfo, dšam istio, i veselo odishao i dragom dšćicom u bliznu Kapelle svetoga Roka, da gledamo, kakofse kiti ista Cerkvica, i Oltar za šarabaju svetkovane sv. Roka, ritifam više u poštelju bolešan legao. Takoje bilo, i kakofse šamom dogodilo godine 1746. Šada, ja neznam štobi, i kakofse rekao? Rechicu ono, štobe odavra rekao Petar Damiani njezin ljubitelj. a) *Suo Donna, jubi benignissus er, et unis nos astris fœderavit.* Znašdem Gospojo naša, daš najdobrotlivia, i da nas ljubish ljubavjom nepridobivenom.

Ali šramota naša! jerbo na mišo štobifšo morali iz svega šerdca bit zafahli, i špoznati prama njoj poradi toljki dobročinfvib, koja švaki dan primamo, ješmo nerasahli, i nešpoznati. Kakvaš šada bogoljubiva i poštovanja naša prama ovoj Divici? Šamo zdvora, liše riči, šama našta obečanja, i liše šluga. Drego špoznatstvo, negoli od šami našti riči, niskuje njezino brajenje toljko očueo, njezina ljubav toljko pravdeza, i njezino odvievanje toljko šalio. Znašdemo švi, da špoznatstvo, kadaje právo, i da ljubav, kadje istina, čini mnoge švari za zafahloš švomu dobročinfitaju, koefse dregomni nebi činile; a mi, kod izpovidamo, đefno šinovi Marie, i koi švaki dan primamo toljka dobročinfviva po njezini rukah, štiofno učinili na poštonje ove Divice? O koljkofno daleko, da šlidno izgled ili jednoga Šipa-

12

na Kralja Martekarskoga a), koje sebe za slugu do svoje smerti prikazao Marii; ili jednoga Biskupa i Mucenika svetoga Gerarda, koje od svoje dobre volje davao, kakvomu drago ikogod stvar od njeга traškao za ljubav Marie; ili jednoga Alexandra od Hales, koje je zavrtovao, da neče nikada zanikati koju stvar, koje bi se iskala u hne Marie; ili jednoga blaxenoga Teodora Cipeljara, koji svake subbote razdijelivao siromahom raduxblu od svega dobitka na posluženje Marie. A zar nejna i drugi ljudi nacfnah, skotma pravi ljubitelji nje poslužu? Kano na priliku: njezine Svetkovine pravim bogoljubivom posvetiti: njezine cerkvice, i oltare pohoditi: na njezine svetkovine ispovidati se, i pričestiti: njezine prilike kitiiti, ili shto za Oltar njezin pokloniti: svaki dan nju skakvom kratkom molitvicom pozdraviti: u subbotu od kakve jrbine uzderxat se, ili u večer krunica, litanie savima ukachanina moliti; ofobito pak nju sliditi u kripofima: ona toliko cšifa, a mi toliko nečisti: ona toliko pozirna, a mi toliko undignu: ona toliko krocka, a mi toliko razpuštenu: ona toliko nalostiva, a mi toliko tverdi prema siromahom i potribitim. Čuvajmo, Keršjasi moji, čuvajmo ovoľko moguću našu dobročinnost, i odviticu, nje Bog nju za toľko doštojanstvo uzvisio, da i svakoliko dobro po njezini rukuh nam dolazi, nego da i ljudi na zemľi nju shtimaju, i pročitaju, kakoju shtimaju na nebesih. Ispovidimo našu grešna, ali mnogo više srdcem, i ukazimo našim dilovanjem, dašmo spoznati, zafahiti, i virni ljubitelji njezini; ja pako sversahču moje govorenje sprikrasnina riekna Sofronia b): Dakle pridragi, ljubite Mariu, koju poslužujete, poslužite, koju ljubite. Zashčtobo onda nju išinito poslužujete, kada sliditi hochete iz svega srdca, koju ljubite. Tako neka bude.

NA

a) In vita, b) Seru, de vita, inter, opus Her.

NA DAN SVETE ANNE MATERE DIVICE MARIE PERVO.

Apparuit Dominus in flamma ignis de medio rubi.

Exod. 3.

Dakleše poznaju zvijezde, kada shajju i livaju svoja dobročin-
svala svernu zemlje? Dakle nepotavnije zvijezde zrake sunca, kada
pruza, i udara blatro gramenja njivalah? Dakle snibaze duhovi an-
gjeoski građani rebeškoga Jerusolima, i sluxte ljudna ra ovoj na-
shoj nizini? Dakle i krajnje oblacše u priprošće haljine od lara?
Tekoše, tako; jerbo pozniznost, i veličnostvo prenakoda vide pora-
di razlike stanja, dasu lezi protivna, savinim tako nogu sjedirita
kano funce. Ili Bog hotivohi optemeniti čednovata dilah rukah
svoji, ješt' savin u priprošće, i poznize stvorove, kano na priliku
nashu dajbu, kojeje kizila iz najplemenitoga udahnutja njegova,
metinjuje u jedan od blata islavjen stvor, kakvije tlo čovicfan-
sko. Pacše on isti usilovan od svradiljne xelje Israhelčanah, da
skine snih teski jarah Egiypta, niše ukazao na kakvoma prist-
lju, da odgovori njovoj xelji, niti u sablu lavora za utverdišji
od pridobitja; niti u doba za ustanovitjiti od jastiti; niti u maslini
za prikazatjen mir, i pokoj; niti u Cipreli za navistiti smert njio-
vi nepriateljah; vecheseje ukazao u jedrome priproštitomu, i nedo-
zakljivoma poradi svoga terija germa kupinje, uplemenitvixija sje-
dnim plamenom pravcednim, otajstvenim, i rebeškim tako, dasu
svakolika druga slablah izgubila bila svoju slavu. *Apparuit Dominus
in flamma ignis de medio rubi.* Ukazoseje Gospodi u plamenu vatre
iz polovice germa. I oh koliku, i kakvu nenavidost niti onda i-
male druga slablah, videchi oni neplodni, i terrasi germ gorici
svitlostjom pričifloga plamena, a neizgarati, i videčloga od Boga
odabrana iz među svin, kano kadše od ras iz među cvitja odab-
ra ruxica, iz među dragoga kamenja diaman, i iz među ofaloga
Sada,

Sada, tko nevidi od vas SS. B. u ovomu oplamenitomu geranu Annu slavna mater privelike mastere boxje? Koja scinechife iz medju pravednih najstavnija, prenda smilodna najsvitlila: iz medju svorenjah najpriprofitija, premdko od kolina najplemenitijega: iz medju dastah najsiromashnija, prenda skripostna najbogata: iz medju zemah najneplodnija, prenda medju plodnima najuzvishenija: sje-dnom ricxjom, scinechi sebe iz medju ofali visoki stablah jedin stizli, i priprofi permuch, tolikokoleje ponizila, i stavila u svoje vlastito nishto, daseje ifomu Boga dopalo metastatic kano plamen u njezino serdce, ne za objaviti mrazjasomu paliru oslobodjenje Hraelichanah od teskha jarnja Farucnova, veche za savistiti svima narodom, daje blizu njoj prilazak u pravu zemlju od obechanja. Ne-ka bude dakle doza, koigod xeli znati izvestitosti Anne, da ja ukaxem olobite, silife promislilo bilo cvitje njezine dobrote, ili hodljivo teraje njezina terpljenja, ili plamen boxanstveni milostih, kojeseje na toliko dostojanstvo uzvisile. Tri poplavka na slavu njeznu. Vi megjuto &c.

I zahto kolikoleje malo u starom zakonu cris, kolikise mogli slaviti, dafi od Boga odabrane ~~duha~~, dafise nasljednici sprav-dnostjom klanjati mogu? Slavite, istina jest, Xedja stolikina svetina, koliko broj Prorokah, Patriarkah, i kripostaj Go'pojsh, nji feali, nji slavi, nji priporuca kano sticne lagje za ovomu širokomu moru svita, kolisu ukazali gdje, i kakose klanjati moraju popilili, i po komuse putu sigurno do'ri moxe konomu xeljsomu briga do-movine nebeste. Ah akoli je morao od ovakvi dastah variti jed-na prikazati za izgled, do ifine prikazazobi vam Annu, koja budu-chi, da nikada nije poterela za ikakvi shkolj od pogibeljnoga ovo-ga mora nasho zemlje, zasluxilaje, da bude jedna dusna od naj-odobrasih, i najsvitlih, kojese bilo estvoreno u bashci boxanstvenoga raskoshja. Onaje cvitje svoji kripostih, buduch daje bilo, kano ono od germa najblite poradi pravednosti, prikazala josh od prvi svoji gadaricah svomu Gospodinu stolikoca ljubavjom, daje posl-dobila za nadoknadjenje, daga cduva uvik cvatuche, kakogaje i fa-cieva'ku nepotisceno za ovoj azshoj zemlji, kano u zemlji od obe-chanja, i sciuvalagaje sonom rodom milostih nebestke nepotiscenog jerho Ana koche rechi milost, buduch da ovo zlamenje ricx ova Ana. Zdroximov'c mila, i promotrimo njezine kosecaje, i vidi-chemo, daje u njoj shod kano zvezda razipala svoja svitlosti kroz oči njezina cfeja; daje polidnost kano u vlastitoj stolici svitlile u nje.

njezinu licu; daje poniznošću ukarivalaše očito u njezinome pripro-
stomom nosu; daje dobrota vizla u urednim glanjima; daje
svetije na sve strane, tla njezina kao crkvene zrake kroz staklo
na dvor profivala; sjedrom zrcalom, kodalje kao sunce po ob-
raslu rebenkomu, tako ona po xedi; protivljenju toine od po-
mrscitoga razuma pita liralskoga: svakolika u Boga, svakolika
u plamenu božanstvenomu, i svakolika u procrblinju božanstva na
takvi način, daš u rač djevu oštri oni, kodaju gledali, samo-
guchi dokucitli, kako moxe jedga divičica u⁸ patti clovičinskoj
dalovati, i xiviti angjevski: *subis utaq; factis, & exercitiis istena
fuit*, veli Tritonio. Oh čakle trichis Anno! vedla kudi; jerbo
aho koja tvoga vremena vridne buda, ca porodi zofa pridnodi-
tjeću pravoga sunca, tihem tuu ona; nastobo videchke svejedna-
ko Boga nosli u svoam verdu, i svejednako videchke negju cvi-
tjem tvoji kripotih u ljubavi božjoj goriti, sinalo nedvoim, da
nechesh biti vitoko nadarena od rebalah.

Sovom podpunnošom kripotih izpunilale onatkojer i svo-
je duxnosih; videchko dafnoj milloši nebeske iz nutra nedarle
dasha, više nego bogatstvo zdvora tilo, sjednabješe s-jozhmon
za prihiti po dojdachema porodi više blagolovale nebeskih. Shto-
bi bilo od tebe, u pacle odabraš! da nebude Anna privolila ovoj
ndadbi, i zaroclenju? Nebi zar morao još za mlogo vremena
fexeni oštri paklenoga Faraua? Svedi Oci, kolde veče umotli
uzdijeti k-nebeteru, daim otvore svoje vrata, gdje sda lili i Pa-
cle, gdje bile tolike čuške, koje fatervši krive i laxljive bogo-
ve uzdigleše tolike svetofabrošitah pravoma, i privifokomu Go-
spodinu? Shtobi bilo, da Anna nezasle izparnila na zemlji ono, shto-
je veče odredno bilo u nebesih? ah shtobi bilo? Vekaci bi
pakao k-tebi, i slidio činoti privare, kumbo, i mucfojah za svitu.
Nije dakle ovo privelika koniš, i dobro za nas svakoga, shtoj
ona priloxila volju svoju volji loxjoj? Ja znadem, da oni isti, kol
još nisu imali starje od njezine ploša, kadaju vidili zavezanu
svincarjem, govorilala, daje njezina kucha jedan raj zemaljski, i
tolikole vecuma ovo porvergivala, kadaju opazili, dajeje ona
tako dobro prikladila čadi tvoga družu, i priloxila njegovoj vo-
lji, i xedi, daje pošala, kao rekavši, dvodeša, toješ vrida i
u stvarna božstva, i u stvarna svita, sjedinivši u sebe semu sve
ono, shtofe na dle imale divi sestře Marta, i Mandalina; u stvar-
na svita, jerbo razbornost, famoča, briga, pomoja, i kuchi po-
slovi

slavi ukazali su ona jaka žena, koju je tražio Salomon u prizic-
 jah; u stvarna boxira, jerbo kolikoga nepriatelj njezini pakleni
 Oloferni bdili i danjom, i noćom, da pridobij ili silom, ili po
 zafidama njezinu lipu Betulu, to jest dušu, toliko je ona jaka obla-
 jala, da sveti Jerolim nije mogao učiniti, daj joj neveliki ctak iz
 one špije Betlehemske, kada ovako veli: *Xrist njezin jst Bogom
 priprj, i pravdan, a jst ljudu neustvarjen tie jst, i bogojabat.*
 Tko dakle moxe vidno izomaciti njezine kripofih, kojefujoj te-
 plele toliko svitu krunu? Tkoće izkazati pribilo cvitje njezine
 dobrote, stoimje nakatjena bila? Nevidise zar očito, daje to je-
 dna pravdnost, što ona nikada nije učinila ikakvo dilo, poradi
 kogabise neveliki smutiti, veche ni zafiditi moći? Ilišto, akofe
 ja nevaram, čitnise, da djavio pakleni nemoguchi podniti, da
 cvitje njezini kripofih ostane cvatucbe, i nepotiečeno, kadaju ve-
 che nije mogao pridobiti po sebi, drugeje podtaknuo, čaju bodu
 kano štrajen, i ucvitlju s-tugom, s-pogerdom, i progostvom,
 rebilji barem mogao u čemagod omaciti, kakočemo sada u štra-
 ni drugoj viditi.

Daje Išaia slikovao po teraju tuge, nevotje, terpljenja,
 progostva, ovofe zanikati nemoxe, akofe spomenemo, da
 ne samo u malcima i priprostitima, veche i u basicah
 razkoshnih veliki i plemeniti kuchaš ovo teraje berefe, i
 po više snopichah, i zatoje rekao: *a) Orlatur ni dmitko rjas
 jise.* Izichchemu u kuchaš njegovi teraje. Oh kolikoje obilna
 xetva imala od ove verši Anna, kadafefe svidila na način proble-
 te zemlje obasterta od samoga teraja zreplodnosti? mislilaje veche,
 da nije vidna, štoje na svit rodjena, akofe drug od nje neporo-
 di, i čitalafefe tedofojuz, da xivi, ako neostavi u uspomeni sli-
 dečih porodih kogagod od svoja plemena. Pogeryjivalifaju ljudi,
 rugalefojojše xene, i plodnost drugu, ako ne poradi nenavidofsi
 njlovoga dobra, barem na xaloš njezinoga zla, ješlju macfite, i ho-
 lo kano najbodljivo teraje; ali ona kano zlato u vatri, ostalaje
 svakolika kano tucf magju ovima pogerdama, i rugajichima jez-
 tih; štofo više na nju navaljivali, toje ona jačis i silnisa ostala
 čefakuchbi, dajoj ovo teraje pogerdah učini slavru krunu, i slav-
 nie njezino ime. Kakvo, i čie uzterpljenje ješ doahlo dovie,
 du-

koldeje došlo uzterpljenje Anne? Ofobito kada je bila poradi svoje neplodnosti zadirana, pogorjavana, i prikovana od jedne svoje zlorodjene sluzbenice, shtoje činila, shtolije rekla? odgovara Petar Dorlando svojim riječima: *hanc pogrdi pominu, i razborno, shtofion na shter trivula, nistua nepogoravajohi.* Oa dakle neka shtute Iuda Efdonci, kol, kako pisne Herodot, slavilii svoje xene, shtofa bile i u kripotima, i u jakosti priliese ljudna, neka shtute, vclim; jerbo Palestina uktravsh njina Anne i u kripotima, i u protivshinama kalono jedno terdce mramorno, mnogo visse svckolice načuviseje, i ghs njov lizljiv ukazuje. Shto ako gdiše najduxe sinje, ondihu najvishe visse, izmirite vi od kolikeje visine bila uzterpljivost Anne, kada pogrdila od jedne slushkaje njeje vishe bujala rjezini pogordah, negoli pravdaa Salama kamenja? Jabi shtito zazvao i manje, i gromove protiv ovoj nevrudnoj, kojaje toliko pogrdila, dane neoderača dragi dopagaj, u konuseje ota veclma ukazalo uzterpljenje Anne.

Onda, kada je Joakim ostao, kao Abram, ne, da prikaze sva svoja imanja na jednoj planini, veče kada biao u sveta Cerkva, da prikaze posvetnica za moza izmoliti, i imati cledo, boje od ovoga Serafina misijskoga odbica i izgran na priliku Adama iz raja zemaljskoga, kao navridaa, da ondi bude medju drugima plodnima stablama: Na ovi glas, kada je vratio Joakim, shto mislite, nijeli morala olati Anna, večma nego keni Lotova, okamenata od xalofi videlci i od strave neba odbacito njevino ushjenje i salvitnim ofalaje balna u svomu uzterpljenja kao Judita zrtvorivshle u svoja kucha i sobu od molitve, pak ondi pasizivshle josh večma početaje moliti, i zajedao obilne sere livati, dabi joj Gospodin imlovala, i dao u krilo toliko ushifano mlai svoji mallosh. Oa shticne sere! koje natpajehi sobilnima potocshih neplodnu zemlju, oxivileste simeje utarnatoga ushaja: shticne sere! koje eše izshle iz mrtvoga mora na zrak oshiti, i utverdiste se u bifer za ubileriti jedan plod nenadni; blaxene sere! koje razlivshle na kashice iz jednoga maglovita oblaka, uzrokovaleste s vashom rodom kishom vedri dan svima narodom; blaxofvshene sere! koje jershe sluxile soga onako, kao on vode u početku svita, bileste skuplene i faciovane u nebesih bulma nego one prikornoga Davida. *Dak Goshalioz, veli sveti Antonin, ushiseje sarku ushah shtak Ave za ushiti i ushahati ovima xaha, i ushifantak.* I tako je kido, jerbo prikazavshloste Angjeo, ne, dajoj ukaxe kao Agari blizni

blizu sudenac za oxiviti za pole mervta od xedje Imsela, ve-
 cije, dajoj staxe jedno vrillo od vrelja za oxiviti njezino kanoti
 isvine uternuto istanje, i za učiniti snavishtajera dojdachega po-
 roda, dase vrati u dahu njezine ona pervaska ja vedrina, kakose je
 i vratila, kadaje poznala, da plac njezin nije dalje od izna, argo-
 to oči od ota. Ovdaje bilo, kadafa zlovoljni vidili potvrđito u
 Anni govorenje isae, dache samocna cvasti kao lilas : a) *Sottale
 fozetis foz litar*. Ovdaje bilo, kaža ogovoriljvel nju vishe go-
 voriti moći, daje repludnost njezina bila za kashigu grihah, ve-
 cne, daje blagofov njezina ploda jedan zalog od cindnovati otaj-
 stvin. Niti je cšaditi ovocna, sluto Anna niktakva ploda za dvade-
 tet godnih mala nje, a postl postala plodna; jerboje nakit'ena bi-
 la stakvina plerentitina kripostna, daje svaka po nje radostna bila
 zidobiti ovi plod uzdihni. Odovoda jest, da nje sveti Oci sa vi-
 she raelinah slave poradi ovoga blagofova plodrosti, kao Land-
 spergio kada veli: *Anna privesit mater Gossudina za vni fozoj jest
 bila Ishtina acefeti, i poroditi*. Vincentio Ferrerio kada veli: *Anna
 Ishtina affajekije Ishtine stot fozj a pofotjenju*. A Ivan Danufcen,
 kada veli: *Anna mati Dnata po molica privalje Bogorodica*. All ako-
 be ja stogod Isno sverna ovoga rechi, rekaobi ono, shtoje re-
 kao mudri Bogoslovac Antiok: da nije mogla Anna imati za kcher
 jedno more millostih, daju nebode izmohli sjednim morem luzah.
Anna Isna is Isno suo praverati accipere Ishtina vighem Marion. I
 ovo sada vidite, kako nije mogla terje od tagh i pogerđah ovi
 plemenit perm zatuhiti, kakose zatuhilo ono fime evangeosko;
 jerbo premaktoje bolo, isvivitici one tuge, one xalosti, one po-
 gerde jeshu uzvile sverbu svakoga stvorenja, stochu ukazati u
 strani trechoj na slavu njezinu.

Nemoxele rechi, da sveto plino rije kanoti jedno polje od
 priobitne xerve, i rielu Boxje, kao klasi punni slave od mlogi
 stahah; nskoda sveti tomactielu izpise, i sada ovo, sada ono
 stablo uzviseju, i tako razom clovicfanski u zcladjenje mechu.
 Shtem na jednoma nifu, dase revifije palma, jerbo znamenuje pri-
 dobitej; na drugomu maslina, jerbo mir savishtuje; ovdise upo-
 mema čini od cipreša, jerbo člava od porusherja; oadi od cedra,
 jerbo dragu masl ugodnim mirisom razliva; na jednoma nifu slavie
 ja

javor, jerbo svojom sinjoci bñrni, a na drugomu loza, jerbo na svojin plodom veledi; a od germa kaprije, kolbiñe morao viñe od olahi slaviti, neznam eñiali upomena itko? i svinstina u komuje od oflali slablah Bog ucvrñio oca ÷ludeliñ, kojaje ukazao u germa goruchemu a reingarsuchemu? Iñinito njeja za drugo bio profvitñio fonim plamenom, nego da Moyñia, videñhi ono remeniño, ka-no plemenita puñhiñjeja, i toliko veñara ÷aga uzviñi, budachi o-÷abran bio iz meñjo svñ; iz kogama'e jenkom svitloja plamena navilñite bilo oslobodjenje, i izlazak njegovoga puñ iz oca tiñ-nah odarnoga Egypta.

Kaxitenti ÷adi vi SS. prilikovanje vridule za mochi slaviti zaslexenje Anne, jerbo ja izpovidam, ÷aji kolje izkazau i proslaviti nemogu, nego prilikujuñhi oplemenitromu germa; zashtobo budachi Bog urdigo na toliko doñho, anivo, da ÷ede mañ Kraji-÷e svñ, jeññu obogatio svitlim plamenom na takvi nañin, da naj-ma niñao, kojabi razabrati mogla, oñi razuma, kol neñi zablññio od takve svitloñi, niñi ÷iññine pameti, koja nebi potavñila na ÷iva-ñje toliko sjajnoga plamena. Anna mañ Divice Marie? Ah ovoje jeñña obilnoñ milloññih zaderxana u famoj jeññoj riñi, karofu u je-ññoj famoj slabki zaderxavaleñe ÷ludela velikoga Moyñie. Mogao-ñje Bog uzviñiti na velika poshtuñah, mogao-ñje radariti ÷ilñioñ-maj ah veñha poshtenje, i veñha slava skojoññje nakitio jeñ, shtojaje uññio materom Divice Marie; budachi, ÷a kolikogoññe uzviñeni, i slavi nadpiñah e piñna svetozna ÷aje kcheri, nemoxe biti, ÷a svikolici takogjer neññiñje na poshtenje i slavu matera; i zaradi toga brez ÷vakoga opricññja reññiñe mora: ÷aje Anna bila ono frichno slablo, iz kogae kapala ona mañ priðraga, i ona ni-ññavi balam; Anna jeññ bila ona zarloññna bashca, u kojoj izni-kanu ona plodna loza, u kojojñe porodi ona shtñka jeñe, u kojoj procvate oni priññi liñan, i ona ruxica od Jerika. Anna jeññ bila ona ravna, i plodna njiva, na kojojñe urdigo oni Cedar od Li-bana, oni Cipres od Sina, i ona Palma od Kadefa. Od Anne re-÷iñe mora, ÷aje bila ono vañro nebo, po komujeje okretalo ono sunce, oni miñec, i ona zvirða sjajna. Anna je bila milloññivi obla-÷lak, kojje uññioñi ona ÷agu urdikanu; Anna jeññ bila korabla otaj-ñveña, kojaje roññila ona golebicu pravedne; Anna jeññ bila ona ma-ñi shtkoljka priññijena, kojaje porodila oni biñer evangoñki, i u ÷e-ñi imala shtkupito ono more od svñ milloññih.

Kakvo dvojenje dakle mogaoje imati Trilemio, videćih toliko obogatih i uzviših, daje nazove, i imenuje *priscera*? budachi, daje u svetini svokolike svoja vrizena cadvihla: *Sacrisfina mater Aca, sine carne Dei Filio est pariter, in virtutibus meritis pro factis cunctis creditur accepta.* I akoje istina, kano i jest istina prava, daje ono plemenitije, shtoje bliže knjobjemu, stakvosa plemenitošćom, i svetinom nije morala biti nadarena Anra, kojaje toliko po kervi bliža Sira boxanšiveoga, koja vrillo od sve mudrošći, od sve dobrote, i od svih milošća? Nije čudo dakle, shtofa nebašah njoj pripušila ne fano, da čuva kotablju xivu, veče takogjer i daje uzderxaje, i daje rasilaje, i daje u svomu krišu nast. I oh kolke obilnoš veselja, i sladkošći nje ona očutila, kadaje poznala, daje u svojoj utrobi ona nakazan paklena, tojest grla istočsni, po kčehri njeznoj brez svake mace zacfetoj bio fiterven? *O batus Ane utera!* zavapćhu s-Damašćenom, *qui vitas calum talis ipse latius prebit.* Čudnovata utroba, koja u svomu tšnomu okrugu obuze onu, kojaje obuzela onoga, kofe od nitoga obuzel namoxe, i kojaje u sebi imala zatvoreno blago od svakoga dobra. Utroba, koja učiniyšife kano vojska uređjena, strxilaje za uztraxenje pakla, za pošćenje svitu, i svemu nebu za veselje; ali rećhichu bolje, utroba blagosovljena, koja porodi jedno novo nebo, da moxe sverlu zemle obećane kapati sladku rošu sviu milošća. *O batus Ane merus &c.*

Sada neofaje drugo, nego da mi nju toliko vechma poslužimo, koliko ona vechma sprigućem svoja serdca nadopćahuje našu sluxu. Fahlm, shtoje pobodite, shtojoj Cerkve uzdićete, shtoj Oltare posvećujete; fahlm, shtojoj volak prikaxjete, shtojoj fvice uxixete, shtojoj činite ušje xechi, i tanjan za miris sladkošći; fahlm, shto za slavu njezinu sladko pivate, shto u Cerkvi, illi prid prilikom njezinom vaše molitve prikaxjete, alibi hotio takogjer, da u vaš razum, i u vaše serdce prišćerete njezine kripošći, dobrotu, tibošć, pomznošć, a osobito uterpljenje u protivšćinama, i čaju slidite, da tako videćih oni vas boditi po škopah njezini na svitu ovomu, moxe vas gvešći po svomu zasćenje u oni grad slave, za mochi ondi vyik nje slaviti gvo-rećhi: dostaje jo, dafi mala kčeh: Maru.

NA DAN SVETE ANNE MATERE DIVICE MARIE DRUGO.

Qui confidunt in illo, intelligent veritatem, et fideles in dilectione acquiescent illi: quoniam dominus et pax est ecclesis eius. Sap. 3.

Sovima ricima ukazuje Duh Sveti kripofna tvorenja jednoga svetoga i stavnoga uzdanja u Boga. Po ovomu uzdanju primaju ljudi ona podjednaka stanovitost istine, kojeje Bog njima objaviti hotio, a ono obećanje kojeje u određeno vreme izpunio. Po ovomu uzdanju učite svaki, da nica Gospodinova uvijek stol, i daje on u svomu obećanju uvijek vjira. Po ovomu uzdanju ona čista ljubav prema privokornu uzroke, koja uzrokuje, da čovik po putu pravdnosti sjednori reoskvernejesom virtudjori hodi. Po ovomu uzdanju tolikoše čovik objačuje, da premskoše njegovomu uštanju mnoge protivnošći opricuju, on sa vjirnim svomu Gospodinu sladkoše podlaxe, i na njegovoru obećanju mirno počiva. Po ovomu uzdanju najpošti duša dobro zadobiva ne samo mir, i darove, koja za odabrave, veče još uvitioše sa toliku svetinoju, da iše one mulošći, kojeje ona po svomu uzdanju imala, i za druge svoja klanjauce od Boga izmoliti moxe.

Nije zar dake Sa. B. glasovita mati Divice Marie jedne svetga Anna, koje danas slavnu njozmenu činimo, nije zar velika, lepljani od memo plad, i kripoših skupšaj? Premako nam pimo nšhta od njezini kripoših, i svetinoje objavilo nije, sa vjirnim sjedne strane pripoštvovano starih pridaje, kojeje od prvoga vrimena Cerkve do ras prošilo, ukazuje očito, daie Anna mnogo godinah nepodnica bila, ali, daje uvijek svoje prouzdanje slabo u pomoeh nebesih ševila. Bogie im najrichnija mater matere svoja šira učinio, a onaje svoja najmullin keher, jedno jedino uštanje svega dobra švita, Bogu prilazala, buduć dajeje on služba Cerkve potvešla:

ista: sdruge opet strane uci nas opcheno poshtovanje svia vrime-
nah, i svia ljudih, na kolikoje ona svennju od Boga uzdignuta,
kada njezina moegcha pomoch toliko veliko pozrdanje prama njoj
u svima pravovjernima jest uzrokovala. Ovoje dosta za moctu uci-
nti slavno govorenje od Anne, za probuditi vashe bogostjubitvo,
i za objasniti vashe pouzdanje u njezinu pomoch. Zaradi toga ja-
chu danas iz ovih ricnih: *kol se affaja u njega, ramnitike istnu, i*
sviat u ljubavi patiochitose njemas jato dar i mir chabvam njezini ljub
datu: iz ovih ricnih velim, ukazati horbu prou, kolikoje slavno
pouzdanje Anne bilo u Boga: drugo, kolikoje temelji pouzdanje u
svatu Anna oniu, zoi nju poshtuju. Vi megfoto imajte uzterpljenje,
i pomisla, a je pocinam.

Prie nego pocinem govoriti od slavnog, i nepromisljivoga.
pouzdanja Anne, velja viditi, shtofere ona od blagodarne ruke bo-
zje zadobiti uslaha. Megfoto za razumiti ovo bitisie, imate zuziti,
da obechajna slaroz zakona, i novoga jesti medju sobom vama
razlucfesz. Premda Bog puk Xudinski nje izainio iz vikovicsne
blaxenosti, pacfe kistoj jestiga upravljao, i kistoj serdce i nagnata
njegova okrenuti nastojao; laivanjin mnogo vechra hodogaje po
obechajnu vrineniti dobarah prigriti, da tako hoditi moze po pu-
tu njezovi zapovidih: gdi suprotivnim nacfinom puku Kerfjanskoma
samo darove svoji milofitih i nebesih jesti obechao, za probuditi,
i sibi vima uzderxati. Očovuda jest, dafise u zakonu Moyfievu
samo oni scinili vimi siege privifokoga, koji u dobrom svicov-
ma nadareni bili, gdi ova ista dobra u zakonu Hufe vishe putah ni-
shta drugo nebiavu, nego bashina grifshankah i odbraceni. Ni-
shtazemanje iz medju svia obechajnah nijedno nije bilo ocfitnie zla-
menje bozjega blagofova, nego koga je Bog u plodnosti, i u obilno-
ma broju osoga naroda slavio. a) *Nijetna zeta, vell Bog, zeta*
stade u tvojoj zemlji, koja zvezlja, illi kojate seplodna. Jeli mogao on
njima veselie prikazanje uciniti, nego shtofe po Proroku blagofov
oniu, kolife Boga boje, izpfati cftalo? Kada njima sad njiove xene
kao plodne loze, sad njiove sinove kao misde grancice masline
ukazuje, sada opet jedan obilni broj unukah njiovi sinovah obecha-
je? Ali moxeli suprotivnim nacfinom takozjer shtogod nevoljate i
xalofnie bid, nego kadafese kod nj neplodnost za jednu veliku fra-
motu, za jedno stanovito znamenje grifah, i za jedno tvorenje bo-
zje serdnosti scinili i derxali?

Evo

Evo u ovom xalofnom stanju nadođilaše Ana, predaje repotičer i svet xivot provodila. Zashrobe preako ram od ovoga Doh sveti nista nije u plinu ostavio, savimtim moxeli tko dvniti, da ona nie svakoveršne kripofu imala? Njache zar Bog odabrati za mater ove, kojache u jedno vrime Gospodina, i izgled najveršiti kripofu poroditi? Njache zar Bog došo'atse primiti u rodstvo svoga sina, kojše illa svetija, da ona zebode traxila, i xivila u svetinji? Ah jache slobodno, i slimito rechi od Anne ono, shto evangelije govori od roditeljab Ivana Keršitelja: a) *Milja obetuje pravdu pri Bogom.* Kolika xalof serdca dake nije imala ova sveta Xena za vrime toliko duge neplodnosti, kadaje u svetinji, i pravednosti svomu Gospodinu staxila, a od njega nitakvi dar nije imala; njegove zapovidi brez pomanjtanja obdaxavila, a od njega uslišana nije bila; prid očima neba čista, i neoskvernjera xivila, a prid očima ljudih kashtigu grjaha nositije morala?

Ova xalof tverba ove rjezise neplodnosti jest još vechma i vechma raala, jerboje Ana bih od zroga sroga kolika bila, kojše moralo Spasitelja svitu poroditi, istina jest nisko rje zroo, kojache ova triču dođi svitu; nisharenenje boxje obetuje bituje svima očito, dache koliko ljud i kucka Davidova paku odabranoju jednoga Vojvode, i svitu Odkupitelja morati dati. Odkud, akoš sveti Oci, i Patriarke veoma uzdizali, i xelili došahše Sina boxjega, koliko vechma nije pleme Davidovo? Ošobito pak xelja i uzdizanje dobi, i kripofni xenah jest bila ra došahše Mešie upravito. Ah! govoritela one medju sobom, i uzdizauše svoja uzdizanja k-Bogu: nekšise otvorit jedan put nebesah, i nekš nam u kaxu nastiepa Spasitelja! nekš dojde jedan put ozi, koga rashe xelje traxe, daga smahnu očima viditi moxerno! Mi znamo, dache jedna iz medju nas, illi iz medju naših naslednicah ovoga Spasitelja poroditi; ali kojache ova triču imati, kojache to liti ona blaxena mati one Divice, kojache svemu pokolenju človiečinskomu Boga u puti človiečanskoj dati? Kolika vifina, koliko došojnostvo nije ovo, biti u rodstvu sa sinom boxanštenim? Lipa prikazanjah! čudnovate xelje! kripofna uzdizanja! Ali shto? Ana je bila iznimita iz ovoga broja xenah, nije mogla ona imati ušaje ove cvoliko vifoke triče, buduch daje bila neplodnica, i zaradi toga viditaje, dafu svekolike sjezise xelje, i uzdizanja zaludu, i daje ova triča za druge uzderxana.

Me-

Megjeto gdje nasla Anna u ovomu xelošnomu stanju, koje za dvadeset godina duralo, svoje vrtšenje? Jstam jurve kao za gdje nasla, u Bogu po svoju stalnomu pouzdanju. Shtoj niš dale očbene moči naravi, toje traxila zadohiti po močevi, i boju mogućnosti na svoju firnu prignuti, veli S. Ivan Damašcen. Skolkom vrucho xeljacšjom nije ona zajedno svojim svetim zarucnikom dolazila prid lice svoja Gospodira, i ondi sjednivski svoje xelje traxila blagošov od nebesah? Skoliko blagodarnim serdecem nije ona prikazivala, i obechala plod svoje utroba, kogabijoj Bog poklonio, njemu za svike posvetiti? Kolikoje stalna, i neumortljiva obštajala u svojim molitvama, premako nije za mnogo godina uslišana bit? Skolikim izdanjem rre ona ponavljala svoja urdišanja prid Bogom, zatušivala svoju xaloš, i probegivala svoje uzterpljenje, predalaše svekolike njezine xelje vidile tashte? Nekajoj tko rekne, Bogje zatvorio svoje ushi za neustišarš njezine molitvu; ali ona veli, daje Bog oni Gospodin, knife svik i do sverše neserdi: nekajoj tko rekne, Bogje hotio nju neplodnošjom pohoditi; ona odgovara, da Bog moxe od neplodnice učiriti jednu mater od mlage dice: nekajoj tko prid oči meine, daje ona stara, a Juakin daje veche vrimenit u godirah; ali ona veli, da prid Bogom rjedna riza nije nemoguća, i daje Abramu jedan sin poklonit bio u visokoj njegovoj starosti: neka odlacuje njezine darove veliki misrik, kakoje i odbacio, i nju oddalecio od posvetlišta; ona megjeto znade, da moxe Bogu prikazati svoje serdce, i dache ona pogerda, koja ona teryš. Mi kod Boga jedno podzaknuje, dace krpune njezine xelje, i urdišanja.

Na ovi racho evo, ništa nie bilo, shtobi moglo njezino stalno pouzdanje oslabiti. Shtojeje višta zdvora shtogod njoj protivilo, toje ona višta, i jacie upravljala svoje oči u nebo, pomoč čekajuchi, i vidilafeje u svojima protivštinama, daje sve nove i neve utroke započela za moči probaditi svoje ušanje. Je li mogao deke Bog za duce vrimc ovo falno pouzdanje Anne brez tvorenja terditi? Jeli mogao ušanje ove svete xene njoj na framotu učiniti? Ne došlo, nego poslil kakoje on kripodli Anne toliko dugo keshao, u njezinim šizama i urdišanjima nasladioše, njezino ušanje toliko dugo boritiše gledao, vidilošeje daje on njezinu molbu uslišao, i šonima ricitra navišio, skojmaje poslil lica jednoj drugoj materi navišio, kadje rekao e): O xene! čekajeje vi-

D d

70

ra rova, hvali tebi, kate kateš. I oh evo Anna od frakote ne-
plodnosti veče oslobodjena: Anna jedne plemenite i svete kćeri
mati ucinjena; Anna od svih neplodnicah Sare, Rebekke, Anne Sa-
muela matere, mnogo trichna mati, jurve pliva kano u jednomu
mora svetoga veselja, i radoš.

Sada, da vidimo, kolikose kripi pouzdanje u sveta Anna
oni, koji nju posluju. Da Bog naše molbe, koje mi njegovina
svetima šaljeno, u nebesih milostivo usliša, dase on zaradi nji
za naše molitve prigiba, da on glede na njova zasluženja nam
milostivo razdijuje, i zaradi toga da mi svete korisno zavijati mo-
zamo, ovoje jedan nauk naše vire, protivu komufu posljednih vri-
menah odmetnica kano protivu jednoga krivobogosavstva bili usta-
li; nistimenanje jest bio od općeah Sabora Nicenskoga, i Tri-
dentinskoga slavno branjen, i potvrđen. Što akohi od okolo
ovoga crkavskoga vire štogod misli prigovaratiše s-odmetnicima, do-
stabi bilo recati i odgovoriti njima svetim Augustinom: neprigova-
ratelje više svetu ova stvar, sudjenje, razdrženje, i sverake-
nje; jerboje Crkva govorila: *Reverentia venerabilis, sancto fratre est.* Ja-
sam ovi nauk SS. zaradi toga ovdi pridlavio, jerbo meni za moje
slušeče zasluženje služi. Otkuda velim: akohi sveti prijavili kod
Boga jerbo Bog ljudi, i hoče dase posluju, ališ, da kolikuje viša ljubav
Boga prema nama, tolko više zasluženje kod istoga imadu. Ko-
liko dakle visoko zasluženje mora imati Anna kod Boga, koju on
ofobnim načinom ljudi, jerbojuje najčistije mater sina njegovoga
porodila; i kolikose temelji naše pouzdanje u nju, za mochi pri-
miti ono, što od Boga ishteno, i molimo?

Anna jest mati Dvice Marie, ah ovo jedino jest, što kripi
naše pouzdanje u nju. Anna je dakle mati oca, po kojoj je
Isus pravi Bog, i čovik na ovi svijt došao; Anna je mati one,
iz koje neoskvernjane kervi i puti, jest ucinjena potc jednoga
Spasitelja svijta; Anna je mati one, odim koje Bog jedna sverinu,
i svoim veličanstvu dostojau zadovoljshstvu za grane ljudi nebi
bio imati razgo: Anna jest mati Dvice Marie? Dakleje mati one,
koaje Bog s-podpunošom svoji miloših, i svernostijem svetije
nakišo, i obogatio; jest mati one, kojoj boxanstveni Sricostavnik
ništa zanikati nemoxe; jest mati one, koaje Bog uzdigao svernu
svih nebih; kojoj Angli kano svojoj kraljici sluziti moraje; i
koje posluče jedna mogučnost, nezmiernim načinom manje od
boxje, ali koja sve ostale svete mnogo nadvijaše. Zaradi ovoga
uzvi-

zavikaju privede keheri, koliko moguća nerara biti kod Bora molitva Arce, kadase od ovoliko moguća Odvratice podpomaze? Anna jeft mati Marie, dakleje mati one, koja je od svoga brata nasleđila ljubiti jednu goruću ljubav prema pokolenju ciovicianskomu, Anna jeft mati one, koja je svi prevrnuti od Hala kao sinovi priporučeni; Anna jeft mati one, koje Cerkva kao svoje priveli-ko brašerje, i kao svoje olobite Sridoflavnicu poštuje, i kušba; Anna jeft mati one, koja je nikomu, ko nju zove, neoglašuje, i kojoj samilke jeft, kadase zove simerisa poročalico, utofishte, i utisheje grilashnikah, i xaloitih. Poradi ove visoke ljubavi pričifje Divice prema ljudna, koliko je laiso svetoj Anni svoje kehera sasluštrana prignati, i sashe molitve talibati?

Viditeli vi šada, Keršijani moji, koliko, i gdje kripi zashe pouzdanje u S. Annu? Što ako vidite, morate takogjer ovo isto pouzdanje poznati zaradi toga; jerboje ona mnogo putih onima, ko nju poštuju, ovo pouzdanje sblagodarnim tvorenjem ukazala. Od kakofje ova velika mati Divice poštuje, a poštujeje od nezapanitoga vršena, neima Derxave, neima varoših, gdje njoj Oltari nezdixu, i njezina pomoch neishte; neima kelina ni spola, ko nebi njezino ime zezivali; neima veršje od tugah, nevoljah, i šofadah, u kojima nebi njezina pomoch traxila. A zashto? zato, jerbo pouzdanje stavito u njezino odvitovanje nikada nije bilo brez tvorenja. Koliko ima nevoljni, koji kod njezina Oltara rasli sverta svoje nesriče? Koliko zemochni, koji prvashaje zadobili zdravje? Koliko xalošni, koji stalno utišenje primili? Kolikimaje bludechina, toliko glede na njovo spafenje, koliko glede na vrmenita šriča, svitovanje dala? Kolikimaje roditeljom plod, i bashinike nšiovoga dobra poklonila? Ja nebi sveršili mogao, kadabi botio svakohka dobročinfiva kazivati, koja Anna onima, ko nju poštuju, blagodatno razdila, i poklonila.

Olobito pak, šroche izbroiti, i ako moxe izbroiti otajne pomochi, koje ona svobima razdijue glede na njovo vikovichno ipafenje? Onima jedan dah xalošni, i pokajnja, za mochi svoje grile do izkorenutja opakati; onima olobite nalofiti, za mochi svoj xivot po naredbama Evanđelja upraviti; onima jedno mochteo, i jako nagurje, za mochi po putu Keršijanski kripešib sveudilj hoditi; onima jedno brašerje, da moga u pogibilna svira, i od njovo-ji nevidjeni nepriateljeh brez svrigenja ostati; onima jedno utišenje,

zje, da mogu svoj život mirao, i sveto sveshidi, i u naručju Gospodinovu zapati?

Evo, vidiste sada SS. kolikofe temelj, i oblacije naše pouzdanje u svetu Anu! Ona je nam dala jedan veliki ugled od pouzdanja u Boga, kada se je brez prištanka usela od njega svoju pri- svetu keher zadobiti: pravdo je dakle da Bog ovo njezino šlaco pouzdanje zadari, to jest, da i u onima, koji nju poslušaju, ovakvo pouzdanje prema njoj probudi, i tvoreče učini. Onaje mati ma- tere Sina božjega, koliki temelj nje ovo, da njezina molitva od Boga prišta biti mora? Onaje mati Kraljice neba, i zemlje, koliko povirovanje nemora biti, dache njezina molitva od molitve toliko moćne keheri podpomoxena biti? Onaje mati ljubezniva i svoji klanjaoch, koliko njezina nemora biti naše, dachero po njezino- ma odvikanju od Boga i u napredak miloći zadobiti? Ponovite dakle danas u ovom njezinom slavnomu danu vaše pouzdanje; ali vladajte takogjer i vaše ferdece, za mochi od nje prie daro- ve nebeske, negoli svitove izmoliti.

Ja neznamajm, da nje mnogi došli danas u ovo sveto mi- sto za mochi od ovoliko velike odvitrice kakvo takvo dobrocfe- stvo izmoliti; ali molili ovakvi za dobrocfeštivo akoje za njovo spalenie? Akoje ishte sročna, i blagosov života ovoga, zeleti o- vakvi prie svega sročni ovike biti? Akoje molli, da jedan put sver- she protivshine, tuge, i nevolje, koje terpe, molilife takogjer, da od svershe jedan put grikshiti, i Boga vrtigivati? Akoje ovdli ishte vzmanoxanje svoga posbrenja i došlojenstva vremenita; ishtelife takogjer, da imena njova upišana budu u nebesin? Akoje molli za plod sinova i keherih, molilife takogjer za onu miloć, da mogu svoju dace u štrahu božjema odrastati, i štaje vishe, dai mogu učiniti odabrana dca Božje, i baštinkice Kraljevta nebeskoga, negoli baštinkice svoji zemaljski dobatah posli sebe ostaviti? . . . i jerbo ovakofe nemolli, uzrok biva, dase vishe posah nezadobiva ono, shtofe ishte, i za shtofe molli. Odovuda jest, da vi mnogo vishe na poboljšanje vašega ferdeca, negoli na zemaljska gledati morate, i od nje jedno ferdece čisto iskati, za mochi u čišočai, i sverini života, kano ona, hoditi i živiti; jedno ferdece, koje ovi svit za našra učini, za mochi, kano ona, svekoliko utišenje od neba čekati; jedno ferdece keršijanskoga i savna pouzdanja za mochi po ovom u svima protivshinama sju slediti, na svita ovo- mu, a posli za mochi, kano i ona, ovoga šlavnoga pouzdanja vi- kovichna plachiu zadobit. . . .

NA UZNESHENJE B. D. MARIE PERVO.

Dextera Domini fecit virtutem, Dextera Domini exaltavit
me. Plal. 117.

Ove, kojefu bile ricfi, i ricfi od umiljenoga poznanftva, koje izafli mladi cfobanfta David onda, kadoga Pog fvernoguchi obucfe fkrifofijom fvojom u dolini Tereblina, kadoga uzdixe na priftolje Xudie, kadama cfade pribladanje protivnikah fvoje vlafite kruna; jefu takogjer ricfi, koje na dan danashoji izufi, i izrecfe slava Jerufolima, radofci Ibraela, pofhtenje puka nashoga priciffta Davida Maria. Moglaje ona pripisati fvoje danashoje uzvifhenje vlafitima dobrima dilhah, i na lipi nacfn kao razviti jedna pa jednu kripof, kojefu kitte, i rechi : ovefu bile ono pricifjeno derveche od Labana, kojemi sklopifhe i falfavifhe ovo krajevsko priftolje: ovefu bile oni freberni, i zlatni konci, skoimafe ucfn, i izpleta ovo plemenito podnoxye : ovefu bile oni tankoumni nafitori, kolmi ucfnifhe, i narefifhe ovi zlatni nafion. Ali vifhe nego poznate u fvojoj pameti nofechi miflk, fkriva febe, i krije febi ftoj, i flidi izgled oru blaxeni duhovah, kojeje vidio fvti Ivan skicari kruna, i metati prid noge boxanfvenoga fidalifhta sladko vapiichi : do-flojan jef jaganjac primiti blagofov, i kripof, i da fvafo fvaore-nje, kojeje na nebu, i na zemlji, u moru, i u dubini, njemu dade slavu, i pofhtenje. *Deficit Gofpodineu*, izpovida Maria, jef ucfn-ila fannom ono, fhto obicifaje cfiniti fmaglufhtion fince, koje s-dobrociflnftvom fvoje vruchine podigefju od zemlje, i afdigne na najvifhu ftrana zraka, i ond i obukavfhia fvojom zlatnom fvitlof-fjom, nu obafire, probije, i kao u jedno fvido ogledalo priobra-ti. Ako vamfe lipa vidi, oh kcheri Sloufke! ova na glavi kru-na? Ako vidite zaogerakna meno s-plafhtom od dragog kamenja? Ako gl-date ruke moje obavien: s-gjerdanoci biferni? I ono, i ovo fvekoliko jef nakrdenje ljuberrive cfufice boxanfvene, def-nice Gofpodinove, kol na ovi nacfn jef hotio u dilh moji da-rove

rove svoje okruniti. *Deflexa Gessolima sepsi kripiš*, na momu pri-
tanutju okrunitomu z-nilodijom: *Deflexa Gessolima ar:si meo*, na
momu uznesenju okrunitomu slavom. Promislino dakle 28. k. na
slava privlače nabe Gospoje, ovo naziko primanutje danashoje,
i uznesenje u vikovicnu slavu inazhiti pramo slabim razumom.
Molim megjuto za obicijnu pomnja, i uterpljenje, a ja pocinam.

Prerada smert clovicanska ruznise slikuje, i waja, pre-
daja goriku nazivaju voma priliciti za svitom grishnici, salvinim
smert pravednih u pismu svetomu slatki san zovete a). *St. Jeroni-
m, sea simit, quiescat. Et fecerit eis somnas tau.* Nebože prave-
dno na smert, jerbo zna dobro, daje hodio prid Gospodinom fer-
sem izverstim svega xivota svoja; pociva pravedni, jerboga cie-
ka do malo vraceta po rukuh pravednoga sudca krupa pravde;
kusha pravedni ra smertu slatkost, jerbo u netti jest razlicjen slade
ludjom, i raznosjica nebeskim: *fecerit eis somnas tau.* Ovoseje
slobitni zacinom dogodilo na primanutje lovoga vrtovitega, i xi-
lodnoga xivota, ra dragi nebeski, i blaxeni su velike Gospoje.
zarada koje ra dan danashji nebo, zemlja, planoe, doline, po-
ljah, cvrste, studenci, i potoci ukazeju na svoj nacha zivrenjih
radosti, i veselja. Svcstihvshibo ima godinice svoga xivljenja,
nevoxe tecki, daje smert z-oruzica svojim obide, jerbo zatvori
ocst ra priliku jednoga sladkoga sea, i tako tonim mirom, i tiho-
sijom zaspja, skoin zaspodi jedna xivada na izlazenje bice zote, i
skoin veine jedna natica na izgubljenje svitloga djanca. *Cui xre-
mit, sea simit, quiescat. Et fecerit eis somnas tau.* Kada zaspja nijese
bojaha, jerbo dasno ipoznanje jestju slanovitu cislilo, daje xivlja
jedan xivot punu svetih dillah, i kripotih: pocinulaje, jerbo njezin
xivot purn kripotih jestju vrtovao od vikovicne blaxenosti: sla-
dakje bio san njezin, jerbo blaxenosti vikovicna izlivalaje u dusu
sjezatu svokolite one prihite vode sladkosti nebeske.

I dolio tkoje, koji mogzo izkxvati visoka zaslaxenjah, i
svete kripoti, kojeje u svomu xivota skupia, i kojeje rju na tje-
zinomu slavenju primanutju okrunide? Svaki jez-k akoti bio i najkri-
potindi, priebi ra manje dosthao, negohi najmanji dio izrekao. Ka-
kva ljubav prikxstoka prama Bogu? Kakva prama iskxrajemu? Po-
siznost, ali kohko daboka? Promishljaje stvarih nebeski, ali ko-
liko visoko! Rechicna, daseje vladala u svomu xivetu na nacha
jedne pticice, koja iz doline gieda, i promishlja veru od najvi-
shje

šije planine, gdje mogla natri mislo, i učiniti sebi gužado. Mo-
 trice samo što čini. Najprije ona uzide sverhu jedne grančice na
 vrlo visoke, i oadi ustaviše za niko vreme, više od dragosti,
 nego od potrebe, odonuda odbiješe i skoči na drugu, koja viši,
 daje višje, i tako od jedne do druge natečeše sve na višje, i-
 ti kašni, doklegod nadojde na onu najvišje mislo, kojejojse dopa-
 da, i kojeje odabrala. Akoje zlo nestaviam s-parecijom, činimase
 ovako učini Maria; odlacivahu ona doji na najviši verh od iz-
 veritostih, gdi nječna šopa, ofim Hufa, nije stala, poče ići od
 jedne kripošti do druge sve na višje, dokle nadojde na najviši
 verh od fvenije, i nezadoti ova faktu, i slavu: mloge kicheri
 skupiše sebi bogatstvih, ali Maria nadishlajše svekolike. Otkrda,
 nedogodiše njoj na šacrti ono, štoje dogagije većoj strasi oza lja-
 dih, kol ako hochemo čepiti broj naših godinah, naših danah, naših
 zasluženjah, dilaah, i činjenjah, vrlo malo xivilifno za ne-
 bo, premdafno mlogo vrimena većje čeraz zemlje gaziti. Xivil-
 ifne Maria za dugo vrimena, jerboje xivila fvefo, njezini dnevi
 blifni ponai; i zaradi toga na smernu bilaje u jednomu takvomu sta-
 nje, da je skupila, i imala priobljna xetva od sveti dilaah, i kri-
 poštih.

Kol ovako umire SS. R. bogat s-dobrima dilaah, i kripošmah,
 eh! lafaje takvomu počiniti šadko u zgerenja svoga Hufa; jer-
 boje fanovit, doja čieka uzvišenje slavno, i slava vikoviclar.
 Nani, kadafno blizu smerti što biva, i što natef dogagije? Uvr-
 ciele u lice jedno mračno, i xeto prohlidjenje, u usna čeraz mo-
 drilo, u oči tava maglufina, u serdce strahovito tremeenje; po-
 sli toga ozo promishljanje, dachemo doji, odmah prid sedca prave-
 dnoaga, kol kakvegod tavnoš nadoi i u zvidama, i kakvu ta-
 kvu machu u Angiel, ovo promishljanje rexo; nemoxe da nreufi-
 ai ufati u nani jednu maglufinu od xalošti, od tuge, od straha,
 poradi čiega naša fironaska duha oada skončivafe, terne, giene,
 i venne. Ali Divica Maria, kojeje bila stanovica, dache u oni čas
 od razdijena nje prilvete duše obšrutu fvitlošt ona nebeska,
 moglajše pravo veselim licem, i okom gledati svoje primanje, i
 slobodno iziči prid sedca pravednoga, kol jurve pripravljen bia
 za datjoj plachu slave, i posštenja. On kolikost šadka, reklafe
 ona, moj Bože, tvoja prihavalafna! venne duša moja, i skonča-
 ješe od velike xetve za učiti u kachu svoga Gospodina. Serdce
 moje, moje tilo, i svakolika udab ješu izvan lebe od veselja, kada
 mi-

wislom, dachu skero wiciti Eoga moga: rahlja' wcho rahlja gerli-
ca qulido, u kojehce poslawiwi zeljni swoj porodi: swoji Otari. Go-
spodine od kripofih, Eoxe moj, Kralj moj, jesu takogjer moje
prihwanje. I ne ovi nacisu, premclaje bila podloxna zapowidi onoj,
kojoj svi ljudi podloxni jesu, jer nemoxe stworenje imati kakwogod
stwerinosti iverhu stwotitelja, kol premakaje bio Gospudin smeri, i
xwota, hotioje salwitiwu smerti; nishanemaje umerlaje Maria na
nacisu jedan wishe nego plemcuti, umerlaje od same sladice, i pri-
goruche ljubawi Bozje. Idi cwikle prawedna golubico, idi u bilo
kriho twoga miloga zarucenika, jeroo i prawoje, da kakogodsi ima-
la cijo na icitu owomu od njegowe ivernje, tako da imadesh i u
nebesih d.o od njegowe slawe: idi, i skohi kraljica: *Defice Goffe-*
dhora da nesi kripof, iusti takogjer, i reci: Defice Goffodrawa
smis wne na dnohu urnaschija.

Ia mhliti, ali ne brez uzroka, da posli uzahaslja slawnoga
Husowa tri werli sile jesu podnili, i terpiji Maria, Nebo, i Spasi-
telj. Terpijaje jednu werlu sile Maria videchi koliko zakalnito nje-
zino stworene nebesih, i drushwo poljubljenoga swoga sina. Terpi-
loja jednu werlu sile nebo videchile kaco prawo brez Marie, ko-
jaje merala biti jedno ofobito razlicenje nebesko. Terpijaje jednu
werlu sile i isti Spasitelj clinechile ljubawi njegovoj, da macjaje
koja swar slawi njegovoj, doklegod ona frana plemcuti rebuce
shuclize Maria. *Non satis glorificatus mihi videtur, donec te glorificetis*
a). Nevidimije, dakar dohli slawan, dokie ti nepowstawishi. Ali
owo danas nishene zelje Husa, nishene reuzterpjiwosti nebesih, ni-
shene uwdifarja Marie. Uzhodi ona iz puskohi owe na wifino nebe-
ske, uzhodi kakono b) shibka dima zacinjera plemcutim mirisori
od mirthe punna razkoshia. Mlogisu, kol po miloserdju Bozjemu
uzhode na nebesih, ali nisko neuzhodi frzkoshjem, jehoga najdu
topervo ooda, kadz usico, fama Maria sobom nosi, i po istima ne-
besih razliwa.

Ali kako uzhodi? uzhodi nje priweta dusha, i tilo s-dwima
krlima, kojaju slawe dushe, i slawa tila. Nitije druga razlika me-
dju uzahasljem Husowim i Marie nego ovo, da budechi litu usker-
fnow po sam svojoj kripofci, i mogachiwu, po sam svojoj takogjer
kripofci uzide na nebesih: a Maria, kakogodje uskerfnowa po kripo-
fci, i mogachiwu swoga sina, wo njegovoj takogjer kripofci, i mo-
gachiwu uzide na nebesih, a drugomu jest podpunni slawa i jedno-
ga,

a) D. *Isidori, fern. 2, in Apsis, b) Cant. 8.*

ga, i druge; i ako ona strana Sinke njezina, kojaje bila od puti clovicianske ucinjena po Duhu svetomu, uzide i urdixese iverhu svu zvezdan, urdixese i ona, kojaje bila ucinjena od zemlje matere njegove. O lipa pribivalishta, u kojima nitko prije nepribiva, nego Angjeli, i dahovi nebeski, a sadise pritiskuju od jednoga sila, i od rogah zemaljski a); o lipa flope prinute od nogah kcheri Principove u dvoru onoma od clifoga zlara podstavljenomu kristalnom. Danas prvi put, kadiseje vidilo u nebu pokolenje cloviciansko zasludonjem istih Angjelah b), veli Alberto veliki; jerbo predaje prie od Marie uzisah Ius na nebesah, savimtim nije bilo kolino cloviciansko, koje uzide, veche narav clovicianska c): *Hoc est generis natura coelestis*. Zashitobo, istina jest Katolicianska, Gaje Ius pravi Bog, i clovik, ali tako uzderxaje ove dvi naravi boxantvena, i cloviciansku, da imade narav, ali ne kip clovicianski; jerbo toliko boxantven narav, koliko cloviciansku punu, i uzderxaje kip boxantveni, tako sveta Mati Cerkva Rimska Katolicianska uci protiva Nestoru Patriarki Czarigradskomu. Dade uzide narav clovicianska, a ne kip onda, kada uzide na nebesah Odkupitelj nash Ius. Ali danas, kada uzreshena blashe Divica Maria, prvi put jest vidilo i nebo, i zemlja, da uzide i narav, i kip clovicianski.

Takle indi od vas nebi cfudio, i tkofe rebi veselio ovotkoi milosti velike nash Go'pojet Mogaoje Bog ciekati do iverbe vikovah, i onda pustiti nje tilo u slavu, kojaje veche uxivala dusha, a mogjuto mogaoje cfovati njezine kosti kod nas na zemlji za nash bogoljubivo, i utishenje. Ali kakogodje nje razlucivao s' dnevoma, i milostima od svakoga svorenja na svitu, tako jest hotio, da bude razlucfena takogjer ina finert proslavivshin potpunno prie opchenoga uskerfautja. Ah cfinitise, da na ovi nacin recfe Sin boxji onda, kada bitvski ocfi svoje opazi lexati njezino prifveto tilo: jedali mogu ja to pripustiti, da ora, koja meni dade zivot, sada bude suznjica smerti? Da ona perisah, kojafam fatuso, i kojafame doila, sada budu raba cervih? Da ono krilo diviciansko, na komefam mnogo purah sladki primio fatak, sada bude trulaf, i porushenje? I da ore ruke, kojafame poviale, millovale, i sladkoshom gerhle, sada postane ceral, i pogxeni prah, i pepeo. Ah moja Majko! nije ovo oso, shito ja moram ljubavi mojoj, i

shito

a) Cant. 7. b) Ich. 2. de Land. Virg. c) S. Les ferm. 2. de Dieu.

što moram ufiniti ljubiv! tvojoj: Neš dabo mami tva vobara cor-
rupcionis, nedam ja ne, da mati tvoja vidi porušenje. Pravedno-
je, da kakošam ja čuvao tvoje dolazenje, i izhodjenje na svit,
tako da čuvam očajenje, i izhodjenje tvoje sovoga svita.

V: znate dobro, SS. B. dašu dva ova puta na'xaloštna, i
najpogibelnia za nas grishaike, i petrike; jerboče svitolici kao u
zaruku vohamo. Kada na svit dolazimo, stoji cietki nas grib iz-
točni, u komeli i poradjamo svitolici, kada odlazimo sovoga svit-
ta cfeka nas smerti porušenje; grib čini porušiti našu dushu, a
smert čini porušiti naše dlo. Nešta nacina po komeli mogli
utechi: pocietnik, i sverha rashega xivota podloxni ješa ovima div-
na nefficharina. Sada, što mislite, daje učieno Šin boxji? me-
nšiofeje, rečičku ovako, kao jaki oruxnik za čuvati dvor svoj,
za parsi na ova dva puta, na ove koracjaje svoje matere, i nije
pripušio, dafe gdizod omachi, i da gdigod pošerno. Prendije bi-
la prava kčli Adamova, ništafe nezamrta, kada na svit dojde,
niti ošmugod bi podloxna, kada ošide sovoga svita: kada na svit
dojde, grib iztočni ecoručku, kada ode sovoga svita, poruš-
enje nepristaji k čli njezrođu. Kakoje bila pravedna, i sveta na
svomu začieše, i porušerja, takvaje čkogier bila i na smerti: D-
šinu učiešite inrotom tati, Š' ximam tati. Sada, da vidimo još
koliko slave zadobi na svomu okručenju na nebesih.

Dva slavnodobitja ošohita, i medje sobom razločena ješ
nebu svetkovalo: jedno na uzahašje Golpudinovu, kadaje sobom
vodio, i šveo u nebesih ono oslobodjeno mloštvo iveti Otacah;
a drugo na dan onš, kada unide u nebesah Maria šprovodita od
nebrojenoga mloštva Angelah. Na oladva ova slavnodobitja
dana akitiofeje oni sveti prač, i pribivalistite blaxenih, i u čisto
zlato, i drago kamenje okukao; zajekalaje ona šipa Šion od sla-
koga skladnoredroga pivanja Anješkoga, i čalifite sverhu uči-
na veseliti oni pribivaoci jerufolima nebestoga. Ništanemanje re-
čali mogu, da slavnodobitje i uzneshenje Marie ješ bilo veče,
lipše, i švitlie. Zashčobo uzide, ššina ješ, a spladne mešinke
na nebesah naš Odzupiel šprovodjen, i prašicu od nešbrojenoga
mloštva pravednih, kol bina primiseli sovoga svita prie cieterde-
šet vikovah, i odkupljeni od njega, špivanem sladki pšima na ša-
lu i slavu svoga osloboditelja: ridoše prid njega švetolike cšette
Angelah uzvišajchi, šitlochi, i klanjuchufe njema. Ali oširi ovo-
ga mešicanšva, i slave, na dan danšniji dojde prid mater svojo;

i 101 linak njezin, kol' blaže prie uzlišao, da za nju dočojno mišo pripraviti moxe *) : *Surrexit Rex in eternum eius*. Ušade Kralj isti, i dojde prid nju.

Otkuda, promislite vi, kakvije ova dno, kakva svetkovi-na nebesih bila? Koliko zarcenje! koliko veličanstvo! kolike sla-va od tolikoga veseља, od zarcenja, i okrunaja Marie. Vi promislajte, vesli, jerbo ja drugo nemogu, nego nazvatiga dnevom slavilin, i svetim od svu u godini danah; dan ne od jedne naravne svidoči, i zemaljske, veče od svitlosti sverhanaravne, i nebeske. Nitijeje ovd' sverškilo okazanje poštenja, koje učini sin božanstveni Marii, nego kakogod Kralj Salomon čimioje mater svo-je sidi kraj sebe, tako učini i Kralj nebeski svojoj materi Marii; jerbo kakogodje ona dala njemu za zemlji mišo najvidaje, kojeje bilo njezino divičansko krio, tako i on dade njoj na nebih naj-vidaje mišo, koje bia dno strana njegova. Nitibi ja znao, tko komu učini veče poštenje, ili mati sinu, ili sin materi svojoj, tko komu veče doneše sladkoš, ili Ius Marii, ili Maria Lufe? Rechice fano, i bash dobro: daju učini Kraljicu ne fano ljudih, nego i Anđeloh: učiniu odvitsica, i utočishte učiljeni na zemlji grišnikah: nitije nedošoj iz one višne okom od miloserdja nas pogledati, i od nas brigu imati, na priliku orla pčice, koja premdaje uzdigie skralma kvifokomu fencu, i oči upre u krake fucane, isvintim nezaboravljaje od svoga poroda, veče snilzi o-pet, i pomaxe ono, koje vidi, daje vidnie. I oh kolikoje vese-la stvar viditi ova dva pristolja u nebih? Kojaje vidio sveti Ivan u očitovanjih, i nazvao jedno *pristolie luxie*, a drugo *pristolie Jo-gzija*. Pervo pristolie, jacho rechi pristolie slave, kuda nitije priblika, niti snije pristupiti tuga, i xaloš clovičanska. Drugo, jast istina, daje pristolie slave, ali jast takogjer pristolie milošća, kudaše pashaju lize obracneni grišnikah. Jerbo, kolikoje, koisu kod pristolja ovoga začobili miloserdje, i nashli miloš spomochjom zgodnom? Kolikoje, koisu bili ljubernivo primljeni, i zagrljeni, kano oal sin razspeli, kudašeje vrapio svomu Otcu? Koliko putah sovoga pristolja milošćih učini Maria spravdom božanstvenom ono, što običaje činiti jedna mati, koja krije od oca posanjkanjah sinovaka, što skoli otac i vidi, ona opet brani, i molí da za-stvori oči, i da učini, kano daš niti vidi, niti znae. Kolikoi ima-

*) J. Reg. 2.

imate, i oh koliko koisu, ne samo toliko danah i rufecih, veče toliko godrah slajati u grišahnoj prigodi, i grišahomu obicajaj, koje terešali po putu on izgubljenja vikovicšnoga, i pak Maria izmoljaje milost, dašaje serdceom istinitim okrenali Boga svomu, koje milosterdan, i koje njima sagrišahenjah oprostio . . .

Prisupimo dakle pristojju milostih velikim ushanjem, kako nas Apostol sveti Pavao zove, i kano za ruke vodi, i ondi proferti na zemlji recimo Marii, kojaje na nebesih, al kojaje u kipu ovomu poštuje, recimo, velim, oco, štoje rekao Mardoheo Elteri, kađaje bila uvicita na pristojje Alvera. *Et per totum, atrax idcirco ad Regem veneris, ut te tali tempore parviter.* Ah privelika naša Kraljico! tili uzneshena na to pristojje milostih, da nas pomognesh u naših potrebah, u takvomu vršenju, da nas oslobodiš od tuge, i nevolje. Zatođi došla na Kraljevstvo, da fotoga vifokoga misla viditi moxesh naša zlah, koja nas prisiluju, i vidvših popraviti. Kazakiri sverbe nas plašt tvoga obranjenja, i raztiraj černa nagluštna od nepišlovanja naša nepriatelj: izmoli nam milost od tvoga blagoslovljenoga finka, da moxemo i mi, kano Ti danas, na onoru poslednjemu dnevu našega xivota srično priminuti, i posli tebe zvik šaliti u slavi vikovicšnoj . . .

NA UZNESHENJE B. D. MARIJE DRUGO.

Assumpta est Maria in celum gaudent Angeli. Eccles.

Pravo imate, o nebesah! što svetkujete ošobitim veseljem, i ta došljom dan danashnji, u komuše primili terno, u vaše kraice vašu priveliku Gospoju: i vi u Angjih! došljno jest, da nikad nečycalm uzigranjem, i sladkopivanjem slavite danashnje kvam došaljje vaše Kraljice. Nemoxe tako činiti ova naša zemlja, pače usilovanaje, da placie poradi izgubljenja svoga blaga, i svoga jedinoga dobra. I zlišo SS. R. koje serdce moxe čutiti, i koje oči naša gledati danashnje svetkovinu nebesah, i Angjelah brez žalosti i Otishlajje od nas Maria, rasplaje, i otishlajje od nas naša lu-
bežni-

bezna mati, otisla je od nas ona, koja, posli lišta, ješ radost, slava, i poshtecje naše cfovicanske naravi, i razoje otisla, da nam nije ošavila ni najmanji dlak od svoga privetoga tla za naše utišenje ovdi za zemlji; odkuda, kolikose poradi njezina uznesenja veći nebo, zar neslidi, dale toliko xalodi naš ovi svij zemaljski? Ali shto? Na kojase, i poradi clegase mi tukimo, i xalostimo? Nije zar ovo velika nepravda, koju cfinimo Marii, kada na mislo shtobitno morali radovatiše njezinomu u nebesih uznesenju, placemo naše izgubljenje, i na mislo shtobitno morali zdruziti svfeljem njezino uznesenje u slavu, tukimoše, i xalostimo? Zar mozešit bitmoše mi, da buduchi ona oddiljase od nas, sadaje maaji prama nam njezina ljubav, pomoć, i branjenje? Ah ne SS. B. ne, veli svetl Bonaventura a): jerbo akoje bilo toliko veliko prama nami revoljima njezino pozalovanje, i miloserdje onda, kadaje bila kod nas na zemlji, koliko veće nije sada, kada kano Eraljica gospodari na nebesih? Kakogod zvizde, kadaša sverhu nas na najvišjoj visini, dvostrucje svoje zrake, i dvostrukim načinom livaju svoa dobrocfaštva i sverhu zemlje; tako naš lipša, i najvidlia zvizda morska Marii; buduchi sada postavita na najvišemom mislu, i pristolu od veličanstva u nebesih, liva sverhu nas obilnie svoje milosli, i gdi vidi veću potrebu, ondi obilnie provizja. Zaradi ovoga svojim datashjim govorenjem jachu ukazati, da veću usrok imamo veselitie danas, nego xalofititi, buduchi da imamo u nebesih naše moguću odvratnicu, i braniteljicu Mariu. Imajte samo uterpljenje, i pomoć, a ja pochinam.

I zašto SS. B. privjeta ova Divica ješt veoma moguću pri Bogu naše braniteljica, i na takvi način moguću, daje umirila pravednu seditoš njegovu, kojeje imo protivu nam; i iz oshtroga i seditoga sadca ucfinlagaje dobrošliva, i lubezaiva Otca. Cfininovata ctajnoš naravi ješt ona, od koje pisae Pictarko b), da buduchi slana voda morska našemu okušenju gorka, akose po štrich izčisti e jednomo sadu od xetoga cfinštoga voska, takise obrati sool u med, i gorchina u sladkoš, na takvi način, da veće našiva voda opchena, veće jedno ugodno, i sladko pitje; pričelnim načinom moxemo rechi: da a starome zakone poradi grbaš naroda cfovicanskoga bioje Bog kanoš posno veoma gorak, i veoma oštar c): *Præst Sæmarie quædam ad curiasticum convertit Dem*

a) Jeru. dt. Apm.

b) Lit. de prov. anab.

c) Oš. 141

Deum sum: veli Ota Prorok, i porudi ove goreline i ostruche boxantvene serditosti, nijele kushalo drugo, nego najgorce vode od sraboviti, i nekadani kashigri. Kada ovo zarvonivshie ovo velimiro more boxantveno u pridisti sud divicarske utrobe, priobrani svoje chud, i narav tako, da ostavivshi gorclina, i ostruchu svoje pravde, priobratke u sladki med od ljubkoxeljznoga nulloferda. A ako zna, da tije veche odavna na ovo namino svoje rici Esdra, kadaje rekao a): *multis portantes panem, & in dulces aquas salis intabuntur.* Koditine Divica jednu chudu, jednoga cfovika Boga, i ondache gorke vode serdosbu boxje osladiti. *Et in dulces aquas salis intabuntur.*

Istu od chadnovare jednochodi, i raravne slicnosti dicica ona, kojeje odrasne, i oddoje smlikom svoji dojstah b), kako ude Galeno, i Avicenna, i vidie vishe pira po kushanju, da, akoje kozlich odrasni smlikom jedne ovce, postaje drag, i miran; akojise odrasni smlikom jedne nestasne, i bise kore, postaje oshar re samo u dlaki, veche i u chudi. Odkud, veli Plutarko c), da akoje Romulus i Remo bili prigusti na lopexivo, tofise naucili od svoje dajke karjafice: akoje Agida Kralj Lacedemonski veoma herv bio u tercijanu, toje zadobio od mlaka koshute: akojeje Enea vidio Didona veoma nemil, tofe pripisuje mlaku serdite tigre, kojeje iskusio: akoje Cesar kaligula toliko xodjao kerv cfoviclansku, tofe pripisuje mlaku, kojeje pio mishano kervjom: i akoje Herkules zadobio izmishljeno boxantivo, toje imao od mlaka, kojeje iskusio, i kojemu e, rezanjuch privaru, boxica jumo da a.

SS. B. dva porodcaja nalodim jedinorodjenoga Sina boxantstvenoga, jedno vikovicno, a drugo vrimentito; jedno od vika kod vikovicnoga Oca, drugo iz utrobe matere svoje; od onoga se veli u pismi 109. *Et utroba pira fristioh rodjama tele;* od ovoga se shie kod svetoga Luke na pogl. 8. *Et in castibus a urebi, i poridichesk fca.* U prvomu porodjenja imaoje pravdu za dojtu, kojaje odrasla, kakoje veche odavna Esdra rekao d): *Et miristi cum tui justitia;* odraslojiga pravdom tvojom. Kakvoje cakle cfo do, da, ako iskusni mlako od chudishare pravde postaje toliko neudishljiv i oshar y bacaoje gromove, hitaoje strile, kugonje morio i vojskom, opustoshivaoje Kraljevah, faxigaoje sracove i varoše, topioje zemlje, frastioje umerle, i vaskolki svit cfoinoje det-

a) Esdr. 1. 4. *tenet. ex Farabio.* b) Gal. de tunc. fca. *Act. ser. 2.*

c) Plut. in Lepid. d) 4. Esdr. 8.

deritati. Ali u porod'cu drugomu, kadaje srčni početak bio zakon milosti, rodivahu od Divice, imaojera dođu milosterdje, i zaradi toga od sladkoga ovoga mlika postaoje i on sladak, ugodan, miran, i milosiv. Slušajte što isti on govori u knjigi Joba a): *ab infans me crevit mater miseratio, & de matris meo ergo est mecum.* Kako dabi hotio reči, promislam ja pervashuju vikovah bio oshtar, i neutishiv na takvi način, da košile imo uruditi dame pogardi, i uvridi, odmahataga činio kashtigati, da pliri pravdi boxat'vesoji; s'vivimim u drugomu momu porod'cuje, jerbomeje mlikom svojom odrahula Maria, kojeje mli od milosterdjosti, uvridjen nebratirše, svezan neodrihuljenje, popljuvan neuximlje, uzrota neodveclujenje, psce za mliho s'reti poklanjam onima, kofume umoriti, xivot vikovicni. Otkuda Rikardo od svetog Viktora govorechi s'divicom ovako veli b): *Thesaje u tebi Ihs perjak s'fimo, da ja tebi nam d'kovna tek.* U tebi d'kile n'rasle mliho deaximlje milosterdja, i od tebe istreše nam, ti jele neuximje jeji, i od tebe d'kile nam ova d'kimoš. Viditei jakost, viditei mogochnost Marie n'asle kod Boga odvitnice i braniteljice?

ti onomu otajstvenomu boreniu Anziela, i Patriarka Jakoba, Angeoje dobivao priko sve nochi, a Patriarka Jakob priko sve nochi jest gadio; ali rije tako bilo onda, kadajeje zabilla zora. Zashrobo, videchi Angeo, da dolazi zora, kao neuzdajuchik, dache pridobiti Jakoba, izkaje dopushtenje od njega izpovidajuchi sebe pridobivna, i oslavljajuchi Jakoba pridobitnika sovira rieima: pusti me, jerbo ovo veche izlazi zora. Ali štoje to, i kakvaje to zaprika, kakvili stran Anziela od zore? Odgovara mudri Olesiro, i veli c): dale go ovomu boreniu prilaze oni boi, među Bogom, i grihšnikom, i opet prikujeje pridobitje Kraljice nebeske s'vetic sine svoja za pomilovanje naravi c'lovicanske. Zora ova jest Marie, kakufe imenje u s'veti p'ismu, jerboje izišla, i ukazalase svitu kao zora, od koje posl' mislajje pravo sunce pravde Ihs. Borechise d'kile Bog s'grihšnikom pridobivaga, i kadaga hoche da pokara onie c'tecle pod obranjenje Marie, na koje mliho n'noxele Bog opriti, nit odoliti, i zato kao drugi Angeo faroga zakona veli: pusti me, jerbo veche izlazi zora. Pusti me otichi o Mario! imaj upjosli milost' ina, tako'e. Hochshli ti oproshenje grihah za grihšnike? Neka budu oprosheni, ne više ervanja, ne više bo-

a) Job. 31. b) Rik. Vidl. p. 2. in Cent. c) Olesir. in c. 32. Gen.

borerja, tisi pošala zorn, i moja sladka mati, kojejse protivit te-
vugu.

Odozuda suda jest, da Dub sveti govorechi sovom Divicom
neštavija mirza, tisi krajeve njezinomu molenju, da moli laro za
šladdo pravednih, veche rzahireje njezino branjenje, i moleaje i ra
kozliche, po kornale razumiu rexni, i zborodjeti grishanci a): Si
ferens te, o pulcherrima inter mulieres? Ako ti neznash, o najljepša
iz među svu zarocnicu, ako ti neznash tkofi ti, i koliko ti mo-
xesh dobročastivo učiniti pokorenju clovicanskomu, jachuti kaza-
ti: *At pui regis gregis toran.* Idi za štopama pravednih, kako
ide paširica za svojla šladdom, jerbo ti valja da imash briga od
nših, i ti valja, da nš pafesh, i rahnish svojin moguchim, i šje-
berzivim branjenem. I se laro idi za šladdom pravednih, veche
i za kozlichih, to jest grishnicih: *Pafce kalas nos,* jerbo ovi,
koife odrediti za vikovicinu vatra, i koibi morali biti postavit na
širne livu u onomu poslednjemu lednjemu dnevu, po tvojoj mo-
gucnoj ruki podpomoxeni, bitiche svojin milloferdjem rahjeni, šje-
xnostivonom millođjom, po kojejche dostojni pokoru za xivom učini-
niti, bitiche slaviti na širnu desnu, i najposli uvečeni u frichu do-
movinu blaxenih. Ovako to'machi ovo ruzo pšma svetora mudri,
i nacfa Culielmo b): *Pafce kalas nos, qua qui a finibus in iudicia
erant collecti, tu intercessione efficit, ut cadentes a dextis.*

Ovo štopache branjenje Marie potvrđuje se tskozjer šulima
ricfma pšma svetoga, kojeje ona izušala u pšmama na poglav. 3.
Vera meo sicut veris, peršah moja ješu kakono toran. Čudnovata
šlicnost, da Maria imace peršah kano toran! Ugo Kardinal to'ma-
chi ovo otajstvo na ovi nacfa. Peršah, veli on, ješu zamerje o-
balaoga mlaka od milloprigruje, i milloferdnosti Divice prama gr-
shnikom, jerbo šovima nš brani od šerdcbe bojeje ra uoi nacfa,
na koje po toranovi i kulama branimo od nepriateljah. I ovije po-
sobiti nacfa, škeim Divica rishi šerditost boxanštvnu ekarajuchi-
mu peršah, i molechiga za ono mlko pričfšio, kojeje šifneo, Ča
wprošfi grishnikom nšjova šagrškenjah, i zloche. Očkuda sveti
Bernardo posakuje švakoga grishnika, kada ovako govori c): *Uti
k-mari od milloferdie, i ubaxioj saveu tvoji grishok, a enade za tebe
akarati šov šovni peršah.* Pak onda šverstuje, i veli: *I ena šjini-
se šiz velibechte mater švoj.*

Teshko

a) Cant. 1. b) Gal. 18 c. 1. Cant. opus Debra. c) Serm. 17
Nefo.

Teshko namj, i zli cfas biobi foani, da nejmamo Mariu ra-
 shtu odvratnicu, i braniteljicu kod Boga; buduci da ona sama iz
 medju svie (vetih jest ona, koje opricsoje ferdesbi bozjoj, i za-
 dobiya nami oproshenje vashi grijah. Nijeje nashao, nitiseje ni-
 ti mogao itko u Baromu zakonu, kolbi imio uzderxati Boga, kada-
 bise razferd.o, da neprospe svoju pravecnu kashdgu sverhu grih-
 shnikah, kakoje veche rekao Iisa Prorok a): *Non est, qui confar-
 gat, q' tenet te.* Ali posli, kakoje Maria doshla, i ukaralase svi-
 tu, veli (veti Bonaventura b), *desinat filium, ne peccatores percutiat.*
 Ona uzderxaje Iisa svoga, kol pripravan macs u roki detru za po-
 ruziti grijshnika, onoga uzderxaje, i tishi. I zaradi toga imoge
 millofih, kojeje nedopushtaju od Boga nami, dopushtajese, i daju
 po Divici, ne, kano daje ona moguchnia od Boga, veche jerho
 Bog boche, da svi ljudi zasdu, da nejma millofi, kojeje dnje u-
 merlma, kojeje nebi po njoj zadobiti mogla, buduci ora kano je-
 dan xlib od bozanstva, po komu teku, i livajase sverbu nas sva-
 kolias dobra, i millofi sebeske; kako ona sama veli c): *Qui meus
 sapie, sapitici xrist, i zagrabitiche spasenje od Gospodina.* Neveli, ima-
 che spasenje, veche veli, zagrabitiche spasenje od Gospodina; jer-
 loche zagrabit iz vrilla onoga od obilnosti svie dobarah i mil-
 lofih.

Najposli oftaviti nemogu ono, shto pishe S. Ivan na pogl.
 19. svoga evangelia. Onda, kadaje nash Gospodin, i Spafitelj svi-
 ta Iis na dervu krixa umerti hono, prijeje glavu prignuo, i onda
 svoj dah izpuštilo. *Et insinuat capite omni spiritu.* Za kol vrok
 mislite vi, daje na ovi tacnia hoto umerti i Prikrsno sverhu ovo-
 ga rasloxi Ugo Kardinal evsko govorechi d): Kadaje Odkupitelj
 nash Iis na krixu umirajechi glavu prignuo, prignuoje sja na sira-
 zu onu, gdjeje bila Divica Maria mati njegova, hostuchi sovim zla-
 menjem sja svima ukarati, i kano ovako rechi: o ljudi, o nara-
 di, o grijshnici! ako hochete, i ako xelite zadobiti milloferdje i
 oproshenje vashi grijah; ako hochete, i ako mislite uklouitise, i
 utechi od ferdesbe bozanstvene, od potrebe jest, dase utecliete, i
 da tercliete k-Marii; jerho ona jest odviet bozanstvena milloferdja,
 ona je shtit vash, i vashe branjenje, knjoj valja dase utecliete, ako
 xelite imati spasenje. *Per istam veniam petite, ista est orantium miseri-
 cordia.*

a) C. 64. b) Lib. 3. capit. de spec. B. Virg. c) Prov. c. 8. d) Hug.
 Card. in basic lat.

Budocih dakle Marii veoma moguća odvratnica, i braniteljica grihšestih, uticinoše s-velikim usranjem, i recimo: O srična, i blažovljena Divice! koja svejednako cvatoče prolitje od razkošija uzdivah u nebesih, zar, jerboš osdi toliko uzvišena, zabravicheshie od nas? Ali nitada ovo ni pomisliti nemogu. Ti dobro znašesh u kakvojšimo dolini od izrah, i u kakvomu odurnomu vremenu slugu tvoju xivimo; nepristoiše tolkomu veličanstvu na tolikoj visini, da nas sirote ostavish na ovoj nizini. Akote od nas oddalecšiva slava, opet knami te prigiba narav, od kojesh i ti koji bila, premda pervorođena. Pogledaj dakle na naše tuge, nevolje i potrebe toliko duhovne, koliko tiješne, i podaj svemu zgodno providjenje. Ako je Isus, uzishavši na nebesah, dao život ljatnu, ti, kojasi njega uvik naslidovala, kakvichesh nam dar ostaviti? Neke bude za sve nami dar, i poklon tvoje branjerje. Sovim nas ktebi pritezni po onima šopama, kojesh ti pritiskala svotu zemlje. Tisi uzivšita, jerbo ponizna, utishita, jerbo ljubiteljica, proslavita, jerboš mati; dopusti i nami po tvojoj dobrošivostu ovakvu kripoš, da mi šecnuvših ohološ, hodimo u poniznost; uteruvših ljubav zemaljsku, gorimo ljubavjom bošjom; i skituvših našu volju, šavšine metemoja u volju našega Gospodina. Tako, tako, draga mati! tako acšini, trake nar poji ti; jerbo ni uxexeshi moxebiti od miriša tvoga izgleda, i podtaknuti od švitlošti tvoje blaxošti, tarcšachemo, doklegod nedođemo gledati, i uxivani lice Isusa, i tvoje, *sursum in ceterum impurosum laoran.*

NA DAN SVETOGA ROKA IZPOVIDNIKA
PRVO.

*Beati sunt servi illi, quos cum venerit Dominus, invenerit
vigilantes, quod si venerit in secunda vigilia, et si venerit
in tertia vigilia, et ita invenerit, beati sunt servi
illi. LUC. 11.*

Takoje, blaxenstvo veche na svite ovomu ori, koisu sluge boxj, veli Evangelie, i ako irade visie blaxenosti, jivise putaju blaxenosti takogjer sluge boxj, jerko cele vute blaxeni, koisu veci sluge njegovi. Onaj veliki sluga boxj, kojega dajes slevenu svetu- jamo ispovenu Rok Sveti, nemoxete veche da nje bio iz medju veci, i frichan slugah boxj. Nitko drugi nje Ldio, nitko drugi nje shdio, nitko drugi nje obfajno toliko, i nitko bedao, i Lcio u cernoj nochi ove raste zemlje. Ali, kaca je ovako po Evange- liu nistofam Roka dvaput blaxena, ovo predskazujechi život nje- gov sahodin, da ne samo nje od dvaput blaxeni, veche daje cietiri puta nefrichan. Nefrichan s-rodbinom: nefrichan s-domotodcih: nefrichan s-likov: nefrichan s-bolešjom. Daje fricha i blaxenstvo, koleje u Evangelu oberchaie, samo fricha, i blaxenstvo od drugo- ga svita, bishobie odgovoriti moglo; ali Gospodin u Evangelu go- vori: da ne samo blaxeniche hui sluge njegovi na drugomu svitu, veche dala i lafa na ovomu svitu blaxeni, *beati sunt*, blaxeni jesu. Ako dakle sluge Gospodina, koji bida o drugomu, i trecheru bde- rju, ne samo blaxenifa na svitu onomu, veche i ra ovomu, kakoje to, daje Rok, ne dvaput, veche cietiri puta na svitu ovomu no- frichan bio!

SS. R. visie putah frichu dofixe dvostrako nefricha, i visie utah ori, koje dvostrako frichan, biva cietveostrako nefrichan. Kadalam ja hotio na ovo pitanje odgovoriti, ovo slucahi Evange-

He namirile na drugo. U istom Evageliju iz početka zapovida Iisus onima, koji hoće da služe, da budu prilični slugama, a i čekaju svoga Gospodina, a Rok, koji je toliko služio, i hotio je toliko služiti Iisu, što je učinio? Na miho toga, da se učini priličan slugama, koji čekaju Gospodina, učinio se priličan istom Gospodinu. Sluge Iesu sveti, Gospodin jest Iisus; pak ako ti dobro promotrimo život Roka, najčistijega priličan ne drugima svetima, veče istom Iisu, i ne samo jedan put, nego čistiji puta. Priličan Iisu rođenomu: priličan Iisu u tavnici: priličan Iisu propetu: priličan Iisu mrtvomu. Dakle veliki sluga božji, obojiti sveti! čudnovati sveti! jerbo morali biti, i morali se naći veča triča od ove, da se jedan sluga učini priličan istom Gospodinu? Štinito da se. Dakle sada evo vidite, kolikotule, i kakotule slavno nefriche priobratile u friche i blaxenosti u Roku. Čistiji puta rekao sam, daje Rok bio nefriche. Nefriche s rodbinom nefriche s domorođic: nefriche s likom: nefriche s bolešjom; ništa remanje buduci daje Rok sovina sve čistima nefriche učiniće priličan Iisu, zaradi toga niu nefriche, veče friche, i blaxenosti. Ovo dok ja ne daje ukazem, i potverdim, imajte uzterpjenje, i pažnju, a ja počimam.

Perva nefriche Roka bilaje s rodbinom, jerbo ista rodbina, koja je bila od njegove kervi, ješga odbacila kano jednoga inostranca. Imao je Rok od svoje baštine Mompelomu Derxavu. bio je Gospodar, i bio je posidnik od mnogoza bogatstva; ali kakono sveta duha još u cvito svoji mladi godinah, pridaje Derxavu i podložnike svoje Strice: razdijelo je od svoje dobra čbilo siromahum, i kano jedna firota otišao je bio u Talsansku, da pobodi u Rizu ona sveta mišlah. Posli malo godinah vratio se natrag u onoj istoj oditci, u kojoj je otišao; ali niti njegov Stric, niti tko drugi od njegove rodbine ješga poznao, na takvi način, daje morao živiti u svojoj derxavi kano firota odbacit živine od svoje roda, i od svoje kervi.

Nemoga ja ovdje učiniti SS. B. da se veoma sečudim, videti, da njegov rod, i njegovi podložnici nisu mogli poznati u toliko malo vrimeu jednoga mladicha ondi rođen, jednoga mladicha ondi odranera i služena, jednoga mladicha svoga Gospodina. Ilaje ovo nepoznanje bilo u Roku, ilaje bilo u očima, kolikoga gledati? Ja velim, daje bilo u stanju Roka, niti ima na svitu koja stvar, kojabi priobratila priliku čovjeka toliko, koliko ranje ili fricho,

frichno, ili nefrichno. Doshliše sinovi Jakoba u vrijeme glada u Egiptu tražiti žitne, i prikazavahu Josipu, kojie bio mišo Kralja u ovoj zemlji, veli pismo a): *Josip je isti poznao, a on od nje nije bio poznao.* Čudna stvar! činilo, da nije tako moralo biti; jerbo braća njegova kazano staru, vasku vremena poznavali Josipa, nego ni Josip, budecti datoga poznavali još od bestike, još marjana, u koje vreme on ni nije poznati mogao; pak opet, biloje jednan put deficit, a drugi put jedanaest braće zajedno s-Josipom, a lastnojeje, da mnogi poznadu jednoga, nego jedan mloze; vreme takogjer jest bilo jednako, za koliko vremena nisu braća videla Josipa; za toliko nije Josip vidio braća. Zašto dakle on ni poznao, a oni njega nepoznadoshe? Uzrokje ovi, jerboje Josip priobradio stanje, a braća nisu; braćalo bili pastiri od dustištva, pak i ondaju bili pastiri; Josip, ilina jest; bioje pastir, ali onda, kadju oni k njemu doshli, bioje mišo Kralja u svemo Egiptu, i zaradi toga promienioje prilika perva. Čitaje moxobiti komogod mačno ovo povirovat? Ali brax tako jest, i tako nam karaju izgledi svagdanji na svitu. Oraj tvoj pristelj prie malo vremena pomogaojeje, pošloje frichan, penjeje dobra; i evo vechete gleda s drugima ocima, slushate s drugima ushima, govornji s drugim jenzikom. Onaj drugi, prie tri dana uside u stanje frichno, uside na dostojanjivo, na Gospodilivo; i evo ono, shtoje bilo u njemu ljubavi okrenulojeje u oshroclju, ono, shtofu bile trepavice, pošleku obrve, ono, shtoje bilo poznao, pošloje oholost. Kakvoje tu obrachebie pristelju? Tkodje priokrenuo tvoja naliku, gdje ore oči, s-koimalime prie gledao? gdje ose usu, s-koimalime prie slushao. Gdje ose lice, i ono serdce, s-koimalime prie doclekivao? Ah ah nepitajega! promienioje stanje, pošloje frichan, i zaradi toga promienioje svakoliku priliku pervashuje.

I da nemislite, da imo frichno stanje priobradio priliku cfovlita, promislite John. Posli kakove on mloge tace, i revolje pri-terpivshu bio pošavljen u pervashoje stanje, veli pismo b), *distihsa katus for pristelji, i razlika, hofags prie poverash.* Tri stanja imaoje Job, u koimalime nahodio, pervoje bilo stanje frichno, drugo nefrichno, a treche opet frichno. Akofa dakle pristelji i rodana Joba poznavali u prvomu stanju frichnomu, zashtoga nisu svi poznavali i pohodili u drugom stanju nefrichnomu, kadaje bio poun raz-
uab?

rah? i opet akoga nisu poznavali u drugomu svijetu nefrichnomu, zašto su došli i poznali u trećemu svijetu frichnomu? Uzrok je ovi, kojim kazao, jerbo ljudi na svitu nisu u frichnomu svijetu poznaju, a u nefrichnomu nepoznaju. On xalofa sveta cfovicinskoga na svitu! Ako si u svijetu frichnomu, ti nepoznalesh drugoga, ako si u svijetu nefrichnomu, tebe nepoznaje drugi. Nam Rok nije morao terpiti ovo nepoznanje; jerbo budući on, kvasje bio u svijetu frichnomu, i sebe, i nji dobro poznavao, nisu oni morali njega oslaviti u svijetu nefrichnomu. Ovoje takle oni nefricha, ovoje ona tega privelika i xalofa serdca, kojeje Rok podnosio od svoje rodbine, od svoje kervi. Nastanecanje, ja velim, da nije bila nefricha, veche fricha, i blaxenost velika, jerboje po ovomu pit lican bio svomu Gospodinu.

Porodiloje Ihs na svitu ovomu, kako zrate, u velikomu zapustjenju, i siromastvu; shto promisljajuci sveti Ivan Evango-lfa, ovako govori: a) dostaoje Ihsina, i svoji njega primili. Licilo oni ljudi onda na svitu xivochi poradi dva uzroka licitovi, jedno porad siromastva, drugo porad uputjenja; biloje njegovi porad siromastva, jerboje on sirom, i biloje njegovi porad uputjenja, jerboje za nji uputio, kerv i put cfovicansku na sebe ureo. Zaštoje dakle nisu poznali? Zaštoje nje kao svoja primili? Ah ovoje bilo zato, jerboje Ihs bio, za cfovika ovoiliko terpiti, i podnositi. Sada, volim, gledajte, jeli Rok prilican Ihsu? Ja velim, da nejma prilicnosti skladne, niti ocitne. Dostaoje Rok svojnima, i svoji njega nisu primili, dostaoje u svoja serdca, u svoja kucha, u svoja bashina, u svoje dobro, i savimtim njega primili, njega poznali, jerbo njegovu podloxricu, njegovu sludu, njegovu rodbinu i njegovu pristecu jelega scinili kao jednog nepoznanca, kao jednog inostranca, i oni, kojeje on uzdigao, i oni, kojisu stajime njegova dobrach xivali, i oni, kojaje oslavio svoja bogostivih, nitko njega nitko poznati, ni primiti. I da bude slicnost Roka Ihsine Boze rodbinomu jednaka, kakogodje Ihs na porodjenje svomu veliku tegu, i xalofa izao, shtoga ljudi nisu poznali, videchi daga xivine poznaju, buduchie tuxio po Proroku ovako: b) *Poznaj vel jezga Gospodina, i sjeo jeste jezga Gospodina, a Ihsa nje ne poznac*: tako Rok videchi, da u ono isto vreme, kadaga ljudi nisu poznali, jezga poznala jedna xivitica, jedno pash-cic, kojemu je sluxilo, i njegove rane lauchi licilo; videchi o-

vo,

vo, velim, Rok, terpioje velike tuga, i velika xalost na svomu serdca nahodechise u ovačkoj nefrichi. Savintim rje bila nefricha, vecha fricha, i blaxenost, jerboje prilicna bio svomu Gospodaru; i zaradi toga: *besti fan frici illi Et.*

Druga nefricha Roka bilaje s-domorodcima, s-jednoderxavcima, s-jednovaroshinama svojima. Onda, kadaje Rok potovao iz Francuske u Talijsku, bilaje vojvka medju Francuzima i Talijscima; i poradi ove vojske dogodilese Roku dvi nefriche; jedan, jerbo kadje dosao u Talijsku, Talijsci derxalifuga, i scinili, da je on nepriatelj; druga, jerbo dostavshi iz Talijske u svoje Kraljevstvo Francusko, Francuzi derxalifuga, i scinili, da je on izdaica, daje uhoda. Moxali biti vecha nefricha od ove, da jedan clovik nepravednii, jedan varoshana najvirnii, jedan clovik najvisti, koje ishao u Talijsku zaradi ljubavi bozje, i vratioce u Francusku zarad ljubavi svoje derxave i varoshi, pak dase scini kao jedan izdaica, i kao uhoda, i svetlu toga brez svakog izpitivanja, i brez svakog znamenja krivice, dase meche u tavnicu izvezan? Ah ovoje xalost, ovoje tuga, ovoje nefricha u kojeje pao Rok kod svojih varoshana.

Bratja Josipova kada su dosli bili u Egypt, da reknu kupcu, toliko su i taku bili razxalostili, daimseje serdce, i dusba razdijivala samo zato, shtofel ondi derxali i scinili, dasu nevirni i uhode; ali je ovo bilo za njovu kashiga, budach dasu oni prije segrubili protivu svomu bratu sgrubom od nevirnosti, kako oni sami izpovijaju govorechi: a) *Doklyno ova terzino, jerboje sagrubili* prodavshi nashega brata. Ali da Rok, kojeje bio uvijek jedna pravdnost vira, i jedna viraost pravdna, pak daga isti njegovi varoshani derxe, i scine kao izdaice, i uhoda, ovoje bila toga, xalost i nefricha, od koje vecha biti nemoxe; i savintim evangelie veli, da je bio blaxen, a zashto? zato, jerboje bio prilicna svomu Gospodaru u svruci.

Onda, kada su dosli nepriatelji Isusovi, daga uhvatite, odgovorio je Isus njima i rekao: oni, koga vi traxite, jasan, i odmah se pali na cenu zemlja svrkolici, koju za ovu svrhu bili dosli. Posli toga Petar, kao serdosani Apostol, izvadvishi macs udara prvoga, kojaje dokvacio, i odsikromije ubo njegovo desno. Alimu Isus zapovidi, da postavi macs u svoje miho, pak onda uzme ono odliceno sho, i podstavivshiga na miho svoje takoga ozdravi, da

dale nije ni poznavalo poraznje. Što mislite vi SS. ovakva dva čuda ucinivšate po lusu, i ovakva dva zamerja desnice boxanstvene dogodivšate ondi prid svima, što su morali činiti oni ljudi, i oni vojnici? Meniše čini, da su morali profertise svi na crnu zemlju prid toge lišta, i iskati oprostenje od svoje zloče, i sagrišbenja; ali nije tako bilo, veče protivnim načinom, uložila ruke svoje u njega uhvatilišuga, svezali, i zatvorili. Sada pazite, jeli Rok bio lišta prilicsan? Onda, kadaje Rok bio zatvoren u tavnici pravedan brez svake krivice, skupjalifule okolo one tavnice bolešnici od svake versli, i gluh, i rohm, i slapi, i biloje privehko člado gledati, gdi Rok zatvoren u cernoj onoj tavnici, davaoje svitloš onima, koji nevide; svezanima rukama davaoje ruke, koji nisu ruke imali; noge avozdom begnose imavali, davaoje noge onima, koji noge nisu imali; dale ljudi slapi. Čadi namilofitvi, ljudi nerasthli viditel ta čudelah? videti ta nebeska svidočanstvah? videti ta boxanstvene desnice čudocvornih? pak zashto nerazbiete to tavnica, zashto nerartergaete te negbe i sioxice slujegovi rukah i nogah? Jeli mozoghe, da mozete gledati tolika čudelah, i dobročinstvah, i savimtim derxati zatvorena onoga, po komstu učinjera? Takoje, jerbo takoje moralo biti, da Rok bude prilicsan svoma Gospodinu. Ius čini čudelah, čini dobročinstvah, i pak vattajuga, vaxuga, zatvarajuga. Rok sveti takogjer čini čudelah, čini dobročinstvah, i savimtim vattajuga, vaxuga, i zatvaraja. Da bude rekao jasam, jasam Rok, jasam vash Gospodis, bilbi ifinito pali prid njegovu noge, i poznaliga za svoga Gospodara; ali Rok nije hotio, farno da moxe biti svezan, zatvoren, i tako prilicsan svoma Gospodinu, i zaradi toga nije bio nestičan, veče blaxen.

Trecha nestična Roka bilaje slikom; jerboje druge kuxnom boleštom udarene ljudi ilicfio, a sve ilicfio nije mozgo. Moxeli biti, i moxelite najti vecha nestična od ove, da jedan človik daje lik drugima, a da on brez lika ošaje? Ja velm, da vecha nestična od ove biti nemoxe. Vecha nestična, kojeje ikada svit ovi terpio, jeft bio potop opčeni, ali akofu bili u ovoj opčenoj nestični koji ljudi nestični, jeft bili oni majstori, koji korablu Noevu pravili; a zashto? Evo za toliko godinah stajalife oni ljudi pravchi oru lagju, tikada na svitu nevidjera, za toliko godinah mufitufufe, i znolli, sada sikli, sada vorili, sada tesali, sada mirili, sada rizali, sada sklapali, sada savjali, sada smolom lipili,
pak

pak na posljedku, kadahu dogotovili, da u nju unide Noe, njegovi sinovi sa svajima, i svaka vesla od xivinah, a oni naršori, oni ifi, koje korablu spravili, da ofanu na dvoru, i da poginu. Velikaje cvo nefricha! za drugoga praviti lik, a sam ofani brez lika: za drugoga praviti misto, gdichefe sabraziti i xiviti, a samfe potopiti, i umrti. Oh koliko imade i sada na svitu ovakvi nefrichni u svakomu lanju! Toliko Stareshtina duhovni, kol ozdravljaju duše svoga stada, a megjuto svoje derxe bolelnu. Toliko vichnikah, kol druge sviteja, a megjuto oni brez svakoga svitovanja xivu sa zla na gorje. . . Kajtaje bio veliki misnik, i učioje lik skora valja, dafu svit spali, a onje sam oftao brez lika. Akitofel bio'n vichnik u vrime onu da nije bilo boljega, i savintim takofeje zlo svitovao, dafuje obifivšife u svojoj kuchi ublo. Nije ovako Rok fvedi, on'e bio zvan od Boga da licfi, licfioje i duše, i tifeš. Licfioje duše dobro, i sveto svitovanje davajuchi, kripofi usgajuchi poniznosti, rihosti, uterpjenje u tegi, u nevoji u bolešti. Licfioje tifeš, jerhoje lik davao draguna, a onje brez lika oftao, drugeje oslobazjao od bolešti kuxne, a onje sam kuxan bio: drugumaje davao zdravje, i xivot, a on ifi od bolešti kuxne moraoje xivot fvershiti. Nahanemanje po ovomu nije bio nefrichan, veche frichan, i blaxen, zaštoboje bio prilicfan svomu Gospodinu. Samo pazite.

Smert Icfiova bilaje nash lik, ali nije bila lik njegov. Nas je izlicio i ozdravio, jerbo nam je dao xivot, ali nije oslobodio sebe, jerhoje umro. Ovoje ona priviškoh ljubav Spafitelja svira prama nami. Onda, kadaje on veche na krixa izdišeo, pfovalifa Pifci, i Farifei govorechi: drugeje oslobodio, sam sebe osloboditi nemoxe. Velikaje ovo pfovka bila protiva Icfu, ali velika takogier i slava poradi njegovoga uterpjenja, poradi njegovu milofenja, i poradi njegove ljubavi. Kadahu govorili, da *umaxe oslobediti sebe*, ondash pfovali; a kadahu govorili, *drugje oslobedio*, ondashu davali slavu največu, kojaje za Odkopitelja; jerbo u ovomu vidilafeje njegova prigorucha ljubav, buduch daje oslobodio druge, i drugima dao xivot, a on ifi, da drugi xivu, jest umro, i xivot fvershio. Ovakoje bilo s Icfu, i ovakaje bilo posti slugom njegovim Rokom. Ozdravljaoje Rok i oslobazjao fvekolike bolešnike, fvekolike boleštnom kuxnom udarene ljude, pak kadaje svit vidio, da i Rok irado, i daje upao i on u bolešt kuxnu, ondash svi mislili, dafche osloboditi i sebe, i govoriliu: drugeje

oslobodio, a sam sebe osloboditi nemoxe, oslobodi i sebe, i nas. Ali Rok ozdravljaše druge, da bude prišesan svomu Gospodinu na smert, davaše xivot, i zdravje drugima, a oje u ovoj istoj bolesti najposli xivot svershao, i zato blaxenije sluge takvi.

Bioje takozjer Rok nefrichan i-bolestjom. Terpiti kakva-god bolest na svitu, cfinite, dase terpiti mora, i bax tako jest, jerbo smo svi ladi umerli, i zato takva bolesti morabise pre nazvati zarav, nego nefricha; Ali terpiti tega, nevolju, bolesti od koje nemoxe biti gorja, toje velika nefricha. Takote dogodi Roku, razbolise, i razbolise bolestjom kuxnom. Iz medju ostali tuz-gah, i nevoljah, koje cine bolesti kuxna strahovitu, dvi nahodim, kojca od vechega straha, i od vecheg gorkosti. Perva jerbo je kuga takva zlo, koje nam smert zadaje po istom onomu svoru, koiamu xivot daje, element nashoga xivota jest zrak skom disanju, kuga jest takozjer zrak, ali zrak pogani, i otrovni, pak da cfovik pije, o-va otrovu orda kada dishe, da isto disanje, i oddihaje, kojeje nasla rahna, i nash xivot, da nas ubija i isamni boche rechi um-ri, dhati i odihati boche rechi xivati, onaj, kol indihne, umre; a onaj, kol dishe, xivi; pak da cfovikta ubija ono, shroje moralo biti njegov xivot, i daga ubija na kakvommu drago mife, ili u kuchi, ili na dvoru; ili jo, ili pije; ili stajao, ili hodio; ili fido, ili lexso; ili radio, ili plandovao, illise xalošio, ili veselio, odmah kakote okusi ovoga zraka, da pada, da umre, da xivot sversai. Ah oje strahota, ojeje tega i nevolje kuxne bolesti! Druga tega, i nevolja kuxne bolesti, koja nje cfini strahovitu, jest ova, jerbo u (vakoj dragoj) bolesti najveche dobro, kojti mo-xe uciniti oni, kol te ljubi, jest, da stoi kod tebe, i dadi sluxi; ali u bolesti kuxnoj najveche dobro, kojti uciniti moxe oni, kol te ljubi, jest, da rekne: *Zalele od smre, bixi od mser.* Dabi bolest kuxna i nebala bolest smertna, samo zaradi ovoga strah i gorkosti probija serdce. Svershaoje zarucnica poslicnje poglavje pisamah razgovarajuchise svojima zarucnikom, i veli ovako. a) *Figc, dle-še mš, dragi moj, i mliše moj bixi, ovošu bile poslicnje ricši, ku-jeje izastila zarucnica, i sovamaje svershala xivot, i svershalaje knji-ge od njedni dogagjah. Ono, što ja ovdi promishlam, jest o-vo, da pšino mšoxe od shtaje zarucnica umerla, premakaje u svomu xivotu plaxe dozagaje terpila, košejoj mogli xivot uceti. Akoje dakiše zarucnica bila toliko jaka protiva tuzana i nevoljana*

dla,

tiša, i xalofi duše, akoje bila dva puta pogibeljna bolesta, i o-
 zračavajze; akoje bila ran'ca, i izbilistaje; akoje bila u vojsci, i
 vratilaje xiva; akoje bila ofavita, i poverdita, i selvintim bilaje
 flata; kojeje bilo to veliko zlo, protivu kome nje mogla obstati,
 i kojeje bilo to veliko zlo, koje nju ubi s-riscna u usli? Ilic ricii
 p'ira kazuju: *Pige, d'lebe mi!* nalli moji bixi. Vidilaje zat-
 rucnica u takvomu stanu (kakvomu drago ono bilo) da'e primorata
 bila rechi svomu pohaj'nomu, da bixi od nje: pak da'e vidi za-
 rucnica u takvomu stanju, da rechi mora onomu, koga ljubii, bixi
 od mene, nepustaje od straje ameria, ovo zlo jedje ubilo, i x-
 vor uzelo. Velikala zlah bolefi, velikala zlah ranne, vojake, tuze
 nefriche, brat i nevola, kojeje terpla zatrucnica, i kojeje terpe
 sa ivite, ali zlo, u kome ti morash rechi onomu, koga ljubish,
 bixi od mene, ovoje zlo od svim zlah. Takvoje zlo kuga; jedno
 zlo, u kome ti rechi morash onomu, koga vecava ljubish, i onaj
 tebi, kol te vecava l'abi: *bixi od mene, d'lebe od mene.*

Ovoje izpitaje kuxne bolefi samo kolikose ona doticse i va-
 koga po nase clovika, kakvije bio i iveti Rok; kolikose pako ku-
 ga doticse opehine, tojosi fellah, varoshah, tradovah, derxovah,
 i kraljevah, tkoche, i tko moxe radoša iztomacifii tuze, nevola,
 i nefriche, xalofi, plac, brat, i gorkosti, koja bolefi kuxne
 zrtvuje? Zatvoreni putovi, zatvoreni gradovi, fellah, i varoshi,
 zatvorena tergovina, kopovanjah, i prodavanjah, zatvorene Cerkve,
 kapelle, i Oltari, zatvoreni drumovi, skelle, i chaprie, i savine
 pritergrato cfoviciansko ishajanje, razgovori, igre, i vechenje.
 Putovi svikolici zaflaviti, flaze, lokaci s travutnom, s koprivama,
 i s korovom pokriveni, kako nam kazuju nashi roditelji, i nashi
 flari, kolju u ovomu iforu varoshu prije 50 godina svojima oči-
 ma ova tusa, i nevolaju gledali. Vrata dvorovah, palacah, v'roki,
 i niski kucani iz nutra podsperta, i zaficfena, probovi svejednako
 otvoreni, re u Cerkvah, riti u blagofovitomu mislu, veche svan
 varoshu gdipod c polja, gdi vishe patah xivi, kol mrtve nose,
 ondise u jednu linu zajedno smertvima sobaraju, i xivor sversta-
 je. Dobrah, i bogatvjah, kolistse tolkom mukom i tradom skr-
 pila, tolkom lakomofijom cfovala, vechefu potlacfira i bacita, ne
 u vodu, veche u vatre, da izgore, i da'e u pepeo obrate. Ila
 ljubav saravna od svoje kervi, ili s'lvime u ferduca uternata, ili
 zaboravita bixechi Otac od sina, brat od brata, zarucnica od za-
 rucnika, sestra od sestre, xelechi svi pobichi i od sami sebe, ali

nemogu, niti imadu kada, jerboje sve zatvoreno. Ili razlog naravni dervi privezane, i zatvorene svake u svojoj kuchi, da ili oni od drugoga, ili dase od nji drugi neotrije, zadovoljni umerti, i gladni, da jedan priko drugoga mertav na zemlju pada. O tugo, o žalosti, o frahu, o nesreće u ovakvomu vrimena! a) Sedamdeset hiljadah dušah umorije kuga od puka Davida Kralja fano za sbeft urah; promislite u ovoj ovakvoj frahoti, jeste mogao naiti jedan clovik, koji u febi bio, i jeli bilo viche na noga xivi, nego proferiti na zemlji mertvi? Ono, shto velim, SS. B. i o. o., shto neznam kakochu rechi, Bogbi dao! da mi ovo fano cikjeno, a da nevidimo, da slushamo fano ova kazivati, a da mi isti nekashamo. U polovici od porazaja, i od pomora, kogaje ciniia kuga u o-nomu puku Iraeliskomu, dipaje oči svoje oxalofjeni Kralj koebu, i vidioje Angela gulim, i kervarim maciem, gdje prid veche i fverna sloga dvora, i kuche Kraljevske u Jerusolima. Oh dabi Bog otvorio nami nashe oči, kolkoje istna, dabi i mi vidili isti macs, i pristaju boxatliveza bolje, nego vidimo, toliki pomor, tolike vojске, tolike hotefi, tolike ishane, tolika skupocha... Samo rekavshi, shto josh nje pomor kuxai. Grih oni, zaradi kogje Bog kashigovao Davida, prama nashima zlochama i grihima moxete zvati pravednost; ali onda ni Jerusolim, ni zemlja Iraeliska nije imala koga, koga mi imamo, sovim imenom branitelja, i o-dvicitnika protivu kuga jest Rok imenovan, i nazvan od svega svira; nihtanenunaje menje vidli ovo malena slava, imam ja drugo ime, koje fano moxete izpojedaofiti njegovomu moguchemu branjacu, daga nazovem: kuga od ille kuge. Vidivamie moxebiti ovo kakva novina? Ali bash za vechu slava njegovu, i za vashe vechu zasudjenje ja velim, daje Rok bio kuga od ille kuge, i po ovomu prilicasaje bio svoomu Gospodinu na krizu prosperomu, i zaradi toga frichan i blaxen. Samo imajte josh malo uterpljenje.

Vechu prie mlogo vikovah, negoje Ius bio propet na krizu, postaoje da jednu pristaju protivu kugi, dase progafi po Oiea Pro-zeku. *Ene agfis tra, o polje, o kuga, jachu biti kuga tvoja, o-vako bash stoi u poglavitomu pifnu Evrajskomu, gdi u nashemu ovakoje pifano b): o smert, jacha niti smert tvoja.* Vecha i bolja palohitni ricnih biti nemoxe, ali istina, priloxenje, i namjenje ovu ricnih vidlie, da imadu niku teshakochu. Kuga, kakofim rekao, jest jedan pogani, i otrovni zrak, kakofe dalje moxe rechi, daje

daje IIsus propet na krixu bio kuga? Iachu za ovo odgovoriti, ali prije valja raziti odgovor na drugo pitanje. Ja pitam, zašto je IIsus htio umri u zraku, i na zraku? u zraku, buduć da je bio uzdignut na krixu; na zraku, buduć da je bio propet na jednoj ociftoj, i odarivenoj plamni. Mogao je IIsus umri u Cerkvi, i vridnobi bilo, buduć on bio jagajac oni, koje je morao prikazati na po'vstilište Oca nebeskomu za naše odkupljenja. Mogao je također umri na zemlji, i pristojnobi bilo, buduć da zemlja, i ljudi na zemlji bili su oni, koje je on imao spasiti. Koje dakle uzrok, kojaje priglasio, da neumre, negoli u zraku, i na zraku? Pitajje, i odgovor na isto nije moj, veče S. Ivana Zlatoustoga. *Quare in aëre loco, et non subter? in excelsis loco, ut ante naturam periret, ostendit est.* Odabrao je IIsus terpići na zraku visčohi na jednomu krixu, i uzdignut na jednoj plamni; jerbo kakogodje životom svojim posvetio zemlju, tako je htio svojom smertnom zrak ocifiti: u životu, hodajuci od jednoga mla do drugog, posvetio je zemlju svojim bogostivenima nogama; na smerti uzdignut, i razpet na krixu ocifitio je zrak svojim bogostivenima rukama; ali kažvaje bila otrova, kakva necifitochu u zraku, koje je ocifiti morala? Kažvaje to odavna, i izomacnio sveti Atanasio, i sveti Cyprian ovaako: *Sancti in aëre morere, utique ad crucis vivit ferre, caradi etia Gospodin ut hinc morere est, hinc ad crucis vivit ferre, caradi etia. Gaspodin ut hinc morere est, hinc ad crucis vivit ferre, caradi etia. Gaspodin ut hinc morere est, hinc ad crucis vivit ferre, caradi etia. Gaspodin ut hinc morere est, hinc ad crucis vivit ferre, caradi etia.* Onda, kada su đavli pali s neba, nisu svi pali u pakao, veče mnogo ostali u ovoj doljoj strani zraka za moći napastovati ljude; oćiuci i sveti Pavao ove necifite dahove naziva a): *Magnosque traha ovoga, prestans aëris hujus.* Kakogod dakle element ovi zraka jest bio opopneit, otrovat, i okazit od ovi necifiti dahovah, da moxe IIsus ozdravit i ocifiti ovi element, jest htio u zraku dillovać otajstvo od odkupljenja, i odabrao je iz medje ostaloga orudja smerti jedan krix, kojibiga derxao visčeha, i uzdignuta od zemlje, da tako moxe ozdravit zrak u istome zraku. *In excelsis loco, ut ante naturam periret.* Ovo je bilo otajstvo krixu faktiveno svima vikovima, skolmije IIsus pristio po svomu Proroku, dache biti kuga od iste kuge, to jest kuga zdravja i života protiva onoj kugi, kojaje morala, i smert zadavala.

Na ovi način, skolmije IIsus na krixu propet bio kuga od kuge, to jest kuga zdravja i života, protiva kugi smerti, bio je a-

kogjer i Rok kuga zdravja i života, prodiva kugi, koje moriša, i smert zadavala. Ovo za potverdit reitaxim drugoga svidoclanfiva, nego svidoclanstvo svekolike Cerkve Katolicanske u Saboru Konfianciamu. Unishloje ovo zlo, ova kuxa boleti u grad, i varosh Konfianciu bash onda, kadaseje onda derxao sveti Sabor god. 2413. Svekoliko gori, svekoliko u plamenu kuxomiu, svekoliko u pomoru. Ureclse ova sveta Skupstina klloga za najti milloferdje, i lik od ove boleti, i cfinu rofiti u procesionu priliku Roka svetoga; stvar cjudnovata! ili stvar brez cjuda! karo daje izishla jedan kuga protiva drugoj kugi, ili kano daje izishla kuga zdravja, i života, protiva kugi smerti, i pomora. Kakogodje ishao, i napridovao procesion s-prilikom Roka, takoje ishlo, i napridovalo zdravje, i život; i kakogod u ploboli kuge, ia strahom videse jedni padati leve strane, a drugi leve strane mertvi, tako kadaseje nosila prilika Roka, svelikim zachudenjem, i prolivanjem suzah od vetela, jednisa utahali leve, a drugi leve strani zdravji; najposli svekolici skocle spotteljah na penxere, na vrata, na falkak, na putove dixuchi glas do nebelah blagosivauchi Boga, i fahlechi Roka kakono svoga odvitrnika, i branitelja, koje nji oslobodio, ozdravio, i kugu ablo. Ovoche rechi zrak ocifiliti, ovoche rechi bti kuga zdravja, i života protiva kugi od smerti, i od pomora. Nitje ovo dođa bilo, nego kakoje izneshena bila prilika, i nosbena po putovi istoga varosha, nje potribe bilo, dase profu boleznici po putovi, vechesa ozdravljali u svojima kuchama, u svojima boleznicama, i najposli u svakoj strani, u svakom bucxaku varosha; i shtoje vishe, bilaje okuxita svekolika ona derxava, i zaradi toga na izneshenje prilike ishloje zdravje i život od mifa do mifa, od jela do Kastella, od Kastella do varosha, i tako svakolika derxava ocifiliste, svekolici ljudi ozdravili, i kuga sifvime sfervena otala. Evo tada vidite, Res u narucstaju krixa, Rok na ramerih ljudin, jedan i drugi vzdignut u zraku, a zasho? jedan i drugi za ocifiliti zrak otrovni, jedan i drugi za ferti kugu, koje moriša.

Ovoje zlo ss. b. ovo'e manx, i kashliga boxastivene pravde, kojusho mi vechu odavno zasluxili porad nashi priveliki vlochah, i sagrihsberjsh. Ono, shtoje prafstojno, i shto mi valja da cfinimo (ako ras nezastipljaju nashi grihi) jest ovo, da buducni kada b-mamo pripravati lik, imamo ovoliko mogucha odvitrnika, i brachtelja nashega od strahovite kuxne boleti Roka svetoga, daga po
stru-

sitajemo, slavimo, i sjemaje molimo, da on slidi i u napredak nas brani, kako nasje do sada toliko godinah branio. Molimo ga, da stane medju onima ozano smrtivima, kojeje kuga pomorila, i medju nam, koje kuga nemori, pak da radi kao Aaron veliki mislik za nas, da odvraši od nas Ivenoguchi Bog ovi bics, i ovu kashiga svoje boxanilvene olvete. Mi mejtun chuvajmoše griba, kojeje kuga asbe dushe, pak slidimo Roka u dibusli, i ljubavi prema izkernjemu, i u uterpljenja, da barem, ako nemoxemo prilicni biti, kao Rok, Gospodina, prilicni budemo slugama, koji cickaju Gospodina, da kada pokuca orvorinomu, jerbo posli toga i onche nam orvoriti Kraljevstvo nebesko. . . .

NA DAN SVETOGA ROKA IZPOVIDNIKA DRUGO.

*Præcedat Dominus meus ante servum suum, et ego sequar
vestigia ejus. Gen. 33.*

Akohi ja todo vashe spoznanstvo, cistai Varoshani! prilikovati danas jednoma slabu plemenitomu, koje i u pramo, i u nepriatno vreme sve na dilje svoje xilite praxa, virajte meni stanovito, da takva fanis, kakogodie u posahljedina braz svakog ponosiva, tako i u sablircju jest brez svakog ulaganja. Zashitoba, prenakoje vechu toliko putah sunce svoje terecianje svershilo, premakoj vechu petdeset i ceteri godine prosblo od kakofite Bogu obehali ovi dan sveckovari, i komufe aspomena cizni od slavne smerti Roka, sefelnim ni pojedan sacini nješe uternalo pervo uxganje, niti porvanjshalo vashe bogoljubstvo prema njemu, pacse chudo, da sve vechu, i vechu biva. Sonina istina neshljenjima, i chuchenjima, skoinafu vashi stari prvi put prikazali prid noge njegovu Oltara svoje molitve, i svoja serdcah, sonira istina vi ponavljate sada diljah vashega spoznanstva. I kao daje ovi dan oni isti kada je ljata, i stanovita bolest kukca brez obzira morila, i kao daje oni

oni isti dan, kadaje sverbu poka vašega po njegovemu odvitovanju kuxno poraznje pristalo, viga posrejte i spohodjenjem, i smolitivama, i spivanjem, i sveim govorenjem, za mochi njega kolikole večna moxe proslaviti. Zaradi ove sverbe jzlam, primivši ove malemu slaxbe, prigru od providjenja ovamo došao. Oda-da i uzimam za temelj moğa govorenja ove riči iz knjige poroda poglav. 33. *Nets ide Galydas tria slagenstvo, a jactu stiditi slope njegove.* Slidije Rok one iste slope, koje veče zablaxio bio Odkupitelj naši Isus, slope od poniznosti, slope od ljubavi, i slope od terpljenja. Slidije slope poniznosti, skrivajuchi pod priproštom odiehom bijeg Principa, i svoga višako plemecita roda: slidije slope ljubavi sluxechi kuxnima u bolesnicu: slidije slope terpljenja uzterpljivo podnošechi pogerde, i nepravde. Tri dia u kratko na slavu njegovu. Vi megjuto imajte ponjnu sleshati more, a ja počinam.

Prenadbi sladka, i večela stvar bila promotriti tanko po tanko, jedan po jedan koracaj Isusa, isvivimča za scuzlavidi konac slave, i šale Roka, od potrebeje ukazati skupljene zajedno iz početka. *4) Smertifus*, pishu Pavao sveti Kerstjanom Filipinom, *eximifut, formam ferri accipiens, scilicet obedientiae usque ad mortem.* Sebeje unisatio, uzamši na tebe prilike sluge, učiojen podloxan do smerti. U ovima ričima, veli Ugo Kardinal, zadržajese sve tri osobite kriposti, kojetele svitile u Isusa, kadaje putovao, i bio na svitu ovomu: njegova poniznost, njegova ljubav, i njegovo terpljenje. Njegova poniznost, kada veli: *unifiofite*; njegova ljubav, kada veli: *unifiofite priku sluge*; njegovo terpljenje, kada nasodaje: *do smerti.* Ilixe ošlavio nebesah, i slavu svoga Otca, i isušaoje knam na zemlju: koliko deboka nije ovo poniznost! sluxioje nami, kolifino bili nemochal, i bolešal, i ozdravioje rane naši pribal: koliko višoka i večeloka rije ovo ljubav! podloxiojeje tolikina mukama, i gorkoj smerti krixa: koliko, i kakvo nije ovo terpljenje nepridobiveno!

Po ovima ilizna slopama isušaoje Rok josh od evatuche svoje dobi, junjehce pravedno, koji ne samo daje slidio svoga pafita derxechi za aam svoje koracaje kadgodbiga vodio, veče josh svolizna nogama isu njegove slope pristaljuchi: *scipatus vestigia eius, vestigia humilitatis.* Bloje on onda poradi smerti svoji roditeljah ošao bashinik i gospodar od jedne Derxave širje i plodne, koliko

Koi zadržaje u svomu krlu Francesca. Zašidni lepak za uzdržavanje jeftu bila bogatstvo, razkoshjah, poskterjah, veseljah, koju, dale naslagaje, zvalofuga, i manula, kano kadfe mazi lakvo slad-do na veselu pashu. Moganje on drag biti Foga i u polovici bogatstva, kano kadife cfavno, da nemeche svoju slavu i velicanstvo u savishnost i blago, veche, daje pushtovao, i ljasio Foga, obdržavio njegove zapovidi, i firote pomagao. Nishtarmanje ni-lu imali jakofi ovi zlatni kosopci uzdržatiga, dale neodreane svo-je derkave, i da nepridode vladanje svomu Stricu, a on da onde u svit xiviti nepoznan ofale dneve svoga xivota.

Tri versija Kerfijerah razlucfaje Ugo od svetoga Viktora, jednifu, veli on, kolfe savishe prilipe za svojom domovinom; dru-gifu, koi jednako promishljaju mistah, kano dainje svako misto do-movina; a trechi najposli jeftu oni, koi ova nashu zemlju promish-ljaju kano izganjanje, i na komunu drago mistu bili, icine sebe tra-guane iz one slave, kojaje njiova prava domovina. Perve versii Kerfijani jeftu ljudi slabi, i rakoputtari; druge jeftu ljudi jaki; a tre-che versii jeftu ljudi izveriliti. Jedan od ove treche versii jeft bio Rok, kolznajuchi, da najmano na ovoj zemlji falao pribivanje, ve-che da traximo dojduchte, obuzafofeje u priproffe, i putnickske ha-ljine, sakrivajuchi pod njima haljeg Principa, i svoga plemertiga kolina.

Oh daftega vidili u prilici toliko poznnoj izlaziti iz svo'e kuche, iz svo'e domovine, i upravljati svoje koracifaje onamo pra-ma Rimu, kudafefje vuklo bogoljubstvo one zemlje natopljene sker-vjom toliko hiljadah macenizah, kakvo prikazanje od zafudjenja nebi bilo svakom: ovo njegovo priobrachenje? Promotrimoga u prilici Jakoba u razlicitomu vrimenu, i u razlicitomu stanju od Gospodina bogata, i od siromasna pastira. Vrachafefje prava svojoj domovini Patriarka Jakob iz Mesopotamie, kada ovo do-shavshi do brigovah Jordana uzstavife na jedan put, i bacivshi svo-je ocki fverciu one vode: ovo'e, rekaoje on, ovoje dobrele ipo-minjam oni ili potok Jordaa, kogafam prishao u niko vrime: ja jedu nifam oni, kojifam bio onda. Onda, kadafam prilazio, blefam pastir brez ikakva sladda, a sadafam pastir od mnogi sladdat; onda-fam izishao iz moje kuche, i otishao iz moje domovine sjednim shlapom u ruki, i frazderitom haljatom na plechi, a sadait vracham

H h

bogat

bogat sbogatina kolena cavanima od dvi csetta hjuh o). In ba-
 calo meo tranfi Jordanem illum, & tunc regressus cum dabus tauris.

Nijel ovo xiva prilika Roka, kadaje trishao, i poshao be-
 strinik za svojim Otcom u zapovidanju svoje derxave, i kadaje iz-
 shao iz svoga svoga dobra derxecki otajko svoje ime, i svoje zla-
 menje od vlastellina? Unishaoje bio u svoja dobrah veclim, i svi-
 tlim veličanstvom nego Jakob, kadafeć vratio u svoja domovi-
 na, a trishaoje, i otishao iz svoga dobrarah gorji, i siromashni ne-
 go Jakob, kadaje otishao u svit iz svoje domovine: unishaoje Rok
 skranom na glavi, a trishaoje i otishao strudentim razlavkom, un-
 shaoje zagernut plashtom od kadife, e trishaoje siromashnom va-
 nezom haljanom, i uxetom opelac: unishaoje gospodin od svia do-
 barah, i podloxnikah, a trishaoje kao priprostiti putnik torbicom,
 i strapom u ruki. Oh clednovate protone, i clednovata priobta-
 chnja!

Ali šefimtin trichan, i šo putah trichan Rok; jerboje on
 svitli, i slayni prid očima neba u ovoj priprošoj, i putnicskoj
 hodichi, negoje bio skranom i skadifom prid očima svite. Od
 njega moza rechi ovo, stoje od svite Pavle Rimkirje Jerolim
 pišo Eustokij: *Petrus quondam divinis, sed tunc Christi susceptus in-
 firmus.* U jedno vrime vidioje svit Roka davati s prišolja zapovi-
 di svojina podloxnikom, a sadaza gleda nebo davati zapovidi svo-
 jina auternjima porudama, i ganutjima: ondaje bio gospodin, i za-
 povidnik svoga puca, a sadaje zpovednik svoj istom po poniznosti
 dcha: ono prvo veličanstvo njegovo biloje jedan dar friche, ako-
 dcha: ono prvo veličanstvo njegovo biloje jedan dar friche, ako-
 fe friche rechi moze, a sadaje poniznostivo jest tvorenje njegovi
 kripotih: ondaje bio Princip, jerboje takvi rođen, ali sadaje pra-
 vi, jerbofeje takvi učinio po svoji dalija, i trveritostih. *Petrus
 quondam divinis &c.*

Nemojte negjato misliti, daje Rok zadovoljan bio samo spo-
 niznostiom na svomu putovanju, a drugo risho da nije činio za
 karit svoga bližnjega, ili bilo za zdravlje vnamcito, ili za spase-
 nje deshevno. Bilaje u ono vrime najuzornija strana Talianske uc-
 višena, i neradilo ruciena kuxnom bolešjom i); adova jeradi pribi-
 varcek nšajze varosh gijjeja od nradah: ona prie krajna kchi od
 Siona bilaje prikrita s crnom maglashtinom, neshaoje svekoliko,
 shoje u svomu krila zaderxavala najlishega, i razuzornijega, i oš-
 shafajeje bila veche u njoj xilla od vrelja. Kao Jerolim nigda,
 mo-

mogaše onda reći Rina, i Florentia: sabramije Gospodin, kao kadje održaju grozdovi u vrijeme berbe, sličnomaže u prahu, i savijomeje kao za cili, i za blijeg smetnomaž sralama. Zashitoba opozantvshite sretanom otrovom zrak cvli, koje uzdarxovao xivot moji varoshanab, undaxv kano xivine sounskite i sromafi, i bogati, nemoguchi pomoch dati Otac sina, ni sin otcu, niti zarucnik zarucnici, niti ova njemu, prikrahivshite uzao zaravi, i kervi, i rasterguvshite savijme ljubav od najmilijega roda, i prijateljsh. Ova illo mogljaje rechi i ova varosh u ono vrijeme, kadaž u ovomu ifomu mislu bilo kakvo porazenije, i pomor; pitajte famo one, kofu onda xivili, ako kol josh fača od nju xivi, kakoje onda bilo?

Ovoje ovo, ono takno, i xalofno prikrahivshite bilo, kojeje otvorilo prixranomu serdca svetoga xradicha Koka, za mochi ciniti dillah od kerstjarskoga milloferdja, i tako pritshati flope ljubavi lufa, vrygja caritait. Govorechi zarucnik svojom svetom zarucnicom ovakojoj veli: a) *do ubera ma siva do imali genufi capra*. Ugo kardinal tomacfechi sveta slovah od pilanah, daje i pripisaje ovo ime od perish dojnicksi onima, kol sluxe bolestrikom, i veli, da ova perish moraju biti obilao punna mlka ljubavi, i tihosti. Akoje komu prilojno ovo ime, Roku jest dofline vlastito na takvi nacin, dafje teskho rajti moxe, komelife vechim razlogom podobiti moglo. Kolikaje bila njegova ljubav, kolika krotkost u Piacenci, u Deseni, u Rimini, gdje u boleincarna brigu imao, i nastojanje sverhu okuxiti? Slexioinje tolikom ljubavjom, i tolikom ljubkošnom serdca, da vechu nemoxe imati jedna dobra doja fonim cledom, koje doji, niti jedna mati svojim sinfcichom, koje skorcaie: neurshavljaža gadnost od melotrcvaice trale, niti gaoj od smertal rassah, niti smrad od oni boleincich; sam svojom rukom pere, i zavija kervave, i ognilite rane, bilie, pazi, nastoi, razgovara, ucinaen kano Job utishatelj xalofnih.

Priporucas pismo sveto ljubav Tobie, kojeje on imao prama svojima dixinima u ono vrijeme, kadaje vladao Sennakerib, kojeje zlim okom gledao Iraelichane. Nije dan probhao, veli pismo, da nije Tobie ishao sladkana ricna tishitii, i terti leze njiovi ocnu, i znoj njegovoga lca; i shoje viabe, jedan dio od svoji dobarah njimaje razdjivan. Svojima vlastitima rukama davaoje rahru gla-

đni-

dnama, goleje svojima haljuzama pokrivaio, i merive, i ubijene postrezoje ukopavaio, da neodano njlova dleca razdiranju kofkoxde-rah, i gavranoval. I premakoje prividio, dache sovim dilloca pa-
f-ti u nemilofst vladsoca onoga fillovita, i moxebiti smert zadobiti za placku svoje milloferdnofli, fufvintim ova pogibio u kojafuje metao, nije mogla uzafiti oni xaloki plamen ljubavi, koje gorio u perfis njegovoi.

Ali slto? vecha ukazanja od ove vifoke kniofki viddafafe u Roku, xatomu drago, i od kogama drago mogrofeje bojati, daf je on neodogaal fonom otrovnom bolefnom kuxnom, nije odavio, daf neprikaxe na svaku slaxtu bolefnima kuxnikom, kano svojoj brachi, ifi fvoj xivot za nji u pogibio fjavljajachi. Zaludoga opomnija upravitelji od bolefnice, daf efvava, daf pazl, i ako neche efvavati febe za febe, bareci da osvava febe za druge; zaludofe njenu fvaqi efvav nemilla smert prikaxuje, i zaludomafte pritl, dachega do malo vremena staviti u broj onia, kojeje vechu kano travu kofom pokofila. Ovakva opomnjanja neurfjavljajoga, ovaive pritlje nefrafefega, pacse ovaivamu bila, kano kapljice nija bacite na plamen, daza vechama xezgu u ljubavi: a) *Foras facit vis amaris, nle nihil duras, nihil amaris, nihil grave compatur*; veli fveci Petar knioflog, jaka clinega filla ljubavi, jerbo nifhta oshtroga, nifhta gorkog, nifhta tefhkog nefcfial.

Slto sltoje ovoiliko xezgama bila ljubav Roka za zdravje tla oniu bolefnu kuxnikah, fudite vi, kolikaje bila za zdravje, i ifpofe-
nje njiovi dafah? Seitovaoje i ponukovao, daf u onomu prive-
likomu zlu flave u volje boxju, daf razaberu, i da poznaia, daf je ora kashdiga fverht: nji dofhla poradi gribah, i zaradi toga, da reknu fa fiovma Parifke Jakoba, dofojaoje, da ova podnofi-
zno, jerbofno fagribahili. I oh kolikoje prigno, kolke fuzama prave xalofli bili onda fvershili fvoje dave, i kolikoje kojeje ozdravio zlamenjem fvetoga krixa, i zadobio milloft, da u napri-
dak poprave fvoju zlocfefu ebrt, i fvoje neuredne niteraje poku-
ce, mozuchi i on fliofom ruchi: fvega kolkog clovika zdravaifam ucfialo. Clovijke fufavljea od tla, i dufhe; bolefnomuje tlo, kadafu neuredae u njenu vlxnofti, bolefnaruje dufha, kadafu gribahne u njenu niteraje pokuade, i pokelunah. Rok je ozdrav-
lao tlefa cudnoavania nacfinom zlamenjem fvetoga krixa, ozdrav-
laoje dufke fponakovanjem, i fvitovanjem: tlefafta primala perva-
slaje

shaje zdravje, reprimajući više kuxna otrova; dusetu primale pervashnju nullbil boxju ostavši cšiste od griljah.

Sada, jedan clovik toliko svet, i toliko dobrošljiv, što ne bi mislio, dache biti poštovan, i od svakoga primit u svoja Kuchu? Tko nebi rekao, dache svaka varosh sebe fricana nazvati, u kojojbi ovi blaxeni, i miloserdni mladici pribivao? I salvintim nje tako bilo, veche biloje takvi, koji ovomu njegovomu ferdczanomu dobročinjiva odgovoriti sjednari cecain nepoznanstvom, pripishtajući tako boxanšveru providjanje, da moxe Rok hoditi i po stopama Isafovima od patenja, i terpljenja: *vgljisa patientis*. Ispisaje sveti Bernarda tri olobite izveršitosti Odkupitelja našeg Isafa, kojeje on imao za moći odkepli luda: *jedna ljubav prigovada jed-ko dšlonomy zemro, i jedna ovoj prigork*. Sve tri ove izveršitosti moralesu biti utishtene u danashnjem svetomu, i zaradi toga shuochi on kuxnikoci u Pjasceni, ovi Gospodin, koji običaje kushati na paru pouznoći svoje odabrane, udariogaje sjednari otrovnu kuxniu pristun na jednoma rebri.

bilaje, moxete virovati, bilaje jedna strahota gledatiga, muka . . . on kakva muša nepodnosljiva, kasvo razdiranje, i sneblvaje, ogljen oni kuxni xegogaje i pulio, kano xivi vatreni ugljeni bolesi, kano od pile gvozdeno zubate, koja grize, razlavlja, i razšipa, kano od gvozda oštroga udarita, izvadita, i opet udarita u tvrdo dervo: *confertur dšeribus*, moxete rechi i od njega, kano od jaba, probšede sbokšjona Od ove ovaške oštre, i ljute bolesi nije mogao učiniti, da nevapje, dase xalošno netuxi, da glasom recvile. Misno ljudi, misno šine i pechine kamenite, i ono piloxenje volje naše volji boxjoj moxe učiniti, da pijemo gorku cšistu, blagosivajuća delnici njegova, koja nam pruxa, daje pijetio; ali nemoxe učiniti, da mi u bolesi nevicsemo, da nevapierio, da nešaucsemo, dase nešaviano na svaku stranu od make. Ovo šimo cšisti mogu oni, kojima Bog uzhlavljuje jekost bolesi, i kojima shaje sladkost, dase bolest lahaje podšiti moxe. I salvintim oni kod koje Rok lexao, uzamšle od ovodi prigoda tuxišfaga šareshni bolesnice, daje on jedan clovik nezterpljiv, sebi, i drugima oduran, i da svojoj vikom, i svojim jakom čuzima dolagije, niti daje pokoja. Došele ovo bilo, dafega odmah na nevrdni načis odonuda švaciti, i ostavli na golej zemli pod nemšlim znakom nochari. Pak štoje Rok cšinio, štošile rekao na ovo njovo grubo nepoznanstvo? ništa, nego švekolikoje u šuter-njemu

neću svomu čebu primio sveteljem, i zato je vishe, posli malo
vrmeta po kripasti bokvoj održivivshi, kakalega oni varošani da
trag zvati, misira nepogovara, rishata netaxi nikoga neprakoriva,
veche vednim licem nji zapetija, iveteljem opet ide sluxni kuxni-
kom, i čini onako, kao lance, koje poslaćuje svojima zrakama
onu ilu vlxnoš, kajateje uzdiga, daga pomraccij. Jabi došline
šada prokleo sve one, kotturu toliku nečarnost učestili, daga re-
vfašlja drugi dozgajaj, u komateje caudnovate skanaš uterpli-
voš Roka.

Posli kako je on pobedio vreta mifal, i od ljubavi sluxio
bolesima u Talianskoj, vrapoteje u svoja domovinu vodjen onamo
po providjenja bokjema, za kushariga vechma u dusli njegovoj.
Elaše onda vojska medju Francuskori, i Talianskom, i videčlara
Francusi na krajeh od Nompelera dolziti, u favirje bio od isti
vojnikaš svoja šerica ivexan kao knvac, ičivni kao šhod, i
proglasi kudpodje protizno, kao izdaca. Došabi lila jedna rita:
jafaw, jafaw Gospodni od te derxave, da svikolici padu na zemlju,
daga posatun, i danuše poklone kao svomu pravomu Principu;
ali on ipomnijučtile riciš Gospodinovi, kol veli: Štošhe vechma
prilaxesa natertjoj sluxbi bokvoj, toliko vechma čuvaj pravdu,
xivi u štrahu, i porvešdi ukushanje duše tvoja. Viruj Bogu, kol
očekaje vikovicna vefeljah onomu, kol šilax ofane, i hochete
uzdignuti iz toga šlanja tuge na jedno šlanje od slava. Šovima rita-
ma obonxan, i šovom opoxenom pokripljes, za pet čistavi godi-
nah šlanje zatvoren u jednoj pod zemljom tifoš, i mrachnoj šav-
nici, kao glav, kol nečuše, i kao nam, kol negovori riciš,
za mochi tebe opravdati.

Alli štoš? Zarče uvit šajati pod zemljom blagoš uvikehe
zar kripoš, i ime Roka biti ošjno? Neče re, vechte oni, koje
došao otajun, došaoje očitovan. Šitaje očitovale rebo, i o-
čitovalagaje zemlja; nebo, kadateje vidila nova zvmda na nje-
govom porodjenju, zemlja, kadateje tresla na njegovoj šaerli. Šit-
fite šada varbe oči od pameti osamo u tavnicu Roka, i oh koli-
kaje švikloš ošferla njegovo mervno tilo, i kolikoteje prošvidila
ona mracna tavnica: *ogwenit zeli*, poznalaje nebesah. Uvidite
u dvornicu njegove kuche, kudaje prinšebno bilo njegovo tilo, i
oh koliko veličanshvo, koliko nakittjenje, kolika šprava, koliko
ljudšivo, koliki plač! *ogwenit zeta*, poznalaje zemlja. I zemlja,
i nebesah čine, i daju švidocanshvo, da Rok, koje došao ota-
jan, došaoje očitovan.

Ovje

Ovije dakle oni branitelji, i oni odvratnik protivu kuxnoj bo-
lesti, ovije oni, komjeje od neba dana milloš, da koigod udara
bude kuxnom bolešjom, pakie utecie njenu, zedobiti koche zdra-
vje. Nije daleko zlo ovo od nas, csujeje i govorie ocito gdje,
i kako muri; zaludoš raprike, zaludo straxe, zaludo nastrojanja, i
pomaje csovicisanske, ako nas Bog hotio bude sovim bicom svoje
bozanstvene pravde kaznigati. Roku dakle svetomu utecimose, i
prikaximo Bogu na slavu njegovu nasha molitve, nasha pivanja,
nasha klanjanja, i nasha darove, da nas Bog po njegovomu zashti-
tenju i u napridak oslobodi od ovoga nemilloga, i otrovnoga zla
boleši kuxac; pak sverhu ovoga slidimo njegove šope, kakoje on
slidio šope Iliu u poniznosti, u ljubavi prema boleštima, i u uz-
terpljenju protivštitnih ovoga švita, da tako slidrečiga posli ovo-
ga kratkoga putovanja, doji moxemo, i uniči frichno u pravu
domovinu nashu, kojeje slava nebeka. . .

NA DAN SVETOGA [ROKA IZPOVIDNIKA TRECHE.

*Quis putat puer isti eris? Etenim manus Domini erat cum
illo. LUC. 1.*

Zvizde, kojeje perve šabirateljice porodah, koje pod šlovima
priširokim vladanjem rajgaja, nisu zadovoljne, dal fimo u štan-
vitina zankama zvezdoznanskima pod svojom oblašom derxe, ve-
che tskogjer više putah obicaju nake porode zlamenovati ska-
kvingod biljegom, kano kadie šuxnji na kojojgod strani tila zabi-
hexe xigom. Tako zvezda Orion, od šviti drugih vecha, utiši-
laje masz na Kastrionichu; zvezda Argo lagja rensena dalje šidro
štarima Tyndaridom; zvezda medvedarica ša strane polunochne pri-
šifualie sedam švojš zvezdah na perfima Csara Oktaviana Augusta, i
tako drugina druga različita zlamenja, iz kojeje posli pišala cfa-
dnova

dnovata prorocanstva, ili, da bolje reknem gaterja. Ali iz me-
đu ostalih plemenitih znamenje, kojefe uslišala nebessa zvizdosfari-
sata, jest ono, skolmu zablexila onoga cšudovratog svetoga, ko-
muše danas jedino klanjaju i nesh strah, i naše pouzdanje. Odku-
da, za dani nashega pouzdanja usišerje, i rashega strahu figurno
zdravje u vreme največehga zla, kakvoje koga, došlošalefe nebo
dati na svitlost svemu svitu Roka. Poratovano pridanje našli sta-
rih ukazuje, daje na tlu Roka jedan križ usišten bio još u vre-
me njegova zaceta. Ovo prorocanstvo jest za veliko poštenje
danasnjega svetoga, i koje nami sluziti moze za temelj, da svet-
lu njega stavimo i vetinj: njegovu sa svomkolikom svitlostjom očitio.
Zaradi toga, stomu drago tko rekao, ja velim lano tomadžitelj,
da ovi križ ukazuje Roka jednoga velikoga Svetoga: prvoga, jer-
bofeje rodio s-rixem lita: drugo, jerboche xiviti propet prlician
lita: treće, jerboche umrti propet, ali ne prišesna načinom
načinu litaovu. Tri dšta prorocanstva, koje jerbotam prasio na
sebe, da zmocam, zato i počinam. *Tko žrtv, dache biti de-
zta cšif litiche veliki Sveti, jest rita Gospodova litaše sljane,*
kojagje zablexilajš-jednim križem. Imajte uterpjenje.

Perva strana vidjena prorocanstva jest, dache Rok biti ve-
liki sveti, jerbofeje rodio s-križem lita. Križ litašov jest jaram,
koga svaki valja da nosi, koš hoče biti njegov usišeti, kako on
tli veli kod S. Luke Evangeliše. Ali ovi jaram kadale mora po-
cšet nositi? Dala sveti vidife zadovoljan, dase nosi pocsamši od
dobi mladošti: *a) bonam est vtro, cum portaverit iugum ab adolescentia
sua.* Kada počinaju pozude matere i pozelenja paliti, i traxiti
kšobostinu života, ondaje vreme, dase metne jaram za zatušiti,
i dase metne uzdi onda, kada hoče dase protivu, dase uzbonu;
i besh cšinife da nije postita pne ukronji, jerbo nita obšne, i ne-
poslušne, salvintim koliko berxe i ranie podloxefe razloz, toje
bolje, mešle vidi, da veli jerem: *Dobro je, dštro je sšobka, ka-
da umosi jaram od svoje mladšti.* A Rok sveti pocšeoje svoj križ
nositi od prvoga cšasa u komšefe rodio, pacše da reknem od
cšasa u komšefe zaceta; jerbo križ jedan vidše boje kervi, skolm-
šefe vidio od svoje matere roditi, njenu bio usišten na porodje-
nju, nego, kakoše običaje dogagjati sovaktiva znamenima, na nj-
govu zacetju. Ali nije on nosio ovi jaram samo iz utrobe mate-
re, mi samo ovi križ tšesli, veče dahovni, pravi, i šititi od
koga

koga veli Hus: a) ako ste bolje samom doji; jerbogaje zagerio, i horo odmah kakoje mogao horiti. Od dvanaest godinah pocsecje moriti svoje tlo, mucti s-pokorom, skoncavati s-poftom, i bo-
jajati svoj krix skervjom. U vrijeme toliko nezdravom, u dobi
toliko mekoj, i mladof, u tolikome veselju, zadovoljstvom, i raz-
kosaju, u dvorovi Principa, gdje svi krixevi nahode, samo pravi
ne, pak daje vidi jedan mladich, jedva vidan sgribshidi, a
toliko zelja svoje tlo kuniti, ah vidife dobro, daje Rok odabran
od nebesah, vidife dobro, daje jedva sveti iz medju prvi odabra-
ni, vidife daje pocelo krix svoj nofit i zarata, i od vishe ver-
sh.

Krix je od dva vesle: jedan koga clovika uzme na sebe sam
od svoje volje, a drugi koga Bog komu metne sverno ramesah.
Rok sveti uzeloje krix sam od svoje volje i metnoga je na celo,
na serdce, i na desnica. Memogaje na celo, kao Apostol, koji
veli: b) *non erubescere confiteri*. Njefe sudio svitci za sebe odicha
gospodstva, a obochse u pripofite i putejicku, pak tako putejicki
prika sve Talzanske, datke viditi po svuda i u Kiran kao jedan
prosh, i traniva srota. Memuje krix svoj i na svoje serdce
sjednom ljubavjom svernom svoga Boga, komuje prikazao i po-
fvenio isto serdce, i zaredao serdcom i Domovinu, i roditelje, i
priatelje, i mladof, i vaskoliki svit, nije za sebe shtogod uzdor-
kao olin samoga krixa, koga je metno takogjer i na svoju desnicu;
jerbo prodavshi dobru stranu svoji dobarah razdijelioje siroma-
hom, i praxaoje svoje blagodarne desnicu ubogima dajuchi, da u
moxe posli pruxati ifu zadobinu od drugu profeshi. Ovoju dva
krixa, a ne jedan, niti znam kazati koje texti, illi da jedan Prin-
cip pruxa desnicu, i biva blagodaran praxi sirotama, illi da pruxa
desnicu profeshi, da bude sirota za ljubav svoga Husa; ovo samo
velim, daje Rok a malo danah ucfnio sve ovo, shtose moxe u-
cfniti od jednoga sveroga u rilogu godinah. Prikazaoje i dao
svoj xivot krixa pokore, prikazaoje i dao svoje poshtenje i ple-
mestrinu krixa poverdah, prikazaoje i dao svoja dobra krixa si-
romastva. Moxeli jedna svera dusha ucfniti vishe i kaxite vi.

Ofsaje nam druga vesla krixa, to jest, koga Bog meche
sverle ramesah svoji odabranih. Ali kakvife to krix, i kolje to
krix bio u Roku? Jaki mogao rechi, daje bila smert obadvu rodi-
teljah,

a) Matt. 16. b) Rom. c. 1.

teljah, budući on bio onda od neville dobi, i jesh rekavahi di-
telce. Nemoxe imati jedan mladich vechega krixa, nego kada ofta-
ne dva puta sruva, lod dvin xalofli, u prvi svoji godinich, ofobi-
to akoje Princip. Velikije ovo udarac, tko dobro promisli, jer-
bo negubi samo one, kofama dali xivot, nego i one, kofliga sdo-
brim odrahaženjem pripravjali u xivotu, i falvintim Rok je pri-
nio od Boga ovi udarac dragovoljno. Shtofaje Job u svojima ne-
voljama fjavio falfvine u volju boxje, nije mudri; jeroje on bio
od trili kripoflih, i od rkušane dobi; ali jednu dinich izpiti i
dica, i mater u jedno vreme, pak se netuxiti, riti pošati zlocest,
nitie dati na razpuštenu xivot, i sloboshianu, pacie faprotivim na-
činom pošati rajbolji, najzgleđati, i kjednoje krixu druge kri-
xe od požore, molitava, odrecenja dobara, i putovanja pril-
xiti, ali ovdci moza rechi, daje bio krix veliku, koga je Bog fjavio
na razmah svetoga mladicha Roka.

Ali nije ovo ovi krix, od koga ja hoću, da govorim.
Začetli koje? jesh kuga. Ovoje zlo vechie od svia zalah, i samo
ime došaje, dafie zarde shtofje, i kakvoje zlo. Rechi kuga jesh re-
chi jedno fillovo zamahutja boxafivens ruke za poraziti; jesh
jedan bica hitit od njegova moguće defnice, i hitit protiva Yaran-
na 1): *etotidur manus petraus it, 9 pojaha tam peje*. Rechi ku-
ga jesh rechi posljednje i od koga gore razjideće nemoxe biti raz-
ferditoga Boga 2): *sariter gladio, 8 fam, 8 peje*, priče Bog kod
Jeremie, ucertiche od zraća, od glada, i od kuge. Kakvo zlo,
i koja kaštiga moxe biti vecha od ove, kojafe pje, i jde fofha-
njem, i u kojoj xivli i umrti jesh svejedno? Od ove kaštige ne-
moxefe utechi, jeroje zrak na svakomu mislu: u vreme ove ka-
štige nejma pomoći, jero i ita pomoć jesh otrova: u ovoj ka-
štigi nejma ufana, jero ito bixavie otvara vrata smrti, od ko-
jeje bixi: *mitan pofitiam it zedla vafit*, pošaticu kuga u pol-
vicu od vas, i opet, *ferim eos pofitelia*, porvichal S-kugom go-
vori Bog u knjigi broja pozl. 14., za ukazati kanoti, da nejma ve-
che grtoje, ali vechie kaštige na zemli od kuge. Sagrihali David,
i pravda boxafivens posla kojemu govorechi: odaberi jednu od
ove tri, ili glad za sedam godina, ili voljku za tri mifeca, ili
kugu za tri dana. Tri dana kuga mrti, i izpovedačuje Nebo za
tri mifeca voljki, kadale gledaju kano pošana telefa po polju, i
za sedam godina gladu, kadale vide po putovi mrtvi smishani

1) Ezeq. 9. 2) Jerem. 21.

s-mirajuchina, i kada pada u jedan sverhu dragu stefricbora met-
vli a ti srahom xivih. Ova kashtija, koja izpojedancije vojsku
od tri miteca, i glad od sedam godinah, ovoje krix, kogaje Bog
stavio kano vltititi za sveroga mladicha Roka. Ovije, koji njeza
razlucuje od svia drugi odabranih i kano protocasnivo na pore-
djenju, i kano dopagaji u xivota, i kano slava na njegovoj smerti.
Nahitanenaje za diljeze razshiraje njegova razlicnost od drugi oda-
branih, jerboje i xivis propet, da bude prilicna Hesu.

Na tri nacina Bog daje, i savlja krix sverhu nas umetli
Judih. Jedrima grisholnici za pokorati, drugima za opomenuti
dise pobolshaju, a pravednima, da rade u pravednosti, i u zaslu-
xerje. Ovo za bistris viditi hitimo nashe ochi od pameti na kal-
variu, gdi jedan grishnik terpi sverhu krika samo da terpi, i pod-
nese kashtiga; drugi grishnik terpi sverhu tvora krika za pobol-
shatiti, Hesu; a trecki pravedel terpi sverhu svoga krika proye-
dno za zadobiti svoga tila slava, i svojima odom, tojest nam, spa-
serje. Od Hsa viduje S. Ivan, daje bio od Otca znamenovan sje-
dnim biljegom, kojaje razlucivao kano sva naravnoga, i kano je-
dnohitnoga shajine, i kano glavu svia odabranih: a) kano *nas Pet-
ter signat Deus*. Teshaje ovo niso pisma sveroga razumiti, veli
Maldonat; jerose tomactiteli neslahu za ukazati, koje ovi biljeg
bio? Sveti Anafin, Beda, i Sveti Hilario cinije, da tomacte,
kone ovo biljeg, koji njeza kano Boga razlucuje od svia ljudib, i
jest oni, koga Pavao Apostol govori *hij segregavit a peccatoribus*,
razlucen salvine od grisholnicah. Hs je rekao svoj biljeg na kalva-
rie, tojest krix, i takojer razbojnici rolikis isti biljeg, ali biljeg
Hsiov razlucivane njega od svia ljudib, a kako? slushajte nacis
i uzrok. Jedn na krixu plovakisu, dobrii zlocetsti razbojnik, i veli
S. Mathxo, i Marao, daju plovaki barem iz pocetka. Drugi go-
vore bolje, daje samo jedan razbojnik plovak, a drugi je terpio.
Razlika dikle, koja Hsu raductuje od nji jest od dvi vershe; perva ver-
sa razlucujega od zloga razbojnika, koje plovak, i zasluxio onu
pedepse, druga versha razlucujega od razbojnika dobrega, koje
zasluxio smert, i susterplenjen podnosio, jerbo Hs nitije plovak,
nitije zasluxio buducti bio ista pravednost. Ovije razlika takojer
u Roka, kojaza ukazuje prilicna Hesu. Rok svet uvijek dobar,
i svet xivot provodio, svit je bio oslavio, gruh kano nije ni po-
zna-

a) Jo. 6. b) Heb. 7.

zdravo, za ljubav božju potvoraše, žlanjaoše, i ljubio sveta miša u Talianskoj, kada ovo na jedan put doznaviše on u varoši Aquapendente udariga Bog kao šilom sovom križem, sjednom ljetom i otrovnom rannom kuxnom, i silvinim premdaje pravedan bio, premda nije zasluxio ova kashiga, on nisi pljuje, nisi xali, nitide tuxi, veche dragovoljno, kao svet, ovi križ od reke božje prama. Evo viditega čeda razlucena od grišbnikah, učinjena lišće i uzvišena sjedam razmirjem svetih ofali svetih.

Da Rok nije zasluxio bio ova kashiga, to potvrđuju ocito čudesa; jedvaje imao na sebi bolest kakru, i ovo odmahje znamenjem svetoga križa svekolike kuxnike ozdravljao, i od ove otrovne bolesti oslobodjao. Akoje dakle zasluxio kuga, kako moxe ozdravljati kuxnike? i ako ozdravlja od ove otrovne bolesti, kakoje zasluxio? Ah vidite vidi dobro, daga križ njegov, stoimje, radnje, ukazaje, velikoga svetoga, i dache biti prilicsan lišće. Grib intocni, i grib šaljeji imadu veika prilicsnost kuge. Ili je došao na svit da digno, i uzme grihe (vita. c) *ergo qui tollit peccata mundi*, a kakoje dakle digao, i ureo grihe svita? Uzamshu svetna sebe istoga, ne fegrišlucivši, veche nefeči na sebi kashiga od svit grihah, kao daje on isti grišbnik. b) *Christus non redemit de maleficio legem, factus pro vobis sustinens*. Ili je ukazao'e kao najgori, i kao proklet, i oslobodioje nas od prokletstva, ukazao'je kao grišbnik, i oslobodioje nas od griha; ukazao'je sovom kugom griha, i oslobodioje nas od iste kuge griha. Hotio'e dakle, da ovakva prilika i Rok bude; hotioje, da uzme na sebe kuga, ne jerboje zasluxio, nisi daju famo na sebe prizni, veche da bude osloboditelj, i da bude lik opčeni protivu ovoj otrovnoj kuxnoj bolesti. I kakogodje Ili pokolenje cloviciansko opoganito, i otrovito, razkrilivši na križu ruke ozdravio, i oslobodio; takoje i Rok u Cefeni, u Piscienci, u Rimu, i u ofalima varošica Talianske znamenjem svetoga križa kuxnike, kakvije i on bio ozdravljao, daju u zasjedjenju ofali svikolici, koisu ova čudesa gledali. A zar nije ovo jedno praveliko čudo i nedokacjeno, da jedan pamik ranije s kuxnom bolesti:om biva osloboditelj svit, koisu istom bolesti:om ranjeni, i biva osloboditelj od toliko teskhoga križa s-lamenjem svetoga križa? koja veche prilicsnost bitu moxe lišćom propetim, nego propeti toliko veliko zlo u drugima ozamshiga na sebe istoga, i učiniti od otrove lik primivani na sebe smerti za da-

ii

ti dragina xivost a) *in vico Christiano, ut mens miseretur, accersit.* pifao je Petar Chrytiolog od Ifusa, a ja ovo isto dobro rechi mogu od svetoga mlađicha Roka, da je kuga, da kuga umori, uzao na sebe. I tako je bilo.

Prid smert, i na smerti promijaje je prilicnosci Roka Ifusa, jerbo je on umro razlicnim nacinom nacisu Ifusova. Ifus na svo- mu porodjenju nije bio poznat, od svoja, niti primljen. b) *Et miratur eum non cognovisse. In propria venit, et factus est cum reciperant;* a Rok sveti prid svoju smert nije bio poznat, niti primljen od svoji, zashtobo povrativshise on u svoju domovinu, ne samo daga niko negleda kano svoga gospodina, i Principa, veche sviga sci- ne, daje jedva uboda, i zato zatvarajaga u jednu mracna tavnicu, gdi faja pet cili godinah zaboravljen, i posli pet godinah umri od kuge. Ovo je jedan dozagajj pokislovanja vridan, sverha koga o- vako razloxim. Shtaje Ifus doshao na svit, i shto Svir njega nije primio, toje bilo nezoraje svita, i zlocha onoga paca i mlaje tr- kogjer nefricha Ifusova, od njega shtoga pripuita, zaradi privi- sfoke sverhe providjenja. Ali, da Rok nije bio poznat, niti pri- mljen od svoje rodbine, i od svoji podloxnikah, nije bila zlocha njlova, veche kripost Roka, i nefricha uzrokovana njema od nje- gova krixa. Dostabi bilo, kadabi on bio hotio biti po- znan, dostabi bilo da bude rekao: evu jesam vash Princip i go- spodin, dostabi bilo, da bude odkrio svoemu strica oni blajg kri- xa, i odmah biga pek, koiga je xelio, bio odnio na rukah iz tavni- ce na pristolje s-hiljadu podvikanjima da xivi, i vladz. Nitje bio stric njegov od verte onu ljedin, daga izbaci iz njegove bashi- ne, i da za sebe kano filitak uzderxi njegova dobrah, nije bio istinito od ovakve naravi; i zato kadaje vidio, i poznanga mer- tva, paoje sverha njega vaskoliki problijden i kano izvan sebe od xalofi, i prolivajachu obilno gorite lazje ucifinoraje jedan priuzvi- sheni i slavai pozop, i najposli uzdigaje na slavu Boga, na nje- govo poshtenje jedas pleneante Cerkva. Shto dakle nabli bio ucif- nio pre daga bude poznao za svoga sinovca? Jedna rics fana, pacfe jedno naknaje ruke Roka jefga moglo irvaditi iz okova, i shtiti kano novog Josifa u zlatu, u kadisu, u vladasje. Cudite- fe dakle vi ako hocete, i nekate cledi rskogod hoche jednoma grada, kol uzderxi i pocnete obfidnutje neptiteljah za pet godi- nah,

hva, jaše nečludim, večese čludim mučlanje, jašofli, i užtepijivo-
fi. Ivetoga mladica Roka.

Posli pet godinah od ovakvoga u mracnoj tavnici xivota
doshloje vrime, da čmte lverba svoga kriza, kojnuje bio ne taro
po naravi, večhe i po kripotira urodien u njegovom serdciu; i
tako čmiraluchi molioje kano i lisa la svoga kriza. Lisa na svojoj
šmetri ovakoje molio svoga Oca: Očese oprosti njma, jerbo re-
znadi, što čliše: posli toga slidoje govorechi: Boxe moj, Boxe
moj, zašto čime ostavio? Najposli izdahnaje lovinu nesna: Očese
u ruke tvoje pripravsam duh moj. Ovako čri rolitve lisa, ko-
jeje lapovorio na kriza; a trifa takogjer i Roka na svojoj šmeti,
fimo štofoi različne od lisafovi. Perva je različna, jerbo Rok
nije molio Boga za svoje neprijatelje činechi, dšuro sv. pristeli,
budoci dšama svi davali prigoda za zaslxiti večhe krutu u ne-
bešni; ili štoje molio za ore, kojfuga čvirjavoli, orje bah prvo
mogno rechi: Očese, oprosti njma, jerbo uznade. Lisa je o-
vo rekao, ali njegovu neprijatelju šifaga poznavali, šifaga mogli
šarati. dšje on Rog, i oni Melliz, kojfuga ori čsekali, kakolnuje
i on šli pripovidaio, i pripovidaio v-čudofime, gdi podloxalci Ro-
ka, i njegovi rođaci ničlaga poznavali, ničlaga mogli poznati za
svoga Gospodina, jerbo na šle kono lebe očistovali, čti zaradi
ovoga kakvo čudo očistiti. Poznavagoje znak, jerbočeje člišio
na njegovo iziskivanje: poznavagoje zemlja, jerbočeje ukrotila svoja
zlu vraga na njegovo blapšivanje: poznavagoje nebo, jerboče
prilalo šivati otrovu svetla zemlje na njegovo zolenje, čero nje-
govi ničlaga poznali. Druga moliva Roka dšaje takogjer različna
od lisafove, jerbo premdšaje vidlo, dšje bio od Boga ostavljen
u xivotu, orpedu on i poperče, i ogvještinu, i bolešt kuxou,
i posli pet godinah mracne i šmetilave tavnice opet drugi pet o-
stavljen što: kugi brez svake pomoči, vichranemane njšje tuxo,
nego blapšivao, i zafšlivao Bogu na ovomu teškumu kriza.
Najposli u trechoj molbi rje pripravio svoj dah Ocu nebo-
škumu karo I. 13, negoje pripravio vaskoliki svit za jedan mil-
lošt. A kojše to millošt, kojše iskao, i molio? službate la šir-
honi, i zasčdienjey. Moli Boga, da dšde millošt svima, i dš
očlobodi oni okoxenja, fimo ako rezovu špuzdasjem njegovo
ime, Velika ravnica SS. B. nepriporcia lebe prenakoje okoxit,
veche mol za i ekolike droge, i za svako vrime, i za millošt
toliko vicku! ovoje moliva, kojše vidi tudona, šlobodna, da
ne-

neroknem nerazbora. Kako je to? Kolgod dakle otvori usta, i zavozve ime jednoga efovika, kol od kuge umira, svakicne biti oslobođen od kuge, i u svako vreme? Dakle Bog, kuda pruxi rukaz za poraziti svit, valja dat uznege za ovu molitvu? Ova sama molitva uzazuje Koka jednoga velikoga, i mogucanega Svetca.

A osobito zato, jerbo ova molitva jestina podpisana, i od istoga neba sjednim efodom poslana. Ovoje posljednja razlika, i kao nadpis urodjena krixa u Roku. Ius je imao nadpis svoga krixa sverhu svoje glave: *Ius Nazareus Kralj Xadusti*, a Roku je bio metnut nadpis njegovu krixa pod njegove noge, nashavšise sveltin efodom kod njegovu nogah jedna dashelica, na kojoj su upisane bile ove ricni: *Ou, kvi poraziti budu od kuge, i zarova nasack furtoga Roka, zalešiti kani zdravje*. Uviek ovoga nadpisa jest jednak Iusovomu, jerbo Ius jest propet za grube druguju; a S. Rok takogjer za druge okoxite: izkazanje jest takogjer jednako, jerbo Ius svojim krixiom daje zdravje, a i Rok svojim postu nacim zdravje daje i poslanje: opchenost najpostu jest jednaka, jerbo Ius svašije sve, koiga zarovu, i Rok sveti takogjer spataje i ozdravlja sve, koiga zarovu: samo razlika jest ova, daje nadpis Iusov sverhu glave, a nadpis Roka pod nogama, i tako valja da bude, I-fusa sverhu glave, jerboje on Ius, nitijeje mogao njegov nadpis gaziti; a Roku pod nogama, jerboje on slava, došojaslvah. I nadpise svita avik gazio, zatoje sada u slavi nebeskoj jedan Veliki i moguchi svetac i Odvitiak protiva bolesti kuxnoi.

Sada SS. B. jesam sveršilo, niti znam, štobi i kakchi rekao? Kachicne ono, štobi mi bili morali zasti, dasna efudi, i štobi mi morali ciniti, osobito sada u ova vremenah od nekoliko godinah, kada je nas i od istoka, i od zapada, i od poloxchi, i pol-dneva tolika zlah obkolila. Cluvajmole najprije od gruba, koje kuga nashe dashe, pak xivimo xivot Korčianski; i kada jurve imamo toliko mogucha Odvitiak i braritelja protiva zlu na vechenu, tojest Roka svetoga, izvamo upomenu od njeza vishe putah prikogodine, a osobito danas, kada valja da bude nashe bogoljubivo mlago vechi i xachno. Uzdiximo Bogu na postenje njegovo, i pokrivajmo Cerčivice; kittimo. I cšilimo njegove Oltare; klecšimo, i prikazujmo nashe molitve, i ako ne druge, barem sromashke nashe darove; sliđimo njegove kriposti, osobito poniznost, uzterpljenje, i ljubav prema Bogu, i izkernjemo nasheinu, da tako njegove šlope sliđechi, po njegovomu zashticanje primilferdai

Bog, nas factsuva na svitu ovomu i od kuce d'she, i od kuce
tla, za mochi biti posli dionci one slave, koju na ukiva, u
vlke. . . .

NA DAN SVETOGA STIPANA KRALJA MA- CXARSKOGA PERVO.

*Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super
brachium tuum. Cant. 8.*

Imađu nika fanovitu razumnost među sobom, prenda od nas ne-
poznanu, ferdce, i ostala udah tla cfovicarakopa; jerbo u ferdce
kakono u jednoma mlit otajonu, i fakrivenu cfinete odrogienah
i svatovanjeh, kojale posli shaju drugima adom izvanskima, dase
pedioxe, i pokorna budu na zapovad ferdca. Nishtanemaje, ako
dobro promislizo, nejma virdiega upravitelja, kolbi nam ukaze
otajnosti ferdca, nego rukaj; bacich da oddlanja, kojale susvetli
ferdca, i lice, kojeje ogjedalo, i jezik, koje tomacirel, jele cfe-
stopurah po istoj rjiovoj naravi laxijivi, fama ruka, barem lveche
frane, jest viraj slaga, i ukazuje se marje nagruje, koliko mochi
ferdca; ragruje u rascjeuje, a mochi u dillovanju. I bash recife
mora, daje narav u ovomu mudro, i pamemo ucfinila, dase kako-
god tebi zaoštavilo, i neispunilo ono, shto ferdce zapovada. Od-
kuda, akoje ferdce zdravo u skrovitu razgovoru, rukaj ona, ko-
ja shaje na dvor ova novinar; akoje ferdce bulcino, i tuxno, ru-
kaje, koja ukazuje ova bolest po svomu udaranju xille; akoje fer-
dce firoraxano, i potribito, rukaje, kojale ponzuje, i profi le-
mošinu; akoje koje ferdce bozsto, i milloferdno, rukaje, koja u-
kazuje na dvora ovo milloferde pravajctia, i dajchil pomochi. A
kose u dvora komugod razferdi vladac, ili Princp, rukaje ora,
kojale priti; skolije vefeo, po ruki njezovoj tofe poznae. Hoche-
li chegod ferdce cfovetu, rukaj, kojale dixe, i omna gverdje da
porazi; hocheli davati millofit, i oproshtenah, rukaje, kojale pru-
ka,

za, i razdijelje. Ovo čudnovato odgovaranje među srcem, i desnicom jest bilo ukazano po Duhu svetomu u priimah, kakolam na početku rekao, gdi zarucnik zapovida svojoj zarucnici, to jest, duhu svetoj, i veli: *utui meae kase biljeg sverhu srca svoga, i sverhu desice rorie.* Ovo čudnovato odgovaranje lamose natodi među srcem, i desnicom; jerbo po ruki, i po desici, dajeje razumiti na dvoru, kako stoi serdce u tilu, i kako stoi serdce u duhu. Ovo ukazuje sveti Cergor Papa, kada uzima i serdce, i ruku, kakono dva zlamenja i biljega svetofi jedae dushe govorechi: *In corde sunt cogitationes, et in brachijs operationes,* u serdciu lesu mislijetjah, a u desici dillovanjah; i zaradi toga sverhu serdca, i sverhu desice dushe mecheje zarucnik, da kolikose od nje ljubi, i izvolori, i dillovanica ukaze.

Ovo čudnovato odgovaranje među serdcem, i desnicom olobitim nacilnom ja pronishlam, i vidim u danashnjemu Sripanu svetomu Kralju Macxarske, kojega desica jest toliko sveta, i zadexajeje, kako vrate u glifovitomu Gradu Bodimu. Odkuda jefam pripravu danas ukazi u peryoj strani moga govorenja, daje serdce Sripana dalo velika zlamenja svetofo, a u drugoj, daje desica njegova odgovarala serdciu dajechi ista zlamenja svetinje velike, i majte vi samo uzterplenje, a ja posizana.

Bog svemoguchi kada govori, ono, што govori svojom zapovidom, čini, i dilaje prie svojom svetom miloshjom; i zato govorechi duhu svetoj, da sebi zablexi i zlamenuje shujame svoje serdce, nle nja veche prie zlamenovan s-biljegom svoje drage zarucnice; i prie negoje njoj rekao, daga metae sverhu svoga serdca, i sverhu svoje desice, ovakoj veli: a) *Zaklijem vas izteri finete, nesojtosi probaviti moja nulla i jestu takogier pritekao, davshijoj svoju desicu, kadaje na svit doshla; jellu oslobodio od onoga biljega izocasnoga Adamova, i fotone paklene, pak najposli zapovidajoj, i veli: b) *uzui se kolons biljeg sverhu srca svoga.* Ovako bash učini primiloserdsi Bog Sriparom. Zlamenovaogaje, i zablexio svojom miloshjom prie negojeje na svit porodio, buduch daje činlo po Angelu objaviti Otca njegovomu Geysi, dache sin njegov, kolse poroditi bude, sva ona izpanniti, kojaje on, bio namnio od vire, i zakona Katolicarskoga; i materi njegovoj još noshchoj u vidjenju obznanlo po svetomu Sripanu peryvomu muceniku,*

a) Cant. 8. b) Mat.

Ku, dache poroditi fina, koga imenom njegovim da nazove, kog-
 grche on pod svoje zahtierje uzeti. i koicbe prvi od svoga na-
 roda, i ime kraljevsko. i kralu nebiti.

Na ovi nacisa hotioje Bog svemogući pritisnuti znamenje to-
 liko na serdca, koliko na defnici njegovoj: na serdca, da bude
 najvini Boga: na defnici, da bude jedan clovik od privelikoga,
 i cjudanovatoga izgleda; jelga traxio josh od mladani godinacih,
 i ljubio tolko, da spremaje na svitu rasko, i xivio, savimtin
 nije xivio svitu, veche Bogu, nitigaje tiro zahtiti mogao, ofim sa-
 ma Boga, da vridno, i dostojno rechi moxe s-Davidom a); *Cer-
 mem, 19. care nez razstavmati in Dem vivot.* Serdca-xvoje, i mo-
 ja putt jesu ljubila, i vesellale u Boga xivomu; na u svitu,
 niti u bogatstvu, niti u poshtenju, niti u mladjenja mertvomu ove
 zembe, veche u Boga xivomu, za ukazati, velli Augustin, da i va-
 kolika ona, koja niti na slaxbe boxja, imajufe shtimati, i procinj-
 vati kano mertva. Stipax dache xivioje Bogu, jerboje tako oddo-
 jenu, i odrahnjen bio od dobri, i kripocfal svoji roditeljah mlikom
 pravoga nauka svete Cericve josh od dinstva svoja.

Mucnoje, i oh kolitoje mucno! radete vi dobro i sami,
 sjedie strane na svoje vrime poznati varanjah ovoga svita, a sdru-
 ge upet nedatife, i nepricustitife primamti od njega; dace nekupibi
 pravednost, dace reomacht serdca cisto, dace neprigne, i rehod-
 za vitrom, i za sijama nestajucima laxljivoga veselja, i nasladje-
 nah porushite naravi; a kolikoje texje, i mucnie ovo u jednomu
 mladichu rodjenomu u visokoj plemeshtini, u obilnomu dobro, i
 bogatstvu, rodjenomu u polovici od sloboshtine, i rarpushtenja;
 rodjenomu, da rekne ovako, sdvima grishima, jednim iztocnim,
 jerboje sin Adamov, a drugin, jerboje sin roditeljah plemeniti, i
 bogati; odkuda, jedva dojde na svit ovakvi porod, odrahnjuje
 i vesellen, povise mekopatnostjom, raste zlocom, i odraste s-gri-
 shima, na takvi nacisa, dasu prie grishima, nego grihe pozvati mo-
 gu; najposli pocetak njovoga razgovora, njovoga dillovanja, i
 vladanja nishta drugo nije, nego vitrenost, laznost, i budalashcina
 e); *listan verborum eius salutis.* Boz bi dao, da mi isti nismo vi-
 dili, i da nevidimo ovakve u xii clas rodjenc porode slobito sa-
 chasnjeja vrimera. Nije ovako danashni Stipax, spremaje bio je-
 dan porod kraljevski, i postavljen u obilnomu blagu, i bogatstvu;
 jerboje odrahnjen josh od povoja u strahu boxjemu, nitije shtrogod
 pro-

protivno svetinji unachi moglo u njegova serdce, na komaje veche bio postavljen, kakoto jedan biljeg, zarucnik nebeski.

Ako je dakle zarucnik nebeski bio veche nemat sverhu serdica Stipana, infinite moralofe izpuniti u njemu ono, shtoje pisano u prircicah a). *Civ Regis in manu Domini, serdce Kralja u ruki Gospodinovoj, i kudgod hotio bude moxega prigustiti; i zaradi toga unidose u ovo serdce molitve, i bilje primljene iz svom xeljom; unde milloferdje prama siromakom, i bi primljeno s-vefe-
ljeni; unde poshtovaje prama misticom, i bi primljeno na takvi nacina, da nije bilo drugoga, kolbi veche poshtenje nosio; unde u serdce Stipana bogoljubstvo prama Cerkvama, prama svetima Sakramentom, i bi primljeno tako, da nije bilo bogoljubatega; unde u ovo serdce ljubav prama Bogu, i prama iskrenjenu, i bilaje vruchoxeljno prikrita. *Civ Regis in manu Domini, serdce Stipana u ruki Gospodina. Ako je potreba bila u Kraljevstvu cianiti pravdu, serdce njegovo bilaje pripravno na ova oshtrochu; ako je potreba bila mir u Kraljevstvu derasti medja svojima podloxnikom, serdce njegovo nishta drugo nije toliko xelilo, kakko car, i slogu; sjednom ricajom, unidose u ovo serdce sve one lje kripofiti tako, dase nije znalo, jesuli bile kripofiti vishe priobratite u serdce, ili serdce u kripofiti; svekoliko jest bilo izverfuto, svekoliko kripofitno, svekoliko sveto, dase svetijaja, i kripofiti izlazile iz serdca, i kanoci pod jednim oblacskom zdvorasafe ukazivale i svitile. Bilibiste rekli od ovoga serdca ono, shtoje rekao sveti Gergar Papa od najvisi, i najizverfiti sveticah, prilikujuh njegov serdce jednomu Oltaru od polvetilshtra, na komusu vaskoliki miris, i kripofiti uxexens gorile, ne samo danjom, veche i nochnom, daje mogao rechi ono, shto piva zarucnik u pisamah: Ja svavam, ali serdce moje ne spava, veche bdie u xelji, u promishljanju stvarih nebeski, u ljubavi boxjoj, i izkerajega b). *Ego dormio, & cer manus vigilat.***

Ali da serdca odgovoriti moxe desnica, jest bilo potrebito, da, kojafa bila u serdce, izidu na svitlost, da tako i ruka njegova dade znamenjah od velike njegove svetinje. Sveti Augustin promishljajuchi oni redak pisama svetoga c), *Pone verba mea in ore ejus... & in cordibus vestris;* koje ricli poslicnije i u *sercibus vestris*, 70. Tomacitelja shtio ovako, i tomace: u rukah *vestris*; odovuda izvodi Augustin, da i serdce imade svoje ruke duhovne, i zato veli, u

a) Prov. 21. b) Cant. 5. c) Exod. 4. Deut. 12.

svomu srdcu jeft ruke zakone. Kolikole meni vidi, ove ruke jeft dvofrake, tojeft, *ofitri, i terpeti, i obodvi zaviraju, i bilzate od ljubavi, i xloži.* Ovo razumavahu, što rđalite, štoje cħrio Scipian, *daje u rukama dabovnim zacħsoni viditi moxe ona svetinja, kojeje on u svomu srdcu imao i mlogaje ucħino, i mlogaje dillovaio.* Kadaje vidiio kogagod putnika, cħiħlozufeje, da vidi Angeħa, i zaradi toga sluħnoje petrikom nji gerlechi, i nħove noge prerachd. Kadaje vidiio koga potribitoga, promiħilavzoje u njemu oboga, kol veti u Evzangeliu, akofte što ucħinai korugod od maħaħ nħoji, meħite ucħinai, i zaradi toga praxzoje ruku svoju zacħxam da uchi, i nji u siromaxstvu pomogajuchi, ne famo danjom, vecħe viħe puta i noħom u nepoznanj hodachi jeft razdlħivo lemofiu jedooma mħaxtu ubogħi, i u tomofe rasħgivo. Kadaje vidiio svoġa nepriatel'a, kojeje ufaditi fimo obnoħ ucħi u kraljevsko pribivalħte, da opere ruke svoje u kervi njegovoj, kadaje velim vidiio proħtera prid svojima nogama placħa, i moħteħa za miloferde, jeħmu iz ferdca oproħio. Što viħe ucħinai ova defica, kakvai druga zħameja dade svoje svetinje pokoru prihħdavatu, bħenje neumoranu, brigu ocħevu, i kraljevsko, cħiħoħa nevħijemu, molitve fvakħanje, kojeje cħino pridubokim pomoxħtvom za zmloxatu, i rasħariti viru Katolicħansku po svoj Macħarskoj zemħi, ovoje cħinai defica, i ovoje zħameja svetinje dala defica Supera Kralja fvetoga, da fħinai fvaħi ocħito viditi moxe, daje njegova defica odgovarda njegovomu ferdcu. *Pere me ut fħmulariu fupet brachim tuu.*

Ilina jeft, i viħe viħe putah cħai, dafa defice mlogħ sloħab boħi ovale, i dafufe slavife poradi njiove ocħobite kolend kripofli, i jacħine, ħanoci: boħaje bila defica Jude Maxabea, kojeje mloga slavna pridobitħa ucħino fverħu svoji nepriatelħ. Jakaje bila ruka Samfona, kojeje lava razdro, i vrata grada Gize razbio, i ħilħada Filħfianacħ fħiom cħelħuħom magareħom ubio. Mlogħaje bila defica Jofse, kojeje funce u svomu bezħomu tercħaju ufħvino. Slavnejie bila defica Moħfie, kojeje u moru cervenoma Iħzelcħarota fħvu ucħino, a Egyptiane utopio. Cħidnovstaje bila defica Apofħolah, od kojeje Ńħie u dħħħ apofħolħi. *e) Per manus Apofħolorum paxat figna, et prodigis multo in pħbe, po rħkħu Apofħolħ cħiħlozufeje zħameja mloga, i cħadeta u pukħ; ali defica Scipiana jeft*

jest bila i boja, i jaka, i moćna, i slavna, i čudnovata, i sverhu svega bila je dešnica boxanštvena.

Vas ja ovdje zovem za svidocanstvo glasoviti gradovi svekolike zemlje Macxarske, koiste bili zadipljeni savine u nevitstvo, i krivobogostvoju na takvi način, daša dragiu Kraljevah pribivaoci morali vas plakati, kao kčberi Sionske, jerboše bili izgubili ono, štoje najbolje, i nalipshe bilo; kakite vi, tko vasje profitirio, i kadaje počelo kod vas poštovanje Cerkvana, klanjanje Oltarom, primanje svei Sakramenatah, ako ne u vrime Stipana? Kakite vi Arki-Biskupi, i Biskupi deoje uzdigao vasha pristolja, i vashe stolice, i ni tolikim dohodikom nakitio, i nadario, ako ne dešnica Stipana? Kakite kakvate dešnica Stipana vi Cerkve pribivalishta boxanštvena, koja vanje posli učinjena pridobitja sverhu svoi neprijateljah svu stvarih deštinu poklonila. . . Kakite i vi firote uciviljene, ubogi, i ostavljeni, ko i kushite, i inadoše pomoć od ove dešnice, njeli istina, dala bila oko slpomu, roza romone, i uzdrzanje potrebitomu? Takuje tako, svi govore, sv. vaplar dešnica moćna! dešnica slavna! dešnica čudnovata i boxanštvena! Mogaobi ja ovdje za svidocanstvo za prvo doniti i druga Kraljevah i gradove, olobito slavni grad Rim, i njegovu Vladaoca, i Namisnika Ilafova svetoga Otaču Papu, koiseje ovoj dešnici Stipana zacudio, i njemu, ne samo blagoslov poslao, nego i svetu Krunu opomenut od Angela pozdravivšihz kuno Kralja, i Apostola svekolike zemlje Macxarske, sva ova mogaobi ja za prvo doniti, ali ostavljam, da viditi mozemó, kakva znamenja svetinje dade ova dešnica vechje meriva.

Onda, kadaje dospalo Bogu primiloserdnomu kšebi razvati sluga svoga viraoga sovega Kraljevta zemaliskoga na ono viko vicno, i nebesko, posli kakoje opočivalo tito njegovo za četerdeset i pet godinah u Ceravi Divice Marie u Stolaom Biograda, kakva mudite dade znamenjah svetinje njegovu dešnica meriva? Za ovo četerdeset i pet godinah mnogah i mnogo učinjena čudešnih po ovoj dešnici: onda, kadaje donli grob njegov uzdignuti na mltro učtinie, na mltro višnje, i kadaje bili kamen odvalili, miris našadnali, i od jedne sidkosti nebeske, razlioseje i svukoliku Cerkvu napunio: kadaje uzdignuto bilo tito njegovo, sva druga udah jasute v dila razlata, fama dešnica njegovu čitava, i brez svukoga razrušenja jest našusta, koja óvako čitava, i nerazlata održavaje vechje za sedamsto, petdeset i sedam godinah, bašica daje

daje pošao lovoga svita sveti Kralj godine od rashepa Ispetnja klijada, trideset i osme. Ova dešica, koje viditi moxe u kraljevskoj Cerкви grada Budima, i dan danashja cvate, jerbo cila, i nerafiti nahodise, vridna zastio, da, kojeje u xivotu tolika dobrah uciniha, i posla smeru slavile, i urvicje. Oti trichna dešico, dešico Apofolska! vidite dobro vidi, daš ti u Ivesnu odgovarala serden Stipana, vidite, daje bio zarucnik metnat kao baljeg na dešico njegovu: *Poste se et significatum super brachium tuum.*

Evo dakle, o varoshi, o gradovi, o derxave, o Kraljevina Macxarske! svo vash kralj, i vash sveti Kralj Stipan, vash Otac, i vash Apostol, koji vasje profvtilo, u viri Katolicanskoj uzdigso, nazefio, i posvetio. Shto nam ostaje dakle sada drugo, nego daga poštuemo, danafse klanjamo, i da po njenu naše molieve prikazujemo primiloferdanoma Bogu, daše on došoi najprije blagofviti našega kralja N. 22 mochi odoliti svoina nepriateljom, i za mochi šterti svakolika iznevirenja i izopacsenja u svomu Kraljevstvu; pak onda da nar bligofviti njegove podloxnike davati nam svo'e sveta nalofsi, da xiviti moxemo u slogi, u jednistvu, u miru, slidechi u kripofina svetoga kralja Stipana na svitu ovomu, za mochi na drapoma ucivati lice onoga kralja, koje kralj sverhu svlu kraljah, i Gospodin sverhu svekolike gospode. . . .

NA DAN SVETOGA STIPANA KRALJA MACXARSKOGA DRUGO.

Homo quidam nobilis abit in regionem languinquant accipere sibi regnum. Luc. 19.

Premdate toliko kod Vlačocah, koliko kod podloxnikah razlucuju ove dvi ricfi, *Kralj*, i *sveti*; savintim po jeziku svetoga slova, i boxjemu, nemoxete ovo razlucsenje uciniti brez nepravde, uzrok ješ; zashkobo, koje od Boga prvi Kralj ucinjjen, ješ ucinjjen takogjer i prvi sveti, koji nije drugi, nego Kralj Saul, od

od koga je, ne toliko poradi velicine dila, koliko poradi pravednosti njegove dushe, recsere ono, shtose shde u prvoj knjgi Kraljah. *Certe videtis, quon elegit Dominus, quod non sit similis in omni populo: infinito vidite, koga je odabrao Gospodin, da njega prilicna njema u svemu puku.* Protivanteje odabrao posli, istina jest, Kralj Saul ovomu odabranju boxanja, i razlacioje ime Kralja od svetinje po svomu neposludu; ali buduci da nemoxe xiviti razlavljeno ono, shto sig veoma fastavi, kano ni tilo brez dushe, zaradi toga izgubivshi Saul jednu stranu svoga bistvenoga s'edanjega, koja bishce svetinja, izgubioše i druga, tojest svoje Kraljevstvo, i vladanje. Jedne Kralj valja da pocme Kraljevati sverhu sebe, i svoje uteruje porode, i nagucija upravljati, shto ako ovo sezna, kakocho upravljati druge? Oci, kol kraljeje, valja da bude tskogjer i svet, da imade podpanno gospodarstvo sverhu sebe. *Et Reges, veli David, ut serviant Domino, tojest kako tolnaci sveti Gergur Pape. Reges appellat, qui effectus sunt Levituar; Kralje naziva one, kol svoja upravljaju porode, i nagucija. Shto isto i Avgustia potvtrajeje svojim ricama: a) Nisi Kralji, illi Gossodi od gospodovanja, i kraljevanja, budak dajc Kralji boje tuemini od vladanja, i upravljanja. Akoje inda tako, tkocho dvoiti od Kraljevstva i svetinje danashojeza nebeskoga viteza, a tvoga o slava zemlje Macxarska! Kralja Stipana? kol nikada nerazluci ime Kralja od svetinje, nisi svetinje od imena Kralja, veche obacva sacstva do svoje smerti. Znaoje dobro, da Bog privokli cini Kralje, i cini svete; jerbo veli b) *Ph nisi Kralji kraljavt, i zatoje uzderxao svetinju, da uzderxati moxe dobro vladanje.**

Vidichemo dakle na slavu Boga velikoga, i njegovu, daje bio velik, i daje bio svet, jerboje rzoo vladati sebe, i to u prvoj strani govorenja, a u drugoj, kol hoche, da upravlja i vlada druge, najprije neka upravi svoje uteruje porode i nagucija. Imajte negjuto uzterpljenje i pomeja, a ja pocimam.

Oni, kol hoche da bude velik, i svet prid Bogom, jest potribito, da imade jednu dushu, kojaše, lasno gneti, i prignuti moxe na ono, shtomu milloš boxanštvena prikazuje, i sa shtoga prigiba; a dase mucno prigne na ono, shtomu prikazuje dah svita, i porushene naravi. Ovakvu dobru narav, i dobru dushu imaoje od

Bo-

Koga kralj Salomon, kako on isti svidociti, kada veli: a) *Serims jam aniam bonam, jerbo dobra narav jest potribna opchenim nacisnom govorechi, za mochi se dati prigodi millosti boxanilvenoj.* Nishtanenarje dovle kralj Salomon, jerbo nije bio svet, nije bio pravi kralj, veche samo kralj naravni. Kadaje dakle bio, i postao kralj izverfici? Ona, kadaje od Boga zadobio onu dusu, kojaje on nazvao *serice aseno*: b) *Dabis ergo sermo me car locite, et populus meus judicare possit.* Datichest slugi tvomu serdce useno, da moxe puk tvoje pravo suditi. Ali kakoje Salomon pristao biti svet, kakoje pristao se be dobro vladati, i svoje suternje pukude razloxno upravljati, pristaoje takogjer veliki kralj biti; jerbu veche onda ona dusu nijeje dala prigibiti millosti boxjoj, negojeje svakolika bila dala na ona, shtojoj prikazivaje dah ovoga sveta, i na shtoga navlascishe tlo, kerv, i narav potuzhen. Uzrok od svega ovoga jest, jerbo kakogod jedan clovik nemoxe vladati jedno kraljestvo sam po sebi, tako nemoxe vladati ni sam sebe, vecheje potribit dah boxanilvene, koja upravlja, i koja lasno prigiba na ona, kojaju boxanilvene mudrosti, po kojoj kralji kraljeju. Odkuda i Salomon, dok e josh svet bio u millosti boxjoj rekaoje, c) *Serder Kralis u ruk Gospodina, i bala kache prigie njega.* Akoje jedan kralj pusti prigibati od ljudh, akoje pusti vladati od hatora clovican-koga od svoih pukudah, i od duha ovoga sveta, moxe biti, istina jest, jedan silnik, ali nikada nemoxe biti jedan veliki i sveti kralj prid ocshma boxama.

U ovomu zapisanju jednoga svetoga, i velikoga kralja ja promishlam danashnjega Stipana kralja Macxarske; jerbomuje Bog dao jednu dobru narav, buduch da poslji kakogaje ushsio kralja, ushsnogaje takogjer sveta, davshimu jedno serdce, kojeje lasno prigbalo millosti boxanilvenoj, a mucioo tlo, i dahu sveta. Odkuda, akoje od koga kralja kadgod istina bila, daje serdce n'egovo u ruki Gospodina, i kadgod hoche prigie njega, jest istina stanovita od kralja Stipana. Zashobo, akoje Bog hotio njega prignuti na molstvu, jestpa gotova nashao; ako na milloserdje pram siromahori, nashogaje pripravna; ako na posluh izpodvidnikah, savshenjeje bio podloxan; ako na poshtovanje mitnikah, i Biskupah, nikadaje nije protivio; ako na bogoljubstvo prama Cerkvana, i svetima Sakramentom, nitko od njega bogoljubui, ako na ljubav prama Boga, i izkernajema, nijeje ugafisi mogao ovi plamen u persih njegovih: **Ca Re.**

a) Sap. 4. 8.

b) 3. Reg. 3.

c) Prov. 21.

Regis in manu Domini; serdce Stipana bježe u ruki Gospodina. Jeli potreba bila i Kraljevima činiti pravdu? Stipanje bio gotov na ova ostricozna; jeli potreba bila, da ukazuje miloserdje? Serdce Stipana bježe prigato na milosrdje, jeli potrebito bilo mir uzdexati među podložnikom u Kraljevstvu? Serdce Stipana nije ništa drugo vechma želio, a jeli potreba bila i vojsku dignuti protivu neprijateljom? Serdce Stipana jeli bilo pripravno, *Cy Regis in manu Domini*. Jedan Kralj imali biti poslušan kano sin svojima roditeljom? nije bilo sina poslušnioga od Stipana; jedan Kralj valjeli da ljubi svoje sinove, i svoje podložnike? nije bilo Oca, niti principa ljubeznivoga od Stipana, jedan Kralj imali biti xivota čista, a olobito Kralj Apostolski, Stipanje bio xivota najčistija, i predajeje uzlom svetoga Sakramenta vircsanja zavezao s-Gifelom sestrom Cefara Henrika pobornoga, za imati porodi, i proviđenje za Kraljevstvo, savjetim xivotje svojom zaručicom u pravdaosti, i čistochi, kano dva biseri u jednoj istoj školjci zalivana sjednom istom rodom nebeskih milostih, i odražio sina Eumeria u tekvoj, i tolikoj svetinji, daje vechu na svietu ovomu bio xivota angloskoga. Ovoche reči biti serdce u ruki Gospodina, i kedja hotio bude prigre niego.

Ovomu istomu serdce Stipana, kojeje bilo u ruki Gospodina, odgovaralefu svekolike druge strane tila; jerboje svekoliko znao vladati, i podložiti duhu bozaritvenemu, a ne duhu ovoga svietu. Odkuda mogaoje reči s-Isufom po listi Proroku: a) *Domus aternat mihi mater ego autem sum extraneus*. Gospodinaje otvorio meni ubo, a jale neprotivim. Moglaje privoliti duša, a neprivoliti slo, kadagaje zvan na pokoru, i kadagaje mucio, ali nikada nije protivilo. Moglaje privoliti duša, a neprivoliti put Kraljevska na tolika bdenja, na tolika klefarija, na tolike molitve, ali nikadje nije protivila, jerboje bila u ruki Gospodina. Moglaju neprivoliti noge na tolika pobodjenjah svetih Cerkvah, i na tolika hodanjah po nochi razdijivaucih lemosina sirotama; moglajese uznemiriti, i poruxiti keludac na tolike postove, ali ni jedna strana tila neprivolite, nitje poruxi; jerbo svakolika, bilafu čudnovatim nacfinom podložna, ne samo razlogu, vechu i nadahnutjima bozjima: od kuda, svakolika edah nisu terpila ova došadjanja, i mucerja s-podložnošjom, vechu s-radnošjom, i vecljem, kano dašaje duša priobrutila u tilo, a tilo u dušu.

Sada

a) 1/a. r. 50.

Sada vi promislite, jeli mogao svit učiti u ovakvo serdce, kojeje na ovi način vladalo, i opravljalo? jeli moglo shtogud naučiti tlo, kojeje u svemu podložno bilo razlogu? jeli mogao kol glas, i koja rics svetovna učiti u uho Stjepana, kojeje nebi bila odmah izpubila? Biloje doša u dvoru njegovomu od oni svitovni duhovni, od kol govori Augustin, daš dubovi veliki, jerbošu nadchauti, i misle, da znadu mnogo od vladanja, ali došine znadu malo, jerbo shtovo znanje svekoliko nerashitješu dale, nego samo zadržavale około svita, zemlje, sila, i naravi porušene; biloje doša velin, koje iz daleka namotili, i meraljajuch govornil; nije lipo kraljevskomu veličarstvu, da roge pare siromahom; nedoškolje za kralja, da sam po sebi lemosinu dila ubogima; nepritoškolje kraljevskoj kruni, daše misla, i da vecha spropitostima, nego sveškolica, s-vojvodana, s-Baroška, i s-Hercočina; daš čištoča, bogoljubivo, i pokora kripčivi velike istina jest, ali daše od tolikoga veličarstva propušatati morsja, nitisi prilicne za svako vreme. Nishtanemanje, otvoriloje rar Stjepan svoje uho, i pušilo u svoje serdce ovakve rici? Iširiti, da ne, i silalo; jerboje bio zapušil dehom boxaštvenim, kol nije pripušil naučiti u njegovo serdce ona, kojeje govorio, i adshitvao duh svita. Oh zemljo zemljo! oh Kraljevstvo Kraljevstvo Mackarsko Apolonsko! kolikosi zadaxeno, da budesh zasahno ovomu tvomu prvomu, velikomu, i svetomu Kralju? barem, kada vechi tvoji pribivaoci evo svetuju njegovu svetkovine, kada evo poštujuja, kadamu pišne na slavu pivaju, kadamu svoje prikazuju molitve, barem velin, daga josh u kripofima nesličeja, ošobito u vladanju, i upravljanju svaki sebe istoga budach, da pravo bogoljubivo jest ono, kadase slidi oni, kojeje poštuje, a jashen pripravni ukazati učini u frati drugoj moza govoriti.

Da človik moze vladati sebe, i upravljati dobro svoja materija sgrutja, svoje poxode, svoje običaje grishane i navade izkoreniti. Jest porribita milloš boxja, koja iširiti svaki izade; ali človik valja da odgovara onoj millošti, i da selcni činiti ono, za shteca milloš boxaštvena prigiba, i potičale. Mucnaje švar, i veoma teska, istina jest, ošaviti oni običaji grishani, i navadu, tolikose putu obecha, i počmeše človik čuvati, pak opet padje; ali nevalja kaptiti, nevalja u nemar metati, vechi bditi, jerbo kadaše nepristelj naide, valjaše shtajmr boriti, ili pridobiven i šuxan ošati. Onda, kadaše bila jako obšidnuta Betulia od Principa Holoferna,

Ioferna, skupilišće Fetulanci, i u svome vichu razgovarajuchiše shto imadu cšinu, odrediliše grad pridati; ali ne, reklaše Juditina, vir-
 ti vojvode, i gospodo moja, nepridajmoše. Ovdi lada za malo
 vremena, neka svaki slikuje u Holofernu svoj grišni običaj, svo-
 ja neuredna puxeljenja: mišo grada Betula svaki neka promišlja
 svoju dušu, kojeje takogjer obšiduta od neprijetlja grila, i griš-
 sneog običaja: mišo Judite neka svaki promišlja svoj razum, koš
 milošojom loxjom oborezan, neče daše pridade neprijetlju (voje
 duše. Shtoje dakle cširila Juditha? Otishlaše ova dobra, i poboxna
 udovica u otšo mišo svoje kuče metivšiče na molitva, i or-
 di susdajajem, i placom cšinilaše viche s Bogom, kojuje stanov-
 ita učino od pridobitja. Odkvda sovim ušanjem oboruzana ova
 svitla gospoja hitzi, ide u vojku neprijetljaku, i dadeše u ruke
 Asyrianceh, koš veseli odvise vechje vidjše, vechju uhvatishē,
 vechje odvedoše pod šator Holoferas. Nikada Holoferno nije
 vidio ovakve xene, nitije ikada ova xena bila prid licem ovakvo-
 ga neprijetlja; i pak on drugo netrazi, nego da sja moxe sebi do-
 biti, a ona remisi drugo, nego kakoče slavno pridobiti njega; i
 vechje puxade gospodarica svega polja one vojake. Tri dana, shto-
 jeje zadržavala pod šatorom neprijetlja ne za drugo, nego da
 moxe odšiči glavu Holoferas; ali kakvim serdцем moxe ona to
 učiniti, i kakoše moxe ušditi ičli protivu xivotu jednoga Princa-
 pa? nejma načina boljšega, nisi plenicitega od onoga, s-koim on
 sja cšini, i postuje; akoje ona svitla gospoja? on je slavi, i kle-
 njale licem veselim; akoje udovica? on xeli, i za veliku milost
 derxi, kadbi mogao sju imati za svoja; akoje ona franaka? onjoj
 obechaje včeti sje zakon, obechaje, kad bude gospodar od Jerusa-
 solima, dacheše shtjome pokloniti Bogu od Izraela a): *si feceris tibi
 hoc, Deus tui erit & Deus meus.*

I oš kolikofe, i kakoše xivo prikazuje u Holofernu grišna
 navada: grišni običaj, i neuredna puxeljenja! Koja pripishtaju,
 daše svako bogoljubivo cšini, izno akofe njim njiova štraca na
 svoje vreme pripašt. Pripušiče grišni običaj ona xena, da
 bude sve jutro u Cerkvi, da kleči, da moli kranicu. . . ali posli
 podne, i do rochi, nekafе vřime provede u plandovanju, u ogo-
 varanju, i protrefanju drugu. Pripušiče grišna navada onocu
 cšiviku, da cšini dobra dilaš, da vzdixe Oltare, da sviche i sje

a) Jsaiah. 11.

u Cerkvama Bogu prikazuje, da pruža ruku, i lemosinu ebogima razdičuje; ali samo nekaduše daje tabita slava, i fakla, kojše pod plashom ljubvi sakriva. Priputične nesredna poveljenah, da oni mladich pohodi ovi, ili ovi druge persone s dobrim ukazanjem vladaha, i dase razgovara shjone od stvarih dobri, i bogoljubni, samo dok učini shjone poznatstvo, i da ostane jedna izknica u njegovom serdca, da kadise razvexe onda izgori sve ono, shtoje po dobromu dahu pocseto; ali zli čas, i zla vra bitiče za tkvoga, akofe puši obalstvi od onoga izlživoga Holoferaa; jerboche olati uhvachena Betulia toješ duša rjagova, a on olati fuxan vechma, nego ikada pris; buduch, da tko vime, na ulaganje ječinoga mogućega nepriatelja, oštaje privaren, i pridobiven.

Neguto Juditha nespava vechje pod shatorom Holoferaa, kol napivshise dobro, (pava posledni sanak; a ona usťaje od ro-
 leve odlakom vechu usfinenom, vrima u ruku oni, kol vifashe ondi kol postelje maoz pak zavapivshi serdcom: pokripime sada u
 ovoj uri gospodine, i veliki Baxe Izraela, akofe dostalo vrima, i
 ona ura, u kojojši ti odredio obrazić Betulia, sada nu dojde u
 pomoca, mojaše detnica, a tvoj udarac; i u ovakomu uzdianju
 obavi kole Holoferaa oko svoje live ruke, a deinom dva puta
 nemilio udari, i odsice glava Holoferaa, koja davshi Abri (svojoj
 sluzbenici, otide shjone zajedno po putu otajnomu, i uside u
 svoj grad pridobitica. Ja mislim sada ovd, da iz medju vis
 ima, kol prerađa nifa bakh šalvime svoga nepriatelja duše umorili,
 nishchecmanje zasluga barem daleko derxati od grada svoje duše;
 ali koje njeza pušio veslo približitke svojoj duši, kol vechu vi-
 she putah pada u oni, ili oni grih, takvi nejma drugoga načina,
 nego ili boritke, kao Juditha, ili framotno dase pridobiti, i
 poginuti. Odkuda, akoteje xelja navakis na dobitak nepravedni,
 jest od potrebe vratiti, nejna drugoga utocišta. Akof avridjen
 od drugoga, pak u serdce kuvash ovetu, zavovi gospodina i re-
 ci: sada u ovomu času, u ovoj uri pomozime Gospodine, pak
 onda idi, i porizise. Akof obicajen pluvati, i proklinjati, ošt-
 avise one igre, kojate na to dovodi; oštavise šarivšega pića, kojati
 plovku uzrokuje; oštavise lopovah oni tvoji drugovah, od koji
 raucio, jerbo ili valjanise boriti, ili pridobiven oštati. Akof u
 korm obicajni bludnosa, valja da oštavish u miru onu kachu, i
 ona mislah, gdješ blatio tvoju dušu, valja da razlicesh, i razter-
 gesh one zamke priateljstva, i ljubavi neciste; jerbo ili valja da

te učerish, illi da neŕichno izgubish. Nekasni dakle Kerŕijandne! nekasni, veche digni eruxje, i zavapi gospodinu: *Confirma me Domine Deus in hac hora*, pokripino gospodine sada u ovoj uri. Kusa naj jedno malo za nekoliko danah dajati glavu iz pod tesnkoga jama grihah, i hodin brez lance, koite vexe; hochet izichl 72 rukom, jedan udarc samo dobar jest potribit, i bitiche sversheno vojevanje: gledaj za poshterje, za veselje dobitka, i za radoŕ ŕerdca, kojeŕihle oprostilo od ovoliko nezilla nepriatelja.

Josh jedan put metnimo prid oči Judithe, i gledajmoja verlerano prie negle zora zabilila sverha zidovah Betahie, gdi pokazuje slavodobitnica glavu Holoferna svojima nepriateljom, koji vidiivshi pripadoshe, i svakolika vojska oŕivivshi svukoliku pratex dadeŕe na framotno bixanje. I oh kolika slava onda biash Judithi! Kamoh ti nepricinena Slavodobitnica nasha? Ti slavo Jerusolim, ti radoŕ Isracla, ti odabrana od Boga za ovo oslobodjenje, ti lipoto brez nache, ti cŕistochio brez para! Praxi ruku tvoju juncacka, nekase kiti od puka tvoga zahalnošjom nezmerlom, nekase svetkuje za trideset danah ovo tvoje slavno pridobitje, i nekase ovik uspomena cŕini u peku nashemu. Sada molim, kojaje vecha ŕahla, i slava, illi oslobodjenje Betahie, illi oslobodjenje jedne dushe? kojeje lipshie, i vridnie slavodobitje illi lucifera, illi Holoferna? illi ono, po komuse oslobodi jedan grad od obŕidantja, illi ono po komuse izvadi jedna dusha iz ŕaxanŕiva ŕjavoskoga? gdjeje vecha slava, i korist, davame raduje nebo, illi davame raduje zemlja? da imate dobitak jednoga polja, illi kraljevta nebeskoga? Slidite dakle, Kerŕijani! slidite danashnjega Kralja Stipana, koji od diŕinŕiva znade upravljati svoje poxude, i svoja nuterija sagoutjaŕ hodechi po putu pravednu prid Gospodinom. Odredite jedan put nepriatelja dushe vashe umoriti, a doŕnica boxanŕivena pripravajte dati pomoch svakomu: *nam Dominus confirmabit te, et eris beatus in aeternum*, ruka Gospodina hochie poknupi svakoga, i bitiche svaki blagosovljen u vite. . . .

NA PORODJENJE B. DIVICE MARIE PERVO.

De qua natus est Jesus. Matt. 1.

Svetkujemo danas porođenje; ali kakvo, i čije porođenje? Ako upitamo Crkvu, odgovorit će, da svetkujemo porođenje Marije; školi otvorimo Evangelie, slišemo u njemu, kako malo prije čiste, porođenje Isusovo: *ad hoc est parati Iam. Čudna stvar. Dabi Crkva ne dan darasniji svetla porođenje slavno Isusa, i evangelie danas nije dobrobi bila odredila za danas, ali danasnje porođenje nije finka, veče porođenje materu. Ako je dakle danas rodi mati, kako Crkva, i evangelie nam prikazuje ne mater, nego sinu rođena kad veli: *ad hoc est parati Iam?* Veliko otajstvo, i zapleten urao. Koga za razmisliti, imate znati, da funce naravno i stvoreno, ako dobro promislimo, dvale puti razja, jedan put onda, kad se razja, i ukazuje u istoku, a drugi put onda, kad se razja put, nego se ukaze u istoku; jerbo ona prva svitlost juterna, koje dize, i tra noćne mane, kakvaje svitlost, ako nije svitlost funce? Dakle funce razja onda drugi put, kad se razja prve nego se ukaze u istoku, jerbo se razja u svojoj svitlosti. Ova istina potvergnutela s istim evangelijom. Oddilisele tri Marie grobu treći dan vrlo rano, i karvajaju svieti Marko uru, u kojoj dođoshe ovako veli: a) *Verlo rano u jutra sloba dolaze na grob, buduć veče misle funce. Sada, ako je funce veče bilo rođilo, kako je moglo biti vrlo rano? Ako je bilo vrlo rano, kako je moglo biti rođeno funce? Sveje bilo, i sveje moglo biti, veli Augustin svieti, b) vrijeme, u koje dođoshe tri Marie grobu, bilo je vrlo rano, veli svieti Marko, dakle je bila svitlost, ako je bila svitlost? bilo je takogjer rođeno i funce, buduć, da funce ima dva porajaja, jedno u jutro, kada razlira i razja svoju svitlost, koje imi roveno zoru; a drugo onda, kad se odkrie, i ukaze u istoku. I kakogod funce ne samo onda se razja, kad se razja u sebi, to jest, kad se ukaze u istoku, nego takogjer razja se u svojoj svitlosti, to jest: onda, ka-
djo**

a) Marc. 16. b) Lib. 3. de conf. evang. c. 24. Luc. 24.

dje zora; zato Evanjelista dobro govori: *verbo rano, factus iustus*. Njehna od ovi ricilia nije moja, svekolike jesu Tomachiteja Lizana, koga sledi sveti Augustin.

Ovoje SS. B. ono isto, što mi danas vidimo, i što nari danas evangelie pripovida. Dan prikazuje nam, daše rodila svitlost, evangelie meane nam prid ocii, daše rodilo fance; ali kakvoje to fance, kakvalje to svitlost? Sunceje Iisus, svitlostje Maria, veli Alberto veliki. Od kuda, kakogodse fance naravno dva puta rapja, takose i fance boxastvenno dva puta rodi. Jedan put onda, kadie rodi u Betleme, a drugi put onda, kadie rodi u Nazarenu; jedan dan porodjenja njegova busbe na dvadeset i petoga Profunca, a drugi, kadie rodi na nalfricholi dan danashrij; jedan dan kadie rodi od tvoje matere, a drugi, kadie shrejome zajedno rodi; jedan dan, kadie rodi u lebi, i ukazase svitu, a drugi, kadie rodi u svojoj svitlosti, tojest, kadie rodi ona svitlost Maria, od kojeje on porodi. Budech dakle, dan danas dva porodjenja, jedno svitlosti Marie, kojeje danas rodi, i svita ukaza, a drugo fance Iisusa, rođjena u svojoj svitlosti, kojeje nam radošnie, ili zaradi koga porodjenja imamose mi vecma veseliti, ili poradi porodjena fance, ili poradi porodjene svitlosti? S-dopashenjem itoga fance boxastvenno, i takogjer shrejegovom voljom, velim, da vecma poradi rođjene svitlosti Marie; i to ne za jedan uzrok, veche za mnoge, ja samo da budem krachi, tri hochu danas na prvo doniti; jerboje svitlost milostivja, jerboje opchesia, i jerboje berxa za dojt nam u pomoch. Vi samo s-uzterpljenjem slushajte.

Prio nego pocinem za dize govoriti, imate dobro razumiti, daše nemoxe prilicsnost podpunra ucinimiedju fance boxastvenno, i svitlostjusa Mariom, kakogod niti medja Iisusom i svitlenjem, kakvaje takogjer i njegova mati, veche ako ucinim koju prilicsnost i izporodjenje medja Iisusom, i Mariom, svekoliko moje govorenje blische od fance boxastvennoga Iisusa, kakono od fance pravde, a od svitlosti Marie, kakono od matere miloserdnosti; i kakogod ona dobrah, koja nam cini svitlost, imajuse pripisati svoja vrila, kojeje fance, tako i ona sva, koja cini Maria za nasho dobro, dolze od Iisusa, kojega dobrotu, i providjenje jest naredilo, da svakolika projdu priko rekah matere svoje kakono nasho odvimice, i fveihu ovoga razta idem sada potverdziti, shtofama obchao, i naprie, daj: svitlost milostivja od fance.

Ovo i fari viditi moxete u fance naravnomu, kakoſe razlucaje od one ſvitloſti, koju pri imenajeno zoru; niſeli iſta, daje zora najmijanje neba, daje odahaurje cvitja, daje jed-o sladko i ugodno pivanje pticah, daje xivot, i polashitica boleſnikah, jednom zicajom, zora je rakna ſvegskoljkoga ſvita. Ali kakoſe približi ſance, odmahle ſvakolika priobrate; axexefe, i svatreni nebo, ſuſabe poſje i ſtala, venne cvitje, vſhute ptice, narvafe primexaxe, ljudie ſkrivaje od velike xelline, i da Bog ſvemogochi nebade ovo sjanje ſanca odredio ſamo danjom, nego da ſja i nohom, iſnitio ſvakolika zemlja otuſhlabi u vatre, i u plamen, izgorilabi ſtala, otuſhlabile vode, i potoci, i vashobki ſvir biobi jedne vatre. Ali buduchi, da naravnoca joſa pravo nezarda, kakoje razlucajeje medja ſancem, i ſvitloſijom, zato ſida alexichemofe znaenjem Angela.

Oni Angeo vidjeni, koje vodio ſirove Iſraelske po puſtini, velli piſmo, daje bodio s-dvima veliktia ſepovih, i daje jedan bio od oblaka, a drugi od vatre 2): *per dien in columna nubis, per noctem in columna ignis.* Ali zaſtiro, i za kogaje Angeo noſio: ona dva ſupa od oblaka, i od vatre (Oni ſup od oblaka bioje za branjenje od ſanca, a oni od vatre za mochi ſveodilj ſladi, i davajum ſvitloſt. Onda, kadafu ſirovi Iſraelski u puſtini primochivali, xaxigroje angeo oni ſup svatrom ſvarſku pſhovi ſhatorah, da ſvejedniko, i neprilance imade ſvitloſt; a kadju davivali i putovali, oblacſtogaje angeo ſjednim oblakom, dajh chva, i brani od xelline ſanca; na takvi nacſin, daje ſvakolika bura onoga angela bila pervo, dajh nikada ſance nedodirne. drugo deim nikada nepomojka ſvitloſt. Tolikoje miſtoſivu kriſoch poznavao angeo u ſvitloſti, i toliko oſtra u ſance.

Ovo iſto, akofe dobro promiali, naji hoctemo u ſance, i ſvitloſti boxanſvenoj: Ius jeſt ſance, ali ſance pravde, kakoje narvao Prorok. *ſol ſpſite.* Sve one oſtroche, i xelline, koje ucſni na ovomu ſvitu ſance naravno, toliku ſuſho, toliku neplodnoſt, toliku xedje, toliku glad, tolike boleſti, ſvekoliko jeſt ucſnjeno na zapovid ſanca pravde; nije nikada chveno, daje kadgod ſance ſvoreno cſinlo izgoriti koſ grad, ili varoſh, cſavenoſe riſhcheneraxaje, daje ſance pravde cſinlo izgoriti u jedan ſamo dan pet gradovah od Perrapoli na takvi nacſin, da ni jedan cſovik, ni jedan kamen nije oſhao, negoſeje ſvekoliko u praſ, i pe-

pepo obratio. Otvorio knjige zakona faroga, i najtichno, daje u perva vremenah Bog svemoguchi ciniu tepiti vojske, fraštati i propadati gradove, toliko hiljadah ovdi nebeskom vatrom ingotiti, a ondi odjazivahi zemlje toliko opet hiljadah u propast baciti. A sada, kadalu grubi vecha pokarajja zastukili, i zaradi izopacenja svita, i zaradi zlo rođenoga tarashtaja ovi vrimerah, nevideše ovakve kashige, a niše kushaja ovakva pokazanjah; a zašto to, akoje oni isti Bog, i sada, i ono isto sunce pravde, kojeje bilo i prije? Ah milostivošt SS. B. milostivoštije ovo svitlošć danas rođene Divice Marie, ova odmah onda, kadak uputi u utrobe njezine sunce pravde Ihs, ova velim, odmah onda jelga ukročila, umirala, i uzstavlja sillovitu jakost vatreni zrakah; sunca ovoza, da vishe onako rexexe, i nepali; ovaje razkladila onu Xelina, i utišbila onu eshtroctu sunca pravde, daše doštojno ima veštiti, i slaviti porodjenje ove svitlošć ivekohise pokolenje ciovicsansko, a najvishe oni, koje vechma uvridili ovo sunce. Koliko pam nije boulo ovo sunce pravde sazech i ovi svit na koma xivirao? koliko pata nije hotilo bacati murje, i gromove sverhu rashega nepoznanstva, i poradi rashega u ili cšas izopacenoga xivota, daga nebude uzderkala milostivošt ove svitlošć? Koja zatole rodi, i rodiše danas, za utišitiga, i umridi prije negoše rodi, i svezatna kano rucice onda, kadale od nje porodi. *De qua natas est Jesus.*

Drugi zrak, poradi koga imarose danas vechma veštiti, est, jerboje svitlošć općenita. I najpre ovoše potverđiti moxe jaravnom svitlošćjom. Mlogi od vas zrade dobro, da sunce sviti samo polovici svita, da samo profvitlaje pol vrimera, tojest, da sviti danjom, a ne nohom, što protivaim nacinom cini svitlošć; jerbo akoje dan, svitlošć tviu suncem, akoje noh, svitlošć sviti mšecom, a kada nejma sunca ni mileca onda sviti zvhidara, na nacfin takvi, da nejma strane, nejma cšasa, ili bio dan, ili noh, ako i najmanje svitlošće ovik nahodi. Ovo isto razlucenje imade sunce, i svitlošć boxaršivena: Ihs jest sunce pravde ovoga svita, ali takvo sunce, koje kad izide, i kadie rodi, rodiše samo za nke, a ne za sve, takoje recšeno po Proroku: a) *Oriens vobis inventus novus novus fel pñitia.* Izichiche, i rodiciale sunce pravde vana, koje bolte imena moga: govori Prorok ne od milošć odkuplje-

*) Matš. 4.

kupljenja, nisi od milosti radošne, koja svaki, akoje i grihšalk, inade, veche govori od milosti polvechisuche, koju neimaju grihšalnici, jerboju po smertanma grihu izgube, i zato veli Protok, da sunce pravde neche žiči za sve, nego samo za one, koje nje-ga boje. Odovuda jest, dase svit ovi na dvi strane razdijuje, je-dna strana jest onie, koje Boga boje, a druga oniz, koje nebojes na strani onoj, koje Boga boje jest sunce lies, i oni samo prosvi-tljeni jesu, na strani onoj, koje Boga neboje, nikade sunce neada-va, uvijek kod nji noča, uvijek tmine. Sunce pravde svakomu daje onako, kakoje zaslužio, svakomu onomu ukazuje, koje do-bar; a sakrivaše onomu svakomu, koje zao, i opak, kakvihu grih-šalnici; svakoga onoga prosvištjuje, koje boji njega, a kod oniz, koje neboje, uvijek tminu, uvijek tmine.

Činivamše stvar ova mozebit mrcna povitovarsja, da u jednomu msta, u jednomu gradu, u jednoj varoski, pacše u jednoj kuchi, nikisi na svitlu, a niki u tminah? Ali bash tako jest, i ta-koje veche vidjeno samerlima očima na svitu ovomu. Jedno iz medje pokaratajah boxi, skoim pokara Kraljevstvo Egyptiansko po-radi Farana tverdukarnog grihšalnika, jesu bile tmine a). *Temp sunt tenebre horribiles in universa terra Egypti. Nemo vidit fructus suum, ut necit se de loco in quo erat, abierunt autem habitabant filii Israel in erat.* Bilešu u svojoj zemlji Egypta tako strahovite tmine, da ni jedan Egyptian niče vidio drugoga, nitijeje koigod mogao maknuti iz onoga msta, gdje bio, a gdje šalš sinovi Izraeliski u ono isto vreme, bilaje svitlost. Veliko, i nikad nevidjeno čudo! u svemu onomu Kraljevstvu nika keche jesu bile puma s-Egyptian-ima, a u nikimasi pribivali smi Izraelichani, a u drugima zajedno i Egyptiani, i Izraelichani, i istovimtu u jedno isto vreme ondi, gdje se pribivali Egyptiani bileše tmine, ondi gdje pribivali Izraelichani bilaje svitlost, a ondi gdje zajedno pribivali, Izraelichani bilše na svitlu, a Egyptiani u tminah. Ovo, što učinil u Egyptu sšibka Moysie, čini svaki dan na svitu ovomu sšibka sunca pravde. Mlo-guše kuche na svitu, i vrlo mloge, u kojima sšikoliki grihšalnici, i ovdiejnija sunca, veche mrak, i tmine grihah, drugesa, u ko-imate nihode pravedni, ali vrlo malo, i kod ovakvi sunca pribi-va; a drugesu, gdje pribivaju dobri, i zli, pravedni, i grihšalnici, i u ovakvira dobri, i pravedni uzivaju sunce pravde, a zli, i opa-ki uvik oštja u tminah.

Ali

a) Exod. 10.

Ali nećina ovake danashnja svitlost, kojase rodi Maria, jerbose rodi za sve, da sviti u svako vreme, da sviti u svakom mjestu. Vidilishu Angeli nebeski danas, kadase rodi, i zachodjeni zapivalisu e): *Qva est ista, que progressus quasi aurora confurgens, palidius in luce, nitida ut sol.* Kojase ova, koja uzohodi kao zora, lipe kao mifec, odabrana kao sunce. Sunce, mifecu, i zori prilikuje Angeli ova gospoju danas rodjena; ali zasuto to, za koji uzrok? Jest odgovor pun otajstva Innocentia Pape trecega: slikovalishu sunca, mifecu, i zori, za ukazati, da ova Divica jest svitlost od svakoga vremena, svitlost, koja sviti danjom kao sunce; svitlost, koja sviti nohom kao mifec; svitlost, koja sviti onda, kada nitje dan, ni nochi, kao zora; jerbo ova tri vremena nochi, jutro, i dan imadu u sebi niku otajnost. Nochi jest grih, jutro jest pokora, dan jest millost, i tako u svako ovo vreme Maria jest svitlost opchena. Svitlost pravednima, koju u millosti, svitlost grihshnikom, koju u grihu; svitlost pokornikom, koji hoche da pride od griha na millost. Kosi dakle, ovako fvershuje Innocentio Papa, koji dakle grihshnik, i lexish u nochi grihah pogledaj za mifec, i zavovi Maria, da te prosvitli, dase dignuti moxesh iz toga nefrichnoga stanja, i doji za pokoru. Akosi pokornik, i uita-jesh u jutro na pokoru pogledaj zoru, i zavovi serdcem Maria, dase prosvitli, da moxesh po pokori doji na millost. Akosi pravedan, i stois u dnevu millosti boxje, gledaj na sunce, priporec-hise Marii, da te cstva, i da spridajesh u millosti istoga dana. Na ovaki nacin ovo svitlost ova millostiva prosvitljuje opcheno svekolike, i u svako vreme. Sunce pravde prosvitljuje samo one, koise njega boje, *divinitat mentis mentis*: ali svitlost danashnja od milloferdnosti prosvitljuje i one, koise njega boje, jerbugase boje, i one, kojase neboje, dagase boje. Sunce pravde ragjase samo za pravedne, ali svitlost od milloferdnosti ragjase i za pravedne, i mnogo vise za grihshnike, i zaradi toga svitlost danas rodjena jest opchena od istoga sunca, kojese od nje porodi: *de qua natus est Jesus.*

Trechi uzrok, potadi kojase danas imamo vechma veselid jest ovi, jerbo svitlost jest berza za pomochi nas, i za uciniti nam dobroctinstvo. Ovo za potverdzi ostavljam naravno svitlost, koja svik prie nide, i svagdis prie ukaze, i sviti nego sunce. Slušajte

skajte famo one, što piše Evangelista sveti Ivan a.) Eliaše razvato sunce, i svitlost, tojest Iisus, i Maria na jedan pir u Kani Galilee, i kada u najvećele vrijeme nešade onoga pija, u kornu i posli za drugoj čaši učinita vloža otajstva, kada velim, u najbolje vrijeme nešade vina, onda brixna ova mati odmahje hotila pomochi, i ovo pomanjkanje popraviti, i zato govori lina svomu, da gosti veche vina nejmaju; ali on odgovori njoj, kano dabi hotio zabraniti njerino zakivanje: *Quid michi, et mihi est mulier? unde sum veni hinc mea.* Štoje meni, i tebi xeno? još nije doshla ura moja. Ovdj ja sadaje ustavljam, i velim: Zar nije bila ona ura, i ono vrijeme učiniti jedno dobročinitvo? Nije zar bila ona ura za pokriti ono pomanjkanje, i pomochi u onoj potrebi? Kako dakle Iisus veli, da nije doshla ura njegovaj? Što ako nije doshla ura njegovaj, zashto čini mati snajino viche za providjenje? SS. E. doshla je bla ura Marie, a nije bila doshla ura Iisusa, takoj; jerboje Maria svitlost, a Iisus jest sunce, a ura sunca uvijek posli ure svitlosti, i zato recu Iisus materi svojoj: *Štoje meni, i tebi?* Kano, daje hotio rechi: spomenite majko moja od razlucenja, kojeje medju tobom, i menom u pomagaju ljudih, kako ti sada hochest, da ja učinim. Pomozii ti, jachui pomochi: utisui ti, i jachui utisui: providim ti, pak onda i jachui providiti, ali ti prie, a ja posli: ti sada i brez kašnerja: ti u ovoj uri, kojeje prie moje, a jachu u mojoj uri, kojeche biti posli tvoje; jerbo još nije doshla ura moja. Ovoje ono slavno razlucenje, daje sveti Anselmo usudine rechi jedan put, a posli njega mlogi drugi b.): *Velociter enim nosse scilicet novitate vultus Marie, quam invocans nomine Jesu.*

Ali, dase ova istina bištrie, i sjednim kano pogledom viditi svoje, promislino Iisusa i Mariu sjednajte, i promislinoi razlucice po nase, i vidichemo kolikoje od sunca berxa svitlosti za učiniti nam dobročinitvo. Ureje na sebe sin boxji putt nashu clovicfaraku u etrobi pričistuj Divice Marie, i veli Evangelista, daje ona odmah svekolikom hitnjom otishla priko planinah u Ebron za osloboditi dječice Ivana od griha izročnoga c.): *Emergit autem Maria aliter cum possessione in montem.* Posli toga rodite Iisus, raste, xivi, umri, uskresnu, i topervo posli trideset i tri godine daje početak, i učini sveti Sakrament Kershtenja. Veche znate, daje sveto Kershtenje lik griha izročnoga, zaradi kojaje ošobito Iisus doshao na svit, da tako popravi ono, štoje bilo porusheno po nashemu per-

a) *Yves. 2.*b) *In tract. de excellent. Virg.*c) *Luc. 1.*

pervomu ocu Adamu. Sada, akoje Ihs oni, koje osobito došao, da donese lik za grijh izročiti, i akoje on odmah, i vrlo brzo Ivana oslobodio od istoga griha, zashtoje za toliko dugo vrime produljio ovi lik za vaskoliki svit, i za ostale ljude? takoje; jerba onda, kadaje oslobodio Ivana, jest bio u utrobi svoje matere, i zaradi bristljivosti ove matere jest bio Ivan tako brzo oslobodjen, ondaje Ihs ona učinio, jerbotoje brinula ova svitlost.

Oh hoxanstvena svitlosti Mario! sričan oni, koji zasluxi svitlosti tvoje dobrote! sričan oni, koji znide u broj onih, koje ti profvitlujesh! Imajuci sjedne strane tebe, a sdruze slika tvoga, govorioje oni veliki sluga, u ljubitelj vash, Augustin svedi, *Pesnat is mrdlo, što se vortem, vrtis, metnut u Fridu od vas dvoje, nezna Augustin kadacheše, i na koju stranu okrenuti! I kada ovako nezna, onda kazo nepanetnu radoša, ut micu sapientu dico, velim Divico pršveta (nekamu oprosti sinak tvoj) jachue k-tebi okrenuti. I usje veche za niko vrime ostavio bio svoga Oca zaradi svoje matere, nechemu biti neugodno, ako ja to isto učinim. Neza derxi tkogod hoche pavorodjenje, i blagodarje Ešava, jachu derxati, i traxiti sriču Jakoba; Ešavje bio ljubljša i milovan od svoga oca, a Jakoba ljubih veoma, i milovah njegovu mati, i pak blagosov otclev primih Jakob, a zashto to? Ako ne zaradi onoga, shtosmo do sada govorili; jerbo bristljivost matere bilaje vecša, nego oca. Mati Jakoba prikuzuje ovdš mater pršvetu Ihsovu, i koje derxi sa strane ovo ljubeznive matere, uvik čini, i punni volju božu. Začlava brinuojeje oca, ali kada dojde, dojde kašro; jerbo nartljivost, i briga matere učini, da Jakoba blagosovi oca prie nego umre, i ovo bi volja bož'a. Ovoche rechi kitrina, i berzina svitlosti danas rodjene, od kojeje porodi lance Ihs: *de qua natus est Iesus*.*

Sada, keršljani moji buduch daje ova svitlost toliko brizna, i milostiva za naše dobro, buduch daje toliko opčenja za svekolike, buduch daje toliko berza na pomoč našu, buduch daje toliko nadarena smilostijom od istoga šunca, stavimoše svikolici danas pod krišah ove privilike Odvitnice naše, da nas prikrie, i da nam dade svitlost: da nas prikrie, i da nas brani od kexčohi zrakah šunca pravde, da nas kadgod, i u nezdgodno vrime nepozare. Stavimoše velike, pod krišah šezina, i metinose koliko nroxeme dalje pod nji, da budemo, i poslanemo šinovi (vitlosti a). *Dux lucis*

lucem habetis, creditis in lucem, et filii lucis estis. Nebudimo dakle zemaljski, kada imamo jedna dusu nebesku : primamo svitlost, ljubimo svitlost, trazimo svitlost, i poznamo, da riti izasmo, niti mozemo imati ikakvo dobro, kojije pravo dobro brez svitlosti. Slusajte svetoga Jakoba Apostola, kol ovako govori u svojoj Epistoli: svekoliko shtoje najbolje, i svekoliko shtoje izvrstno dolazi nami od oca svitlosti. Mloga, koja mi zovemo dobrab, brez svitlosti jesu zlah; a mlogo ona, koja mi zovemo zlah, svitlostjom jesu dobrab; tricha brez svitlosti jest nesricha, a svitlostjom jest prava tricha; bogatstvo brez svitlosti jest siromastvo, a siromastvo svitlostjom jest pravo bogatstvo; zdravje brez svitlosti jest bolest, a bolest svitlostjom jest zdravje; sjedrom ricajem u svitlosti bozastvenoj, i u njezinu pamtajkanju shtod svekoliko zlo, i dobro, ovoga, i drugoga svita. Zaradi toga David u svojima psalmama, i Proroci u svojima molitvama, i ista mati Cerkva u svojima, neprislaju iskati ovu svitlost.

Danasje dan, Kerstani! danasje dan, da ciscimo ovakve molitve. Ishtimo svitlost, da uciflanemo u tminah, ishtimo svitlost, da digoc nashu sljepocu, da poznamo Boga, da poznamo svit laskivi, da poznamo nas isle. Otvorimo vrata, neka profviti nash kecke, otvorimo oci, da profviti nasha serdcah, otvorimo serdcah, da avik u serdcih ofiare svitlost ova. Trazimo svitlost kod ovoga studenca svitlosti, i odovoda nasho dushe bitiche panne svitlosti. Sovom svitlostjom znaticemo, kuda nam valja hoditi: sovom svitlostjom poznaticemo, cd ciega namse valja chovati: i sovom svitlostjom najposli dojtichemo k-onoj svitlosti, gdi isti Bog pribiva: zastobo imo po ovoj svitlosti, kojase danas redi, dojtise moxe prid fance pravde ista, kolse od rje porodi: *et gas natus est Jesus.*

NA PORODJENJE B. DIVICE MARIE DRUGO.

Progreditur quasi aurora, pulchra ut luna, celsa ut sol.

Cant. 6.

Ona ista visoko uzvišena, i punna slave sluzba, koja je naredjena bila angelom u sheštomu vijku sveta, ona ista, velika, sluzba, menije naredjuje danas slisnaci bogoljubni. Naredio je vikovicini, i boxantveni Otac onda angelom, da odlete osamo pastrom kod Betlema, i dajm proplate sricano navishtenje od porodjca njilovga Spasitelja; meni takozjet naredjuje Cerква sveta, da ja vami danas navishtim porodjenje sloga Spasitelja matere; i kakogod angeli pastire, tako da ja vas razovem za slaviti, i sveseljem svetkovati dnevanje porodjenje Divice; jerbo i na ovomu, kao i na onomu sinu njerina, clovik pravedan priblihuje se slavi, clovik grišnik zove se na oprostjenje, i clovik pokornik slavovit biva od boxantvene milosti. Neču vas dakle vishe zaneshene derxati, veche ovo navishtijem vas, daseje rodila Maria, dobrostiva kao zora, lpa kao mitec, odabrana kao lince. *Progreditur quasi aurora, pulchra ut luna, celsa ut sol.* Rodjenaje kao zora obcehvajuchi svojim porodjenjem dojduchega Mesiu: rodjenaje kao Mitec razasirajuchi svitel zrake svoje svetline: rodjenaje kao fence izvajuchi za nashe dobro sverhu nas svoje blagodarnosti. Evo vam u kratke ono, shtofan odredio danas govoriti na slavu nule, ali privelike nashe Gospoje. Vi megjeto imajte uzterpijerje, i pomeju, a ja pochimam.

Nje svezjedno SS. B. govornik od porodjenja Kraljice nebeske, kao govoriti od porodjenja kogod Kralja zemaljskoga, jerbo jedno rodjeno ciedo kraljevsko odkuda mogu ja sisliti, i slaviti, shtoli mogu na slavu njegovu rechi? Akoehaga sisliti poradi Oca, dida, i ofali sarii, koja bili s-nlogoverstnira kripofina nakljeni, onda sisliti, i slavim nji, a ne rodjeno ciedo kraljevsko. Imogibga odkuda kuditi, kadbi dopuštano bilo, buduch, kako ve-

li (sveti Bernardo a), da kojgodseje rodio od xere, u istoj utrobi prije osuđen bio, nego rođen, jerbo od griba, i u griba raket; i zaradi toga job dalekoje od tya, da blagosiva, veche proklinja dan osi, u komujeje rodio, spomajajuchise od framote, i gerdohe vkojome na svic izishao iz utrobe matere svoje. Neke pogine, veli b), da oni, u komujase rodio, i nekase obucie timnom strahotom; nekaga cerna maglastina obuzme, i gorakoi, i nekaga vitar posiceje; nekaze nebroj medju dnevia godine, i naka nejma nista medju rakocih. Tolikaje, veli Augustin c) bila framota u jobu spomajajuchise od onoga nezlicnoga dana, u komaje posleo biti grihahna, i prije negoje ciovik posao, posiceje biti nepriatelj boxu.

Saprotivnim nacinom govoreti od porodjenja Kraljice nebeske, koje mi danas svetujemo, prikazajete jedna pribilna hana, odkudase vaditi moga slave, i sible va ove Divo: danas rodeni. Tolika slava imenih, tolake prilicnosti u pismu, od zore, od miteca, od sunca, od rvirde, od zlata, od bisera, od starih, od cvitja, i tako od ostali neizbrojeni prilicnosih govorechi, koje slaxe za mochi uciniti neizbrojena slavna govorenja. I najotie mi danas pravilino Maria rodeni kano zore, koja ran obchale svojom porodjenem dojduchega Mesta: *progenitor gusli avoca*. Laga, i velika slava jest nashe zora; shto stida oni cerni zahir, kojaje razalferia po svojkolikoj zemlji nezavidna noch, dajuchinam, i shaljuchi onoga svitloga u istoku i dobroga planetu, kol svit oxivljaje, i svojom sjajnošjom prosvidjaje. Zori dakle svit naka zafalili, shtose odtirane tmine, strahora, i maglastina nochna, i shocuse svaholika obratila u svitile, i vedre dceve. Ali mlogo lipsha, i slavna jest danas rodena zora Maria, kojaje svojim porodjerjem razlirala strahovite blidovane sinje nochni tminah, kojese bile po svoj ovoj nashej zemlji razalferie; i pozlativshi berdab, i planine, veche sada obechaje ran onoga ciovika hoga, kolse imenue d) *stihof spomajajuchise*. Jerbo kakojeje zalvitila zora Maria (verba ove nashe zemlje, misno veche strahoviti bili, dache na skoro dojt i i sunce pravde Ius nashe odkupcenje, i veche cfininde, da cfojem iz daleka pivati zagele zajedno opalirala e); *veritas de terra orta est, shtic iz zemlje trichlo jest*. A ktoje ova istina? pita Augustin f), sin boxaniveni; a ktoje ova zemlja? patt, tlo. izishaje iz

a) *Serm. 2. de Pent.* b) *Joh. 2. et seq.* c) *Serm. 2. de pec. U. gen.*

d) *Aug. Jern. de s. Jan.* e) *Psal. 84.* f) *In psal. 84.*

iz zemlje Išina, jerbo od puti Divice Marije radioseje Išus. Ova Išina bilaje kano zakopana u krilu Oca, nistele videti mogla od očju ameril, a danas izshavahu iz zemlje razširilaše svoje zelene Išije oščekna i obščeta mirishavim cvijeta: *teritar de terra erta* a): *apparat kamentar Salustorie*.

Ovako, velim, čhaimife, da čhajem iz daleka angele spafinava veselo, i sladko pivsti, kano daje veche doshlo ono, i dogodiloše, štocheše dogoditi kod Betlema. I zašto tkohi dvan, da videchu oni danas, i gledajachi kolivku rodjene Divice, negovore one ricni sluge Abrama Patriarke, kadje prvi put vidio zaručnice za sina svoga gospodara b): evo ovoje ona krasna, i ljuberniva divičica, kojae Bog pripravio za sina našega Gospodina, ona šada ide naprid, ide prid licem negovim, dama putove pripravi, toješi, svoju pričistu divičiansku urču, u kojojche on uzeti put čhoviciansku. Viditeli vi cvit u korenu? Ako vidite, a vi gledajte, i vidite Išusa u Marii; najše vishe hojati, dache kašiti šu hoxanšveri u krilu svoga Oca; jerboje veche rodjena, za pripravitimo krilo, mati.

Onda, kadaje Gizi ditech pričazio Ili Proroka, daje opazlo izlaziti iz mora jedan lahgan oblacik, odmah, rekaočuje Prorok, odmah terči Akabu, i kaxiru, dale xtri, i da vhitajom velikom čhini upregnuti, da šide, ako neche daga na putu zateče jedna švishnja, i plaha kisha, i zašto ilom okrenuvšite na jednu, i drugu stranu, potavni nebo, otvozičehše oblaci, i šide jedna priobila kisha, za oxiviti švako šlabo veche kanoi ušhnutu, i za dati plod rodni zemlji od švakoveritne ušitve c). *Ecce facta est pluvia grandis*. Čhisi ovi, i sjajni oblacik ješt Maria uvik pričista Divica d): nales vanina; a špatošna, i plodna kisha ješt Išus. Vidimoli mi, daje iz utrobe Anne izshao ovi oblacik danas? Dake berzo, i na skoro izščehše na nas, i švestu nas špatošna kisha Išus.

Kalošni megjuto vi šinovi Adana, koi šloite kraj potoka gorkoga Babylonie placičhi, otarite vaše šize, i dignite glave vaše, jerbo evo priblihuješe odkupljenaje vaše. Doshaoje veche oni dan od šoga ušinjen, koi valja čaše zlaneraje, i zablaxi šilim kamenou, a kocuje rodjena švitloš pravedošnu, i švakomu pravoga šerdča veselje. Vile do čada brez vikovicšnoga šanca šili

le-

a) Tit. 3. 5. b) Gen. 22. c) 3. Reg. 18. d) Oš. 11.
N 2

tecechi medju tuisima, i medju sinjama smerti; prošlajje bila od kcherih Sionski svkolika ljubkosti i lipota, divicetu ostale omachite, i misici placfo tacechi. Vladaoc ovoga sveta svezovasje sin-cirima, pritackim gvozdenim jargoni pritackao; i prerdafje dizali ruke k-nebefom, nijete nasho, kolbi vam pokripljenje donio. Dignuteie sada, i prizumite petvashaje kripofli, obucitefe u odichu od slave; jerbo kakogod zora jest sverbe prošaste nochi, tako porodjenje Divice jest sverba xalofli, i pocetak vashega vefelja.

Palete ut hna, lipa kao cufan, ovoje druga sinca moga govorenja za slava Divice slava rođenja. Rodjenaje Maria kao mifec, razafirajuchi svite zrake od svetaje. Ovoje novo cufdo, niteje kadgod vidjeno od prošasti vltovah, nitichefe viditi od došastli; buduch da prilazi svekolike zakone opchenoga providjesja. Akoje svetinja uzima za izbavljenje od grifa, svkolici ljudi do sada jest rođeni od porušecja, i u grisa zacfeti; akoje uzima od posvechajuče milofli, nitkoja nije sobom donio iz utrobe matere tvoje ofni Jeremie, i Ivana; akoje uzima od zaslexenjeh, od dobri dilah, i kripofli, nitko nije ikakvo od zaslexenjeh, od dobri dilah, i kripofli, nitko nije ikakvo zaslexenje, ili dobro dillo ucifno prie, nego posl radobita razloga. Sama Divica u onomu clafi ivoga porodjenja nashala jest sveta na sve tri nacina ova svetaje. Sveta, jerboje izbavljena i facfvarava od grifa izvotcnoga; sveta, jerboje u onomu clafi napunjena bila milofli boxanftvera; sveta, jerbo nakitjena zaslexenjem, i obogatita s-kripofli.

Onako, vifite, i neta vamfe cfini, dafje dogodilo s-Mariam, kakofje dogodilo onomu pribivalifte korablje od Moyfe u cfinjeoru. Naucfen Moyfa, i uvixhan od svega, shtoje bilo potribito za ono pribivalifte korablje, svekolikeje svari skladno uredio, tavan došni, daske, krov, fupcfliche; netaoje na tvoje mifto zatfor, i svetn terpena, oni veliki od cufila zlata svichujak, i Oter, na komeie mirifhavi kad porio prid korablom zakona; sjednom ricfjom sveje ucifio, sveje izvetflio, i fopotovio, kakontie Bog zapovidio, i na oni isti nacfo, kogameje prikazao. Dovershivfifje ovi veliki, cufdnovati, i pricinjeni pofoo, evoti iz vifine hude velicifstvo boxanftvera, obuzecne oblaci pribivalifte, i slava Cufnodna napuni sobom isto pribivalifte a). *Operat salis tabernaculorum testament, & gloris Domini impievit illud.*

Na

Na ovi isti način, nislite, dale dogodi u Mariom. Istom učinivshite ono maleno tilo Divica u utrobi Aere, istom dovershivshite one noxice, koje gdi budu prisikati ova nashu zemlju, cvijeće cvatiti, istom izpunivshite one rovice, kojeche u svomu naraciji čerxati sluziva boga; istom doshvashu na svoje izveriltoft ona glava, kojeche svjedrako od boga nisliti; i ono dvlifasko krilo, i ona pricifistatoda, kojeche nisliti, istom, velim, i jedvash došale tva ova na svoje izverlitost i onomu malenomu tilu, i evoti odmah tade iz ote visine nebeske za obuzetiga, i o-fvoiti milofti boxanšvera, bash kano kadje nislila slava boxanšve-na za napunuti pribivalšate one korablje zakona. Pacie višice bila napunjena milofdjem boxjom ova Divica čanas ročjena, negali ono pribivalšate korablje slavom, budetch da u utrobi ove Divi-ce moraoje zatvoreo biti za devet mšecih isti početnik zakora nisliti.

Tolika je svetija, i tolikaje velicina svetinje biša u danas ročjenoj Divici, kako ona sama govori kod Cerkveroga a): *in plenitudine sanctissimi spiritus mea*, u podpunosti svetih jef. *in dextera* mo-je; *noveli u milofst, niti veli u svetosti, veche veli u podpunosti, točef u podpunosti nisliti, i svetinje; od kuča i veli sveti Bonaventura e j). Čajšaja vaska imataje fia dextera boxe, lošfi u dru-gina svetina razdijel, i neta govori: u podpunosti svetih usaxanice moje. Nislite ovo dafa, daje radvilila tve svete, i urpele svojam podpunostijom svetinje, vecheje na toliko urvikšate, dafaje učinar la najpricifinisa vikovičnomu šarce spetičnom: *finu boxjenu iz-punivshite u njoj ono rečeno kod kaje Prorokar): Erit lux sine, sicut lux solis*, bičiche svitlost mšeca kakono svitlost šuncz. Čudro-vate pričicifioft, i čudnovata urvikšenja! Ies je ročjen bio od O-čca u svitlosti svetih d), *in plenitudine sanctissimi*, u Maria ročilafete svitu u podpunosti svetih; *in plenitudine sanctissimi*.*

Najposli ročjenaje Maria danas kano šarce izhvajuchi za nasho čobro svetbu nash svoje blagodarnosti. Veche znate, dafje običaj kod velikih ove zemlje, kod Kraljah, kod Vladacah, da on-đa kačimite porodi kol šacich, razdijaju milofstij svojima pod-loxnikom, razdijaju darove, otvaraju tavnice, i iz one tavnosti, širada i gnifofst puštaju do ondi zatvorene na dvor, da urvikaju dragu, i xčjat sloboshuru. Ovako imamo virovati, da učiniti Ma-ria

a) *Ecclis. 24.* b) *Serm. 2. de Virg.* c) *Ioa. 30.* d) *Psal. 109.*
 N n 2

ria na svomu porođjenju, da se ispuni ono, što je recisao u pisma kod Isie a): daon cebe za uviet puka, da rekneš onima, koji su izvezni, izidite iz zamki; i onima, koji su u tminah, prosvitlite se. Nitije sovni zadovoljna bila, jerbo i onima, koji su na svite, blagodarnosti svoje jest razdijivala i sada razdijuje, buduch da dobroti od pravu svoje nemoxe u samochi, i u sama sebi ostasi, veche i drugima daje, i u druge razliva. Mi vidimo, i znamo, da buduchi Bog neizmerno dobro, se samo dafu daje iz nura u sebi, i razliva u tri boxanstvena kipa, veche za moaci vechma zadovoljiti svomu lubezivomu nagruju, daje i zdvors, i razliva u svakoga blagodarno svoje milosti, samo ako najde mislo vridno, i serdce cisto, kojebi primilo.

Ovako Divica Marta, kao dafe nadmeche s dobrotom boxanstvenom; jerboje priguta, i texti, da nam ucini dobro; i kakogod kua zoveše, i imenuje b) *stator od busejah*, i vršice vode xive, kojaše idiva sladkom vuznostjom od planine libara, da natopi zemlja; tako Divica jest vodotecsje po koju; teče priobitno svekoliko dobro od nebesah, da svaki zacerpiti, i naspitje moxe c); pa se iznenit, *venenit vltam, & karit saltem a Domo*. Tko mene uztraxi, najtcheme, a koime najde, najtche xivot, i pitiche spalenje. Neveli dobiche spalenje, veche veli, pitiche spalenje; jerboche biti od onoga vodotecsja njeziah dobrocinstvih, i pitiche zdravje od one njezini milosti, & karit saltem a Domo.

Njezina divicfanska perlah, veli zarucnik u pismah d), jest nam kao jedan prijaki toran, pod kome mi stojechi prid tolikima nepristeljima; zahodimo u jedno isto vrime i rabaenje, i branenje, Ugo Kardinal tomaciechi ovi redak pisma svetoga e); *Beata virgo misericordie sue uberibus, lacte suavissimi cepis argenteis, tector turis est, ut filios suos, non trucidandi tantum, sed protegendis vis habeat*. Jeste perlah, koja nas doje; koja nas rahne; jeste perlah, koja nas brane; imadu rliko za nas rahni; imadu jakoit za nas braniti; imadu nas s-milostira, koje nam daju, brane nas s-jakostjom, s-kojom nas oruxiu: *utricit & protegendis vis habeat*.

I ovo SS. B. izverahofam moja danasbaju sloxhu navistivshi vam porođjene Divice Marie. Jafam sliho ote angele, koji pafstrom c'vsnichim svoja stada vesela novinu donili, dajeje veche rodio Spasitelj svite. Od vas sada zajedno i od mene iziskujeje ona

a) U. 49. b) Cant. 6. c) Prov. 8. d) Cant. 8. e) In libro Ieri.

ona hieina, ono uzgrije i bogoljubstvo pastirah za prisepiti kolkivki rodjena Divice, pozdraviti, i prikazati njoj nasho molitve, i shto nam rekne, ooo s radostjom uciniti. A zar nečujete, shto nam pripominis? Ono isto, shto svojoj sluzbenici birgiti a): Ukazalase je ona ovoj svetoj, i mozebit na najrichani dan danasnji, i nazvavshu ne sluzbenicom, veche kcerjom; ovakojoj ljubezivo recfe: kcheri moja polubljena! xelisi ti uciniti meni stvar dragu, i xelisi uciniti meni ono, shtoje meni milo? spomenite, da ljubechi ti moga slika, ljubiga i zaradi mene, ljubiga i zaradi moje ljubavi, Ovoje ono isto, shto nami Divica danas rodjena govori tosim jezikom, i usma, koja med, i mlako razlivaju: ako hocete uciniti meni stvar milo, stvar od koje meni draxje nejma, ljubite Isusa, ali ljubitega i zaradi mene, ljubitega i zaradi ljubavi moje. Onje vrida, i dostojn svake ljubavi, jerboje dobrota neizmerna fan u sebi; savintin ja vas zaklinjem, a vas molim, nemojte mi uzkrati ovo moje zaklivanje, ljubitega i zaradi ljubavi moje. Oh richi sladke! richi ljubezive! richi, kojebi oroksnale kamenje, a kamoli nebi nasha serdcah. Ljubimo dakle! Kerstjani! ljubimo Isusa, i ljubimoga za ljubav Divice ofobito od grahahfe cshvajuch; jerbo ako uzljubimo njega, i uzljubimoga zaradi ljubavi Divice, ucinitichemo ooo, shto ona xeli, i od nas ishte, da tako posli i ona nami iznosi ooo, shto mi xelimo, i shto mi ishtemo, ovdj na ovomu svitu boxastvenu milost, a na drugomu vikovicine blaxenosti svitlost . . .

NA PORODJENJE B. DIVICE MARIE TRECHE.

Qua est ista, que progreditur quasi aurora confurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut cistrorum acies ordinata. Cant. 6.

Svelikim cslodom naravi, i svega svita, rikada nashvezim veseljem angelah, i slavom Svcoritelja rodife danas u ovomu kraljevstvu
finc-

a) Lib. xviii.

svetti velika mat božje Maria, i svidečjom svoja porođenja učini na prilike sinca svitlu ovu našu zemlju. Sačeha isisto na ovo prikazalište angeli mira; tercaše oni blaxeni dahovi za gledati toliku lipotu, i za klanjati se u povojih ovoj, koja ležala, i morala raskiti, i povijati svemogućega. Ovoje oni dan trčati, koje razutjenje vremenah, kruna godinah, bogatstvo vikovah, i ne-avidoš vikavicnostih. Dan, u kome ugodnost, i sladkogolaje ne-ležah činite činu na zemlji za poštovanje, i veličanstvo on, koja se rodi, neba i zemlje Gospoje. Kamo slična naša, da toga čudi uslu človečanstva, koliku trzito, koliko slacko piva nebo, i koliko poštuje ovo porođenje Marie. Ali buduć, daje era više naša, nego njegova, zato, kada nebo piva slični rja, mi oćgovorimo s Angelina čadečije: Kolaje ova, koja rodi, kakono zora usjajaha, lipa kano mlač, odabrana kano sunce, strahovita kano vjaka uređjena?

Zađeri ja čobro, kako nlogi svedi tonučitaj promišljajichi ovi rećak pšna svestoga rekohče, daje Divica prifveta u različita vremena bila zora, mřec, sunce, i uređjena vojska, karoti rećenaje bila zora na svome porođenju, jerbo porođivahče donila ješt izgabljenomu svitu večeri dan od velikih otravahi noć tavnu griba. Mřec, i mřec pan božanstveni miloših ješt bila na uputćenje sinca božjega, kakaje angeo i rekao: zdrava milošti penna. Sunce imeovnanaje na svomu uzrećenju oćda, kadaje se u svozu veličanstvu činila videti, da svedi Ivan u svoji otajstveni učitovanjih, iše dvoje rećaju obćenu u sinca a): mišer oćda sje. Najposli ukazalaje kano uređjena vojska na svomu okruženju svernu sviu angelah, kadaje, kakaje David prividio u duhu, metvom bila sidi na dešu svoja jedinorodnogoga sina, i počela biti naša bratštellica b): *Mjati Regia a dextis suis in vestit dextera*. Sovakina izenima u različita vremena nazvanaje Maria; nishanemacije menije dopada danas na porođenje sjezinu proslavije sa svima ovizra imenih, i zaradi toga okazacheja i usjajahu kano zora, i lipu kano mřec, i odbranu kano sunce, i strahovita kano uređjena vojska. Vi megluto imajte uztrpljenje i pomaš, a ja počimam.

Svelikom prilicnostjom mozeše Maria imeovati zora na svomu porođenju; jerbo akće zora, kojuna našima svaki dan gledamo očima, i kako Ruperto Opat govori, akće velim zora ova naša svezha prošahče noć, i dođučeha dan početak; na isti raćin, sjeđnom

sleđnom stanovitom razlikom, porođjen'e Divice jest sverhu tavna noć; xaloših cfovicfarski, i početak vedroga dana, i vesela svegakolikoga svita; zašto to rođice danas ova boxarsfvena diviceca, kakona nova zora, davši početak našemu veselju, a posljednji čas našoj tepi, koja namje uzrokovala černa noć grihah; buduć istina prava, daje ivekoliko ono vrime od toliko vikovah, kojeje prošlo od Adama do porođenja ove Divice bilo jedna tavnost, jedna noć merka, kakoje rekao bilro Ugo od sveroz Viktora; *Svećeliko, veli on, ovo vrime, kojeje od Adama do poroda Divice veselo, kojeje černo noć, noć daga, i tavnost. Ali o trčie svia nas! proshavši ova noć daga, kojeje u tolikoj tavnosti grisa derxala zatvorena vaskoliki narod cfovicfarski, odmah kako izide iz materine utrobe Maria, ukazale lips, i toliko xelja zora, ona zora, koja grisa daje sverhu, a početak vedromu danu millošti; ona zora, kojeje posli rodila pravo sunce pravde; čiste, kako ovo potvrđuje Petar Damiani, kada ovako govori: *Porodivši Divice, uplaše zora, jerbo Maria istina prahavala svetlost svojih porođenju jako sapuštie rasvetli. Oveje zora, koja sidi, paze od kojeje porodi sunce pravde.**

Zora boxarsfvena, i ošobita bila je Maria učinjena po rukah onoga, koji znađe u ova trenutje sa zorom učiniti sunce, kako veli Prorok a): *Ti si učinio zoru, i svit.* Ti si učinio zoru, to jest Divice mater, tolmachi Petar Damiani, i sunce, to jest sunce pravde, koje od divicefarske utrobe uplaše. I učinio toliko lipu, da na izporođenje svaka druga zora jest strahovita, jest tavnost. Radiše ova naša zora, ja učina, a i vi u štoku viditi moxete, radiše velin ova naša zora ocrnjena s-lijazih, nakitjena zlatnima vlamna, obučena svitlošjom, i tjanima zrakama, sverhu kollah, da reknem ovako, od oblata, voxena od vitrovah kakona od krilabi i najberxi upraviteljah; ali što ima ova slava, i ovo nakitjenje prava onoj od divicefarske zore, kojeje danas porodi, okranjena svakoveršna cvitjem od boxarsfveoj millošth, ne zlatnima vlamna nakitjena, veče mistljenja boxarsfvenah; ne obučena svitlošjom, koja pomanjkaje, veče čišočom neoskvernjenom, i vikovicfnom; ne sverhu kollah oblata nešalnoga, veče sverhu, i u rukah bogi vikovicfnoze; ne voxena od vitrovah prolaznih, nego dobivena od uzdišanja sveti Osmah. Zašto, zaradi ojeje uzdišao Adam onda, kadaše od sna probudio, gdi, kako veli sveti Jer-

Jerolim, vidio je orajstvo našega spasenja, i uzdahnuvši rekao: kadache biti on dan srični zore, date ja vidim ljucima očima roditi se, *quis ad bestis moje, i par ad naye just.* Zaradi njeje uzdicao Noe onca, kadaje ora bila golubica kafala vrasitice opet u korabiju. Zaradi njeje uzdicao Abram, kadaje xelio viditi oni slavni dan Spasitelja svoga. Zaradi njeje uzdicao Salomon, kadaje hotio čuti njezin glas josh u povelje, i zato govorio: neka zavuci glas tvoj u ushic moji, jerbuje sladak. Zaradi njeje uzdicao vaskeliki khor Prorokah, i Patriarkah, kadaje po Proroku Isai govorio: duha moja xelilaje tebe u nochi, i dobro veli u nochi, jerbofu xelili u nochi, daim dojde, i prošviti zore, tojest Maria, kojafe danas porodi slietikom svicodjercu, i svetnjem, daje zafinola izvokolika svetost, i izveritost drugu svenih. *Neq'aja xelito veseljat u jure mude od sjomosti saca govori Iveti Jerolim, klike od spajvisti svetije danas rodjene zore Marie fca isverhugi furch i feticah;* nitkoje ovoma čuditi, budeteh da i Isi Angli, koja more od svetinje, jedvafe vide na ukazanje ove zore, veli Petar Demiani: *Angelorum tabernaculum, at in comparatione Virginis nec piffa, nec debeat apparere.*

I kaznogod na dolazenje, i ukazanje bile zore, svaka stvar činise, dale radaje, i veseli, tako porodjenje Marie jest donio svemu svata radost i veselje, kako ista smati Crkva na dan danasnji piva. Vidibose veselje u Patriarkama, jerbofufe njiova obečanja izpunila; veselje u Prorocima, jerbo vide, dafufe vedne poticela njiova prorocanstva potvrđivati; veselje u Kraljma, jerbo gledaju, da postaje njiovo kulino plemenito od jedne matere bozje; veselje u pravednima, jerbofe rodjena ora, kojache nja u čobre pokripi; veselje u grishodcima, jerbofe ukazuje njiovo moguće utrošiste; veselje u tuznima, xalodnima, i bolefirmu, jerbo gledaju danas, i vide svoje vrishtenje, i zdravje; veselje u dementih, kada moraju dati xivot onoj, kojache u kriu svomu čerxati Boga; veselje na zemlji, jerbofe vidi člavicfiansko odkupjenje; veselje na nebu, jerbo otvorenim vratma vidicbse na skoro svetima dushama punniti; veselje u Ocu boxanftvenomu, jerboraje rodjena kchi; veselje u sinu, jerbomoja rodjena mari; veselje u Duhu svetomu, jerbo vidi svoje pričifio pribivaliste; veselje svemu svicu, jerbofe rodjena Maria. *Nativitas tua Dei Genitrix Virgo genitum genuerunt uterque munda.*

Ovomu, istofan do sada rekao, pridajete i ovo, da ako ovo lipo ima *zora*, *zora*, drugo nezlamenuje, nego *zora* *zora*, istom *zora*, ja velim, da nikada lipa ne prilikuje prichita Divica, niti bolje zori, nego za svom porodjenju, buduci dase ona rodi u onu najstichnu uru za ras, kadaje po njoj, i zaradi nje uzflavite morao, i ushitit oni kervavi boj, koje za mnogo vikovah medju Bogom, i ljudma curao, i na ovi nacim ucinitje bio mir, kogatu xelili, i za koinis uzidilali sveti Oci u limbu.

Sadami ovdj na pamet dolazi ono cfsudnovato ertvanje i borjenje Angela s Jakobom Patriarkom. Ervanojeje angeo s Jakobom za vreme jedne cfitave nochi (kuje vrime ja razumiem onu vreme, za kojeje slajao svit brez Marie) ertvanojeje, velim, i pridobivao Angeo Jakoba, veli pismo, *vercatat Aggizari* ali shto i jedvaje pocelo sv.tli dan dolaziti, ukazate lipa, i bila zora, rodise velim Maria, i odmah Angeo imade rechi Jakobe, komate prilikuje grlabniz: *putime*, jerbo ovo vrche uzilazi zora, metni na strana oruxje tvoje Jakobe, nije potrebe visbete slobom boriti, ja hocu, da mir ucinitim slobom, i daga otverdim; ne zato, kano da ti imash veche kripofiti, i jakost od mene budaci ti slabi cfovik, a ja Bog, veche zato, jerbo vidim, gdi istazi nova zora Maria, kojeje poradja svita, za biti moja prava mati, na koje ukazanje od potrebeje, da ja skineti oruxje moje pravadne serditofiti protivu grlabnikom od nji istih uzrokovane, i dase skijina pomirim. I evo odrish na ukazanje ova stajivene zore Marie, zatvorena pakao, otvorena nebo, sverana fotona, odrishen cfovik, pokvarena smert griba, doneshen xivot, i vedri dan boxanfvieni miffiofi. Divica dakle blagosovljena josh od vika za raster boxja odabrana jest bila onz, kojeje toliko mogla, i kojeje toliku jakost imala, daje cfsirila obratiti serditofit Boga u miffiofviofi, pravdu u miffioferdje, cfvetu u dobrofviofi, boj u mir, i nenavidofit u ljubav. Takoje rekao, i upisio Sv. Ivan Damascen u govorenju svomu drugomu od Bogorodice.

Fulera ut lux, Maria na porodjenju svomu jest stakogjer prilikovana miffecu; zashtobo, kakogod kod stari Rimljanah miffec jest bio znamenje od plemestine kervi, i velicanstva, tako ova boxanfviena divicica dagnas rodjena prilikujeje miffecu, za ukazati svitu najplemenitije, pacfe Kraljevsko kolino svoje, kako i sveta Cerkva potvrdeje u danashnim svojima cerkvenima pismama: *Regalis ex progente Maria exera refulget*. Ili da reknem, i daju nazo-

vem mlačcom punnim, jerbo sama ona iz među svih sinovah Adamovi jest učinjena, i rodjena panna sveznamaravne millošti. Slika svetoga Ambrosia knjigu Hexameron, i saječemo, da posli kakoje on traxio, na koji nacin, i skolikom punnošjom ukarale mifec na svomu stvaranju, odgovara na sverhi, i veli, daje Bog svotio mifeca izveršiti na takvi nacin, daje vas okrug njegov bio punni svitlošti, jerbo dilla boznadvena jefu izveršila. Odkuda, akoje Bog učinio u početku sveta ono, štoje bilo sija od onoga, štofere izalo izpuniti a vrime millošti; dakle stinilo možemo rechi s-Roperom, da prilika, košale prikazivala Dívicu jest bio mifec, i tako akoje Bog njega stvorio punna svitlošti, nakitioje i obogatio s-boljom svitlošjom, velim, svetom millošjom dostojni mifec, tojest Maria, kojamaje morala biti mati, i zato lipa kamo mifec.

Nitše sveršuje samo u ovomu prikazovanju Marie mifeca; jerbo dignite vi vaše oči, i gledajte ovi naš mifec vidjeni na okrugu nebeskova, i vidichete, daje on svitlošti mnogo bogatiji kadaje puna, nego ikoja zvizda, i daje onda mnogo prilicna istomu suncu: pacite kanopi zaljubite svekolike zvizde u njegovu lipotu, izilaze i cilaemu dvorbu kamo slaxbenice svojoj gospoj, i kraljici, i ne samo dapa sprovode, veche još cline treptati svoje sjajne zrake, daje cline, damu svekolike pivaju slavu. Ovako bash neka svak, digne svoje oči od pameti onamo gori, i neka gleda, ne samo svekolike svete, veche i sve angele, i najviše Serafice, i vidiche, da ova Dívica danas rodjena mnogo više nadhodi snillošjom, skripoštna, i sčarovna dahu svetoga svekolike, nepoli mifec ovi vidjeni zvizde; odkuda i veli Naučitelj Serafinski Sv. Bonaventara a): *Gospota naša molaje sve darove bozje, koje u dragina sveta rasliječi, i štala govori: a pedjurošti svetih učerxans svoje.* Nitše samo nadvisila sve svete, i Angele svojom milloštna, veche je još na toliko dostala, dajeje učinila uprilicna vikovicšomu suncu upurjenomu siva bozjemu izpunivšile a njoj ono recieno kod Proroka: *1) Erit lux sine fine lux solis, bitiche svitlošti mifeca, kakono svitlošti suncu.*

Ako ne, daje bash nazovem suncem, i suncem odabranim: *elctis, et sol*, odabranim kamo suncu; buduch, da kada nide ovo naše suncu vidjeno, pribvi i priko učestlocho, i priko svako-veriloga gada i smrada ove zemlje brez svake svoje mace; tko i ova suncu odabrauo Maria, premdaje rodjena od Anne, isvivim
tam

a) Seru. 3. de B. Vig. b) Mt. 32.

tinu na svaki način ostelaje brez mace opchene griba iztočnega, skoinse svikolici xalofno blatinu: *Caso virginis*, govori Petar Damiani, *ex Adam assumpta, macula Ada non abesse*; putt Divice od Adama uzeta, mace Adama nije pripustila. Nihilitazemnje hotilaje i onima pomochi, kocu omacheni, i zatoke rodi danas, veli sv. Bonaventura, kano fance, koje svakome sviti, i dobromu, i zlo- cseñomaz, jerbo daje milofu, i sviti svima pravovirnimaz. *Maria fuma ruke ad multiferia ovora, richia sv. Bernarda, i od podpomajli nymne utinaju fuzidici; fuxas odkapjerje, zalylas utichenje, grihansk oprobicenje, pravdas milicij, azes vesest.*

Najposli ukazafe danas Divica priveta na svoim porodjenju, da nam bude, kakono jedna srhovita, i uređena vojaska, puna jaki, i nepridobiveni vojnikah protiva paklenimz djavlimz; *terribilis, ut cohoris acies ordinata*. Bioje toliko srhoviti, i kervavi boj medu Otocaz ciovicsarskoga plancaz Adamom, i medu cróm zmlom otrovnom na polju rajz zemeljskoga, dafu i sada inrad od oni mertzvi tlelah chasti, i budete chasti datle, dakle bude ovoga svita. Ah oh koliko poče imalakiavati šrana zmie one paklene na ukazanje ove bovanšveze vojске Marie, koje uređena solizim mogechivom, i jakofjom, da na famo vidjone gubefe, i šrashe neprizveli dajuchife na bixanje. Pače tolikoje srhovita vojaska bila Maria, da fotone paklene famo vidivohu iz daleka uzfrasheru bixalifu: *Que tunc ipse principibus terrarum terribile fuit, ut ad eam accedere non profuerunt*; veli sv. Ivan Damasca, koja i iflima vladocem trinah bila jest srhovita, da kvoj niko profupit nije smdo. Divica dafu danas rođjena jest jedna srhovita, i uređena vojaska, koje imade tolike vojake, koliko imade slavni krijofiti, i izverhtoflihi svitaje; tolike nepristaje pridobi, koliko griba fmanika; tolika slavna pridobitja učini, koliko svojim zaskitejere dushah spafi, dafu suzzokom i mi zajedno s-angelimz cudit mozamo govorechi: koje ova, koja izhodi kano zora ustajucha, lipa kano mlac, odabrana kano fance &c.

Shto nam sada drugo oflaje, zego dafu vechma uxexe rashe bogofjubivo prama rođenoj Divici, dafu pokrije rashe ofšanje, i da ferdcsanie budu rashe mohrve; recimo, i molimo ficsma sv. Germana za vrimenite, i dabovne milofu: a) *O Virgo Domina, tu hoc nativitate tue secundo parent, et misericordiam posce; nostris vero miser-*

a) Lb. 1. cap. 19.

las gvariti, et misericordiam impetra. O čedo nebesko. Divico Marijo! Kojasi danas donša vetelje svemu svitu, radujemose rajpri tvoju porodjenja, i tvojoj priveliki svetinji, pak molimo, da izliesh sverhu nas piod tvoje dobrote, i miloserdnosti; kano sveta posveti nashe deshe: kano mati primi nas za tvoje sinove: kano Gospoja brani nas od nashi nepriateljsh, i oslobodi nas od tugh, i nevojljsh, koje nas pritiskuju. Zoro boznanstvena! odtiraj od nas tmine grha, daš nikada u nas vishe nepovrate; porodi nam u nasai serdcih funce pravde, da nam nikada nezajde; pocini u nami lipi, i vedri dan milosti, da namse nikada nezmerkse. Nismo vridni, jerbo smo sagrišhili, ali u ovomu danu od tolikoga veselja zaboravi naszu zabludjenja, i ucini, da pomirš inami sinak tvoj Isus, roci-mose iz nova sa njegovu, i tvoje ljubav. Ti dobro zadesah od koih, i kakvi napastnikah jemo obaherti, deh kadasi veche u ovomu danu navistila mir svitu, zadobi mir i svetoj Cerkvi, mir Principom Keršijanskim, mir nashega duhu, mir nashega serdca, mir nasihva neterajina povudana, i naguzina. Tebise podlaxemo, O Velika i ljubenziva nasza Ošvencio, neka bude nash xivot tvoj, i tvoza sinu, uredi kakoje tebi dragu, a mi bichemo zadovoljni. Ucini od nashega serdca tvoja beshku, od nashe zelje voljni. Ucini od nashega klanjanja i sluxbe tvoje razkošie. Srichni mi, ako ti e nami urxivish, i uzkraljajesh sverha zemlje, xivichemo posli i mi, i kraljevati slobom u nebcih. Tako neka bude.

NA DAN PRISVETOGA IMENA MARIE PERVO.

Et nomen Virginis Mariæ. Luc. I.

Neznam kakvasu vashe misljenja danas SS. B. kadaste stupili, i korsčili u ova Cerkva? Moje, da ilinu reknem, uvik jek ovo, da vidim sokom od pameti dva pristolja od velicnostva na onomu svetomu Oitaru; ali svelikim strahom, i ušanjem. Sa strahom, jec-
ho

bo vidim na jednomu pristolju Boga človeka funce pravde išta, ko i svakomu daje po pravednosti; a uslanjem, jerbo gledam na drugomu pristolju pri'veta mater njegovu miloštivu onu svetlost, koja po dopustitejuja fina svoga svakomu daje po milošterdnosti ono, što ishte, i što moli. Ali danas večni strah obuzica moje serdce, buduč časim došhao ovdi, gdje ona iša slasha, da izvezem, i izpišem na slavu njezinu jedno govorenje, pak kakoču ja smojom slabostim došhao moči proslaviti priveliku ovu našu Gospoju? Ištao neznam. Značem, daje u prošlosti Fridu bio dan njezin porodilja, a danas svetkujemo dan imena; ali k'oče izročiti njezin otajstvena imenah, koja nje prosvitluje, i kite? Imenovanje u pismu mirisbavi cedar uzvisen na Libanu, jerbo kakogod Liban tomacife bilina, tako ona u svemu svomu životu bilistaje sprimlogina miloštima, i kripoštima. Nazvanaje bila *terahija zabona*, ali daje zače, da ni za jedan čas nije bila podložnica djavla, ješt krivobogostovnoga dagona pod noge bacila, pače i njegovu oholo glavu saterila. Rečenaje bila *šebis ocmaka Avraimo*, ali brez svake kverge, i kore griha. Imenovanje bila *Šalita Jakoba*, kojaje svojem vrhom doticala nebo, buduč daru nije bila ni za jedno oka trenutja nepristeljica. Nazvanaje bila *Bashefa* tako zatvorena, i za takvi način čuvana, da u njoj nikada nije stvar koja iznikla, kojabife izkorenuti morala. Rečenaje bila *rajcilisa*, i *napisfiri šidencar*, tako zapecistjen, da za capitije, njedna živina pristupiti nije smiša. Imenovanje bila *Raxia ol Jerina*, brez svakoga ternja, kakvaje hash i cvata u vreme pravednosti. Ispisnaje bila kao *Efer*, jerbo prie negobi bila pala ustaje boxantveni Avvero sa svoga pristolja za uzderxacie svojima rukama slobodechlu sonima veselom ricmar; neboje sechesh umerti, jerbo nije za tebe, večte za ostale odredjena zapovid ova; i da ofavim druga, nazvanaje bila *Beangemti bifer*, jerbo nečekajuchi daje utverdi i obradi u bifer unda, kada ride iz utrobe matere, kako čin ovi nash bifer, kad izide iz vode, večte utverdilaste po ošobitoj milošti boxpoj još u prvi čas svoga začeta, i obogutilaje stolikina kripoštima, kolikolje ikada unishlo u serdce človičansko, i aneško.

Ali drugoje ime, kojeaju mnogo večtema prosvitluje, i kite: ime, prama komu lva račena imenah teruše, i zablistaju; imo po poslanu Angela danas u evangeliu navistito: i ime *Dietli Maria*. Nikada ovako ime nijese vidilo, ni čelo, niti na nebu, niti na zem-

zema, niti od početka, niti do svrhe vikovah. Otkuda, ako ja danas ukazem, kakoism odredio, daje bre Maria ubice, daje slatko, i daje uspehe, onda mislim, daam radela ucenio mojoj slabosti. Vi megljato imajte uzterpljenje, i pomozite, a ja poknpljen imenom Maria pocimam.

Velicasnivo, i velicina jedroga imena nekod u mioslitvu slovah, koja ilo ime islavljaju, veche stoi u onome, shto znamenuje. Ime Boga, i ime Isusa nisu velike imenah u slovih, alia velika u znamenovanju, i velikaha u bivstvu. Jedno i drugo ovo ime kod Evreah zove se *Tetragramet*, tojest islavljena od cietiri slova. Ime Boga, koje se ingovara *Jehovah* jest islavito od cietiri slova, i jest ime veliko, jerbo znamenuje vlastitim nazivom bivstvo bozastvenu. Jest ime veliko, jerbo u sebi zaderxaje otislvo privo- toza Trojstva, budacu daje ovo ime uplizao stina slova *Jeh* u sridi jednosa okruza, jerbo bivstvo bozastveno jest opcheno svima trina kipovima bozastvenima; i kako tomachi Galatin: 2) bo- duch daje ovo ime *Jehovah* islavito od *Jeh*, shto znamenuje po- zik, od *ih*, shto znamenuje hit i sveti, i od *Van*, shto znamenuje *Jehovah*, zaredi toje po početku znamenije Otac; po bivstvu i xivotu znamenije Rics Otca, tojest Hus, koji svima stvarna daje bitje, i xivot; po islavljenju znamenije Dun (svet), koje znamenije Otca, i sina po ljubavi. Pridajete cietveto slovo *He*, koje znamenuje Rics bozju, sina bozjega, koje dva puta imenuje, jerbo ima dva naravi, bozastvenu od vika, a clovičiansku u vri- metu.

Ime Hus jest takogjer *Tetragramet*, tojest od cietiri slova Evrejska: *Jeh*, *Schm*, *Van*, i *Ghain*, koja ingovaraju ime *Jehovah*, kako se shtie u pismo Evrejskome na pagl. 1. zodi sv. Matthea, i kako je upisano bilo na nadpisu krixa, koje i dan danashoji u Rimu u sabranistru cjeva. Velikoje takogjer ovo ime Hus, i od privo- koga velicasniva, budacu da u sebi zaderxaje velika otislva. I napervo ime Hus znamenuje zdravje tojest ispljenje, shtije izpovi- dio, i ukazao protivu kadashajma Cifuroni oni veliki Evrejski nau- citelj *Acasos*, koje xivio prie uputljenja sina bozjega, ovako go- vorechi: 3) *Jesto Moja Ispljenje Isus, znauckeje Jehovah: normal pak- kuzoga pokorenja, hitke xiv negom slatki, reasche njeza Hus i sa- radi toje najtkrah ovo ime Hus narhjenalo u knjigi peroda na pagl. 49.*

Svrha

2) Lit. 1. arca, cap. 10.

3) Galatin. lib. 3. c. 18. arca.

Svešta ovoga svega ime ovo Ihs jest neizmerno, jest nezreceno, jest jedno labranje svu izverstollu boxanilveni.

Sitnoće dakle prama ovima imena od ovolikoga veličanstva činiti ime Maria jest toliko veliko, velim ja i od tolikoga veličanstva ime Maria, da uzima svoja imena od imena boxjeja, i od imena Spasitelja, jerbo samo ova imena jesu *Tetragrama*, to jest od četiri slova, ime Boga, ime Ihsa, i ime Maria, kojeje labravito od ova četiri slova Evrejska: *Mem, Res, Iah, i Mem*, i izgovarajuse u jezik Evrejski, *Miriam*; i ne samo u Evrejskomu, veče i u kaldejskomu, i u Sirijskomu jeziku labravitoje ime Maria od četiri slova, kako tomachi nazovu *Vieges*. Otkuda, velikoje, i od visokoga veličanstva ime ovo, jerbo o febi zadržaje visoka otušva. Velikoje, zadržbo ime Maria, kakogod ono kod Evreah *Miriam*, kojeje bilo od nji dato jednom neznanomu stvaraju, ali prvomu od svega stvaraja, uzlazi svojima slovima na broj 999, i zato Maria jest prvo ime od svega stvaraja. Velikoje, jerbo imena Ihs, i Maria po tačnu uzeta uzlaze na broj onih kniže od Evrea zove *Bevit* što hoče reči *agor*, i zaradi toga od Ihsa, i Marie razumete ono pišmo kod Jeremie Proroka, veli sveti Jerolim, gdjeje ovako upišano: a) Dani nije zaradi ugovora, i da nebi bilo zaradi ljubavi Ihsa, i Marie, svit ovi nebi bio stvario, veli Bog svemoguću. Velikoje, jerbo kakogod Meša pozitivise podloživšise do smerti križa, i zaradi toga daomaje Bog ime, kojeje sverhu svakog imena, da o ime Ihsa svako kolino klieke nebesko, zemaljsko, i pakleno, tako jerbofeje Divica pozitivila, i uzložala kraljevstvo boxje rodivši Mešu, veli svdri Idlota ovako govorechi Divici: b) *Priseto Trojstvo dalje reči buz Maria, koji jesti imen sua svaga jest sverhu ljubog sveta, da u ime svoje svako kalno pokietu, nebebo, zemaljsko, i pakleno*. Najposli velikoje, i nezreceno ime Maria, jerbo ni isti Poklilar nabeski Arkango Gabriel nije imio izušiti ime ovo iz početka, samo rekavši: *caros milloje jova*, veče posli, kadafeje uslobodio snajome razgovarajuchi, ondaje to prvo rekao: *Nebesje Maria*. Promisite dakle vi sada, stakvim strahom, stakvim bogoljubivom, i stakvim uslanjem morabi svaki izgovarati, i u pomoć razivati ime ovo Maria.

Ime Maria jest takogier ime sladko, i toliko sladko, da svit ofali blaxenih, i svetih na nebesih lucnah svojom sladkošiom odvikuje; pacse išu ime boxje, kojeje veoma strahovito bilo, u
slad-

a) Is. c. 33. b) I. h. Conraji. c. 5.

sladkoft obrača. Svekolike tuge, svekolike xalofci, toliki potop, tolika vatra, tolika fasha, tolika nepodroft, toliki glad, vojske, boletft, kojalu bila u prvashnja vrremenah, jeftu bila tvorenje Bra-hovitoga imena boxjega; a zafto fada nefteno, veli fveti Bernar-do a), mo nigakome jrahovito, i efjefto pranje imena boxjega: ja Ge-fpafin, ja Gofpedu? Iftite veftafstva, i neguckfna ime, u ono, ko-jeft miloftraja, i milofci, jefto karu. imbu, i chrulle. A tkoje mo-gro to ucfniti, i tkoje ucfnio, da ime boxje prie toliko Brahovito fadaje toliko sladko? Ime Maria brez svakog dvojenja. Maria je ucfnila onoga lava nebeskoga krotka, kakogod on zlamenje ra nebeskih divica xefloko lunce, kada dojde u kachu njezinu. Imade-mo mi od ovoga divi tipe policoftofci u pifnu fvetemu. Pervaje u onomu germu goruchemu a neingrajuchemu. Onu, kadaje Moy-fiz u pefnu bio, vidioje gli germ gori, ali neingra, stife faxi-xe. Cludite od ovoga vidjenja, i cudechice priblixujeje germu, da vidi ovo priveliko efado, i stiofe vishe priblixuje tofe sve vechna efadi. Vatraje, veli on, ovo ftio ja vidim, fvitloftje, plameoje, fkrzefu vatrane; ali akoje vatra, zashtiofe germ nefaxexe, zashtio neingori, vechte oftaje ftrahak, i zefeo? Veliko efado! i efado ne famo veliko, vechte i nedokucheno onomu, kol germu, stiochac re-ebi germ, i stioche rechi, i zlamenovati ona vatra u germu. Po vatri u germu razumiefe Bog fvenoguch, koje bio doftao, da pak Ifraelki od fuxanfva oslobodi, kako ftio ukazuje pifno. Po germu zelenom razumiefe Maria, u koje utrobu doftaoje Bog, da primi pritiku vidjevu, da uzme na febe narav cfovicjansku, za oslobodi-ti narod cfovicjanski od fuxanfva djavla paklenoga. Tako to-ma-cki fveti Anaftafio, fveti Jerolim, fveti Eafilo, i ftia Cerkva fвета; jerbo pofti kakofeje drugi kap prkvetoga Trojftva uputio u utrobu priciftife Divice, nejma vishe vatra ona imena boxjega toliku moch, da xexe, i pali; sje ftina jeft, i fvti, ali nefaxixe, nekvari, niti skoncaava onako kano prie; jerbo Maria jefta uvrila, ukrotla, i fufvim ljubeziva ucfnila. Druga prilicnost jeft u moru, od ko-gife veli u knjigi Izhoda: b) Stupakim vodit jeft narvo mor. Sveti Petar Caryfolog razumie ovo receno od Marie; jerbo ime ovo Maria jeft priporadajuchim fpaenje, jeft divicjanftva biljeg, jeft po-ftudnofti nakifjenje. Bilfu imena boxja prie kakono nagli, i jaki potoci, kakono ftina voda, kojaje fvakolika odnofila, kuche, zemlje, polja, planine, ftibla, gradove, fcllab, varofhe topilat; ali pofti

a) Serm. 5. in Cist.

b) Ezech. 1.

posli uputtjeja, posli kakoje Maris obuzela u svojoj divicnskoj utrobi Boga, odmahleje ucinio sladak, nebitoseje miran, i krotak, i mirishev kao balsam, i pomast pridraga: *alcan effusus nomen tuum.* Odkuda, nje ctudo, veli jedan irena Marie Habbelij, nje ctudo, shto angeli sveddy zapitavaju: kojeje ova, kojeje ova, koja izhodi kao zora? Jerbo zaradi toga ovako pitaju, samo daju kao izessli: toje Maria, samo daju tkogod rekue, i izgovori Maria, xeljni poradi priveleke sladkosti samo ctuti izgovarati Maria.

I zašto jest priveleko ctudo, da druge imena iradu nlika sladkosti, ali samo sladkosti slushanju, gdi ime Maria ne samo, daje sladko slushanju, vecheje sladko svima osuchanjima izvanstima, i nuternima. Ime Maria sladkoste slushanju; jerbo nemoxete ctuti ovo lipo ime brez sladkosti, buduci, da kadase ctuje, ctujeje takojer, daje potop griha proshao, i daje osloboditelj doshao; daje zina, i mechava suzaviva svesthila, i ctie prolitje rashesa odkupljenja pocelo. Na nashoj ovoj nefrichnoj zemlji, u ovoj dolini od suzah, shroje bilo prie ako se plac, tuga, nevolja, xelost i suzavstvo; ali kadasee ctelo ime Maria, kadaje ango rekao: *utroisse Maria,* i ona odgovorila: *eto sladkica Gesshitas,* odmahleje ca zemlji ovoj tkazalo prolitje, tvaka fricha, i tvako veselje; naste odkupljenje, i naste sladkosti. Ime Maria jest sladko izgovaranje; jerbo kojgaje prvi izessli, i izgovorio, ochutioje, i imao u sebi nezrecienu sladkosti, i sladkosti takve, koja nevershbuje, i zato veli (veti Bernardo a), da ovo ime nezdari nisi od usta, nisi od serdca, jerbo kadase izgovara nasledjuje jezik, i ova sladkosti od jezika isilzi u serdce, i njega veseli. Ime Maria jest sladko gledanje; jerboje jedno ime punno ivitlosti, i milostih boxanstveni, buduci da iztomaceno boche rechi zvizda morska. Svima orimo, kojiu na moru ove naste zemlje ivitlost daje, i iviti u cernoj noci svakomu, kojeje u grihish, i zlochah. Ime Maria najposli jest sladko mirisanje, i takutje, jerboje punno nezrecienoga mirisa, kao mast prinjena, i kao balsam pridragi; *nashtoba* posli kakoje obuzela Boga jest pocelo milosterdje bozje razlivanje medju grihshnike: Ime Maria dakle jest jedno ime, koje izpokoiva umorne, koje ozdravlja nemoadne, koje protivitljeje slupc, omekshaje otverdnete, i jaram djavaoski studa, i odbacuje b): *reficit lassos, sanat languitos, illuminat caecos, povernat duros, fugat diaboli extrahit.*

Naj-

a) Item. 3. super. missus. b) S. Bernard. conc. 3. in 2. fol. 30.

Najposli ime Maria jest ime moguće, ali ne moguće po naravi, i bivstvu, veće po milosti. Mogućnost potraže se po dilatorvorju. Tkoje moguć, i tkoje hoće, da poznade moguć, valja videti što moxe, što moxe dilovati, što moxe učiniti: i zaradi toga Pavao Apostol, kadaje hotio ukazati Athenincem mogućnost boju ovakoin govori: kol daje svina xivot, i udahnu-tje d), qui dat omnia vitas, & inspiratorem. Ovo isto Bogoslovlci tomacie od Marie, jerbo svata, koja imamo, imamo po njoj b): omnia nos habere voluit per Mariam; zdravje, sriču, poleshticu, xi-vot, spaserje, (svakolika imamo po Marii. Viditeli ova mogućnost imena Marie? Viditeli ovi studenac, ovo vrillo, ovi potok od nje-zini cfadnovati dilatorvorjah, i milostih? Ali da bolje vidite, gle-dajte okom pameti onamo u pustinj sineve Iizraelske putujuće iz Egipta u zemlju od obećanja. Unirajući veće vaskoliki puk u onoj pustinji od xedje, zapovidi Bog Moyšit, da rekne pechini da-ina dade vodu: *loquere ad petram*. Moyšit prikerši zapovid, i uda-ra šibkom pečinu, ali je gorko platio, jerbo pokaran od Boga u-je unishao u zemlju od obećanja, veće prie umro, i xivot sver-shlo. Doštaje bilo reči onoj pečini, da dade za puk potribiti vodu za moči ugafiti xedje, a nije bilo potribe šibkomu udara-ti. Nije hotio Bog, dase ono cfado pripishe šibki, večeje hotio, dase xarde, daje ono cfado, i ono dobročinstvo voda dala oni pečina i oni kamen; i takoje bilo. Tolikaje obilacit bila oac vo-de, kojaje protekla, i procarila iz onoga kamena, daje potokon tekla za pukom e): *babant de confusione ros petra*. Ali kakoje ishla za rima ona pečina, i oni kamen? Nije ishla pečina, niciseje kverula sa svoga msta, večeje ishlo, i tekao jedan potok iz ono-ga vrilla, iz one pečine, kolje na takvi naciu puk zdravio, da-gaje cluvao zdrava, i cfista od svake bolesti d): *non erat in tribulau-erum infirmus*.

SS. E. Gledajte ovi Oltar, štoje ondi na njemu postavito za bogoshrovlje, i za klanjanje? Viditeli ondi okom vire prisveto tlo, i kerv našega Odkupitelja Boga, i cfovika? Ono je pečina, ono je ka-men e): *Petra enim erat Christus*. Ali poznajte mnogjer, daje on-di i Maria, kojaje onoga rodila, kojaje onomu svojim divičerskim mlikom, i kervjua svkolike xalice napanila, i od svoje puti dala zacfetonu po Duhu svetomu, i Maria dakle jest pečina, jest

kam-n,

a) *Ap. 17.* b) *S. Bern. serm. de S. V.* c) *1. Cor. 10.* d) *Ps. 104.*

kamen, kakaje od nje veche odavno rekao Damačen : *Petra, pae
filiatka vitae vrbute* kamen, kol xednima xivot daje. Iz onoga
kamena izlazi vrillo, izlazi fudenac, i od ovoga fudenaca teče
dan priobladi potok vode od cudejih, i od dobrocinfvih, kol
nikada nemanjafe, niti moxe pomanjkati, veche (svedit) tekuchi
daje pomoeh u (vako) pozrili (viti a) : *Fons natorse ubi medicinar
effertur*; fudenac, kol daje lik (vako) bolefi ovoga svita, shtoje
ifa Divica rekla, i od sebe obechala b) : *quae ex mavora, munit
vitam, & haurit saltem a Domino*, tko mene uztraxi, najticheme, i
kolme najde, najtiche xivot, i pitiche (pae)jenje. Neveli, dobiche
ipaejenje, veche veli, pitiche (pae)jenje; jerboche biti od onoga po-
toka njerini dobrocinfvih, i pitiche zdravje od one rike sjezini
mullofih, & *haurit saltem a Domino*.

Ovdi sada moxebiti, dache kolgod razloxiti od onih nanefti
glavah, i meni ovako rechi : bilaf i prie ucinfjena mlaga cludo-
tvorja, kojaf zlamenovala velika moguchnoft u onima, kolfu dil-
lovali : kakono zmia ona od tcefa u staromu zakonu : kakono shi-
bka Moyfie : plahf ilie Protoka : korablja staroga zakona, i ml-
ga druga, i (verhu toza (va ova, ne famo dafu ifinita, nego i mo-
rajufe virovati; jerboche pifna u (veri knjigah Moyfie, Davida, Pau-
la, edi od Marie moguchftva rishite narahodi, nitfe shtie. Ali
ovakvima je odgovaran, daje velika razlika, i neizmerna medja
moguchftvom recieni cludotvorikah, i medja Mariom. Samo pa-
zite.

Stvorioje Bog (vemoguchi svit ovi, i nakitiojaje vrom
li-po, kako vidite, ali stvoriojaje u sedam danah, koja (vokolias
Moyfia tanko po tanko, dan po dan izpikle, shtoje kol dan ucif-
njeno, i (voreno, i kakvafu bila dilaft (vorenja. Dillah (vder-
xanja, i providjenja, kolim Bog ovi svit vlada, s-kolim ovi svit
upravlja, i (vderxaje, nifu marja, kako jednokupno Bogoflovei
govore, nifu marja, velim, od dillah (vorenja. Sada dakle, ako-
je Moyfia pifao dilla (vvaranje, vshto nje pifao illi on, illi kol
drugi dilla (vderxanja, i vladanja svita? Uzrokje ovi, jerbo dilla
(vvaranja proshlafi, i (vverfulafu fedni dan c) : *requiesit Deus die
septimo, & cessavit ab omni opere, quod patrat*. Suprotivnim
ocifnom dilla (vderxanja i vladanja svita, kakofa pocela onda, ta-
kolu (vivila, i dan danafnji slide, i (vivilche do (verhe svita d), Pa-

ter

a) Ilcu. b) Prov. I. c) Gen. 3. d) Joan. 5.

ter man' njepe medu opanur, & sja opanor. Dilla ona kojale prošla, i kojale sveršila dobroje date pishu, date pravhorave; ali dilla, koja nevershaju, veche koja svezjednako slide, i kojache svezjednako sliditi, nije potrebe date pishu, buduch date ona sama pisho, i knjige z). *Celi narrazu glorias Dei, & opera misionis eius munitis firmavit.* *Dies tui erudit verbum.* Rekoje lipo David: ovo okrenanje nebesah, ovo terclanje planctah, ovo uredicaje iztocfala i zvirclan, ovo priobrasenje vrimenta, ovo svakoveršino, i razlicito dorofenje ploda, kojale svezjednako na svitu cline, sbtoje drugo ako ne toliki pripovidacai, kol nam hazaju, kol nam pripovidaju, i prid oči mechu clednovata dilla bozje moguchvoši? Takvala po isti naciu dilla moguchvoši Marie, koja nevershaju, veche svezjednako slide, i zaradi toga nije potrebe, date pishu. Gerai cerkve iztocne u jednoj svojoj pishu od osobite slave nazvališe Divoce Marie: dnevnikom bozastvena moguchstva d): *Diurnis usque Deusin creaturae,* dnevnik jedini Gospodina svega stvorenja, i bash dubto: dnevnikaje, jerbo njezina cledela fraki dan videlo: jedini, jerbo sverhu nji nikakvu vlast nejma vrime.

Što mislite vi, kojeje najveche cledo Marie? Jest ovo što-ja njezira diltovorja, i cledela sverhu vrimenta. Nejma na svitu stvari, koja vechu vlast, i gospodarstvo imade od vrimenta. Vrime lebi podlixte svakolika, svakolika obracha, svakolika kvari, i ne samo da gospodari sverhu stvari naravn, nego i sverhu svezhorzaravni, samo negospodari sverhu cledovorni dillah Marie. Velikaje bila, i cledovorna dilla one zmie od tacea u peštriji jerboje od svaze bolešti ozdravljala ona, koljaju gledali; ali dojde vrime, svershicelje cledela, pak svershi i zmia. Velikaje bila dilla sbibke Moyisa, skojorje u priveliko cledo i strah metalo Farana; ali dojde vrime, svershicelje cledela, pak svershi i sbibka. Velikaje bila cledovorja, kojaje clinej plasht lile Proroza, skojorje Ešico vode razclivao, bolešne ozdravljao, i merave ukristivao; ali dojde vrime, priladoshe cledela, pak nešade i plashta. Velikaje bila cledela one korablje zakona statog, na koje pogled vodeše od-šupljaje, vidovise razbili, krivi bogovi na zemlju padali; ali dojde vrime, nešade cledela, pak nešade i korablje. Velikaje bila, i cledovorna dilla u pervashujuj Cerkv: razlicicima jezici govorili: bolešne ozdravljali: djavle destriveli; zmie u prah štrali: otrova brez škoda pili; pak dojde vrime, Cerkvic razširili, niti imajech vishe

2) Ps. 118. 3) Ap. 1. 13. 14. 15.

wishe potrebu od čudelah za potvrđenja vire, prišadoše čudela; na takvi način, da vrimo svetu svla dillah, i čudotvorni dillah imade vlast, i go-podariivo, jerbo sve, i svakolika svrimenom pro-laze, imo i vrimu čudotvorni dillah Marie vrimo nejna nikakve vlasti, jerbo njezina dilla, njezina dobroćelivta od njezina moguća-stva neprilika, nitiehe prišatu. Otkuda, dobroje rekla ista Divica Iricama Čeršavenoga, kojese njoj od svete Cerkve pripisuje: *a) In me est omnis gratia via, et virtutis: necesse ad me omnes, qui concupiscentis me, et a generationibus meis implentur.* Hodite kneni (svakolici, jerbo u meniše svata millošt puta, i kripošti; hodite kneni, koji ve xelite, i napuniteše.

Sada SS. R. buduć dajmo u kuchi sladkoga, i mogućoga imena Marie, i buduć daje ona danas milloštivta, i ljooznivta za dšti nam svoje millošterdije, ono, štoho najbolje bito za ras, i štoje Bogu i Marii najdraxe ješt ovo, da nitko iz ove Cerkve danas neizigje brez njezina čudotvorja. Nitko od nas nije tako, i toliko izvršteno zdrav, da nejna na seba kakvu takvu bolešt. Koliko imade danas i u ovoj Cerkvi rošni, koliko slipi, koliko gluh, i štoje gorje, koliko mertvi? Hocheteli da znate košu rošni? Slušajte Dša: *b) Uffusus claudicatis in duas partes, doctechis pacse bluditi, i doklechesh rahnati na dvi strane klanja; uchi-še Bogu, i banu? Kolikoi ima, kol pod imenom Keršjarina savinju jedno kolino Bogu, a drugo svorenu, pacse Bogu pravomu nije-dno, a trivim boxicama obadva. Kol ovo čine, onsu rošni. Hocheteli znati, košu slipi? Nisu oni, koji nevide, i košmu za-tvorene oči, veči oni, koji vide, ali tako, kano da nevide. Do-bro vidimo, daje sv svit ovi tashiaz, dobro vidimo, daje nash xivot šan, da sve prolazi, da sve manikaje, i dache i nas do ma-lo vrimena nestati, pak xivimo, kano dachemo uvik xiviti, i kano da nejna vikovicnosoti. Kol ovako xivu, onsu slipi. Hocheteli da znate, košu gluh? Nije tuga, i nesricha, kol nesčaje, jerboje gluh; ali čini i nabiti gluh, pak se učinit kano da nesčaje, o-voje tuga, i ovoje nesricha, od koje veča biti nemoxe: *avis habet, et non auditur; nejna stanja na svitu pogibeljnega, nego onsu, kol čuju, pak nesčaje uno, što čuju; jerbo u ovakvima vidise jurve sada znamenje od vikovicnosoga skvarenje: *prophetas non auditis, quia ex Deo non estis.* Hocheteli napušiti, da znate, košu mertvi? Ješt oni, od kojih Ivan govori: *Nescio habere, quid vixer, et revertar***

et.

22. Ovišu metvi, kol xivu u grihu smertnomu. Viditeli kolikoje strahovitia smert griha, od smerti naravne. Ljudi na svitu imaju tri xivota, xivot tlelni, duhovni, i vikovicni. Smert naravna uzima samo xivot tlelni, a smert griha uzima xivot duhovni, i vikovicni. Ono, shto smert cini u tlu, svershibe za malo danah u zenalji, jerboje tlo u prah okrene; ali ono, shto cini smert griha u dushi, nije dala citava vicovicsnost, da gori u vatri daje faxexe, jerboje faxechi nemoxe. Pak buduchi toliko strahovitia i gorosa smert dushe od smerti tla, sveie trazi, i sveie cini za xivot tla, a nishta za xivot dushe. Slushajte Angalina: *si tantum, ut slipasto plus truar, quanto magis, ut femper vobatur?* akoje toliko cini za prodajiti jedno malo ovi xivot, koliko vishe nemorate ciniti za oni xivot, koicne durati uvike? Nevarajnoje dake, ker-tijani! nevarajnoje, nego dillajmo nashe spashenje, ciniimo sve, i prociinjimo xivot vikovicni, i gledajmo jeli dusha bolelna, a sverhu svega za uzkriscie, akoje mertva, da tako po pravoj po-kori uzkriscia xiviti moxe svaki i xivot tla, i xivot dushe, pak na smerti svojoj zazvavshi prislav, imena Ilija i Marie sladko pri-miouti, i posli xiviti xivot vikovicni u nebesih. . . .

NA DAN PRISVETOGA IMENA MARIE DRUGO.

*Confiteatur nomini tuo magno, quoniam terribile, et
sanctum est. Psal. 98.*

Akoje kadgod bilo govorenje kojegod, kojebi razlivalo sladkosti i po jeziku momu, i po usni, kadafim vishe puta od razliciti o-tajstvih govorio, koja sveta mati Cerkva sverhne, doisto jest ovo danashnje Slisahcci bogoljubni, kojefarfe zaduxio na sebe priviti. Zashतोbo govoriti imam danas od prisvetoga imenu Marie, kojeje ime posli Bozjeza, sverhu svakoga imena, komufe i nebesa, i zem-lja, i pakto klanjaju, i svoja savizaju kolina. Ine radostvo nebu,
poshto-

poštovano zemlji, strahovito pakla. Oh kolika, i kakva sladkoš
neizlivaše iz ovoga imena Maria u one, kojima izgovarahu! Kcheri
prilice, kcheri Jerusolim, kazite vi, nijeli kao ulje razliveno ime
ovo, svako, i najpričajene dragu pomoć svojim mirisom nadviđu-
juć? Ja islišto, je samo u ferdca, veče u svima učima moljna
čestim radoš, i veselje, i kao da kusham ova sladkoš pića ne-
beskoga, koje snasladjenjem obilno puni ferdca pribivaocaš boxan-
stvene kuće; i zarali tozi nisam zadovoljan, da samo vas zaro-
vem svetkovati, i slaviti ovo privedo ime, veče kaoči zane-
sheo feikim bogoljubnim veseljem, zazivan i plamine, i doline, i
polja, i berdine, i rike, i šadence, i šadca na poljih, i price u
zrak, i svima velim: dajte znamenja svima svite od vashoga ur-
granja i radosti: *Confiteatur vobis tu magre, quoniam terris, et
sanctus est*, neka slave ime tvoje veliko, jerbo strahovito, i sveto
ješ. U ovoma redku zadržajete razdijene slavnoga danasnijega
govorenja. Ime Maria ješ ime veliko poradi onoga, što zname-
nje: *Confiteatur vobis tu magre*: ješ strahovito poradi onoga, što
tvori: *quoniam terris*: ješ sveto poradi onoga, što zadržaje, *et
sanctus est*. Zlamenteje obilnost dorovah, koče u blari, diljeje iz-
kvarenje i fatervenje nashi nepriateljah, i zadržaje u febi boxan-
stvene izvršitosti. Ova dok ja ukaxem, i potvrđim, vi poznaja
imajte, i uzterpljenje slushatime, a ja počimam.

Jedna iz medju nšobini brigah i pomajih privedokoga ješ bila
ova, dati, i pripisati stvarna imena. Odovuda ješ, da ooda, ka-
daje naredio Adama ovo pošteao dilo imenovati svaku vrstu od
Xivinah, koje je on stvario, ješga opomeno, da ovo činj razbo-
nim odlucenjem promislivahi prie dobro njihova prigoutja, i njihove
vlastitosti naravi, za moći njima dati prilicno ime: a) *addixit ea
ei Adam, et vidit, quid vocaret ea*. Vidishli ti, rekaoje Bog nje-
mu, vidishli ti ova xivinu, koja dishe jednu ferditu ljudinu, kojaje
svakolika plamine a očima, svakolika strahovita u nikanju, sve-
kolika gindava u hodanju, i svakolika u febi velična ferdca? O-
vachesh nazvati imenom Lava. Vidishli ova drugu pticu od du-
goga klana, od veliki krilah, koja ne u dolj, veče samo na
verhovi od privedoxi plaminah počiva, i koja svojim brzina leto-
njem kroz oblakove prolazi, da moxe odonuda kao bliza uperiti
svole oči u sunce? Ovachesh pticu nazvati imenom orla. Na ovi
učine učinitichesh i s ostalima, kadaje prid tobom razrediti budu,

no-

nedajuci njima imena slipo, veche kako razborno uzlozish, gledajuci njihovu vkrstostu, i nagazija njihove naravi.

Akoje ovo kliša, tko moze cvitati, da Bog svemogući za mochi dati kćeri Ane ime Maria, sje imao otobitu luga, daci u imenu njezina svekolike one pricijete izvrcitostu zadržaja, kojeje skupila, i u nje stavila njeziva boxastivena dešnica? Soto da se bitrie od vas vidi, dostaje iznosaciti prilipo imena ovoga otajstveno znamenovanje. Allegatu tonacferja, koja zadržaje ima Maria, nistatnamaje dvase otobita, od mora, i od zvizde; jerbo obadva ova slikovanja ukazem veliko njezino ime poradi podpunosti millostih, skomaje ona bila obegazita. *Conferatur vobis in magna.*

Prislojno ime od mora za nje, buduch daja pritika one velike xene a), kraj koje prisloja mogeh razshinjete ono fakleno more prilicno kralstva; jerbo kakogodje ono jedno fkepljenje opcheno vodah, takoje ota jedno fkepljenje opcheno svi millostih. Onda, kadafuse bilic vode od ota ftrikni krajeva Raja zemalackoga, zarilavilofate na vishe stah; tojest za cieni fiane, i tako tekuchi natopileh svakoliku zemlju, zaposlil opet u more blivshile jeste sjedinile; ne drugacije millofi izlivshile od Doha svetoga razilofaje na vishe ftrah. i u krilo angelah, i u krilo fudih; ali svekolike opet sledinile jesu u Marii b). *Congregabunt aquas appellationis Mariae, hinc omnes gentes revertentur versus Mariam.*

Izbavite svahom pavetion svekolike millofi, kojeje razdiljene u mnogina, i c) koje Apostol Pavao ukazaje kotribuom, svekolike blazave, i skypite nanciate u Marii. Oni Bog, kol millofi s Brojem, s-textnem, i s-matru razdiluje, i razvilofaje u drugo svete, jest svekolike medano u velikoj dosti njezinoj brez svete, i brez mirre, za mlavi meho, da posli, kadaje fiah sveti došhao za obfivati nju svojom kripofjom, mogaoje slobedno rechi oni poslani Arkangeo, dache fvarhu priti u nja, kaoo rekavsh iz kipticne na dvor bilivajucihle poradi jedne obitrosti millostih d): *Quempeus ha dixit illi traditiohus celi, beatitudinalis celsi, beatitudinalis Mariae. Kolkogodje blagolovih u ovina ricina zadržaje, stotitricne Maria zadržaje bila, s-blagolovih nebesh poradi ranja boxastiveni otajstvih; s-blagolovih dobirah poradi gospodarfiva svetu mozuchiva telnah pakleni; s-blagolovih utrobe poradi plodnosti prichfoga knia njezina. Odovuda jest, da cerkva sveta njoj pri-*

a) Apoc. 4. b) Ill. Mag. in Mariol. c. 198 c) 1. Cor. 12. d) Gen. 49.

prilika je ona tečna slava Princesak a): Mloge keheri skupile je-
 su lebi bogatstva, ali Maria jest svevolike nedvite: u drugetu pa-
 dale miloću za kaplice, a u ovu kao jedna rodna kisha jeste
 izlile; u drugetu nailazile kao kaplice izvehu trave cvaruće, ali
 u Maria kao ona rola, koja plod daje pizini Ermon od Sion.:
 Znadeše, jerboše shte, da kralj Salomon od tolikoga bogatstva, ko-
 kvije bio, nije pošao siromah, nego od onda, od kadaje pošao
 ljubitelj; ali shtocu reči od tebe, o Kralju slave! i shto moram
 reči? Nechu reči, daje bilo toliko blago i bogatstvo, kojš iz-
 lio u krilo Marie, daš ofromashio; sliču reči, da ako nisi of-
 romashio, nije bilo zato, jerboš shtedio tvoje darove prama njoj,
 veče zato, jerboš ti mnogo veču od Salomuna i u ljubavi, i u
 bogatstvu b). *Ecce plac jans Salomon Air.*

Drugo tomacenje imena Marie jest, daš prilika je zviridi, i
 to ne kakvojgod zviridi, nego zviridi morskoj, shto nije brez otaj-
 stva. Imade zviridih zemaljski, i zviridih nebeski, i zviridih mor-
 ski. Zviride zemaljske jesu komete, one zviride repate, koje uzmu
 za sebe slika zviride, i ukaruješ u zraku; shtu ocfinjere i istavlje-
 re od guste pare, i vlahnosti, koja e urdaxe od zemlje. Ove,
 budcih, da za malo vrame deraju, nisu vridne znamenovati svitlost
 Marie, koja nije svitlost zemaljska, veče nebeska, i neporianka-
 jaha. Zviride nebeske jesu mloge, ali nitšu sve u svitlosti jedna-
 ke, nitšu sve od dobroga udahnutja, i mloge zahode; zaradi toga
 nisu izveršite, da priliku svitlost Marie, kojaje svitlost najbilitra,
 i svitlost dobrošiva nikada nezahodechi. Zvirida morska, ah ovoje
 jedna, i sama, koja prilikuje Maria, zvirida najvicitla, zvirida iz
 medju svu ostalih navisha, uvik na nashemu polarcbju šoi oclica,
 i ukaruješ uzima, koji brode po mora, upravlja njovo terećanje,
 i ukaruješ neznane putove za dovcetni k-xeljnomu brigu. Takvaje
 Maria iz medju svu svetih na nebesih, visha, i bliza k-boga, svo-
 jom svitlostjom sviteclid, i nas k-brigovma domovine nebeske u-
 pravljajuchi.

Oh zvirido, zvirido! c) s-kolikima dobročinitvili jest nam
 plodna! Od tebe dolazi nam svaki milost para, i istine; od tebe
 svako uffanje xivota, i kriposti. Ti, za prikriti nas sinjom tvoga
 pomilovanja, razafreshi kao terebit tvoje grane, i grane tvoje
 jesu od milosti, i poshterja. Ti, jerbo kuskamo sladošti tvoga
 obra-

a) Prov. 31. b) Matt. 22. c) Esaf. Gal. seru. is mif. 13f.

obranjenja, razliivah ugodni miris u naša serdcah, i tvoje cvitje jest plod slave, i cisti . . . Kolkod dakle, rechiču svetim Bernardom, kogod od vas na ovomu tercuchemu vikū, kojje jedno valovite more, nošete amo tamo, i u pogibio vas mechu vode valovite ovoja sveta, nemojte odvratiti vaše oči od ove zvizde. Kakono oči sluxbenice uperte jesu u ruke gospoje svoje, a) tako u ova zvizdu neka budu upravite vaše oči. Ako uzdignete vash pogled na ove planine, b) odonda hoche vam doiti pomoci; natiče vam sunce mochi danjom, niti mliec nudití nochnom. Čuvajte vas Maria od svakoga zla, čuvajte vashu dusu, suda, i u-vilke. Toliko vam obechje sjezino ime, ima veliko: *Cogitauer nominis suo magis.*

Ali, rechiče tkogod od vas, mnogifa nepriatelji, kojfu protivu namu, kol nas dav i noch progone, i isti Job potvrđuje, ča nejma mislice toliko jake sverhu zemlje, kojabi mogla njma odoliti. Ja ostam ovo SS. R. i zram dobro, daš nashi nepriatelji veoma jaki, veoma limbeni, i nebrojeni na takvi nacina, daš priliesni onima sklavcem, od svetoga Ivana vidjenina, c) kojfu imali lipotu, i više jedne xene za primaniti, i rube jednoga lava za raskomadati; ali uzdignite glave vaše, jerbo ime Maria jest takogjer širabovito za razdati nepriatelje naše: *quoniam terrarū.*

Bojateje srazlogom Akabb onda, kadaje zfraxit lamo s dví flotice tridefer i dvoicom, se vojnikah, veče svoj slugah, morao iziči iz grada Samarje, i naserniti na vojsku Benadada umloxanu sjakodljom tridefer i dva Kraljah, kojfu vojevali združeni pod njegovira barjacih. Ali jedan Prorok Gospodinov iziraumuje vaskoliti šrah iz serdca, ucfinivšica stanovita od strane bozje, dache svekolike pridubiti: *1) Hec dicit Dominus: certe visisti certum multitudine hinc visum: ecce ego traheo eam in manu tua.* Ali jakim slab . . . nije slab Bog; nepriatelj jest veoma moguch . . . Ali Bozje moguchini: nejman nego lamo ovoľiko vojnikah . . . ali imah Boga, kojche za tebe vojevati, i totije doša: *ego jaku pridati svekolike u ruce tvoje.* Ovakto ja velim, i meni, i vasi: misno na ovomu šadanjemu xivotu za priliku vojnikah, sa svia širajah obkoliti od nashi nepriateljah, i šprida, i va legima, i sa širane; i akoč odhčemo sdesne, oni navajuju slive šrane, akolli protiramo slive, oni nas udaraju sdesne; i ono shtoje gorje, misno vishe puta isti nashi nepriatelji po našoj volji. Ali shto? imamo Maria za našu

po-

a) Item Rom. 2. Kap. 207. gl. b) Pjal. 120. c) Apoc. 9. d) 3. Reg. 20

pomoć, i njezino privreće ime jest šriša, jest špit, jest maost šriša, koja iz daleka znade ravniti; šatit, koji nas brani od udara-
cah naših neprijateljah; nacs, koji probada: samo akofe dostojno
razove pridobitje jest štanovito.

Neodilazimo daleko od današnje Svetkovine; i od onoga, štoje Divica ova učinila protiv neprijateljom naše vire, sudimo razložno, štoche učiniti protiv neprijateljom naše duše. Spomenite se od godine, seznam ili moram reći nefricine svemu Keršianluku, ili Iricine, hiljada, šest stot, ofandefet i treće, kada ponosni Turci poradi učinili pridobitjah sverhu Austrinacah, odlučiliše nositi svoje oružje priko Dunava, i Rajne; i pristehiše svemu Keršianluku, doslihu sdvina vojskama, svaka od sto hiljadit ljudih, za moću hec sifauti sjedniti otverdecim obšidnutjem. Deh našine vi lida, koliki firah tje bio u svima na okolo derkavama, koliko dertanje nije bilo u svima narodih! Činilošeje, kano dašu zagerniše berćine i doline od tolike buke, trepetanja, i vištranja konjah, i zveke oružja, i kano dašu iste berćine, i doline ciefnute od šriha. Većeje nepriatelj bio na vrati, većeje facezene na okolo varoši, većeje grad bio zatvoren za svu šrišanu, zidovi razrušeni, ortvori učinjeni, nitje drugo oštajalo, nego ualchi robiti, i učiniti od heca ono, što obicajje činiti jedna šina vojska, koja za pravilo lra nemilost, za put šerđitost, i za svoju kervolocanu sverhu opušoshenje, i porazenje. Kada ovo sliedeći dan za porodjenem Divice, zarzavših iz šerđca njezinu pomoć, šporušehina vlašna gospoje, Divice pmae xalosti, i nišnici knebu uzdishećih, opaziliše svekoliko berdo Kalenberg prikrto od cšettah sjediniti za njoju pomoć; očkada obšidnuti razdobiliše uštanje, i po svemu gradu razulaleje radoš, i veselje, onako bash, kakofe obicajje činiti u jednoma brodu, kolje svu noć na dobokomu moru amo tamo od talafah hima bio, pak u zore opzie, da nisu daleko od xeljnoga briga, kada dobroćiti imadu.

Bisteli virovati? Na dvanaesti dan Rujna, dan od koga nije bio šričanit u svoj hnjedi godinah, i tercianju funca, inšhavši splaninah vojska Keršianska pod vojvodštvom nepridobivena Kralja Poljske, koma sje došta bilo upravljati svoje ciefre švištinom, i švitovanjem, veće juš ot isti svojom dešnjom cdahnavštu šerđcanost svina nepridovaoje protiv tabora Turškome, udario, razbio, razleo, i pridotio, dašu morali okrenuti lezja, i šramotno datice na bixanje, oštavivših malo manje od sto hiljadah na polju

mrtvi, i shtate, i raku, i svakoliku pratek vojničku. Oh pridobitja! oh slava vefeja! koje pozovilo u vreme nashi didovah ona pridobitah, koje nigda ucinio Moyza sverba Amalecitarah, i Gedeon sverba Madianitarah. Ja sada nemogu uciniti, da nemem finojm misljenjem prama onoj vojski Austrijackoj, gdi videchi vrachatise csette sjedinite bulogim, i bogatim plienom, cfinuise, da vidim na svakomu upisane ove ricli: *Spomachjom Diler slava znamenah od pridobitja udukafe*. Vidim shtator ošavit velikoga Vezirah, vidim zaštavu Cesarstva Turckoga, vidim repove konjske, opchene biljezi od prvi dostojanstvuh, i vidim zaloga druga slava znamenah u rukah nashi pridobitnikah s nadpisom ovim: *Spomachjom Divois, Virgialis opira trophas trigera*.

Odvoda sada, koliko ušanje memorano mi imati, da kakoje ime njezno toliko srabovito bilo nepriateljov nashu vire, takoche biti i protivu mogućtvima tminah pakleni, protivu koima imamo tesko ervaše, i svediljevo vojevanje. Ja zaadem slavovito, govortioje David, a) da, usajuchise u tebe o Gospodine, nechu biti smeten uvike. Ja zaadem slavovito, velim ja, da, usajuchise u Maria nikakva slla nepriateljaka neclame savladati; jerbo akoje ona moje spašenje, od ciegate imam bojati? Akoje ona na tebe uzela, dane brati, od kogafe imam strahiti? Sovakim ušanjem, i sovakima mislima nekake napune ferda vasha u onima mlogima, i razlicitima borejima, koimaje izmetnut vash xivot, koj nije drugo, nego jedno svediljno vojevanje na svita. Hodobi, da kada vasha slabost vami prikazuje vashe nepriateljke kano nepridobivene, sovim promishljanjem dainie opricite: Maria jest za mese, syc moga, jerborne objasuje. Na ovi nacina userdcaniti, vidichete, da su vashi nepriatelji kano pashasad svezana na ljavu, koj laju, istia jest, ali ugiziti nemogu; jerbo ime Maria jest srabovito.

Samo valja razivativga došojno spriklonjenjem, i spobstvovanjem, jerboje takogjet ime sveto, *Et sanctus est*. Ova izveritost cfinise, dafe samo pritoi priuzvishenom imenu Boxjenu, koje b) na *parci od najcistijega sveta svitani obic'ovnoje nashi na cseti Vaini Misfite, Sanctus Dominus*. Ali ova svetinja pritoise i imetu Maria; jerbo zaderkaje u sebi izveritostli boxanstvene; buduch daje Otac buxanstvani sjedinim velicanstvom svoje ljubavi dao njoj ono, shtoje vechega imao, i shtoje imao najpricinjenega, kad'uje ucinio diotica od svoje plodnosti, da njegov jedini, i naravni sin bude opched,

cheni, i daga ona imade poroditi u vrijeme, kakogaje on od vasa porodio bio. Ovo mi nerazumijemo, nego onda, kada izgovaramo ovo ime *Maria*, što razlumenije drugo, kako veli Ambrosio, nego: a) *Bogje u zemi, ja jesam mati bozja.*

Nemojtele negjato claditi, shtoisu sveti Evangeliste ostavili tanko po tanko izpisivati izverstivosti ove ovaliko velike Gospoje. Zarucnik u pismana uciniotje jedno potpunno izpisanje od lipote svoje ljubernive, i milie. Falsi lipom sjezina lica, postidnost pogleda, visina, glavu, vrat, ruke, noge, oci, i vlase, svekoliko izpisuje, i slavi. Kakvo, i koliko lije prilike za slikovatu nije on ureo od zore, od rizeca, od sunca, od potocichah, od fudonca, od granata, od cedra, od gerlice, od golubice, od zvijez, od hycints, od ruzice, i od svih tomovah, i gradovah! Evangeliste pak protivni nacinom otraxechi nikakve slucsnosti za proslavitu, nego samo izpisuje, i proglašuje njezino prifvato ime *Maria*. Ah ovo jedino zadostaje bilo njima rechi, buduca dase svekolike fahle, i slave ostale zaderxaji u ovomu jednomu imenu; jerbo zaderxaje u sebi izverstivosti boxanstvene.

Ali ono, shtoje za vechu nashu korist jest ovo, da iz medju boxanstveni vlastitostih ime *Maria* zaderxaje u tebi onu, kolaje vlastita, i olobitim nacinom bozja, tojest miloserdje. Svekolike izverstivosti u Bogu jest jednake, niti jedna drugj nadvisuje, budući on toliko mudar, koliko moguch; toliko pravedan, koliko miloserdan. Shto akofe u pismu kadgod i gdigod shtie, dase miloserdie izvija sverbu pravde, tofe razumiti ima samo glede na tvorenje, a ne glede na uzrok. Odkuda David zove dillah miloserdja bozjega (sverbu sviu dillah njegovu: b) *miserationes super omnia opera eius*; a sveti Pavao nazivaga sladkim imenom, kada veli: Otac od miloserdja, c) *Pater misericordiarum*.

Sada, ova vlastitost, i ova izverstivost boxanstvena zaderxaje se takogjer i u prifvetomu imenu *Maria*, ako na onako, kako u Stvoritelju, barem onako, kako moxe biti vridno jedno stvorenje njemu najmilie. Ja mislim, i chinicise, daje onda u ovomu blaxenomu *clasa*, u komeje njezina velika dusha stvorena bila u utrobi *Anne*, daje velian unda vikovicni Otac rekao njoj ono, shtoje posl *Aferu Estheri*: ja tebi ovo dajem oblist vladanja sverbu polovice moza *Kraljevstva*. *Kraljevstvo*, po komeje Bog na svitu ovomu Velicnan, jest njegovo svenoguchstvo, i miloserdje; u svernoguch-

a) De infl. Virg. c. 3. b) Ejal. 144. c) 1. Cor. 1.

guchstva svitile On kano Privisoki; u milloferdju slavise kano pridobri. Razdijaje dakle Bog ovo lipo kraljevstvo u Marion, i uzderkajechi za sebe stranu ivnoguchstva, poklanja Marii stranu od milloferdja. *a) Prinsipium habes dividi Regu Dei, seduct miserabiliter.*

I zašto teslako nami, i zlo veliko bilohi Isami, da ova polovica kraljevstva od milloferdja nije u rukah sjezini? Tkobi uzderkao munje, i gromove, skoimaje pravda boxanstvena pripravra sloche, i sigrishenjah pokarati? Tkobi strle, i ofale kashtige, dai nespominjam, od nas odvratio? Onaje, koja tishi terditof Boga prema nami, i kakogod liis jest nash isidostavnik kod Otca, tako Maria jest nasha isidostavnica kod svoga sina. Ukazuje on, veli bogoljubni Arnoldo, ukazuje on svoj bok svomu Ocu, i svoje ranke, ukazuje ona svomu sinu krilo, i svoja perih; i sa ovi ljubezivi nacfin molitve zadobiva on, zadobiva ona, daše utishi ferdca ba boxanstvena, i posli daše livaja iverhu nas dobrocinstva nebeska. Vi sami, . . .

Ucinite megjato vi SS. B. i nosite ine pjezbo avik prifinato na vashemu ferdcu, i na vashoj desnici: *b) ut signatus super os meum, et signatus super oculos meos.* Dva moraju biti mista od utishenja otajstvecoga, jedno iz nutra, a drugo zdvora; ali utishenje jedno fieno. Iz nutra u ferdcu, da bude biljeg vashoga cillovanja, i zdashenja, a zdvora na desnici, da bude biljeg vashoga ivillovanja. Oh mene srichna! govorioje sveti Gerzut Nazianzen, ako onda, kada moje slabe usni pocma kupiti poshidnje oflarke moga duha, ako onda uzimadem u usni ovo sveto ime Maria, odmahche omokshati moje ferdce, i raxtopichefe, kano kadse vsak raxtapa blizu vatre, usertiche svedrom smertjom pravdeih, i izdashu duh moj u miru, i u celovu moga Gospodina. . . . Shto daše svima nami na smerti zashivshi ine Ius, i ine Maria dogodi iz ferdca xelim,

 NA

NA DAN PRISVETOGA IMENA MARIE
TRECHE.

Et nomen virginis Mariae. Luc. I.

U ovomu trichnomu danashnjemu dnevnu poivechenomu na slava priveleke Divice Matere ja nebi rad u inad slavljati tjeziba imena, i rechi, da iz medju tolikih, skolmale onakih, iz kojegod, kojese svetu glave njerine vechna ukazuje, i sviti; zashtubo znadem dobro, dasa jednako svakolika velika, i svakolika jednako takogjer vifoka, buduch dale svakolika izgovaraju, i zaderxaju u ovomu danashnjemu imenu Maria, kojeje kakono pocetak, i kakono jedno vrillo od svih drugih nazivanja, i njerini slavni imenah. Odkuda spominajucunise ja ricih Apostola Paula, koji veli a), dasu zvilde svakolike zvilde, nishtanemasje iz medju njih, jedna od druge jest tjeziba, jedna od druge jest vifoka, i dobrostviva; po isti nacin rechi toga i ja danas, da nazivanja, i imena, koje zaderxaju u imenu Maria svakolika jesu velika, i svakolika takogjer jesu vifoka, i vifocim jednako od drugoga jest dobrostviva, jedno od drugoga milofivie, i jedno od drugoga slavje nami grishnikom, i korishite; i ovo menise vidi nite drugo, nego kadaju zazivamo, i imenujemo: Utocishite grishnikah, *refugium peccatorum*. Maria jest ono utocishite, kada svaki tereci, koje krivac. Maria je oni barjak, pod kojega svaki faktiva, koje progonjen. Marije ona dobrostviva cerkva, gdi traxi spasenje svaki, koga pravda boxanfiveta traxi da pokara. A shtoche rechi, dale danas po ivenu svite, a ofolidim nacinom u ovoj Cerkvi uzdixa, i ukazuje ono pet slatni slovah, koja izgovaraju Mariu? Shtoche to rechi, dale ona slavi danas pod ovim imenom, ako ne za ukazati svakomu, dale ona pod ovim barjakom utocishite grishnikah? Ovo clednovato, i za nas milo razvaje ja za koje govorenje ovako razlicajem, i velim: Maria jest utocishite grishnikah, jerbo provistuje; i Maria jest utocishite grishnikah, jerbo brani. Shto dok ja na dnye ukazem,

a) 1. Cor. 17.

i potverdim na slavu njezinu, a vashe dobro, imajte uterpješaje, i pomnija, a ja počimam.

Pervi temelj, svetbu kojese tverdi ovo dobroslivo nazvaje: *Urospiate grishnikak*, jest ovi; jerbo Maria pridobra nasha mati onomu, kojse slip, daje svitlost, da vidi texast svoje grishak, i vidivshi da taxa, i da placse gorokojom svoja serdca, i svoje dushe. Takoje, Maria izmola od onoga privitokoga Otca svitlosti pervu millost; koja provitiljuje grishnika, da moxe dobro viditi; i dosaje rechi, veli sveti Hidelberto, dase ona zove lipa kao mifec: *palera ar lina*. Lipa kao oni plavca na visokomu zebe, kol ako ima svitlost, nejma vatre ni xefine; lipa kao ono svitlobro nochno, kojese gledati moxe brez shkude, i zablakstajja; lipa kao ovo nochno funca, koje svitochi nochnom, rechise moxe, i bash govorisje, da gospodari svetbu tmanak. Ali nashto, zaradi koje svetbe Marie govorisje lipa kao mifec? Govorisje lipa kao mifec, jerbo millost daje i sviti nochnom; millost daje i sviti onima, kojisu u tmanak. *Palera ar lina, que pichras est beneficium istigis*, veli sveti Hidelberto a), lipa kao mifec, jerbo lipoje dobro cliniti nedobojima. Neka bude dable recimo, neka bude sic njezn, i rash Gospodin Iis pervo svitliste, kol lakano drugo funca provitiljuje, i punni svitlostijom dushe dobre, kol provitiljuje, i svitlost daje pravednima; Maria pak jest svitliste drago, koja provitiljuje nochnom, koje svitlost daje onima, kol nevide, i svitlostijom punni dushe one, kojese zabludile i zagrishile b): *Lachare major Christus, ut praeset dicit, ta est palis; hucare minor Maria, ut praeset nota, id est peccatoribus*.

Odevida sada svetlim razlogom na disje Andria od Kandle aziva nju, ne samo radom, i izvirajem dobre svitlosti, veche well, dase ona jedno shranishte Doka svetora, gubise; i u kojojse prave sve one najljipshe boxan'vene millosti, i najcaste za obratiti grishnika. Zashitobo, hocheli tko, da imade serdce takvo, koje da progleda, da vidi pivaru svita, da vidi tashtinu svoji poxelenjah? U Marii po Duhu svetomu pravise takvo serdce viderche, jerbo ona daje svitlost, po kojose moxe viditi, da nejma veche lipote, nego ona dushe, niti vechega dobra, nego ono boxan'veno. Hocheli tko, da zadobie serdce mekano, koje dase pridaje na svako boxaje zvanie, i dase podloxi-ivemu, shito Pog hocbe? U Marii po Duhu svetomu pravise takvo serdce mekano, koje brez svake za-

a) S. Hidelb. c. 26. b) Hen.

zapriko, i brez svake protivnosti slidi volju božju, i prebije vladati po njegovoj božanskoj desnici. Hoćeli smo, da imade ferdece jako, koje dade nebi niti od suprotivnosti, i varanja svite, niti od navalivanja i napašovanja djavla, i tla? U Marii po Duhu svetomu pravne ovako ferdece jako, koje se imie, i za nishu derzi svakolika napašovanja djavla, svite, i tla, i koje pridativno pridobiva, skersheno opise dixe, i nače za tebe kruru od pridobiva. Učreda pisaše očajno sveti Bernardis i rekao, da Maria ima jedno gospostarstvo sverbu svitlosti, i prosvitljenja Duh svetoga a): Označen, u istu sticam, *firmamentum super altissimum caeli in temperati visibus Spiritus sancti* i frazologom, jerbo, kako govore veliki bogoslovci, kakogodje ona zasluxila svitu, ako ne u bivstvu, barem u nacinu, uputjenje sva božjega, i tebi došojanstvo mater božje, tako po isti nacin zasluxilaje, i zadobila svitu došajfic Duh svetoga; i kakogodje ona zasluxila, i zadobila, da saide Duh sveti u ono pribivalishe, gdje bili skupljeni učenci shromu, tako po isti nacin zasluxete, i zadobiva, da svaki dan Duh sveti prilazi u Duhu svete, i bogoslužne. Ah dragi studerac od lije svitlosti! Tkoje SS. R. tko nebi korjoj svoje okrenuo oči za ljubiti se i poshtoovati, buduch da iz njezini, i po njezini rukoh dolazi ona svitlost, koja sviti svakome, koje slip, i koj revidir? Konebu očrećemo nash očsi, kadašmo u tminah, kadašmo u černoj nochi, niti znademo koručiti kada nevidimo; a kako nebi k-Mariu okrenulise, kada ona zas prosvitjuje? Tkoje tko nebi rekao, čaje Maria ona dobrošiva svizca, od koje tuxna, i xaloga vémila zadobiva zrake svoga spajenja, buduch da od nje, i po njoj dolazi ona milost od dobre svitlosti, za svakoga, koje u tminah, i černoj nochi grihah? *Ad Mariam accedere, quid trepidat hominu fragiliter?* veli S. Bernardus b). *Nisi asperum in se, nihil terribile, nota foras est.* K-Mariu čakle pristupiti strofe boi slabost človečanska? Nishita u njoj rejma oštra, nishita strahovita, svakolika jest sladka, i ljubezniva. K-Mariu čakle pristupite, kuste slipi; jerbo po njoj hoćete progledati: K-Mariu terčite, koji nevidite, jerbo po njoj hoćete viditi, vidichete texinu vashi grihah, vidichete vashu zle običaje, i grihšine prigode, vidichete jakoh napašovan a, i prijavu sveta, vidichete sva ova, i zadobichete onu lpu svitlost od nishosti, po kojojchete zadobiti takogier spajenje, kojeje največe, i najsladje dobro.

Ma-

a) Tom. 1. serm. 52. b) *Erren. op. P. Salvez. disc. de var. Mar. pag. 13.*